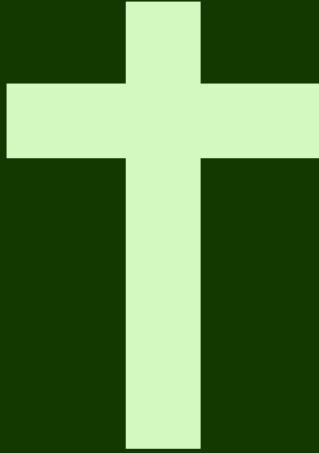

Testament Cobə de'en choe' dižə' ɕhe ancho

Jesocristən'

New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)

Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho Jesocrisṭən' New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec, Yatzachi)

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	43
SAN LUCAS	69
SAN JUAN	111
HECHOS	141
ROMANOS	180
1 CORINTOS	199
2 CORINTOS	218
GÁLATAS	230
EFESIOS	237
FILIPENSES	244
COLOSENSES	249
1 TESALONICENSES	254
2 TESALONICENSES	258
1 TIMOTEO	261
2 TIMOTEO	267
TITO	271
FILEMÓN	274
HEBREOS	275
SANTIAGO	290
1 PEDRO	295
2 PEDRO	301
1 JUAN	305
2 JUAN	310
3 JUAN	311
JUDAS	312
APOCALIPSIS	314

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ḳaxta'o Jesocrisṭən'

¹ Nga cho'en dižə' che de'e Ḳaxta'o Jesocrisṭən' dezd gan gwẓete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'əte de'e Ḳaxta'ogüe' ca' gwzolaozən len de'e Ḳaxta'ocho Abraannə' xte na'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

² Abraannə' naque' Ḳa Isaac, na' Isaaquən' naque' Ḳa Jacob, na' Jacobən' naque' Ḳa Joda len beṇə' biše'e ca' yela'. ³ Jodan' na' Tamar zjənaque' Ḳaxna' Fares na' Sara. Na' Faresən' naque' Ḳa Esrom, na' Esronnə' naque' Ḳa Aram. ⁴ Arannə' naque' Ḳa Aminadab, na' Aminadabən' naque' Ḳa Naason, na' Naasonnə' naque' Ḳa Salmon. ⁵ Salmonnə' na' Raab zjənaque' Ḳaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' Ḳaxna' Obed. Na' Obedən' naque' Ḳa Isai. ⁶ Na' Isain' naque' Ḳa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' Ḳa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goque' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gaque' xo'ole'.

⁷ Na' Salomonnə' naque' Ḳa Roboam, na' Roboannə' naque' Ḳa Abias, na' Abiasən' naque' Ḳa Asa. ⁸ Na' Asan' naque' Ḳa Josafat, na' Josafatən' naque' Ḳa Joram, na' Jorannə' naque' Ḳa Osias. ⁹ Na' Osiasən' naque' Ḳa Jotam, na' Jotannə' naque' Ḳa Acas, na' Acasən' naque' Ḳa Esequias. ¹⁰ Na' Esequiasən' naque' Ḳa Manases, na' Manasesən' naque' Ḳa Amon, na' Amonnə' naque' Ḳa Josias. ¹¹ Josiasən' naque' Ḳa Jeconias na' biše'e ca'. Beṇə' ca' gwnitə' ca' tyempən' catə' beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'əxaxje' de'e Ḳaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian'.

¹² Gwde besyə'əche'əxaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' Ḳa Sorobabel. ¹³ Na' Sorobabelən' naque' Ḳa Abiod, na' Abiodən' naque' Ḳa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' Ḳa Asor. ¹⁴ Asorən' naque' Ḳa Sadow, na' Sadoquən' naque' Ḳa Aquim. Aquinnə' naque' Ḳa Eliod. ¹⁵ Na' Eliodən' naque' Ḳa Eleasar, na' Eleasarən' naque' Ḳa Matan. Na' Matannə' naque' Ḳa Jacob. ¹⁶ Nach Jacobən' naque' Ḳa Jwse ben' naquə be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist, zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən'.

¹⁷ Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'an beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'əxaxje' de'e Ḳaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'an besyə'əche'əxaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'an bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

¹⁸ Na' quingan' goquə catə'an goljə Jesocrisṭən'. Banaquən gwšagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gaque' xo'ole', gwsa'ache'ine' banoa' Marian' bdao'. Goc ca' čhedə' Spirit che Diozən' beṇən par nič bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'. ¹⁹ Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gaque' xo'ole', goque' to beṇə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejyichje' Marian' šizizə sin cui no gache'i par nič cui əgws'i'e le' zto'. ²⁰ Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che Ḳancho Diozən' blo'elaogüe'e le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gaque' xo'olo'. Spirit che Diozən' beṇən par nič no'e bda'onə'. ²¹ Na' sane' to bi'i byo, na' əgws'i'o labo' Jeso'os čhedə' yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

²² Na' de'en goquə yoguə' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwnə':

²³ To no'ol güego' beṇə' nenaplažə'əchgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'. Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə Diozən' len chio'o.

²⁴ Na' catə' beṇən Jwsen' beyožd gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Ḳancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'. ²⁵ Pero Jwsen' gwɔapəcze' le' respet xte catə'an gwẓane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

2

Magos ca' jəsə'alane'e Jeso'osən'

¹ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquən' besə'əžin to čopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'. ² Na' gosə'ənbene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: —žGan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljəna'? Nežeto' bagolje'enə' čhedə' bable'ito' beljw che'enə' catə'an bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par nič güe'ela'oto'one'.

³ Catá bene Rei Erodán' xtižá'aga'aque'ena', de'e juisy de'e goquene', na' leczá ca' yoguá'əloj beñá' lao' syoda Jerosalenná'. ⁴ Nach btob Rei Erodán' yoguá'əloj bəxoz əblao che chio'o beñá' Izrael na' leczá yoguá' beñá' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezán', con beñá' nita' syodan'. Na' gwnabene' lega'aque' gan' naquan galjá Cristán' ben' gwlej Diozán' par gaquəlene' nasyon chechon'. ⁵ Nach gwse' beñá' ca' Erodán': —Belen nan' galje', gan' mbane Jodea, la' can' na to part Xtižá' Diozán' de'en bzoj to profet beñá' be' xtiže'ena' cana'. Quinga nan:

⁶ Ca naquə yež Belen gan' mbane Jodea, naquəczən yež de'e zaquə'əchgua entr yež əblao ca' de'en zjəchi' Jodean', chedá' to beñá' Belenná' gaque' beñá' gwnabia', na' le' əggüia əgwye' chio'o beñá' Izrael.

⁷ Nach Erodán' bene' mendad ja'ac magos ca' laogüe'ena' bgašə'əza par nič gwnabene' lega'aque' tcho'a tšao' batá'əquan' besə'əle'ine' bla' beljon'. ⁸ Nach bsele'e lega'aque' Belenná', gože' lega'aque': —Le'e žja'ac Belenná' na' le'e žjayediljyožá bida'oná'. Na' catá' yezelebo' na' deyedixjue'ile nada' par nič leczá ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹ Beyož boso'ozenag magos ca' can' gož rein' lega'aque', nach gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə beljon' de'en besə'əle'ine' gan' chla' bgüüzən' catá' cuiñá' sa'ac lažga'aque'ena', zdan le'e yoban' žialaon laoga'aque'ena' bžinten gwzon gan' zo bida'oná', na' gwlezən. ¹⁰ Na' besyá'əbeine' xte juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon' de'e yoblə. ¹¹ Nach catá' gwso'e lo'o yo'oná' na' besə'əle'ine' bida'oná' len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo xibga'aque' gwso'elaogüe'ebo'. Na' bosə'əsəljo caj čhega'aque' ca' na' gosə'əbeje' or, yal na' to xnižá' yag de'en chla' zix' de'en ne' mirra par gwso'ebo'on. ¹² Pero na' Diozán' gwdixjue'ine' magos ca' lao bišgal de que bito yesyá'ədie' gan' zo Rei Erodán'. De'e na'aná' besyá'əque'e yetolə nez par jəya'aque' lažga'aque'ena'.

Jwsen' len Marian' na' len Jeso'osən' ja'aque' Egipton'

¹³ Na' catá' babesa'ac magos ca', to angl che Xancho Diozán' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal, na' gože'ene': —Gwyas, gwche' bida'oná' na' xna'abo'oná' le'e žja'ac Egipton' na' sole xte catá'əch ənia' le'e batá'əquá' guaquə yesa'acle, chedá' Erodán' bəžni'e bia' yeyilje' bida'oná' par gote'ebo'.

¹⁴ Nach nencal gwyas Jwsen', gwche'e bida'oná' len xna'abo'oná' zja'aque' Egipton'. ¹⁵ Nach gwnite'e Egipto na'azə xte catá'əch got Erodán'. Na' de'en gwso'one' ca' goc complir de'en bzoj to profet beñá' be' xtižá' Diozán' cana'. Quinga bzoje' de'en gwna Xancho Diozán': “Chixjue'ida' Xi'ina'aná' yeze'e Egipton'.”

Erodán' bsele'e soldad par gwso'ote' yoguá' bi'i byo dao'

¹⁶ Na' lao bazja'aque' Egipton' Erodán' lechgualə bžejene' catá' gocbe'ine' gosə'əxoayag magos ca' le' de'en cuich besyá'ədie' gan' zo'ena'. Na' segon can' gwyejini'ine' catá' gwnabene' lega'aque' antslə do batá'əquan' bla' beljon', bsele'e soldad che' ca' par jse'ete' yoguá'əloj bi'i byo che'en dao' zelao bi'i čop ize, bi'i ca' gwsa'aljə Belenná' na' yeziquə'əchlə yež ca' zjənyechj zjəmbi'i Belenná'. ¹⁷ Na' laogüe' de'en gwso'ote' bi'i byo dao' ca', goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən', ben' be' xtižá' Diozán' cana', gwne':

¹⁸ Gaquə bgüine bgüezən' yež de'en nzi' Rama.

No'ol ca' zjənaquə xi'in' dia che de'e Raquelən'

lechgualə yesyá'əyašə' yesyá'əgüinlaže'e che yoguá' xi'in'da'oga'aque' ca' əsa'at.

Na' bito se'enene' par no yeyo'exen lega'aque'.

¹⁹ Lao ne'e nita' Jwse ca' Egipton' got Erodán'. Nach to angl che Xancho Diozán' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal. ²⁰ Na' gože'ene': —Gwyas, beče' bida'oná' len xna'abo'oná' na' le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at beñá' ca' besyá'əyilj bida'oná' par so'ote'ebo'.

²¹ Nach gwyas Jwsen' beče'e bida'oná' len xna'abo'oná' jəya'aque' lažga'aque' Izraelən'. ²² Pero Jwsen' catá' benene' de que Arquelaon' bedie' belane' xlatž de'e xe' Erodán', bžebe' žjəya'aque' gan' mbane Jodean'. Na' Diozán' gwdixjue'ine' le' lao bišgalən' de que bito žjəya'aque' Jodean' sino que žjəya'aque' gan' mbane Galilean'. ²³ De'e na'aná' besyá'əžine' syoda Nasaretən' na' jəsyá'ənite'e. Na' de'en jəsyá'ənite'e Nasaretən' goc complir de'en boso'ozoj de'e profet ca' cana' gosə'əne' che Jeso'osən' de que beñá' yesə'əsi'ene' beñá' Nasaret.

3

Juan ben' bchoa beñá' nis gwdixjui'e dižá' güen dižá' cobə che Diozán'

¹ Na' gwde zan iz, Juan ben' bchoa beñá' nis gwyeje' latjə dašən' gan' mbane Jodean'. ² Na' gwdixjue'ine' beñá' gože' lega'aque': —Le'e yedinje xtolə'əle ca', chedá' babžin ža catá' Diozán' ben' zo yoban' nabi'e con notá'ətezə beñá' əso'e latjə.

³ De'e profet Isaiazán' ben' be' xtižá' Diozán' cana' bzoje' che Juanə', gwne':

To beṇə' əne' zižjo latjə dašən', əne':

"Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchoṇ' catə'ən yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'ən yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaō."

⁴ Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa cameyən'. Na' par dobye che' bchine' to pedas yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' ši'in bia ser, bia nita' yixə'. ⁵ Beṇə' Jerosalennə', na' beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan' mbane Jodean', na' leczə beṇə' ža' yež ca' nyechj mbi'i yao Jordannə' gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə' par bosə'ozenague' xtiže'ena'. ⁶ Na' bosə'əxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁷ Na' leczə ja'ac zan beṇə' Izrael beṇə' ca' zjənchoj zjənzi' fariseo, na' beṇə' ca' zjənzi' sadoso. Ja'aque' par bchoa Juannə' lega'aque' nis, Nach Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ŽEchaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e? ⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič əsa'acbe'i beṇə' yoblə de' que baboša' yichjla'ažda'olen'. ⁹ Na' bito gonle xbab de que Diozən' bito gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquan xi'in dia che de'e Abraannə'. ¹⁰ Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsa'əchog beṇə' len na' chasa'əzeye'en. ¹¹ Na' ca naquə le'e chedinjele xtolə'əle ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'e yidə ben' gon par nič so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquan ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon' len bitə'əteza de'e mal. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'. ¹² Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner, na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par nič socho txyen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə len.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

¹³ Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeye' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par nič Juannə' bchoe' le' nis. ¹⁴ Na' Juannə' benczə yichjlaogüe' caguə gone'ene' gwchoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažlədə' əgwcho' nada' nisən' na' nada'əlan' zedenabdo' gwchoa' le' nisən'.

¹⁵ Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e bchoa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par nič gaquə complir yoguə'əlol de'en non Diozən' mendad gaquə.

Nach gwčheb Juannə' bcho'ene' nisən'. ¹⁶ Na' catə' beyož gwchoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljwte le'e yobanə' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'. ¹⁷ Na' gwse'ene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' chei, lechguale cheba chezaquə'əlažə'a le'.

4

Gwlo'oyelə' gwxiye'ena' Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' benən par nič gwyey Jeso'osən' latjə dašən', par nič gwlo'oyelə' gwxiye'ena' le' gone' de'e malən'.

² Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao čhoa ža čhoa yel, na' catə' gwde de'e čhoa žana' gwdone'.

³ Na' gwxiye'ena' bgüiguə'ən gan' zo Jeso'osən', gožə'ən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'əyaquan yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o benəč sino leczə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'en na Diozən' par əbancho."

⁵ Na' gwčhe' gwxiye'ena' le' yichjo' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequən le' gan' le'ezeleogüe' naquə sibə. ⁶ Na' gožən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexita' nga par che'ela, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par nič bito əchego'o no yej.

⁷ Na' gož Jeso'osən' gwxiye'ena': —Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən', nan: "Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'ena'."

⁸ Na' gwxiye'ena' gozche'en le' to lao ya'a de'e naquə lechguale sibə, na' blo'in le' yoguə' nasyon de'en zjəchi' lao yežlyon' ca naquə dechgua yelə' chnabia' čhega'aquənnə'. ⁹ Nach gožən le': —Yoguə' de'e quinga chle'ido' nga gonə'an le' šə gwzo xibo' laogua' nga par güe'elaogo'o nada'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osən' len: —Gwchi'ižə' ca'alə nga Satanə. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Cheyalə' šejni'alažə'əcho tožə Xancho Diozən' na' tožə le' güe'ela'ochō."

¹¹ Na' bebi'ižə' gwxiye'ena' len le', nach besə'əžin balə angl ca' jse'eclene'ene'.

Jeso'osən' gwzolaogü'e chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹² Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean' par gwyjeje' Galilean' cata' benene' de que bade Juannə' ližyan'. ¹³ Na' gwze'e Nasaretən' jsoe' syoda Capernaum de'en chi' cho'a nisdə'onə' do gan' chi' distrit de'en nzi' Sabolon na' Neftali. ¹⁴ Na' de'en jəyezoe' syodan' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'e Xtizə' Diozən' cana' gan' nan:

¹⁵ Le'e gwzenag, le'e beṇə' Galilea, le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' nitə'əle distrit Sabolon na' Neftali de'en mbane yešlā'ala nisdə'onə' na' yao Jordannə'. ¹⁶ Nčoļ yichjla'ažda'olen' pero Diozən' əsele'e to beṇə' cue'e be'eni' xen lo'o yichjla'ažda'olen'. Nacle ca beṇə' guat len yichjla'ažda'olen' por ni che de'e malən' chonle, pero be'eni' əsele' Diozən' yocobe' yichjla'ažda'olen'.

¹⁷ Na' dezd tyemp na', Jeso'osən' gwzolaogü'e gwne': —Le'e yedinje xtolə'əlen', chedə' babžin ža ṇabia' Dioz ben' zo yoban' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxen bel par gwsə'aque' disipl che'

¹⁸ Na' goquən' lao zda Jeso'osən' cho'a Nisdəo' Galilean' ble'ine' čhopə beṇə' gwxen bel, choso'ozalə'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisən'. Zjənaquə čhopə biše'e. Toe' le' Simon Bed, na' yetoe' Ndrəs. ¹⁹ Nach gože' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e da len nada' gwxen bel, na' ṇa'a əgwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

²⁰ Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel čhega'aque' ca' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

²¹ Nach gwsə'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacob len Juan čhopə biše'e, len xaga'aque' Sebedeo. Že'e to lo'o barcw česyə'əyone' yixjw bel čhega'aque'enə'. Na' leczə gwṇabe Jeso'osən' Jacobən' len Juannə' par žja'aclene' le'. ²² Na' le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque' Sebedeon' barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' zan

²³ Na' gozac cata' Jeso'osən' gwyjeje' yoguə' yež ca' zjəchi' gan' mbane Galilean', gwzolaogü'e bsd blo'ine' beṇə' ca' zjəža' lo'o yo'oda' ca' gan' gwsə'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. Na' gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beṇə' ca' chse'i gwde gwde yižgü'e'. ²⁴ Na' gosə' gwłaljə yoguə' de'en ben Jeso'osən' doxenlə ṇasyon Siria. Nach beṇə' Siria ca' jso'e' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene laogü'e'enə', beṇə' ca' chse'i zan clas yižgü'e' na' beṇə' ca' chse'ey chesə'əla, na' len beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque', na' len beṇə' ca' chsa'az šon, na' beṇə' ca' zjənat to part cuerp čhega'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'ətega'aque'. ²⁵ Na' zan beṇə' za'ac distrit che Galilea, na' beṇə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beṇə' za'ac syoda Jerosalennə', na' beṇə' za'ac yež ca' yelə' distrit che Jodea, nach beṇə' za'ac yešlā'a yao Jordannə' jəsə'ənaogü'e' le'.

5

Dižə' de'en bsd blo'i Jeso'osən' to lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz

¹ Na' Jeso'osən' cata' ble'ine' beṇə' zan zjənžag, gwlo'e gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' chi'enə'. ² Nach gwzolaogü'e bsd blo'ine' lega'aque', gwne':

³ —Le'e chache'ile de que chyažžele gaqualen Diozən' le'e, zole mbalaz čhedə' bacho'ele latjə čnabia' Diozən' le'e.

⁴ Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che xtolə'əle ca', mbalaz sole čhedə' Diozən' yeyonxenlaže'e le'e.

⁵ Na' le'e laogü'e de'en chzexjw yichjle len Diozən' na' len beṇə'čən', mbalaz sole čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen čhele can' baben Diozən' lyebe.

⁶ Na' le'e chzelažə'əchguale gacle beṇə' güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beṇə' güen laogü'e'enə'.

⁷ Na' le'e cheyašə'əlažə'əle beṇə' yoblə, mbalaz zole čhedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' čheži'ilaže'e le'e.

⁸ Na' le'e banacle beṇə' la'ažda'o' xi'ilažə', zole mbalaz čhedə' žjəyazole txen len Diozən'.

⁹ Na' le'e chogo'ole yelə' chxenlažə' che beṇə' ljuēžjle ca' chesə'ədiłə, mbalaz zole čhedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca' xi'ine'.

¹⁰ Na' le'e choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' le'e laogü'e de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' cho'ele latjə čnabia' Diozən' le'e.

¹¹ Na' cata' chesə'əzi'ichižə' beṇə' le'e na' chesə'əsaquə'əzi'e le'e na' chso'e yoguə' claste dižə' güenlažə' contr le'e por ni che de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə sole mbalaz. ¹² Cheyalə' yeba yezaquə'əlažə'əchguale la'ənə'əczə za'ac de'e ca' contr le'e čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə'chgu de'e güen čhele cata' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'one beṇə' ca' le'e leczə can' gwso'one de'e xaxta'ochə ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwsə'ə xtižə' Diozən' cana'.

Naccho ca zedə' na' ca be'eni' par len beṇə' ža' yežlyo nga

¹³ Ca zedə' chaclenən par niç caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par niç benəchan' cui chso'onteque' de'e mal. Na' šə zedə'an bitoch bi zxi' naquan, nezecho bito bi gac goncho par niç yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' bitoch bi zaquə'an lete goschon fuerlə na' əgwlej əgwšoşj beŋə' len. Can' gaquə len le'e šə cuich gonle can' chene'e Diozən'.

¹⁴ Ca be'eni' chaclenən beŋə' par chəsə'ənezene' gan' cheyalə' žja'aque', ca'aczən' chaclenle beŋə' par chəsə'ənezeni' nac chene'e Diozən' so'one'. Na' can' notə'ətezə beŋə' chac chle'ine' to syoda xen de'en chi' to lao ya'a, ca'aczən' notə'ətezə beŋə' chac chle'ine' de'e güenŋə' chonle. ¹⁵ Catə' chgualə'əle to yi' bito chdosə'əlen žomə sino chda'alen le'e ze'e par chse'eni'in len yoguə' beŋə' ža' lo'o yo'onə'. ¹⁶ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' sotezə sole gonle de'e güenŋə' par niç yesə'əle'i beŋə' len na' əso'elaogüe'e Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' bsed blo'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'

¹⁷ Bito gonle xbab de que nada' za'a zedeyena' par niç lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' cana' cuich so'onən žin. Za'a par niç gaquə complir yoguə'əloj de'en bsi' Diozən' xneze gaquə ca de'en boso'ozoj beŋə' ca'. ¹⁸ De'e li chnia' le'e, xte ca te che yežlyo nga len de'e ca' chle'icho le'e yoban', ni to letr dao' ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui ten ca'azə xte que gaquə yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' gaquə. ¹⁹ De'e na'anə' yoguə' de'e ca' zjənyoj de'en chene'e Diozən' gonle, la'anə'əczə šə lebeyožə to de'e dao', leğonən. Notə'ətezle šə əchoele cui gonle can' none' mendadən', na' šə leczə əgwlo'ile beŋə' yoblə cui so'one' can' none' mendadən', Diozən' bito gone' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. Na' notə'ətezle šə gonle can' none' mendadən' na' šə leczə gwlo'ile beŋə' yoblə so'one' can' none' mendadən', Diozən' gone' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. ²⁰ Echnia' le'e, beŋə' fariseo ca' na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' bito zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen' bito gaquəchan güen lao Diozən' cle ca chega'aque'enə', bito yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chž'a ljuežjcho

²¹ Na' leczə bsed blo'i Jeso'osən' lega'aque' gwne': —Banezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Cui no gotle. Na' šə no got ljuežj beŋə'che', jostis ca' choglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'." ²² Na' nada' chnia' le'e notə'ətezle šə chž'a' ljuežj beŋə'che' zaquə'əczən par gatle ca to castigw chele žalə' ca', na' notə'ətezle šə chž'a chnitə'əle ljuežjle zaquə'əczən par so'on beŋə' gola blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' castigw chelen'. Na' notə'ətezle šə cholgüiž ljuežjle dižə' pesad, zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e lao yi' gabil'.

²³ Cheyalə' socho binlo len ljuežj beŋə'chcho. Na' la'anə'əczə catə' bazole lo'o yo'oda' par əgwnežjwle bi de'en əgwnežjwle güe'ela'ole Diozən', šə žjsa'alazə'əle de que babenle contr to beŋə' ljuežjlen', ²⁴ na' aza cheyalə' yocua'anle šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec žjəyeyexenle beŋə' ljuežjlen', nach guaquə žjəyenežjwle de'en bagwleje par güe'ela'ole Diozən'.

²⁵ Catə' to beŋə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, leğonlene' regl binlo lao ngo'ole nezən' par niç na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əž'e le'e ližya. ²⁶ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

De'e malən' choncho šə chgo'o xtocho

²⁷ Banezele can' gwna de'e Moizezən': "Bito co'o xtole na' bito cuejyichje be'en chele o no'ol chele par solenle beŋə' yoblə." ²⁸ Na' nada' chnia' le'e de que notə'ətezle šə chgüiale to no'olə na' chzelažə'əle solenlene', banaple dolə' chedə' tozəczə ca malən' bachonle lo'o la'ažda'olen' len de'en chon beŋə' chgo'o xtoe'.

²⁹ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chle'ile len jəlaole chonən par niç əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia jəlaolen'. Len nca'alə xneze cuejlen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che len. ³⁰ Na' šə de'en chonlenle na'ale ca' chonən par niç əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze chogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che lega'aquan.

Beŋə' csad ca' bito cheyalə' yesyə'əla'a ljuežjga'aque'

³¹ Leczə nezele can' gwna de'e Moizezən': "Notə'ətezə beŋə' yele'e no'ol che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'." ³² Na' nada' əchnia' le'e de que notə'ətezle yela'ale no'ol chelen', šə bito naque' to no'olə go'o xtoi, gonle par niç gaque' ca to no'olə go'o xtoi. Na' notə'ətezle yošagna'ale len to no'olə beŋə' belə'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' chonle len beŋə' ca' chesə'əgo'o xtoi.

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

³³ Na' leczə banezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Bito əgwzole jorament lao Xancho Diozən' catə' ənale to de'en gonle šə cui gonle complir can' nalənə'. Catə'an chzole jorament lao Xancho Diozən', cheyalə' gonle can' chonle lyeben' laogüe'enə'." ³⁴ Pero

na' nada' chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən' por bitə'ətezə, nic por yoba chedə' na'anə' zo Diozən' chnabi'e. ³⁵ Na' nic əgwzole joramentən' por yežlyon' chedə' den xni'a Diozən'. Na' nic əgwzole joramentən' por syoda Jerosalennə' chedə' naquən syoda che Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe Rei blao. ³⁶ Na' nic gon yichjlen' testigw de que cho'ele dižə' li, chedə' bito gaquə gonle par niç yišə' yichjlen' yeyaquan šyiš o yeyaquan gasj. ³⁷ Cheyalə' güe'ele por dižə' li niç cui əyajžən əgwzole jorament par se'ejle'e beñə' chele. Šə chyažjən bichlə dižə' de'e ənale par se'ejle'e chele, nachbia' əgwxije' nan' chnabia'an yichjla'azda'olen'.

Bito co'olazə'əcho beñə' contr checho

³⁸ Šə to beñə' gone' zi' jelaolena' nezele de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que guaquə gonle zi' jelaogüe'enə'. Na' šə to beñə' əxope' to leyle leczə nezele de que lein' nan guaquə əxople to che'enə'. ³⁹ Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwzönle gon beñə' de'e mal len le'e. Šə to beñə' cape'e šla'a xaguə'alen', le'e güe' latjə cape'e de'en yešla'a. ⁴⁰ Šə to beñə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chalə'əle lata' xmeche', güe'etele latjə əque'e len xadon chelen'. ⁴¹ Na' šə to beñə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' che'enə' to kilometro, le'e šejlene' gua'alen yeto kilometro. ⁴² Na' šə bi de'en chnabe beñə' le'e, le'e güe'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chnabe' cuejlene'.

Cheyalə' gaquecho che beñə' contr checho

⁴³ Na' leczə banezele can' chəsə'əne': "Cheyalə' gaquele che beñə' migw chele na' gue'ile beñə' contr chele." ⁴⁴ Pero nada' əchnia' le'e, le'e gaque che beñə' contr chelen', le'e nabe Diozən' gaquə de'e güen che beñə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beñə' ca' chəsə'əgue'i le'e, na' le'e gon orasyon lao Diozən' par beñə' ca' chsa'ada' le'e dižə', na' par beñə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e. ⁴⁵ Šə gonle ca' na'achən' əsa'acbe'i beñə' de que nacle xi'in Xacho Diozən' ben' zo yoban'. Le'enə' chone' ca' chla' hgüižən' par yoguə'əlol beñə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par niç chac yejw par yoguə'əlol beñə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjanaque' beñə' güen o šə zjanaque' beñə' mal. ⁴⁶ Šə porzə chaquele che beñə' ca' chsa'aque chele žbixa zedegua'atgun par le'enə'? Le'egateza can' chso'on beñə' gochixjw ca', beñə' ca' nale zjanaque' beñə' malchgua. ⁴⁷ Na' šə con chguaple diox beñə' ljuežjle ca'azə žəchonle xbabən' de que chonchle güen cle ca beñə' yoblə? Bito chonchle güen. Can' chso'on beñə' ca' cui zjənombia' Diozən', con beñə' ljuežjga'aque' na'azə chesə'əguape' diox. ⁴⁸ Cheyalə' gacle beñə' šao' ca beñə' šao' beñə' güennə' naquə Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

6

Jeso'osan' blo'ine' naquən' cheyalə' goncho caridan'

¹ Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə niç yesə'əle'i beñə' can' chonlen' na' so'elaogüe'e le'e, chedə' šə chonle ca' bito güe'elao' Xacho Diozən' ben' zo yoban' le'e. ² De'e na'anə' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beñə' par gaqulenlene', le'e əgwnežjən pero caguə parzə niç yesə'əneze beñə' can' chonlen' na' əso'elaogüe'e le'e. Beñə' goxoayag ca' chəsə'ənežjue' bi de'en chəsə'ənežjue' beñə' do lo'o yo'oda'ona' na' do lao lcue' parzə niç əso'elao' beñə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' pero Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ³ Pero na' le'e ža, šə bi de'en əgwnežjwle to beñə' par gaqulenlene', bito co'ole be' lban ca de'en chonle. ⁴ Gonlen ca cui əsa'acbe'i beñə' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'en choncho güe'elaogüe'e le'e.

Bsed blo'i Jeso'osan' nac cheyalə' goncho orasyon

⁵ Catə' gonle orasyon bito gonlen can' chso'on beñə' goxoayag ca'. Lega'aque' chəsə'əbeine' chəsə'əzeche' chso'one' orasyon lo'o yo'odao' chega'aque' ca' gan' chso'elaogüe'e Diozən' na' do squin lquey, chso'one' orasyonə' par chesə'əle'i beñə' can' chso'one'enə'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ⁶ Na' catə' gonle orasyon le'e yeyo'o lo'o yo'o chele na' əgwseyjwle puertən', na' gonle orasyonə' lao Xacho Diozən' ben' cui chle'icho. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho le' güe'elaogüe'e le'e.

⁷⁻⁸ Ca naquə beñə' ca' cui zjənombia' Diozən', catə' chso'one' orasyon chso'echgüe' dižə'. Chso'one' xbab laogüe de'en chso'echgüe' dižə' Diozən' əgwzenague' chega'aque'. Bito gonle can' chso'one'enə'. Ca naquə Xacho Diozən', banezczene' bi de'en chyažjele ze'e nablelene'en. ⁹ Quingan' gonle orasyonə':

Xato' beñə' zo yoba, chnabto' yoguə'əlol beñə'chən' əso'elaogüe'e le'e.

¹⁰ Chnabto' gono' par niç beñə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga, can' chac yoban'.

¹¹ Beñšga na'a de'e gaoto' tza tza.

12 Na' bezi'ixenšga čheto' chedə' leczə chezi'ixento' che sa'aljuežj beňachto'onə' bitə'ətezə de'en chso'onene' neto'.

13 Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab čheto'onə' par gonto' de'e malən', mas bcuasə' bcue'ej neto' len gwxiye'enə'.

Le'ena' chnabi'o na' napo' yelə' guac

na' napo' yelə' bala'an par zejlicane. Amen.

14 Na' šə chezi'ixenle xtolə' sa'aljuežj beňachlen' bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e, leczə gozi'ixen Xacho Diozən' ben' zo yoban' xtolə'əlen'. 15 Pero na' šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beňachlen', leczə ca' Xacho Diozən' bito yezi'ixene' chelen'.

Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' cheyalə' goncho catə' socho sin cui ye'ej gaocho par güe'ela'ochio Diozən'

16 Na' catə'an chzole sin cui che'ej chaole par nič cho'ela'ole Diozən' bito gon cho'alaolen' ca cho'alaob beňə' chegüinchgüei can' chso'on beňə' goxoayag ca'. Lega'aque' chso'onlizəga'aque' ca beňə' chegüine' parza nič chsa'acbe'i beňachən' de que nite'e cui zjane'ej zjənaoga'aque'. De'e li əchnia' le'e bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. 17 Pero na' le'e catə' zole sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole Diozən', le'e əgwpa'a yichjle na' xala'anle. 18 Legon ca' par nič cui əsa'acbe'i beňachən' de que zole sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho Diozən' ben' cui chle'icho nezene' can' chonle. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yogua' de'e choncho güe'elaogüe'e le'e.

Quingan' cheyalə' goncho par nič gatə' checho de'en cui te chei gan' chnabia' Diozən'

19 Bito gwtooble de'e zan de'e zaque'e na' de'e xoche lao zole yežlyo nga, la' yesə'əbiayi'in. Bałən chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob lega'aquən, na' yebałən chzen no xche'i, na' leczə chaš beňə' bguan na' so'e yesə'əque'e bi de'en deilen'. 20 Le'e gon par nič gon Diozən' de'e šao' de'e güenčhlə chele de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zoe'enə', chedə' na' bito galjə bia dao' par əsa'ob len, na' nic sen xche'i par cuiayi'in, na' nic gaquə šo'o beňə' bguan par əque'en. 21 Gan' de de'en chaquale chei nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

22 Žia jelaochon' par chle'icho. Con šə bito bi chaquən chle'iczecho binlo. 23 Pero šə nčhol jelaochon' bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'olen' šə nacle beňə' la'aždao' güen yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'olen', pero šə nacle beňə' mal nčhol yichjla'ažda'olen'. De'e li lechgualə nčhol yichjla'aždao' le'e cui chzenagle che Diozən'.

Bito gaquə gaquecho che Diozən' na' gacteicho che bien chechon' tš'i'izə

24 Notono no gaquə so liž čopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tš'i'izə, chedə' la' šə gone' ca' gue'ine' to xan žinšə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do lažə'e na' bito bi respet gape' par xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə can' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beňə' gwni'a.

Diozən' chgüia chye' chio'o nachcho xi'ine'

25 De'e na'anə' chnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' cuerp chelen' bito cuec yichjle tlaozə de'en guacwlen'. Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'. 26 Legontoš xbab chele, ca naquə bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb na' bito chəsyə'əlapəb na' nic bi da'a xoa' čhəga'aquəb zo, pero na' chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə' le'e ca bia ca' zjəžia xile'enə'. 27 Na' ni tole bito gaquə yostoŋ cuiñle gašjə metr šə con cue'e yichjle ətonle.

28 Na' žbixchen' chbec yichjle che xala'anle? Legontoš xbab ca naquə yej sosennə' chesə'əcha'oczən, len bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. 29 Na' əchnia' le'e, Salomonňə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlažə'e xala'ane'enə' ca yelə' xoche che yej sosən ca'.

30 Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzə zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e, güe'eczə yichjə' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'eteclə de que gone' de'en chyažjele. 31 Le'e ža, bitoch cuec yichjle che bi de'en chyažjele ənalizle: "žBin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?" 32 Con por de'e ca'azən' zjəchi' yichj beňə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', che de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczene' yoguə' de'e ca' chyažjele. 33 De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par nič Diozən' nabi'e le'e, na' güe'elažə'əle gonle de'en na Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' goŋczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle. 34 Le'e gon xbab che de'en chac tža tža. Bito cuec yichjle che bi de'en gaquə gwxe güižj, la' guatə'əczə de'e zan de'e cuec yichjcho chei catə' əžin žan'.

7

Bito zaquá'ácho par anacho che beñá' de que zjənapé' dolá'

¹ Bito gonle xbab de que zaquá'əle par ənale che beñá' de que zjənapé' dolá'. Šə ənale chega'aque' de que zjənapé' dolá' leczá ca' əna Diozən' chele de que naple dolá'. ² Can' chosbague'ele beñá' de que zjənapé' dolá' le'egatezəczə can' yosbague'e Diozən' le'e de que naple dolá'. Con can' chonle len beñá', le'egatezə can' gon Diozən' len le'e. ³ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožá' beñá' ljuežjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožá'əlen'. ⁴ Che' beñá' ljuežjle: "Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožá'ona'", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožá'əlen'. ⁵ ;Beñá' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožá'əlen' na' techlə ənezele naquan' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožá' beñá' ljuežjlen'.

⁶ Pero na' bito güe'etezle xtižá' Diozən' len beñá' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, chedá' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catə'an cho'exaxjchob de'en cui cho'olažá'əb. Na' šə güe'etezle xtižá' Diozən' len beñá' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, con yosá'əlej yoso'ošoše' dižá' de'en güe'elenga'aclene'ená' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb əsa'ob.

Le'e nabe Diozən' bi de'en ənabelene' la' gonczé'en

⁷ Bitá'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nič gaquan. Šə to de'e chene'echo so'on beñá' chio'o, chnəbchon. Šə to de'e chene'echo əzelecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljə beñá', chnecho cho'a puertən' par nič chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalá' ye'echo Diozən' catə'an de de'en chene'echo gaquə. ⁸ Na' notá'ətezcho šə bi de'e chnəbchone' gone', la' de'e gonczé'ená'. Na' notá'ətezcho šə bi de'en chnəbchone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notá'ətezcho šə chnəbchone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beñá' chne' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

⁹ Na' le'e nacle xə bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil žəgwnežjwlebo' to yej? ¹⁰ Na' šə ənabebo' le'e to bej ya'a žəgwnežjwlebo' to bej bia nxobə le'i? Cle bito gonle ca'. ¹¹ Le'e nacle beñá' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquaxhe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' len beñá' chnəb laogüe'ená' bi de'en chyažjene'.

¹² Na' can' naquan, con yoguá' de'e güen de'e chene'ele so'on benachən' len le'e ca'atezəczən' cheyalá' gon le'e len lega'aque', chedá' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en bosozəj de'e profet ca' beñá' ca' gwso'e xtižá' Diozən' cana'.

Nezən' de'en yežin yoban' gwxaquá'əleben ca to nez las

¹³ Lao yelá' mban chechon' chopə nez nan' de. To nez las, na' to nez laguə'. Cheyalá' goncho byen šo'ochto to nez šao' to nez güen la'anə'əczə naquan ca to nez las de'e cañe əžələn na' de'e chaquecho naquan zdebə par tachon. Na' nez malən' gwxaquá'əleben ca to nez yo nez laguə' chedá' chpein chio'o par nič yežincho gabilən' gan' saquə'əzi'icho zejlicane. Pero beñá' zan bazjəyo'e nez laguə'anə'. ¹⁴ Nezən' de'en yežin yoban' gan' əbancho zejlicane len Diozən' gwxaquá'əleben ca to nez las de'e cañe əžələn na' de'e chaquecho naquan zdebə par tachon. De'e na'anə' balga beñá' chəsyə'əželene'en par chjəsə'ənaogüe'en.

Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'

¹⁵ Cheyalá' gapcho cuidad par nič cui šejle'echo xtižá' beñá' ca' chso'onləže'e chəsə'əne' de que xtižá' Diozən' chəsə'əyixjui'e. Xochechguan' chso'e dižá'əna' par choso'opeine' chio'o, chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' beñá' güen. Pero lega'aque' zjənaque' beñá' la'aždao' mal na' chse'enene' yoso'oziayi'e chio'o. ¹⁶ Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Ca'aczən' gacbe'iczecho de que beñá' ca' chəsə'əxoayague', segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beñá'. Ca' naquə yag yešən' bito chbian obas, na' nic yag bcho'onən' chbian yixgüio. ¹⁷ Na' de'en naquə yag güen, frot güenczə chbian na' de'e cui naquə güen leczə bito chbian frot güen. ¹⁸ Yag frot güennə' bito chbian frot de'e cui naquə güen, na' leczə to yag frot de'en cui naquə güen bito chbian frot güen. ¹⁹ Na' yoguə' yag frot de'e cui chəsə'əbian frot güen, yesə'əchogue'en na' yesə'əzeye'en. ²⁰ Na' gacbe'icho non' chəsə'əxoayag, segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beñá'.

Caguə yoguə' beñá' yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e

²¹ Beñá' zan chse'e nada: "Naco' Xana'", pero caguə yogue'e yesyə'əžine' yoban' gan' chnabi'a Diozən'. Beñá' ca' chso'on can' chazlažá' Xa' Diozən' ben' zo yoban', lega'acze'enə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo'enə'. ²² Catə' əžin ža yoso'odie' cuent lao Diozən' beñá' zan əse'e nada: "Xana', goclen neto' na'a, la' beñá' zan gwdixjue'ito' xtižá'ona'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beñá'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bento' de'e zan miłagr." ²³ Pero na' clar yapə'əga'aca'ane': "Bito nombi'a le'e. Ležjəy'ac ca'alə le'e beñá' güen de'e mal."

Chopə beñá' na' yo'o de'en gwso'on to toe'

²⁴ Beṇə' chzenag xtiža'anə' na' chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben liže' na' gwleque' lanen' len yej gual. ²⁵ Na' goc yejw zil juisy na' bchojchgua yaonə' na' gwyeçhjen liže'ena'. Na' lei bdoḅan be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, cheda' gwleque' lanen' de'e gual. ²⁶ Na' beṇə' chzenag xtiža'anə' pero bito chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fałs beṇə' ben liže'ena' fałs bzoe'en lao yox. ²⁷ Na' goc yejw zil juisy, gwyeçhjen be' bdon' na' bchojchgua yao na' beyożan gan' zo liže'ena'. Nach bebixən gwziayi'in. Na' cata' gwže'ena' xte gwñin.

²⁸ Na' cata' beyoż be' Jeso'osan' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtiže'ena' besyə'əbanchgüeine' can' bsded blo'ine'. ²⁹ Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nachbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan'.

8

Jeso'osan' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr

¹ Beṇə' zan zesyə'ənaogüe' Jeso'osan' cata' beyetje' ya'anə'. ² Nach to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr bgüigüe'e lao Jeso'osan' na' bzo xibe' laogüe'ena' gože'ene': —Xana' gonšgüei ben par niçh yeyacda'.

³ Nach Jeso'osan' bli ne'ena' gwdane'ene' gože'ene': —Guaquəczə, beyaque.

Na' le'e beyactei be'ena'. ⁴ Nach Jeso'osan' gože'ene': —Ni toza cui no gü'e'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyey lao bçożan' niçh le'ine' bach beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozan' can' non de'e Moizezan' mendad par niçh yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

Jeso'osan' beyone' xmos capitān beṇə' Roma

⁵ Na' cata' bežin Jeso'osan' Capernaunnə' le'e bšagte to capitān beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osan' ⁶ gože'ene': —Xana', xmosa'an die' liža'anə', chacšenchgüeine'. Nat cuerp che'ena' na' lechguale chžaglaogüe'.

⁷ Nach Jeso'osan' gože' capitānə': —Sa'alena' le' na' yeyona'ane'.

⁸ Pero na' capitānə' gože'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o liža'anə'. Ngatežə ben mendad yeyaque xmosa'anə' nach yeyaque. ⁹ Rein' chnabi'e nada' pero leczə nita' soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Cata' chapa'a toe': "Gwyey", na' cheje', na' cata' chapa'a yetoe': "Da nga", na' chide'. Nach cata' chapa'a xmosa'anə': "De'e nga gono'", na' chone'en. Con bešga mendad na' nezda' gaquə can' na'onə'.

¹⁰ Na' Jeso'osan' bebanene' cata' benene' xtižə' capitānə', na' gože' beṇə' ca' nao le'ena': —De'e liczə əchnia' le'e, notono beṇə' ne'e žjəti'a beṇə' gonližažə'ətec nada' ca bengə. Ni tozə beṇə' Izrael cui chonližažə' nada' ca le'. ¹¹ Echnia' le'e, beṇə' zan ža' doxenlə yežlyon' so'onližažə'e nada, na' lega'aque' žjəsyə'anite' txen len de'e xaxta'ocho Abraannə' na' de'e xaxta'ocho Isaaquan', na' de'e xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo Diozan' chnabi'e. ¹² Na' ca naquə nasyon Izrael chechon' le'en gwlej Diozan' par nabi'e, əchoj beṇə' zan bito so'e latjə nabi'e lega'aque'. De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' gan' yesə'əbežyase'e na' sa'oyejə leyga'aque'ena'.

¹³ Gwde gwna Jeso'osan' ca' nach gože' capitānə': —Guaquə yeyejo'. Babeyona' xmoso'onə', cheda' chejli'o chia'.

Na' xmos capitānə' lao or na' le'e beyacteine'.

Jeso'osan' beyone' taobin' che Bedən'

¹⁴ Na' gwyej Jeso'osan' liž Bedən' na' ble'ine' taobin' che Bedən' die' lao camən', na' yo'e de'e lan'. ¹⁵ Jeso'osan' bexe'e ne'ena' na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach le'e gwyaste no'olan' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osan' beyone' beṇə' zan

¹⁶ Na' cata' gwxən, besə'əžin beṇə' gan' zo Jeso'osan' zjənche'e beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Jeso'osan' con bene' mendad na' besyə'əchoj de'e xio' ca'. Na' beyone' yoguə beṇə' ca' chsa'acšenenə'. ¹⁷ Can' bene' par niçh goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazan' che' cana', nan: "Le'ena' yequē'e de'en chžaglaochə na' gone' ca yeyaquecho che yoguə yižgüe'."

Can' gož Jeso'osan' beṇə' ca' gwse'ene žja'aclen le'

¹⁸ Gwde na' ble'i Jeso'osan' babesə'əžin beṇə' zan zjənyechje' le', nach bene' mendad len displ che' ca' yesə'əlague' yešla'alə nisdə'onə'. ¹⁹ Na' bchoj to ben' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' nach bgüigüe'e lao Jeso'osan' na' gože'ene': —Maestr, gwza'alena' le' gatə'əteza šejo'.

²⁰ Na' par niçh be'ena' benyane'e xbab šə de'e liczə che'enene' šejlene' le', na' Jeso'osan' gože'ene': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero nada' bitobi xlatja' de gan' gona' dezczan la'aṇə'əczə bselə' Diozan' nada' golja' beṇəch.

²¹ Na' bchoj yeto ben' nao de'en chsed chlo'i Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', gwza'alena' le' pero zgua'atec be'ešga latjə yega'anlena' xa'anə' xte cata'əch əžin ža gate' na' əgwcuasa'ane'.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'. Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' gwleczie' to be' gual lao nisdaon'

²³ Gwde be' Jeso'osən' diža' ca', gwyo'e lo'o barcon' len disipl che' ca'. ²⁴ Na' lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzoloa gwyechj to be' gual lao nisda'onə', na' gwzoloa chož nisən' lo'o barcon'. ²⁵ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iXanto! iBosla chio'o! iBačh chbiayi'icho!

²⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisda'onə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisda'onə' len be'ena', na' le'e besyə'əbe'ežiten. ²⁷ Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'ena', nach gwse' ljuəžjga'aque': —Bitoljə naquə bengə con to beṇəčzə, la' žnacxa gon to beṇəč par yebeczie' be' gualən' len nisda'onə'?

Chopə beṇə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

²⁸ Na' besə'əžine' yešla'alə nisda'onə', laž beṇə' Gadara ca'. Na' cata' besyə'əchoje' barcon', besə'əšag chopə beṇə' Jeso'osən', beṇə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Beṇə' quinga banitə'əte' capsant na' chesə'əchoje' chaše' do tnezən' gałə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len beṇə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezən'. ²⁹ Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osən': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'in Dioz. žEza'o par əgwch'i' əgwsaco'o neto' cuinə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw?

³⁰ Na' gałə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ³¹ Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'yoin Jeso'osən' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' beṇə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežə'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

³² Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' beṇə' ca' na' jəsyə'əžə'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədines coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisda'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³³ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babesyə'əyaque beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aquen'. ³⁴ Nach yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. Na' cata' besə'əžague' Jeso'osən' gwsa'atə'yoinə' le' yeze'e lažga'aque'ena'.

9

Beyon Jeso'osən' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisda'onə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'. ² Na' besə'əžin xonj beṇə' na' zjanlene' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' beṇə' güe'ena': —Bebei, xi'inđaogua'a. Babezi'ixena' xtolə'onə'.

³ Na' bałə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' beṇə' güe'ena', na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'ena' gosə'əne': —Bengə chžia chnité Diožən' laogüe de'en chon cuine' ca Diožən'.

⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' chso'one'ena', nach gože' lega'aque': —žBixchen' chonle xbab malən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? ⁵ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia' par gaquə can' nia'anə'. ⁶ Diožən' bsele'e nada' golja' beṇəč na' de'e ngan' gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəčən'.

Nach gože' beṇə' güe'ena': —Gwyas beyoə xcamo'onə' na' beyej ližə'onə' to šao' to güen.

⁷ Na' beyas be'ena', beze'e zjəyede' liže'. ⁸ Na' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquən', lechguale besə'əžebe'. Na' gwso'elaogüe'e Diožən' ca' naquə bene' yelə' guac par nič Jeso'osən' goc bene' de'e ca' zjanac ca'.

Jeso'osən' gwleje' Mation' par goque' disipl che'

⁹ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočhixjw na' le' Matio, chi'e latjə gan' chchixjue'ena'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzoža'ate' gwyejlene' le'.

¹⁰ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Mation' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gočhixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. ¹¹ Na' beṇə' fariseo

ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' txen len beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malan' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' goçhixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹² Na' catə' Jeso'osən' benene' xtižə'aga'aque'ena', na' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'ena' chsa'əyazjene' beṇə' güen rmech. ¹³ Lešej na' legwsed bi zeje Xtižə' Diožən' de'en nyožən nan: “Che'enda' yeyaša' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə tlaozə gotle bia yiḅə' par güe'ela'ole nada'.” Za'a zedəyena' par niçh beṇə' ca' zjəneze' de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'ena', pero bito zedəyena' par niçh beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'ena'.

Chəsə'ənabene' Jeso'osən' bixchen' disipl che' ca' cui chəsə'ənite'e sin cui əse'ej əsa'ogüe'

¹⁴ Nach disipl che Juan ben' hçhoə nis gosə'əbigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Zan las beṇə' fariseo ca' na' neto' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diožən'. Pero disipl çhio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. *çBixchen' ža?*

¹⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'ena' chšagna'ana' bito chəsə'əgüine'ene' sino chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl çhia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr çhia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl çhia' ca'.

¹⁶ Notono beṇə' zo beṇə' chçhine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'ena' de'en baçh chyoe. Šə can' gone', catə' çhib xe'ena' yebe' lachə' cobən' na' əçhezəçən len. ¹⁷ Na' lecžə notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əçhezə'an yid goləna' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par niçh ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par niçh bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə çhega'aque'ena' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadon che'ena'

¹⁸ Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beṇə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'ina' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

¹⁹ Na' le'e gwzožə'ate Jeso'osən' na' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'.

²⁰ Na' lao zja'aque' liž beṇə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen hğüigüe'e cožə' Jeso'osən' gwdane' lox xadon che'ena'. ²¹ La' bene' xbaç lo'o yichjla'azda'ogüe'ena', gwne': “Con cana' xadon che'ena', goyacczəda'.” ²² Na' gwyeçhj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebei xi'inđaogua'a. Babeyacdo' çhedə' chonlilažə'o nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

²³ Catə' bžin Jeso'osən' liž beṇə' gwnabian', na' ble'ine' beṇə' zan zjəžə' na' nitə' beṇə' chəsə'acuež ca bžejo, na' beṇə' ca' ža'ana' chəsə'əbežchgüe'. ²⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e yeçhoj ngalə. Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'ona'.

Pero na' beṇə' ca' gwso'onle'e che'. ²⁵ Na' beyož besyə'əbeje' beṇə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə', na' beyasbo'. ²⁶ Na' ca' naquə de'e güennə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwllaljə dižə'əna' yogua' yež ca' zjəçhi' do na'.

Jeso'osən' beyone' çhopə beṇə' lçhol'

²⁷ Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl che' ca', jəsə'ənao çhopə beṇə' lçhol' lega'aque'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' gosə'əne' zizžo gosə'əne': —Le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabi. Bəyašə'əlažə'əšgüei neto'.

²⁸ Na' catə' bežim Jeso'osən' len disipl che' ca' liže'ena' na' besyə'əyo'e, na' lecžə gwso'o beṇə' lçhol' ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —çEchejle'ele de que guac gona' par niçh yele'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

²⁹ Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'ena', na' gože' lega'aque': —Yele'ile, çhedə' chonlilažə'əle nada'.

³⁰ Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca' naquə bene' par niçh besyə'əle'ine'.

³¹ Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətežə' ja'aque' doxen Galilean' jəsyə'əye'elene' beṇə' dižə' ca' naquə de'en baben Jeso'osən' len lega'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod'

³² Na' catə' besa'ac beṇə' ca' babesyə'əle'ina', le'e besə'əžinte beṇə' yoblə zjənçhe'e to beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'ona' yichjla'azda'ogüe'ena'. ³³ Jeso'osən' bebeje' de'e xi'ona' na' le'e benete be'ena'. Na' beṇə' zan ca' besə'əle'i can' goquən' besyə'əbançhğüe'ine', na' gosə'əne': —Çhio'o beṇə' Izrael de'e nechən' bable'icho ca' naquə miłagr de'en chon benga.

³⁴ Pero na' beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia' de'e xio' ca'anə' chaclenən le' par nich chebeje' de'e xi'ona'.

Jeso'osan' cheyaša' cheži'ilaže'e beṇəchan'

³⁵ Na' Jeso'osan' len disipl che' ca' ja'aque' yo'odao' che to to yež na' to to syoda gan' mbane Galilean' na' gwdixjue'ine' beṇə' dižə' güen dižə' cobən' can' nabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' so'e latje. Na' beyone' yogua' beṇə' ca' chsa'acšene len bitə'ətezə yizgüe' de'en chse'ine'. ³⁶ Na' Jeso'osan' ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le' na' beyaša' beži'ilaže'e lega'aque' chedə' gocbe'ine' chsa'acžejlaže'e naclən' so'one' na' gocbe'ine' caguə no zo no gaquəlen lega'aque' len yogua' de'en chəsə'əžaglaogüe'ena'. Gwsa'aque' ca' xilə' bian' cui no xanga'acquəb zo par əgwye' lega'acquəb. ³⁷ Nach gože' disipl che' ca': —Nitə' beṇə' zan beṇə' yoso'ozenague' che Diozən' cata' se'enene' xtiže'ena'. Na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca' to cwseš xen de'en chetoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan əsa'aclene' nada', la' to chopgale nitə'. ³⁸ De'e na'ana' lenabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o yetobcho cwseš che'ena'.

10

Jeso'osan' gwleje' beṇə' šižin' ca' par əsa'aque' apostol

¹ Jeso'osan' betobe' disipl che' ca' šižin' na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nich əsa'aque' yesya'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' par nich əsa'aque' yesya'əyone' beṇə' bitə'ətezə yizgüe' de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə de'e chsa'aque'ne'.

² Quinga zjələ beṇə' šižin' ca': Simon ben' leczə le' Bed, na' Ndrəs beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in Sebedeon' Jacob len Juanna', ³ na' Lip na' Bartolome, na' Tomas, na' Matio ben' goquə beṇə' gochixjw, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Lebeo, ben' leczə le' Tadeo, ⁴ na' Simonə' ben' ben txen len partid Cananistən', na' Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osan' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osan' bsele'e disipl che' ca' šižin' jəsə'ədixjui'e xtiže'ena'

⁵ Na' cata' Jeso'osan' bsele'e beṇə' šižin' quinga jəsə'ədixjui'e xtiže' Diozən', gože' lega'aque': —Chselə'a le'e žje'ele xtiže' Diozən' len yeziquə'əchlə beṇə' Izrael ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' nic əžja'acle yež ca' zjəchi' Samarian'. ⁶ Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə' Izrael beṇə' bazjəmbiayi' chedə' bitonə' so'ombi'e Diozən'. ⁷ Le'e žja'ac na' le'e žjətxjue' de que babžin ža Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latje. ⁸ Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə'. Diozən' babenə' le'e yelə' guac che'ena' dadzə par gonle de'e quinga, de'e na'ana' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə.

⁹ Bitobi gonle probnid gua'ale, ni mech de or, de plət, o de cobr lo'o bols mech chelen' lao co'ole nezən'. ¹⁰ Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic goxə'əle garrot. Ca' naquə le'e chonle xšina'anə' zaquə'əle par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' selə'a le'ena'.

¹¹ Na' gatə'ətezə syoda o yež gan' əžinle, lenab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgüialaogüe'e le'e liže'ena'. Na' na'atezə sole xte cata'ach yesa'acle. ¹² Na' cata' əžinle liže'ena', le'e gguape' diox, na' le'e nabləžə' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'ena'. ¹³ Na' šə na' nitə' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'ena', na' gaquə can' ənabləžə'əle par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'ena', bito gaquə ca de'en bagwnabləžə'əlen'. ¹⁴ Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'ena' o yežən'. Na' cata' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alen' par yežib bišten' de'en gwžianə', nich əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtiže' Diozən' de'en cho'elen'. ¹⁵ Diozən' bene' par byinj yi' na' sofr lao syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenague' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yogua' beṇə' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

Gaquə de'e saquə'əzi'icho

¹⁶ Le'e gon xbab de que nada' əselə'a le'e žjətxjue'ele xtiže'anə' len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'ena', chedə' beṇə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xilə' dao'. Pero le'e cheyašə' gacle lechguale beṇə' xenləžə' na' lechguale beṇə' bib par len lega'aque'. ¹⁷ Nitə' beṇə' so'one le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca' por ni che de'en chonliləžə'əle nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. De'e na'ana' le'e chiljlaže' naclən' gonle par nich cui gacle lao na' beṇə' contr ca'. ¹⁸ Nach leczə por ni che de'en chonliləžə'əle nada' nitə' beṇə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao no gubernador, na' lao no rei. Na' cata' gaquə ca' güe'ele xtiže'anə' lao beṇə' gwnabia' ca', beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁹ Pero cats' yesə'əche'əxaxje' le'e lao beṇə' ca', bito cuec yichjle nac yoži'ile xtiže'əga'aque'ena'. Lao or na'atezə Diozən' əgwzejni'ine' le'e

bin' cheyalə' ənalə. ²⁰ La' caguə le'ezən' güe'ele xtiža'ana', Spirit che Xacho Diozən' əgwzejni'in le'e bin' cheyalə' nale.

²¹⁻²² Na' yogua' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada', na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par niçh so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle' so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əch əzin ža gatle, nachən' zjəyezole len Diozən'. ²³ Šə beṇə' nitə' to yež yesə'əlague' le'e, le'e yesə'acte'le na' zjəya'acle ga yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' de'e li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtiža'a lao yogua' beṇə' Izrael ca' catə'ən yida' de'e yoblə.

²⁴ Nezele can' naquən catə' to beṇə' chse'de' len to maestr, bito əṇacho naque' beṇə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'ena'. ²⁵ Na' ben' chsed bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güenç len le' cle ca chso'one' len maestr che'ena'. Le'egateza ca' mosən' bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güenç len le' cle ca chso'one' len xane'ena'. Nitə' beṇə' chesə'əne' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquəchxe yesə'əne' che le'e nacle disipl chia'.

Cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o

²⁶ Na' la'ana'əczə yoso'ochi' yoso'osaguə' beṇə' le'e laogüe de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yogua'əlo' de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yogua' əlo' de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len'." ²⁷ De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beṇə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yogua'əlo' beṇə', na' le'e gon par niçh beṇə' zan se'ejni'ine'en. ²⁸ Bito cheyalə' žeble beṇə' ca' so'ot le'e, chedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yichjla'ažda'olen'. Cheyalə' žeble Diozən', la' len' nape' yelə' chnabia' par əgwžiyai'e cuerp chelen' len yichjla'ažda'olen' lo'o yi' gablən'.

²⁹ Nezecho de que byin' dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito ṇacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'. ³⁰ Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə' yišə' yichj to tocho žia la'ana'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. ³¹ De'e na'ana' bito žeble, chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin' dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocrisən'

³² Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəchən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'ana' ben' zo yoban' de que nacle xi'ina'. ³³ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəchən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'ana' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'ina'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bida' Jeso'osən'

³⁴ Bito gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len lježzga'aque' laogüe de'en bida'. Bito yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len lježzga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'ədilə'. ³⁵ Laogüe de'en babida' yedilə beṇə' byo len xə'ena' na' no'olan' len xne'ena', na' yedilə xo'oliz beṇə' len taobin' che'ena'. ³⁶ Entr lo'o yo'ozaga'aque' yesyə'ənite'e contr.

³⁷ Notə'ətezle šə chaquele che xale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egateza ca' šə chaquele che xi'inle' mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. ³⁸ Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'ochi' yoso'osaguə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'. ³⁹ Notə'ətezə beṇə' chaque'əne' gone' par niçh cui çhi' saque'e o par niçh cui no so'ot le'e, be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicəne'.

Beṇə' ca' nitə' mbalaz catə' yesyə'əžine' yoban'

⁴⁰ Notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia', nadə'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'ana' əgüialaogüe', Dioz ben' bsele' nada'. ⁴¹ Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', mbalaz gaquə' chega'aque' catə'ən yesyə'əžine' yoban', na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'ən yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə' che beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Diozən' catə'ən yesyə'əžine' yoban'. Na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'ən yežine' yoban'. ⁴² Notə'ətezə beṇə' chnežjue' la'ana' tbasə nis ye'ej be'ena' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'ən yežine' yoban', la'ana'əczə ben' bnežjue' nisan' cuitec bi zaque'e len beṇəchən'.

11

Juanna' bsele'e çhopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹ Catə' beyož ben Jeso'osən' mendad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gweyje' yež ca' zjəchi' do na' jəsəd jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'ana'.

² Na' ca naquæ Juannæ' ben' bçhoa beñæ' nis, lao die' ližyan' benene' dižæ' ca naquæ yoguæ' de'en chon Jeso'osæn' ben' bseļæ' Diozan' par chaclene' nasyon Izraelæn', nach Juannæ' bseļe'e çhopæ disipl che' ca' gan' zo Jeso'osæn', ³ jse'eže'ene': —ĶElen' ben' naquæn æseļæ' Diozæn' o šæ soto' lez yida beñæ' yoblan'?

⁴ Nach Jeso'osæn' gože' lega'aque': —Ķe'e žjæya'ac na' le'e žjæyeyež Juannæ' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'. ⁵ Bable'ile chona' par niç baļæ beñæ' lçhol chesyæ'æle'ine', na' baļæ beñæ' coj chesyæ'æde', na' yebaļæ beñæ' cuež chesyæ'æyenenene'. Na' leczæ bable'ile beña' par niç baļæ beñæ' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyæ'æyaquene'. Bable'ile boshana' baļæ beñæ' guat, na' babenele cho'a dižæ' güen dižæ' cobæ çhia'anæ' len beñæ' yašæ' ca'. ⁶ Mbalaz zo beñæ' chejle'e de que Diozæn' bseļe'e nada'.

⁷ Nach catæ' besyæ'æsa'ac disipl che Juannæ', nach Jeso'osæn' be'elene' beñæ' ca' zjændobæn' xtižæ' Juannæ', gože' lega'aque': —ĶNacxa naquæ ben' jæle'itgüiczele latjæ dašæn'? ĶEšayechæ šayen chaque'? Bito. ⁸ ĶNacxan' goque' catæ' jæle'ilene'? ĶEnyaze' lachæ' šao'? ĶEšæ bito? la' beñæ' ca' zjænyaz lachæ' šao' nite'e yo'o güençhua ca no liž rei. ⁹ ĶNoxan' jæle'ilen' ža? ĶEto profet ben' cho'e xtižæ' Diozæn'? De'e Ķi naque' to profet. Pero æchnia' le'e, caguæ con to profetæn'. ¹⁰ Ķhe bengan' nyožen le'e Xtižæ' Diozæn' nan:

Nada' Dioz æseļæ'a to beñæ' cuialaogüe' güe'e xtižæ'onæ'
par niç nita' beñæ' probnid par æso'elaogüe'e le' catæ'an yido'.

¹¹ De'e Ķi æchnia' le'e, notono no beñæch ne'e so beñæ' naquæch beñæ' blaoch ca Juan ben' çhçhoa beñæ' nis. Na' notæ'ætezachlæ beñæ' güe'e latjæ nabia' Diozæn' le', la'anæ'æczæ bito naque' beñæ' blaog, gwžin ža catæ' šejni'ichene' chia' clezæ ca Juannæ'.

¹² Dezd catæ'an gwzoloa Juannæ' gwdižjui'e xtižæ' Diozæn' na' bçho'e beña' nis xte ža neža beñæ' zan choso'ozenague' xtižæ' Diozæn' na' çhæsæ'yiljlaže'e naclæ so'one' par niç nabia' Diozæn' lega'aque'. ¹³ Cata' cuinæ' solao gwzene Juannæ' xtižæ' Diozæn', con lei de'en bzoj de'e Moizežæn' na' de'en bosoozoj yoguæ' profet ca', de'e ca'azæn' bzejni'ilen chio'o che Diozæn'. ¹⁴ Xtižæ' Diozæn' de'en nyožen nan de que yeto beñæ' yedæyen can' ben' Ķiazæn' ben' be' xtižæ' Diozæn' cana'. Na' che Juan na'anæ' bosoozoje' žalæ' šejle'ele. ¹⁵ Ķe'e žia nagle de'e chene, legwzenag xtižæ'anæ'.

¹⁶ ĶNac ægwsaquæ'ælebetgüeida' le'e mbanle na'a? Egwsaquæ'ælebeda' le'e ca bidao' chedæ' cuiczæ bi de žleb chele. Ca naquæ bidao' ca' catæ' nita'æbo' do gan' chac ya'a chse' Ķuežjga'acbo': ¹⁷ "Bento' legr, bito gwyo'olazæ'æle, na' babento' bgüine bgüež, peor." ¹⁸ Juannæ' bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošao güe'e can' chse'ej chsa'o beñæ' yobla. Nach gwnale che': "Yo'o yaz de'e xio'onæ' yichjla'aždaogüe'ena'." ¹⁹ Na' nada', Diozæn' bseļe'e nada' golja' beñæch. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale chia' de que naca' beñæ' lia na' beñæ' güe'ezo, na' leczæ nale de que naca' migw che beñæ' gochixjw ca' na' migw che yeziquæ'æchlæ beñæ' ca' chso'on de'e mal. Pero na' nachbia' de que Dioz na'anæ' naque' le'ezelao güe beñæ' sin' por ni çhe can' chso'on beñæ' ca' choso'ozenag che'.

Yež ca' gan' cui bosoozenague' che Jeso'osæn'

²⁰ Nach Jeso'osæn' be'e xtižæ' beñæ' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaquæ' yesyæ'æbanene', na' gwðile' lega'aque' chedæ' bito besyæ'ædinjæne' xtolæ'æga'aque'. Nach gwne': ²¹ —ĶProbçhuazæ le'e beñæ' Corasin! ĶProbçhuazæ le'e beñæ' Betsaida! Beñæ' ca' nita' Tiro na' Sidon le'e besyæ'ædinjæne' xtolæ'æga'aque'ena' žalæ' blo'iga'acda'ane' yelæ' guac çhia'anæ' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalæ' goquæ' ca', sa'azlje' lachæ' zešæ' na' zossæ'za'alja cuingaa'aque' de par niç sa'acbe'i beñæ' de que babesyæ'ædinjæne' xtolæ'æga'aque'ena'. ²² Echnia' le'e saquæ'æzi'ichle clezæ ca beñæ! ca' nita' Tiro na' Sidon catæ' æžin ža gon Diozæn' castigw zejlicane che yoguæ' beñæ' chso'on de'e malæn'. ²³ Ķe'e nita'æle Capernaunnæ', chonle xbabæn' de que Diozæn' gonçhgüe' le'e yelæ' bala'an, pero bito gone' le'e yelæ' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'. Žalæ' beña' de'e zaquæ' yesyæ'æbane beñæ' ca' gwnita' Sodoman' can' babena' laole nga, besyæ'ædinjæne' xtolæ'æga'aque'ena' žalæ' ca' na' ne'e chi' sydon' žalæ' ca'. ²⁴ Echnia' le'e, saquæ'æzi'ichle clezæ ca beñæ' ca' gwnita' Sodoman' catæ' æžin ža gon Diozæn' castigw zejlicane che yoguæ' beñæ' chso'on de'e malæn'.

Beñæ' ca' so'onlilažæ' Jeso'osæn' nite'e mbalaz

²⁵ Na' lao oran' Jeso'osæn' bene' orasyon lao Diozæn' gwne': —Ķa', len' chnabi'o beñæ' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelæ' choçcwlen chio' de que babzejni'ido' baļæ beñæ' can' che'endo' so'e latjæ nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Bzejni'ido'on beñæ' ca' gwsa'acbe'i çhæsæ'æyazjæne' no ægwsed ægwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beñæ' ca' chso'on xbab de que zjænaque' beñæ' sin' na' beñæ' zjænyejni'i. ²⁶ Beno' ca' ža Ķa', chedæ' can' gwyazlažo'o.

²⁷ Nach gože' beñæ' ca' ža'anæ': —Ķa'anæ' babene' lao na'a chona' par niç chombia' beñæ' le'. Ķe' nombi'ayaņe'e nada', na' nada' nombi'ayaņa'a le'. Na' beñæ' ca' bagwleja' par zjænombi'e Ķa'anæ', chona' par niç zjænombi'ene' na' notono no nochlæ zjænombia' Ķa'anæ' na' ni nada'. ²⁸ Ķegonlilažæ' nada', le'e zole trist tant pesad chaquele chonle yoguæ' de'e ca'

chəsə'əne' chene'e Diozən' gonle. Nada' gona' ca sole mbalaz. ²⁹ Legon can' nona' mendad gonle na' legwzenag de'en əgwzejni'ida' le'e. Nada' naca' beṇə' xenlažə' na' beṇə' gaɣjwlažə' na' gona' ca sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'. ³⁰ Na' de'en nona' mendad gonle bito naquən pesad, na' de'en chsed chlo'ida' bito naquən zdebə.

12

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezczanzən' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezczanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', na' disipl che' ca' gosə'ədone', nach gosə'əlechje' trigon' na' gwsa'ogüe'en. ² Na' besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca', na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezczanzən'.

³ Nach gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca': —žEcabi za'alazə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴ Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' nach gwdaogüe' yetxtil de'en bazjencua' bχoz ca' par Diozən', na' Dabin' bnežjue'en gwsa'o beṇə' ljuežje' ca' la'əṇə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao can to beṇə' len letg bχoz ca' chac sa'ogüe'en. ⁵ žEna' cabi za'alazə'əle ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən' can' chso'onczə bχoz ca' mendad che yo'oda'onə' yoguə' ža dezczanz na' bito chso'ombə'əne' žana'. Na' bito nacho de que zjənapə' dolə' por ni che de'en chso'one' mendadən' ža dezczanzən'. ⁶ Echnia' le'e, nada' zoa' nga zaquə'əcha' cle ca yo'odao' əblaonə'. ⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən' nan: “Che'enda' yeyašə' yeži'ilazə'əle beṇə', caguə' tlaozə' gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Žalə' chejni'ile bi zejənə' bitolja əṇale che disipl chia' quinga de que zjənapə' dolə' por ni che šə bin' bagwso'one' ža dezczanzən'. ⁸ Echnia' le'e de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch na' naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezczanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'ena'

⁹ Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na' gwyo'e to lo'o yo'odao' chechon'. ¹⁰ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'ena', nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —žEde lsens par yeyoncho beṇə' xinj' lao ža dezczanzən'?

Gwse'ene' ca' nič əžel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogüe' xyə contr Jeso'osən'.

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šə nitə' xilə' dao' chele na' əxopə tob lo'o yech zitjw lao ža dezczanzən', žəcabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žana'? ¹² Na' lechguale zaquə'əch to beṇə' cle ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquəlencho beṇə' lao ža dezczanzən'.

¹³ Nach Jeso'osən' gože' be'ena' mbižə ne'ina': —Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'ena' le'e beyacten can' naquə de'en yešla'a. ¹⁴ Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' boso'oxi'e naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

¹⁵ Goche'i Jeso'osən' can' boso'oxia' beṇə' fariseo ca', na' gwze'e gwyeje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁶ Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon chega'aque'ena'. ¹⁷ Bene' ca' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' nan:

¹⁸ Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlažə'anə'.

Chacchgüeida' che', na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'.

Na' nada' əselə'a Spirit chia'anə' sotezə son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

¹⁹ Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e,

na' nic əṇe' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

²⁰ Gwnežjue' fuers balor che beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor chega'aque' de par so'one' de'e güen,

na' yezi'ixene' che beṇə' ca' chsa'aque'ne' cui no yezi'ixen chega'aque'.

Yoguə' de'e can' gone' par nič əžin ža so'on beṇə'chən' can' chazlažə'ena'.

²¹ Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlene' lega'aque'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

²² Na' zo to beṇə' lchol, na' nacte' beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena' na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' be'ena' na' le'e bele'iteine' na' gocte beṇe'. ²³ Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə lechguale besyə'əbanene'. Nach gwse' ljuežjga'aque': —žEnaquəlizə be'enga ben' chbezcho yidə lao dia che de'e Rei Dabin'?

²⁴ Na' catá' gwse'ene beṇá' fariseo ca' dižá' quinga gwse'e baḷá beṇá' ca': —Bitobi yelá' guac napá benga. Con chebeje' de'e xio' ca' len yelá' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

²⁵ Gocbe'i Jeso'osán' can' gwso'on beṇá' fariseo ca' xbabán', nach gože' lega'aque': —Šá beṇá' ža' to nasyon asa'aque' choplá na' yesá'adile' entr' lega'aque', aḡwziayi' nasyon chega'aque' na'aná' ša' ca'. Na' leczá ca' ša beṇá' nita' to syoda asa'aque' choplá na' yesá'adile' entr' lega'aque', leczá cuiayi' syoda chega'aque' na'aná' ša' ca'. Na' ša' to family asa'aque' choplá na' yesá'adile' entr' lega'acze' leczá yenit family chega'aque' na'aná' ša' ca'. ²⁶ Le'egatezá ca' ša' Satanásán' yebej' cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇá' leczá cuiayi' yelá' chnabia' chei na'aná' chedá' chdiḷalen cuinei žalá' ca'. ²⁷ Le'e nale de que nada' chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' beṇá' len yelá' guac che Beelsebon'. Žalá' naquán can' nalená', leczá zejen de que beṇá' ljuežjle ca' chásyá'abeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇá' len yelá' guac chei žalá' ca'. Beṇá' ljuežjle ca' se'e le'e de que cḷelan' nale chia' nada' can' chebeja'anṇá'. ²⁸ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelá' guac che Spirit che Diozán', chlo'in de que babžin ža chene'e Diozán' güe'ele latjə nabi'e le'e.

²⁹ Nezecho notono no gaquá šo' liž to beṇá' gual par žjalane' šinlaze' ca' sin cui aḡwcheje' xan yo'oná' to do. Con ša' aḡwcheje'ene' guaquá cuane' šinlaze' ca'.

³⁰ Šá cui chonḷe txen len nada', chonḷe contr nada'. Na' ša' cui chonḷe ca se'ejle' beṇá' chia' zeje dižá' de que chonḷe par nič cui yoso'ozenague' chia'aná'.

³¹ De'e na'aná' achnia' le'e, bitá'atezá de'e mal de'en chonḷe, na' bitá'atezá dižá' mal de'e cho'ele, Diozán' yezi'ixene' chele ša yedinjelen, pero notá'atezle ša güe'ele dižá' contr Spirit che Diozán' cuat yezi'ixen Diozán' chele. ³² Na' notá'atezle ša güe'ele dižá' contr nada', la'aná'aczá Diozán' bsele'e nada' golja' beṇač, gozi'ixencze' chele ša yedinjele can' nale, pero ša güe'ele dižá' contr Spirit che Diozán', cuat yezi'ixen Diozán' chele na' na' batá'atezá.

Segon can' naquá frot de'e chbia to yaguán' nezecho nac naquá yaguán'

³³ Nezecho de que to yag frot naquán yag güen o cui naquán yag güen segon nac naquá frot cheiná'. Ca'aczan' nacbia' ša naquán' nacle. ³⁴ Lechguale beṇá' mal nacle. Bitoczá gaquá güe'ele dižá' güen chedá' nacle beṇá' la'aždao' mal. Yoguá'ate dižá' de'e chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ochó na'aná' za'an. ³⁵ To beṇá' la'aždao' xi'ilažá' cho'e dižá' güen, chedá' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'e nan' cho'e dižá'. Na' to beṇá' la'aždao' mal cho'e dižá' mal la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'. ³⁶ Na' achnia' le'e, catá'an ažin ža gon Diozán' castigw zejlicane che yoguá' beṇá' ca' chso'on de'e malán', cana' yoguá'əḷol beṇá' yesá'adie' cuent che yoguá' dižá' de'en baḡwso'e de'e bitobi žjəzaquá'an. ³⁷ Na' segon dižá' de'en cho'ele Diozán' čhoglaogüe'en chele ša napple doḷá' o ša cui napple doḷá'.

Beṇá' mal ca' chásá'əṇabe' gon Jeso'osán' to miḷagr

³⁸ Nach baḷá beṇá' ca' choso'osed choso'olo' i lei de'en bzoj de'e Moizežán', na' beṇá' fariseo ca' gwse'e Jeso'osán': —Maestr, che'eneto' gono' to miḷagr par nič aṇezeto' ša de'e liczá Dioz nan' bsele'e le'.

³⁹ Nach Jeso'osán' gože' lega'aque': —Le'e mbanḷe na'a, naquáčhguale beṇá' yichjla'aždao' mal, na' bito chzenagle che Diozán'. Na' chṇable gona' to miḷagr par nič aṇezele ša le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablená'. De'en gon Diozán' len nada' par nič aṇezele de que le'ena' bsele'e nada', gwxaquá'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonásán'. ⁴⁰ Antsla ze'e šeje' Niniben' Diozán' bene' par nič to beḷ ya'a xen gwdebob le', na' šoṇá ža šoṇá yel gwyo'e lo'o le'ebán' catá' beyebáb le' mbancze'. Na' ca naquá nada', gata' na' əgaša'a, na' te šoṇá ža šoṇá yel yebana' ladjo beṇá' guat ca' par nič aṇezele de que Diozán' bsele'e nada' golja' beṇač. ⁴¹ Na' catá' ažin ža gon Diozán' castigw che yoguá' beṇá' chso'on de'e malán', ža na' yesyá'əban de'e beṇá' Ninibe ca' na' lao Diozán' yesá'əcuiše' le'e mbanḷe na'a, chedá' besyá'ədinjene' xtolá'əga'aque'ena' catá' de'e Jonásán' gwdixjue'ine' lega'aque' can' na Diozán'. Le'e gonšc xbab de que nada' zoa' nga naquá'cha' beṇá' blaoch cle ca' de'e Jonásán', na' bito chzenagle chia'. ⁴² Na' leczá žan' gon Diozán' castigw che yoguá' beṇá' chso'on de'e malán', de'e no'olán' gwnabia' beṇá' ca' gwnitá' galán' chla' bḡüižán' cuiten ličhalá yebane' len yeziquá'əchlá beṇá' guat ca' na' lao Diozán' aḡwcuise' le'e mbanḷe na'a. Ca naquá le' ža, gwze'e Seba gan' naquá zitá'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižá' sin' de'en be' de'e Rei Salomṇá' len le'. Na' nada' zoa' nga naquá'əcha' beṇá' blaoch cle ca de'e Salomṇá', na' bito chzenagle chia'.

De'e xi'oná' yeyo'on de'e yoblá lo'o yichjla'aždao' beṇá'

⁴³ Na' ša' to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇá' yechojən nach lažá'an nil na'alá yeyilən ga son mbalaz. Na' ša bitobi latjə želan, nach anan: ⁴⁴ "De'e yobləczá žjəyežo'a yichjla'aždao' be'ena' gan' gwyo'o gwyaza' antsla." Na' yeyejən de'e yoblá gan' zo ben'. Catá' le'in de que bacheyone' xbab güen na' bazoche' binločh na' caguá nochlá yo'o yaz

yichjla'aždaogü'e'ena' de'en aḡwžon yeyo'on de'e yoblə, nach yeyo'on. ⁴⁵ Nach žjəyetoḡan yegažə de'e xio' ca' de'en žjənaqua maləch ca len na' txenna' so'on lo'o yichjla'aždao' be'ena'. Na' šə bagwso'onən ca', bachaquəch mal che be'ena' clezə can' goc che' antsla. Can' goquə len bengə leczə ca'ana' gaquə che le'e mbanle na'a de'en nactecle beḡə' la'aždao' mal.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

⁴⁶ Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed chlo'ine' beḡə' zan quinga, cata' bžin xne'ena' len biše'e ca'. Na' zita'ələ gosə'əbeze' gosə'əḡabe' so'elene' le' dižə'. ⁴⁷ Entr beḡə' ca' nita' choso'ozenague' xtižə' Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən': —Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na' nite'e na'ate chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' ben' gwna ca': —Nita' beḡə' yoblə beḡə' žjənaque' ca' xna'ana' na' ca' biša'a.

⁴⁹ Nach bli na' Jeso'osən' blo'e disipl che' ca' na' gože' be'ena': —Beḡə' quinga bazjənaque' ca' xna'a, na' žjənaque' ca' biša'a. ⁵⁰ Can' naquən len nota'ətezə beḡə' chso'one' can' chazlažə' Xa' Diožən' ben' zo yoban', žjənaque' ca' xna'a na' ca' biša'a na' ca' zana'.

13

Jempl che beḡə' gožən'

¹ Na' lao ža na'atezə gwza' Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e cho'a nisdə'onə'. ² Nach tant beḡə' zan juisy besə'ədobə gan' chi'ena' xte benən byen gwyo'e gwchi'e to lo'o barcon'. Na' yogua' beḡə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ³ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jemplən', bsaquə'əlebenə' xtižə' Diožən' ca' trigon'. Nach gwne': —To beḡə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' baḡən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebaḡən jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' bitotec bi yo žia lao yejən', de'e na'ana' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' cata' bežə'achgua besə'əcuadan na' le'e gosə'əbižten, la' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebaḡən besə'əgo'oḡən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'əna', na' besə'ələlə' yag yešə' ca' lega'aquən'. ⁸ Na' yebaḡən besə'əgo'oḡən lao yo šao' na' bla'aquən'. Baḡən gosə'əbian to gueyoa güeja, na' yebaḡən gosə'əbian gyon gueja, na' yebaḡən gosə'əbian šichoa güeja. ⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Beḡə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len jemplən'

¹⁰ Nach gosə'əbigua' disipl che Jeso'osən' laogü'e'ena' na' gwse'ene': —čBixchen' chsed chlo'ido' beḡə' quinga len jempl?

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diožən' chone' par nič le'e nezele de'en cui no gwneze antsla de que le' nabi'e con nota'ətezə beḡə' soe' latja. Pero beḡə' cui chse'ejle'e xtižə'ana' bito chac se'ejni'ine' de que nabi'e beḡə' soe' latja. ¹² Nota'ətezə beḡə' choso'ozenague' ca de'en bachzejni'i Diožən' lega'aque', Diožən' gwzejni'ichene' lega'aque' par nič šanch de'en se'ejni'ine'. Pero na' nota'ətezə beḡə' cui choso'ozenague' che Diožən' ca de'en chsed chlo'ine' lega'aque', Diožən' yeque'e de'en chse'ejni'ine'ena' la'ana'əczə lata'əlaszə de'en bagwse'ejni'ine'. ¹³ De'e na'ana' chsed chlo'ida' beḡə' quinga len jemplən' chedə' chesə'əle'ine' de'en chona' pero bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na' la'ana'əczə chse'enene' xtižə'ana', bito chse'ejni'ine'en. ¹⁴ Len beḡə' quinga bachac complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', gan' nan:

De'e li yenele, pero cabi šejni'ile bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi gacbe'ile bi zejen de'en le'ilen'.

¹⁵ Beḡə' Izrael quinga cuiczə bi rson chsa'aze', bač nažjoczə yichjla'ažda'oga'aque' na'ana'.

Chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bin' zeje de'en chse'enene'.

Na' chesə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zeje de'en chəsə'əle'ine'ena' chedə' bazjənaque' beḡə' la'aždao' žod.

Žala' bito žjənaque' beḡə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'ena', na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en chesə'əle'ine'ena'.

Gosyə'ədiḡijlei xtolə'əga'aque'ena', na' gwso'elje' latja yocobə Diožən' yichjla'ažda'oga'aque'ena' žala' chse'ejni'ine'en na' žala' chsa'acbe'ine'en.

¹⁶ Pero na' le'e ža, lechguale mbalaz zole chedə' chle'ile de'e ca' chona' na' chacbe'ile bi zejen, na' chzenagle xtižə'ana' na' chejni'ilen. ¹⁷ De'e li əchnia' le'e, zan de'e profet na' zan de'e beḡə' ca' yeziquə'əchlə beḡə' boso'ozenag che Diožən' cana' gwse'enene' yesə'əle'ine' de'en chle'ile, pero bitoch golə' yesə'əle'ine'en. Na' gwse'enene' əse'enene' de'en chenele pero bito golə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl che beḡə' güen trigon'

¹⁸ Na' le'e legwzenag, quingan' zeje jempl che beḡə' güen trigon'. ¹⁹ Xtižə' Diožən' gwxaquə'əleben ca de'en byažən'. Nita' beḡə' chse'enene' dižə' can' chon Diožən' chnabi'e con nota'ətezə beḡə' chso'e latja, pero bito chse'ejni'ine'en, na' chžin gwxiye'ena' chonən par

nich cuich choso'ozenague' che xtižā' Diozān'. De'e na'anā' gwxaquā'ālebāga'aque' ca trigon' de'en jesā'achaz cho'a nezān'. ²⁰⁻²¹ Na' nita' beṇā' chse'ene xtižā' Diozān' na' šložga chesyā'ābeine' chso'one'en chēga'aque'. Na' catā' choso'oči' choso'osaquā' beṇā' lega'aque' par nich cui se'ejle'e xtižā' Diozān', le'e chesyā'ābejychjtie' cuich choso'ozenague' chei. Na' de'en chso'one'en gwxaquā'āleben ca de'en chac che trigon' de'en besā'āgo'ōṇān lao yej. ²² Le'egatezā ca' naquan len beṇā' ca' chse'ene xtižā' Diozān', pero na' lao mbanga'aque' yežlyo nga, chesyā'āla' chesyā'āžejene' chso'on xmendadga'aque' por ni che chse'enene' yesā'āni'e. Pero yoguā' de'en chso'one' chxōayaguān lega'aque', chonān par nich cui čha'oxen xtižā' Diozān' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Ca de'en chso'one'ena' gwxaquā'āleben ca de'en chac che trigon' de'en besā'āgo'ōṇān lao yo gan' nchixā' xsa yešā'. ²³ Pero yebalā beṇā' chse'enene' xtižā' Diozān' na' chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague' chei. Na' de'en choso'ozenague' che xtižā' Diozān' gwxaquā'āleben ca trigon' de'en besā'āgo'ōṇān lao yo šao'. Ba'ān gosā'ābian to gueyoa güeja, na' yebalān gosā'ābian gyon güeja, na' yebalān gosā'ābian šichoa güeja.

Jempl che trigon' na' bgüeyxtil

²⁴ Gwde na' Jeso'osān' gozo'elene' beṇā' ca' yeto jempl, goze'e lega'aque': —Yelā' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquā'āleben ca de'e nga goqua. To beṇā' jeze' trigw biṇnā' yoba che'ena'. ²⁵ Na' do še'elā catā' cui no gwsa'ache'i gwyej to beṇā' contr che' jeze' xsa bgüeyxtil gan' banaza xān' yežlyon' trigon', na' beyož goze' bgüeyxtilān' beze'e. ²⁶ Na' tš'i'izā bla'aquan, na' trigon' gwzoloa chbian. Na' catā' ja'ac xmos xān trigon', gwsa'ache'ine' nchixā' trigon' len bgüeyxtil. ²⁷ Nach jəya'aque' gan' zo xānga'aque'ena' par jasyā'āyeže'ene': “Señor, žacaguā' trigw biṇnā' gozo' yoba čhio'onā'? žBixchen' nchixān len bgüeyxtilān'?” ²⁸ Nach xānga'aque'ena' gože' lega'aque': “To beṇā' contr čhia'anā' jen ca.” Nach xmoše' ca' gwse'ene': “žEche'endo' ālažā'eto' bgüeyxtilān'?” ²⁹ Nach xānga'aque'ena' gože' lega'aque': “Bito ālažā'alen. La' nxož ālažā'alentē trigon'.” ³⁰ Ljoyenā' par na'a. Guaqua yesā'ācha'on txeṇ, pero na' chona' mendad catā' bagolā yetable cwsešān', cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilān' na' gon'len bnoj par əse'eyān. Nach te na' žjəyetable trigon' əgwcuā'aša'olen.”

Jempl che xsa moztas

³¹ Gwde na' gozo'elene' beṇā' ca' yeto jempl, goze': —Yelā' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquā'āleben ca to xsa moztas de'en gozā to beṇā' yežlyo che'ena'. ³² Xsa moztasān' naquan le'ebeyožā de'e dao' rizā' lao bitā'āchlā semiy. Pero na' catā' chla'an, chča'ochān ca bichlā yixā' cuan na' chaquān yag čha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo xile'e chjse'en ližda'oga'āquāb lao xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

³³ Nach gozoe' yeto jempl, gozne': —Yelā' gwnabia' che Diozān' ben' zo yoban' gwxaquā'āleben ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olān' len to rob yezj par nich beča'o doxenān.

Jeso'osān' bzejni'ine' beṇā' porzā len jempl

³⁴ Yoguā' de'e quinga bsed blo'i Jeso'osān' beṇā' ca' besā'āžag gan' zo'ena'. Bsed blo'ine' lega'aque' porzā len jempl, bitobi bichlā gwne' par bzejni'ine' lega'aque'. ³⁵ Ca' ben Jeso'osān' par nich goc complir can' bzoj de'e profetan' che', gan' nan: Egwde əgwlo'iga'acda'ane' porzā len jempl, na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en cui no gwneze antslā de'en bgašā' dezd catā'an gwxe yežlyon'.

Jeso'osān' bzejni'ine' bi zeje jempl che trigon' na' bgüeyxtilān'

³⁶ Na' catā' beyož bsed blo'i Jeso'osān' beṇā' ca' zjəža' gan' zo'ena', bese'e lega'aque', na' beza' le' len disipl che' ca'. Na' catā' besyā'āžine' yo'o gan' nite'ena' besyā'āyo'e lo'ina'. Nach gosā'ābiguā' disipl che' ca' cuite'ena' gwse'ene': —Bzejni'išguei neto' bi zejen jempl che xsa bgüeyxtilān'.

³⁷ Nach Jeso'osān' gože' lega'aque': —Quingan' zejen: Diozān' bsele'e nada' golja' beṇāč na' gwxaquā'ālebeda' ca ben' gozā trigw biṇnā'. ³⁸ Na' doxen yežlyo nga gwxaquā'āleben ca yoba gan' goze' trigw biṇnā', na' beṇā' ca' chso'e latjā chnabia' Diozān' lega'aque' gwxaquā'ālebāga'aque' ca trigw biṇnā'. Na' beṇā' ca' chso'e latjā chnabia' de'e gwxiye'ena' lega'aque' gwxaquā'ālebāga'aque' ca xsa bgüeyxtilān'. ³⁹ Gwxiye'ena' gwxaquā'āleben ca beṇā' contrān' gozā xsa bgüeyxtilān' gan' banyaž trigw biṇnā'. Na' žan' gaquā juisyān' gwxaquā'āleben ca tyempan' yosyo'otobe' trigon'. Na' anglān' zjənaque' ca beṇā' ca' yosyo'otobā cwsešān'. ⁴⁰ Na' can' gac che bgüeyxtilān' yosyo'otobe'en šeyān', can' gaquā che beṇā' ca' chnabia' de'e gwxiye'ena' lega'aque' catā' əžin ža gaquā juisyān'. ⁴¹ Diozān' bsele'e nada' golja' beṇāč na' catā' əžin žan', nada' əse'la'a angl čhia' ca' par yosyo'otobe' yoguā' beṇā' ca' chesā'āgo'oyele'e beṇā' yoblā so'one' de'e malān', na' yosyo'otobe' yeziquā'āchlā beṇā' ca' chso'on de'e malān'. Na' angl ca' yesyā'ābeje' lega'aque' nich cuich nite'e txeṇ len beṇā' ca' bagwso'e latjā chnabia' Diozān' lega'aque'. ⁴² Nach yosā'āsele'e lega'aque' lao yi' gabil

gan' se'eye' zejlicane. Na' lao yesa'əžaglaogüe'ena' yesa'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'ena'.⁴³ Na' cana'ach Xancho Diozan' gone' par nich beṇə' ca' chso'on de'e güenna' nite'e len le' na' əsa'aque' ca' yelə' chey che'eni' che bgüižən' catə' yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozan'. Le'e žia nagle de'en chene, legwzenag.

Jempl che mech xen de'en ngašə' to lao yežlyo

⁴⁴ Yelə' chnabia' che Diozan' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jəyedi'e mech xen de'e ngašə' to lao yežlyo. Nach bocuaše'en de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine' de'en jəyedi'e mechən' nach jəyete'e yogua'əlol bi de'e de' che' par nich gwxi'e yežlyon' gan' ngašə' mechən'. Ca mbalazən' gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozan' lega'aque'.

Jempl che to perla de'en lechguale zaque'e

⁴⁵ Na' yelə' gwnabia' che Diozan' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṇə' cha'o chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechguale naquan xoche. ⁴⁶ Na' bželene' to perla de'e lechguale zaquə'an. Na' leczə beyote'e yogua'əlolte de'en de' che' na' gwxi'e perlan'. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe beṇə' ca' chsa'acbe'i de' que de'e žialao əso'e latjə nbia' Diozan' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

⁴⁷ Na' yelə' gwnabia' che Diozan' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nita' balə beṇə' gwxen bel ca' na' boso'ozale'e yixjw bel chega'aque'ena' lo'o nisdə'ona' na' gwxenən yogua' clas bel ya'a ca'. ⁴⁸ Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobižla, na' gosə'əbi'e bia ca' zjanaquə güen par əsa'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjanaquə güen, gosə'ocho'one'eb. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ca'aczən' gaquə che yogua' beṇə' catə'an əžin ža gaquə juisyən'. Angl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzale'e lega'aque' lo'o yi' gabiłən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'ena' tant yesə'əžaglaogüe'.

⁵¹ Nach Jeso'osan' gože' disipl che' ca': —čEzyejni'ile yogua' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyeyni'ito'on Xanto'.

⁵² Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsed chlo'ile Xtižə' Diozan' de'en byoj cana', na' šə leczə chzenagle can' chsed chlo'ida' de' que cheyalə' güe'ele latjə nbia' Diozan' le'e, nachən' guac əgwsed əgwlo'ile beṇə' chopten. Na' gwxaquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yogua' de'en chyažj chčhine family che'ena'.

Jeso'osan' beyeje' Nasaretən'

⁵³ Nach catə' beyož be'elen Jeso'osan' disipl che' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl che' ca'. ⁵⁴ Na' beyeje' Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyosed jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' chega'aque'ena'. Na' lechguale besyə'əbanene' len xtiže'ena', na' gwse'e ljuežjga'aque': —čNacxa goquan' nezene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' žnacxa chac chone' miłagr ca' chone'? ⁵⁵ Nombi'achone', la' naque' xi'ih carpinterən'. Na' xne'ena' naque' no'olan' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonnə' na' Jodasan'. ⁵⁶ Na' leczə beṇə' zane' ca' nita' lažcho nga. čNacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ža, na' chacte choe' miłagr?

⁵⁷ Na' de'en gwso'one' xbab de' que Jeso'osan' naque' con to beṇə' gwlaž chega'aque', de'e na'ana' bito gwse'ejle'e che'. Nach gože' lega'aque': —La'ana'əczə beṇə' zan chse'ejle'e che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozan' na' chso'e lega'aque' yelə' bala'an, beṇə' gwlaž chega'aque' ca' na' family chega'aque' ca' bito chse'ejle'e chega'aque'.

⁵⁸ Na' Jeso'osan' bene' con to čhopzə miłagr Nasaretən' čhedə' bito gwse'ejle'e che'.

14

Quingan' goquə got Juan ben' bčhoa beṇə' nis

¹ Na' ca nan' Erodan' ben' naquə gubernador che Galilean', benene' dižə' ca' naquə yogua'əlol de'e güen de'en chon Jeso'osan'. ² Nach gože' xmosə' ca': —Bengan' de'e Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' de'e na'ana' chac chone' miłagr ca'.

³⁻⁴ Quingan' goquə gwso'ote' Juannə': Erodən' beque'e Erodiasən' ca' xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'ena'. Na' Juannə' gože' Erodən': "Malan' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'on par naque' xo'olo'." Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca' de'e na'ana' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližya na' bosə'əcheje' ni'ane'e ca' gden.

⁵ Erodən' gone'ene' gote' Juannə', pero bitobi benene' le' čhedə' bžebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e che Juannə' de' que cho'e xtižə' Diozan'. ⁶ Pero na' catə' gwso'one' lni ža la Erodən', bi'i no'ol che Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca' gwnitə' lni'ina'. Na' lechguale bebei Erodən' can' bembo'ona'. ⁷ Na' tant beyazlažə' Erodən' can' bya'a no'ol güegon', bzo'e' jorament de' que əgwnežjue'ebə' bitə'ətezə ənabebo' le'. ⁸ Na' por consejw che xna'abo'ona' gožbo' Erodən': —Beṇ nada' na'atec na'a yichj Juannə' ben' chčhoa beṇə' nis žian to lao plat.

⁹ Na' gwzo Erodan' trist catá' beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero na' ca' naquə babzoe' jorament len lebo' lao beñá' ca' zjənaquə combidan', beñšəzə' mendad gaquə can' gwnabe no'ol güegon' le'. ¹⁰ Ca' goquan' bene' mendad jəsə'əchogue' yen Juanna' lo'olizya gan' yo'ena'. ¹¹ Na' boso'ozie' yichj de'e Juanna' to lao plat par jso'en lao bi'i no'olan' na' bnežjwbo'on xna'abo'oná'.

¹² Nach disipl che de'e Juanna' jasyə'əxi'e cuerp che'ena' na' jəsə'əcuəše'en. Gwde na' ja'aque' gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene' can' bagoquan'.

Jeso'osən' bguaogüe' gueya' mil beñá'

¹³ Na' catá' bene Jeso'osən' can' goquə che de'e Juanna', beze'e latjən' len disipl che' ca' na' besya'əyo'e to lo'ol barcw par jəya'aque' latjə dašən' de'en de yešla'alə nisdá'ona'. Na' beñá' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə nisdá'ona' gwse'ene' rson galən' bazjəda Jeso'osən'. Na' gwsa'aque' lažga'aque'ena' ja'aque' yobizlə jəsə'əšague' Jeso'osən' yešla'alə nisdá'ona'. ¹⁴ Na' catá' bžin Jeso'osən' cho'a nisdá'ona', ble'ine' beñá' zan ca' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque'. Na' beyone' yoguə' beñá' ca' chsa'acšene. ¹⁵ Na' catá' bachal, gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'ena', na' gwse'ene': —Zoch to latjə ga cui no nla', na' bagwde or par gaoch xgüe. Beslə' beñá' quinga yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič jəsə'ədilje' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyalə' žjəya'aque'. Le'e güe'ega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁷ Nach gwse'ene': —Chopga bel ya'a chechon' de na' gueya'əga yetxtil.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

¹⁹ Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beñá' zan ca' lao yixye daquə'əna'. Na' gwxi'e yetxtil ca' gueya' na' bel ya'a ca' chopə. Na' bgüie' yobalə be'e yešlə' choxwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en nach bnežjue'en disipl che' ca' par gosə'əyise' che che beñá' ca'. ²⁰ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besya'əga'anna', bosyo'otobe'en, na' goquan' šižin žomə. ²¹ Na' beñá' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə ca' do gueya' mil beñá' byo cui cuent no'ola na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tiao nisdá'ona'

²² Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesya'əyo'o disipl che' ca' lo'ol barcon' par yesya'əbialaogüe' yesya'əlague'e yešla'alə nisdá'ona' žlac bega'an le' bzeine' beñá' zan ca' dižá'. ²³ Na' beyož bzei Jeso'osən' beñá' ca' dižá', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezd gołte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'ana'. ²⁴ Na' ca' naquə barcon' gan' zesya'əyo'o disipl che' ca', bazdan gwchołte nisdá'ona', nžiguə'əxaxj nisən' len chedə' chas chatə' nisdá'ona' por ni che chechj be'ena' clela. ²⁵ Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'ana' na' gwze'e tiao nisdá'ona' par gweyje' galən' zja'ac disipl che' ca'. ²⁶ Na' catá' besə'əle'i disipl che' ca' le' zde' lao nisdá'ona', lechguale besə'əzebe' xte gwsə'osye'e gosə'əne': —iTo beñá' guat chle'icho chda tiao nisən'!

²⁷ Na' le'e bolgüizte Jeso'osən' lega'aque', gože': —Leyebel. Nada'ana'. Bito žeble.

²⁸ Nach Bedan' gože'ene': —Xanto', šə le le'ena', gwna nada' sa'a tiao nisdá'ona' yida' gan' zo'onə'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' le': —Da Bed.

Na' le'e bchojte Bedan' lo'ol barcon' na' gwzolao gwze'e tiao nisdá'ona' par zde' gan' zo Jeso'osən'. ³⁰ Pero na' catá' goche'ine' ca' fuertən' chechj be'ena', bžebe' na' gwzolao chyše'e lo'ol nisən'. Nach bisye'e gože' Jeso'osən': —Xana', bosla nada', bachtetja' gan' nisən'.

³¹ Na' le'e blite na' Jeso'osən' beže'ene'. Nach gože' Bedan': —Bixčhen' gocže'jažo'o? Gweyje'le'ech chia'.

³² Na' catá' beyo' o Jeso'osən' len Bedan' lo'ol barcon', le'e gwlezte be'ena'. ³³ Na' beñá' ca' ža' lo'ol barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osən', gwse'ene': —De'e liczə len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' beyone' beñá' chsa'acšene beñá' nita' Genesaret

³⁴ Nach gwza'ach barcon' xte bžinən cho'a nisdá'ona' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besya'əchoje' lo'ol barcon'. ³⁵ Na' beñá' ža' do Genesaretən' besya'əyombi'e Jeso'osən', na' bosə'əsele'e rson yoguə' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə de que Jeso'osən' babžine' lažga'aque'ena'. Na' beñá' ca' ža' yež ca' gosə'əche'e yoguə' beñá' chsa'acšene lao Jeso'osən'. ³⁶ Nach gosə'ənabene' Jeso'osən' šə güene'ene' yesə'əgane' lox xadoŋ che'ena'. Na' yoguə' beñá' ca' gosə'əgan len besya'əyaquene'.

15

Dižá' de'en chchoj cho'achon' chonən manch la'ažda'ochon'

¹ Na' balə beñá' fariseo ca' na' beñá' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' gwsa'aque' Jerosalenna' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', na' gwse'ene': ² —žBixčhen' disipl chio' ca' bito chesa'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? žBixčhen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

³ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Ca naquə le'e ža, žbixchen' chbejyichjle cui chonle can' non Diozən' mendad goncho na' con naozechle costombr chelen'? ⁴ Diozən' none' mendad can' goncho, gwne': "Le'e gwnežjo yelə' bala'an ɣaxna'ale", na' "Notə'ətezle šə chžia chnita'əle ɣaxna'ale cheyalə' gatle." ⁵ Pero le'e nale de que šə beŋə' əne' de que babnežjue' Diozən' mech o bien de'en cheyalə' əgwnežjue' ɣaxne'enə' par gaquəlene' lega'aque', na' bitoch bi cheyalə' əgwnežjue' ɣaxne'e. ⁶ Na' de'en chonle ca', bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e niç ca' naozechle costombr chelen'. ⁷ Le'e nacle beŋə' goxoayag. Chonle cayanə'an bzoj de'e profet Isaiəzən' chele, gan' nan:

⁸ Beŋə' Izrael ca' chesə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e, pero caguə da lažə'əga'aque'en chso'elaogüe'e nada'.

⁹ Bitobi zejen de'en chso'elaogüe'e nada'

chedə' la' choso'osed choso'olo'ine beŋə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beŋə'achən'.

¹⁰ Nach Jeso'osan' bozolgiüze' beŋə' zan ca' zjənžaguən' par niç gosə'əbigue'e laogüe'ena', na' gože' lega'aque': —Legwzenag de'e nga ənia' le'e niç šejni'ilen'. ¹¹ Bito ŋacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'ažda'ochon'. Echnia' le'e, dižə' de'en chchoj cho'alen', lenŋə' chonən manch la'ažda'olen'.

¹² Nach gosə'əbigua' disipl che Jeso'osan' laogüe'ena' gwse'ene': —žEbito goche'ido' de que beŋə' fariseo ca' lechgualə besə'əže'e cata' gwse'enene' xtižə'onə'?

¹³ Na' Jeso'osan' gože' lega'aque': —Gwžin ža cata' Xa' Diozən' ben' zo yoban' gwžiaiye' yoguə'əlol beŋə' cui choso'ozenag che'. Egwžiaiye' lega'aque' can' choncho cata' chlažə'əcho yixə' ca' chla'ac lo'o yel. ¹⁴ Ljosə'əye beŋə' fariseo ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beŋə' lçhol beŋə' chene'ene' cue'e nez yeto beŋə' lçhol. Chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenagüe' che Diozən' na' choso'osedene' beŋə' de'en cui naquə de'e li. Nezeche de que beŋə' lçholən' bito gaquə cue'e nez yeto beŋə' lçhol la' txennə' žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

¹⁵ Nach Bedən' gože' Jeso'osan': —Bzejni'isgüei neto' bi zejen de'en gwnao' de que de'en che'ej chaochon' bito chonən manch la'ažda'ochon'.

¹⁶ Nach gož Jeso'osan' lega'aque': —žEłeczə lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e?

¹⁷ žEcabi nezele de que yoguə' de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden? ¹⁸ Pero əchnia' le'e, yoguə' dižə' de'en cho'echon' chəsə'əchojan yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə' malən', len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Na' lo'o yichjla'aždao' beŋə'ach na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' beŋə', na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol chega'aque' o ben' chega'aque' par yesyə'əzolene' beŋə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che beŋə', na' nan so'onlažə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite'e lježj beŋə'chga'aque'. ²⁰ Xbab mal ca' zjanac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito əŋacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaochon chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

To no'olə cui naque' beŋə' Izrael chonlilažə'e Jeso'osan'

²¹ Beza' Jeso'osan' latjan' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. ²² Na' to no'olə beŋə' cui naquə beŋə' Izrael, gwze'e gan' mbane Tiro na' Sidon par jašəgue' Jeso'osan'. Na' gwŋə' zizjo gože' Jeso'osan': —Xana', le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əšgüei neto'. To bi'i no'olə chia' yo'o yaz to de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' lechgualə chžaglaobo'.

²³ Pero Jeso'osan' bito boži'e xtižə' no'olən'. Nach disipl che Jeso'osan' gosə'əbigue'e cuite'ena' na' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'ene': —Bosa'əšga no'olən' la' con naogüe' chio'o na' chatə'əyoine' le' zizjo par gaquəleno'one'.

²⁴ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' gaquəlena' ŋasyon Izrael na' azən', la' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca xilə' dao' bia zjənaquəžeje.

²⁵ Nach no'olən' bgüigüe'e bzo xibe' lao Jeso'osan', na' gože'ene': —Xana' go'onšgüei goclen neto'.

²⁶ Na' Jeso'osan' gože'ene': —Bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'incho na' əgwnežjwchon gao xicođa'ochə.

²⁷ Na' goche'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osan' beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədo' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə əsa'ob pedas de'e chesə'əxopə lao yon'.

²⁸ Nach Jeso'osan' gože'ene': —No'olə, lechgualə chonlilažə'o nada'. Guaquəlenca' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in no'olən'.

Jeso'osan' beyone' beŋə' zan beŋə' chsa'acsene

²⁹ Gwde na' Jeso'osan' na' disipl che' ca' besa'aque' latjan' na' gwso'e nezən' de'en zda tcho'a nisdəo' Galilean'. Nach gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e lao ya'anə'. ³⁰ Na' besə'əžin beŋə' zan lao ya'a gan' zo Jeso'osan' len disipl che' ca'. Zjənche'e no beŋə' coj, na' no

benə' lchoj, na' no benə' mod, na' no benə' nchog ni'ana'aga'aque', na' zjalen benə' chse'i gwde gwde yižgüe' na boso'onite'e lega'aque' lao Jeso'osan'. Na' Jeso'osan' beyone' yogue'e.
³¹ Na' lechgualē besyā'abane benə' ca' cata' besā'ale'ine' can' ben Jeso'osan' beyone' benə' ca'. Besyā'abanene' can' besyā'ane benə' mod ca', na' besyā'ayaque' benə' ca' zjanchog no ni'ana'aga'aque'enə', na' besyā'ada benə' coj ca', na' besyā'ale'i benə' lchoj ca'. Nach yoguā'əloj benə' ca' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osan' bguaogüe' tap mil benə'

³² Gwde na' Jeso'osan' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Lechgualē cheyaš'ada' benə' quinga. Bagoc šonə' ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'enda' yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par ničh cui yesyā'əcholene' tnezən'.

³³ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yoguā' benə' zan quinga?

³⁴ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao' zjəde na' to chopga bej ya'a dao'.

³⁵ Nach Jeso'osan' bene' mendad yesā'əbe' benə' ca' lao yon'. ³⁶ Na' gwxi'e yetxtil dao' ca' gažə na' len bej ya'a dao' ca', nach be'e yeļə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguā' benə' ca'. ³⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyā'əga'annə' bosyā'otobə disipl ca' len, na' goquən gažə žomə. ³⁸ Na' benə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə tap mil benə' byo, bito cuent no'olə na' bito cuent bidao'. ³⁹ Nach Jeso'osan' bose'e benə' ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Magdala.

16

Gosə'əñabe' Jeso'osan' gone' to de'e yesā'əle'ine' le'e yoban'

¹ Na' goquən' balə benə' fariseo ca' na' benə' sadoseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osan'. Na' gosə'əñabe' gone' to miļagr de'en yesā'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'acquene' cui gaquə gone'. ² Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Cata' chle'ile nlatjəcha le'e yoban' še'elə nach nale: “Goža'a gwxe chedə' nlatjəcha.” ³ Na' šə chi' bejw catə'ən che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw”. Benə' goxoayag le'e. Nezele šə gwaquə zag o šə gwaquə zeyə' catə'ən chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chache'ile bi zeje de'e ca' chon Diozən' tyemp nga zocho n'a'a. ⁴ Le'e mbanle na'a lechgualē benə' la'əždao' mal nacle, na' bagwlejyichjle Diozən'. De'e na'anə' chnəble gona' to de'e le'ile le'e yoban' par ničh ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chnəblenə'. De'en gon Diozən' len nada' par ničh ənezele de que le'ena' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasan' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Na' beyož gwna Jeso'osan' ca', beze'e len disipl che' ca' gan' ničə' benə' ca'.

De'en chsed chlo'i benə' fariseo ca' na' benə' sadoseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

⁵ Na' cata' besā'əzine' yešlā'alə nisdao' Galilean', disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. ⁶ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Legapə cuidad len xna' cuazi che benə' fariseo ca' na' che benə' sadoseo ca'.

⁷ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljeužjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

⁸ Na' Jeso'osan' gocbe'ine' xbab de'en chso'one', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əle? ¿Ecabi ne'e šejle'ele de que napa' yeļə' guac par gwaogua' le'e? ⁹ ¿Ebito chejni'ile bi zeje miļagr ca' chona'? na' əbagonlažə'əle can' bguaogua' gueya'a mil benə' byo len gueyā'əzə yetxtil dao'? ¿Ena' leczə bito za'aləžə'əle do balə žomə pedas yetxtil ca' betoble de'en besyā'əga'an? ¹⁰ Na' ¿chexa tapa mil benə' byo ca' bguaogua' len gažə yetxtil dao'? ¿Eza'aləžə'əle balə žomə pedas yetxtil can' betoble gwde besyā'adaogüe'ena'? ¹¹ ¿Bixchen' con benle xbab che yetxtilən' catə'ən gnwia' le'e gaple cuidad len xna' cuazi che benə' fariseo ca' na' che benə' sadoceo ca'?

¹² Nach disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osan' caguə bi'e dižə'ən ca' che xna' cuazin' de'en chsə'əchine' par checha'o yetxtilən' sino bi'e dižə'ən ca' par ničh cui yoso'ozenague' che de'en choso'osed choso'olo'i benə' fariseo ca' na' benə' sadoseo ca'.

Bedən' gwne' che Jeso'osan' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon Izraelən'

¹³ Jeso'osan' len disipl che' ca' ja'aque' gan' mbane to syda de'en nzi' Sesarea de Filipo. Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' benəch. Pero ¿bi chesə'əna benə'? ¿non' naca' nada'?

¹⁴ Nach gwse'ene': —Balə' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa benə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' benə' be' xtižə' Diozən' cana'ate.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Chexa le'e, ¿bi nale non' naca' nada'?

¹⁶ Simon Bedən' gože'ene': —Len' naco' Crist ben' gwleij Diozən' par gaquäləno' nasyon chechon', na' naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono beñaç bzejni'i le' de'e ca', tozə Xa' Diozən' ben' zo yoban', le'ena' babzejni'ine'en le'. ¹⁸ Na' nada' ania' de que len' lio' Bed na' zejen dižə' yej. Na' can' nao' chejli'o chia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwçincho par lan yo'o. Na' nada' yetoba' beña' zan beña' se'ejle' de que naca' Xi'in Dioz can' chejli'o chia' par niç ca' əsa'aque' tozə yoso'ocoda' ljuežje' so'elaogü'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par niç əzin ža cata' cuich no so'elao' nada'. ¹⁹ Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtižə'anə' len beña' zan par niç əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque', Dioz ben' zo yoban'. Na' leczə gaquan lao na'o yo'o beña' ca' yoso'ocoda' ljuežje' so'ela'ogü'e nada' bin' naquə güen so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Diozən' əgwzejni'ine' le' naquan' ye'ega'aco'one' par niç ca' yedilən len de'en na Diozən'.

²⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que le' na'ana' naque' Crist ben' gwleij Diozən' par gaquäləne' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que so'ot beña' le'

²¹ Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogü'e bsd blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalə' šejje' Jerosalənnə' na' gaque' lao na' beña' golə blao che nasyon Izrael chechon', na' lao na' bçox əblao checho ca', na' lao na' beña' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' gwne' de que yoguə' beña' ca' de'e zan de'e yosə'əchi' yosə'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo beña' guat ca'. ²² Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə na' gože'ene': —Xana', Diozən' gaquäləne' le'. Bitoczə gac çhio' de'e quinga nao' nga.

²³ Pero na' Jeso'osən' gwyechje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'enə' de'en çhnabia' yichjla'əždao' Bedən': —Gwçhi'izə' ca'alə Satanə'.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Diozən' mendad gona'. Chono' xbab che de'en çhacdo' gaquan güen na' bito chono' xbab naquan' çhene'e Diozən' gaquə.

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonliləžə'əle nada' na' gwzenagle chia' cheyalə' əchoj yichjle de'en çhene'ele gon cunilə par niç gonle can' çhene'e Diozən' na' bitobi gaquəle che de'en çhi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beña' le'e to le'e yag coroz con gonliləžə'əle nada'. ²⁵ Notə'əteza beña' çhaquene' gone' par niç cui çhi' saque'e o par niç cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'əteza beña' çhsanləžə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beña' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane. ²⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beña' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi' e zejlicane, la' bitə'əteza de'e gatə' che', bito gaquälənen le' par niç cui cui'ayi' e zejlicane. ²⁷ Diozən' bsele'e nada', golja' beñaç, na' catə' yida' yežlyo nga de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' çhi'a angl chia' ca', cana'ach gona' par niç to to beñaçən' nite'e mbalaz o yosə'əzi' e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'. ²⁸ Diozən' bsele'e nada' golja' beñaç. Na' de'e li çhnia' le'e, balə cabinə' gatle catə'an le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabia' çhia'anə'.

17

Jeso'osən' goque' ca' to de'e chey che'eni'

¹ Gwde çop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwçhe'e Bedən' len Jacobən' na' Juan beña' bišə' Jacobən', ja'aque' to lao ya'a sibə. ² Na' lao nite'e lao ya'anə' bežə' can' goquə Jeso'osən', bežə'ateczə cho'alaogü'e'enə' na' gwyey gwyeni'in ca'aczən' çac bgüizən', na' xalane'enə' beyaquan šyiš xilə' ca'acza be'eni'. ³ Na' goquan lao nite'enə' conczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana', na' çho'selene' Jeso'osən' dižə'. ⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', güençhguə zocho nga na'a. çEgü'e'endo' gonto' šonə ranš? ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁵ Ne'e cho'ete' dižə'əna' catə'əczla to bejw de'en çhactit bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' çhacçhüeida' çhei. Cheba chezaquə'əlažə'a len le'. Che le'ena' le'e gwzenag.

⁶ Na' catə' gwse'ene' disipl ca' dižə' ca' leçhguəle besə'əžebe', xte jesə'əçhaze' gosçho'alə lao yon'. ⁷ Nach bgüigua' Jeso'osən' bçoa ne'ena' yichjga'aque'enə', na' gože': —Leyeyas. Bito žebə.

⁸ Na' catə' besyə'əgüie'enə', notono no nochlə besə'əle'ine' sino tozə Jeso'osən'.

⁹ Na' gwde na' lao çhesyə'əyetje' ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque': —Ni tole cui güe'ele dižə' che de'en bable'ile xte catə'əç bagwso'ot beña' nada' na' yebana' ladjo beña' guat ca', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beñaç.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Beña' ca' choso'osed choso'olo'i lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liaz ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə anslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquäləne' nasyon chechon'. çBixçhen' çhəsa'əne' ca' ža?

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chəsə'əne' de que zgua'atec yidə profet Liazən' de'e yoblə ben' gwzo cana' par yeyone' yogua'əlol de'e cheyalə' yeyac. ¹² Pero na'a chnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben' profet Liazən', na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' bito gwsa'acbe'ine' de que le' naque' ben' naquən yidə. Na' gwso'onene' le' con can' gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na' ca'aczən' so'one' len nada', Diozən' bsele'e nada' golja' benəç.

¹³ Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca' de que Jeso'osən' cho'e dižə' che de'e Juanna' ben' bchoa beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

¹⁴ Na' catə' besə'əžine' gan' zjənžag beṇə' zan, to beṇə' bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə'. Na' gože'ene': ¹⁵ —Xana' beyaša'əlažə'əšguei xi'ina' nga. Chazbo' šon na' lechguale chžaglaobo' len len. Na' zan las bajchazbo' lao yi' na' leczə ca' zan las bəbxopbo' lo'o nis. ¹⁶ Bajoa'abo' lao disipl chio' ca', pero bito gwsa'aque' yesya'əyone'əbo'.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'ano': —Le'e chonle clelə na' naljele. žBixchexaczan' cui chejle'ele chia'? Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. žBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' bi'i chio'on ni.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gwdilə' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' bida'onə' par niç bechojən yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na' beyaquebo'.

¹⁹ Na' gwde goc de'e ca', gosə'əbigua' disipl che Jeso'osən' gan' zoe' toze', na' gwse'ene': — žBixchexaczan' cui goqua' yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao' bida'onə'?

²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito goqua' yebejlen chedə' bito gwyejle'ele de que Diozən' gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' de'e li chnia' le'e la'anə'əczə šə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuinə' gonlilažə'əchguale' guac ye'ele ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate”, na' gaquə can' chonle mendadən'. Bito bi bi de de'e cui gaquə gonle con šə chejle'ele de que Diozən' chaclene' le'e. ²¹ Na' par niç yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'inə', cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole na' gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

²² Na' lao zjezda' Jeso'osən' len disipl che' ca' do gan' mbane Galilean', Jeso'osən' boszenene' lega'aque' de'en ze'e gac che', gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' benəç, na' gaca' lao na' beṇə' ²³ na' so'ote' nada'. Pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtize'enə', lechguale gwnite'e trist.

Jeso'osən' gwdixjue' impuest che yo'odao'

²⁴ Na' catə' besə'əžine' Capernaunnə', bałə beṇə' ca' chəsə'əchixjue' impuest de'en chəsə'əyixjw to to beṇə' byo Izrael ca' par gast che yo'odao' əblaona' ja'aque' lao Bedən'. Na' gwse'ene': —Ca naquə maestr chelena', žəgwyixjue' impuest che yo'oda'onə'?

²⁵ Nach gož Bedən' lega'aque': —Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl che ca' gwso'e lo'o yo'onə'. Nach Jeso'osən' le'e gože' Bedən': —žBi xbab chono', Bed? Ca naquə rei ca' nita' yežlyo nga chəsə'anabi'e na' chso'one' byen chəsə'əyixjw beṇə' che impuest. žNon' chəsə'əchixjue'en ža? žəfamily chega'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶ Nach Bedən' gože'ene': —Chəsə'əchixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —Beṇə' zjənaquə family chega'aque' ca' bitobi chəsə'əyixjue'. Na' ca naquə chio'o ža, naccho xi'in Rei ben' zo yoban' na' bito cheyalə' chixjwcho impuest che yo'oda'onə'. ²⁷ Pero na' par niç notono no so'on xbab de que choncho contr yo'odao' əblaona', chixjwcho impuestən'. Gwyej cho'a nisdə'onə', na' gwzalo'o yixjw beł chio'onə', na' beł nech bian' seno' lo'o cho'ab na' əželdo' to mech. Na' yeyoxo'on žjətxixo' impuest chechon'. Gwdiləczən par chixjwcho impuest che çopcho.

18

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquəch blaoch

¹ Na' ca orən' gosə'əbigua' disipl che Jeso'osən' cuite'enə', na' gwse'ene': —Entr neto' žnoto' gaquəçhto' blao catə'an Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao nabi'o?

² Na' Jeso'osən' gože' to bidao' na' bzeche'əbo' laoga'aque'enə'. ³ Na' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə bito əgwša' xbab chelen' par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can' chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao xaxna'abo', bito gaquə sole len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao nabi'a. ⁴ Na' notə'ətezle šə babeyacle ca bidao' nga laogüe de'en chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle beṇə' blao len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par niç solao nabi'a. ⁵ Na' notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquəle chia', choncze güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶ Probchguazə ben' chon par nich əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'ana'acžə ben' əxopə bitotec bi zaque'e len benachən'. Nca'alə xneze žalə' əgwchej yene'ena' to yej yišə na' žjəxope' lo'o nisdə'onə' na' gate', cle ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'. ⁷ Probchguazə le'e de'e zan de'e zjəde yežlyo nga de'e chso'on par nich gonle de'e mal. Bito ṇacho de que bitobi de de'e so'on par nich əxopə le'e bachonlilažə'əle nada'. Pero probchguazə beṇə' chon ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸ Na' de'e na'ana' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alen' chonən par nich əxople gonle de'e malən' güenclə žalə' əchog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog o beṇə' coj yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁹ Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonan par nich əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlenə' na' cho'onlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchoj yežinle yoban' gan' zo Diozən' na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

Jempl che xilə' bian' goquəže

¹⁰ Le'e gon xbab che beṇə' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len benachən', par nich cui gonle len nota'əteze' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Chnia' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'ətežə nite'e lao Xa' Diozən' yoban' gan' zo'ena'. ¹¹ Na' ca naca' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch par nich zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəšə'əbiayi' de que nzi'ilažə'a lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilažə'e nada'.

¹² Na' chnia' le'e, šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, žacabi yocua'əne bia ca' taplalj tğualj do lao ya'a gan' zjəžə'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yežezeleb? ¹³ Na' əchnia' le'e, catə' yežezeleb, yebeichele de'en beželobən' cležə can' chebeile len bia ca' taplalj tğualj cui gwsa'acžeje. ¹⁴ Ca'acžə naquən len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len benachən'. Xacho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyałə' yezi'ixencho che beṇə' bišə'əcho beṇə' chso'onlilažə' Diozən'

¹⁵ Šə to beṇə' bišə'əle beṇə' bachonlilažə' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šejle žje'elenlene' dižə' can' naquə' de'en chone'ena' par nich yedinjene' en, na' šə chaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. ¹⁶ Pero na' šə bito chaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güenclə əche'ele yeto o yechopə beṇə' bišə'əle par nich əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'ena'. ¹⁷ Na' šə bitocžə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə' de'en chone' lao yogua'əle ncodə' ljuəžjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcže' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuəžjle cho'ela'ole Diozən'. Pero lejon cuent de que naque' txen beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' naque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən' can' chonle xbab che beṇə' gochixjw ca'.

¹⁸ De'e li chnia' le'e, bitə'ətežə de'e əgwxia' le'e ncodə' ljuəžjle cho'ela'ole Diozən' par ənale naquən güen so'on beṇə' ca' əsa'ac txen len le'e, lečžə can' əna Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'ətežə de'e əgwxiəle ənale cui naquən güen so'one', lečžə can' əna Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁹ Na' lečžə ca' chnia' le'e, šə chople gwxiəle bin' ənable lao orasyonnə', le'e nitə'əle yežlyo nga, Xacho Diozən' ben' zo yoban' goncže' de'en ənablenə'. ²⁰ Na' gan' nžag chopə šonle cho'ela'ole nada', zocžə' txen len le'e.

²¹ Nach Bedən' bgüigue'e gože' Jeso'osən': –Xana', šə beṇə' ljuəžja' chone' de'e mal len nada' tapteli, žbał las cheyałə' yezi'ixena' che'? žəzelao do gaž las?

²² Nach Jeso'osən' gože'ene': –Bito nia' de que cheyałə' yezi'ixenle che' zelao do gaž las. Pero de'en chnia' le'e, bito gonle cuent do bał las yezi'ixenle che beṇə' ljuəžjlen', con le'e yezi'ixentežə che' yogua' laste.

Jempl che mosən' ben' cui bezi'ixen che de'en chalə' ljuəžje'

²³ Na'a ža, yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmosə' ca' xmeche'ena'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'. ²⁴ Na' catə' gwzolaogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmosə' ben' chalə' zan millon pes. ²⁵ Na' mosən' bito bi xmeche' gots' par yonežjue'en rein'. De'e na'ana' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'inga'aque' ca' na' len doxen de'e žjədeine' par nich gaquə' yosyo'onežjue' de'en chsa'alə'e che rein'. ²⁶ Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': "Xana', gwdapašga yelə' chxenlažə' len nada', na' yeyona' de'en chalə'a chio'onə'." ²⁷ Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en chalə'ena' na' bsane' le'. ²⁸ Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' chalə' che' to chop pes. Nach le'e bnizte' yene'ena' gože'ene': "Yeyono' de'en chalə'o chia'an' na'atec na'a'." ²⁹ Nach mos ljuəžjen' bzo xibe' laogüe'ena', gože'ene': "Gwdapašga yelə' chxenlažə' chia' na' yeyona' doxen de'en chalə'a chio'onə'." ³⁰ Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuəžje'ena', le'e gwyejte' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gata' de'en yonežjue' che'ena'. ³¹ Na' mos ca' yelə' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən', lechguəle gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'əže'ene' yogua'əloj can' goquə. ³² Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e

yoblə, na' gože'ene': "Le' naco' to mos malchgua. Nada' bezi'ixena' che doxen de'en chaļo' chia'anə' la' gotə'ayoido' nada' yezi'ixena' chio'. ³³ ȷBixchen' cui beyaša'alažo' mos ljuēžjo' ben' chale'e' chio'onə' can' beyaša'alaža'a le'?" ³⁴ Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'ayixjue'ene' ližya gan' əzaglaogüe' xte catə'əch bade de'en chale'e' che rein'. ³⁵ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che notə'ətezle cui chezi'ixenle che ljuēžjle do yichj do lažə'əle bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e.

19

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹ Na' Jeso'osən' cata' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwlague'e yao Jordanna' par beyeje' gan' mbane Jodean'. ² Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

³ Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —ȷEde lsens par to beṇə' nšagna' yele'e xo'ole' šə bitə'ətezə de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'enə'?

⁴ Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que cata'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'olə. ⁵ Na' gwna Diozən': "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par agwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə." ⁶ Bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yole'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

⁷ Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, ȷbixchexan' ben de'e Moizezən' mendad cata' to beṇə' yele'e no'olə che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'?

⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chelen' chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. Pero cata' Diozən' bene' beṇə' nech ca', bito nacho gwyažlažə'e yesyə'əla'aga'aque'. ⁹ Echnia' le'e, notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yequ'e no'olə yoblə, len nezene' de que no'ol che'enə' bito naque' to no'olə go'o xtoi, tozəczə ca malən' chon be'enə' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' notə'ətezə beṇə' yošagna'alene' to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' gone' len de'en chon be'enə' chgo'o xtoe'.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šə can' naquan che beṇə' byon' na' no'olən' naplən cuent cui no no gwšagna'.

¹¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Cagua yogua' beṇə' chse'ejni'ine' de'e ngan' sino beṇə' ca' babzejni'i' Diozən' lega'aque' bi zejen. ¹² Nitə' beṇə' cui nan yosə'əšagne'e chedə' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' güiž, na' leczə nitə' beṇə' cui yosə'əšagne'e laogüe de'en bazjənon beṇə' lega'aque' güiž. Na' leczə ca' nitə' beṇə' cui chesə'əšagne'e par niç əso'elažə'əche' so'one' ca əsa'anch beṇə' ca' əso'e latjə nabia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anə' šə baben Diozən' par niç chejni'ilen.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

¹³ Na' ja'ac beṇə' əjsə'ə bidao' lao Jeso'osən' par niç əxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjənche' bidao'. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' ca bidao' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' cata' beyož gwxoə na' Jeso'osən' yichjga'acbo'onə', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyeye' ga yoblə.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

¹⁶ Na' goquan' to beṇə' güego' bžine' gan' zo Jeso'osən', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'e güennə' cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

¹⁷ Jeso'osən' boži'e xtiže'enə', gože'ene': —ȷBixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Pero na' šə che'endo' gatə' yelə' mban zejlicane chio'onə', cheyalə' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

¹⁸ Nach be'enə' gože' Jeso'osən': —ȷNoxan' de'e ca' nan ža?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Cui gotle beṇə', cui co'o xtole na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, cui cuanle, bito gacle testigw faļs contr sa'aljuēžjle. ¹⁹ Le'e əgwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale, na' legaue che sa'aljuēžjle can' chaquele che cuinle.

²⁰ Nach beṇə' güegenə' gože' Jeso'osən': —Yogua'əloļ de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'. ȷBixa de'en chaquəch faļt gona' ža?

²¹ Jeso'osən' gože'ene': —Šə de'e liczə che'endo' gaco' cayanə'an chene'e Diozən', jəyeyetə' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yaša' nach da len nada'. Na' cata' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²² Pero na' beṇə' güegon' beyoḷ benene' can' goḷ Jeso'osən' le', beza'achoe' trist chedə' la' to beṇə' gwni'achguan'.

²³ Gwde na' goḷ Jeso'osən' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nabi'a' Diozən' le'. ²⁴ Na' leczə chnia' le'e, zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'ana' güe'e latjə nabi'a' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁵ Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gwne'enə', nach gosə'əne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁶ Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitə'əteza.

²⁷ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejiychjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloj de'en deito' par chzenagto' chio'. ĵBi de'e güen gaquə cheto' laogüe de'en bagwlejiychjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

²⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' catə' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a, na' yoguə' le'e chonliłažə'əle nada' cue'ele cuita'ana' na' nabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle nabi'ale family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'ĩn dia che de'e Izraelən'. ²⁹ Na' nota'ətezle šə de'en chzenagle chia' bagwlejiychjle ližle, o bišə'əle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' gwlejiychjle. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicəne. ³⁰ Na' beṇə' zan beṇə' zjənaquə blao na'a gwžin ža catə' cuič əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə blao na'a, gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

20

Jempl che beṇə' güen žin ca'

¹ Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e liže'en to zil tempran gwyeye' gan' chac ya'ana', jitlje' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žana'. ² Na' catə' beyoḷ gosə'əxenlažə' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque' con ca chac mosən' tža žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinnə'. ³ Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'ana', na' ble'ine' nitə'əch beṇə' cui bi bi žin de so'one'. ⁴ Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'ana' ležjen žin na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁵ Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'ana' do gobiz, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nita' beṇə' cui bi bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'. ⁶ Na' ca do cheda gueya' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' beṇə' zeznite'e cui bi bi žin de so'one', nach goze'e lega'aque': “ĵBixchen' cui ja'acle güen žin?” ⁷ Nach gwse'ene': “Notono no gwna neto' güen žin.” Nach goze'e lega'aque': “Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'ana'. Na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁸ Na' catə' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': “Beyax beṇə' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solatoco' chixjo' beṇə' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len beṇə' ca' bla'ac nechte.” Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendad. ⁹ Gwdixjue' zgua'atec beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' gwso'one' žin cheda gueya' še'elə tgüejə denario to toga'aque'. ¹⁰ Na' catə' gwdixjue' beṇə' ca' gosə'əzola chso'on žinnə' temprante, gwsa'aque' beṇə' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüe de'en gosə'əzolaogüe' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə can' gwdixjue' yoguə'əlołtega'aque'. ¹¹ Na' catə' beyoḷ gosə'əzi' laxjw beṇə' ca' gosə'əzola žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'. ¹² Na' de'e tant chesə'əloque' toe' gože' xan žinnə': “Bedo žana' bžaglaochguato' lao de'e zeyə'ən bento' žin chio'onə'. Na' tozəczə can' gwdixjo' neto' len beṇə' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwso'one' žinnə'.” ¹³ Pero na' xan žinnə' gože' be'enə': “Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ĵEcaguə tratən' bencho de que to denario chixjua' to tole? ¹⁴ Laxjon' bagwxi'o, guaquə yeyeje'. Bagwdixjua' beṇə' ca' con can' go'onda' la'ana'əczə bla'aque' bzebe. ¹⁵ ĵBixchen' chaxi'ido' nada' ni che de'en naca' beṇə' güen? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'.” ¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' bosə'əzenag jemplən': —Can' naquən, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nita' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao. Diozən' chaxe' yoguə'əloł beṇə' par se'ejle'e che', pero balgue'en choso'əzenag che', na' lega'acze' chque'e ca xi'ine'.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

¹⁷ Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' zja'aque' par Jerosalenna'. Na' lao žjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl che' ca' šižinnə' na' gože' lega'aque': ¹⁸ —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a šejcho Jerosalenna' gan' gaca' lao na' bxoz əblao ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əchoglaogüe'en chia' de que so'ote' nada'. ¹⁹ Na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwlaž checho par so'one' nada' borl,

na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde'e nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon ža yebana' ladjo beŋə' guat ca'.

Xna' Jacobən' na' Juannə' gwnabe' yesə'əbe' xi'ine' ca' cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

²⁰ Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'enə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chnabda' le' to godlen.

²¹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —ǰBi godlennə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'enə' gože'ene': —Che'enda' gono' par niç xi'ina' quinga yesə'əbi'e šla'a güeja cuito'on catə' əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

²² Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chacbe'ile bi de'en chnabele nada'. ǰEguaque saqua'əzi'ile can' saqua'əzi'anə'? ǰEgwzoile gaqua chele can' gaqua čhia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə čhi'i saqua'əle can' čhi'i saca'anə', na' de'e liczə gaqua chele can' gaqua čhia'anə', pero bito naquan par ənia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža nabi'a. Toza Xa' Diozən' bagwleje' beŋə' ca' yesə'əbe' cuita'anə'.

²⁴ Nach disipl ca' yeši catə' gwse'enene' can' gosə'əna disipl ca' čhopə besə'əže'e lega'aque'.

²⁵ Nach Jeso'osən' goxe' yogue'e par niç gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezecho nitə' beŋə' gwnabia' na' beŋə' blao che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beŋə' nitə' xni'aga'aque'. ²⁶ Pero caguə can' cheyalə gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beŋə' blao, cheyalə əgwze'xjw yichjle gaqualenle ljuežjle. ²⁷ Na' šə no le'e chene'ele gacle xen entr ljuežjle, cheyalə gon cuinle ca xmos beŋə' ca' yela'. ²⁸ Diozən' bsele'e nada' golja' beŋəç, na' caguə bida' par niç beŋəçən' sa'aclene' nada', sino que bida' par gaquale' beŋəçən', na' par əgwnežjo cuina' čhixjua' xtolə' yoguə'əloj beŋəçən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osən' bene' par niç čhopə beŋə' lchol besə'əle'ine'

²⁹ Na' beŋə' zan jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' len disipl che' ca' catə'an besə'aque' syoda Jericon'. ³⁰ Na' čhopə beŋə' lchol zjəchi' cho'a nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'. Catə' gosə'əneze' de que Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə' nach gosə'əne' zizjo, gwse'e Jeso'osən': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgwei neto'.

³¹ Nach beŋə' ca' chesyə'əde laoga'aque'enə' gosə'ədi'e lega'aque' par niç nite'e žiza. Pero nachle gosə'əne' zizjochlə gosə'əne': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgwei neto'.

³² Jeso'osən' gwleze' gan' nite'enə', nach goxe' lega'aque' par gosə'əbigue'e laogüe'enə'. Nach gože' lega'aque': —ǰBin' chene'ele gona' len le'e?

³³ Nach gwse'ene': —Xanto' benšga par niç yele'ito'.

³⁴ Jeso'osən' beyašə'əlažə'e lega'aque' na' gwdane' jlaoga'aque'enə', nach le'e besyə'əle'iteine', na' jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

21

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' cats' beyo'e Jerosalennə'

¹ Na' lao zja'ac Jeso'osən' len disipl che' ca' Jerosalennə' besə'əžine' Betfage, gan' zo ya'a de'en nzi' Olibos galə'əza Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje' čhopə disipl che' ca', ² na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile to borrr bia no'olə da'ab yag na' nche'ete to xi'in da'ob. Na' gwsežle xna'abən' na' əche'eleb nga len xi'in da'obən'. ³ Na' šə bi ye'e beŋə' le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan' čhyažjene' lega'aque'.” Na' le'e desyə'əsantecze'eb len le'e.

⁴ Goc ca' par niç goc complir can' bzoj de'e profet Zequerian' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gwne':

⁵ Gož beŋə' ca' nitə' Jerosalennə':

“Le'e ggüiašč baza' Rei chelen'.

Žie' cožə' borrr da'onə' ca to beŋə' cui naqua beŋə' blao.”

⁶ Na' ja'ac disipl ca' yež dao' de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca', na' gwso'one' can' ben Jeso'osən' mendad. ⁷ Na' besyə'əche'e borrrən' len xi'inəbən' lao Jeso'osən', na' besə'əxoə no xaga'aque' cožə'əga'aque'bən', nach gwžia Jeso'osən' bia da'ona' par gwyeje' Jerosalennə'. ⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beŋə' zan gwso'ela'ogüe'e Jeso'osən' bosə'ošiljue' no xaga'aque'enə' par niç blej borrrən' len na' lecza gosə'əchogue' no xozə' yag de'e nitə' tcho'a nezən' na' bosə'ənite'en lao nezən'. ⁹ Na' beŋə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' lecza beŋə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —ǰLechuale beŋə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'! Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bsele' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'oche' txen len beŋə' ca' nitə' gan' zo Diozən'.

¹⁰ Na' catə' bžin Jeso'osən' Jerosalennə' yoguə' beŋə' ca' ža' syodan' besyə'əabanene', na' gosə'əne': —ǰNoxa bengə bla' nga?

¹¹ Na' beṇə' ca' nʒag Jeso'osən' catə'ən bežine' lao' syoda Jerosalennə' bosyo'oži'e xtižə'əga'aque'ena' gwse'e: —Benga Jeso'os beṇə' za' Nasaret gan' mbane Galilean' na' cho'e xtižə' Diozən'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

¹² Na' gwyej Jeso'osən' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' bebeje' yoguə' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'o'ona'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' chso'ota' ngolbexə. ¹³ Gwde beyoż bene' ca' gože' lega'aque': —Nyojczən can' gwna Diozən' gwne': “Che'enda' yesə'ana beṇə' de que liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

¹⁴ Na' beṇə' lchol ca' na' len beṇə' coj ca' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' žlac gwzoe' lo'o yo'odao'ona'. Nach beyone' lega'aque'. ¹⁵ Pero na' bxoż əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lechgualə besə'əže'e catə' besə'ale'ine' miłagr ca' de'en ben Jeso'osən'. Na' leczə besə'əže'e catə' gwse'ene' can' gwso'elao' bi'i xcuida' ca' Jeso'osən' yo'odao' əblaona', de'en gosə'anabo': “iLechgualə beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin!” ¹⁶ Nach gwse'e Jeso'osən': —Žezendo' bin' gosə'ana bi'i xcuida' ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque': —Zenda'. ŽEcabi za'alaza'ale can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en gož de'e Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par nič bi'i xcuida' na' bi'i cho'a nižə' ca' chso'ela'obo' le' can' chazlažo'o?

¹⁷ Nach bechoje' gan' nitə' beṇə' ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na' jəyega'ane' Betania len disipl che' ca'.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹⁸ Na' zil beteyo besa'aque' Betanian' jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' lao zesya'əngüe'e nezən' gwdon Jeso'osən'. ¹⁹ Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', nach zlega xlague'e žia. Nach gože'en: —Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten. ²⁰ Catə' besə'ale'i disipl che' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': —ŽBixchen' le'e bgüižte yaguən'?

²¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'ale chonližə'əle Diozən' na' bito chac chop lažə'ale, guaquə gonle can' babena' par nič bgüiž yaguən'. Na' leczə ca' guaquə gonle par nič ya'a nga žjəyeyon lo'o nisdə'ona'. ²² Na' šə chonližə'əcho Diozən' do yichj do lažə'acho, bitə'ətezə de'en ənabechone' lao orasyonnə', gonczə'en chio'o.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²³ Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaona' de'e yoblə par jəsed jəlo'ine' beṇə' ca'. Na' bałə beṇə' fariseo ca' na' yebałə beṇə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': —ŽNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Lezczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' ben nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ²⁵ Lenašc nada': žnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ŽEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

Nach bosoxi'e gosə'ane': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “ŽBixchexan' bito gwyejle'ele che'?” ²⁶ Na' šə ye'echone' de que to gwłazzen' bide', cuili biczən' so'one beṇə' quingan' chio'o, cheda' chse'ejle'e de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtižə'ena'.

²⁷ Nach gwse'e Jeso'osən': —Bito nezeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Lezczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che chopə xi'in beṇə'

²⁸ Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beṇə' gwnitə' chopə xi'in'e'. Na' gože' tobo': “Xi'ina' neža che'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas chia' ca.” ²⁹ Nach xi'in'e'ena' gožbo' le': “Bito ša'a.” Pero gwdelə beyombo' xbab, nach gwyejbo'. ³⁰ Nach gozeje' gan' zo xi'in'e'en yeto, na' ježe'ebo' can' gože' bi'i bišə'abo'ona'. Na' le'e gože' bi'in le': “Guaquəczə, na' ša'a.” Pero bito gwyejbo'. ³¹ Le'e našc nada': žnobo' bi'i ca' chopə bosoxi'ənen' che xaga'acbo'ona'?

Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leiczelen'. Na' de'e li chnia' le'e beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' yobəch yoso'ozenague' che Diozən' cle ca le'e na' yobəch əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'. ³² Ca naquə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bide' laolen' na' gwduxje'ine' le'e naquən' cheyalə gonle par nič yebei Diozən' le'e. Pero bito gwyejle'ele che'. Letga beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'e che'. Na' cats' goche'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'e che', bito bedinjle xtolə'ale ca' par šejle'ele che de'e Juannə'.

Jempl che mos mal ca'

³³ Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo chen' goze' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' bosə'osi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'acua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosə'ogüia bosə'oye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə. ³⁴ Cata' bžin' tyemp par yoso'otobe' cwsešən', bsele'e to čəpə' xmosə' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' par žjəsyə'əxi'e to tlacw cwsešən' de'en cheyałə' yezi'e. ³⁵ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' bito bosə'əgüialaogüie' mos che' ca'. Gosə'əyine' toe', na' yetoe' bosə'ošiže'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'. ³⁶ Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca' beṇə' ca' bsele'e nech, pero leczə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' leczə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷ Nach xan yag obasən' bsele'e cuinczə xi'ine'ena', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'. ³⁸ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' cata' besə'əle'ine' xi'ine'ena', nach gosə'əne' entr' lega'acze': "Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'ena' yega'anlen bienna'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo che xe'ena'." ³⁹ Nach bosə'oņize'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'ana': —čNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca' boca'aṇlene' güert che'ena' cata' yežin cuine'?

⁴¹ Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yełə' beṇə' mal chega'aque'ena', na' yegüie' güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüie'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlacw cwseš che'ena' cata' əžin ža par yesyə'ətobe'en.

⁴² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' čacabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca',

lenə' banaquan yej squin.

Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyałə' son

na' de'e zaqua' yebanecho can' bene'ena'.

⁴³ De'e na'ana' čhnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e nasyon chelena' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag che' par nabi'e lega'aque'. ⁴⁴ Na' ca' naqua' yejən' ža, yogua' no cui šejle' čhia' gwxaqua'əlebene' ca' beṇə' əxopə' lao yejən' na' cue'ežožje'. Na' yogua' no cuiṇə' šejle' čhia' cata' babžin žan' gaqua' juisyən', gwxaqua'əlebene' ca' beṇə' əxopə' yej laogüe'ena' na' əgwšə'əšjən le'.

⁴⁵ Na' bəxoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', cata' gwse'ene' jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'acbe'ine' de que be'e jempl ca' por ni che de'en cui che'ežle'e che'. ⁴⁶ Nach gwse'ene' yesə'əzene'ene' pero bitobi gwso'onene' le'. Besə'əzebe' šə' bi so'one beṇə' ca' nžague'ena' lega'aque', čhedə' yogue'e gwse'ežle'e de que Diozən' bsele'e Jeso'osən' par cho'e xtizə'ena'.

22*Jempl che to yełə' gošagna'*

¹ Na' de'e yoblə bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplan', gozne': ² —Yełə' gwnabia' che Diozən' gwxaqua'əleben ca de'e nga goquan'. Zo to rei, beṇə' ben gast cata' bšagna' xi'ine'ena'.

³ Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'ena' par əsa'ogüe'. Na' cata' bžin or par solao lɪnɪn', rein' bsele'e xmosə' ca' par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no gwse'ene əžja'ac lao yełə' gošagna' che xi'ine'ena'. ⁴ Nach gože' yexəŋj xmosə' ca': "Le'e žjež beṇə' ca' zžanaqua' combidən' de que babsi'ini'a de'en gaochonə'. Babetə' xco'əna' ca' na' xme'edaogua'a ca' bia ca' chsa'ana', na' yogua' de'e ca' yełə' babsi'ini'a par gaocho. Na' ye'ega'aclene' sa'aque' gaocho de'en babsi'ini'ana'." Nach ja'ac mos ca' jse'eže' lega'aque' ca'.

⁵ Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeje' jəgüie' yežlyo che'ena', na' yetoe' gwyeje' jene' negosy. ⁶ Na' yebałə' bosə'ənize' mos ca' bselə' rein' na' gosə'əzi'ichize'e lega'aque' na' gwso'ote' bałə'. ⁷ Na' lechguale bžə'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete' lega'aque' na' bosə'əzeye' syoda chega'aque'ena'. ⁸ Nach rein' gože' xmosə' ca': "Babsi'ini'a de'en gaocho lao lɪnɪn', pero ca' naqua' beṇə' ca' bena' combidən' nacbja' bito zžəzaque'e par la'aque' ližə' nga əsa'ogüe'. ⁹ Le'e žja'ac yež ca' yełə' na' le'e žjəta yogua' lquey ca' na' gonle' combid yogua' bəna' čaš par da'aque' sa'ogüe'." ¹⁰ Na' mos ca' ja'aque' yogua' nez ca' na' jəsə'ətobe' con yogua' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naqua' beṇə' güen na' no beṇə' naqua' beṇə' mal, par nič bežə' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

¹¹ Pero na' cata' gwyo'o rein' jəgüie' beṇə' ca' bazjənžaguən', na' entr' lega'aque' ble'ine' to beṇə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lɪnɪnə'. ¹² Nach gož rein' le': "Migw čhia' čnac goquan' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyałə' chazo'." Na' be'ena' bito bželene' bi ye'e rein'. ¹³ Nach rein' bene' mendad yoso'ochej xmosə' ca' ni'ana' be'ena' na' yesyə'əbeje'ene' fuerlə, gan' lechguale naqua' žchol, gan' cuežyase'e na' gan' gaoyežə

leye' zejlicane. ¹⁴ Can' naquən, Diozən' chaxe' yogua' beṇə' par əse'ejle' che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' chque'e lega'aque' ca xi'ine'.

Gosa'əṇabene' Jeso'osan' šə naquən güen yesa'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁵ Nach beṇə' fariseo ca' besa'əzage' par bosə'əxi'e naclə so'one' par niçh yesa'əcujje' Jeso'osan' dižə' de'en yesa'əchine' par əsa'ogüe' xya che'. ¹⁶ Na' beṇə' fariseo ca' bosə'osele'e balə beṇə' zjanaqua cuent len lega'aque' lao Jeso'osan' na lecza bosə'osele'e balə beṇə' chso'on txen len Erodən' par jse'eže'ene'. —Maestr, nezetə' de que cho'o dižə' li. Nezetə' de'en chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' nezetə' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə', la' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. ¹⁷ De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman', o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

¹⁸ Jeso'osan' gočbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'ena' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —¿Nacle beṇə' goxoayag! ¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwchünle contr nada'?

¹⁹ Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle che impuestən'.

Nach bosə'olo'ine' le' to denario. ²⁰ Jeso'osan' gože' lega'aque': —¿No diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

²¹ Nach gwse'ene': —Čhe Rei Sesar.

Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²² Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osan' besyə'əbanene'. Na' besa'aque' gan' zoe'ena'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²³ Na' le'e ža na'atezaczə besə'əzžin balə beṇə' sadoseo beṇə' ca' cui chse'ejle' de que yesyə'əban beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' jse'eže'ene'. ²⁴ —Maestr, de'e Moizezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'olə che'ena' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'ena' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olanə' par niçh nita' xi'in dia che de'e beṇə' biše'ena'. ²⁵ Bach bemb'i'ato' gažə bišə'əga'aque'. Na' beṇə' nechən' bšagne'e, na' gote', na' notono xi'ine' gwzo. Na' biše'e əgwchopən' beque'e no'olan'. ²⁶ Na' lecza got beṇə' əgwchopən' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goqua len beṇə' biše'e əgwyone, nach beṇə' bišə'əga'aque' ca' yelə', xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olan' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at, na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. ²⁷ Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' lecza got no'olan'. ²⁸ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿noe' entr beṇə' gažə ca' gaquə be'en che no'olan'? la' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁹ Nach gož Jeso'osan' lega'aque': —Bitə chonle xbab šao' de'en nale ca', la' bitə nezele can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojn na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.

³⁰ Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca', bitə gacbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui, na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebzen' əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nita' yoban'. ³¹ Na' ca' naquən' chaquele bitə yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿bitə za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: ³² "Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraanə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'." Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' čhedə' Diozən' bitə naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban.

³³ Na' beṇə' zan ca' zjənžaguən' besyə'əbanene' catə' gwse'enene' dižə'an de'en bsd blo'ine' lega'aque'.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

³⁴ Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' de que Jeso'osan' bzožie' beṇə' sadoseo ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osan'. ³⁵ Na' to ben' chsed chlo'i lein' lecza gone'ene' cuejje' Jeso'osan' dižə' de'e gwchine' contr le'. Na' gože'ene': ³⁶ —Maestr, lao lei che Diozən' ¿non' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

³⁷⁻³⁸ Jeso'osan' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch na' de'e blaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: "Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho." ³⁹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechen': "Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho." ⁴⁰ Čopə de'e ca' non Diozən' mendad goncho zjənožə'an doxen de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en bosə'ozoj beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Na' lao ne'e zjənžag beṇə' fariseo ca' lao Jeso'osan', ⁴² gože' lega'aque': —¿Bin' chontgualə xbab che Cristən' ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'? ¿No xi'in dia čhei gaque'?

Na' gwse'ene': —Gaque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

43-44 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le'. Gwne' de que Cristən' naque' Xane'. Quinga bzoje':

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

Na' gona' par nich nita' de'e ca' chso'on contr le' na' beña' contr chio' ca' xni'onə'.”

45 Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que Cristən' naque' Xane', çacabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'anə' ža?

46 Na' notoch no goquə yosyo'oži'i xtiže'ena'. Na' dezd ža na' bitoch besyə'ayaxjene' bi yesə'ənbene' Jeso'osən'.

23

Xtola' beña' fariseo ca' na' beña' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

1 Nach Jeso'osən' gwzola' be'e dižə' len disipl che' ca' na' len beña' zan ca' nita' gan' zo'ena', gwne': 2 —Beña' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beña' fariseo ca' bazjanlane' xlatjə de'e Moizezən' par choso'ozejni'ine' beña' lei che Diozən'. 3 Na' de'e na'anə' le'e gwzenag chega'aque' cata' choso'ozenene' le'e can' na' lein', na' le'e gon can' nanə', pero bito gonle' can' chso'on lega'aque', cheda' lega'aque' bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyalə' gonle. 4 Lega'aque' chesə'əzanche' can' na' lein', na' chso'one'en ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chse'ene' soa' beña' yoblə len, na' bito chse'ene' lega'aque' əso'en. 5 Ca naquə beña' ca' yogua' de'en chso'one'ena', chso'one'en parzə nich yesə'əle'i beña' can' chso'one'ena', na' so'elaogü'e lega'aque'. Nchej na'aga'aque'ena' na' nchej lao xgaga'aque'ena' caj dao' gan' ža' part güeja Xtižə' Diozən' na' chso'one' caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' leczə chso'one' lox xadon chega'aque'ena' de'e tonə. 6 Chesya'əbeine' chesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beña' bla' ca' catə' chja'aque' gan' chac no lni, na' catə' chja'aque' yo'odao' chega'aque'. 7 Chesya'əbeine' catə' beña' ca' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' catə' chesə'ənope'e na'aga'aque'en do lao lquey, na' chse'ene' yoso'osi' beña' lega'aque' maestr.

8 Pero əchnia' le'e, bito gonle byen ye'e beña' le'e “maestr” laogüe de'en chsed chlo'ile xtižə'ana', cheda' nada'əzan' gwlej Diozən' par naca' maestr chele, nadan' bsele'e par gaquəlena' beñachən'. Na' yogua' le'e chonlilažə'əle nada' chaque bišə'əljuežjle tole yetole. 9 Na' leczə bito nale che notə'ətezə beña' de que naque' “Padrecito”. Tozə Dioz ben' zo yoba naque' Xacho. 10 Na' bito gonle byen ye'e beña' le'e “Xana”, cheda' leczə tozə nada' Cristən' gwlej Diozən' par naca' Xanle. 11 Šə no le'e nacle beña' bla'och, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle. 12 Notə'ətezle cho'elao' cuinle Diozən' gone' par nich gache'ile de que bitobi zaquə'əle. Na' notə'ətezle chonle xbab de que bitotec bi zaquə'əle, Diozən' gone' le'e yełə' bala'an.

13 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beña' fariseo. Chxoayagle beña' par nich cui so'e latjə nabi'a' Diozən' lega'aque' na' leczə le'e bito cho'ele latjə nabi'a' Diozən' le'e.

14 Na' probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beña' fariseo. Chxoayagle no no'olə gozebə par nich no'ol ca' chso'one' le'e ližga'aque' na' len bichlə de'en de chega'aque'. Nach catə' chonle orasyon cho'echgualə dižə' par nich əxoayagle beña' əsa'aque'ne' nacle beña' güen. Goscha'och Diozən' castigw chelen' clezə ca che beña' ca' cuitec zjənezene' can' na' lein'.

15 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beña' fariseo. Nacle beña' goxoayag. Chja'actezə chja'acle chjətiljle beña' zita' beña' yesə'ənao de'en chsed chlo'ile. Na' catə' chželga'aquele'ne' chžejni'iga'aquele'ne' par nich əsa'aque' lechgualə beña' maləch clezə ca le'e.

16 Probchguazə le'e! Nacle ca beña' lchol beña' chsa'aque'ne' guaquə yesə'əgü'e nez beña' yoblə. Nale de que notə'ətezə beña' chzoe' joramentən' por yo'odao' əblaonə', bitobi zeje jorament che'ena'. Pero šə chzoe' joramentən' por oro de'en de lo'o yo'oda'onə', nachən' zejen de que cheyalə' gone' can' chone' lyebe. 17 Le'e nacle ca beña' lchol na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquə'ən. Yo'oda'onə' gan' yo'o oron' lennə' zaquə'əchan, la' de'en yo'o oron' lo'ina' de'e na'anə' oron' naquən che Diozən'. 18 Na' leczə nale de que šə to beña' chzoe' joramentən' por mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə'an par chso'elaogü'e Diozən', bitobi zeje jorament che'ena'. Pero na' šə chzoe' joramentən' por de'en xoa lao mes de yejən', cheyalə' gone' can' chone' lyebe. 19 Le'e nacle ca beña' lchol na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeye' par chso'elaogü'e Diozən' bitotec bi zaquə'ən. Mes gan' chxoa de'en chosə'ənezjue' Diozən' lennə' zaquə'əchan, la' de'en choso'oxo' de'e ca' laogüen, de'e na'anə' chsa'aque' che Dioz. 20 Šə beña' chzoe' joramentən' por mes de yejən' lenczə por de'en xoa laogüennə' chzoe'en. 21 Na' šə beña' chzoe' joramentən' por yo'oda'onə', lenczə por Dioz nan' chzoe' joramentən'

cheda' yo'oda'onə' naquə che Diozən' na' nan' zoe'. ²² Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, cheda' la' nan' chi' Diozən' chnabi'e.

²³ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, cheda' bito chzenagle che de'e ca' zjənaquə de'e žialaoch de'en na lein'. Bito chonle de'en naquə güen lao Diozən'. Bito cheyašə'alažə'əle sa'aljuežj beṇə'chle. Bito chonle complir can' nale. De'e quinga zjənaquə de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalə' cuejyichje cui əgwnežjwle de'e ca' chnežjoclene'. ²⁴ Nacle ca beṇə' lchol beṇə' chsa'aquene' guaquə yesa'əgü'e nez beṇə' yoblə. Gwxaquə'əlebele ca to beṇə' chebej bizə beb dao' nchixə yelə' guao che'enə', pero bito chache'ine' šə nchixə'əchlən to de'e xen de'e zaquə' yebeje'.

²⁵ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen pero lechguale chzelažə'əle bi de'e de che beṇə' na' chebeichgüeile chca'alēn. ²⁶ Le'e beṇə' fariseo, nchol yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par nič de'e liczə gacle beṇə' güen can' chene'ele so'on beṇə' xbab nacle.

²⁷ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bzoj de'e Moisezən', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochechgua laogüenə' pero lo'ilei ža' žit beṇə' guat na' chi'ichgua de'e zban. ²⁸ Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' goxoayag na' beṇə' malchgua.

²⁹ ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein'! na' ¡probchguazə le'e beṇə' fariseo! Nacle beṇə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziquə'əchlə beṇə' gwso'on de'e güen. ³⁰ Na' nale: "Žalə' chio'o bazoch ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'." ³¹ Pero na' yoguə'əloite de'en chonle chlo'in de que tozəczə can' nacle len de'e xaxta'ole ca' beṇə' ca' gwso'ot de'e profet ca'. ³² Šə de'e tant chebeile chonle de'e malən', le'e gwza'alao legon biquə'əchlə de'e mal de'en bito golə' so'on de'e xaxta'ole ca'.

³³ Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en gon Diozən' le'e ca de'en əsele'e le'e lao yi' gabilən'? ³⁴ Na' de'en gona' nada' əsele'a beṇə' so'e xtižə'ana' na' no beṇə' sin' laolēnə', na' nochlə beṇə' yoso'osedene' le'e xtižə'ana'. Na' baļe' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e yag coroz, na' yebaļe' chinle do lo'o yo'odao' chele ca', na' yebaļe' yolagzejə yolagzidəga'aclene' gatə'ətezə yež žja'aque'. ³⁵ Na' de'en gonle ca' gable dolə' che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca', gwzolaozən len de'e Abelən' xi'in beṇə' nech ca' ben' naquə beṇə' güen lao Diozən' na' beyožən len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'ana' ben' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə' par chso'elaogü'e Diozən'. ³⁶ Na' de'e li le'e mbanle na'a si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca'.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³⁷ ¡Prob le'e beṇə' Jerosalen! Chotle beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' beṇə' ca' chselə' Diozən' par chso'elene' le'e xtižə'enə' chšizə'əga'aclene' yej. Zan las bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁸ Na' na'a cuejyichj Diozən' le'e. Bitoch gone' cas chele. ³⁹ Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte cata'əch əžin ža əñale: "Cho'ela'oto' ben' za' nga, babselə' Xancho Diozən' le'."

24

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo' ochinje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' cata' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə' par šeje' ga yoblə gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' zo'enə' na' lao chasa'əgü'e yo'odao' əblaonə' gwso'e dižə' catec xoche naquən na' leczə ca' yo'o ca' zjənyechjən. ² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquə yoguə' de'e quinga. Na' de'e li chnia' le'e ca naquə de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən, na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə cata'ən bazon baözə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'ana' toze'. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogü'e'enə' na' gwse'ene': —Xanto', ž do batə'əquən' gaquə de'e nga nao' nga? Na' žnac gaquən' gache'ito' de que bazon baözə yido' de'e yoblə par šo'o fin che yežlyon'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par nič notono əxoayag le'e. ⁵ Gwžin ža cata' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga beṇə' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga.

Na' yesa'ane': "Nada'an Cristan' ben' gwlej Diozan' par gaqualena' le'e." Na' beṇa' zan yesa'axoayague'. ⁶ Na' yene'ele dižā' de que chac gwdila, o de que guaquā gwdila, pero na' bito žeble, čhedā' zgua'atec cheyalā' gaquā ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin che yežlyon'. ⁷ Na' yesyā'adila yež contr yež, na' ṇasyon contr ṇasyon. Na' leczā zan yež de'e zjāchi' doxenlā yežlyon' gaquā bgua bgün na' cue'e yižgüe', na' leczā xo'ochgua. ⁸ Na' te gaquā ca' ṇe'e yesā'āzaglaoch beṇa' ža' yežlyon'.

⁹ Nach beṇa' ca' ža' doxen yežlyo nga yesā'ague'ine' le'e čhedā' chonjilažā'ale nada'. Na' so'one' le'e lao na' beṇa' contr ca', na' yesā'asaquā'azi'le'e, nach so'ote' le'e. ¹⁰ Cana' ža, beṇa' zan beṇa' bachso'onlilažā' nada' yesā'abejyichje' cuich so'onlilažā'e nada'. Na' lega'acteze' yesā'ague'ine' ljuežjga'aque' beṇa' ṇe'e chso'onlilažā' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇa' contr ca'. ¹¹ Na' beṇa' zan so'onlāže'e yesā'ane' de que xtižā' Diozan' chāsa'ayixjui'e na' yesā'axoayague' beṇa' zan. ¹² Na' laogüe de'en šanch beṇa' ca' so'on de'e malān', beṇa' zan juisy beṇa' bachso'onlilažā' nada' cuich āsa'aque'ne' che yeziquā'achlā beṇa' chso'onlilažā' nada'. ¹³ Pero na' nota'atezle ša co'o gwčhejlažā'ale len de'en čhi' saquā'ale par gonlilažā'ale nada' na' gwzenagle čhia' xte catā'ach āžin ža gatle, gožjeyezole len Diozan'. ¹⁴ Na' žja'ac beṇa' doxen lao yežlyon' yesā'ayixjui'e dižā' güen dižā' cobān' de que ṇabia' Diozan' con nota'ateza beṇa' āso'e latja. Na' catā' bazjāneze beṇa' ža' yoguā ṇasyonṇā' len, cana'achān' āžin ža šo'o fin che yežlyon'.

¹⁵⁻¹⁶ Bable can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižā' Diozan' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇa' mal so'one' de'en naquā de'e zban juisy de'e chgüe'i Diozan' lo'o yo'oda'o' āblao che chio'o beṇa' Izrael na' yo'oda'onā' bitoch gonān žin. Na' catā' le'ile gaquā de'e quinga, canān' le'e nita'ale Jodean' cheyalā' āgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in. ¹⁷ Na' ša zo to beṇa' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enā', bito galā' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enā', con cuejyichje'en. ¹⁸ Na' leczā ca' beṇa' zda do yoba bito galā' yebi'e par žjāyexi'e xadoṇ' che'enā' liže'. ¹⁹ Na' ca' tyempān' lechguale zdebā gaquān len no'olā ca' zjānoa' bda'o' na' no'ol ca' chesa'aguažā' bida'o'. ²⁰ Le'e gon orasyon par ničh cui cheyalā' āgwxonjle tyemp catā' čhi' de'e zag o lao ža dezcanz. ²¹ Catā' gaquā de'e ca' lechguale čhi' saquā' beṇa' Izrael gwlaž checho ca'. Na' dezd catā'an gwxe yežlyon' xte ža ṇeža bito ānacho bagwdi' bagwxaquā' beṇa' can' čhi' saquā' beṇa' Izrael gwlaž checho ca', na' bito āžinlāže'e gaquā ca' len beṇačān' de'e yoblā. ²² Žalā' nžia Diozan' bia' yesā'āzaglaogüe' šša ni yeto beṇa' cuich zjāmban catā'an yeyož yesā'āzaglaogüe'enā' žalā' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozan' che beṇa' ca' chso'onlilažā' le', beṇa' ca' bagwleje' par āsa'aque' xi'ine', de'e na'anā' cui güe'e latja yesā'āzaglaogüe' šša.

²³ De'e na'anā' ša no āye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristan' ben' gwlej Diozan' par gaqualene' chio'o", o šā'āye'e le'e: "Na'alā zoe'", bito šejle'ele che'. ²⁴ Zan beṇa' goxoayag ša' lao yežlyo nga āse'e le'e de que zjānaque' Cristan' o de que chso'e xtižā' Diozan'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquā yelā' goban par ničh yesā'axoayague' beṇa' ca' bagwleje Diozan' par āsa'aque' xi'ine' žalā' gaquā yesā'axoayague' lega'aque'. ²⁵ Baṇezele can' gaquā la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquā. ²⁶ De'e na'anā' ša āse'e le'e: "Zo Cristan' latja dašān'", bito gwzenagle čhega'aque' par āžja'acle. Na' ša āse'e le'e de que zo Cristan' lo'o yo'onā', bito šejle'ele čhega'aque'. ²⁷ Can' chac catā' chep yesān' chse'eni'in doxenlā le'e yoban' to de repentza, leczā can' gaquā catā'an āžin ža yida' de'e yoblā. Diozan' bsele'e nada' golja' beṇačh, na' yida' to de repentza na' yoguā'ālol beṇa' yesā'ale'ine' nada'. ²⁸ Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesa'āžag šod ca'."

Can' gaquā catā' yida' Jesocristan' de'e yoblā

²⁹ Na' cate yeyož čhi' saquā' beṇačān' lao ža ca', bgüižān' bitoch āgwse'eni'in, na' leczā ca' bio'onā'. Na' beļw ca' zjāžia le'e yoban' yesā'axopān čhedā' Diozan' āgwsi'inse' yoguā' de'e ca'. ³⁰ Na' cana'ach beṇa' ža' yežlyon' yesā'ale'ine' nada' yida' de'e yoblā to lo'o beļw, nada'n naca' ben' bsele' Diozan' golja' beṇačh. Yida' nsa'a yelā' guac xen čhia'anā' na' yelā' chey che'eni' čhia'anā'. Na' beṇa' ža' yoguā' ṇasyon che yežlyon' yesā'abežyaše'e, beṇa' cui gwso'onlilažā' nada'. ³¹ Na' catā'an yida' to trompetān' cuežān zizjo, na' āseļa'a angl čhia' ca' doxenlā yežlyonā' par yesyā'tobe' beṇa' ca' bagwleje Diozan' par zjānaque' xi'ine' gata'ateza zjānaselase'.

³² Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catā' bach chzolao chebia xlague'e, chacbe'ile de que bach zon yelā' yejon'. ³³ Na' leczā can' catā'an le'ile gaquā de'e mal ca' bagwnia' gaquā, cana'ach ānezele de que bazon āžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁴ De'e li'achnia' le'e, bitonā' gat le'e nita'ale lao tyemp nga na'a catā' solao gaquā yoguā'ālol de'e ca'. ³⁵ Ca naquā de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesā'ade čhei, pero ca naquā xtižā'anā' caguā de'e te cui gaquā can' nanṇā'.

³⁶ Pero ca naquā bi ža bi orān' šo'o fin che yežlyon', notono no neze, ni que zjāneze angl ca' nita' yoban', na' ni que ṇezda' nada' naca' Xi'in Diozan'. Tozā Xā' Dioz nan' ṇeze.

³⁷ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ, na' can' goquə ca tyemp che de'e Noenə, leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə. ³⁸ Beṇə' ca' gwnita' ca tyemp che de'e Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' boso'ošagne'e na' bosə'ašague' na' no xi'inga'aque'. Ne'e chso'onte' ca' catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family che' ca'. ³⁹ Bito gwsa'acbe'ine' bin' gaquə xte catə'aḥən' goc yejw' sio' juisjyən' na' bida' nisən' yoguə'əlolga'aque'. Ca'atezaczan' bito sa'acbe'i beṇə' bin' gaquə xte catə'aḥən' yida' de'e yoblə. ⁴⁰ Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, ḥopə beṇə' nite'e do yoba, toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'. ⁴¹ Na' ḥopə no'olə nite'e chso'ote', toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

⁴² De'e na'anə' le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə, ḥedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' de'e yoblə, nada' naca' xanle. ⁴³ Le'e gon xbab che de'e nga, žals' neze xan' yo'onə' do bi or' lao yelan' əžin beṇə' bguanna' liže'ena', la' gwnaze' par niḥ bito güe'e latə'ə šo'o be'ena' liže'ena' par cuane' šinlaze'ena'. ⁴⁴ De'e na'anə' ža, le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə ḥedə' catə'an cui chonle xbab yida' ca nan' yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇaḥ.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴⁵ Notə'atezle šə zotezə zole probnid dote tyemp, gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə' naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Na' gwxaquə'əlebele ca to mos ben' gwlo'o xane'ena' lao ne'e liže'ena' catə'an gwze'ena' par niḥ chnežjue' de'e chsa'o yoguə' mos che' ca' yela' catə' ḥžin or chsa'ogüe'. ⁴⁶ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' can' no' xanən' mendad, mbalaz socze' catə' yežin xane'ena'. ⁴⁷ De'e li chnia' le'e, xane'ən cue'e lao na' xmosə'ena' yoguə'əlol de'en deine'. ⁴⁸ Pero šə mosən' naque' beṇə' mal na' gone' xbab əne': "Bagwžei xanan'". ⁴⁹ Nach šə solaocle' chine' mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze' len no beṇə' güe'e zo, ⁵⁰ nach xane'ena' yežine' to ža senyale' le' to or' cui nache'ine'. ⁵¹ Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'ena' ḥinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə che' can' chac che notə'atezə beṇə' goxoayag, ḥjəya'aque' gabilən' gan' chesə'əbežyašə beṇə' na' chsa'oyejə' leyga'aque'ena'.

25

Jempl che ši no'ol güego' ja'aque' to yelə' gošagna'

¹ Nach Jeso'osan' goze'e disipl' che' ca': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi' beṇə' gošagna'ana' xo'ole'ena'. Na' nitə' ši no'ol güego' zjənaque' migw che beṇə' ca' chesə'ašagna'ana'. Na' zjənxobe' lintern chega'aque'ən ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesjə'əhoj beṇə' ca' liž no'olan' par niḥ əžja'aque' liž beṇə' byon' txen. ² Na' gueya' no'ol ca' gwnite'e probnid, na' no'ol ca' yegueya' bito gosə'anite'e probnid. ³ Catə' gwsa'aque' ližga'aque'ena', zjənxobe' lintern chega'aque'ena' pero bito gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yoso'əchine' catə' yebiz de'en yožə lo'o lintern chega'aque'ena'. ⁴ Na' no'ol ca' gueya' catə' gwsa'aque' ližga'aque'ena', gosə'əxobe' lintern chega'aque'ena' na' gosə'əbecyichje' gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yosə'əchine' catə' yebiz de'en yožə lo'o lintern chega'aque'ena'. ⁵ Na' gosə'əzei beṇə' gošagna' ca', na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əbezə' lega'aque' gosə'ətase' lao chesə'əbeze'ena'. ⁶ Na' do chel, to beṇə' gwne' zizžo, gože' lega'aque': "Bachesjə'əhoj beṇə' gošagna' ca'. Le'e šo'o žjəšagga'acchone'". ⁷ Na' catə' gože' lega'aque' ca', yoguə' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'əque'e bao' de'en zo lao meš che lintern chega'aque'ena'. ⁸ Na' no'ol ca' cui gosə'anite' probnid gwse'e no'ol ca' yegueya': "čEbito gon latə' petroly ḥelen' neto? la' bachebiž ḥeto'onə'". ⁹ Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': "Bito gaquə gonlatə'əto' chele la' de'en de' ḥeto' bito gaquen par yoguə'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' ḥelen' gan' chso'ote'enna'". ¹⁰ Nach no'ol ca' cui gosə'anite' probnidən' ja'aque' jəsə'əxi' petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besjə'əžin beṇə' ca' choso'ošagna' liž beṇə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'anite' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beṇə' ca' chosə'ašagna'ana'. Nach mos ca' bosə'oseyjue' puertən'. ¹¹ Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əne' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': "Señor, bsaljwšga puertən' par niḥ šo'oto'". ¹² Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': "De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e."

¹³ Nach goze' Jeso'osan' disipl' che' ca': —Ca'aczən' cheyalə' sole probnid batə'aquan' yida', ḥedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇaḥ.

Jempl che ben' bocua'anlene' xmosə' ca' mechan'

¹⁴ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beṇə' gwyeje' nasyon zita'. Na' ze'e se'e goxe' mos che' ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'ena' par gwso'onene'en negosy.

¹⁵ Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' chopa mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tml. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyoż bene' ca' gwze'e. ¹⁶ Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' negosy len mechən' na' bene' gan yegueya' mil pes. ¹⁷ Le'egateza ca' ben ben' bocua'anlene' chopa mil. Le'e gwzolaote chone' negosyən' len mechən' na' bene' gan yechopa mil. ¹⁸ Na' ben' bnežjue' tml gwyeje', jəcuəše'e xmech xane'ena' to lo'o yech de'e əgwčhe'ene' lo'o yon'.

¹⁹ Goc sša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xmos'e ca' laogüe'ena' par bosyo'odie' cuent. ²⁰ Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'ena' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beņo' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil." ²¹ Na' xane'ena' gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nich so' mbalaz len nada'." ²² Nach cats' bžin ben' bocua'anlene' chopa milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e chopa mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən' gan yechopa mil." ²³ Nach gož xane'en le': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nich so' mbalaz len nada'." ²⁴ Nach cats' bežzin ben' bocua'anlene' tml, nach gože' xane'ena': "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nezda' de que le' naco' to beņə' znia. Chelapo' de'en gwsa'az beņə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwsə'on beņə' yoblə žin. ²⁵ De'e na'anə' gwya'a jəche'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'ona', cheda' bžeba' šə əgwnitla'an. Na' na'a bezi'isgan'." ²⁶ Nach xane'en gože' le': "jNaco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsa'az beņə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwsə'on beņə' yoblə žin. ²⁷ Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beņə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' na'a babelə'a yezi'an len yichjei žala' ca'." ²⁸ Nach gože' xmos'e ca' yela': "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'ena' na' əgwnežjwlen ben' banoxə' ši mil pes. ²⁹ Can' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' che', nich gata' de'e scha'och che'. Pero na' be'ena' cui chžon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'. ³⁰ Na' ca' naquə' mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechguale' naquə žchol' na' cuežyaše'e na' gaoyeja' leye'ena'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone' yelə' jostis che yoguə' nasyon

³¹ Diozan' bsele'e nada' golja' beňach, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə, na' chi'a angl chia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a. ³² Yoguə' beņə' ban na' yoguə' beņə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'ana'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beņə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'. ³³ Na' beņə' ca' zjənaquə beņə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' chia' əgwnitə'aga'aca'ane' cuitan' liča. Pero beņə' mal ca' əgwnitə'aga'aca'ane' cuitan' yeglə. ³⁴ Na' nada' naca' Rei yapa'a beņə' ca' nitə' šla'a ličan': "Baben Xa' Diozən' par nich le'e zole mba. Le'e da nga par nich gona' ca' nabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'. ³⁵ Gona' ca' nabi'ale cheda' catə' gwdonə' le'e beňle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beňle de'e güe'ēja'. Na' catə' goca' ca' beņə' zitə' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'. ³⁶ Na' catə' cui gotə' de'e chaza', le'e beňle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gotə'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'." ³⁷ Na' yoguə' beņə' güen ca' əse'e nada': "Xantə' žbatən' ble'ito' le' gwdonə' na' beňto' de'e gwdaogo'? Na' žbatən' bgüildo' na' beňto' de'e güe'ėjo'? ³⁸ Na' žbatən' goco' ca' beņə' zitə' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' žbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e chazo' na' beňto' de'e gwyazo'? ³⁹ Na' žbatən' gocšendo' o gotə'o ližya na' bedəlanə'əto' le'?" ⁴⁰ Na' nada' naca' Rein' yapə'aga'aca'ane': "De'e li chnia' le'e, laogüe de'en beyaša'əlažə'əle beņə' ca' zjənaquə ca' biša'a na' ca' zana' por ni che de'en chso'onlijaže'e nada', la'ana'əczə' cuitec bi zjəzaque'e par len beňachən', lencza' nada'an beyaša'əlažə'əle."

⁴¹ Nach beņə' ca' nitə' yeglə, beňə' mal ca', yapə'aga'aca'ane': "Le'e cui'izə' ca'alə. Ban-choglaon chele cuiayi'ile yelə' güen de'e mal chelen'. Le'e žja'ac lo'o yi' gabil' de'en cui chyoł, yi' de'en bxn Diozən' gan' yesə'əzi' de'e gwxiye'ena' len angl bzela' chei ca' castigw zejlicane. ⁴² Le'e žja'ac gabilən' cheda' catə' gwdonə' bito beňle de'en gaogua'. Catə' bgüilda' bito beňle de'e ye'ēja'. ⁴³ Catə' goca' ca' beņə' zitə' bito bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə' cui gotə' de'e chaza' bito beňle de'e chaza'. Catə' gocšenda' na' catə' gotə'a ližya, bito bedəlanə'əle nada'." ⁴⁴ Nach lega'aque' yosyo'oži'e xtiža'a yesə'əne': "Xantə', žbatən' gwdonə'?, žbatən' bgüildo'? na' žbatən' goco' beňə' zitə'?, žbatən' cui gotə' de'e chazo'?, žbatən' gocšendo'? na' žbatən' gotə'o ližya na' bito beyaše'eto' le'?" ⁴⁵ Na' catə' yeyoż əsi'e nada' ca', yapə'aga'aca'ane': "Laogüe de'en cui beyaša'əlažə'əle beņə' ca' zjənaquə ca' biša'a na' ca' zana' por ni che de'en chso'onlijaže'e nada', la'ana'əczə' cuitec bi zjəzaque'e par len beňachən', lencza' nada'an cui beyaša'əlažə'əle." ⁴⁶ Nach beņə' mal ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'aga'aque'ena' zejlicane. Pero beņə' güen ca' yesə'əzoe' len nada' zejlicane.

26

Boso'oxi'e can' so'one' yesa'azene' Jeso'osən'

¹ Catə' beyoʒ be' Jeso'osən' dižə'an ca', gože' disipl che' ca': ² —Banezele de que yeçhopə žazən' galə' lni pascw chechon', na' ca' gaca' lao na' beṇə' contr chia' ca' niç so'ote' nada' yosa'ade'e nada' to le'e yag coroz, nadan' naca' ben' bsejə' Diozən' golja' beṇəç.

³ Nach bɔxoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael besə'ədobe' chyo'o che beṇə' gwnabia' che bɔxoz ca', ben' le Caifas. ⁴ Na' boso'oxi'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ⁵ Na' gosə'əne': —Bito gotchone' ža lɪnina', par niç cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

⁶ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' Betania, liž to beṇə' le' Simon. Na' Simon nan' güe'ine' yizgüe' de'en ne' lepr antsla. ⁷ Na' cata' besə'əžine' liž Simonnə' gwche' Jeso'osən' cho'a mes che'ena'. Na' ca' chi'e catə'əczlə bžin to no'olə noxə'e to lmet de yej fin de'e yožə to set de'e leçgualə zaque'e de'e chlā' zix. Na' no'olən' bcuase' setən' yichj Jeso'osən'. ⁸ Na' disipl ca' catə' besə'əle'ine' can' ben' no'olən' besə'əže'e na' gwse'e ljuežjga'aque': —Žixchen' con benditjeine' setən'? ⁹ Güençlā žala' bete'en na' mech xennə' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə'.

¹⁰ Na' cata' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'ena', nach gože' lega'aque': —Žixchen' chnele che no'olən'? Güençgua babene' len nada'. ¹¹ Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ¹² De'en bcuase' no'olən' setən' yichja'anə' bene' de'e non gone'ene' nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a, can' choncho len cuerp che beṇə' guatən'. ¹³ De'e li chnia' le'e, catə' chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə' chia'anə' gasə' laljən doxenlə yežlyo nga, na' leczə guasa' gwłaljə dižə'an can' ben' no'olən' nga len nada', na' beṇə' zannə' so'one' xbab ca güenə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁴ Gwde de'e quinga, Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin gwyeje' lao bɔxoz əblao ca' ¹⁵ par ježe' lega'aque': —Žja'aque'ətə' gonle nada' na' gona' Jeso'osən' lao na'ale?

Nach boso'oxia' beṇə' ca' boso'onežjue'ene' šichoa mech plāt. ¹⁶ Nach Jodan' lao orzə gwzoloa gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ena'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' naquən' žjasyə'əzaləže'e ca de'en əgwnežjo cuine' so'ot beṇə' le'

¹⁷ Na' ža nech ža lɪnin' cata'an chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i nchiḡə, ja'ac disipl ca' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —ŽGa che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' lni pascon'?

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac lao syodan' liž to beṇə' yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne' de que bazon əžin ža so'ote'ene' na' ližo' nga chene'ene' gaolento'one' xše' lni pascon'.”

¹⁹ Nach gwso'on disipl ca' can' ben' Jeso'osən' mendad, jesə'əsi'ini'e de'en gwsa'olene' le' xše' lni pascon'.

²⁰ Na' cata' beyoʒ gwɣen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogüe'. ²¹ Na' lao chsa'ogüe'ena' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, to le'e gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

²² Nach de'e juisy de'e gwsa'aquene' catə' beyoʒ gwne' ca', nach to toe' gwse'e le': —Xana, žənadā'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

²³ Nach gože' lega'aque': —To ben' babne' ne'ena' txen len nada' lo'o platən', le'ena' gone' nada' lao na' beṇə' ca'. ²⁴ Banaquaczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə chia', pero probchguazə be'ena' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'ena'.

²⁵ Nach Jodan', ben' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca', gože'ene': —Maestr, žənadān' gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

Jeso'osən' gože'ene': —Nezczədo' šə le'ena'.

²⁶ Na' lao chsa'ogüe'ena' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojje'en nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp chia'anə'.

²⁷ Nach leczə beɣe'e basən' gan' yožə nis oban', na' lao noxə'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach boznežjue'en lega'aque' goze'e: —Yoguə'ale le'e ye'ej de'en yožə lo'o bas nga.

²⁸ Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə par niç yezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' zan, na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə' de'en ben' Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəçən'.

²⁹ Echnia' le'e na'a zelao che'əja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazachlə can' chebeicho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejjicane' catə'an socho txen gan' nabi'a len Xa' Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedan' cui chebe' šə nombi'ene'

³⁰ Na' beyoż gwse'ej gwsa'ogüe' gws'o'ole' to imno nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ³¹ Na' lao zjəngüe' nezən' Jeso'osan' gože' disipl che' ca': —Neže' yogua'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə' chia'. Gaquə' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'əna' na' xilə' che' ca' sa'asə'əlasəb.” ³² Pero na' cata' yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' nada' yeya'a Galilean' cle ca' le'e.

³³ Nach Bedən' gože' Jeso'osan': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'əṇə'əczə' šə' yogua' beṇə' yeziqə'əchlə' yəsə'əbejyichjle' le'.

³⁴ Jeso'osan' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə' ze'e gaquə' šon' las cui chčhebo' de que nombi'o nada'.

³⁵ Nach Bedən' gože'ene': —La'əṇə'əczə' šə' chonclən byen guatlencza' le', bito əṇia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə' ca' əgwse' yogua' disipl che' ca' le'.

Jeso'osan' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁶ Na' cata' Jeso'osan' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' gože' lega'aque': —Ngazə' lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³⁷ Na' gwčhe'e Bedən', len čopə' xi'in' Sebedeon' Jacobən' len Juannə'. Na' Jeso'osan' gwzolaə gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla' ažda'ogüe'ena'. ³⁸ Nach gože' lega'aque': —Tristchgua' to yichjla' ažda'ogua'ana' xte bachonən yelə' got. Lecueza' nga na' sole əṇa'azle len nada'.

³⁹ Nach gwdie' gwyeje' yelata' delant na' jete'e gosčo'alə' lao yon' nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', žəguaquə' te ca'azə' de'en čhi' saca'ana'?, pero bito che'enda' gaquə' de'e ṇia' nada', sino gaquə' con can' əṇao' le'.

⁴⁰ Cata'əczlə' bežine' gan' nita' disipl ca' šonə' jəyedi'e' lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —čEni to or bito bchejele' əṇa'azle len nada'? ⁴¹ Le'e ṇa', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le' nez mal. Nežda' chene'ele' əṇa'azle len nada', pero cui chzoile.

⁴² Na' gosze'e gan' nite'ena' de'e yoblə, jezene' orasyonṇə', gwne': —Xa', šə' cui gaquə' te ca'azə' de'en čhi' saca'ana', con can' che'endo' le' gaquə'.

⁴³ Na' bežžine' gan' nite'ena' de'e yoblə jeyezdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə' tasga'aque'. ⁴⁴ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'ena' jene' orasyonṇə' de'e əgwyon' lase, na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁵ Nach bežžine' gan' nita' disipl ca' šonə' nach gože' lega'aque': —čEṇe'e chtasle? čEṇe'e chonle' dezczanz? Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch na' ṇa'a bach bžin or chia' par gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴⁶ Le'e secha. Le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Jodən' bdie' Jeso'osan' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Necho'ete Jeso'osan' dižə' ca' cata' bžin Jodən' ben' naquə' cuent lao disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' bosə'oselə' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə' blao che' chio'o beṇə' Izrael. Na' zjənalə'e spad na' zjəṇlene' no yag. ⁴⁸ Na' Jodən' babžejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osan' lao na'aga'aque'ena', gože' lega'aque': —Ben' gaogua' bχidan', le'ena' senle.

⁴⁹ Na' cata' bžine' gan' to Jeso'osan' le'e bgüiguə'əte' cuite'ena' na' gože'ene': —Padiox Maestr. Na' gwdaogüe'ene' bχidan' pero caguə' do laže'en bene' ca'. ⁵⁰ Jeso'osan' gože'ene': —Migw chia', čbixchen' za'o nga?

Beyoż gwne' ca' le'e gosə'əbigua'əte' beṇə' ca' gwso'oxe'ene'.

⁵¹ Na' to ben' naquə' txe'n len Jeso'osan' gwlej spad čen' gwđine'en mos che' beṇə' gwnabia' che' bχoz ca', gwchogtechgüe' šla'a nague'ena'. ⁵² Nach Jeso'osan' gože'ene': —Bego'o spad čhio'onə' lo'o liže, la' yogua' beṇə' chso'ot beṇə' len spad, leczə' len chsa'atene'. ⁵³ čEbito nezdə' de que gaquə' naba' lao Xa'ana' par le'e selə'əte' mazlə' gyon šižina' mil angl beṇə' əsa'aclen nada'? ⁵⁴ Šə' le'e tiłə'lenle' beṇə' quinga par yoslale' nada', čnacxa' gaquən' gaquə' complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan can' cheyałə' gaquən'?

⁵⁵ Na' lao bazjənoxə'e Jeso'osan', gože' lega'aque': —čEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nada' za'acle len spad len yag zedexenle' nada'? Yogua' ža gwchi'a len le'e na' bsdə' blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaon' na' cui gwzenle' nada'. ⁵⁶ Pero laogüe' de'en chac yogua' de'e quinga chac complir Xtižə' Diozən' de'en bosə'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtiže'ena' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonj' yogua' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Gosə'əche' e Jeso'osan' lao beṇə' golə' beṇə' blao che' Izraelən'

⁵⁷ Na' beṇə' ca' gosə'əzen' Jeso'osan' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquə'ch bχoz əblao che' chio'o beṇə' Izrael gan' bazjəndobə' beṇə' ca' chosə'osed' chosə'olo'i' lei de'en bzoj de'e Moisezan' na' len yeziqə'əchlə' beṇə' golə' blao ca' chəsə'ənabia' ṇasyon' chechon'. ⁵⁸ Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osan' zita' zita'ələ' xte bžinte' liž bχoz əblaona', na' gwyo'e chyo'onə' na'

jəchi'e len beŋə' ca' zjənaquə ɣa'ag ɕhe yo'odao' əblaona', ɕhedə' gone'ene' le'ine' naquən' zelao gaquə len Jeso'osən'.

⁵⁹ Nach yoguə' bɣoz əblao ca' na' yeziqwa'əchlə beŋə' golə blao ca' ɕhəsə'anabia' nasyon Izrael chechon' ɕhəsyə'əyljə' beŋə' so'e dižə' contr Jeso'osən' parzə niɕ so'ote'ene' la'ana'əczə šə dižə' güenlažə'əna'. ⁶⁰ Pero goc šša bito besyə'əželene' ɕhopə beŋə' əso'e dižə' de'en yedile la'ana'əczə beŋə' zan gosə'anita' testigw fals contr le'. Gwde na' besə'əchoj yechopə testigw fals ca' na' bedile can' gosə'əne'. ⁶¹ Na' gosə'əne': —Benga gwne': "Nada' gwaquə yochinjə' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə žaza yeyona'an."

⁶² Nach gwzožə' ben' naquəɕ bɣoz əblao gože' Jeso'osən': —ǝEbito bi de bi nao' ca' naquə de'e nga ɕosə'əcuiš beŋə' quinga le'?

⁶³ Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bɣoz əblaona' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gaque' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaquəlene' nasyon chechon'.

⁶⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beŋəɕ. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yełə' guac xen, na' nabi'a tɕen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶⁵ Cate bene bɣoz əblaona' xtižə' Jeso'osən' gwšə' gwɕhezə' xe'ena' la' par le' de'e mal juisyən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho ŋa'a babžia bnite'e Diozən'. žNochxa testigon' chyažjecho? ⁶⁶ Na' žnaquən' əŋale ɕhe'?

Nach beŋə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

⁶⁷ Nach bosə'oža' xene'e cho'alaŋ Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene', na' bale' gosə'əgape'e ɣagye'ena'. ⁶⁸ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', gwŋeya'ašc gwna neto', žnon' ɕgpažə' le'?

Bedən' bito gwɕhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁹ Na' lao ɕac de'e quinga, chi' Bedən' chy'o'ona' catə' bžin to no'ol criad ɕhe Caifasən' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' tɕen len Jeso'os beŋə' Galilean'.

⁷⁰ Na' lao yoguə' beŋə' ca' ža'ana', Bedən' bito gwɕhebe' šə naque' tɕen len Jeso'osən' na' gože' no'olan': —Bito nežda' bi dižə'an cho'o.

⁷¹ Gwde beyož gože' no'olan' ca' gwyeje' ɕha'ašilən', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' gože'e beŋə' ca' ža'ana': —Benga naque' tɕen len Jeso'os beŋə' Nasaretən'.

⁷² De'e yoblə bito gwɕhebe' šə le' naque' tɕen len Jeso'osən' nach bzoe' joramentən' lao Diozən' gože' no'olan': —Bito nombi'a be'ena' nao' ca'.

⁷³ Na' ɕhacczə šlož, gosə'əbiguə' beŋə' ca' ža'ana' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, ɕhono' tɕen len beŋə' ca' ɕhedə' ca' nga ɕŋio' ngazə nachbia'.

⁷⁴ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' gone' nada' castigw šə ɕhonlažə'an nia' bito nombi'a be'ena'. ɕhzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwɕhezte to lecw. ⁷⁵ Nach žəza'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': "Šon las gaquə cui ɕɕhebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'." Nach beza' Bedən' leɕgualə gwɕhezyaše'e tant de'e goquene'.

27

Gosə'əɕhe'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwye'eni' beteyon', yoguə' bɣoz əblao ca' na' yeziqwa'əchlə beŋə' golə blao ca' ɕhəsə'anabia' nasyon chechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoğlaogüe'en de que so'ote' Jeso'osən'. ² Nach bosə'ocheje'ene' na' le'e gosə'əɕhe'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponso Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

³ Na' Jodən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beŋə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'ochoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdie' le' lao na' bɣoz əblao ca' na' beŋə' golə blao ca'. Nach gwyeje' laoga'aque'ena' par bonežjue' lega'aque' šichoa mech plātən'. ⁴ Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdia' lao na'alən' to beŋə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e nezzə'don beno'.

⁵ Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaona', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

⁶ Beyož beza' Jodən', bɣoz əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsenə co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech ɕhe yo'oda'ona', ɕhedə' la' naquən mech de'en gwɔixjwcho par niɕ gotcho be'ena'.

⁷ Na' bosə'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de ɕhe to beŋə' güen yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuəše'e beŋə' zita'. ⁸ Na' yežlyona' nzi'in "Capsant Chen" xte ža neža ɕhedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyxjue' par gwso'ote' Jeso'osən'. ⁹ Can'

goquə par niçh goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: "Besyə'əzi'e šichoa mech platən', de'en gwsa'aque balə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'ena'. ¹⁰ Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo che to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaqua."

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

¹¹ Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gubernadorən', nach gubernadorən' gože'ene': —čElen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

¹² Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en bosə'ocuiš bħoz əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'.

¹³ Nach Pilatən' gože'ene': —čEbito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

¹⁴ Pero Jeso'osən' ni to xtiže'ena' bito boži'e, xte bebanchgüeicze gubernadorən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

¹⁵ Na' de to costumbr de que ža lni pascw əgwsw gubernadorən' to pres, can beṇə' yesə'əṇab beṇə' lao' syoda ca'. ¹⁶ Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua chei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas. ¹⁷ Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —čNoe' beṇə' quinga chene'ele gwsana'? čBarrabas na' o šə Jeso'os nga ben' chesə'əne' naquə Crist chele?

¹⁸ Gone'ene' əgwswane' Jeso'osən' la' nezene' ni che de'e zjəziague'i bħoz əblao ca' Jeso'osən', de'e na'anə' bosə'odie' le' lao ne'ena'.

¹⁹ Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yelə' jostisən', bžin to rson de'e bselə' no'ol che'ena' gože'ene': "Bitobi non ben' par bi castigon' əgwnežjo'one', zdaczə ben' liča. De'e zan de'e bžaglaochgua' bišyele len yel de'e gwneida' por ni che de'en chac che be'ena'."

²⁰ Na' bħoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwswane' Barrabasan' na' yesə'əṇabe' gone' mendad so'ote' Jeso'osən'. ²¹ Nach gubernadorən' gože' lega'aque' de'e yoblə: —čNoe' beṇə' quinga čhopə chene'ele gwsana'?

Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

²² Pilatən' gože' lega'aque': —čBixa gona' len Jeso'os, ben' chesə'əne' naquə Crist chele?

Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e le'e yag corozən'.

²³ Nach gož gubernadorən' lega'aque': —čBixa de'e mal babene'ena'?

Na' lega'aque' gwso'osye'e zizjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

²⁴ Gocbe'i Pilatən' cuiczə bi de gone'. Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy. Nach bsele'e to beṇə' jəxi'e nis par bone'e lao beṇə' ca' ža'anə' na' gože' lega'aque': —Zdaczə bengə liča. Bitobi xbagə'a naquan ca de'en gate', čhedə' de'en nezze le'ena' gate'.

²⁵ Nach yogua' beṇə' ca' gosə'əne': —Xbagua' neto' na' xbagua' xi'into' naquan che yelə' got che bengə.

²⁶ Nach bsan Pilatən' Barrabasan'. Gwde na' bene' mendad gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le' lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene' le'e yag corozən'.

²⁷ Nach soldad che gubernadorən' gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che gubernadorən', nach bosyo'otobe' yogua' soldad ljuēzjga'aque' ca'. ²⁸ Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən' na' bosə'əguacue'ene' to lachs' color əxna ca de'en chsa'az rei ca'. ²⁹ Na' gwso'one' to coron de yešə' bosə'ozine'en yichje'ena', na' ne'e ličan' bosə'ogoxe'ene' to ya. Na' bosə'ozo xibe' laogüe'ena' par gwso'one'ene' borl, nach gwse'ene': —čBiba Rei che beṇə' Izrael!

³⁰ Nach bosə'əža' xene'e le', na' besyə'əque'e yanə' de'en noxe'ena' na' gosə'əyine'en yichje'ena'. ³¹ Na' beyož gwso'one' le' borlən', besyə'əyine' lachs' color əxnanə' de'en bosə'əguacue'ene'ena', na' besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par jəsə'əde'ene' le'e yag corozən'.

Bosə'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

³² Na' catə' besə'əchoje' syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene' coroz che Jeso'osən'.

³³ Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. ³⁴ Na' bosə'ənežjue' Jeso'osən' bino corrient de'e nchixə to rmech žla' par ye'eje', pero le' con bnixə'en bito güe'eje'en.

³⁵ Na' catə' beyož bosə'ode'ene' le'e yag corozən', soldad ca' gwso'one' xe'ena' rif par gotə'əbia' noe' yechelan. Na' de'en gwso'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque', so'one'en rif." ³⁶ Nach gosə'əbi'e gwsa'ape'ene'. ³⁷ Na' yichj yag corozən' gan' de'ena' bosə'ozoje' de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'."

³⁸ Na' leczə cana' bosə'ode'e čhopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' liča na' yetoe' cuiten' yeglə. ³⁹ Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'ələlə yichje'ena' gwso'onene' borl, ⁴⁰ gwse'ene': —Len' gwnao' yochinjə' yo'odao'

əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

⁴¹ Na' len bɔxoz əblao ca' na' len beɲə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beɲə' fariseo ca', na' len beɲə' golə blao ca', yogue'e gwso'one'ene' borl, na' gosə'əne': ⁴² —Yeziqə'əchlə beɲə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beɲə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'. ⁴³ Le' chonjilažə'e Diozən', la' gwne': "Xi'in Dioz nada'." Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

⁴⁴ Na' beɲə' bguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' chopə la'a, leczə gwso'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁵ Na' do gobiž goc žčhol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. ⁴⁶ Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zižjo gwne': —Eli, Eli, člama sabactani? —zejen dižə: Dioz čhia', čbičxen' bagwlejjichjo' nada'?

⁴⁷ Na' catə' gwse'enene' xtiže'enə', bałə beɲə' nita' galə'əzə gosə'əne': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

⁴⁸ Nach bchoj to beɲə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nčixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič gü'e'je'en. ⁴⁹ Na' yebałə' gwse'e be'ena': —Gwlezə. Yešə šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

⁵⁰ Nach bisya'a Jeso'osən' zižjo na' be'e latjə bchoj grasy che'enə' gote'. ⁵¹ Na' lao orən' catə'an got Jeso'osən', ca' naquə lachən' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholən gwza'azə yichjei bechojte che'elə. Na' lechgualə gwxo' xte gwso'oxj yej ca'. ⁵² Na' leczə xte besyə'əyaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beɲə' ca' gwso'onjilažə' Diozən' besyə'əbane' ladjo beɲə' guat ca'. ⁵³ Nach catə'an beban Jeso'osən' ladjo beɲə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba čhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalennə' gan' naquə syoda che Diozən'. Na' jəsyə'əlo'e laoga'aque' lao zan beɲə' lao' syodan'.

⁵⁴ Na' leczə lao orən' catə'an got Jeso'osən', capitannə' len sołdad che' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əzəbchgü'e' catə' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goquə, na' gosə'əne': —De'e leczə bengə naque' Xi'in Dioz.

⁵⁵ Na' leczə nita' zan no'olə laťən' beɲə' gosə'əzəcha zitə'ələ na' besə'əle'ine' can' goquan'. No'ol quinga gosə'ənaogü'e' Jeso'osən' catə' beze'e Galilean' par chsa'aclene' le' len bi de'e chyažjene'. ⁵⁶ Na' len no'ol quinga gwzo Maria beɲə' Magdala, na' leczə len Maria ben' naquə xna' Jacob na' Jwse, na' leczə ca' xna' Jacob na' Juan xi'in Sebedeon'.

Bosə'əcuaše'e Jeso'osən'

⁵⁷ Na' zo to beɲə' gwni'a beɲə' Arimatea le' Jwse, leczə goque' disipl che Jeso'osən'. Na' catə' bachzolao chexjw že'ena' ⁵⁸ Jwsen' gwyje' lao Pilatən' jəyənabe' cuerp che Jeso'osən'. Nach Pilatən' bene' mendad bosyo'onežjue'ene' cuerp che Jeso'osən'. ⁵⁹ Nach Jwsen' bego'o lao ne'e cuerp che'enə' na' blaže'ene' to lachə' de'e nyach. ⁶⁰ Ca' naquə Jwsen' bazo to bloj ba che' de'e cobə de'e gwche'ene' le'e yej, na' lo'o ba che' na' gwlo'e cuerp che Jeso'osən' na' bləle' to yej xen de'e bseyjue'ene' cho'a ban'. Nach beze'e. ⁶¹ Na' Maria beɲə' Magdalan', na' yeto Maria yoblə, jəsə'əchi'e cho'a banə'.

Boso'ozoe' beɲə' chsa'ape' ba che Jeso'osən'

⁶² Na' beteyo, gwde žan' catə'an choso'osi'ini'e de'en chse'ej chsa'ogü'e' ža lni pascon', besə'ədobə bɔxoz əblao ca' na' beɲə' fariseo ca' par ja'aque' gan' zo Pilatən'. ⁶³ Na' gwse'ene': —Señor, bajəyeza'alažə'əto' can' gwna de'e beɲə' goxoayaguən' can' nembane' gwne': "Yeyon ža yebana' ladjo beɲə' guat ca'." ⁶⁴ Bselə'əšga beɲə' žjəsə'ədape' cho'a banə' lao šonə ža, nič cui žja'ac disipl che' ca' še'elə žjəsyə'əleje' cuerp che'enə' na' əse'e beɲə' de que babebane' ladjo beɲə' guat ca'ana'. La' šə əsa'aque beɲə' de que bebane' ladjo beɲə' guat ca', gončan' mal cle can' benən antslə catə'an bɔxoayague' beɲə' par gwsa'aquene' beɲə' par que Diozən' bsele'ene'.

⁶⁵ Nach Pilatən' gože' beɲə' ca': —Gona' le'e sołdad ca'. Le'e che'ega'aque' par əsa'ape'en ga zelao yesə'əzaque'ene'.

⁶⁶ Nach ja'aque' len sołdad ca' na' boso'ochiše'e sey le'e yejən', na' boso'onite'e sołdad ca' gwsa'ape' ban'.

28

Jeso'osən' bebane' ladjo beɲə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanž chechon', bał dmiğw Maria beɲə' Magdalan', na' Maria ben' yeto, ja'aque' jəsə'əgü'e' cho'a banə'. ² Na' goquan' lechgualə gwxo' cheda' angl' che Xanchon' betje' yoban', na' bžine' gwcue'e yej de'en nseyjw cho'a ban', na' gwchi'e lao yejən'. ³ Na' anglən' lechgualə chactit cho'aloogü'e'ena' caczə ga chep yes na' xala'ane'ena' naquən šyiš xilə' juisy caczə be'eyə'. ⁴ Na' catə' besə'əle'i beɲə' gop ca' le', lechgualə besə'əžebe' xte gosə'əxize' na' gosə'əbixə' gwsa'ate' šlat. ⁵ Pero na' anglən' gože' no'ol ca': —Bito žeble. Nada' nezdə' de

que Jeso'osən' ben' boso'ode'e le'e yag coroz nan' cheyiljle. ⁶ Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da le'e ggüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp che'enə'. ⁷ Ležjəya'acdo le'e žjəyedixjue'i disipl che' ca' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' cle ca le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can' ben' Diozən' mendad detixjue'ida' le'e.

⁸ Nach no'ol ca' besə'aque' cho'a bana' do chesə'əžebe' pero lechguale chesyə'əbeine', zjəya'acdoe' zjəsyə'ədixjue'ine' disipl ca' dižə' cobən' de'en gož anglən' lega'aque'. ⁹ Na' lao zjəya'aque' zjəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' can' goquən', besyə'əžague' Jeso'osən' tnez. Nach gože' lega'aque': —Dioxei.

Na' no'ol ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən', boso'ozo xibga'aque' laogüe'enə', na' gosə'əyele'e ni'enə' tant besyə'əbeine', na' gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': — Bito žeble. Le'e žjəyedixjue'i beṇə' ljuežjcho ca' de que cheyalə' əžja'aque' Galilean' ničh na' yesə'əle'ine' nada'.

Beṇə' gop ca' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz ca' can' bagoc

¹¹ Na' catə' beza'ac no'ol ca' cho'a ban', baļə soldad ca' beṇə' ca' gwsa'apə ba che Jeso'osən' ja'aque' syodan' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz əblao ca' can' bagoquən'. ¹² Nach besyə'ədobə bχoz əblao ca' len beṇə' golə blao che ṇasyon chechon' bosə'əxi'e naclə so'one' ca naquə de'en əgwse' soldad ca' lega'aque'. Na' beyož bosə'oxi'enə', bosə'onežjue' soldad ca' de'e scha'o mech. ¹³ Gwse'e lega'aque': —Šə no əṇabe le'e bin' goquən', na' ye'ega'aclene' de que še'elə lao chtasle, disipl che' ca' besyə'əbeje' cuerp che'enə' lo'o ban' na' besyə'əyo'en ga yoblə. ¹⁴ Na' šə gubernadorən' yenene' dižə' quinga, neto' žjəyeye'exento'one' par ničh cui əže'e le'e na' par ničh cui gone' le'e castigw.

¹⁵ Na' soldad ca' gosə'əzi'e mechən' de'en bosə'ənežjue' lega'aque', nach gwso'one' con can' gwse' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. Na' yoguə' can' gosə'əna soldad ca' gosə' gwłaljən doxen gan' nitə' beṇə' Izrael gwlaž chechon'. Na' xte ža ṇəža beṇə' gwlaž chechon' chse'ejle'e xtižə' soldad ca'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yoguə' ṇasyon

¹⁶ Nach disipl che Jeso'osən' beṇə' ca' šnejja'aque' Galilean' par jəsyə'əšague' Jeso'osən' to lao ya'a gan' bene' mendad yesyə'əžague'. ¹⁷ Na' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən', gwso'elaogüe'ene'. Pero bia'aczə to chop'e gwsa'acžejlaže'e šə le'enə'. ¹⁸ Nach bgüiguə' Jeso'osən' gan' nite'enə' na' gože' lega'aque': —Baben Diozən' par ničh chnabi'a doxen yoban' na' yežlyon'. ¹⁹ De'e na'anə', le'e žja'ac le'e žjəsəd le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əłol ṇasyon par ničh əsa'aque' disipl chia'. Na' le'e gwčhoaga'aque' nis par ničh yesə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xacho Diozən', na' nada' Xi'ine', na' Spirit che'enə'. ²⁰ Na' əgwse'd əgwlo'iga'aque'lene' par ničh so'one' yoguə'əłol de'en babena' mendad gonle. Nada' zocza' len le'e yoguə' ža xte ca te che yežlyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

Juan ben' bchoa benə' nis be'e xtižə' Diozən' latjə dašən'

¹ De'en nga chzoja' naquən dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' na'a solaogua' gua'a xtiže'ena'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'ine'ena', gože'ene':

Eseļa'a to beṇə' güe'e xtižo'ona'

par nič nitə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' chio' catə'an əžino' yežlyon'.

³ Le' əne' zižjo latjə dašən', ne':

"Le'e so probnid par əgwzenagle che Xančon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaö."

⁴ Na' goquən' catə' juannə' ben' bchoa beṇə' nis gwyeye' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwđixjue'ine' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'ena' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁵ Na' beṇə' ca' za'ac yogua' yež gan' mbane Jodean' na' beṇə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par bosə'ozenague' xtiže'ena'. Na' bosə'oxoadole'e lao Diozən', na' juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁶ Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa camey. Na' par dobey che' bchine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' lecəə gwdaogüe' ši'in bia ser bia nitə' yixə'. ⁷ Na' gwđixjue'ine' beṇə' gwne': —Yidə yeto beṇə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmose'. ⁸ Nada' babchoa' le'e nis, pero na' be'ena' yidə gone' ca so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

⁹ Na' ca tyemp catə'an bchoa juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbane Galilean', na' gwyeye' gan' zo juannə' cho'a yao Jordannə' na' juannə' bcho'ene' nisən'. ¹⁰ Na' catə' beyož gwchoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinan gwzon len le'. ¹¹ Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Lechguale cheba chezaquə'əlaža'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'ena' Jeso'osən' gone' de'e mal

¹² Na' Spiritən' le'e benten par nič gwyej Jeso'osən' latjə dašən'. ¹³ Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' choa ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao choa žan' Satanəsən' de'en chnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'ən le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd blo'ine' beṇə' Galilea ca'

¹⁴ Na' gwde gosə'ogüe'e juannə' ližyan', Jeso'osən' gwyeye' gan' mbane Galilean' gwđixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' nabi'a' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ¹⁵ Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia' Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža nabi'a' Diozən' con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Le'e yediṇje xtolə'əle ca' na' lešejle' dižə' güen dižə' cobə che'ena'.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxcen bel par əsa'aque' disipl che'

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisdə' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' čhopə beṇə' gwxcen bel, choso'ozale'e yixjw bel chega'aque'ena' lo'o nisdə'ona'. Žjanaquə čhopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndrəs. ¹⁷ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə' gwxcen bel. Pero na'a gwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

¹⁸ Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel chega'aque'ena' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

¹⁹ Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacobən' len juannə' na' len xaga'aque' Sebedeən'. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel chega'aque'ena'. ²⁰ Nach le'e gwñabtei Jeso'osən' Jacobən' na' juannə' par žja'aclene' lega'aque'. Na' bosyə'ocua'əne' xaga'aque' len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beṇə' ca' banžague'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

²¹ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'ana'. ²² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsd əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque'

nacbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ²³ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla' aздаogüe'ena'. Na' bgosya'an be'ena' gwnan: ²⁴ —Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ¿Ezedežiyai'o neto'ona'? Nezczeto' no le'. Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozan' bsele'e le'.

²⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' bengā.

²⁶ Na' de'e xi'onə' beṇən par gwyaz be'ena' šon, na' bgosya'aten le' zizjo nach bechojən yichjla'aždaogüe'ena'. ²⁷ Na' yogua' beṇə' ca' ža'anə' lechguale besyə'əbanene', nach gwse' ljuežjga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beṇə', na' nacbia' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beṇə' na' chesyə'əchojən.

²⁸ Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwłaljten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

²⁹ Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'ona' len tapte disipl che' ca' jəya'aque' liž beṇə' ca' čopə, liž Simonṇə' na' Ndrəsən'. ³⁰ Na' taobin' che Simonṇə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'ena'. ³¹ Jeso'osən' bgüigüe'e beṇə'e na' no'olən' na' bcosə'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwzoža'ate no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

³² Baben bgüižən' catə' jso'e yogua' beṇə' ca' chsa'acšenena' na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'ena' gan' zo Jeso'osən'. ³³ Na' yogua' beṇə' ža' yežən' jəsə'ədobə' cho'a puert liž Simonṇə'. ³⁴ Na' Jeso'osən' beṇə' zan beṇə' chse'i gwde wežaz yizgüe', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' čheda' zjənezen de que naque' Xi'ın Diozan'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilea bsed blo'ine'

³⁵ Ža beteyo, nencal catə' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyeje' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nla', jene' orasyon. ³⁶ Na' Simonṇə' len beṇə' ljuežje' ca' ja'aque' jasyə'ədilje' Jeso'osən'. ³⁷ Na' catə' besyə'əželene' le' gwse'ena': —Yogua' beṇə' ža' syodan' chesyə'əyilje' le'.

³⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' gała'əzə, par nič leczə čhixju'i'a xtižə' Diozan' len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozan' nada'.

³⁹ Ca' goquən' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael de'en nita' to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che' i yizgüe' de'en nzi' lepr

⁴⁰ Na' goquən' bgüigüə' to beṇə' lao Jeso'osən', beṇə' che' i yizgüe' de'en nzi' lepr, na' be'ena' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Gonšguei ben par nič yeyacda'.

⁴¹ Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'ena' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə, beyaque.

⁴² Na' le'e beyactei be'ena'. ⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'ena' gože'ene': —Bzenagšga. Ni tožə cui no güe'eləno' dižə' ca' naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bxožən' nič le'ine' bach beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozan' par nič yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'ona'.

⁴⁵ Pero na' be'ena' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yogua' beṇə' bežague' ca naquən' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwłaljə dižə'əna' xte beṇən ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' čhaš. Pero bia'aczə zan beṇə' ža'ac yogua' yež ca' yela' ja'aque' gan' zoe'ena'.

2

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Na' goc to čopə ža gwza' Jeso'osən' Capernaunṇə' catə' beyeje' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'ena'. ²⁻³ Na' lgüegwə besə'əžag beṇə' zan liže'ena' xte bitoch bi latjə gota' lo'o yo'o che'ena' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao čhed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozan', besə'əžin tap beṇə' zjənle'ne' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. ⁴ Na' catə' gwsa'acə'ine' cui gaquə yesə'əžinle'ne' beṇə' güe'ena' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epe' yichjo'ola. Na' bosə'osaljue' yichjo'ona' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach bosə'oletje' be'ena' len xcame'ena'. ⁵ Na' goche' i Jeso'osən' de que gwso'onjilažə' beṇə' ca' zjənle'ne' beṇə' güe'ena', nach gože' beṇə' güe'ena': —Xi'ındaogua'a, babezi'ixena' xtolə'ona'.

⁶ Pero bałə beṇə' ca' choso'osed choso'olo' i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəchi'e lo'o yo'ona'. Na' catə' gwse'ene' dižə' ca' be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena': ⁷ —¿Bixčhen' choe' bengā dižə' quinga? Čhžia chnite'e Diozan' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇə'čən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'čən' šə cagua tožə Diozan'.

⁸ Jeso'osan' le'e goche'iteine' bi xbabən' gwso'one'ena', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'azda'olena'? ⁹ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtol'e'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': "Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen", guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'. ¹⁰ Na' na'a gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Nach gože' beṇə' güe'ena': ¹¹ —Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

¹² Nach le'e gwyasseste be'ena', na' beyoa' xcame'ena' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nite'ena'. Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən' gosə'əne': —Bitonə' le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

Jeso'osan' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

¹³ Gwde na' Jeso'osan' gwyjeje' cho'a nisda'onə' de'e yoblə na' beṇə' zan besə'əžag gan' zoe'ena' nach bsed blo'ine' lega'aque'. ¹⁴ Na' cata' beyož bzejni'i Jeso'osan' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'ena' ble'ine' to beṇə' gočhixjw, beṇə' le' Lebi xi'in to beṇə' le' Alfeo, chi'e latjə gan' chesə'əchixjue'ena'. Na' Jeso'osan' gože'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

¹⁵ Na' goquən' chi' Jeso'osan' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nita' beṇə' zan beṇə' gočhixjw ca' na' nochl beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nita' beṇə' zan chedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onliłaže'ene'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' cata' besə'əle'ine' chi' Jeso'osan' chaolene' beṇə' gočhixjw ca' na' yebał beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr' chelen' che'ej chaogüe' txe'n len beṇə' gočhixjw na' nochl beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txe'n.

¹⁷ Na' cata' bene Jeso'osan' xtižə'əga'aque'ena', gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'ena' chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'.

Gosə'ənabene' Jeso'osan' bixchen' bito gwleje' tgüejə' catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'

¹⁸ Na' goquən' to ža catə' disipl che' Juannə' na' disipl che' beṇə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac bał beṇə' lao Jeso'osan' na' gwse'ene': —Disipl che' Juannə' na' leczə disipl che' beṇə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'ela'oche' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

¹⁹ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che' be'ena' chžagna'ana' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. ²⁰ Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'əchan' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

²¹ Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'ena' de'en bach chyo'e. Šə can' gone', catə' chib xe'ena', yebe' lachə' cobən' na' əchezəchan len. ²² Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyałə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osan' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol chega'aque'ena' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

²³ Na' gozaquən' to ža dezcanz Jeso'osan' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'ena'. ²⁴ Nach besə'əle'i bał beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e Jeso'osan': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de' lsens goncho ža dezcanzən'.

²⁵⁻²⁶ Na' Jeso'osan' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alazə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' ca' tyemp catə'an goc Abiatarən' bxož əblaoch? Nan de que to ža cui gota' de'e əsa'o de'e Dabin' len beṇə' ljuežje' ca' na' gosə'ədone'. Nach gwyjeje' lo'o yo'odao' əblao che' chio'o beṇə' Izrael. Na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bxož ca' par Diozən', na' gwsa'ogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'ana'əczə' cu' zjənaque' bxož, len yetxtilən' bito de' lsens par gao nota'ətežə beṇə' len, letga bxož ca' chac əsa'ogüe'en.

²⁷ Na' leczə gwna Jeso'osan': —Diozən' bene' beṇə'chən' na' techlə gwleje' to ža lao xman par nič beṇə'chən' gaquə so'one' dezcanz. Bito gwlej Diozən' ža dezcanzən' paržə nič so'omba'əne'en. ²⁸ Naquən lao na'a ənia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

3

Beyaque to beṇa' mbižə šla'a ne'ena'

¹ Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'oda'o' che neto' beṇə' Izrael yeto' ža dezcanz. Na' lo'o yo'oda'ona' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'ena'. ² Na' beṇə' fariseo ca' ža' yo'oda'ona' chosa'əgüiateze' Jeso'osən' chesa'əbeze' šə goyone' be'ena' ža dezcanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'. ³ Jeso'osən' gože' ben' mbižə ne'ina': —Gwzoža' na' da ngala.

Nach bgüigua' ben' gwzeche' laogüe'ena'.

⁴ Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'ona': —čEna lein' goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? čEnan goncho par nič cui sa'at beṇə', o šə nan goncho par nič sa'ate'?

Pero beṇə' ca' ža'ana' bitobi gosa'əne'. ⁵ Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia tant gwzoe' trist chedə' cui chse'ene' se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach Jeso'osən' gože' be'ena': —Bli na'ona'.

Nach bli na' be'ena' na' beyaquen. ⁶ Nach beṇə' fariseo ca' cata' besa'aque' yo'oda'ona' bosə'əxi'e len beṇə' ca' chso'on txen len Erodən' naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

Beṇə' zan besə'əžag cho'a Nisdao' Galilean'

⁷⁻⁸ Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' yo'oda'ona' na' ja'aque' cho'a nisda'ona'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' chedə' gwse'ene' dižə' che Jeso'osən' can' chone' de'e zan de'e zaque'e. Na' beṇə' ca' za'aque' do gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane Jodean', na' do Jerosalenna', na' do Idomea, na' do yešla'a yao Jordanna', na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque' chedə' gwse'ene' yesə'əle'ine' Jeso'osən'. ⁹⁻¹⁰ Babeyon Jeso'osən' zan beṇə' chsa'acšene na' yogua' beṇə' ca' ne'e chsa'acšene besyə'əyilžə'e naclə so'one' par nič yesə'əlapə na'aga'aquen' le'. Tant beṇə' zan gosa'əbiadi'ene' xte bosə'očhi'ižoje'ene'. De'e na'ana' Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl che' ca' probnid to barcw par le'. ¹¹ Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'on lo'o yičhja'ažda'oga'aquen' cata' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo xibga'aque' laogüe'ena' na' de'e xio' ca' gwsə'osya'an gosa'ənan: —Le' naco' Xi'inq Dioz.

¹² Pero Jeso'osən' bene' mendad len lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

¹³ Na' gwde na' Jeso'osən' gwlo'e to lao ya'a na' goxe' yogua' disipl che' ca' par nič cueje' beṇə' ca' əsa'ac apostol che'ena', nach yogue'e gosa'əbigue'e gan' zoe'ena'. ¹⁴ Na' gwleje' šižin beṇə' par yesə'ədalene' le' na' par nič əsele'e lega'aque' žjəsə'ədičjue'ine' beṇə' can' na' Diozən'. ¹⁵ Na' bnežjue' lega'aque' yelə' gwnabia'ana' par nič besyə'əyone' beṇə' ca' chse'i yižgüe' na' par nič goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičhja'aždao' beṇə'. ¹⁶ Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed, ¹⁷ na' Jacobən' len Juan biše'ena' xi'inq Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juanna' Boanerges, chedə' zjənaque' beṇə' loc. ¹⁸ Na' gwleje' Nadesən', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'inq Alfeon', na' Tadesən', na' Simon ben' chon txen len beṇə' ca' zjənzi' cananistas. ¹⁹ Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Gosa'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' liže'ena' len lega'aque'. ²⁰ Nach de'e yoblə besə'əadopə beṇə' zan gan' nite'ena' xte nic goquə latjə əsa'ogüe'. ²¹ Cata' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə čhega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əche'əxaxje'ene' chedə' gosa'əna beṇə' de que chactonte'ena'.

²² Na' leczə balə beṇə' Jerosalenna' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisežan' bla'aque', na' gosa'əne': —Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazən yičhja'aždao' benga, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac čheina'.

²³ Nach Jeso'osən' goxe' beṇə' ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'ena' na' be'e jemplan' len lega'aque', gože': —Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə yebej cuinei lo'o yičhja'aždao' beṇə'. ²⁴ Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiyai' nasyon čhega'aque' na'ana' šə ca'. ²⁵ Na' šə to family beṇə' əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile' entr lega'acce', leczə yenit family čhega'aque' na'ana' šə ca'. ²⁶ Na' leczə ca' šə Satanəsən' len de'e xio' čhei ca' əsa'aquən čhoplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' čhega'aquanna' šə ca'.

²⁷ Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwčheje'ene' to do. Pero šə əgwčheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

²⁸ De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chso'on beṇə'čan' na' bitə'ətezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' čhega'aque' šə yesyə'ədinjene'en. ²⁹ Pero notə'ətezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' čhega'aque'. Zejlicane yesə'əzi'e castigw čhei.

³⁰ Can' gwna Jeso'osən' chedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogü'e'ena'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'ena'

³¹ Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'. ³² Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

³³ Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaque' ca xna'a na' ca biša'a.

³⁴ Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'ena', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a. ³⁵ Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

4

Jempl che beṇə' gozən'

¹ Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogü'e' chsed chlo'ine'. Na' tant beṇə' zan besə'ədoba' gan' zo'ena' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' gałə'əza cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədoba' gosə'ənite'e lao yoxən'.

² Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

³ Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' bałən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebałən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'acuadən na' le'e gosə'əbižten chedə' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebałən besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'ənə'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aque', na' bitobi gosə'əbian. ⁸ Na' yebałən besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquən, na' gosə'əcha'on na' bałən gosə'əbian šichoa güeja, na' yebałən gosə'əbian gyon güeja, na' yebałən gosə'əbian to geyoa güeja.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixchen' cho'elene' beṇə' jempl

¹⁰ Na' catə' cuich nitə' beṇə' zan len Jeso'osən', disipl che' ca' šižin na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplan'. ¹¹ Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. ¹² Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en, chedə' bazjənaque' beṇə' la'aždao' žod. Žalə' bito zjənaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'ena', na' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' na' Diozən' yezi'ixene' chega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEbitonə' šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' žnacxa šejni'ile jempl ca' yela'? ¹⁴ Quingan' zejen jempl che beṇə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en gozə be'ena'. ¹⁵ Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chžinte Satanasan' de'en chnabia' de'e xio' ca' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena'. Na' chac chega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a nezən'. ¹⁶ Na' leczə nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chesyə'əbeiteine'en pero chac chega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'. ¹⁷ Zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'əgü'e' beṇə' lega'aque' na' chso'ochi' choso'osaque'e lega'aque' laogüe de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'əbejyichjte'en. ¹⁸ Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac chega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nchixə xsa yešə'ənə'. ¹⁹ Chesyə'əlal chesyə'əžejene' len bi de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzeləže'e gata' bi de'en gata' chega'aque' chedə' bazjənxoayague' chsa'aque'ne' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'ena' choso'ololə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'ena', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ²⁰ Na' leczə nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque', na' chso'one' yoguə'əlol can' chazlažə' Diozən'. Chac chega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo güenna'. Bałən gosə'əbian šichoa güeja, na' yebałən gosə'əbian gyon güeja, na' yebałən gosə'əbian to geyoa güeja.

Jempl che de'en choncho len to yi'

²¹ Nach Jeso'osən' be'elene' disipl che' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'ena' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no

gwcušaš'an xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič ǝgwse'eni'in lo'o cuartən'.²² Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'ǝlǝl de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'ǝlǝl de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len." ²³ Le'e žia nagle de'e chene, legwenag.

²⁴ Na' leczə gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en nga chnia' le'e. Con can' chzenagle xtiža'ana' leczə ca'n gona' par nič šejni'ilen, na' ca'aczə čha'oxen de'en šejni'ile. ²⁵ Šə chzenagle xtiža'ana' ǝgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' baṇezele ganlažə'alen.

Jempl che xoa' bin

²⁶ Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To beṇə' chjeze' xoa' binna' lao yežlyo che'enə'. ²⁷ Chde na' cheyeje' chjəyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na' ca'azə chac chesə'ade ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito ņeze be'enə' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'. ²⁸ Yežlyo na'anə' chonən par nič chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chəsə'əbian za'a nach chaquən yez. ²⁹ Na' catə' babgüiž yezən', be'enə' gozə' len chelape'en čhedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

³⁰ Nach gwna Jeso'osən': —Na'a ǝgwlo'ida' le'e par nič ǝnezele naquən' gwxaquə'əleben yelə' gwnabia' che Diozən'. ³¹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en chaz to beṇə' lao yežlyo che'enə'. Xsa moztasən' naquən' le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'ətezchlə semiy. ³² Pero na' catə' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o zoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aquəb lo'o zoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

³³ Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' zan ca' besə'əžag gan' zo'enə' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' beṇə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en. ³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl che' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'onə'

³⁵ Na' le'e ža na'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Elaquə'əcho yešla'alə nisdə'onə'.

³⁶ Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'əne' beṇə' ca' nita'ənə' na' bosə'ose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebałə barcon' gan' ža' beṇə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'. ³⁷ Na' lao zda barcon' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'. Na' barcon' gwyejən nil na'alə por ni che be'enə', na' chas chatə' nisan' xte gwzolao gwyož barcon' nisan'. ³⁸ Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant chjxaque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —jMaestr! žEbitobi chacdo' de'en bačh chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ņe'e chas chatə' nisdə'onə', nach gwdiłe' be'enə', na' bene' mendad len nisdə'onə' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'əbe'ežite be'enə' len nisdə'onə'. ⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech'chia'.

⁴¹ Na' lega'aque' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇəčzə, la' žnaxca gon to beṇəč par yebeczie' be' gualən' len nisdə'onə'?

5

To beṇə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

¹ Jeso'osən' na' disipl che' ca' besə'əžine' yešla'alə nisdə'onə' gan' naquə laž beṇə' Gadara ca'. ² Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beṇə' Gadaran' capsantən' jəšague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³ Bengə con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwčhej le' ni len do gual nic len gden. ⁴ Zan las bosə'očeje' ni'a ne'e ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gwso'onan ca bzoxxj btine' gdenə', na' notono goquə nabia' le'. ⁵ Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene' cuine' zi' len yej. ⁶ Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zita'ələ na' gwsa'adoe' jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogüe'ene'. ⁷ Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüe'ena' gosə'ənen zizjo gosə'ənan: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in' Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο. Diozən' naque' testigw cheto' chatə'əyoito' le' cui ǝgwčhi' ǝgwsaco'o neto'.

⁸ Gosə'ənan ca' čhedə' Jeso'osən' bene' mendad gože' lega'aquan: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' bengə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aquan: —žBi lele?

Na' gosə'ənan: —Legionnə' leto' čhedə' naquə zanto'.

¹⁰ Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'. ¹¹ Na' to ya'a de'e zo galə'əza chaš be'nə' choso'oye' coš zan. ¹² Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

¹³ Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədinsesəb le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do čopa mil coš can' zjənaə.

¹⁴ Na' be'nə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquan' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' be'nə' lao' syodan' na' be'nə' nitə' do yoba. Na' be'nə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' be'nə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquan'. ¹⁵ Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena', bachi'e nyaz xalane'e, na' babežošao' yichjla'aždaogüe'ena', na' besə'əžebe' de'en goquan'. ¹⁶ Na' be'nə' ca' besə'əle'i de'en goquan', gwse'e be'nə' ca' yelə' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena' na' can' goqua len coš ca'. ¹⁷ Nach be'nə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'eta'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'ena'.

¹⁸ Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl che' ca', ben' be'choj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'. ¹⁹ Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family čhio' ca' na' jəyēdixjue'iga'aque' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'.

²⁰ Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyēzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə be'nə' gwdan lao xadoŋ che'ena'

²¹ Na' catə' beslaquə' Jeso'osən' len disipl che' ca' yešla'alə nisdə'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin be'nə' zan gan' nite'e cho'a nisdə'onə', na' besyə'əga'ane' na'azə.

²² Nach bžin to be'nə' le Jairo, naque' to be'nə' gwnabia' che yo'odao' che neto' be'nə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'ena'. ²³ Na' gotə'əyoichgüie'ine' le', gože'ene': —Xi'inə' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par nič yeyaquebo' na' par nič əbambo'.

²⁴ Nach Jeso'osən' txen len disipl che' ca' ja'aclene' be'nə' gwnabian'. Na' be'nə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aque' xte bosə'očhi'izojene'. ²⁵ Na' entr be'nə' ca' len to no'olə be'nə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. ²⁶ Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao zan be'nə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aque' na' notono goqua yeyon le'. Con byalə'əch yizgüe' che'ena'. ²⁷ Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigüe'e coža' Jeso'osən' gan' zde' ladjo be'nə' ca' jəsə'ənao le' nach gwđane' xadoŋ che'ena'. ²⁸ Bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'ena', gwne': —Šə con cana' xadoŋ che'ena', goyacczəda'.

²⁹ Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'ena' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'. ³⁰ Nach Jeso'osən' leczə gocbe'ine' de que babeyone' to be'nə' len yelə' guac che'ena', na' gwyečhje' bgüie' be'nə' ca' zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aque': —čNon' bagwdan xadoŋ čhia'ana'?

³¹ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Chle'ido' nita' be'nə' zan nga, na' choso'očhi'izojə le'. Na' nao': “čNon' gwđan nada'?”

³² Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par nič le'ine' non' gwđan le'. ³³ Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigüe'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dolol can' bagoc che'. ³⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Xi'inədaogua'a, babeyacdo' čhedə' chonjilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozən' gone' par nič cuich gue'ido' yizgüen' nac ca'.

³⁵ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'ən ca' catə' besə'əžin be'nə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xə bi'i no'olən' jse'eže'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

³⁶ Pero Jeso'osən' bito bene' cas che de'ena' jež be'ena', con gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benjilažə' nada'.

³⁷ Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'aquech be'nə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan be'nə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'. ³⁸ Na' catə' besə'əžine' liž be'nə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que be'nə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scandl na' bachesə'əbežchgüe'. ³⁹ Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': —čBixčhen' bachonle scandl na' chbežle? Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁴⁰ Na' gosə'əzi'ičižə' be'nə' ca' ža'ana' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə' be'nə' ca' ža'ana', na' gwche'e xaxna' bi'i guatən' na' be'nə' ca' zja'aclen le' na' gwso'e lo'o cuartən' gan' debo'onə'. ⁴¹ Nach beže'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebə'gože'ebə': —Talita comi—, zeje dižə': “No'ol dao', əchnia' le', beyas.”

⁴² Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacho' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len be'nə' ca' yelə' ža' lo'o cuartən' besyə'əbanchgüie'ine'. ⁴³ Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquan', na' leczə' bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebə' de'e gaobo'.

6

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

¹ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'. ² Na' ža dezcanžən' gwyeje' yo'odao' che neto' beņə' Izrael na' gwzolaō bseđ əblo'ine' beņə'. Na' beņə' zan beņə' ca' gwse'enene' xtiž'e'ena', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuežjga'aque': —*žNacxa goquən' neze benga yogua' de'en chsed chlo'ine'en ža? žNo bzejni'i le' de'en naquə de'e si'innə'?*, na' žnac chaquən' chone' miłagr? ³ Nombi'acho benga. Le'ena' carpinter xi'inn' Marian', na' beņə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nita' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beņə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. ⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —*La'anə'əczə beņə' zan chso'e yelə' bala'an' che beņə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beņə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' na' beņə' ca' nita' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'an'.*

⁵ Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bxoā ne'ena' to chopə beņə' na' besyə'əyaquene'. ⁶ Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechłə gwyeje' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beņə' ca' ža' yež ca' de'en zjochi' gałə'əza.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šizīn jəsə'ədixjui'e xtiž'e'ena'

⁷ Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šizīn na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beņə'. Na' bsele'e čhopə gūejəga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiž'e'ena'. ⁸ Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino toza garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyałə' əso'e bsođ, ni yet, ni mech. ⁹ Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis. ¹⁰ Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —*Catə' əžinle liž beņə' yesyə'əbej yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yobla.* ¹¹ Na' gata'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' čhele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžianə', nič əgwlo'ile beņə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenag beņə' ca' che'. Na' de'e li achnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yogua' beņə' ca' chso'on de'e malən', beņə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə' əzi'liche' cleza ca beņə' ca' gwnita' Sodomān' na' Gomorran'.

¹² Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que beņə'chən' cheyałə' yesyə'ədinjēne' xtolə'əga'aque'ena'. ¹³ Na' leczə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beņə' na' boso'ošone' set lao cuerp che zan beņə' ca' chsa'acšene na' gwso'one' par nič besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bchoa beņə' nis

¹⁴ Na' Erodən' ben' chnabia' beņə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə yogua'əloł de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beņə' zan gosə'ənezene' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': —*Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa beņə' nis. Babebane' ladjo beņə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' miłagr quinga.*

¹⁵ Nach yebałə beņə' gosə'əne': —*Naque' profet Liažən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.*

Nach yebale' gosə'əne': —*Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beņə' ca' gwnita' cana'.*

¹⁶ Pero catə' bene Erodən' xtižə' beņə' ca' na' gwne': —*Bengan' de'e Juannə' ben' bena' mendad gosə'əchogue' yene', na' na'a babebane' ladjo beņə' guat ca'.*

¹⁷⁻¹⁸ Quinga goquə got Juannə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'ola Lip biše'ena'. Na' Juannə' gože' Erodən': —*Malən' beno' beca'o no'ol che beņə' bišo'onə' par naque' xo'olo'.* Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden.

¹⁹ Erodiasən' gwlo'olaže'e Juannə' por ni che de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə. ²⁰ Erodən' goche'ine' de que Juannə' zdacze' licha na' de que naque' to beņə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendad so'ote' Juannə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone no'olan' Juannə'. Na' la'anə'əczə bitotec gwyejini'i Erodən' bi de'en gwna Juannə', bebeine' bzenague' xtiž'e'ena'. ²¹ Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juannə'. Catə'an gwye'i Erodən' iz, bene' to lni par beņə' gwnabia' che' ca', na' par beņə' gwnabia' che soldad ca', na' par beņə' blao ca' nita' Galilean' gan' chnabi'ena'. ²² Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyo'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beņə' ca' na' bya'abo'. Na' lechguale' bebei Erodən' na' len beņə' ca' chsa'olen le' tən can' bya'abo'. Nach Rei Erodən' gože'ebo': —*Gwnəb bitə'ətezə de'en che'endo' na' gona'an.*

²³ Na' bene' lyebe len lebo' bzo'e jorament de que əgwnežjue' ebo' bitə'ətezə de'e ənabebo' le' la' ana' əczə šə gašjə nasyon gan' chnabie' enə'. ²⁴ Nach bechojbo' na' gožbo' xna' abo' onə': —čBin' ənabda' ane' gone'?

Nach xna' abo' onə' gože' ebo': —Gwḡabene' gone' le' yichj Juannə' ben' bchoa beḡə' nis.

²⁵ Nach le'e beyo' oseste bi'i no' olən' gan' chaolen rein' beḡə' ca' yela', na' gožbo' rein': —Ben nada' na' atec na'a yichj Juannə' ben' bchoa beḡə' nis bžian to lao plat.

²⁶ Nach rein' gwzochgü'e' trist cata' beyož gož bi'i no' olən' le' ca', pero na' bachlə bzo'e' jorament len lebo' lao beḡə' ca' zjənaquə combidən'. De'e na' ana' beḡəzə' can' gwḡabe bi'i no' olən' le'. ²⁷ Nach le'e bente rein' mendad šej to solđad žjəchogue' zelao yen Juannə' na' əgwži'e yichje' enə' to lao plat. ²⁸ Nach gwyej solđadən' ližya gan' de Juannə' jəchogue' yene' enə' na' bži'en to lao plat. Nach beyoxe'en jəyenežjue'en bi'i no' olən', na' bi'i no' olən' bnežjwbo'on xna' abo'on.

²⁹ Cata' gwse' ene disipl che de'e Juannə' de'en goquən', jəsyə' əxi'e cuerp che' enə' na' jəsa' əcuəše'en.

Jeso' osən' bguaogü'e' gueyə' mil beḡə' byo

³⁰ Na' cata' besyə' əžin disipl che Jeso' osən' gan' zoe' enə' gwso' elene' ene' dižə' can' jse' ene' enə', na' can' jəsa' ədičjui'e can' na' Diozən'. ³¹ Jeso' osən' gože' lega' aque': —Le'e da, šejcho to latjə ga cui no nla' žjencho šlož dezczanz.

Gwne' ca' chedə' beḡə' zan chsa'aš gan' nite' enə', na' cui goquə latjə par gao Jeso' osən' len disipl che' ca'. ³² Nach Jeso' osən' len disipl che' ca' gwso' e to lo'o barcw na' gosa' əlague' e nisdə' onə' par besə' əžine' to latjə ga cui no nla'. ³³ Pero beḡə' zan besə' əle' ine' lega' aque' catə' ən gwsa' aque', na' besyə' əyombi'e Jeso' osən'. Nach gwsa' acđo beḡə' ca' ža' yoguə' yež ca' zjəchi' galə' əzə əzja' aque' zaquə' galən' əžin Jeso' osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə' əžine' cle ca' Jeso' osən' len disipl che' ca'. ³⁴ Na' cata' besə' əžine' cho'a nisdə' onə' Jeso' osən' ble' ine' beḡə' zan ca' na' beyašə' əlaž'e e lega' aque', chedə' goche' ine' de que zjənaque' ca xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso' osən' bžežni' ine' lega' aque' de'e zan. ³⁵ Na' cata' bachexjw že' enə' gosa' əbigua' disipl che' ca' laogü'e' enə' na' gwse' ene': —Bachal' na' a na' zocho to latjə ga cui no nla'. ³⁶ Bitobi de che beḡə' quinga par əse' ej əsa' ogü'e'. Bzeišgü'e' ga' aque' enə' dižə' nič žjəya' aque' yež ca' de' en zjəchi' galə' əza par nič žjəsa' əxi'e de' e se' ej əsa' ogü'e'.

³⁷ Nach Jeso' osən' gože' lega' aque': —Le'e gwnežjə de' e sa' ogü'e'.

Na' gwse' ene': —čEche' endo' šejcho žjəxi' icho tml pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa' o beḡə' quinga?

³⁸ Nach Jeso' osən' gože' lega' aque': —čBałə yetxtil chechon' de? Le'e güiašc.

Na' cata' gosa' ənezene', gwse' ene': —Gueyə' yetxtil na' čopə beł ya'a.

³⁹ Nach ben Jeso' osən' mendad gosa' əbe' beḡə' zan ca' lao yixye daquə' ənə', xonj güeje'. ⁴⁰ Na' besə' ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosa' əbi'e lao daquə' ənə'. ⁴¹ Na' Jeso' osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' beł ya'a ca' čopə, na' bgü'e' yobala be'e yelə' choxwlen che Diozən' na' bzoxxje' yetxtilən'. Na' bnežjue' en disipl che' ca' par gwso' e che che beḡə' ca'. Leczə ca' bene' len beł ya'a ca' čopə, na' gwso' e che yoguə' beḡə' ca'. ⁴² Yogue' e gwsa' ogü'e' en xte ca' gwse' eljene'. ⁴³ Na' pedas yetxtil ca' na' beł ya' ana' besyə' əga' an bosyo' otobe' en, na' gwsa' aquən šizjən žomə'. ⁴⁴ Na' beḡə' ca' gwsa' o yetxtilən' na' beł ya' ana' zjənaquə gueyə' mil beḡə' byo cui cuent no' olə' na' cui cuent bidao'.

Jeso' osən' gwze' e lao nisdə' onə'

⁴⁵ Gwde na' Jeso' osən' bene' mendad yesyə' əyo' o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə' əbialaogü'e' yesyə' əlague' e yešlā' alə nisdə' onə' par yesyə' əžine' Betsaidan', žlac ne'e bega' an le' bzeine' beḡə' zan ca' dižə'. ⁴⁶ Na' cata' beyož bzei Jeso' osən' beḡə' ca' dižə', gwloe' to lao ya' a par jene' orasyon. ⁴⁷ Na' cata' goł, barcon' gan' zesyə' əyo' o disipl che' ca' bazdan gwchołte nisdə' onə', na' yetozə Jeso' osən' bega' ane' lao ya' ana'. ⁴⁸ Na' ble' ine' de que naquən zdebə par yesə' əžigua' əche' barcon' chedə' chechj be' enə' clelā. Na' do šbał beyetj Jeso' osən' ya' ana' na' gwze' e tla' nisdə' onə' na' gwyeje' galən' zja' ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yešlā' alə galən' zja' aque'. ⁴⁹ Pero na' cata' besə' əle' ine' le' zde' lao nisdə' onə' gwsa' aquene' de que naque' to beḡə' guat, na' gwso' osy'e. ⁵⁰ Yogue' e besə' əle' ine' le' na' besə' əžebchgü'e'. Pero na' le'e bolgüižte' lega' aque' na' gože': —Leyebei, nada' ana'. Bito žebe.

⁵¹ Nach beyo'e lo'o barcw chega' aque' enə' na' le'e gwlezte be' enə'. Na' lechguale besyə' əbanene', ⁵² la' bito gwsa' acbe' ine' non' naquə Jeso' osən' la' ana' əczə bguaogü'e' beḡə' zan ca' len gueyə' əzə yetxtilən' chedə' nežjənčhol yichjla' aždaoga' aque' enə'.

Jeso' osən' beyone' beḡə' chsa' acšene beḡə' nitə' Genesaretən'

⁵³ Na' cata' beyož besyə' əlague' e nisdə' onə', besə' əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besə' əchoje' barcon' na' bosə' ocheje' en cho'a nisdə' onə'. ⁵⁴ Na' ze' e besyə' əchoje' barcon' cata' əczlə besyə' əyombia' beḡə' ca' ža' Genesaretən' Jeso' osən'. ⁵⁵ Na' gwsa' əšdoe' yoguə'

yež ca' zjəchi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əche'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'ena' par jso'ene' gan' gwse'ene' rson zo Jeso'osən'. ⁵⁶ Na' gatə'ətezə gwyej Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yež ca', con boso'onite'e beṇə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'ata'əyoine' Jeso'osən' šə güe'e latjə yesə'əgane' lachga lox xadon che'ena'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

7

De'e mal de'en chchoj yichjla' aždə'ochon' chonən manch la' aždə'ochon'

¹ Baḷə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. ² Na' catə' besə'əle'ine' de que baḷə disipl che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'. ³ Ca naquə' costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazachlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaž cheto', bito chsa'ogüe' šə cuinə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə' costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'. ⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesya'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'ach bagwsa'ə gosə'əyib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca' de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat čhega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes čhega'aque' segon can' na costombr golən'. ⁵ De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —čBixchen' disipl chio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ochə ca' chio'o? čBixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan: Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e pero lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada',

chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇə'achən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxe beṇə'achən', ca de'en čhi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat čhele zan las ze'e gwchlinen na' čhi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' gože'e Jeso'osən' lega'aque': —čEchaqule güenčguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə nič naole costombr chelen'? ¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moizezən'. De'e Moizezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə čžia chnitə'əle xaxna'ale cheyałə' gatle.” ¹¹ Pero na' le'e nale de que notə'ətezə beṇə' guac ye'e xaxne'ena': “Bitoch gaquəlena' le'e čhedə' yoguə' mech o bien de'en naquə' gona' par gaquəlena' le'e naquan Corban” (zeje dižə' naquan che Diozən'). ¹² Na' šə ca' ye'e xaxna' be'ena', le'e natele de que bitoch cheyałə' gaquəlene' xaxne'ena'. ¹³ Na' de'en naozechle costombr golə čhele de'en nale naquə de'e žialaoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaquə'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴ Nach Jeso'osən' bolgüiže' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogüe'ena', na' gože' lega'aque': —Yoguə'əle le'e gwzenag de'en nga ənia' le'e nič šejni'ilen. ¹⁵ Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'aždaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'olen' lennə' chonən manch la'ažda'olen'. ¹⁶ Le'e žia nagle de'e chene, leğwenag.

¹⁷ Catə' beza' Jeso'osən' gan' nitə' beṇə' ca' na' beyo'e liže'ena' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplan'. ¹⁸ Nach gože' lega'aque': —čElezə lenle bito chej'ni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'ažda'ochon'? ¹⁹ De'en che'ej chaochon' bito cho'on yichjla'ažda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' čžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə' yelə' guaon' zjənaquan güen par gaochon.) ²⁰ Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'ažda'olen' lennə' chonən manch la'ažda'olen'. ²¹ Na' lo'o yichjla'aždao' beṇə'ach na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na' yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en čhega'aque' par yesə'əzolene' beṇə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beṇə'. ²² Na' leczə lo'o yichjla'aždao' beṇə'ach na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e de che beṇə', na' yesə'əzelaze' e bi de'e de che beṇə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beṇə', na' so'onlene' cuerp čhega'aque'ena' de'en naquə de'e yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alaze'e na' nan so'one' de'en cui zaquə'e. ²³ Yoguə' de'e mal ca' de'en zjənac ca' chchojən yichjla'aždao' beṇə', na' chac manch la'ažda'oga'aque'ena'.

To no'ola cui naquə' beṇə' Izrael chonilaže'e Jeso'osən'

²⁴ Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əžə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwsə'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əneze gan' nite'ena', pero bia'acžə bito

goquā yesə'əcuāš' cuinga'aque'. ²⁵⁻²⁶ Na' zo to no'olə Sirofenisia beṇə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lǵüegwzə bene no'olan' rson gan' zo Jeso'osan', na' gwyeje' bzo xibe' lao Jeso'osan'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osan' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' xi'ine' no'olan'. ²⁷ Pero na' Jeso'osan' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec əsa'o bi'i checho ca' na' techlə əgguaə xico'ochon', chedə' bito naquan güen yeca'acho yelə' guao che xi'inchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

²⁸ Na' goche'bi no'olan' bsaqua'əlebe Jeso'osan' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczadon' Xana'. Pero xico'ochə ca' bian' nita' xan mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'incho ca' lao yon'.

²⁹ Nach Jeso'osan' gože'ene': —No'olə, güenchguan' bagwnao'. Guaquə yeyejo' ližə'. Babechoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz yichjla'aždao' xi'ino'ona'.

³⁰ Na' catə' bežin no'olan' ližə'ena', xi'ine'ena' debo' lao xcambo'ona' na' babechoj de'e xio'ona' gwyo'o gwyaz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osan' beyone' to beṇə' ncuēž nague' na' leczə bito goquə əne' binlo

³¹ Gwde na' Jeso'osan' len disipl che' ca' besa'aque' latjən' gan' mbane Tiro na' besyə'ədie' gan' mbane Sidonə' na' yež ca' zjachi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdao' Galilean'. ³² Na' galə'əzə nisdə'ona' besyə'əžague' beṇə' ca' zjənche'e to beṇə' cuež na' leczə bito goquə əne' binlo, na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osan' əxəə ne'ena' be'ena' par nič yeyaquene'. ³³ Jeso'osan' gwche'ene' partlə gan' cui no beṇə' nita' na' bzeb xbene'ena' lo'o nag be'ena' čopə la'a, na' btop xene'ena' xbene'ena' nach gwdano' ložə' be'ena'. ³⁴ Nach Jeso'osan' bgüie' yobalə, na' gwcua'aləže'e gwne': —jEfa! —zeje dižə' "jByaljo!".

³⁵ Nach byaljo nag be'ena', na' leczə lože'ena' beyaquen, na' goc gwne' binlo. ³⁶ Na' Jeso'osan' bene' mendad len beṇə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchlə gwso'one' gwso'e dižə' chei. ³⁷ Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' na' gwse' ljuēžjga'aque': —Chac chone' yoguə'əlo na' yoguə' de'en chone' chone'en binlo. Chone' par nič chesyə'əyene beṇə' cuež ca' na' par nič chesyə'əne beṇə' mod ca'.

8

Jeso'osan' bguaogüe' tapa mil beṇə'

¹ Na' goquan' besə'əžag beṇə' zan gan' zo Jeso'osan', na' bito bi de čhega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osan' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': ² —Lechguale cheyašə'ada' beṇə' quinga. Bagoc šəṇə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'. ³ Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüe', gosyə'əcholene' tnezan', la' balə' za'aque' zita'.

⁴ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquan to latjə ga cui nono nla'. ČGaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quingan'?

⁵ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —čBalə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažan.

⁶ Nach Jeso'osan' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yelə' choxwlen che Diozən'. Nach bzo xje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. ⁷ Na' leczə de to čopə bel ya'a dao', na' Jeso'osan' be'e yelə' choxwlen che Diozən' por lega'aquəb, nach bene' mendad len disipl che' ca' əso'e che che beṇə' ca'. ⁸ Na' yogue'e gwsə'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyo'otobə disipl ca' len, na' gwsa'aquən gažə žomə. ⁹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilan' len bel ya'ana' zjənaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osan' lega'aque'. ¹⁰ Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosəṇabene' Jeso'osan' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

¹¹ Na' besə'əžin balə beṇə' fariseo gan' zo Jeso'osan' na' gwzolao gwsa'acyože'ene'. Na' gosə'əṇabene' le' gone' to miłagr de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' gwsa'acquene' šə cui gaquə gone'enna'. ¹² Jeso'osan' gwcua'aləže'e na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a chnəble gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

¹³ Na' beyož gwna Jeso'osan' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nita' beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešla'ala nisdə'ona'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

¹⁴ Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. Toğa yetxtilan' de čhega'aque' lo'o barcon'. ¹⁵ Nach Jeso'osan' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' ca' chso'on t xen len Erodən'.

¹⁶ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuēžjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilan'.

¹⁷ Jeso'osan' gocbe'ine' can' gwse'e ljuežjga'aque', nach gože' lega'aque': —*žBixčhen' chonle xbab che yetxtilan' de'en gonlaža'alen'? žEcabinə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? žana' bito chonle xbab chei? žEbia'acza ne'e nchol' yichjla'ažda'olen'? ¹⁸ žEbito chle'ile de'en chona'? na' žabito chenele de'en chzejni'ida' le'e? žEbito za'alaza'ale milagr de'en babena'? ¹⁹ Catə'an bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əza yetxtil dao' žbaḷə žoma pedas yetxtilan' botoble de'en besyə'əga'an?*

Nach gwse'ene': —*Šižin žomən'.*

²⁰ Na' gozna Jeso'osan': —*Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil žbaḷə žoma pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an?*

Nach gwse'ene': —*Gažə žomən'.*

²¹ Nach gože' lega'aque': —*žEbia'acza bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?*

Jeso'osan' beyone' jelao to beṇə' lchol'yež de'en nzi' Betsaida

²² Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' lchol' lao Jeso'osan', na' gwsa'atə'əyoine' le' cane'ene' par ničh yele'ine'. ²³ Na' Jeso'osan' beṇə'e na' be'ena' na' gwche'ene' fuerla yežan' na' gwdeb xene'ena' jiao be'ena' nach gwdane'ene'. Nach gwnabene' le' šə bachac le'ine' latə'. ²⁴ Beṇə' lcholə'n bgüie' na' gože' Jeso'osan': —*Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'ade'.*

²⁵ Nach Jeso'osan' gwdane' jiao be'ena' de'e yoblə, nach be'ena' bgüiayane'e, na' beyaque jelaogüe'ena' na' bele'ine' binlo. ²⁶ Nach Jeso'osan' gože'ene': —*Bito šejo' lao' yežan', na' nic no yo'o can' babena' len le'.*

Na' bose'ene' beyej liže'ena'.

Bedən' gwne' che Jeso'osan' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' beṇə' ca' bagwleje' par žjənaque' nasyon che'ena'

²⁷ Na' Jeso'osan' len disipl che' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en žjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipo. Na' lao žja'aque' tnezən' Jeso'osan' gože' disipl che' ca': —*žBi chesə'ana beṇə', non' naca' nada'?*

²⁸ Nach gwse'ene': —*Baḷe' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.*

²⁹ Nach gože' lega'aque': —*žChexa le'e? žbi nale non' naca' nada'?*

Nach Bedən' gože'ene': —*Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' neto' bagwleje' par naquəto' nasyon che'ena'.*

³⁰ Nach Jeso'osan' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' žjənaquə nasyon che'ena'.

Jeso'osan' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

³¹ Nach gwzolaο Jeso'osan' bsed blo'ine' disipl che' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyaḷə' chi' saquə' le' naque' ben' bseḷə' Diozən' golje' beṇə'ch. Na' gwne' de que beṇə' golə beṇə' blaο che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' gwnabia' che bxož cheto' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bož de'e Moizežən' bito se'ejle'e che'. Nach gože' disipl che' ca' de que beṇə' blaο ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³² Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osan' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osan' lata' dao' ca'alə par gwdile'ene'. ³³ Pero na' Jeso'osan' gwyečhje' na' bgüie' disipl che' ca' na' gwdile' Bedən', gože' gwxiye'ena' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —*Gwčhi'izə' ca'alə Satanas.*

Nach gože' Bedən': —*Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.*

³⁴ Nach Jeso'osan' gože'e disipl che' ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' žjənžaguan' gože': —*Notə'ətezle šə chene'ele gonḷilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyaḷə' əchojyichje de'en chene'ele gon cuiṇle par ničh gonle can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquəle che de'en chi' saquə'əle la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonḷilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'.* ³⁵ Na' notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par ničh cui chi' saquə'e o par ničh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətežə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saquə'e o so'ot beṇə' le' chedə' chonḷilaže'e nada' na' chedə' chejle'e dižə' güen dižə' coba chia'ana', be'enan' əbane' zejlicane. ³⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane. ³⁷ La' bitə'ətežə de'e gata' che' bito gaquəlenə' le' par ničh cui cuiayi'e zejlicane. ³⁸ Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bseḷə' Diozən' golja' beṇə'ch. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yeḷə' chey che'eni' che Xə' Diozən' na' nchi'a angl' chia' ca'.

9

¹ Nach goze'e Jeso'osan' lega'aque': —De'e li'achnia' le'e de que balle cabina' gatle cata'an le'ile can' gon Diozan' agwlo'e yela' guac xen che'ena' par nabi'e benachan'.

Jeso'osan' goque' ca to de'e chey che'eni'

² Gwde xop za gwna Jeso'osan' de'e ca', gwche'e Bedan' len Jacoban' len Juanna', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a siba. Na' lao nite'e lao ya'ana' besa'ale'ine' beza' can' goqua Jeso'osan'. ³ Na' xalane'ena' goctitan na' beyaquan' syi's xila' juisy. Beyaquan' syi's xila' juisyach cle ca che nota'atezachla' beña' chac chib lach'a yežlyo nga. ⁴ Na' besa'ale'ine' Liazan' ben' be' xtiža' Diozan' cana' na' lecza' besa'ale'ine' de'e Moisezan' chso'elene' Jeso'osan' diža'. ⁵ Nach gož Bedan' Jeso'osan': —Xanto', güenchua zocho nga na'a. žEgüe'endo' gonto' šonā ranš?, ton par le', na' ton par Moisezan' na' yeton par Liazan'.

⁶ Gože'ene' ca' cheda' bito bene' xbab che de'en gože' tant besa'əžebe'. ⁷ Nach betj to bejw bcuaš'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozan': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Che le'ena' le'e gwzenag.

⁸ Na' choso'ogüiate' ca' cata'aczta' con cuich no no besa'ale'ine' sino yetoza' Jeso'osan'.

⁹ Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'ana', Jeso'osan' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' diža' che de'en babesa'ale'ine'ena' xte cata'ach so'ot beña' ca' Jeso'osan' ben' bseļa' Diozan' golje' benač na' yebane' ladjo beña' guat ca'. ¹⁰ De'e na'ana' bito bi diža' gwso'elene' yeziqua'achla' beña'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zežen xtiža' Jeso'osan' de'en gwne' yebane' ladjo beña' guat ca' na' gosə'ənabe' ljuēžga'aque' bi zeženə'. ¹¹ Nach gwse'e Jeso'osan': —Beña' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazan' ben' gwzo cana' cheyal'a yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yida' ben' əselə' Diozan' par gaqualene' nasyon'cheon'. žBixčhen' chesə'əne' ca' ža'.

¹² Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —De'e licza' can' chesə'əne' de que profet Liazan' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əloj de'en cheyal'a yeyac. Na' lecza' ca' nyoj Xtiža' Diozan' nan de que ben' əselə' Diozan' galje' benač na' de'e zan de'e čhi' saque'e. Benachan' so'onene' le' ca'acza' to beña' cui bi bi zaque'e. ¹³ Pero na' achnia' le'e de que babida' ben' bedəyen can' ben Liazan' na' beña' Izrael gwlaž checho ca' gwso'onene' le' con ca' gwse'enene' can' nyoj Xtiža' Diozan' gaqua.

Beyon Jeso'osan' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

¹⁴ Na' cata' besyə'əžine' gan' besyə'əga'an disipl ca' yela', besa'ale'ine' beña' zan, žjənyechje' disipl ca'. Na' lecza' nita' beña' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' chsa'acyože' disipl che Jeso'osan'. ¹⁵ Nach cata' besa'ale'i yoguə' beña' ca' nžaguən' Jeso'osan' besyə'əbanchgüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgiüiže'ene'. ¹⁶ Nach Jeso'osan' gože' disipl che' ca': —žBi diža'an cho'elenle' beña' ca' choso'osed choso'olo'i lein'?

¹⁷ Nach entz beña' ca' žženžaguən' toe' gože'ene': —Xana', nčhi'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par nič nacho' mod. ¹⁸ Na' gatə'ateza' zobo' cata' chnizan' lebo' chchixən' lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyeja' leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'yoida' disipl čhio' ca' par nič yesyə'əbeje' de'e xi'onə' yo'o yaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

¹⁹ Nach gož Jeso'osan' beña' ca' ža'ana': —Le'e nita'əle nga, žbixčhexan' cui chejle'ele čhia'? Bachac šša' zoa' napa' yela' chxenlaža' len le'e. žBatxan' šejle'ele čhia'?

Nach gože' xā bida'onə': —Doa' xi'ina' nga.

²⁰ Na' cata' žjso'ebo' lao Jeso'osan', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osan' na' bnizan' bida'onə', na' benən par nič lechgualə' gwyazbo' šonnə', na' bchix' btołən' lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'. ²¹ Nach Jeso'osan' gože' xābo'onə': —žŠna' bagoc' chacho' ca'?

Nach xābo'onə' gože' Jeso'osan': —Dezd' bida'otebo'. ²² Zan las ben de'e xi'onə' par jechazbo' do lao yi' na' bxpən' lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaqualeno' neto', beyašə'alaza'əšguei' neto'.

²³ Jeso'osan' gože'ene': —Šə chejli'o' čhia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ateza, con šə chejli'o' čhia'.

²⁴ Nach xābo'onə' le'e gože' Jeso'osan': —Chejli'a' čhio'. Goclenšga' nada' par nič šejle'echa' čhio'.

²⁵ Na' cata' Jeso'osan' ble'ine' bachesə'əžag beña' zan, nach gwdile' de'e xio'onə', gože'en: —De'e xio', chono' par nič bi'i nga nacho' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yichjla'aždao' bi'i nga na' cuatəch' yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

²⁶ Nach de'e xio'on' bgosya'an' lebo' na' benən par nič lechgualə' fuert' gwyazbo' šonnə' de'e yoblə nach bechojən' lebo' na' bocua'anən' lebo' ca'acza' to bi'i' guat. Na' beña' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'. ²⁷ Pero na' Jeso'osan' bexe'e na'abo'onə' par bezoža'abo'.

²⁸ Nach Jeso'osan' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue' gan' zo toze', na' gwse'ene': —žBixčhexaczan' cui goqua yebejto' de'e xi'onə' ža'.

²⁹ Nach gože' lega'aque': —Par nič gaquə yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'i nga, cheyalə' co'o gwčhejle cui ye'ej gaole nič gonteza gonle orasyon.

De'e yoblə gwđixjue'e Jeso'osən' de que gate'

³⁰ Na' cata' besa'aque' latjən' besyə'adie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beṇə' gan' zoe'. ³¹ Con disipl che' ca'azə əbsed əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch. Na' gaque' lao na' beṇə' na' so'ote'ene', nach yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³² Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əzebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

³³ Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Capernaunṇə', na' lao bazjənite'e liže'ena' gože' lega'aque': —žBi porən' chacyožle tnezən'?

³⁴ Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtiže'ena', chedə' gwsa'acquene' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch. ³⁵ Goche'i Jeso'osən' xbab čhəga'aque'ena' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'ena', na' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chene'ele gacle beṇə' blaoch, cheyalə' gonle xbab che cunjle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyalə' gaquəlen ljuēžjle ca to mos.

³⁶ Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'ena' nach gwlene'ebo', gože' lega'aque': ³⁷ —Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele čhia', choncze güen len nada'anə'. Na' cata' chonle güen len nada', leczə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

³⁸ Nach Juanṇə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', chedə' notə'ətezə beṇə' cho'e la'anə' par gone' to miłagr, bito gaquə bi əṇe' contr nada'. ⁴⁰ Šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o. ⁴¹ Na' notə'ətezə beṇə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' thaszə nis gone' ye'ejle, be'ena' gon ca' de'e leczə gona' ca soe' mbalaz cata' yežine' yoban'.

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

⁴² Probchguaza ben' gon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaque'e par len beṇəchən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'očheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'. ⁴³ Šə de'en chonle len na'alena' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenčhlə žalə' əchog na'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyoł. ⁴⁴ Zejljicane yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'ina'. ⁴⁵ Na' šə de'en chonle len ni'alena' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenčhlə žalə' əchog ni'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyoł. ⁴⁶ Zejljicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'ina'. ⁴⁷ Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par nič əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁴⁸ Zejljicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'ina'.

⁴⁹ Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par nič belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyi' chzaquə'əcho, chone' ca' par nič chaquəch yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'. ⁵⁰ Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par nič cui chbiayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' par nič gacle ca zedə' de'en naquə zxi' cheyalə' gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', na' so cuezle binlo len ljuēžjle.

10

Bito yela'acho be'en čecho o no'ol čecho par solencho beṇə' yoblə

¹ Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunṇə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešla'alə yao Jordannə'. Na' besə'əžag beṇə' zan gan' zoe'ena', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'. ² Nach bałə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par nič yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine'

contr le', na' gosə'əṇabene' le' šə de lsens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'. ³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moizezən'? ¿Bin' bene' mendad gonle?

⁴ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moizezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'anə' to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'ena', nach cuejyichje' no'ol che'ena'.

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chele cheda' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. ⁶ Bablabczle can' nyoj Xtizə' Diozən' nan de que cata'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə'chən' beṇə' byo na' no'ola. ⁷ Na' leczə nan: “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'ola. ⁸ Nach beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' toza.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. ⁹ De'e na'anə' notono cheyalə' yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beṇə'.

¹⁰ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' yo'o gan' gosa'anitə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen de'en gože' beṇə' fariseo ca'. ¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'ena' par yeque'e no'ola yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi. ¹² Na' notə'ətezə no'ola yele'e be'en che'ena' par yeque'e beṇə' yoblə, leczə tozəczə ca malən' chon no'olan' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

¹³ Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoa ne'ena' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədi'e beṇə' ca' zjsoa' bidao' ca'. ¹⁴ Catə' ble'i Jeso'osən' can' chso'on disipl che' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acze'ena' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁵ Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca' bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwłene' bidao' ca' na' gwxoa ne'ena' yichjga'acbo'onə', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

¹⁷ Na' ze'e yesa'aque' latjən' to beṇə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par gata' yelə' mban zejlicane chia'.

¹⁸ Na' par nič gonch be'ena' xbab che de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'e ezelaogüe beṇə' güen. ¹⁹ Nezdə' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichje be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj beṇə'chle; legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.”

²⁰ Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'əlol de'e ca' chzenaga' chei dezd xcuidə'atia'.

²¹ Jeso'osən' bgüie' be'ena' na' goquene' che' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt' gono'. Jayeyeta' yoguə'əlol de'en de'chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə'. Nach da denao nada' la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²² Pero na' beṇə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechguale trist gwzoe' cheda' la' to beṇə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

²³ Nach Jeso'osən' bgüie' beṇə' güegon', na' gože' disipl che' ca': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le'.

²⁴ Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gože' lega'aque' che beṇə' gwni'ana', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'indaogua'a, de'e li šə to beṇə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a che'ena' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ²⁵ Zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'ana' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Nach disipl che' ca' cata' gwse'ene' xtizə'ena' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuēžjga'aque': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁷ Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' gože'ene': —Beṇə'čan' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'əteza.

²⁸ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xanto', neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əlol de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia', šə nole bagwlejyichjle' ližle, beṇə' bišə'əle, beṇə' zanle, xaxna'ale, xo'olle, xi'inle, o yežlyo chele cheda' chzenagle chia' na' cheda' chejle'ele che dižə' güen dižə' cobə chia'anə', ³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca beṇə' ca' na' de'e ca' gwlejyichjlen'. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle

zejlicane. Goñe' le'e de'e ca' la'ana'ecza lao yežlyo nga de de'e zan de'e chi' saqu'a'le. ³¹ Beñə' zan zjənaquə beñə' blao na'a pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beñə' blao. Na' beñə' zan beñə' cui zjənaquə beñə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beñə' blao.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osan' de que gate'

³² Nach Jeso'osan' na' zan disipl che' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osan' gwžialaogüe' laoga'aque'enə', na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' de'en šejə' Jerosalennə' gan' nitə' beñə' ca' chse'ene so'ot'le'. Na' do chesə'əžebze' jəsə'ənaogüe'ene'. Nach partlə gwlej Jeso'osan' disipl che' ca' šižin na' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə' che de'e ca' gaquə che'. ³³ Na' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beñəch, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beñə' gwnabia' che bəxoz ca' na' lao na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i'lein'. Yesə'əchoglaogüe'en chia' de que cheyałə' gata', na' lecza' so'one' nada' lao na' beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael. ³⁴ Na' so'one' nada' borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža' xene'e cho'alaogua'ana'. Nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beñə' guat ca'.

Jacobən' na' Juannə' gosə'ənabe' yesə'əbi'e cuil Jeso'osan' gan' nabi'ena'

³⁵ Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' gosə'əbigue'e lao Jeso'osan'. Na' gwse'ene': —Xantə', zedənabeto' le' to goclen.

³⁶ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —žBi goclenə' chene'ele gona'?

³⁷ Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono' par nič cue'eto' cuito'onə' šla'a güeja catə'an əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

³⁸ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —Bitə' chache'ile bi de'en chnabele nada'. žEguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? žEgwzoile gaquə chele can' gaquə chia'ana'?

³⁹ Nach bosyo'oži'e xtiže'ena' gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osan' gože' lega'aque': —De'e licza' chi' saquə'əle can' chi' saca'ana', na' de'e licza' gaquə chele can' gaquə chia'ana'. ⁴⁰ Pero bitə' naquan par nia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža nabi'ana'. Xa' Diozən' bagwleje' beñə' yesə'əbe' cuita'ana'.

⁴¹ Nach disipl ca' yeši, catə' gwse'ene' de'en gwse' Jacobən' na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'. ⁴² Pero Jeso'osan' goxe' yogue'e par nič gosə'əbigue'e laogüe'ena', na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beñə' gwnabia' na' beñə' blao che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beñə' ca' nitə' xni'aga'aque'ena'. ⁴³ Pero caguə can' cheyałə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beñə' blao, cheyałə' əgwzəxjw yichje na' gaquəlenle ljuəžjle. ⁴⁴ Na' šə no le'e chene'ele gaquəchle blaoch ca beñə' ljuəžjle ca', caguə can' cheyałə' gonle sino que cheyałə' gon cuinle ca xmos beñə' ca' yela'. ⁴⁵ Diozən' bsele'e nada' golja' beñəch, na' caguə bida' par nič beñəchən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beñəchən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əlo' beñəchən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osan' beyone' to beñə' lchol' le Bartimeo

⁴⁶ Jeso'osan' len disipl che' ca' na' len beñə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osan' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besə'aque' syodan' to beñə' lchol' le Bartimeo, xi'in to beñə' le' Timeo, chi'e cho'a nezən' chnabe' carida. ⁴⁷ Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osan' be'ena' naquə beñə' Nasaretən' bazon əžine' gan' chi'ena', nach gwzolaogüe' gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁸ Beñə' zan gosə'ədi'e beñə' lcholən' par nič zoe' žiza, pero nachlə gwne' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁹ Nach Jeso'osan' gwleze' na' gože' beñə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'ena'.

Nach gwsa'axe' beñə' lcholən' par bigue'e lao Jeso'osan', na' gwse'ene': —Bebei, gwzecha chedə' chaxe' le'.

⁵⁰ Nach beñə' lcholən' bzala' xadon che'ena' na' bxite'e bgüigüe'e lao Jeso'osan'. ⁵¹ Jeso'osan' gože'ene': —žBin' che'endo' gona' len le'?

Nach beñə' lcholən' gože' Jeso'osan': —Xana', benšga par nič yele'ida'.

⁵² Jeso'osan' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonližažo'o nada' bač goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'ena' na' gwnaogüe' Jeso'osan' lao zja'aque' Jerosalennə'.

11

Gwso'elaogüe'e Jeso'osan' catə' beyo'e Jerosalennə'

¹ Jeso'osan' len disipl che' ca' na' len beñə' ca' zjəsə'ənao lega'aque' besə'əžine' galə'əza Jerosalennə'. Na' galə'əza Jerosalennə' zjəchi' chopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osan' gwleje' chopə disipl che' ca'. ² Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borra dao' bia cui noñə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'eleb ngala. ³ Na' šə no nabe

le'e bixchen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažjda'ab, na' de que lgüegwə žjəyesana'ab.

⁴ Nach beñə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'ena' besə'əle'ine'eb da'ab yag cui puert che to yo'o de'en zo cho'a nezən'. Nach boso'oseže'eb. ⁵ Na' nita' balə beñə' na' gwse'e disipl ca': —¿Bin' chonle? ¿Bixchen' chsežle borra'ona'?

⁶ Nach disipl ca' gwse'e beñə' ca' can' gož Jeso'osən' lega'aque' yesə'əne', nach gwso'e latjə boso'oseže'eb. ⁷ Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən', na' boso'oxoa xadon' chega'aque' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb. ⁸ Na' lao nez gan' zde'ena' beñə' zan gwso'elaogüe'ene' na' boso'ošiljue' xaga'aque'ena' gan' zde' žie' borra'na' yebale' gosə'əchogue' xozə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosə'ənite'en lao nezən'.

⁹ Na' beñə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' lečə beñə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Godlenšga neto'. ¹⁰ Catec mba gaquə checho de'en baza' ben' nabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lencə le'e nita'əle gan' zo Diozən' ledoye'ela'oche'.

¹¹ Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalenna', na' lečə catə'an gwyo'e yo'odao' əblaona'. Na' beyož bgüie' yoguə' de'en chac lo'o yo'odao' əblaona' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', chedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹² Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsyə'aque' Jerosalenna' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'. ¹³ Na' zita'ələ ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, chedə' ca' orən' bito naquə tyemp chei. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Caneque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'ena'.

Jeso'osən' bebeje' beñə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblao che beñə' Izrael ca'

¹⁵ Gwde na' besə'əžine' Jerosalenna' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaona' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlol beñə' ca' chso'on ya'a chyo'ona'. Nach gwlo'on'ane'e mes che beñə' ca' choso'oša' mech, na' lečə ca' bene' len yag siy che beñə' ca' əgwso'ots' ngolbexə. ¹⁶ Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'əde nota'ətezə beñə' chyo'o yo'odao' əblaona' šə zjənoe' yoa'. ¹⁷ Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczə Xtižə' Diozən' gan' nan: “Che'enda' yesə'əna beñə' de que liža'an naquan to latjə gan' so'on beñə' orasyon beñə' ža' yoguə' nasyon ca'.” Pero na' le'e babenlen ca' to latjə gan' ža' beñə' bguan.

¹⁸ Na' beñə' gwnabia' che bxož ca' na' lečə beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzož de'e Moizezan' gwse'ənene' can' be' Jeso'osən' dižə'əna' na' besyə'əyiljlaže'e nacla so'one' par əso'ote'ene'. Besə'əžebe' cuich yoso'ozenag beñə' chega'aque' chedə' yoguə'əte beñə' boso'ozenague' xtiže'ena' na' besyə'əbanene' ca' güenna' bzejni'ine' lega'aque'. ¹⁹ Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' syodan' na' jəsyə'əga'ane' Betanian'.

Bgüiž yag yixgüion'

²⁰ Žil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalenna' besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgw nablažə' Jeso'osən' əbiž. Na' besə'əle'i disipl che' ca' babgüiž do loi. ²¹ Nach Bedən' jsa'alazə'e can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —Xana', bgüiašc yag yixgüion' de'en əgw nablažə'o əbiž neje babgüižən.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonlilažə' Diozən' na' gaquə can' ənabelene'. ²³ De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: “Boša' xišna'ona' na' jəyezo' lo'o nisdə'ona'”, na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac čop lažə'əle. ²⁴ De'e na'ana' chnia' le'e de que bitə'ətezə de'en chnabele Diozən' catə'an chonle orasyonə', šə chejle'ele de que gone' can' chnabelene'ena' na' guaquəczən'. ²⁵ Na' catə' solao gonle orasyonə', šə yosa'alazə'əle bi de'en baben to beñə' contr le'e, leyezi'ixen che', par nič lečə Xacho Diozən' ben' zo yoban' yezi'ixene' xtolə'əlen'. ²⁶ Pero šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beñə'chlen' lečə ca' Xacho Diozən' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlena'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²⁷ Na' besyə'əžine' Jerosalenna' de'e yoblə. Na' catə' balazə' Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaona', ben' naquəch bxož əblaoch na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len beñə' golə blao che neto' beñə' Izrael gosa'əbigue'e lao Jeso'osən'. ²⁸ Na' gwse'ene': —¿Nac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'ana', na' non' beñ le' yelə' gwnabia'ana' par gono' de'e ca' chono'?

²⁹ Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'ena' gože': —Lečə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beñ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ³⁰ Leñašc nada': ¿non' bselə' de'e Juanna' bide' bchoe' beñə' nis? ¿E Dioz nan' bselə'ene' o šə beñə' yoblan'?

³¹ Nach boso'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de de Juanna' par bchoe' beŋə' nis, na' ye'e chio'o: "¿Bixchexan' bito gwyejle'ele che'?" ³² Na' nic gac ye'echone' de que beŋə' yoblən' əbselə' de'e Juanna'.

Gosə'əne' ca' cheda' besə'əžebe' bi so'on beŋə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'ejle'e de que de'e ličzə Diozən' bsele'e de'e Juanna' par be'e xtiže'ena'. ³³ De'e na'anə' gwse'e Jeso'osən': — Bito nežeto' non' bselə' de'e Juanna'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito əŋia' non' beŋ nada' yelə' gwnabia'ana' par gona' de'e ca' chona'.

12

Jempl che mos mal ca'

¹ Nach Jeso'osən' gwzolaο be'e jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezə beŋə' šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beŋə' goze' zan yag obasan' yežlyo che'ena'. Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'ateza bene' to tanc gan' boso'osi'e obasan' par bchoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcu'a beŋə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beŋə' par bosə'əgüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeje' zita'. ² Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos che' par žjəyxi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e. ³ Pero na' beŋə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' boso'onize' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ⁴ Nach xan yag obasan' bsele'e yeto mišənə'. Na' beŋə' ca' boso'ošize'ene' yej, na' gwso'one' güe' yichje'ena' na' boso'ožia boso'onite'ene'. ⁵ Nach bosselə' xan yag obasan' yeto mosən', na' beŋə' ca' chsa'apə yag obasan' gwso'ote' le'. Na' gwdechlə xan yag obasan' bosselə'e mos zanch na' beŋə' ca' chsa'apə yag obasan' gosə'əyine' balə' na' yebalə' gwso'ote'.

⁶ Na' zo xi'in tlišə' xan yag obasan', na' chacchgüeine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'azdaogüe'ena' goquene': "Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'ebo' cwsešən'." ⁷ Pero na' beŋə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'in'e'ena' nach gwse' ljuěžjga'aque': "Bengan' xi'in xan yag obasan', na' le'ena' yega'an len bišənə'. Leda gothone' par nich yega'anlencho bien che x'e'ena'." ⁸ Nach boso'onize'ene', gwso'ote'ene', na' besyə'əbeje' cuerp che'ena' fuerlə güertən'.

⁹ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beŋə' ca' ža'ana': —¿Nac chactgüeile gon xan güertən' len beŋə' ca'? Žjəyeniłaugüe' lega'aque', na' yegüe' yaguən' lao na' beŋə' yobla.

¹⁰ ¿Ecabiŋə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lenŋə' banaquən yej squin.

¹¹ Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'ena'.

¹² Nach beŋə' fariseo ca' na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' len beŋə' golə' blao ca' gwse'ene' yesə'əzene' Jeso'osən' cheda' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' cheda' besə'əžebe' bi so'on beŋə' ca' ža'ana'. De'e na'anə' con besa'aque' gan' zo Jeso'osən'.

Gosə'ənabe' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'

¹³ Na' gwde de'e ca' boso'oselə'e balə' beŋə' fariseo ca' len yebalə' beŋə' ca' chso'on txen len Erodən' lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe' ačhoj dižə' cho'ena' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya contr le' lao beŋə' gwnabia' che gobiernən'. ¹⁴ Nach catə' besə'əžin beŋə' can' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Maestr, nežeto' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesa'əna beŋə' yobla, cheda' bito chono' cuent che beŋə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nežeto' can' chsed chlo'ido' beŋə' de'en chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman' o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

¹⁵ Jeso'osən' le'e gočbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'ena'. Con chse'ene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwčhinle' contr nada? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

¹⁶ Nach boso'olo'ine' le' ton na' cata' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —¿No diboj cheina' da' laogüenna', na' no lein' nyoj laogüenna'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

¹⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə' che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach beŋə' ca' catə' gwse'ene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'ənabe' naquən' yesyə'əban beŋə' guat ca'

¹⁸ Na' leczə besə'əžin balə' beŋə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beŋə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beŋə' guat ca'. Nach gosə'ənabe' Jeso'osən' gwse'ene':

19 —Maestr, de'e Moizezan' bzoje' de que ša to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'ena' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'ena' bagotan' cheyaḷə' yeque'e no'olanə' par niḫ niṭə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'ena'. 20 Na' goquan' gwnitə' gažə' bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' cata' gote' notono xi'ine' gwzo. 21 Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olan', na' leczə' got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə' ca' goqua len beṇə' biše'e əgwyonən'. 22 Nach leczə' ca' goqua len bišə'əga'aque' ca' yelə' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olan' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə' no xi'inga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə' got no'olan'. 23 Na' cata' yesyə'əban beṇə' guat ca', ζnoe' entr beṇə' ca' gažə' gaquə' be'en che no'olan'? La' yogue'en bosyo'ošagna' alene' le'.

24 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquan' nyoj Xtižə' Diozan', na' nic nezele naquan' naquə' yelə' guac che Diozan'. 25 Cata'ən yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gacbia' šə' zoso'ošagne'e no šə' cui. Na' cana' caguə' no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozan' beṇə' ca' nitə' yoban'. 26 Na' ca' naquan' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', ζəbito za'alažə'əle can' nyoj Xtižə' Diozan' de'en bzoj de'e Moizezan' can' gož Diozan' le'. Moizezan' ble'ine' to yi' beḷ de'e chdoḷjən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozan' de'e Moizezan': "Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraanə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquan', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacoban'." 27 Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozan' chedə' Diozan' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile Xtižə' Diozan' clelə'.

De'en naquə' de'e blaoch de'en non Diozan' mendad goncho

28 Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə' beṇə' ca' Jeso'osən' na' gwnezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'ena'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozan' ζnon' de'en none' mendad goncho naquan' de'e blaoch?

29 Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə' de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: "Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael. Tozə' Xancho Diozan' zaque'e par güe'ela'ochə'. 30 De'e na'anə' cheyaḷə' gaquecho che Xancho Diozan' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho", lenə' naquan' de'e žialaoch. 31 Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': "Cheyaḷə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho." Bito bi de de'en non Diozan' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' chopə'.

32 Nach be'ena' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquan' de'e li can' nao'onə' de que tozə' Diozan' zo be'ena' zaquə' par güe'ela'ochə'. 33 Na' cheyaḷə' gaquecho che Diozan' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho. Na' leczə' cheyaḷə' gaquecho che sa'aljuežj beṇə'əchcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaquə'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozan' mendad goncho cle ca' gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zaquə'əchən cle ca' bitə'ətezəchlə de'e chnežjwcho Diozan' cho'ela'ochone'.

34 Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i be'ena' xtižə'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə' nabiə' Diozan' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'ənabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

35 Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'ona', gože' lega'aque': —ζBixchen' chesə'əna beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? 36 Cui de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozan' le' gan' nan:

Xancho Diozan' gože' Xana'an:

"Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par niḫ niṭə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'."

37 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ζacabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'azən' ža?

Nach beṇə' zan ca' besyə'əbeine' bosozenague' che'.

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

38 Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' beṇə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab niḫ cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlažə'e zjənyaze' lachə' tonə' na' chesyə'əbeine' cata' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do lao lquey. 39 Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao cata' chja'aque' yo'oda' na' cata' chac lni. 40 Na' choso'oxoayague' no'olə' gozeb ca' par niḫ no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de chega'aque'. Na' cata' chso'one' orasyonə' chso'echgüe' dižə' par niḫ chəsə'əxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozan' clezə ca che beṇə' yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjanac ca' len zjənezene' can' na lein'.

To no'olá gozebá be'e Diozán' xmeche'ena'

⁴¹ Na' goquan' to žlas catá' chí' Jeso'osán' lo'o yo'odao' áblaoná' gan' nitá' caj ca' gan' chgo'o xmech neto' beñá' Izrael par yo'odao' áblaoná'. Na' ble'ine' beñá' ca' catá' gosá'ágü'e xmechga'aque'ena' lo'ina', na' lecza ble'ine' beñá' gwni'a ca' de'e scha'o mechán' gosá'ágü'e. ⁴² Na' lao chgüie' beñá' ca', bžin to no'olá gozebá no'olá yašá' na' gwlo'e čhopə sentab dao' che'ena' lo'o cajan'. ⁴³ Nach Jeso'osán' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li'achnia' le'e, no'olá gozebán' naque' beñá' yašá', pero bagwlo'e de'e zaqua'əch lao Diozán' ca yoguá' beñá' ca' yela'. ⁴⁴ Lega'aque' gosá'əgo'o xmechga'aque' de'e chečo'onən lao yela' gwni'a čhega'aque'ena', pero no'olá nga lao yela' yašá' yela' zi' che'ena' bagwlo'e yoguá' ca ga de'e dao' de che'.

13

Jeso'osán' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinj'e yo'odao' áblaoná'

¹ Na' catá' beza' Jeso'osán' yo'odao' áblaoná', to disipl che'ena' gože'ene': —Xanto', bgüiašc catg xoche zžonone' yo'odao' áblao nga, na' catg xoche yej quinga zžononene'n.

² Nach gož Jeso'osán' be'ena': —Chgüiale catec xoche naqua' yoguá' de'e ca'. Pero ca' naqua' de'en chle'ile nga ŋa'a, gwžin ža yosyo'ochinj beñá' doxenən na' notoch no le'i lega'aquan.

De'en gaquá catá'ən bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosán' de'en zo yešla'alá bđinján' ze frent yo'odao' áblaoná'. Na' catá' besá'əžine' lao ya'aná' gwche' Jeso'osán'. Nach Bedán', Jacobán', Juanná' len Ndrəsən' gosá'əbigue'e lao Jeso'osán' na' bgašá'əzə gwse'ene': ⁴ —Chene'eto' ənežeto' do batá'əquan' gaquá de'e nga nao' nga. Na' žnac gaquá gacbe'ito' catá' bazon baozə gaquá can' na'oná'?

⁵ Jeso'osán' gože' lega'aque': —Le'e gapə cudad par ničh notono əxoayag le'e. ⁶ Gwžin ža catá' zan beñá' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesá'əne' de que zžanaque' Cristán' ben' gwlej Diozán' par gaquələne' le'e. Na' beñá' zan yesá'əxoayague'.

⁷ Pero na' le'e bito žeble catá' yenele dižá' de que chac gwđilə, o de que guaquá gwđilə, čhedá' can' cheyałə' gaquá. Na' la'aná'əczə šə bachac ca' bitoná' əžin ža par šo'o fin che yežlyon'.

⁸ Ze'e əžin žan' yesá'əđilə yež contr yež, na' ŋasyon contr ŋasyon. Na' lecza zan yež de'e zžachi' doxenlə yežlyon' xo'ochgüa, na' gaquá bgüin na' gaquá bichla de'en yesá'əzaquá'əzi'e. Na' te gaquá de'e quinga ŋe'e za'aquəchczə de'en yesá'əžagla beñá' ža' yežlyon'.

⁹ Na' ca' naquá le'e ža, cheyałə' ənezele de que beñá' contr chelen' so'one' le'e lao na' beñá' gwnabia' ca', na' yesá'əyine' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. Yesá'əche'əxaxj'e le'e do lao gubernador ca' na' do lao rei par əsa'əgü'e xya contr le'e de'en chonžilažá'əle nada'. Can' gaquá güe'ele xtižá'aná' lao beñá' gwnabia' ca'. ¹⁰ Na' lecza ze'e əžin žan' šo'o fin che yežlyon', žja'ac beñá' doxen lao yežlyon' yesá'əyixju'i'e dižá' güen dižá' cobə de'en chžežni'in čhia' len beñá' ca' ža' yoguá' ŋasyon. ¹¹ Na' catá' no yesá'əche'əxaxj le'e lao beñá' gwnabia' ca' bito cue' yichjle nac yož'i'ile xtižá'əga'aque'ena'. Lao or na' Spirit che Diozán' əgwwežni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'aná' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwwežni'i Spiritán' le'e, čhedá' caguá le'ena' güe'ele xtižá'aná' sino que Spirit na'aná' güe'en len. ¹²⁻¹³ Yoguá' beñá' cui zžənombia' Diozán' yesá'əgue'ine' le'e čhedá' chonžilažá'əle nada'. Na' xte no bišá'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beñá' par ničh so'ote' le'e na' lecza xte no xi'ine' so'one' le'e lao na' beñá' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonžilažá'əle nada' xte catá'əchən' əžin ža gatle, nachən' žžyeyzole len Diozán'.

¹⁴ Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielán' ben' be' xtižá' Diozán' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beñá' mal ca' so'one' de'en naquá de'e zžan juisy de'en chgüe'i Diozán' lo'o yo'odao' áblao che chio'o beñá' Izrael na' yo'oda'oná' bitoch gonən žin. Na' catá' le'ile gaquá de'e quinga, cana' le'e nitá'əle Jodean' cheyałə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.) ¹⁵ Na' šə zo to beñá' čhone' dezcanz lao sotea che liže'ena' catá' gaquá de'e ca' bagwnia' gaquá, bito galə' yotobe' šinłaze' ca' ža' liže'ena', con cuejyichj'e'en. ¹⁶ Lecza ca' beñá' zda do yoba bito galə' yebi'e par žžyexi'e xadon che'ena' liže'ena'. ¹⁷ Na' ca' tyempən', lechguale zdebə gaquan len no'ol ca' zžənoa' bdao', na' no'ol ca' česə'əguazá' bidao'. ¹⁸ Le'e gon orasyon par ničh chi' cheyałə' əgwxonjle tyemp catá' chi' de'e zag. ¹⁹ Catá' gaquá de'e ca' lechguale čhi' saquá' beñá' Izrael ca' ža'aná'. Na' dezd catá'ən gwxe yežlyon' xte ža ŋeža bito ənacho bagwdi' bagwxaquá' beñá' can' čhi' saquá' beñá' Izrael ca', na' bito əžinłaze'e gaquá ca' len beñəčan' de'e yoblə. ²⁰ Žalá' nžia Diozán' bia' yesá'əžaglaogüe' šša ni yeto beñá' cuich zžəmban catá'ən yeyož yesá'əžaglaogüe'ena' žalá' ca'. Pero por ni che de'en čhaque Diozán' che beñá' ca' čso'onžilažá' le', beñá' ca' bagwleje' par zžənaque' xi'ine', de'e na'aná' cui güe'le latjə yesá'əžaglaogüe' šša.

²¹ Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristán' ben' əbselá' Diozán' par gaquələne' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alá zoe'", bito šejle'ele che'. ²² Zan beñá' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zžənaque' Cristán' o de que čso'e xtižá' Diozán'. Na' so'one' miłagr na' so'one'

de'e naquə yelə' goban, par niç yesə'əxəoyague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxəoyague' lega'aque'. ²³ Banezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par niç cui xoayagle.

Can' gaquə catə' yida' Jesocristən' de'e yoblə

²⁴ Pero na' lao ža ca' cate yeyož čhi' saquə' beṇəçən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'. ²⁵ Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, chedə' Diozən' əgws'i'inə' yoguə' de'e ca'. ²⁶ Na' cana'ach beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəç. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'. ²⁷ Na' əselə'a angl čhia' ca' doxenlə' yežlyon' par yosyo'otobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasələse'.

²⁸ Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolaə chebia xlague'e, chache'ile de que baçh zon yela' yejon'. ²⁹ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁰ De'e li' əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əlol de'e ca'. ³¹ Ca' naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca' naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanə'.

³² Pero na' ca' naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nita' yoban', na' ni que nežda' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə' Xa' Dioz nan' neze.

³³ De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca' beṇə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonə' čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə. ³⁴ Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zita'. Antslə ze'e se'e ližə'enə', che'e xmosə' ca' bi de'en so'on to to'e na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par niç ca' chapəcze'en catə'an yežine'. ³⁵ Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca' xan yo'onə'. Bito nezele ša yida' do bagol o šə do chel o do šbaļ xen o šə do che'eni'. ³⁶ Le'e so ca' beṇə' nchoj bišgal čhei, niç sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə. ³⁷ Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beṇə' chso'onlilažə' nada'. Ləso probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

14

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' ne'e chac fal't yechopə ža par galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael Jerosalenə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nchižə. Na' beṇə' ca' chəsə'ənabia' bəxoz ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' besyə'əyilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ² Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao lni'na' par niç cui yesə'ədopə beṇə' ca' banita' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix'yichj Jeso'osən'

³ Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beṇə' le Simon be'enə' güe'i yizgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao čhi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxe'e to lmet de yef fin de'e yožə to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən' lechgualə zix' chl'a'an na' lechgualə le'eyə' zaquə'an. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj Jeso'osən'. ⁴ Nach balə beṇə' ca' nita' len Jeso'osən' liž Simonə' besə'əže'e na' gwse' ljuəžjga'aque': —žBixchen' con benditjeine' setən' noxe'ena'? ⁵ Güenčhlə žalə' bete'en la' mazlə tmlil gueyə' gueyoa le'ine' čhei žalə' ca', na' mech de'en le'ine' čhei əgwnežjue'en beṇə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'ena'. žBixchen' chdillene'? Güenčguan' babene' len nada'. ⁷ Ca' naquə beṇə' yašə' ca' syempr nita'əcze' len le'e, na' guaquə gaquəlena' aclene' batə'ətezə chene'ele. Pero ca' naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ⁸ De'en bcuasa' no'olən' setən' yichjə'anə' na' bežonən' lao cuerp čhia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuašə'e nada', can' chonle chyeble set zixən' cuerp che beṇə' guatən'. ⁹ De'e li' əchnia' le'e gatə'ətezə čixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhia'anə' leczə čixjue'ile can' ben' no'olə nga len nada'. Na' šanch beṇə' əso'e dižə' ca' güenə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁰ Gwde ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeye' lao beṇə' ca' chəsə'ənabia' bəxoz che neto' beṇə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ena'. ¹¹ Na' beṇə' ca' catə' gwse'ene' xtižə' Jodən' lechgualə besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzolaə gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ena'.

Lao gwsə'ogüe' xšə' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalažə'e bi zejen ca de'en gate'

¹² Na' ža nech che lñi pascon' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə na' lecə chso'ote' xilə' dao' par chjasyə'əzalaze'e can' bebej Diozən' de'e xaxta'oga'aque'ena' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': —žGan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' lñi pascon'?

¹³ Nach gwleje' chopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože': —Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yežagle to beŋə' byo beŋə' noa' che'e nisən' ya'ayene'. Na' le'e žžənaotelene'. ¹⁴ Na' šo'ole len be'ena' na' ye'ele xan yo'ona': "Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lñi pascon', neto' disipl che'." ¹⁵ Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'e zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes, na' nitə' ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o cuart na'anə' əgws'i'ini'ale de'en gaocho lao lñi pascon'.

¹⁶ Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' catə' besə'əžine' syodan' yoguə'əlo' can' gože' lega'aque'ena' goquə. Nach boso'osi'ini'e de'en gwsa'ogüe' xše' lñi pascon'.

¹⁷ Na' catə' beyož gwɣən, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin' besə'əžine' yo'ona' gan' baboso'osi'ini'e de'en əsa'ogüe'ena'. ¹⁸ Na' lao žjəchi'e cho'a mesan' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, entr to le'e chaolenle nada' txen gonle nada' lao na' beŋə' contr ca'.

¹⁹ Nach de'e juisy de'e gwsa'aquene' catə' beyož gwne' ca', nach tgüejə' tgüejə' gwse'e le': —Xana' žanada'an gona' le' lao na' beŋə' contr ca'?

²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Entr le'e šižinle tole chne' na'alən' lo'o platən' txen len nadan', gonle nada' lao na' beŋə' ca'. ²¹ Banaquəczən so'ot beŋə' nada' can' nyoj Xtizə' Diozən' nan gaquə' chia' nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beŋəch. Pero probchguazə be'ena' gon nada' lao na' beŋə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'ena'.

²² Na' lao chsa'ogüe'ena' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en, nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lenŋə' cuerp chia'anə'.

²³ Nach lecə bexe'e basən' gan' yožə nis obasən', na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach bosnežjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'eje'en. ²⁴ Nach gože' lega'aque': —Lenŋə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə por ni che xtolə' beŋəchən'. Na' de'en laljəŋnə' solao gaquə' de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beŋəchən'. ²⁵ De'e li chnia' le'e na'a zelao che'əja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeicho mazachlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lenŋə' de'en socho mbalaz zejlicəne catə'an socho txen gan' nabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

²⁶ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwsə'ole' to immo, nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ²⁷ Na' lao žjəngüe'e nežən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichje nada' por ni che de'en gaquə' chia'. Gaquə' can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: "Gota' beŋə' goye xilə'əno' na' xilə' che' ca' əsa'asələsəb." ²⁸ Pero na' catə' yeyas yebana' ladjo beŋə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca' le'e.

²⁹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'əŋə'əczə šə yoguə' beŋə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichje' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li əchnia' le' neže' antslə ze'e cuež lecon' chop las, gaquə' šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'əŋə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito əŋia' de que bito nombi'a le'.

Na' lecə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjan' gan' nzi' Getsemani, gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žžena' orasyon.

³³ Na' gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juannə', gwsa'aque' gan' nita' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzoloao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'.

³⁴ Na' gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'ana' xte bachonən yelə' got. Lecuežə nga na' sole əŋa'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeje' yelata' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonŋə' gwŋabene' Diozən' šə guac te ca'azə de'en chi' saque'e. ³⁶ Na' gože' Xe'ena': —Xa' Dioz, le' chac chono' yoguə'əlo'. Benšga ca te ca'aza de'en chi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə' de'e əŋia' nada', sino gaquə' con can' ənao' le'.

³⁷ Nach beyeje' gan' nita' disipl ca' šonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon žəchtaso'? žEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'? ³⁸ Le'e ŋa', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əŋa'azle len nada', pero cui chzoile.

³⁹ Na' gozse'e gan' nite'ena' de'e yoblə, jəzene' orasyonŋə', na' gwncze' can' bagwne'.

⁴⁰ Na' catə' bežžine' gan' nite'ena' de'e yoblə, jəyedi'icze' disipl ca' šonə chəsə'ətase', tant

cuih chesa'əzoinē' bišgalən'. Na' xte bito zjəneze' bi əse'e le'. ⁴¹ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'ena' jene' orasyonə' de'e gwyon lase, na' cata' bezzine' gan' nita' disipl ca' šona, na' gože' lega'aque': —ǝEne'e chtasle? ǝEne'e chonle dezcanz? Bach goc na'a. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇač na' na'a bač bžin or gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴² Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Gosa'əzene' Jeso'osən'

⁴³ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'ən ca' cata' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' bosə'oselə' beṇə' ca' chesa'anabia' bħox che neto' beṇə' Izrael na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' beṇə' golə blao che nasyon čheto'onə'. Beṇə' ca' zjənžag Jodən' zjanale'e spad na' zjanlene' no yag. ⁴⁴ Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ena', gože' lega'aque': —Be'ena' gaogua' bħidən', le'ena' senle na' gwčhejlene' par əche'elene'.

⁴⁵ Nach cata' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'ena' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bħidən', pero cagua do laže'ena' bene' ca'. ⁴⁶ Nach beṇə' ca' əzja'ac len Jodən' gwso'oxe'e Jeso'osən' na' gosa'əche'exaxje' le'.

⁴⁷ Na' to beṇə' zecha galə'əzə gwlečhj spad che'ena' gwgdine'en šla'a nag xmos bħoxən' ben' naquəch əblao, gwchogtechgüe'en. ⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca': —Za'acle len spad na' len yag zedəxenle nada' ca to beṇə' bguan. ⁴⁹ Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsd blo'ida' beṇə' lo'o yo'oda'o' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero chac de'e quinga par ničh chac complir can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' gaquə'chia'.

⁵⁰ Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosa'əbejyichje'ene'.

Beṇə' güegon' ben' bexonj

⁵¹ Na' to beṇə' güegon' janaogüe' Jeso'osən', na' nyaze' to lachə' de'e naquə ca to sabana. ⁵² Na' ca gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezə xe'ena' na' le'e bchojte' lo'ina' na' bexonje' ga'alyide'.

Gosa'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən'

⁵³ Na' beṇə' ca' gosa'əzen Jeso'osən' gosa'əche'ene' lao Caifasan' ben' naquəch bħox əblao che neto' beṇə' Izrael. Nach besə'ədobə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon čheto'onə'. ⁵⁴ Nach Bedən' janaogüe' Jeso'osən' zita' zita' xte bžinte' liž bħox əblaonə' na' gwyo'e chy'o'onə'. Na' beṇə' ca' zjənaquə' xə'ag yo'oda'onə' zjəchi'e cho'a yi'ina' par chəsə'əže'ine'. Nach Bedən' jəchi'e len lega'aque' cho'a yi'ina'.

⁵⁵ Na' yoguə' bħox əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chesa'anabia' nasyon Izrael čheto'onə' gosa'yilje' beṇə' əso'e dižə' contr Jeso'osən' par ničh yesə'əchoglaogüe'en che' de que gate', pero notono besə'əzelene'. ⁵⁶ Beṇə' zan gwso'e dižə' güenlažə' contr Jeso'osən' pero xtižə'əga'aque'ena' bito besə'ədiłən. ⁵⁷ Nach balə beṇə' gosa'əzeche' na' gwso'e dižə' güenlažə' contr le' gosa'əne': ⁵⁸ —Beneto' cata' gwne': “Yochinjja' yo'oda'o' əblao nga gwso'on beṇə', na' lao šona žazə gona' yeto yo'oda'o' əblao de'en cui gon beṇačən'.”

⁵⁹ Pero bia'aczə bito bedile de'en gosa'əne'ena'.

⁶⁰ Nach gwzoža' ben' naquəch bħox əblao gwzeche' gwcholga'aque'ena' gože' Jeso'osən': —ǝEbito bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuis beṇə' quinga le'?

⁶¹ Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquəch bħox əblao le': —ǝE le len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon čhechon'? ǝElen' Xi'in Dioz ben' cho'ela'ocho'?

⁶² Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇač na' əchnia' le'e gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Xa' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶³ Cata' bene ben' naquəch bħox əblao xtižə' Jeso'osən' gwso' gwčezə' xe'ena' goquene' de'e mal juisy can' gwna Jeso'osən', na' gwne': —ǝNochxa testigon' chyažjecho? ⁶⁴ Babenecho chžia chnite'e Diozən' de'en ne' naque' Xi'in Dioz len naque' con to beṇačə. ǝBi nale? ǝNac gonchone'?

Nach yoguə' beṇə' ca' ža'ana' gosa'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.

⁶⁵ Nach balə' bosə'oža' xene'ena' cho'ala'o Jeso'osən', na' bosə'ocuaše'e cho'alaogüe'ena' len to lachə' na' gosa'əbaže'ene', gwse'ene': —Gwneya'əšč žnon' chbažə' le'?

Nach xə'ag yo'oda'o' ca' lecəə gosa'əgape'e xague'ena'.

Bedən' bito gwčhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁶ Na' lao chac de'e quinga Bedən' chi'e chy'o' che ben' naquəch bħox əblaoch na' na' chi'e cata' bžin to no'ol criad che ben' naquəch bħox əblaon'. ⁶⁷ Na' cata' ble'ine' chi' Bedən' cho'a yi'ina' par cheže'ine', no'olən' bgüiayanə'ene' na' gože'ene': —Lecəə leno' le' naco' txen Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁶⁸ Pero Bedən' bito gwčhebe' šə naque' txen len Jeso'osən'. Gože' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic nežda' bi dižə'ən cho'o.

Na' gwyeje' jəzeche' cho'a puert saguannə'. Nach le'e gwchežte to lecw. ⁶⁹ Nach bezle'i no'olan' le' de'e yoblə na' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beṇə' ca'.

⁷⁰ Na' de'e yoblə bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osan'. Na' chaczə šlož beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len beṇə' ca' chedə' ca nga chṇio' ngazə nachbia' de que naco' beṇə' Galilea.

⁷¹ Nach Bedən' gože' Diozən' testigw gwne': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an əṇia' bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

⁷² Na' le'e gwchežte lecon' de'e yoblə. Nach jsa'alazə' Bedən' can' gož Jeso'osan' le' de que ze'e gaquə chop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui chchebe' de que nombie'ene'. Na' catə' bene' xbab che de'ena' gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

15

Gosə'əche'e Jeso'osan' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwye'eni'inə' bħoz əblao ca' na' yeziqə'əchlə beṇə' golə blao ca', na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziqə'əchlə beṇə' ca' chesə'anabia' nasyon Izraelən' besyə'ədobə' par niç bosə'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osan' na' bosə'ocheje'ene' na' gosə'əche'ene' js'e'ene'ene' lao na' Pilatən'. ² Pilatən' gože' Jeso'osan': —çElen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osan' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

³ Na' de'e zan de'e gosə'əna beṇə' gwnabia' che bħoz ca' par bosə'ocuiše' Jeso'osan'. ⁴ Nach Pilatən' gože'e Jeso'osan': —çEbito choži'o xtižə'əga'aque'ena'? çEcabi chendo' catec de'e zan ya nga chsa'ogüe' contr le'?

⁵ Pero Jeso'osan' ni to xtižə'əga'aque'ena' bito boži'e, xte bebanchgüeicze Pilatən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osan'

⁶ Na' de to costombr chega'aque' de que ža lṇi pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' Izrael ca'. ⁷ Na' ližya na' de to pres beṇə' le' Barrabas txen len beṇə' ca' bosə'oxe gwdilə lao syodan' na' zjənaque' beṇə' güet beṇə'. ⁸ Na' beṇə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əṇabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr chega'aque'ena'. ⁹ Nach Pilatən' gože' lega'aque': —çEchene'ele əgwsana' ben' naquə rei che le'e beṇə' Izrael?

¹⁰ Gwne' ca' chedə' nezene' beṇə' ca' chesə'anabia' bħoz ca' zjəziague'ine' Jeso'osan', de'e na'anə' bosə'odie' le' lao ne'ena'. ¹¹ Na' beṇə' ca' chesə'anabia' bħoz ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' zan ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' lguə'a Jeso'osan'. ¹² Nach Pilatən' gože' lega'aque': —çBixa gona' len Jeso'osan' ben' nale naque' rei che le'e beṇə' Izrael?

¹³ Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁴ Pilatən' gože' lega'aque': —çBixa de'e mal babene'ena'?

Pero beṇə' ca' gwso'osye'e yelatə' zizjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁵ Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin soldad ca' Jeso'osan', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

¹⁶ Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osan' chy'o che yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə' soldad ca' yela'. ¹⁷ Nach gosə'əyine' xa Jeso'osan' na' bosə'ogwacue'ene' to lachə' morad na' gwso'one' to coron de yešə' na' bosə'ožine'en yichje'ena'. ¹⁸ Na' gwso'onene' borl gosə'əne': —Biba rei che beṇə' Izrael.

¹⁹ Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'ena' to ya, na' bosə'oža' xene'en le' na' bosə'ozo xibga'aque'ena' laogüe'ena' chso'one' ca cho'elao' le'. ²⁰ Na' catə' beyož gwso'one'ene' borlən' besyə'əyine' lachə' moradən' bosə'ogwacue'ene' na' bosyo'ogwacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Bosə'ode'e Jeso'osan' le'e yag corozən'

²¹ To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjənche'e Jeso'osan' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers bosə'ode'e yag coroz che Jeso'osan' cožə' Simonṇə'.

²² Na' gosə'əche'e Jeso'osan' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. ²³ Na' bosə'onežjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osan' bito güe'eje'en. ²⁴ Nach bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gwso'one' xala'ane'ena' rif entr lega'aque' par gosə'ənezene' bi partən' yechelə to toga'aque'.

²⁵ Na' do cheda ga lsil bosə'ode'e Jeso'osan' le'e yag corozən'. ²⁶ Na' yichj yag coroz che'ena' bosə'ozoje' de'en bcuiš le', nan: “Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'.” ²⁷ Na' leczə cana' bosə'ode'e chopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osan' licha na' yetoe' cuite'en yeglə. ²⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal.”

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlolə' yichjga'aque'ənə' gwso'onene' borl gwse'ene': —Len' gwnao' gwaquə yochinjo' yo'odao' əblaona' na' šonə žaza yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

³¹ Na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'one'ene' borl gosə'əne': —Yeziqə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. ³² Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par niχ le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'ənə' χopə lə'a, leczə gwso'onene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

³³ Na' do gobiž goc žχhol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. ³⁴ Na' do cheda šonə catə' gwṇe Jeso'osən' zizjo gwne': —Eli, χlama sabactani? —zeje dižə: “Dioz χhia', χbixchen' bagwlejyichjo' nada?”

³⁵ Na' beṇə' nita' galə'əzə gwse'enene' can' gwne'ənə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšc, chaxe' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

³⁶ Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchiχə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par niχ güe'ejə'en na' be'ənə' gwne': —Cuezcho yešc šə yidə Liazən' na' yoletje'ene'.

³⁷ Jeso'osən' bisye'e zizjo nach gote'. ³⁸ Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael le'e gwchezə'əte gwchołən' gwza'əzə yichjei bechojte che'elə. ³⁹ Na' lao orən' got Jeso'osən', capitan che soldad ca' ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in' Dioz.

⁴⁰ Na' leczə nita' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'əle'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in' naquəch bi'i xcuida', na' leczə len Salme. ⁴¹ No'ol ca' gosə'əzoloa cho'onližə' Jeso'osən' catə'an gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byəžjəne', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'an beze'e Galilean' par bežine' Jerosalennə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

⁴² Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzoloa chexjw že'ənə', na' ža na'ana' catə'an choso'osi'ini'e che lni pascon', na' bachžin or so'ombə'əne' ža dezcanzən'. ⁴³ Na' gwzo to beṇə' le' Jwse na' naque' beṇə' Arimatea, na' nacte' to beṇə' blao entr beṇə' ca' chesə'ənabia' nasyon Izrael χheto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža sełə' Diozən' beṇə' nabia' nasyon χheto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'ənə' benchechlaže'e gwyje' lao Pilatan' jənabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁴⁴ Pilatan' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwnabene' le' šə le bagote'beṇə'. ⁴⁵ Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatan' be'e latjə žjəyēletj Jwsen' cuerp che Jeso'osən' par yeyo'ene'. ⁴⁶ Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyje' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'əna', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwche'ene' to le'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' bləle' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a bana'. ⁴⁷ Na' Maria beṇə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp che Jeso'osən'.

16

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beṇə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguzje' cuerp che Jeso'osən'. ² Na' zil dmiḡw tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg bgüižən'. ³ Na' lao zja'aque'ənə' gwse'e ljuežjga'aque': —χNo gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par niχ šo'ochə?

⁴ Na' ca ne'e zja'aque' zitə'ələ gan' zo bloj ban' besə'əle'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' baχ begə'an. ⁵ Catə' besə'əžine'ənə' gwso'e lo'o blojən' na' besə'əle'ine' to beṇə' xcuida' χi'e lo'ina' šlə'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyiš tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'əle'ine'ene'. ⁶ Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nežda' de que cheyilje Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaret ben' bosə'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxəe' cuerp che'ənə'. ⁷ Le'e žjəya'ac le'e žjəyedixjue'i Bedən' len disipl ca' yelə' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' ca le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸ Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besə'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə χhedə' besə'əžebe'.

Jeso'osən' blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan'

⁹ Na' zil dmigw tempran catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan' ben' bebeje' gaža de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ena'.
¹⁰ Le' jəyedixjue'ine' yeziquə'əchlə beṇə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Cata' bžin Marian' chəsə'əbežyašə' beṇə' ca' na' chəsyə'əgüine'ene' cheda' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'.
¹¹ Na' catə' gwse'enene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejle'e.

Blo'e lao Jeso'osən' chopə disipl che' ca'

¹² Na' blo'e lao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao zja'aque' yoba, pero nž'a'alə can' besə'əle'ine' le'.
¹³ Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' ljuežjga'aque' ca' pero beṇə' ca' lecza bito gwse'ejle'e che lega'aque'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtizə'ənə' yogua' nasyon

¹⁴ Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl che' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdile' lega'aque' de'en zjanaque' beṇə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejle'e de que bebane' ladjo beṇə' guat ca' la'anə'əczə beṇə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'.
¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjəsed le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əloj nasyon dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in chia'.
¹⁶ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' beṇə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'.
¹⁷ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac chia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' əso'e gwde gwdele' dižə' de'en cui no chac.
¹⁸ Guaquə əso'oxe'e no beļ bia benen na' bitobi gaquə čhega'aque'. Na' šə əse'eje' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxoə' na'aga'aque'ənə' yichj beṇə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

¹⁹ Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'an ca' len lega'aque', bezi' beca'a Diozən' le' yoban' gan' chi'e chnabi'e txen len Xacho Diozən'.
²⁰ Na' disipl che' ca' ja'aque' dox-enlə jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Jeso'osən', na' le' goclene' lega'aque' na' bene' par nič gwso'one' no miłagr len yelə' guac che'ənə' par blo'e de que xtizə'əga'aque'ənə' naquən de'e li.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'

¹⁻⁴ Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par niçh na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Benə' zan baçh boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažə'əto'one'. Boso'ozoje'en can' bzejni'i benə' ca' neto', benə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' benə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' benə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwəabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par niçh ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue' to angl de que galjə Juanna'

⁵ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bəzoj che benə' Izrael ca' benə' le Zequeria. Bene' žin len xonj bəzoj benə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Çhabet na' naque' dia che de'e bəzoj Ronnə'. ⁶ Na' Zequerian' len Çhabetən' zja'accze' liçha par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əloj de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyojle'e lei che'ena'. ⁷ Na' notono xi'inga'aque' nita', çhedə' Çhabetən' naque' no'olə güiž, na' çhopte' bazənaque' benə' gola.

⁸ Na' goquən' beyalə' Zequerian' len benə' ljuežje' ca' benə' ca' zjənaquə bəzoj par gwso'one' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwso'əlaogüe'e Diozən'. ⁹ Na' de costombr che bəzoj ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'odao' əblao çhega'aque'ena' gan' chso'əlaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach gwso'one' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'ona'. ¹⁰ Na' žlac bzeye' yalən' gwnita' yoguə'əloj benə' zan ca' chy'olə gwso'one' orasyonnə'. ¹¹ Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' liçhalə gan' çhəsə'əzeye' yalən'. ¹² Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit beçhoj goc lo'o yichjla'aždaogüe'ena' na' bžebçhgüe'. ¹³ Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon çhio'ona', na' no'ol çhio' Çhabetən' sane' to xi'ino', na' əgwsi'ol le' Juan. ¹⁴ Na' so' mbalaz na' yebeديو, na' leçzə benə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje', ¹⁵ çhedə' gaque' benə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en çhesə'əzože benə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'ena' par nabi'an le'. ¹⁶ Na' gone' par niçh zan benə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' so'əlaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'əlaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'. ¹⁷ Na' cuialaogüe' lao Xançon' na' gone' par niçh benə' ca' cui nita' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par niçh benə' godenag ca' yesə'əzenague' che Diozən'. Gone' ca' par niçh yesə'ənita' benə' probnid par əso'əlaogüe'e Xançon' catə'ən yide'. Na' len xbab de'en yo'o yichjla'aždaogüe'ena' na' len dižə' balə de'ene' güe'ena' gaque' ca' profet Liəzən' ben' gwzo cana'.

¹⁸ Nach Zequerian' gože' anglən': —çNacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' baçh naca' benə' gola na' no'ol çhia'ana' leçzə benə' gola.

¹⁹ Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'əlaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižə' güen dižə' cobə quinga. ²⁰ Na' le' gaco' mod, cui gaquə ənio' xte que catə'əçh əžin ža gaquə de'e nga, çhedə' cui chejli'o xtiža'ana'. Na' de'e liçzə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'ana'.

²¹ Na' benə' ca' ža' chy'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' çhedə' gwžeine' lo'o yo'odao' əblao gan' chso'əlo' benə' Izrael ca' Diozən'. ²² Catə' bechoj Zequerian', bene' sefiy len ne'ena' la' bitoch goquə əne'. Baçh naque' benə' mod. Nach gwsa'acbe'i benə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'ona'.

²³ Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaona' beyeje' liže'. ²⁴ Gwde na', no'ol che' Çhabetən' bgüendao' bda'ona' lo'o le'ena' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne': ²⁵ —Güençgua baben Xana' Diozən' len nada', çhedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par niçh bitoch so'on benəçən' xbab çhia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwdixjui'e galjə Jesocristən'

²⁶ Goc xop bio' noa' Çhabetən' bda'ona', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gweje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'. ²⁷ Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əçhgua cuine'. Na' to benə' le Jwse baçh naquən' gwšagna'alene' par gague' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. ²⁸ Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par niçh socho' mbalaz ca yoguə'əloj no'ol ca' yelə'.

²⁹ Catə' ble'i Marian' anglən', benit beçhoj goc lo'o yichjla'aždaogüe'ena' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'. ³⁰ Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'. ³¹ Na' le' gua' xi'ino', to bi'i yo' dao', na' sano'obo',

na' aḡwsi'o labo' Jeso'os. ³² Na' Jeso'osan' gaque' to beṇə' blao na' beṇəchən' yesə'əsi'ene' Xi'in Dioz, Dioz ben' naqua' le'ezeleagüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozan' gone' par niç nabie' nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'. ³³ Na' le' nabie' nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'ena'.

³⁴ Nach gož Marian' anglən': —¿Nacxa gaqua' sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

³⁵ Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozan' yidan gan' zo'ona', na' yelə' guac che Diozan' son len le', Dioz ben' naqua' le'ezeleagüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjana', yoso'osi'ebo' Xi'in Dioz. ³⁶ Na' beṇə' xna'o Chabetən' lecə' bach bgüenda'obo' lo'o le'ena' la'anə'əczə' banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə' güižən'. ³⁷ Bito bi bi de de'e ənacho cui chac gon Diozan'.

³⁸ Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmore', gaqua' chia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jalane'e Chabetən'

³⁹ Gwde na' le'e gwyeyte Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'. ⁴⁰ Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Chabetən' diox. ⁴¹ Na' goquan' catə' Chabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gobce'iteine' chxita' chžia chac bdao' che'ena' lo'o le'ena'. Na' Spirit che Diozan' gwnabi'an yichjla'aždao' Chabetən'. ⁴² Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozan' babene' par niç zochə' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yelə'. Na' Diozan' gone' par niç gaquə' mbalaz che bdao' chio'ona' no'ona'. ⁴³ Nactexan' le' naco' xna' Xana'an zedəlaṇə'o nada'. ⁴⁴ Mer catə' bene naga'ana' chguapo' nada' dioxan', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxita' bžia'bo' lo'o li'anə'. ⁴⁵ Xancho Diozan' bene' par niç anglən' gwne' le' de'en ze'e gaqua' na' zo' mbalaz de'en gwyeyli'o de que gaqua' complir can' gwne'ena'.

⁴⁶ Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozan' do yichj do laža'a.

⁴⁷ Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Babeyaša' beži'ilaže'e nada' naca' xmore' la'anə'əczə' cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṇəchən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

⁴⁹ Diozan' chac gone' de'e cui no zaquə' gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'ena' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

⁵⁰ Na' nota'atezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque',

Diozan' cheyaša' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia čhega'aque'.

⁵¹ Bach blo'i Diozan' beṇəchən' yelə' guac che'ena',

na' babene' par niç beṇə' ya'alaza' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'ena' laogüe'ena'.

⁵² Babene' par niç beṇə' gwnabia' ca' cuich gosə'anabi'e,

na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozan' bcuie' lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.

⁵³ Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que chesə'əyazjene' yelə' lagaclen che Diozan', bagoclene' lega'aque'.

Na' beṇə' ca' gwsa'aque'ne' bitobi chesə'əyazjene',

bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

⁵⁴ Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca xmore'.

Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyaša' yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

⁵⁵ Na' de'en beyaša' beži'ilaže'e de'e Abraanṇə' len xi'in dia che',

bene' complir can' gože' le' len yelə' xaxta'ocho ca'.

Na' zocze' yeyaša' yeži'ilaže'e xi'in dia che de'e Abraanṇə' zejlicane.

⁵⁶ Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len Chabetən' nach beyeje' liže'ena'.

Goljə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis

⁵⁷ Na' catə' bžin or par san Chabetən', gwthane' bi'i byo dao' che'ena'. ⁵⁸ Na' catə' gwse'ene beṇə' gwliž čhega'aque'ena' na' family čhega'aque'ena' de que Diozan' babeyaša' beži'ilaže'e Chabetən', besyə'əbeichgüeine' len le'. ⁵⁹ Na' ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsision. Na' zejen de que chse'ejle'e che lyebe de'en ben Diozan' len de'e Abraanṇə'. Na' gwse'ene' si' labo' Zequeria can' le xabo'ona'. ⁶⁰ Pero xna'abo'ona' gwne': —Nca, čheyał' si' labon' Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse' le': —Notono family čele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwso'one' señy gosə'ənbene' xabo'ona' nac chene'ene' si' la bda'ona'. ⁶³ Nach bene' señy gwñabe' to yag la' dao' gan' bzoje': "Si' labo' Juan." Nach yogue'e besyə'əbanene'. ⁶⁴ Le'e gocte bene Zequerian' na' le'e gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozan'. ⁶⁵ Na' besə'əzəbchgua beṇə' gwliž čhega'aque'ena'. Na' xtižə'əga'aque'ena' gosə' gwliłəṇ doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'. ⁶⁶ Na' yoguə'əlo' beṇə' gwse'ene' dižə'ona' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' che de'e ca', na' gosə'əne':

—¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' čhedə' gosə'əneze' de que zoczə' Diozan' len lebo'.

Dižá' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit che Diozán' yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižá' Diozán' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben' naquá Dioz che chio'o bená' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho nasyon' che'

na' babene' par nič gaquá yechojcho xni'a de'e malán'.

⁶⁹ La' babene' par nič zo to bená' napá yelá' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malán', na' za' be'ená' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquá xmos Diozán'.

⁷⁰ Chac can' gwna Diozán' len cho'a de'e profet ca' bená' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažá' ne'ená' cana'ate.

⁷¹ Gwne' de que yosle' chio'o lao na' bená' contr checho ca'

na' lao na' yoguá' bená' chásá'ague'i chio'o.

⁷² Na' leczá gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyaša' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' ná'a, chone' par nič chac complir ca naquá de'en bene' lyebe gone' par gaquálene' chio'o.

⁷³ Ben Diozán' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraanná'

de que gaquáczá can' bene' lyeben'.

⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' bená' contr ca' par nič ca' gaquá güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

⁷⁵ Na' gwne' gone' par nič gaquá la'ažda'ochon' xi'ilažá' par len le'ená'

na' gone' par nič šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelá' mban chechon'.

⁷⁶ Nach Zequerian' gože' bida'oná':

Na' le' xi'ina', benáčan' yesá'ane' chio' de que naco' profet bená' choe' xtižá' Diozán', Dioz ben' naquá le'ezelaogüe bená' blaó.

Yesá'ane' ca' chedá' le' cuialaogo' lao Xanchon' na' go'o xtiže'ena'

par nič nitá' bená' probnid par əso'elaogüe'ene' catá'en yide'.

⁷⁷ Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozán' yebeje' chio'o xni'a de'e malán'

na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolá'əcho ca',

chio'o naccho bená' nasyon' che'.

⁷⁸ Diozán' cheyaša' cheži'ilaže'e chio'o na' bachsele'e to bená' gaquálene' chio'o.

Na' gwxaquá'əlebe be'ená' ca be'eni' che bgüižán'.

⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o benáč naquán' goncho par nič žjəyechocho gan' zo Diozán' catá' gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o benáč naquán' so cuzecho binlo.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' chio'o gwxaquá'əlebecho ca bená' chsa'aš lo'o de'e žcholán'.

⁸⁰ Na' Juanná' ca bcua' chcha'ogüe', zdate chaquəch yichjla'aždaogüe'en can' chene'e Diozán'. Na' Juanna' jsoe' latjá dašan'. Na' nan' nezoe' catá'en bžin ža gwzolaogüe' gwduxjui'e xtižá' Diozán' len bená' Izrael ca'.

2*Can' goquá catá'en goljə Jeso'osən'*

¹ Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catá'en gwnabia' Sesar Augusto, bene' mendad te

cuent na' əsa'alá' yiš balá bená' ža' to to yež de'e zjəchi' doxen ganá' chnabi'e. ² Na' bguale'e yišən' lao chnabia' Sireniog' nzi' Siria. Na' naquən de'e nech de'en bguale'e yiš balá bená' ža' to to yež. ³ Nach yoguá'əlol bená' jəya'aque' lažga'aque' jəsyá'əde cuinga'aque' cuent par

gwsa'alá'əga'aque' yiš. ⁴ Nach Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi' syoda

Belenná' gan' mbane Jodean'. ⁵ Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenče'e no'ol che' Marian', pero bitoná' yesá'əca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'oná'. ⁶ Na' goquán' lao nite'e Belenná'

bžin or par sane'. ⁷ Na' bi'i nechən' gwxxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebó' lachá'. Na' gwlo'ebó' to lo'i gan' chsa'o bia yixá', chedá' bito bi latjá gwyo'och mesonná' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozenene' bená' goye xilá' ca' de que bagoljə Goslan'

⁸ Na' lao že' na', le'e yixá' che Belen na'atezaczá ža' bená' goye xilá' nechásá'əne'e chsa'ape' xilá' chega'aque' ca'. ⁹ Na' angl che Xanchon' bžine' gan' nita' bená' goye xilá' ca', na' yelá' chey che'eni' che Diozán' gwyečhən bse'eni'in gan' nite'ená'. Na' besá'əžebchgüe'.

¹⁰ Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, ná'a chixjo'ida' le'e to dižá' güen de'e yeba yezaquá'əlažá'əchgua yoguá'əlol bená'. ¹¹ Lao' syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə ná'a ben' chac yebej bená' xni'a de'e malán'. Naque' Cristán' ben' bsele' Diozán' par gaquálene'

benachən' na' naque' Xanchon'. ¹² Par yezelele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³ Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogü'e le', chəsə'əne':

¹⁴ Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gata' yelə' so cuezə' binlo entr beņə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' besə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beņə' goye xilə' ca' gwse' ljuežga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədižjue'ine' chio'o.

¹⁶ Nach besə'acses beņə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'adi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'. ¹⁷ Beyož besə'əle'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'əchlə beņə' ca' naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'. ¹⁸ Na' yoguə'əlo' beņə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beņə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'. ¹⁹ Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əlo' dižə' de'en gwsoe' beņə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogü'e'en bi zəjennə'. ²⁰ Nach besyə'əsa'ac beņə' goye xilə' ca' chso'elaogü'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'an' che yoguə'əlo' de'en bagwse'enene' na' babesə'əle'ine' ca' naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'əbo' lo'o yo'odao' əblaonə'

²¹ Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'əbo' seņy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

²² Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na' lein' de'en bzoj de'e Moizezən', nach gosə'əlene'əbo' Jerosalennə' par jso'əbo' lao Diozən'. ²³ Gwso'one' ca' chedə' nyojən le'e lein': "Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacho' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'." ²⁴ Na' gwso'elaogü'e Diozən' gwso'one' can' na' lei che Xancho Diozən', nyojən: "Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o čopə plomxtil."

²⁵⁻²⁶ Na' Jerosalennə' gwzo to beņə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogü'e'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən' ben' gwlej Xancho Diozən' par gaqualene' benachən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'. ²⁷ Na' Spiritən' benən par nič gwyeye' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənlene'əbo' par nič so'one' len lebo' can' na' lein'. ²⁸ Nach Simeonnə' gwlene'əbo', nach be'elaogü'e Diozən' gože'ene':

²⁹ Na'a ža Xana' Dioz, bač goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beņə' güen žin čhio',

³⁰ chedə' hable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

³¹ Naque' ben' bžio' bia' əgwse'lo'o par yoguə'əlo' beņə'.

³² Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beņə' cui zjənaquə beņə' Izrael par nič se'ejni'ine' xtižo'onə'.

Na' leczə gone' par nič beņə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'an'.

³³ Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca' naquə dižə' de'en be' Simeonnə' chebo'.

³⁴ Na' Simeonnə' gwñabene' Diozən' gone' par nič gaquə güen chega'aque', na' gože' Marian': —Beņə' zan beņə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e chedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zējlicane chedə' so'onlilaže'ene', na' beņə' zan yoso'ozia yoso'onite'ene' catə' yesə'əzene' che'. ³⁵ Na' gone' par nič gacbia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

³⁶ Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in' de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'an naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' banaque' to beņə' golə. ³⁷ Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuičzə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechguəle cho'elaogü'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tğüejə cui gwdaogü'e' par nič benche' orasyon lao Diozən'. ³⁸ Na' goquən' bgüiguə' Añyən' gan' nita' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bač bsele'e ben' gaqualen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlo' beņə' ca' ža' Jerosalennə' beņə' chesə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaqualene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹ Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlo' de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'. ⁴⁰ Na' Jeso'osən' zda chcha'ogü'e' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogü'e'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osan' lo'o yo'odao' əblaonə'

⁴¹ Na' xaxne'e ca' yogua' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'. ⁴² Šižin ize Jeso'osan' cata' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beṇə' Izrael ca' chja'aque' cata' chalə' lnin'. ⁴³ Na' cata' gwde lninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osan' bega'ane' Jerosalennə'. Na' xne'ena' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine', ⁴⁴ con gwso'one' xbab šə' bazjəyede' len beṇə' ca' nžagga'aque' txenna'. Na' tza nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzələ chəsyə'syilje'ene' entr family na' migw chega'aque' ca'. ⁴⁵ Pero hito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶ Na' goquan' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osan' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan'. Jeso'osan' chzenague' xtižə'əga'aque'ena' na' de'e zan chnabene' lega'aque'. ⁴⁷ Na' yogua'əlol beṇə' ca' choso'ozenag xtiže'ena' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni'i che'ena' na' can' choži'e xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ⁴⁸ Na' cata' besə'ələ'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

⁴⁹ Nach Jeso'osan' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyilje nada'? žEcu' ņezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

⁵⁰ Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'ena'.

⁵¹ Na' beyeje' Nasaretan' len xaxne'e ca', bzenague' chega'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'ena' yogua'əlol de'en goquan'. ⁵² Na' ca naquə zda gwyejni'iche Jeso'osan' na' zda gwcha'ocbe', na' Diozan' zda bebeichene' le' na' leczə ca' beṇəchan' zdach besyə'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bchoa nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə' che Diozan'

¹ Cata' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' gubernador che Jodean'. Na' goc Erodən' gubernador che Galilean', na' goc beṇə' biše'e Lipən' gubernador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisaniaš gubernador che Abilinia. ² Nach Anas na' Caifas gwsa'acquəche' bxož əblao che beṇə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozan' be'elene' le' dižə'. ³ Nach Juannə' gwyeje' yogua'əlol yež de'e zjənyechj zjambi'i yao Jordanna', jətxijue'ine' yogua' beṇə' de que cheyalə' yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'ena' na' yesə'ənbabene' Diozan' əgwñitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁴ Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozan' cana'. Quinga nan: To beṇə' əṇe' zižjo latjə dašən', əṇe': “Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' cata'ən yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' cata'ən yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' cata' chidə to beṇə' blaō.

⁵ Le'e yoša' yichjla'ažda'olen' par nič gaquan ca to nez güen gan' baboso'ochixə' ya'a yao ca' par beyaquən to leli.

Na' gaquan ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe', na' bagosə'əchogue' xiše'en par beyaquən liča.

⁶ Na' gwžin ža cata' yogua'əlol beṇə' yesə'ələ'ine' ben' selə' Diozan' par yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'.

⁷ Na' beṇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bchoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. žEchaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozan' par le'e? ⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič sa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozan' cui gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraanna'. Bitō ṇacho de que lechuale chyažje Diozan' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraanna'. ⁹ Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozan', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca naquə yogua'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en.

¹⁰ Nach beṇə' ca' chəsə'əzenag xtiže'ena' gosə'ənbabene' Juannə' gwse'ene': —žBi ca de'e cheyalə' gonto'?

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' napə chopə xadoṇ, cheyalə' əgwnežjue' ton che beṇə' cui bi bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che beṇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

¹² Na' cata' beṇə' gochixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; žbi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

¹³ Na' gože' lega'aque': —Bitō əgwchixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwchixjwle.

¹⁴ Na' beṇə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'ənbabene' le' gwse'ene': —žChexa neto' ža? žBi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale la fuers de'en de che beñə, na' nic gacle testigw falš contr beñə yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

¹⁵ Na' beñə Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozan' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'.

¹⁶ Na' Juannə' goche'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' beñə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par nič so Spirit che Diozan' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquan ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

¹⁷ Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par nič socho txen len le', na' beñə' ca' cui chso'onjilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

¹⁸ Na' de'e zanch de'e gwna Juannə' gwdixjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en. ¹⁹ Nach Juannə' be'e dižə' che gobernadər Erodən' ca naquə' de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beñə' hišə' Erodən'. Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca naquə' yoguə' de'e malən' babene'. ²⁰ Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

²¹ Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beñə' nis, beñə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisan' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisan'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozan'. ²² Na' betj Spirit che Diozan' bžinan' gwzon len le' na' ca orən' naquan ca to ngolbexə. Na' gož Diozan' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'ina', na' chachgüeida' chio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchguə' le'.

Dia che Jeso'osən'

²³ Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əloj de'en zedeyene'. Na' beñə' ca' gwnitə' na' gwsə'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli. ²⁴ Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse. ²⁵ Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Esli. ²⁶ Na' Eslin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda. ²⁷ Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel. ²⁸ Na' Salatielan' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er. ²⁹ Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat. ³⁰ Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim. ³¹ Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatən' naque' xi'in Natan. ³² Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason. ³³ Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Aranə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares, na' Faresən' naque' xi'in Joda. ³⁴ Na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaguən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor. ³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber. ³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec. ³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel. ³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozan' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən' par nič gwyeje' latjə dašən'. ² Choa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao choa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e choa žan'

bitobi gwdaogüe', na' catä' gwde čhoa žan' gwdone'. ³ Na' gož gwxiye'enä' le': —Šä len' naco' Xi'in Diožan', gož yej nga yeyaquan yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osän' len: —Nyojczä Xtižä' Diožan' nan: “Caguä yelä' guao na'azän' äbane chio'o benäch sino leczä chyažjecho yoguä'älol dižä' de'e na Diožan' par äbancho.”

⁵ Na' gwčhe' gwxiye'enä' le' to lao ya'a sibä, na' žalnez blo'in le' yoguä' nasyon de'e zžächi' lao yežlyon'. ⁶ Nach gožän le': —Doxen yelä' čhnabia' de'e de lao yežlyo nacaquan lao na'a. Na' ägwnežjua'an con no che'enda'. Goņa' le' yelä' čhnabia' čhia'anä' na' len yoguä' de'en naquä güen na' yoguä' de'e naquä de'e žialao čhia' ca naquä čhnabia'a nasyon ca' de'en zžächi' yežlyo nga. ⁷ Šä le' güe'elaogo'o nada' yoguä'älol de'e quinga äsa'aquan čhio'.

⁸ Nach Jeso'osän' gože' gwxiye'enä': —Gwčhi'izä' ca'alä nga, Satanas. Nyojczän le'e Xtižä' Diožan' nan: “Cheyalä' šejni'alažä'ächo Xancho Diožan', na' tozä le' güe'ela'ocho.”

⁹ Nach gwxiye'enä' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' äblao de'en zo Jerosalennä', na' gwlequan le' gan' naquä le'ezelaogüe sibä, na' gožen le': —Šä len' naco' Xi'in Diožan' bexitä' nga par che'elä, ¹⁰ la' nyojczän le'e Xtižä' Diožan':

Eselä' Diožan' angl che' ca' par äsa'aclene' le' na' äsa'ape' le'.

¹¹ Na' leczä ca' nan:

Eso'oxe' le' par nič bito äčhego'o no yej.

¹² Nach Jeso'osän' gože'en: —Lezczä ca' nyojczän le'e Xtižä' Diožan': “Bito con goncho Xancho Diožan' prueb šä leine' can' ne'ena'.”

¹³ Beyož gotä'äbia' de que cui gwzoi gwxiye'enä' co'oyelä'an Jeso'osän' gone' de'e malän', bebi'izä'an šlož len le'.

Jeso'osän' gwzolaogüe' chyixjui'e dižä' güen dižä' cobä che Diožan'

¹⁴ Nach Jeso'osän' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diožan' le' len yelä' guac čheinä'. Na' yoguä'älol beňä' ža' yež de'en nyechj mbi'i Galilean' gwse'enene' čhe Jeso'osän'.

¹⁵ Nach Jeso'osän' bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' na' yoguä'älol beňä' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osän'.

Bežin Jeso'osän' Nasaretän'

¹⁶ Na' bežin Jeso'osän' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onä' ža dezczänän' na' gwzeche' blabe'. ¹⁷ Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onä' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazän', ben' be' xtižä' Diožan' cana'. Na' Jeso'osän' bsaše' rollon' na' beželene' partän' gan' nyožän:

¹⁸ Zo Spirit che Diožan' len nada',

na' Diožan' gwleje' nada' zedegua'a dižä' güen dižä' cobä len beňä' yašä'.

Na' babsle'e nada' zedeyena' par nič yesyä'ayaclazä' beňä' ca' zžänita' trist.

Na' zedätixjue'ida' beňä' ca' nitä' xni'a gwxiye'enä' de que yebeja' lega'aque' xni'einä'.

Na' zedeyena' par yesä'äle'i beňä' lchol,

na' beňä' chy'i čzaquä', zedeyena' par nič cuich čhi' saque'e.

¹⁹ Na' zedetižjui'a de que habžin ža bžin or gaquälen Diožan' benächän'.

²⁰ Na' botobä Jeso'osän' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onä', na' Jeso'osän' gwčhi'e. Nach yoguä' beňä' ca' nitä' yo'oda'onä' chosä'ägüiachgüe'ene'. ²¹ Na' gwzolao be'e dižä'anä', gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižä' Diožan' de'en babenele.

²² Na' yoguä' beňä' ca' gwso'e dižä' güen che'enä'. Na' gwse' lježjga'aque': —žEcaguä bengan' xi'in Jwsen'?

²³ Nach gož Jeso'osän' lega'aque': —Šäquä güe'ele nada' can' na dicho čhelen' de'en na: “Beňä' güen rmech le', beyon cuino'.” Na' güe'eljäle nada': “De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquä' yebane beňä', leczä can' cheyalä' gono' lažcho nga.”

²⁴ Nach goze'e lega'aque': —De'e li čhnia' le'e, beňä' gwlaž che beňä' güe' xtižä' Diožan' bito chse'ejle'e che'. ²⁵ Can' goquä ca tyemp che profet Liažän' bito bi bi yejw goquä šon iz yo'o gašjä, na' goc bgüin juisy čhega'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelän'. De'e li čhnia' le'e, gwnita' zan no'olä gozebä Izraelän' cana'. ²⁶ Pero bito bselä' Diožan' Liažän' par gaquälene' ni to lega'aque'. Bselä'ene' yetolä yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olä gozebä. ²⁷ Na' leczä can' goquä tyemp che de'e profet Lešion' gwnita' zan beňä' Izraelän' beňä' gwsa'acšene len yizgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lešion'. Tozä Naaman beňä' Siria beyon Lešion'.

²⁸ Na' yoguä' beňä' ca' ža' yo'oda'onä' catä' gwse'enene' dižä' quinga besä'äža'achgüe'. ²⁹ Na' le'e besyä'äzoža'ate' na' besyä'äbeje' Jeso'osän' syodan' na' gosa'äche'ene' to lao ya'a galä'äza gan' čhi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par che'elä, pero bito goquä bi so'onene' le'. ³⁰ Con beza' Jeso'osän' bedie' gwcholga'aque'ena'.

Jeso'osän' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'azdao' to beňä'

³¹ Na' jsoe' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža dezczanzən' bsed blo'ine' beŋə' ca' ža' lo'o yo'oda'ona'. ³² Na' beŋə' ca' besyə'abanene' ca' naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' chedə' bsed blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beŋə' banded gaɣjw gwche'.

³³ Lo'o yo'oda'o' na' gwzo to beŋə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogü'e'ena'. Na' bgosya'an be'ena' gwnan: ³⁴ —Ljoyeto'ona'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beŋə' Nasaret. Ćezedežziayi'o' neto'ona' Nezczato' no le': Le' naco' beŋə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

³⁵ Jeso'osən' gwđile' de'e xi'ona' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

Na' bchix de'e xi'ona' be'ena' gwchol beŋə' ca' zjəža'ana' nach bechojən, pero bito benen le' zi'. ³⁶ Na' lechgualē besyə'əbane beŋə' ca' nach gwse' ljuēzjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'ona' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'ena'. Nacbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

³⁷ Na' ca' naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'əna' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyečj zjəmbi' i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonŋə'

³⁸ Na' catə' beže'e yo'oda'ona', na' gwyeye' liž Simonŋə'. Na' taobin' che Simonŋə' chacšenene' yo'ochgü'e' de'e la' na' gwso'olgüiže' Jeso'osən' yeyone' no'olan'. ³⁹ Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'ena' na' bcheque'e gwđile' de'e lanə' par bechojən no'olan'. Nach taobi'in che Simonŋə' le'e beyaste' na' goclene' beŋə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beŋə' zan

⁴⁰ Na' catə' bachen bgüižən', yoguə' beŋə' gosə'əche'e con beŋə' chse'i gwde gwde yižgü'e' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwxoə ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'.

⁴¹ Na' leczə bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beŋə' zan ca'. Na' besyə'əchojən gosə'ənan zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwđile' lega'aque' na' bito be'e latjə yesə'ənen chedə' zjənezczen de que naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beŋə'chən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsed blo'ine'

⁴² Na' beteyo catə' gwyeni', beže'e na' gwyeye' to latjə gan' notono nla'. Na' beŋə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zo'e'ena'. Na' bito gwse'ene' yezə' Jeso'osən' lažga'aque'ena'. ⁴³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə beŋə' ca' nita' syoda ca' yelə' cheyalə' žjətixjue'iga'acda'ane' dižə' cobən' de que Diozən' ŋabi'e con notə'ətežə beŋə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par nič žjətixjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴ Ca' goquan' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'oda'o' chega'aque' ca' bsed blo'ine' lega'aque'.

5

Jeso'osən' bene' par nič gosə'əzene' bia zan bełya'a

¹ Na' goquan' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beŋə' zan par bosə'ozenague' xtižə' Diozən' de'en be'ena'. ² Na' Jeso'osən' ble'ine' nita' čopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beŋə' gwxcn beł ya'a ca' bač besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw beł chega'aque'ena'. ³ Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw che Simonŋə' na' gwŋabene' le' gocwlēn par nič bžigü'e' barcw che'ena' latə' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsed blo'ine' beŋə' ca'. ⁴ Na' ca' beyož be'e dižə'əna' nach gože' Simonŋə': —Bžigüə'əch barcw čhio'ona' gan' naquə nisən' zitjoch, na' le'e əgwzälə' yixjw čhelen' par senle bełən'.

⁵ Nach Simonŋə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdole'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yozzalə'əchto' yixjw quinga.

⁶ Na' bosə'əzale'e yixjw chega'aque'ena', na' catə' besyə'əbejga'aque' en zjənžə' achan bełən' yeležə yesə'əchežə'ən. ⁷ Na' beŋə' ca' gwnita' lo'o barcw che Simonŋə' gwsa'axe' beŋə' ljuēzjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon' yeto par əžjse'eclene' lega'aque'. Na' catə' besə'əžin beŋə' ca' na' bosyo'ossə'ache' barcw ca' xte ca' bač gwzolao chse'tjən xan nisən'. ⁸ Nach Simonŋə' ben' leczə le' Bed catə' ble'ine' can' goquan', bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Bebi'izə'əšga len nada' Xana', chedə' la' naca' to beŋə' güen de'e mal.

⁹ Gwne' ca' chedə' le' txcn len beŋə' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'əbančgüe'ine' ca' naquən' gosə'əzene' beł zan ca'. ¹⁰ Na' leczə ca' besyə'əbane xi'in Sebedeon' čopə bišə'əte Jacobən' len Juannə', beŋə' ca' chso'on žin txcn len Simonŋə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonŋə': —Bito žebo'. Le' naco' beŋə' gwxcn beł. Pero na'a gaco' beŋə' güe' xtižə'a, na' gono' par nič so'ombia' beŋə' nada'.

¹¹ Na' catə' besyə'əžinlene' barcw ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach jəsə'ənaogü'e' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to beŋə' che' i yižgü'e' de'en nzi' lepr

¹² Na' goquən catə' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə' chacšenchgüeine' len yižgüe' de'en ne' lepr. Na' be'ena' cata' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'ena', na' belgüüze'ene' gože'ene': —Xana', gonšguei ben par niçh yeyacda'.

¹³ Nach Jeso'osən' bli ne'ena' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guaccə beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca naquə yižgüe' de'en che'ine'ena'. ¹⁴ Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyey lao bχozən' niçh le'ine' de' que baçh beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yiçə' gote' lao Diozan' ca de'en non de'e Moizezən' mendad par niçh yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'ona'.

¹⁵ Na' tža tža gwdach dižə' ca naquə mīlagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədopə besə'əzague' par bosozenague' xtižə' Jeso'osən' na' par niçh beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca naquə yižgüe' de'en chse'ine'. ¹⁶ Na' tši'i güejə bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹⁷ Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'ena' chsed chlo'ine' beṇə'. Na' gaḷə'əzə zjəchi' to chopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjənzi' fariseo por ni che can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebaḷə beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əloj yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczə bale' za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' bosozenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'. ¹⁸ Na' besə'əžin xonj beṇə' zjəlene' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənχoe'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'aclaže'e yesə'adie' na' əžsjo'ene' lao Jeso'osən'. ¹⁹ Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'ena' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par bososaljue' na' bosoletje'ene' len xcame'ena' niçh bžine' lao Jeso'osən' gwchol beṇə' zan ca'. ²⁰ Ca naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'ena': —Babezi'ixena' xtolo'ona'.

²¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzolao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en chon cuine' ca Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtola' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.”

²² Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'ena' nach gože' lega'aque': —čBixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olena'? ²³ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'ana' par gaquə can' nia'ana'. ²⁴ De'e nga gona' par niçh ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtola' beṇə'chən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Nach gože' beṇə' güe'ena': —Gwyas, beyoa' xcamo'ona' na' beyejižo'ona' to šao' to güen.

²⁵ Na' le'e gwyasseste be'ena', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nita'ana'. Nach beyoa' xcame'ena' gan' xoe'ena' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'. ²⁶ Na' yoguə'əloj beṇə' ca' ža'ana' besyə'əbanene' na' gwsə'elaogüe'e Diozən'. Na' do chžebga'aque' gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zaquə yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

²⁷ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gochixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chchixjue'ena'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

²⁸ Nach be'ena' le'e gwzoža'ate' gwlejiyichje' yoguə' šinlaže' na' gwyejlene' Jeso'osən'.

²⁹ Nach Lebin' bene' to lni xen liže'ena' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' beṇə' yeziquə'achlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'. ³⁰ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gochixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

³¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'ena' chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. ³² Nada' za'a zedəyena' par niçh beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtola'əga'aque'ena', pero bito zedeyena' par niçh beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtola'əga'aque'ena'.

Gosə'əbanene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

³³ Nach yebaḷə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' leczə ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto' orasyon. Pero na' disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. čBixchen' ža?

³⁴ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'ena' chšagna'ana' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquan len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej

chsa'ogüie' lao ñe'e zoa' len lega'aque'. ³⁵ Catä'ächän' äžin ža yesä'äche'ëxaxj beñä' contr chia' ca' nada', cana'achän' ächoj catä' bito äse'ej äsä'o disipl chia' ca'.

Jeso'osän' gwne' ca' bsaquä'älebe cuine' ca beñä' gošagna', na' disipl che' ca' ca beñä' migw che beñä' gošagna'ana'.

³⁶ Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par nič gwsa'acbe'ine' de que bito gaquä yesä'änaogüe' costombr gol čhega'aque' na' yesä'änaotie' de'en chsd chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beñä' zo beñä' chčheze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enä'. Šä gone' ca' la' gwxinje' xa cobe' na'anä' na' xa gole'en bito gaquän lebe len pedas xa cobe'enä'.

³⁷ Na' leczä ca' notono zo beñä' chgue'e bino cobän' lo'o yid gola. Šä gone' ca' ža, bino cobän' ächeze'än yid golän' na' laljä binon' na' cuiayi' yidän'. ³⁸ Cle la' cheyalä' que'e bino cobän' lo'o yid coba. ³⁹ Na' ca naquä beñä' bačh yo'olaogüe' che'eje' bino golän' bito yene'ene' ye'eje' bino cobän', čhedä' äne': "Bino golän' naquächän güen." Leczä can' naquän len beñä' bačh yo'o yičhe' costombr gol che'enä', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobän'.

6

Ža dezcanz boso'olečhj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquän to ža dezcanz Jeso'osän' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl che' ca' gosä'älečhe' trigon', na' gosä'äxobe'en, na' gwsa'ogüe'en. ² Nach besä'äle'i bałä beñä' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —žBixčhen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzän'?

³ Na' Jeso'osän' gože' lega'aque': —žEcabi za'alažä'äle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catä' le' na' beñä' ljuežje' ca' gosä'ädone'? ⁴ Gwyeje' lo'o yo'oda'ä' äblaonä' na' gwxi'e yetxtil de'en bazjäncua' bžoz ca' par Diozän', na' gwdaogüe'en len beñä' ljuežje' ca' la'äñä'äczä cui zjänaque' bžoz. Na' yetxtilän' cui de lsens par gao con to beñä' len, letg bžoz ca' chac äsä'ogüe'en.

⁵ Na' leczä gwna Jeso'osän': —Naquän lao na'a äñia' bin' naquän güen goncho ža dezcanzän', nada' naca' ben' bsela' Diozän' golja' beñäčh.

Beyaque to beñä' mbižä šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onä' na' bsd blo'ine' beñä' ca' ža'anä'. Na' entr beñä' ca' ža'anä' len to beñä' bambižä ne'e lican'. ⁷ Na' beñä' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezän' na' beñä' fariseo ca' nite'e na' chosä'ägüiateze' Jeso'osän', chäsä'äbeze' šä goyone' be'enä' ža dezcanzän' par nič äsä'ogüe' xya contr le'. ⁸ Na' gocbe'i Jeso'osän' xbab čhega'aque'enä' na' gože' ben' mbižä ne'inä': —Da ngalä.

Nach bgüigua' be'enä' gwzeche' laogüe'enä'. ⁹ Na' Jeso'osän' gože' lega'aque': —Le'e gonšc xbab čhelen' naquän' na' lein'. žEnan goncho de'e güen ža dezcanzän', o šä nan goncho de'e mal? žEnan goncho par nič cui sa'at beñä' o šä nan goncho par nič sa'ate'?

¹⁰ Jeso'osän' bgüie' yogue'e nach gože' be'enä': —Bli na'onä'.

Nach bli na' be'enä', na' beyaquen. ¹¹ Na' beñä' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beñä' fariseo ca' lechguale besä'äžä'e, na' gwzolao boso'oxi'e entr lega'aque' naclä so'one' len Jeso'osän'.

Jeso'osän' gwleje' šizih beñä' bsi'e apostol

¹² Na' to ža gozej Jeso'osän' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozän'. ¹³ Na' catä' gwye'eni'inä' bolgüižä' disipl ca' par gosä'äbigue' gan' zoe'enä' nach gwleje' šizine' na' äbsi'e lega'aque' apostol. ¹⁴ Na' beñä' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beñä' bišä' Bedän', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome, ¹⁵ na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote, ¹⁶ na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' äbdie' Jeso'osän' lao na' beñä' contr ca'.

Jeso'osän' bzejni'ine' beñä' dao' beñä' zil

¹⁷ Na' beyetje' ya'anä' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquä lašä' len disipl che' ca'. Na' leczä nita' beñä' zan beñä' za'ac doxen Jodean', do Jerosalennä' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonä' zjäčhi'in cho'a nisdä'onä'. Na' entr beñä' ca' nita' choso'ozenag xtižä' Jeso'osän' zjälän bałä beñä' chse'i yižgüe', na' Jeso'osän' beyone' lega'aque'. ¹⁸ Na' beñä' ca' zjäyo'o zjäyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enä' Jeso'osän' bebeje' de'e xio' ca' zjäyo'o zjäyaze'. ¹⁹ Na' yogua' beñä' besä'äyiljlaže'e naclä so'one' par nič yesä'älapä' na'aga'aque' le' čhedä' len yelä' guac che'enä' chone' par čhega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

²⁰ Na' Jeso'osän' gwlis laogüe'enä' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beñä' yašä' čhedä' cho'ele latjä chnabia' Diozän' le'e.

²¹ Mbalaz so le'e chdonle ña'a, čhedä' gwžin ža catä' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle na'a, chedə' Diozən' gone' par niç yebeile.

²² Nada' naca' ben' bseļə' Diozən' golja' beñaç. Na' mbalaz sole šə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beņə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' čega'aque'ena', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beņə' mal. ²³ Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par niç gaquachgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'ena'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'ena' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Pero probchguazə le'e beņə' gwni'a. Chac güen chele na'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen chele.

²⁵ Probchguazə le'e dechgua de'e chaole na'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' chele.

Probchguazə le'e zole legr na'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

²⁶ Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əloļ beņə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aque' profet goxoayag ca'.

Cheyalə' gaquecho che beņə' contr checho

²⁷ Pero le'e chzenagle čhia', le'e gaque che beņə' contr chele ca', le'e gonteza le'e gon de'e güen len beņə' ca' chəsə'əgue'i le'e. ²⁸ Le'e nabteza le'e nab par niç beņə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beņə' ca' choso'ožia le'e xyachol. ²⁹ Šə to beņə' tie' xaguə'əlen' šļa'a, le'e güe' de'en yešļa'a. Šə to beņə' əque'e xadoņ chelen' la fuers, legüe' latjə čhine' len xcamislen'. ³⁰ Notə'əteza beņə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beņə' əque'e bitə'əteza de'en de chele, bito yenablen. ³¹ Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beñaçən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

³² Šə porzə chaquale che beņə' ca' chsa'aque chele, žbixa yejlaotgualen'? Le'egateza ca' chso'on beņə' güen de'e mal ca', chsa'aque' che beņə' ca' chsa'aque čega'aque'. ³³ Leczə šə chonle de'e güen porzə len beņə' ca' chso'on de'e güen len le'e, žbixa yejlaotgualen'? Le'egateza can' chso'on beņə' güen de'e mal ca'. ³⁴ Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beņə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, žbixa yejlaotgualen'? Le'egateza can' chso'on beņə' güen de'e malə', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuēžjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en. ³⁵ Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che beņə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beņə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaoğüe beņə' blao, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'ena' naque' gačjwlažə' len beņə' ca' cui chso'e yelə' choxcwlen che' na' yeziqə'əchlə beņə' güen de'e mal ca'. ³⁶ Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuēžj beñaçle ca' Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə' beñaçən'.

Bito cheyalə' nacho che beņə' de que žjənape' dolə'

³⁷ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par choglaolen che beņə' de que žjənape' dolə'. Šə choglaolen che beņə' de que žjənape' dolə', le'egateza ca' Diozən' choglaogüe'en chele de que nape' dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beņə' de que žjənape' dolə' par niç Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que nape' dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beņə' par niç Diozən' yezi'ixene' chele. ³⁸ Le'e so le'e gwnežjo beņə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Can' chso'on balə beņə' lechguale nale'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əchiše'e lao medid čega'aque' en na' choso'osi'ınše'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyažje beņə' par niç leczə ca' gon Diozən' len le'e.

³⁹ Nach Jeso'osan' be'elene' beņə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beņə' fariseo ca' na' beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beņə' lçhol chedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beņə' yobla. Na' gwne': —žEguaquə to beņə' lçhol cue'e nez yeto beņə' lçholən'? Bito gaque'. Nezecho de que txen žjəsə'əbiçe' to lo'o yech. ⁴⁰ Šə to beņə' chsede' len to maestr, bito nacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yoguə'əloļ de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gaque' beņə' si'inch ca maestrən', sino cachozəczə gaque'.

⁴¹ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beņə' ljuēžjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴² Che' beņə' ljuēžjle: "Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Beņə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xənņə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beņə' ljuēžjlen'.

De'en choncho chlo'in bin' yo'o lo'o yichjla'azda'ochon'

⁴³ Bito nacho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ənacho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen. ⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguan' nezecho bi clas yaguan'. Yag yešə' bito chbian yixgüion', nic yag bisga' chbian obas. ⁴⁵ To beņə' la'azdao' xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'azda'ogüe'

nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' chedə' chzenague' che la'ažda' omale' enə'. Na' yoguə' ate dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda' ocho na' ana' za'an.

Chopə beṇə', na' yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ʒBixchen' che'ele nada' "Xana'", na' cui chonle can' nona' mendadən? ⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə' əlebe yoguə' non' nao nada' na' chzenague' xtižə' ana' na' chone' can' nona' mendadən'. ⁴⁸ Gwxaquə' əlebene' ca to beṇə' ben yo'o. Na' gwche' ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə' de'e gual. Na' catə' bchojchgua yaonə', gwyechjən ližə' enə' na' bito bebixən cuiayi'in, chedə' gwzo chechhguan. ⁴⁹ Na' yoguə' non' cui chzenague' che xtižə' ana' gwxaquə' əlebene' ca yeto beṇə' ben yo'o. Con bene'en lao yo na' azə sin cui bi lanei gwleque'. Na' catə' bchojchgua yaonə' gwyechjən ližə' enə', na' bebixən gwžiai'i' iteczən.

7

Jeso'osan' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catə' beyož be' Jeso'osan' dižə'an len beṇə' ca', beyeje' Capernaunnə'. ² Na' zo to capitan beṇə' bito naque' beṇə' Izrael, na' zo to xmosə' chacšenchgüeine' na' yeležə gate'. Na' capitannə' chacchgüeine' che'. ³ Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osan', bsele'e bałə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' par jse'etə' əyoine' Jeso'osan' šeje' ližə' enə' par yeyone' xmosen'. ⁴ Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osan' gwsa'atə' əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na' gwse'e Jeso'osan': —Naque' to beṇə' zaque'e par gaquəleno'one', ⁵ chedə' chaquene' che chio'o beṇə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gwyej Jeso'osan' len lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine' ližə' enə' catə' bselə' capitannə' bałə beṇə' migw che'enə' lao Jeso'osan', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažə'o yido' ližə' enə', chedə' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o ližə' enə'. ⁷ De'e na' ana' bito beyaxjene' deṇabene' le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque' xmosə' ene'. ⁸ Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero leczə nita' soldad che' ca' xni' enə'. Na' catə' che'e toe': "Gwyej", na' cheje', na' catə' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' nezene' de que con əṇao' yeyaque' xmosə' enə' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osan' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṇə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṇə' gonjilažə' nada' ca chonjilažə' capitannə' nada'. Ni to beṇə' Izrael cui chonjilažə' nada' ca benga.

¹⁰ Nach jəya'ac beṇə' ca' bselə' capitannə', na' catə' besyə'əžine' ližə' enə' babeyaque' xmosə' enə'.

Jeso'osan' bosbane' xi'in to no'ola gozeba

¹¹ Na' gwyej Jeso'osan' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə. ¹² Bazja'aque' galə'əžə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chasə'əchoj xonj beṇə' cho'a puertən' zjənlene' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozeba. Na' benə' zan beṇə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'. ¹³ Na' catə' ble'i Xancho' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežə'o.

¹⁴ Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le' enə' gosa'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

¹⁵ Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolao che'e. Na' Jeso'osan' beyone' le' lao na' xne' enə'. ¹⁶ Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che' enə'.

¹⁷ Na' ca naquə' de'en ben Jeso'osan' gosa' gwłaljə dižə' che' enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əžə.

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osan'

¹⁸ Nach disipl che Juannə' jəsyə'eye'elene' le' dižə' yoguə' ca naquə' de'e ca' chon Jeso'osan'. ¹⁹ Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osan' na' ye'elene': "žElen' ben' naquan əselə' Diozən' o šə soto' lez yida beṇə' yoblən'?"

²⁰ Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osan' gwse'ene': —Juan ben' chchoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquan əselə' Diozən' o šə soto' lez yida beṇə' yoblən'.

²¹ Lao or na'atežə žlac ne'e nita' disipl che Juannə', Jeso'osan' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene' na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par nič besyə'əle'i beṇə' lchəl. ²² Nach Jeso'osan' boži'e xtižə' beṇə' ca' bselə' Juannə' laogüe' enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par nič bałə beṇə' lchəl chesyə'əle'ine', na' bałə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebałə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə bałə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' bałə beṇə'

guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' coba ċhia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ²³ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

²⁴ Na' catə' besyə'əsa'ac disipl ċhe Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —ĴNacxa naqwa ben' jəle'itgüeiczele latjə dašan'? ĴEšayeċhə šayen ċhaque'? Bito. ²⁵ ĴNacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ĴEnyaze' lachə' šao'? Ĵəšə' bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenċhua ca no liž rei, na' bito bi ċhesə'əyazjəne' par yesə'əchoje' ližga'aque'ena'. ²⁶ ĴNoxan' jəle'ilen' ža? ĴEto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'. ²⁷ Ĵhe bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əsela'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə',
par niċh niṭə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

²⁸ Echnia' le'e, notono beṇəċh ne'e so beṇə' naquəċh beṇə' blaocċ ca Juannə'. Na' notə'ətezəċhlə beṇə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blaogwžin ža catə' šejni'ičene' ċhia' clezə ca Juannə'.

²⁹ Na' baļə beṇə' goċhixjw ca' na' len yeziqə'əċhlə beṇə' ca' bċhoa Juannə' nis, gwsa'acbe'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'ene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'. ³⁰ Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' ċhoso'osed ċhoso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' gwsə'onczə yiċhjaoga'aque' cui besyə'ədinjəne' xtolə'əga'aque'ena' can' gone'e Diozən' na' bito bċhoa Juannə' lega'aque' nis.

³¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĴNac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle na'a? na' žnac nacle? ³² Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' ċhedə' cuicəz bi de žleb ċhele. Ca naquə' bidao' ca' catə' niṭə'əbo' do gan' ċhac ya'a ċhe' ljuēžjga'acbo': "Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüēž, peor." ³³ Juan ben' ċċċhoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdao'əogüe'e can' ċhe'ej ċhsa'o beṇə' yobla, na' nic güe'ej bino. Nach gwnaled ċhe': "Yo'o yaz de'e xi'onə' yiċhja'azdaogüe'ena'." ³⁴ Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəċh, na' ċhle'ile ċhe'ej ċhaogua' can' ċhe'ej ċhaole, na' nale ċhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw ċhe beṇə' goċhixjw ca' na' migw ċhe yeziqə'əċhlə beṇə' ca' ċhso'on de'e mal. ³⁵ Pero na' Diozən' ċhone' par niċh beṇə' ca' ċhoso'ozenag ċhe' ċhso'one' ca nabia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeje' liž Simon beṇə' fariseo

³⁶ To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' ližə'ena' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'ena' na' gwċhi'e cho'a mesən'. ³⁷ Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwṇezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'ena'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüigua' no'olən' cuit Jeso'osən' noxə'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e ċhlə' žix'. ³⁸ Na' no'olən' jəbigue'e galə'əžə xni'a Jeso'osən', na' gwċhežə'. Nis əxċhež ċhe'ena' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxi'e ni'ena' len yišə' yiċhje'ena', na' bnopə'en, na' gwdebe'en set žixən'. ³⁹ Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' ċhon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guacbe'ine' de que no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e ċhe'enda' əṇia' le'.

Nach Simonnə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

⁴¹ Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwniṭə' ċċopə beṇə' gwsa'ale'e xmeċhe'. Toe' gole'e gueyə' gueyoa meċ de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario. ⁴² Na' ċċopte beṇə' ca' ni toe' cui de ċhega'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na' ben' gwlej meċən' bñitlaogüe' de'en ċhsa'ale'e ċhe'ena'. Gwnašc nada', žnoe' entr beṇə' ca' ċċopə gwsa'aqueċhene' ċhe'?

⁴³ Nach Simonnə' gože'ene': —Šəquə ben' əbñitlaogüe' xya ċċein' de'e xenċ.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'onə'.

⁴⁴ Nach gwyeċhje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonnə': —ĴEchle'ido' no'olə nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇə' nis ċhib ni'a, pero no'olə nga bagwdibe' ni'anə' len nis əxċhež ċhe'ena', na' bxi'en len yišə' yiċhje'ena'. ⁴⁵ Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə nga dezd bla'atia' nga ċhnopə'e ni'anə'. ⁴⁶ Bito gwdebo' set yiċhja'anə', pero no'olə nga bagwdebe' set žixən' ni'anə'. ⁴⁷ Na' əchnia' le', xtolə'ena' gwsa'aquan de'e zan, pero babezi'ixena' ċhe'. De'e na'anə' ċhacċgüeine' ċhia'. Ben' bito əžinlažə' xtolə'ena' ca xtolə' no'olə nga, catə' yezi'ixena' ċhe' bito gactequene' ċhia'.

⁴⁸ Nach gože' no'olən': —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

⁴⁹ Nach beṇə' ca' ċhsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzolaə ċhe' ljuēžje': —ĴNoxa bengə ċhaclizene' de que le'ena' ċhezi'ixene' dolə'?

⁵⁰ Nach gož Jeso'osən': —De'en ċhonližažo'o nada' babezi'ixena' ċċio'. Beyej to šao' to güen.

¹ Na' techlā gwyej Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyečj zjəmbi'i Galilean', na' jtičjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozan' nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šižin ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol. ² Nach xonj no' olə' lecəzə zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeye' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'ena', na' yebalə' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acsenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebey Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ena'. ³ Nach lecəzə len ben' le Xguan, xo'olə' Chosa. Na' Chosan' yo'oləo' lao ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo' che' ca'. Na' lecəzə len ben' le San gwyejlene' Jeso'osən', na' yezan beṇə' yeziquə'achlā. Na' no'ol ca' bosə'očhine' bitə'atezə de'en gotə' čhega'aque' par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴ Na' beṇə' zan besə'ədope' gan' zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə' Diozən'. Gwne': ⁵ —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho' a nez, na' bosə'olej bosə'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁶ Na' balən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej, na' catə' bla'aquanə' gosə'əbižən čhedə' caguə' bi gopə' denə'. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'əṇən lao yo ga nchižə' xsa yešə' na' bla'aquan txen na' bosə'o'olə' yag yešə' ca' lega'aquan. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'əṇən lao yo šao' na' bla'aquan na' gosə'əbian to gueyoa güeja.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwne' zizjo gwne': —Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

⁹ Nach disipl che' ca' gosə'əṇəbene' le' bi zeje jemplan' de'en be'ena'. ¹⁰ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozan' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'achlā cho'elenga'aca'ane' jempl čhedə' bito chse'ejle'e čhia'. Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹¹ Na' ca' naquə' jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'. ¹² De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e čhizinte gwxiye'ena' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' par nič cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'. ¹³ Na' de'e ca' besə'əgo'əṇən naquə' lao yej gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsyə'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaquə' ca to de'e cui bi lo'i chon, složga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal čhega'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' čhei. ¹⁴ Na' de'e ca' besə'əgo'əṇən lao yo ga nchižə' xsa yešə' zejen ca beṇə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesyə'əlal' chesyə'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'ena' choso'olə'əṇən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'ena', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyalə'. ¹⁵ Na' de'e ca' besə'əgo'əṇən lao yo ša'onə' zejen ca beṇə' la'aždao' güen ca' catə'ən chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen čhega'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əčhejlaže'e len bitə'atezə de'en chac čhega'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

¹⁶ Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsdə' əblo'ine'ena' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdoše'en to žomə' na' nic no gwcuašə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'ina' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'. ¹⁷ Guaquə' can' na dičo de'en na: “Yoguə'əloj de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloj de'en cui no gwse'ejni'i antslə, lecəzə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

¹⁸ De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, čhedə' la' šə' chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə' bito chzenagle čhei, de'e daon' banzezele ganlāžə'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

¹⁹ Na' xna' Jeso'osən' len beṇə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclačə'e yesə'ədie' pero tant beṇə' zan ža' caguə' goquə' yesə'əžine' gan' zoe'ena'. ²⁰ Na' gwnitə' beṇə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

²¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'ena' zjənaquə' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nisdə'onə'

²² Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca', na' gože' lega'aque': —Elaquə'əcho yešlā'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e yelca'. ²³ Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolaog gwečhj to be' gual lao nisdə'ona' na' barcon' gwzolaog gwyočan nisan' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e. ²⁴ Nach boso'y'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —jMaestr! jMaestr! jBačh chbiayi'icho!

Nach cata' gwyase' ne'e chas chats' nisdə'ona' na' gwdile'en len be'ena', na' le'e gosə'əbe'ežiten. ²⁵ Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle chia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse' ljuežje': —Bitolja naquə bengə con to beŋachza, la' čnaxca gon to beŋač par yebečzie' be' gualan' len nisdə'ona'.

To beŋə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶ Na' besə'əžine' laž beŋə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaguə'əcho nisdə'ona'. ²⁷ Na' cata' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beŋə' lao' syodan' jəšague' le', beŋə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi xi xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant. ²⁸⁻²⁹ Na' beŋə' gwlaž čhe' ca' boso'očeje' ni'a ne'e ca gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onan ca bzoxy' btine' gdenŋə' na' leczə gwso'onən ca gweje' gan' cui no beŋə' zjənla'. Na' be'ena' cata' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'ena' na' de'e xio' ca' boso'ogosya'an le', zižjo gosə'anan: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə le'e zelaogüe beŋə' blaog. Chatə'əyoito' le' cui əgwchi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anan ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao' be'ena'. ³⁰ Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —čBi lele?

Na' gosə'anan: —Legion leto'.

Gosə'anan ca' chedə' zanəŋ gwso'on yichjla'aždao' be'en'. ³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyojn Jeso'osən' cui gone' ca žjasyə'ədebən lo'o yech gabilən'. ³² Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beŋə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyojn le' par güe'e latjə žjesyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə. ³³ Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'ena' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədinses coš ca' le'e ya'ana' na' jesyə'əxopəb lo'o nisdə'ona', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisan'.

³⁴ Na' beŋə' ca' choso'oye coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquan' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jesyə'ədixjue'ine' beŋə' lao' syodan', na' beŋə' nita' do yoba can' bagoquan'. ³⁵ Na' beŋə' ca' cata' gwse'ene' xtižə beŋə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüe' de'en bagoquan'. Na' cata' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'ena' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'ena'. Na' besə'əžebe' de'en goquan'. ³⁶ Na' beŋə' ca' besə'əle'i de'en goquan' gwse'e beŋə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena'. ³⁷ Nach yoguə'əloj beŋə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'ena' chedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e. ³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene'. ³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue' catec de'e mban' baben Diozan' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyезenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə beŋə' gwdan lao xadon che'ena'

⁴⁰ Na' cata' bežin Jeso'osən' Capernaunə' beŋə' zan banitə' chasə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'ena'. ⁴¹ Na' bžin to beŋə' le Jairo, ben' naquə beŋə' gwnabia' che'yo'odao' che beŋə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'ena' ⁴² chedə' bazon gat bi'i no'ol che'ena'. Naco' bi'i tlišə'əzə na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beŋə' zan gosə'əbiadi'ene' xte boso'ochi'izəje'.

⁴³ Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len beŋə' güen rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmech. ⁴⁴ Na' bgüigua' no'olan' cožə' Jeso'osən' na' gwthane' lox xadon che'ena', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'ena'.

⁴⁵ Na' gož Jeso'osən' beŋə' ca' zja'aclen le': —čNon' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əchebe' de que gosə'əgane' le'. —Nachi Bedən' len beŋə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beŋə' zan ža' nga, na' chesə'əchi'izəje' le'.

⁴⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beŋə' bagwdane' nada'. Na' chache'ida' de que beyaquene' len yelə' guac chia'ana'.

⁴⁷ Nach no'olan' cata' goche'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'ena', bgüigue'e lao Jeso'osən' do chaž čžebe', na' bzo xibe' laogüe'ena' be'e dižə' lao yoguə' beŋə' ca' ža'ana' bixchen' gwthane'ene' na' can' goquə le'e beyacaine'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' no'olan': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

⁴⁹ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' cata' bžin to beŋə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' chio'ona'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

⁵⁰ Pero na' cata' bene' Jeso'osən' dižə'ana' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

⁵¹ Na' catá' besá'əžine' liž be'ena' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beŋə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'aza. ⁵² Na' baçh chacchgua scandl çhedá' yogua' beŋə' ca' ža'ana' çhasá'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁵³ Na' gosá'əzi'ičhi'iz'e'ene' çhedá' zjəneze' de que bagotbo'onə'. ⁵⁴ Pero Jeso'osən' beže'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüize'əbo' che'əbo': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵ Nach bebambo' na' le'e beyatebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'əbo' de'e gaobo'.

⁵⁶ Na' besyá'əbanchgüie' xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən'.

9

Jeso'osən' bsel'e disipl che' ca' šižin jəsá'ədixjui'e xtiž'e'enə'

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par niç əsa'aque' yesyá'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yičhja'azdao' beŋə', na' lecza par niç əsa'aque' yesyá'əyone' beŋə' çhsa'acšene. ² Na' lecza bene' mendad žjəsá'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notá'ətezə beŋə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyá'əyone' no beŋə' güe'. ³ Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'ale tnežən'. Bito yeyilje garot goxə'ale, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale çopə xadoŋ. ⁴ Na' gatá'ətezə əžinle na' no ližei šo'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle. ⁵ Na' gatá'ətezə yež əžinle ga cui yesá'əgüialoogüe' le'e, catá' yesa'acle yežən' əgwsi'ins ni'alen' par yežib bište de'en gwžianəŋə'. Gonle ca' par niç əgwlo'iga'aquele' de que de'e malən' çso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'ele.

⁶ Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsá'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyá'əyone' no beŋə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bçhoa beŋə' nis

⁷ Na' gobernador Erodən' goquene' tola catá' benene' yogua'əlol de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Gocžejlaže'e çhedá' balə beŋə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beŋə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁸ Na' yebale' gwse'ene' de que profet Liázən' babelə yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebale' gosá'əne' de que to profet beŋə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beŋə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁹ Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosá'əçhogue' yen de'e Juannə', pero žnoxa benga babenda' dižə' çhei?

Na' gwdiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyá' mil beŋə'

¹⁰ Na' catá' besyá'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'ena'. Na' gwçhe'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida. ¹¹ Catá' gwsa'ache'i beŋə' ca' ničə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsá'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialoogüe' lega'aque' na' bsed blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notá'ətezə beŋə' soe' latjə. Na' beyone' beŋə' ca' çhsa'acšene.

¹² Catá' gwzolao chxoá bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beŋə' quinga yež ca' de'en nyeçh j mbi'i nga par yesá'əyilje' gan' yesá'ətase' na' par niç yesá'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' çhedá' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³ Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyá'əga yetxtil na' çopga beł ya'a de checho. Lete šə si'ichchon par baquen əsa'o yogua' beŋə' quinga.

¹⁴ Gosá'əne' ca' çhedá' la' ža' ca gueyá' mil beŋə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesá'əbe' šiyon güeje beŋə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesá'əbe' yogua' beŋə' ca'. ¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyá' yetxtilən' na' çopə beł ya'ana', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxçwlen che Diozən', na' bzoxxje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beŋə' ca'. ¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyá'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žomə.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto ničə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —žBin' çhasá'əna beŋə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Bale' çhasá'əne' naco' de'e Juan ben' bçhoa beŋə' nis, na' yebale' çhasá'əne' de que naco' profet Liázən' ben' gwzo cana', na' yebale' çhasá'əne' de que naco' yeto profet beŋə' gwzo cana'ate na' le'ena' babeban ladjo beŋə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —žChexa le'e? žbi nale? žnon' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwle j Diozən' par gaquəleno' nasyon çhechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

²¹ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' nasyon chega'aque'ena'. ²² Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇač. Na' de'e zan de'e chonən byen čhi' saca'a. Na' ca naqua beṇə' golə' blao che nasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bχoz čhecho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', cabi se'ejle'e čhia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Nach gože' yogua' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquele che de'en čhi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia'. ²⁴ Notə'ətezle chaquele gonle par nič cui čhi' saquə'əle o par nič cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlaza' cuinle čhi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni čhia' bade yelə' mban zejlicane chele. ²⁵ Bito bi de'e güen gaquə' che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane. ²⁶ Notə'ətezle šə cheto'ile čhia' na' che xtiža'ana', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇač. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə' nsa'a yelə' chey che'eni' čhia'ana' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'. ²⁷ Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'ena'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

²⁸ Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeye' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwche'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'. ²⁹ Na' lao bene' orasyonnə' goc cho'alaogüe'ena' ca de'e chey che'eni', na' xalane'ena' beyaquən šyiš xilə' xte gwnatitən. ³⁰ Na' lao or na' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'. ³¹ Gwso'e dižə' ca' naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən' lega'aque'. ³² Na' Bedən' len beṇə' ca' yechopə' lechgualə' gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero cats' bechoj bišgal čhega'aque'ena' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'ena', zeche' cho'elene' de'e Moizezən' len profet Liazən' dižə'. ³³ Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moizezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. žEguaquə' gonto' šonə' ranš, ton par le', na' yeton par Moizezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gwne'. ³⁴ Na' lao gwne' ca' gwyechj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe' de'en goc ca'. ³⁵ Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' chei. Che le'ena' le'e gwzenag.

³⁶ Na' cats' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetoza Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yezičə'əchlə beṇə' ca' naquə' de'en bagwse'en besə'əle'ine'ena'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

³⁷ Na' beteyo cats' bach besyə'əyetje' ya'ana', jəsə'əšag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'ena'. ³⁸ Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwne' zizjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'yoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacho' xi'ina' tlišə'. ³⁹ Čninž de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' canə' chechojən' lebo'. ⁴⁰ Bagotə'yoida' disipl čhio' ca' par nič yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o' chaz yichjla'azda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹ Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'ana': —žBixčhexan' cui chejle'ele čhia'? Clellən' chonle' na' naljele. Bachac šša zoa' napa' yelə' chxenlaza' len le'e. žBatxan' šejle'ele čhia'?

Nach gože' xa' bida'ona': —Doa' xi'ino' nga.

⁴² Na' lao zjsə'əbo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benan par nič lechgualə' fuert gwyazbo' šonnə', na' bchix' btołən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdüle' de'e xi'onə' par nič bechojən lo'o' yichjla'azda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'əbo' lao na' xabo'onə'.

⁴³ Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

De'e yoblə' gwdixjue' e Jeso'osən' de que gate'

Na' besyə'əbanene' che yogua' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə: ⁴⁴ —Legon par nič dižə' nga šo'on yichjla'azda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇač.

⁴⁵ Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', chedə' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əbanene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə' disipl che' ca' noe' naquə' blaoch

⁴⁶ Na' gwsa'acyožə' disipl che' ca' entr' lega'aque' noe' naquə' beṇə' blaoch. ⁴⁷ Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one'ena' na' goxe' to bidao' na' bso'əbo' cuite'ena'. ⁴⁸ Na' gože' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe' de'en chaquele

chia', chonczie güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə chonczie güen len Diozən' ben' bsele' nada'. Na' notə'ətezle catə' chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'əle, banaquəczle beṇə' blao.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

⁴⁹ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə', na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

⁵⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca' chedə' šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannə'

⁵¹ Na' laogüe bazon baözə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwchoglaže'e šeje' Jerosalennə'.

⁵² Na' bsele'e to chopə beṇə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par nič žjəsə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'. ⁵³ Pero beṇə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', chedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' chja'aque' Jerosalennə'.

⁵⁴ Na' disipl che' ca' chopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine' can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach gosə'ənbene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, žache'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', əṇabeto' Diozən' əsele'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga?

⁵⁵ Pero Jeso'osən' gwyechje' na' gwdile' lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'. ⁵⁶ La' nada' bito bida' par əgwžiai' a benəchan', sino bida' par nič gona' ca' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' benəch.

Nach ja'aque' yež yoblə.

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene' yesə'ənaogüe'ene'

⁵⁷ Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gata'ətezə šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' benəch.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denao nada'.

Pero be'enə' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xa'anə' xte catə' əžin ža gate' par nič əgwcuəša'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aque' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətixjue'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə.

⁶¹ Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' family chia' dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzolao naogüe' nada' šə bito naogüe' do yichj do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'on.

10

Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjəsə'ədixju'e xtiže'ena'

¹ Gwde de'e quinga, Xanchon' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad yesə'əbialaogüe' əžja'ac chopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'. ² Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to chopgale nitə'. De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o chixjue'echo xtiže'ena'. ³ Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xils' dao' ladjoga'aque'enə'. Can' chso'on bež ca' chso'otbeb xils' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e. ⁴ Bitu gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez. ⁵ Na' notə'ətezə ližei šo'ole, zgua'atec ənale: "Chnablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga."

⁶ Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'enə', na' gaquə can' bagwṇablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'alen'. ⁷ Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bitu yejilje ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bita'ətezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyala' si'e laxjue', le'egateza ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole. ⁸ Na' cats' əžinle to yež ga əso'elaogüe' le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e. ⁹ Le'e yeyon beṇə' güe' nita' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': "Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi' le'e."

¹⁰ Pero na' cats' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyan' na' le'e ye'ega'aque': ¹¹ "Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyxjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi' le'e."

¹² Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par niç byiṇj yi' na' sofr lao' syoda Sodomān' por ni che de'en cui bos'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li achnia' le'e, žan' gaquə' juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān'.

Beṇə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

¹³ Nach gozna Jeso'osən': —iProbchguazə le'e beṇə' Corazin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədiṇjine' xtolə'əga'aque'ena' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə' ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par niç sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'ena'. ¹⁴ Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə' juisyən'. ¹⁵ Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gonchgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtižə'anə', na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' chia' nada'. Na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

¹⁷ Beṇə' gyonši ca' catə' beyož žəsə'ədiṇjui'e xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan miłagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən cheto'.

¹⁸ Na' gože' lega'aque': —Ble'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanasən' to žalnez. ¹⁹ Babena' le'e yelə' guac par niç əgwlej əgwšošjle no bel əznia' na' no bəxgoni', na' leczə əgwlej əgwšošjle gwxiye'ena'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e zi'. ²⁰ Pero bito yebeitegüle de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən chele, sino le'e yebeichgüie de que Diozən' babzoje' lalen' le'e libran' gan' zjənyoj la yoguə'əloł xi'ine' ca'.

Bebeichgüie Jeso'osən'

²¹ Lao or na'atezə ben Spirit che Diozən' ca bebeichgüie Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen chio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Babzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyazjene' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, chedə' can' gwyazlažo'o.

²² Nach gože' beṇə' ca' ža'ana': —Xa'ana' babene' lao na'a chona' par niç chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada' na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'ana', chona' par niç zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'ana' na' ni nada'.

²³ Na' gwyeçj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'. ²⁴ Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'ene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch gołə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'ene' yesə'əneze' de'en nezele, pero bitoch gołə' yesə'əneze' en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵ Na' gwzecha to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, žbi cheyałə' gona' par niç gatə' yelə' mban zejlicane chia'?

²⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —žBin' nyožən le'e lein'? žNac nan?

²⁷ Na' ben' chejni'ichgüie che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyałə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

²⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e ličzə can' bagwnao'. Can' cheyałə' gono' par əbano' zejlicane.

²⁹ Na' be'ena' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' licha can' nanṇə' na' gože' Jeso'osən': —žNon' naquə' ljuežja' ben' cheyałə' gaquəda' chei?

³⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalennə' par yežine' Jerico na' žəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'ena' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to beṇə' guat. ³¹ Na' goquən' to bəxoz gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'ena', nach gwdie' yešla'ala nezən'. ³² Leczə can' ben' to beṇə' gołə' lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaona'). Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'ena' na' gwdie' yešla'ala nezən'. ³³ Pero to beṇə' Samaria lao

ngü'e nezan' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə' əlaže'ene'. ³⁴ Na' bgüigüe'e gan' de'ena', na' bšone' set na' bino lao güe'ena', na' bcheje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə' xporre'ena'. Na' beche'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'. ³⁵ Na' beteyo gwleje' čhopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonna' na' gože'ene': "Bgüia bye benga na' ša bichlə de'en gono' gast na' čhixjua'an catə' zezə'a." ³⁶ Beyož be' Jeso'osan' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen beña' bguan ca', nach gože' ben' čsed chlo'i lein': —čBi chacdo'? čnoe' beña' ca' goquene' de que beña' probə'n naquə' ljuēžje' ben' cheyałə' gaquene' čhei?

³⁷ Nach ben' čsed chlo'i lein' gože' Jeso'osan': —Ben' beyaša' beži'ilaža' ben' jəsyə'əxen beña' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osan' le': —Łeczə can' cheyałə' gono' dezd na'a, yeyaša' yeži'ilažo'o yogua'əloł beña'.

Jeso'osan' jəlane'e Martə'n na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osan' gwyeje' liže'en. ³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osan' par bzenague' xtiže'ena'. ⁴⁰ Pero na' Martə'n belalčgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osan' na' gože'ene': —Xana', čəcabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadə'n toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

⁴¹ Xanchon' gože' le': —Mart, čhi'ichgua yichjo' čhe xmendado'ona' na' chaczejlažo'o laogüe de'en nyanchguan. ⁴² Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, čhi'ichgua yichje' chzenague' čhia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Łezan de'en žiala gonle.

11

Jeso'osan' blo'ine' can' so'one' orasyon

¹ Na' gwzo Jeso'osan' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonnə' to disipl čhe' ca' gože'ene': —Xanto', bšed blo'išgüei neto' naquan' cheyałə' gonto' orasyonnə', can' bšed əblo'i de'e Juannə' disipl čhe' ca'.

² Na' Jeso'osan' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonnə' quingan' nale:

Xato' beña' zo yoba, čhnabto' yogua'əloł beña' əso'elaogüe'e le'.

Čhnabto' gono' par nič beña' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'ona' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

³ Benšga na'a de'e gaoto' tza tza.

⁴ Na' beži'ixenšga čheto'

čhedə' łeczə neto' cheži'ixento' che sa'aljuēžj beňachtə'ona' bitə'ətezə de'e čso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab čheto'ona' par gonto' de'e malə'n,

mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malə'n.

⁵ Nach gož Jeso'osan' lega'aque': —Łegon xbab nac gaquə šə šejle liž beña' migw čele do chel na' ye'elene': "Migw čhia', beňšga nada' šonə' yetxtil. ⁶ Babla' to migw čhia' beña' za' zita', na' bito bi de čhia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'." ⁷ Na' migw čhelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'əlen', əne': "Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertə'n na' badeto' čhtasto' len xi'into'. Bito čhasa' par gona' de'en čhyažjdo'." ⁸ Echnia' le'e, la'anə'acza' naque' migw čele bito yene'ene' čhase' par gone' le'e yetxtilə'n, pero šə sole yepəyoe nabelen le' na' gwyašəze' na' gone' bitə'ətezə de'en čhyažjele. ⁹ Na' čhnia' le'e, bitə'ətezə de'en čhene'echo

gaquə, de de'e goncho par nič gaquə'n. Šə to de'e čhene'echo so'on beña' čhio'o, čhnabchon.

Šə to de'e čhene'echo əželecho, čhyiljchon. Šə puert de'en čhene'echo əsaljo beña', čhnecho

čo'a puertə'n par nič čhsaljue'. Na' ca'aczə'n cheyałə' ye'echo Diozan' catə'ənc de de'en

čhene'echo gaquə. ¹⁰ Na' notə'ətezcho šə bi de'en čhnabechone' gone', la' de'e gončə'ena'. Na'

notə'ətezcho šə bi de'en čhnabechone' əgwzejni'ine' čhio'o, gwzejni'iczene'en. Na' notə'ətezcho

šə čhnabechone' gaquə to de'en čhene'echo gaquə can' chon beña' čhne' čo'a puertə'n, la'

de'e gaquəczə'n'.

¹¹ Na' le'e nacle xə bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil čəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə

ənabebo' le'e to beł ya'a čəgwnežjwlebo' to beł bia nxobə le'i? ¹² Na' šə ənabebo' le'e to žit gaobo'

čəgwnežjwlebo' to bežgoni'? Cle bito gonle ca'. ¹³ Le'e nacle beña' mal pero nezele čhnežjwle

xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozə'n ben' zo yoban' gone' Spirit čhe'ena'

son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho ənabechone' len.

Gosa'əne' de que Jeso'osan' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

¹⁴ Na' Jeso'osan' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to beña' mod. Na' cata' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'ena', goc beñe', na' beña' ca' ža'anə' besyə'əbančgüeine'. ¹⁵ Pero bałə' gosa'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en čhnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Na' yebałə' gwse'enene' so'one' le' prueb naclə'n gone', gosa'ənabene' le' gone' to de'e yesa'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'. ¹⁷ Pero Jeso'osan' gocbe'ine' xbab de'en

gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ʒa' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədilə' entr lega'aque', əgwʒiayi' nasyon chega'aque' na'anə'. Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədilə' entr lega'acze', lecəzə yenit family chega'aque' na'anə'. ¹⁸ Na' lecəzə šə Satanasən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'acquenna'. Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. ¹⁹ Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', lecəzə zejen de que beṇə' ljuēzje ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chein' žalə' ca'. Beṇə' ljuēzje ca' se'e le'e de que cledən' nale chia' can' chebeja'anna'. ²⁰ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ʒa catə' Diozən' nabi'e notə'ətezle gü'e ele latjə.

²¹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que cata' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de che' naquən segor. ²² Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tiləlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na' chise'en len migw che' ca'.

²³ Šə cui chonlə txen len nada' chonlə contr nada'. Na' šə cui chonlə ca se'ejle' beṇə' chia', zeje dižə' de que chonlə par niçh cui yoso'ozenague' chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

²⁴ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach ənan: "De'e yobləcəzə žjəyežo'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyzaza' antsla." ²⁵ Na' yeyejən de'e yoblə gan' to ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazochə' binloçh, na' yeyo'on de'e yoblə. ²⁶ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txenna' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antsla.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osan' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchol beṇə' ca' zjəžə' gan' bsed əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwne' zižjo gože'ene': —Mbalaz to no'olən' gwxa' le' na' bguəžə'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osan' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osan' to miłagr

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osan' na' gwne': —Le'e mbanle na'a naquəchguale beṇə' yichjla'aždao' mal. Chṇable gona' to miłagr par niçh ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablənə'. De'e gon Diozən' len nada' par niçh ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən' par niçh gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'. ³¹ Catə' əžin ʒa gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chlā' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle na'a. Ca naquə le' ʒa, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'. ³² Na' catə' əžin ʒa gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', lecəzə ʒa na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše' le'e nitə'əle lao dia nga chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine' lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšc xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

De'en bsed blo'i Jeso'osan' gwxaquə'əleben ca to yi'

³³ Nach Jeso'osan' bsaquə'əlebene' xtižə'ene' na' len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par niçh əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'. ³⁴ Žia jelaochon' par niçh che'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nçhol jelaochon', bito chle'icho. Ca'aczan' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nçhol yichjla'ažda'ochon'. ³⁵ De'e na'anə' legon par niçh gacle beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žçhol. ³⁶ Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on, gwse'eni'iczan xnezen' can' chse'eni' to lampara gan' naquə žçhol.

Jeso'osan' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə' fariseo bene'ene' combid šejə' liže'en par əsə'ogüe'. Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' cata' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aquene' yebei Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'. ³⁹ Xanchon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chčhin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de che beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy. ⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp chele. Le'egateza ca' cheyałə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', cheda' Diozən' ben' ben cuerp chechon' lecca le'ena' bene' yichjla'ažda'ochon'. ⁴¹ Le'e gwnežwle beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyazjene'en. Šə gonle ca' nacbia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴² ¡Probchguaza le'e beṇə' fariseo! La'anə'acəzə chnežwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, cheda' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquale che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežwle de'e ca' de'en chnežwle Diozən'.

⁴³ ¡Probchguaza le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' gola beṇə' blao ca' na' cata' chejde do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴ ¡Probchguaza le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' lecca beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵ To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga lecca chšašo' cheto'ona'.

⁴⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —Lecca ca' le'e chsed chlo'ile lein' ¡probchguazlen! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuicəzə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alən.

⁴⁷⁻⁴⁸ ¡Probchguaza le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən'! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par nič nachi'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

⁴⁹ De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle bałe' na' gwchi' gwsaquə'əle yebałe'. ⁵⁰ Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža, le'e mbanle na'a. ⁵¹ Zan beṇə' gwzolaozən len de'e Abələn' ben' bet de'e biše'e Cainnə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

⁵² ¡Probchguaza le'e chsed chlo'ile lein'! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozən', bito chzejni'iga'aquelenen lica can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

⁵³ Na' cata' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'. ⁵⁴ Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'ena' de'en yosə'əde'ine' par əsə'ogüe' xyə contr le'.

12

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

¹ Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšošj ni'a ljuežjga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad nič cui əxoayagle beṇə' par əsa'aquene' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chega'aque'enə' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en chlažə'an par chaquan yetxtil. ² Bito gonle can' chso'one'enə' cheda' gaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əloł de'en ngaša' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloł de'en cui no gwse'ejni'i antslə, lecca gwžin ža se'ejni'i beṇə' len." ³ De'e na'anə' bitə'əteza de'e ənale bgaša'əza, beṇə' zan əse'enene'en, na' de'en ənale žižizə lo'o cuart chelen', lecca beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyałə' žebcho

⁴ Migw chia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, cheda' cata' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e. ⁵ Choṇa' le'e consejw, cheyałə' žeble Diozən' cheda' cata' bach beque'e yelə' mban chelen' lecca nape' yelə' guaquən' par yesele'e le'e gabilən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyałə' žeble Diozən'.

⁶ Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanlaž'e. ⁷ Na' ca naquə chio'o' ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocrisən'

⁸ Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'xon' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl che Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. ⁹ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'xon' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl che Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

¹⁰ Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele.

¹¹ Na' šə yessə'əche'e le'e lao beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yezi'quə'əchlə beṇə' ca' zjənapə poder, bito cuec yichjle nac yož'i'ile xtižə'əga'aquen', o šə nacle ənale. ¹² Lao or na'atezə Spirit che Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyalə' ənale.

Bito cheyalə' cuec yichjcho tlaozə bi de'en deicho

¹³ Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par nič gon beṇə' bišə'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyalə' si'a.

¹⁴ Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'ele laze che de'e deile.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nič bito selažə'əle bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

¹⁶ Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechguale goc cwseš che'enə'. ¹⁷ Na' bene' xbab lo'o' yichjla'aždaogüe'en gwne': “žNacxa gona'?” chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.” ¹⁸ Nach gozne': “Quinga gona, yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwžə'ašəaogua'a cwsešan' na' bichlə de'e de chia'.” ¹⁹ Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr'.” ²⁰ Pero Diozən' gože' be'ena': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' žnola lao ne'i gaquə' yoguə' de'en de chio'onə'?” ²¹ Can' gac che notə'ətezə beṇə' šə con chbec yichj' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yabei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

²² Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tlaozə de'en gacwlen'. ²³ Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'. ²⁴ Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chsəy'əlapəb, nic zo da'a xoa' chega'acquəb, nic zo gan' ncu'a no guangoš chega'acquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chguaooczə' lega'acquəb. Naquə'chxən' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e. ²⁵ Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle. ²⁶ Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquan de'e zaqu'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

²⁷ Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczn'. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlažə'e xalane'enə' ca yelə' xoche che yej ca'. ²⁸ Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquə'chxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yichjle' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele. ²⁹ Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gata' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquə'əžəlažə'əle che len. ³⁰ Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə' chei de'e can' chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezzene' biquə' de'e ca' chyažjele. ³¹ De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par nič Diozən' ŋabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gatə' checho catə' yežincho yoban'

³² Bito žeble la'anə'əczə naquə to chopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e. ³³ Le'e yeyots' de'en deile par nič gatə' de'e əgwnežjwle beṇə' ca' chesə'əyazje. Šə gonle' ca' caguə cuiayi' de'en deilen', chedə' la' Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beṇə' bguan par əque'en, na' ni que gaquə šo'o bia dao' əgwžiai' len. ³⁴ Gan' de de'en chaquale chei, nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Cheyalə' socho probnid par catə'an yidə Cristən' yeto

³⁵⁻³⁶ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' naquan' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' ni'tə beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' chalə' yi'. Nach catə'

yežine' na' əne' cho'a puertən' le'e yosə'əsaljwte' par yeyo'e. ³⁷ Mbalaz gaquə che mos ca' beṇə' ca' nitə' probnid chəsə'əbeza xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən' əgws'i'ini'e de'en əsa'ogüe' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogüe'. ³⁸ Mbalaz gaquə čhega'aque' šə chəsə'əbeze' bata'əquən' yežine' la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbal. ³⁹ Legon xbab che de'e nga. Žala' neze xan yo'onə' do bi or əžin beṇə' bguannə' liže'ena', la' gwṇaze' par ničh bito güe'e latjə šo' be'ena' liže'ena' par cuane' šinlaze'. ⁴⁰ Le'e ža, cheyalə' əgle probnid, chedə' catə'an cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴¹ Bedən' gože'ene': —Xanto' žəcho'o jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beṇəchən'?

⁴² Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'əteza beṇə' šə chone' can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'ena' lao ne'e liže'ena' par ničh əggüia əgwy'e mos ca' yelə' na' par ničh ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'. ⁴³ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'ena'. ⁴⁴ De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmose'ena' yoguə'əlol de'en deine'. ⁴⁵ Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei xanan”, na' šə solaoacle' čhine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene', ⁴⁶ nach xane'ena' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'. Na' por ni čhe de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'ena' čhinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'əteza mos ben' cui chon cuaselol can' cheyalə' gone'.

⁴⁷ Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'anə'əczə baṇezene' can' chene'e xane'ena' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'ena', na' xane'ena' čhinchgüe'ene' yid sotən'. ⁴⁸ Na' beṇə' cui nezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə čhintequene'. Notə'əteza beṇə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, cheyalə' gone' yoguə'ən. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni čhe de'en bida' Jeso'osən'

⁴⁹ Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇəchən' yesə'ədile' na' yesə'əšaše' por ni čhe de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. jžalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'! ⁵⁰ Bida' par čhi' saca'a na' gata'. Lečhguale' yo'o yičhja' čhei xte catə'an əžin ža gaquən. ⁵¹ žEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe' de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbeze'aga'aque' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe' de'en bida', sino que yesə'ədile' na' yoso'ošaše'. ⁵² Dezd nā'a, šə nita' gueyə' beṇə' family to yo'o, yesə'ədile' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'. ⁵³ Yedilə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedilə' contr xi'ine' no'ola, na' xi'ine' no'olən' contr le'ena'. Na' yedilə' no'olən' contr xo'olizə' na' xo'olizə'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

⁵⁴ Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'əna': —Cata' chle'ile čhi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac. ⁵⁵ Na' catə' chečh to be' de'e za'ate zaquə' galən' čhla' bgüižən' cuiten liča, na' nale: “Guaquə zeyə”, na' chac zeyə'. ⁵⁶ jBeṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. žBixchen' cui chacbe'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyalə' goncho regl binlo len beṇə' chene'e əche'e chio'o lao jostis

⁵⁷ žBixchen' cui chonle xbab par ničh ənezele naquən' cheyalə' gonle? ⁵⁸ Catə' to beṇə' gonle xya čhe' na' əche'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par ničh na' cui čhe'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle' lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya. ⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' čhixjwle doxen de'en čhalə'əlen'.

13

Šə bito yedinjecho xtolə'əchon' la' cuiayi'ichon'

¹ Na' lao or na'ateza' entr beṇə' ca' ža' na' gwnita' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə čhe xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe' Diozən', soldad čhe Pilatən' jse'ete' lega'aque' chedə' can' ben Pilatən' mendad. ² Nach boži'i' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'ena' gože' lega'aque': —žEchonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yelə' laogüe' de'en goc čhega'aque' ca'? ³ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža

cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'. ⁴ Nezele che beṇə' ši'inṣon' ca', lao zjənite'e Siloen' bɔpə to campnary na' gwdenən legə'aque' na' gwsa'ate'. ꞗElecza chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalennə'? ⁵ Echnia' le'e cagua ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalə' yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguan' jəgüie' šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'. ⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': “Bachac šon' iz chedəgüia' yag nga šə chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwchoguan. Lašj con zon nlanən na' nique bi frot chbiažan.” ⁸ Na' gož ben' le': “Xana', ljoyennə' zezošgan yetgüüzən'. Na' əche'ena' xanein' cueca'an'yo beb. ⁹ Na' šə cuian frotən' yetgüüz, bitec de'e güen. Pero šə cuicžə bi cuian nach əchogochon.”

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezczan

¹⁰ Na' to ža dezczan' bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'. ¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inṣon' iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'azda'ogüe'enə'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdbə cuerp che'enə', na' cagua goquəch seche' liča. ¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə nə'a yeyacud' che yizgüe' chio'onə'.

¹³ Na' bɔpə ne'ena' lao cuerp che no'olan', na' le'e bezechate' liča na' be'elaogüe'e Diožan'. ¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'enə' ža dezczanžan', na' gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquele che yizgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezczanžan' par yeyaquele.

¹⁵ Nach Xanəgan' gože'ene': —I'le'e beṇə' goxoayag! ꞗEcagua lao ža dezczanžan' bia'aczə chsežle go'on' chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis? ¹⁶ No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraannə' na' ca naquə ben gwxiye'ena' par nič babdbə cuerp che'enə' ši'inṣon' iz, naquəczan' liča babeyona'ane' ža dezczanžan'.

¹⁷ Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aque'ne' zto', na' yoguə'əlo' beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechguale güen zjənaquə de'en bene'ena'.

Yelə' gwnabia' che Diožan' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

¹⁸ Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diožan'. ¹⁹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' gože'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquan yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gwso'on ližda'oga'aqueb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' che Diožan' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

²⁰ Nach de'e yoblə gozne': —ŽNac əgwxaquə'əlebecho yelə' gwnabia' che Diožan'? ²¹ Egwxaquə'əlebecho ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olan' len to rob yezj par nič becha'o doxenən.

Cheyalə' yeyiljažə'əcho naclə goncho par nič socho binlo len Diožan'

²² Na' gwda Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yež ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalennə'. ²³ Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xanto', žəcon to čhopžə beṇə'an cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': ²⁴ —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diožan'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo len le'. De'en naquə žialao gonle, čhiljažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diožan', ²⁵ nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' bosə'osiže' le'e puert che'ena' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': “Bsaljwšga par šo'oto!” Na' gože' lega'aque': “Bito nombi'a le'e, nič nežda' gan' za'acle.” ²⁶ Can' gaquə len balje. Nach solaole ye'elene': “Güe'ej gwdaoto' len le' na' bsd blo'ido' neto' lao lquy lažto!” ²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: “Bitoczə nežda' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal.” Can' ye'ə le'e. ²⁸ Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diožan' nite'e yoba gan' zo Diožan' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olena'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyežə leylen' catə' gache'ile bito gaquə šo'ole. ²⁹ Beṇə' ža'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diožan' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes che'ena' sa'ogüe'. ³⁰ Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao nə'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹ Lao or na'atežə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjə' nga gan' chnabia' Erodən' chedə' chene'ene' gote' le'.

³² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag che'ena'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto chopə žaza soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'azdao' beṇə' na' par nič yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'. ³³ Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe giūiž chedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴ Le'e beṇə' Jerosalenna' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšizə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele latja. ³⁵ Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža əṇale: "Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'."

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'ena' yi

¹ Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeje' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'əna' besyə'əyatchgüeine' le'. ² Na' laogüe'ena' zecha to beṇə' chacšene, zo le'ena' yi. ³ Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisežən': —Segon can' na lein' žade lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o šə bito de lsens?

⁴ Pero notono boži'i xtiže'ena'. Nach Jeso'osən' beṇə'e na' be'ena' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'on čhele, na' əxopəb to lo'o pos, žəcabi yebejleb lğüegwə la'anə'əcxə naquən ža dezcanz?

⁶ Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

⁷ Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'ene' yesa'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': ⁸ —Catə' to beṇə' gone' le'e yembid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao. ⁹ Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: "Lesoža' nič cue' benga." Nach do chaquale zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə. ¹⁰ Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə, na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: "Beṇə' migw čhia', da cui'o len beṇə' blao ca'", nach si'ichle yelə' bala'an lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'. ¹¹ Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gache'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

¹² Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben' le' combid: —Catə' gono' to lni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw čhio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en benga'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'. ¹³ Catə' gono' to lni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lchəl. ¹⁴ Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par nič so' mbalaz, čhedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac liča lao gosə'əbane'.

Jempl čhe to beṇə' ben lni

¹⁵ Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtiže'ena' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaochi lao lni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lni xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'ena' par əsa'ogüe'. ¹⁷ Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bsele'e xmosə'ena' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' žəye' to toga'aque' gože' lega'aque': "Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaochi." ¹⁸ Na' to toga'aque' gwse'e be'eyə' bixčhen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lnin'. Toe' gwne': "Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida." ¹⁹ Yetoe' gwne': "Ze'e gwxi'a gueyə' cue' go'on na' na'a əžjenga'aca'ab prube. Ye'ešgo' xano'on si'ixene' čhia' bito gaquə yida." ²⁰ Na' yetoe' gože'ene': "Ze'e bšagna'a. De'e na'ana' bito gaquə yida." ²¹ Na' mosan' beyeye' na' gožen' xane'əne' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lnin' bžə'e, nach gože' xmosə'ena': "Gwyej jtado' yogua' lqueyən' na' yogua' nez lao' syodan', na' əgwto' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' lchəl ca' par la'aque' əsa'ogüe'." ²² Gwde bene' ca' nach gože' le': "Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedechczə latjə par beṇə' yoblə." ²³ Nach xane'ena' gože' le': "Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezan' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' ližə' nga əsa'ogüe' par nič šane' xte ca' cuich bi latjə šo'. ²⁴ Na' ca' naquə beṇə' ca' beṇə' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'ogüe' de'en babsi'ini'ana'."

De'en cheyalá' goncho par niçh ñaacho Jesocristán'

²⁵ Na' beñá' zan juisy jəsá'anaogüe' Jeso'osán'. Na' gwyeçhje' gože' lega'aque':
²⁶ —Notá'atezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'ınle, bišə'əle, zanle na' cuınle
mazəchlə can' chaquəle çhia', bito gaquə ñaole nada' par gacle disipl çhia'. ²⁷ Na' notá'atezle
šə laogüe de'en chaquəle yoso'oghi' yoso'osaquə' beñá' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e
nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə ñaole nada' par gacle disipl çhia' šə ca'. ²⁸ Šə
to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca
do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelena' par yeyož campnaryən'. ²⁹ Šə
cui əgwchixə əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na'
gache'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beñá' yesə'əle'i lanein' so'one'
le'e borl. ³⁰ Na' yesə'əne': "Benga gwzolaə bene' to campnary pero bito goquə yesyöže'
de'en gwzolaogüe'." ³¹ Na' šə to rei chone' xbab tilə' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje'
xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil
soldad. ³² Na' šə chache'ine' cui gone' gan, lao ñezo rein' yeto zita'ələ, əsele'e beñá' žjəsə'ədie'
xtiže'en lao rein' yeto yesə'ənabe' yesyə'anite'e binlə. ³³ Can' naquən len le'e, notá'atezle šə
cui cuejyichjle family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əloł cuantəchlə bi de'e de chele, bito
gaquə ñaole nada' par gacle disipl çhia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

³⁴ Zedə'an naquən güençhua, pero na' šə bitoch naquən xzi', çnacxa goncho par niçh
yeyaquən xzi'? ³⁵ Bitobi zaquə'an, nic gaquəlenən yežlyon', nic gaquə gwchinchon par beb,
lete çho'onchon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle çhia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia
nagle de'e chene, leğwzenag.

15

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹ Na' beñá' goçhixjw ca' na' yeziqə'əchlə beñá' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e
gan' zo Jeso'osán' par gwse'enene' xtiže'ena'. ² Na' beñá' fariseo ca' na' beñá' ca' choso'osed
choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' chəsə'ənelaogüe'e, chəsə'əne': —Benga chgüialaogüe'
beñá' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

³ Nach Jeso'osán' be'e to jempl, gože' lega'aque': ⁴ —Šə nita' to gueyoa xilə' chele na'
gaquəžeje tob, çəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle
bian' goquəžejene' xte ca yeželeleb? ⁵ Na' catə' yeželəbən' yebeichgüeile na' yexə'əleb ya'a
yenle yeyo'aleb. ⁶ Na' catə' yežinle ližle əgwtole beñá' migw chele na' beñá' gwliž chele
na' ye'ele lega'aque': "Leyebei len nada', çhedə' babežel xilə' çhia' bian' goquəžeje." ⁷ Echnia'
le'e, gobeiche Diozən' na' angl che' ca' catə' to beñá' chon de'e mal yedinjene' xtole'ena' clezə
can' chasyə'əbeine' len taplalj tğualj beñá' zjənaquə beñá' güen lao Diozən' beñá' bito de
xtolə'əga'aque' par yesyə'ədinjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸ Na' no no'olan' šə de ši mech plət che' na' šə nit ton, çəcabi əgguale'e to yi' na' gwlo'e lo'o
yo'o che'ena' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en? ⁹ Na' catə' yeželene'en na' əgwtole' no'olə
migw che' ca' na' beñá' gwliž che' ca', na' ye'e lega'aque': "Leyebei len nada' çhedə' babeželda'
mech çhian' de'en gwnitən'." ¹⁰ Echnia' le'e, leczə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che
Diozən' catə' to beñá' chon de'e mal chedinjene' xtole'ena'.

Jempl che ben' benditjei xi'inən' xmeche'

¹¹ Na' leczə gože' lega'aque': —Gwzo to beñá' na' gwnitə' çhopə xi'inə' beñá' byo. ¹² Na' bžin
ža beñá' xcuidən' gože' xən': "Xa, ben nada' de'en cheyalə' si'a de'en deido'." Nach xe'en
bnežjue' de'en cheyalə' si'ena'. ¹³ Gwde yeto çhopə ža na' beñá' xcuidən' btobe' yoguə'əloł
cuantəz bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' nasyon zita'. Na' porza de'e cui zaque'e jene'.
Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'ena'. ¹⁴ Na' catə' beya xmeche'ena', goc to
bgüin juisy lao doxen nasyonə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə
de'e byažjene'. ¹⁵ De'e na'anə' gwyeje' gan' zo to beñá' nasyonə' na' gwñabə' žin. Na' be'ena'
bsele'ene' yixə' gan' ža' bi na' xcošə' par niçh jəye'eb. ¹⁶ Na' tant gwdone' xte goclaže'e
gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui boso'onežjue'ene' gaogüe'. ¹⁷ Na' beyone' to
xbab šao' na' gwne': "Nita' mos zan che xā'anə', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada'
gatəda' yełə' chdon. ¹⁸ Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xā'anə', na' yapa'ane': Xa, babena'
de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'. ¹⁹ Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə
go'o latjə gaca' xmoso'." ²⁰ Nach beze'e beyeje' gan' zo xe'ena'. Na' zita'ələ ze'e yežine' catə'
ble'i xe'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxič chedə' beyašə'
beži'ilaže'ene'. ²¹ Nach gož xi'inə'ena' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na'
bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'." ²² Na' xe'ena' gože' xmosə'en: "Jəlej tğot lachə'

šao' na' gwaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gwadio'on xbembo'on, na' jəxi' šcuae' yel na' gwadio'on ni'abo'onə'. ²³ Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chaṇə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni. ²⁴ La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejiychjbo' chio'o, pero na'a babelə'abo'." Na' gwzola' chso'one' lnin'.

²⁵ Na' xi'ine' nechən' zde' yoba cata'ən bežin xi'ine'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyej yoban' bazon yežine' liž xe'ena' cata' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e. ²⁶ Na' goxe' to mosən' na' gwnəbene' le' bixchen' chso'one' lnin'. ²⁷ Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' babelə'abo' na' xa'onə' babete' go'on dao' bian' chaṇə' chedə' belə'abo' to šao' to güen." ²⁸ Nach xi'ine' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xe'ena'. Nach bchoj xe'ena' gotə'əyoinə' le' yeyo'e. ²⁹ Pero xi'ine' nechən' gože'ene': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə' šib dao' cuinə' goṇo' nada' par gotə'ab gona' lnin' len beṇə' migw chia' ca'. ³⁰ Na' na'a belə' xi'ino' nga bi'in benditjei yogua'əlol de'en bnežjo'obo' gwza'alembə' no'olə' sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chaṇə'əch." ³¹ Na' xe'ena' gože'ene': "Xi'indaogua'a, le' zotezo' len nada', na' yogua'əlol de'e deida' naqəṇ chio'. ³² Pero cheya'ə' goncho lni nga na'a tant chebeicho babelə' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejiychjbo' chio'o pero na'a babelə'abo'."

16

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che xane'

¹ Na' leczə' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə' de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'. ² Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheya'ə' gono' cuent che yogua'əlol de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə' gono' xšina'anə' na'a." ³ Nach mosən' bene' xbabən': "Žbixa gona'? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə' gona' xšine'ena', na' nic chac gona' žin gual na' gaquə'da' zto' šə' naba' carida. ⁴ Nežda' bi gona' par nič nita' beṇə' yesa'əgüialaogü'e' nada' cats' cuich chona' žin che xana'an." ⁵ Na' goxe' yogua' beṇə' ca' chsa'ə'ə' xmech xane'ena' tgüejə' tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': "Žja'aque' chalə'o che xana'anə'?" ⁶ Na' be'ena' gože'ene': "Chalə'a che tapa mil litr set." Nach gož mosən' be'ena': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o che chopa mil litr zə' setən'." ⁷ Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "Žja'aque'ə' chalə'o che xana'anə'?" Nach be'ena' gože'ene': "Che to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'ena': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent chio'onə' de que chalə'o che xon' gueyoa robzə' trigon'." ⁸ Na' xan mos goxoayaguən' goche'ine' lechguale bib naquə' be'ena' de'en bene' xbab naclən' gone' par nič soe' binlə' len ljuēžje' ca' beṇə' ca' chsa'ə'ə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjəchi' yichjja'aque' porzə' de'en chac lao yežlyon' chso'onchgü'e' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'əžda'oga'aque'ena' bito chso'one' xbab naclən' yesa'əchine' de'en zjədeine'.

⁹ Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te chein', pero legwchın len par nič nita' migw chele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, nita' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

¹⁰ Šə to beṇə' chone' can' cheya'ə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə' gone' can' cheya'ə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheya'ə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə' bito gone' can' cheya'ə' len de'e zaquə'əchgüei. ¹¹ Šə le'e cui chonle can' cheya'ə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito goṇ Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te chei. ¹² De'en deile yežlyo nga che Dioz na'anə', caguə' chelen'. Na' šə bito chonle can' cheya'ə' gonle len de'en naquə' che'ena', bito goṇe' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te chei.

¹³ Notono no gaquə' so liž chopə' xan žin par gague' xmosga'aque' tš'i'izə, chedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'ena'. Leczə' ca' le'e bito gaquə' gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonto xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

¹⁴ Na' leczə' gwnita' beṇə' fariseo ca' gwse'ene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, chedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a. ¹⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič beṇə'chən' chesə'əne' chele de que zdacžle licha, pero Diozən' než nle'ine' yichjla'əžda'olen'. Žjəde de'en chsa'aque' beṇə'chən' zjənaquən de'e žialao xen pero balən zjənaquən de'e chgüe'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

¹⁶ Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moizežən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juanə' babedətxjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'atezə' beṇə' soe' latjə, na' leczə' ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə' so'one' par nič nabi'a' Diozən' lega'aque'.

¹⁷ Ca naquə bita'ətezə pont dao' che lei che Diozən' bito te chei pero ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəzia le'e yoban' yesə'ade chega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beñə' yoblə

¹⁸ Notə'ətezə beñə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beñə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beñə' yošagne'e len to no'olə beñə' belə'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beñə' chgo'o xtoe'.

Beñə' gwni'a na' Laçən'

¹⁹ Nach gozə Jeso'osan': —Gwzo to beñə' gwni'a, na' lechgualə xoche goquə xala'ane'enə', na' lechgualə gwdaošaogü'e yoguə' ža. ²⁰ Na' to beñə' yašə' le' Laçə yoguə' ža bzo beñə' le' cho'a puert zaguan che beñə' gwni'anə' par gwnəbe' carida. Na' Laçən' lechgualə gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'. ²¹ Na' tant gwdone' gone'ene' gaogü'e pedas dao' yelə' guao che beñə' gwni'anə' de'en besə'əxopə' lao yon'. Na' beco' ca' ja' aquəb jəsə'ələ' eb yežə'ən gwžia cuerp che'enə'. ²² Na' catə' got beñə' probən', nach angl' ca' besyə'əzi' besyə'aque' le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraanə'. Na' leczə got beñə' gwni'anə' na' bosə'əcuəše'ene'. ²³ Na' beyeje' gan' ža' beñə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogü'e na' gwliš laogü'e'enə' na' ble'ine' zitə'ələ' nitə' Abraanə' lene' Laçən' yoban'. ²⁴ Na' gwñe' zizjo gwne': "Xa' Abraam, beyašə'alažə'əšgü'e nada', na' bselə' Laçən' par yosbise' ložə'an len latə' nis de'en yexopə' xbene'enə' chedə' la' lechgualə chžaglaogua' lo'o yi' nga." ²⁵ Pero na' Abraanə' gože' le': "Xi'ina' bosə'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə' de'e šao' de'e güen gots' chio', na' Laçə nga porzə' de'e mal goc che'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'." ²⁶ Bito gaquə gone' can' che'endo' chedə' la' Diozən' baç bzie' to bdiñ xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par niç ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga." ²⁷ Nach beñə' gwni'anə' gože' Abraanə': "Beñə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Laçən' liž xə'anə'. ²⁸ Nitə' gueyə' beñə' biša'a, na' che'enda' chixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par niç Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə' nga gan' yesə'əžaglaogü'e'." ²⁹ Abraanə' gože' le': "Deczə' lib' de'en bzoj de'e Moizezən' na' lib' de'en bosə'ozoj de'e profet ca' beñə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyałə' yoso'ozenague' che de'e ca' zjənyojən'." ³⁰ Na' gože' Abraanə': "Bito beñə' gol dao'. Žalə' to beñə' yebane' ladjo beñə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'." ³¹ Nach gož Abraanə' le': "Šə bito choso'ozenague' che de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beñə' ladjo beñə' guat ca', bito se'ejle'e che Diozən'."

17

Bito cheyałə' goncho ca xopə' beñə' yoblə gone' de'e mal

¹ Nach gož Jeso'osan' disipl che' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə' beñə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beñə' chone' ca yesə'əxope' so'one' de'e malən'. ² Nca'alə xneze Žalə' yoso'ocheje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca xopə' beñə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beñə' cuitec bi zaquə' len beñaçən'.

³ Le'e gon xbab chele, šə to beñə' biša'əcho beñə' bachonližə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyałə' gatə'əyoine' le' yedinjene' xtolə'ena', na' šə yedinjene' xtolə'ena' cheyałə' yezi'ixene' che'. ⁴ La'anə'əczə gaž las lao tžə gone' de'e mal contr beñə' biše'enə', šə gaž laste əne': "Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'", na' cheyałə' yezi'ixene' che'.

Gwse'enene' so'onližə'əche' Diozən'

⁵ Nach gwse' apostol ca' Xançon': —Gaquəlenšgo' neto' par niç gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶ Nach gož Xançon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogü'e de'en cuiñə' gonližə'əchqualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: "Boša' xišna'o nga na' žjəyzezo' lo'o nisdə'onə'", na' gwaquəczə can' nalenə'.

De'en cheyałə' so'on mos ca'

⁷ Ca naquə' costombr chelen' šə mos chelen' chgua'ane' go'oñ o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': "Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'." ⁸ Cle che'elene': "Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'." ⁹ Na' bito cho'elene' yelə' choxçwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'. ¹⁰ Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əloł de'en nona' mendad gonle cheyałə' ənale: "Bito bi zaquə'əto' par goño' yelə' choxçwlen çheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyałə'əczə gonto'onə'."

Jeso'osan' beyone' ši beñə' chse'i yizgü'e de'en nzi' lepr

¹¹ Lao zda' Jeso'osan' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil' distrit che Samaria len Galilean'. ¹² Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beñə' zjesə'əšague'

Jeso'osən, beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ. ¹³ Na' gosə'əne' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'alazə'ašgüei neto'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bəxoz ca' niç yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüie'e nezən' besyə'əyaquene'. ¹⁵ Nach toe' catə' gocbe'ine' de que baçh beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁶ Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choxcwlen. Be'ena' ben ca' naque' to beṇə' Samaria. ¹⁷ Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ĺGanxa beṇə' ca' yegan'? ¹⁸ Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' be'ena': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

²⁰ Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par nabi'e ṇasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque' enə' gwne': —Ca naquən' nabi'ena' bito naquən to de'e le'icho. ²¹ Notono no cheyalə' əne': "Bgüiašc nga chnabi'e", o "Na' chnabi'e", chedə' bazoe' na'a entr le'e chnabi'e.

²² Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'ən nale: "Žalə'əga na'a baçh zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'." Pero bito gaquə can' chṇablažə'əlena'. ²³ Nitə' beṇə' əse'e le'e: "Bgüiašc nga chnabi'e", o "Bgüiašc na' chnabi'e", pero le'e bito ṇaole beṇə' ca' əse'e le'e ca'. ²⁴ Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'ni doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch yida' to de'e repentzə na' yoguə'ələ beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁵ Zgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' çhi' saca'a, na' nezdə de que beṇə' ca' ža' na'a bito se'ejle'e çhia'. ²⁶ Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'ən bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. ²⁷ Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwžə'əzeche' gwse'ej gwsə'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'ən bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwsə'o lo'o barcon'. ²⁸ Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwžə'əzeche' gwse'ej gwsə'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' chega'aque' na' bichlə de'e de chega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyazjene' na' gwsə'az gwsə'ane' na' gwso'on ližga'aque'. ²⁹ Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomən', Diozən' bene' par niç leçhguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e. ³⁰ Can' gaquə catə'ən yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch, na' yoguə'ələ beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

³¹ Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'ena' na' šinlaze'ena' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'ena', con cuejyichje' en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'. ³² Le'e žjsə'alazə' can' goc che no'ol che Lotən'. ³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui çhi' saque'e o par niç cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlazažə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni çhia', bade yelə' mban che'ena' zejlicane'.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə že'ena' catə'ən yida' de'e yoblə: Çhopə beṇə' žjədie' çhesə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an. ³⁵ Na' çhopə no'olə nitə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an. ³⁶ Na' çhopə beṇə' nitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Cata' gwse'enenə' dižə' quinga, gwse'ene': —ĺGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'."

18

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

¹ Na' be'elene' lega'aque' to jempl par niç bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'əlazə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque': ² —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlazažə' beṇə'chən' can' chone'ena'. ³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': "Bosla nada' lao na' beṇə' contr çhia'anə'." ⁴ Bagoc šša bito bzenague' che', pero gwdele bene' xbabən' na' gwne': "Bito çhapa' Diozən' respet na' nic çhi' yichja' šə chsa'azlazažə' beṇə'chən' can' chona'. ⁵ Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' leçhguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'ena' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda liça. ⁷ Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che beṇə' ca' bagwleje' par žjənaque' xi'ine', beṇə' ca' chso'olgiüz le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca' la'anə'əczə

šə əsa'aquene' de que bachzeine'. ⁸ Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' beṇa' contr chega'aque' ca'. Pero cata' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh, cuili ne'e niṭə' beṇə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beṇa' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beṇə' fariseo len to beṇə' gočixjw

⁹ Na' gwnitə' balə' beṇə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' ca' de'en chso'one'ena'. Beṇə' ca' zjənone'en de que beṇə' yeziqwa'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beṇə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne': ¹⁰ —Chopə beṇə' ja'aque' lo'o yo'oda' əblaonə' jse'ene' orasyon, to'e beṇə' fariseo na' ben' yeto beṇə' gočixjw. ¹¹ Beṇə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonnə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: “Dioz, chona' yelə' choxcwlen chio' chedə' bito chona' can' chso'on yeziqwa'əchlə beṇə'. Bito chca'a bi de'e de che beṇə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beṇə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol chia' par solena' beṇə' yoblə, na' nic naca' beṇə' mal can' naquə beṇə' gočixjw nga. ¹² Chopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əlol gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'.” ¹³ Na' beṇə' gočixjon' gwzechateze' zita'əla, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogüe'ena' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'ena' gwne': “Dioz, beyašə'əlažə'əšguei nada' beṇə' güen de'e mal.” ¹⁴ Ca'azə de'e gwna beṇə' gočixjon'. Na' achnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che beṇə' gočixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par ničh gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

¹⁵ Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par ničh əxoə ne'ena' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Na' cata' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'ena', gosə'ədile' lega'aque'. ¹⁶ Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwzəne. Na' achnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzəxjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'ena' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁷ Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a

¹⁸ To beṇə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par ničh gata' yelə' mban zejlicane chia'.

¹⁹ Na' par ničh gon be'ena' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —žBixchen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le' ezelaogüe beṇə' güen. ²⁰ Le' nezdə' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuějyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw falš contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

²¹ Nach gož be'en le': —Yoguə'əlol de'e quinga chona'an dezd xcuidə'a.

²² Nach cata' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tožə de'en ne'e chac fałt gonə'. Jəyeyetə' yoguə'əlol bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' cata' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gata' chio'.

²³ Pero na' be'ena' cata' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua. ²⁴ Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'le latjə par ničh nabia' Diozən' le'. ²⁵ Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'le latjə nabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Na' beṇə' ca' bosə'ozenague' xtiže'ena' gwse'ene': —žNoxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

²⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇačən', bito načo cui gaquə gon Diozən' len.

²⁸ Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle liže, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e, ³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga na'a cležə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' cata' yežinle yoban' gone' par ničh əbanle zejlicane.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

³¹ Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'ala, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əlol de'en baboso'ozoj de'e profet ca' chia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh. ³² Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na'

yesə'əzi'ichiz'e'e nada', nach yoso'o'əza' xene'e cho'alaogua'anə'. ³³ Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon za yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

³⁴ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjəṇchəl yichjla'ažda'oga'aque'ena', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

³⁵ Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida.

³⁶ Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac. ³⁷ Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

³⁸ Na' gwṇe' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

³⁹ Nach beṇə' ca' zjažialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' lcholən' gwse'ene' de que cheyałə' soe' žizə, pero nachle gwṇe' zižjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

⁴⁰ Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžiso'e beṇə' lcholən' laogüe'ena' na' catə' bgüigua' beṇə' lcholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene': ⁴¹ —¿Bi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lcholən' gože'ene': —Xana' benšga par nič yele'ida'.

⁴² Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažo'o nada' bach goc can' che'endo'onə'.

⁴³ Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' lecza' ca' yogua' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

19

Jeso'osən' na' Saqueon'

¹ Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešla'a syodan'. ² Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gochixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a. ³ Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə' bchecw dao'. ⁴ De'e na'anə' gwsa'adoo' gwdie' lao beṇə' ca' par jəšepə' to lao yag yixgüio nič goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'. ⁵ Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjdođo', chedə' cheyałə' yega'aṇa' ližo'on neže'.

⁶ Nach Saqueon' beyetjdoe' chebeine' nach beče'ene' liže'ena' na' be'elaogüe'ene'. ⁷ Pero na' beṇə' ca' zjəṇžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'ane': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'ena'. ⁸ Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcu'a'a che beṇə' ca' bxoayaga' nič gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyałə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraanṇə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraanṇə'. ¹⁰ Ca naca' nada', bsełə' Diozən' nada' golja' benəch par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaza'a lega'aque' na' par nič con neo' so'onlilažə' nada' yebəjəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə gueyoa pes güeja

¹¹ Na' žlac nežjəṇžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əza Jerosalenna' na' gwsa'aque' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'. ¹² Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeje' to ṇasyon zitä' jene' de'en cheyałə' gone' par nič solao nabi'e nasyon che'ena' catə' yežine'. ¹³ Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'ena' na' bnežjue' to toe' chopə gueyoa pes güeja. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele' negosy lao cui zoa.” ¹⁴ Pero beṇə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e bosə'osele'e beṇə' lao xane'ena' ben' naquə rein' jse'eže'ene': “Bito chene'eto' nabi'a' benga neto'.” ¹⁵ Nach catə' bežin be'ena' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmose' ca' ši laogüe'ena', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja'aquə'əta' gwso'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'. ¹⁶ Beṇə' nechən' bžine' laogüe'ena' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'ano'.” ¹⁷ Nach xane'en gože'ene': “Babenə' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyałə' gono'. Beno' can' cheyałə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par nič nabi'o ši syoda.” ¹⁸ Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'ena' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'ano'.” ¹⁹ Nach gože' le': “Le' nabi'o gueyə' syoda.” ²⁰ Nach bžin yetoe' lao xane'ena' na' gože'ene': “Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əcheča'an bey nga. ²¹ Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin chei, na' chzi'o cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə.” ²² Nach gož xanen' le': “De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de

que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin chei, na' chzi'a cwses che de'en chsa'az beṇə' yoblə. ²³ Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par nič yezi'an len yičhei ṇa'a babelə'a?" ²⁴ Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha cuit'e'ena': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoṇə' čhopa mil." ²⁵ Nach gwse'ene': "Xanto', banoṇə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'." ²⁶ Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' che'. Pero na' be'ena' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'ena'. ²⁷ Na' ca naquə beṇə' ca' chasə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene ṇabi'aga'aca'ane', le'e žžəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' cata' beyo'e Jerosalenna'

²⁸ Na' cata' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalenna'. ²⁹ Na' cata' bgüigüe'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' čhopa disipl che' ca'. ³⁰ Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' cata' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə. ³¹ Šə non' ye'e le'e: "žBixchen' chsežleb?" na' ye'elene': "Xanto' nan' chyažjene'eb."

³² Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'. ³³ Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —žBixchen' chsežle borr da'onə'?

³⁴ Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Chedə' Xanto'on chyažjene'eb.

³⁵ Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoə xadon' chega'aquen' cožə'əbən', nach boso'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'. ³⁶ Na' lao zde' Jerosalenna' žie' cožə'ə bərrən', lao nez gan' zde'ena' boso'ošiljw xala'an beṇə'chən'. ³⁷ Na' gosə'əbigüe'e galə'əzə Jerosalenna' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əloj disipl zan che' ca' zja'aclene' le' gwzolaə lechguale' besyə'əbeine' na' gwzolaə gwso'elaogüe'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' che yoguə'əloj de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho. ³⁸ Nach gosə'əne': —Sošga Rei čhechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nič gan' zoe'ena' chedə' babene' par nič beṇə'chən' gaquə' nite'e binlo len le'.

³⁹ Na' entr beṇə' zan ca' gwniṇə' balə beṇə' fariseo. Nach to čhəpe' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben' mendad nič disipl čhio' ca' žizə.

⁴⁰ Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'ena' gwne': —Echnia' le'e, žalə' beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

⁴¹ Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalenna' bgüie' syodan' na' bene' xbab che beṇə' lao syodan' na' gwchežyasa'e. ⁴² Na' gwne': —žžalə' bachejni'ile ṇa'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero ṇa'a ṇengašə'an len le'e. ⁴³ Gwžin ža gwžin or cata' beṇə' contr chele so'one' to yež de yej de'en šəčh' syodan' par nič notono gac yechoj syodan'. ⁴⁴ Na' əso'ote' le'e na' xi'ınle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesy'e'eyosłase' yej ca'. Can' gaquə' chedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquə'lena' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

⁴⁵ Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əloj beṇə' ca' chso'on ya'a chy'ona'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': "Ližə'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon", pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

⁴⁷ Na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bžoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'ine Moizežən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'. ⁴⁸ Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', chedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'ena'.

20

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

¹ To ža lao bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bžoz əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ² Na' gwse'ene': —Gwnašc neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

³ Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne': —Leczə de to de'e nabda' le'e, lenašc nada', ⁴ čnon' bselə' de'e Juanna' bide' bčhoe' beṇə' nis? žEDioz nan' bselə'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵ Na' bosə'oxi'e gosə'əne': —žBi ṇacho? La' šə ṇacho de que Diozən' bselə'e de'e Juanna' par bčhoe' beṇə' nis, nach əne' čhio'o: "žBixchen' bito gwyejle'ele che'?" ⁶ Na' šə ṇacho de que bide' to gwłazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšiže'e čhio'o yej chedə' chse'ejni'ine' de que de'e Juanna' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'ena'.

⁷ Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənežene' non' bselə' de'e Juanna'.

⁸ Nach Jeso'osən gože' lega'aque': —Lecza ca' nada' bito ənia' non' beñ nada' yeļə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

⁹ Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beñə' ca' choso'ozenag che' de que notə'atezə beñə' šə choncza yichjlaogüe' cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To beñə' goze' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' beñə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gweje' ga yoblə na' jəyega'ane' sša. ¹⁰ Catə' bžin ža par yesyə'atobe' cwsešən', bsele'e to mos che'enə' lao beñə' ca' chsa'ape' yag obasən' par niç yosyo'onežjue'ene' to tlawc che cwsešən' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹¹ Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' lecza gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹² Nach bseļə' xanga'aque'n mos əgwyoñe, na' lecza gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

¹³ Nach xan yag obasən' gwne': “žNacxa gona'? Egwsela'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəqua gwsa'apalje'ebo' respet.” ¹⁴ Pero beñə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'ena' gosə'əne' entr' lega'acze': “Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' biennə'. Leda gotchone' par niç si'icho bien che xə'enə'.” ¹⁵ Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' žnacxa bentgua xan yaguən' len' lega'aque'ena' ža? ¹⁶ Jəyənitaogüe' lega'aque' na' begüe'e yaguən' lao na' beñə' yoblə. Na' beñə' ca' ža'anə' catə' gwse'wene'ne' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —jCatec de'e mal juisy de'e ca' goquan'!

¹⁷ Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —žBixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtizə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yej squin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca',

len banaquan yej squin.

¹⁸ Na' yogua' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beñə' əxopə lao yej na' cue'ežoše'. Na' yogua' no cuiñə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beñə' əxopə yej laogüe'ena' na' əgwšošəñə' le'.

Gosə'əbanene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁹ Na' lao or na'atezə beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beñə' gwnabia' che bžoz ca' gwse'ene'ne' yesə'əzene'ene' cheda' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplan' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' cheda' besə'əžebe' bi so'on beñə' ca' ža'anə' beñə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'. ²⁰ Na' dezd or na'atezə gwzola gosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'ena' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che' lao beñə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'əsele'e beñə' chso'on t xen len' lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' niç gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'ene'ne' yesə'əneze'ne' bi de'en naquan güen so'one'. ²¹ Nach gwse'e le': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li, na' naquan liča de'en chsed chlo'ido' beñə' ca', na' tozə can' chono' len' notə'atezə beñə'. Na' nezeto' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beñə' can' chene'e Diozən' goncho. ²² Na' chene'eto' nezeto' žəcheyalə' chixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

²³ Pero goche'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'ena' chse'ene' ca', con chse'ene'ne' yoso'oxoayague' le', na' gože' lega'aque': ²⁴ —Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. žNo diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

²⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežžo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežžo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²⁶ Na' bito gwsa'ac so'one' xtižə'ena' clləla lao beñə' ca' ža'anə', na' besyə'əbanene' can' boži'e xtižə'əga'aque'ena', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beñə' guat ca'

²⁷ Na' lecza besə'əžin balə' beñə' sadoseo ca' beñə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beñə' guatan', nach gosə'əbanene' le' ²⁸ gwse'ene': —Maestr, de'e Moizezan' bzoje' can' cheyalə' goncho. Na' gwne': “Šə to beñə' byo beñə' nšagna' gate' na' yega'an' no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beñə' bišə' ben' bagotən' cheyalə' yeque'e no'oləna' par niç ničə' xi'in dia che ben' bagotən'. ²⁹ Na' goquan' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ³⁰ Na' beñə' bišə'e əgwchope beque'e no'olən', na' lecza gote' na' notono xi'ine' gwzo. ³¹ Na' beñə' bišə'e əgwyoñe lecza beque'e no'olən', na' lecza ca' goquə len' le', nach beñə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'əque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə. ³² Gwdela lecza got no'olən'. ³³ Na' catə' yesyə'əban beñə' guat ca', žnoe' entr' lega'aque' gaquə be'en che'? la' yogue'e boso'ošagna'alene' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'ena' na' gože' lega'aque': —Beñə' ca' nitə' lao yežlyo nga chosə'əšagne'e na' lecza choso'ošague' na' no xi'inga'aque'. ³⁵ Pero na' beñə' ca' na' Diozən'

çhega'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beŋə' guat ca' na' par zjəsyə'əzoe' len le' zėjlicane, catə'an yesyə'əzine' gan' zo Diozan' bito nachbia' šə zjənaque' beŋə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no yesyə'əšagna'ach na'anə'. ³⁶ Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in Dioz chedə' babosban Diozan' lega'aque' ladjo beŋə' guat ca'. ³⁷ Na' lecza de'e Moizezan' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' beł de'e chđoljən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' che Xancho Diozan' de que naque' Dioz che de'e xaxta'ocho Abraanə', na' Dioz che de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz che de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beŋə' guat ca' yesyə'əbane'. ³⁸ Na' nezecho beŋə' ca' nite'e len Diozan' chedə' Diozan' bito naque' Dioz che beŋə' guat, sino naque' Dioz che beŋə' zjəmban. Na' yoguə' beŋə' bagwso'onlilažə' Diozan' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹ Na' bałə beŋə' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezan' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'ena'.

⁴⁰ Na' bitoch besyə'əyaxjene' jbi yesə'əŋabene' le'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —čixchen' chəsə'əna beŋə' che Cristən' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? ⁴² Cui de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne':

Xancho Diozan' gože' Xana'ana':

"Gwche'edo' cuita' nga ŋabi'acho txen.

⁴³ Na' gona' par niçh niṭə' de'e ca' chso'on contr le' na' beŋə' contr çhio' ca' xni'onə'."

⁴⁴ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', čəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che'ena' ža?

Xtolə' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezan'

⁴⁵ Na' gože' disipl che' ca' len yoguə' beŋə' yeziquə'əchlə bosozə'ag che', gože' lega'aque': ⁴⁶ —Le'e gon xbab niçh cui gonle can' chso'on beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezan'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' tonə, na' chesyə'əbeine' catə' beŋə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ena' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beŋə' blao catə' çhja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni. ⁴⁷ Na' choso'oxoayague' no'olə gozebə ca' par niçh no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de chega'aque'. Na' cata' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə niçh choso'oxoayague' beŋə'. Mazəchlə castigw çhega'aque' əgwnežjo Diozan' clezə ca che beŋə' yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozan' xmeche'ena'

¹ Jeso'osən' bgüie' gan' bosozə'nežjo beŋə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beŋə' gwni'a ca' gosə'əgüe' e xmechga'aque' lo'inə'. ² Na' lecza ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašə' gwlo'e chopə sentab dao' che'ena' lo'i gan' gosə'əgüe' e mechən' par yo'odao'ona'. ³ Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li'əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beŋə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozan' ca yoguə' beŋə' ca' yelə'. ⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelə' gwni'a chega'aque'ena', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'ena' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e de che'.

Gwžin ža yosyo'ochinje' yo'odao' əblaonə'

⁵ Na' ca naquə bałə disipl ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə yo'odao' əblaonə' ca naquə gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en bosozə'nežjo beŋə'. ⁶ Nach gože' lega'aque': —Ca naquə yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'ochinj beŋə' doxenən' na' notoch no le'i len.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

⁷ Na' gosə'əŋabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr čdo batə'əquə gaquə de'e nga nao' nga? na' žnac gaquə gache'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'ona'?

⁸ Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab niçh notono əxoayag le'e par niçh šejle nez yoblə. Beŋə' zan beŋə' goxoayag la'aque' yesə'əne': "Nadan' Cristən' na' bazon gaquə juisyən'." Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'ena'. ⁹ Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwđilə o de que guaquə gwđilə, bito žebłe, chedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə. Pero na' bitoŋə' žin žan' par šo'o fin che yežlyon'.

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin che yežlyon' yediłə yež contr yež na' nasyon contr nasyon. ¹¹ Na' lecza zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beŋə'chən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə le'e yoban'.

¹² Pero ze'e gaquə yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'ochi' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bxož ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əche'əxaxje' le'e

do lao rei na' lao goberñador par sa'ogüe' xya çhele çhedá' chonjilažá'ále nada'. ¹³ Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtižá'ana'. ¹⁴ Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižá'aga'aque'en catá' ažiñle lao beñá' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya çhele. ¹⁵ Nada' goña' le'e xbab na' yelá' sin' par niç gaquá yoži'ile xtižá'aga'aque'ena' sin cui bi yesá'ane' na' bito gaquá so'one' par se'ejle' beñá' yoblá de que babenle de'e mal. ¹⁶ Na' tant yesá'ague'i beñá' le'e xte xaxna'ale ca' na' beñá' bišá'ále na' bišá'áljuežjle na' beñá' migw çhele ca' so'one' le'e lao na' beñá' contr çhele ca' na' eso'ote' ballé. ¹⁷ Na' casi yoguá beñaçhan' yesá'ague'ine' le'e çhedá' chonjilažá'ále nada'. ¹⁸ Na' le'e gon xbab de que chapá chye Diožan' le'e. Na' bito güe'le latjá cuiayi'ile. ¹⁹ Na' gone' yelá' mban zejlicane çhelen' šá sole co'o gwçhejlažá'ále len yoguá'álo de'en so'onene' le'e.

²⁰ Na' catá' le'ile soldad zan zjányechj zjambi'e Jerosalenna', na' azezele de que bazon cuiayi'in. ²¹ Na'a ža, le'e nitá'ále distrit che Jodean' cheyalá' yexonjle catá'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nita'ále lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nitá'ále fuerlá syodan' bito gonle xbab yeyo'ole. ²² Cana' gwnežjo Diožan' castigw che beñá' ca' ža' syodan' por ni che xtolá'aga'aque'ena' par niç gaquá can' nyojen le'e Xtižá' Diožan'. ²³ Na' ca tyempän' lechguale zdeba gaqua len no'ol ca' zjanoa' bdao' na' no'ol ca' çhasá'aguazá' bidao'. Lechguale çhi' saqua' beñá' ca' ža' doxenlá Jodean', çhedá' Diožan' aža'achgüe' lega'aque'. ²⁴ Soldad ca' so'ote' bałaga'aque' len spad, na' yebale' yesá'ache'exaxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjachi' doxenlá yežlyon'. Na' beñá' ca' cui zjánaquá beñá' Izrael yosyo'ochinjje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalenna' na' yoso'olej yosá'ášošje'en. Pero na' babžia Diožan' bia' ažiñ ža catá' beñá' ca' cui zjánaquá beñá' Izrael bitoch yesá'anabi'e nasyon Izraelän'.

Yida Jesocristan' de'e yoblá

²⁵ Ca naquá bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquá de'e yebanecho len lega'aquan. Na' beñá' ža' yežlyon' sa'aque'ne' tolá na' sa'aczejlaže'e tant ššag gon nisdá'ona' de'en gwliš be'ena' len. ²⁶ Na' beñá' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesá'ážebe' de'en gaquá, çhedá' Diožan' ašwsi'inse' yoguá' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. ²⁷ Na' cana'ach beñá' ža' yežlyon' yesá'ále'ine' nada' yida' de'e yoblá to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselá' Diožan' golja' beñaç. Yida' len yelá' guac xen çhia'aná' par niç gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beñá' blaó. ²⁸ Na' catá' soláo gaquá de'e quinga, le'e gondiplažá' na' le'e yebei, çhedá' bazon ažiñ ža catá' yida' de'e yoblá par yosla' le'e lao yoguá' de'e mal.

²⁹ Na' Jeso'osan' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašc can' chon yag yixgüion' o bitá'atezə yag yoblá. ³⁰ Catá' chle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que baçh zon yela' yejon'. ³¹ Na' leczá ca' catá' le'ile gaquá de'e quinga bagwnia' ze'e gaquan', cana'ach azezele de que bazon ašwloe' Diožan' yelá' gwnabia' che'ena'.

³² De'e li' achnia' le'e, bitoná' gat le'e nita'ále tyemp nga catá' soláo gaquá yoguá'álo de'e ca'. ³³ Ca naquá de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesá'áde chei, pero ca naquá xtižá'ana' caguá de'e te cui gaquá can' nanna'.

³⁴ Na' le'e gon xbab par niç cui gacle beñá' lia na' beñá' güe'e zo na' par niç cui sole yelal yežejele. Nchol yichjla'azdao' beñá' ca' zjánaquá' beñá' lia na' beñá' güe'e zo na' beñá' ca' chesyá'álał chesyá'ážeje. Bitó nite'e probnid catá'an selá' Diožan' castigw çhega'aque'. ³⁵ Na' leczá yoguá' beñá' yeziqú'achlá ža' yežlyon' beñá' cuina' so'onlilažá' nada' bito nite'e probnid. ³⁶ Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par niç catá' gaquá de'e quinga Diožan' gaquálene' le'e par niç cui bi gaquele na' par niç yedásole len nada', nadan' naca' ben' bselá' Diožan' golja' beñaç.

³⁷ Na' yoguá' ža gwzo Jeso'osan' bsd blo'ine' beñá' ža' lo'o yo'odao' ablaona'. Nach yoguá' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos. ³⁸ Na' yoguá' zil tempran bešá'žin beñá' zan par bosó'ozenague' che' lao bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' ablaona'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesá'azene' Jeso'osan'

¹ Na' goquan' bazon baözə lni pascon' de'en çhalá' Jerosalenna' catá'an çhsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nçhižə. ² Na' bhoz ablas ca' na' beñá' ca' çhoso'osed çhoso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežan' besyá'ayilje' naclá so'one' par adólá' Jeso'osan' sin cui no gache'i na' eso'ote'ene'. Gwso'one' ca' çhedá' besá'ážebe' šá bi so'one beñá' lega'aque'.

³ Nach gwyo'o gwyaz Satanasän' yichjla'azdao' Jod Iscariotän' ben' naquá cuent len apostol ca' šizñ. ⁴ Gwyaje' lao bhoz ablas ca' na' lao beñá' ca' zjánaquá gwnabia' che xā'ag yo'odao' na' bosá'axi'e naclá so'one' par gone' Jeso'osan' lao na'aga'aque'. ⁵ Na' lechguale besyá'abeine', na' gwso'one' lyebe yosá'ánežjue'ene' mech. ⁶ Na' Jodän' gwxcnlaže'e len lega'aque' na' gwzoláo gwche'enaogüe' batá'əquan' so latjá gone' Jeso'osan' lao na'aga'aque' catá' cui ža' beñá' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osan' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyá'azalaze'e ca de'en gate'

7 Na' bžin žan' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixən. Na' ža na'anə' naquən žan' cata' chso'ote' xila' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'ena' lao na' beŋə' Egipto ca'. 8 Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juanna' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao lni pascon'.

9 Nach gwse'ene': —žGan' che'endo' žje'en'aton'?

10 Nach gože' lega'aque': —Cata' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beŋə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žžənatelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'. 11 Na' ye'ele xan yo'onə': "Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon' neto' disipl che'." 12 Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o cuart na'anə' əgwsini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

13 Nach gwsa'aque', na' yoguə'ələl cayana'əna' gože' lega'aque'ena' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lni pascon'.

14 Na' cata' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'. 15 Nach gože' lega'aque': —Lechuale gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lni pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'. 16 Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'ena', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

17 Na' gwxi'e basan', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yoguə'əle latə' güeja de'en yožə lo'o bas nga. 18 Chnia' le'e zelao na'a che'ēja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'ena', cana'ach ye'ēja'an de'e yoblə.

19 Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxxje'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyēzalaža'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

20 Na' leczə bexxe'e basan' cata' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xčhena'anə' por ni chele.

21 Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beŋə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga. 22 Banaquəczən' chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch, pero jprobchguazə be'ena' gon nada' lao na' beŋə' ca'!

23 Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'ənabene' lježjga'aque' noe' entr' lega'aquen' gon de'e malan' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr' lega'acze' noen' naquəch blaο

24 Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr' lega'acze' noen' naquəch beŋə' blaο. 25 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nita' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'anabi'e beŋə' nita' xni'aga'aque'. Na' beŋə' gwnabia' ca' chse'enene' asoe' beŋə' dižə' chega'aque' de que žžənaque' beŋə' güenchgua. 26 Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beŋə' blaοch, bito cheyalə' yene'ele aso'elao' beŋə' le'e. Na' šə no le'e nacle beŋə' chgüia chye beŋə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquəlen lježjle. 27 Le'e gon xbab non' naquəch beŋə' blaο, žəbe'ena' chi' cho'a mesən', o šə xmose' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquan de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blaο. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'anə'əczə naca' xanle.

28 Le'e bito chbejyichjle nada' lao yoguə'ələl de'en chyi' chzaca'a. 29 Na' ca naquə xa'anə' bano'e chia' par nič nabi'a, leczə nada' bano'a chele par nič nabi'ale. 30 Na' gona' par nič ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' nabi'a. Na' leczə gona' par nič le'e əggüia əgwyele family ca' šižin, beŋə' ca' žžənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

31 Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab chio', bagwŋab Satanasən' gaco' lao ne'in par nič gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beŋə' catə' chdie' trigon' rner par chega'an de'e güen. 32 Pero na' nada' babena' orasyon par le' par nič ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babedinjdo' xto'lo'onə', btiplažə' beŋə' bišo'o quinga.

33 Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwchoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlenca' le'.

34 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, achnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'ochi' yoso'osaquə' beŋə' lega'aque'

35 Na' gože' disipl che' ca': —žEde de'e byažjele catə' bselə'a le'e jətixjue'ile xtiza'anə'? Bselə'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

36 Na' gože' lega'aque': —Pero na'a ža šə nable mech cheyalə' gua'alēn, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad chelenə' de, le'e gotə' xadon chelen' par si'ilen. 37 Echnia' le'e gonle

ca' chedə' gaquə chia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: "So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal." Na' bacheyož chac yoguə'əloł de'en nyojən chia'.

³⁸ Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁹ Nach bechoje' yo'onə' na' ca' naquə costumbr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'ənaogüe'ene'. ⁴⁰ Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' niçh cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

⁴¹ Na' gwle'e lega'aque' zita' ca' gan' zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'. ⁴² Gwne': —Xa, beṇšga par niçh cui çhi' saca'a šə can' chazlažə'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' ənao le'.

⁴³ Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor. ⁴⁴ Na' žlac lechguəle chžaglaogüe' len yiçhja'azdaogüe'ena' gwzolaogüe' chone' orasyonṇə' xte beyačlojje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca' tlabə güejə chen de'en naquə cheṣon besə'əyiñjten lao yon'.

⁴⁵ Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nita' disipl che' ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —ÇiBixchen' čhtasle? Le'e çhas, le'e gon orasyon niçh cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodən' bdi'e Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Na' ca' necho'ete Jeso'osən' dižə'əna' catə' bžin ben' le' Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šizjən, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' bxičən', pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, çalen to bxič gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

⁴⁹ Na' catə' besə'əle'i disipl che' Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', çəgwiyinto' beṇə' quinga spad çheto'onə'?

⁵⁰ Na' to'e gwdinen' mos che' beṇə' gwnabia' che' bçoz ca', na' gwçhogtechgüe' nague' ličan'. ⁵¹ Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwđane' nag mosən' na' beyone' le'. ⁵² Jeso'osən' gože' bçoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che' xa'ag yo'odaona', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —ÇEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle' nada'? ⁵³ Yoguə' za' gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaona' na' bito gwxenle' nada'. Pero na'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žçholən'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁵⁴ Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch bçoz əblao che' nasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjanaogüe' Jeso'osən' zita' zita'əla. ⁵⁵ Na' bosə'oxene' yi' chy'o'o che' bçoz əblaona' na' gosə'əbi'e cho'a yi'ina', na' gwche' Bedən' len lega'aque'. ⁵⁶ Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'ina', na' bgüie' le' na' gwne': —Lecəə len bengə naque' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷ Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸ Na' çacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹ Gwde to or yeto'e gwne': —De'e liczə naquə bengə txen len Jeso'osən', çhedə' naque' beṇə' Galilea.

⁶⁰ Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nežda' bi dižə'an cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'an ca' le'e gwchežte to lecw. ⁶¹ Na' Xançhon' gwyeçhje' bgüie' Bedən', na' jəsə'alazə' Bedən' dižə' de'en gož Xançhon' le' catə'an gwne': "Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chebo' de que nombi'o nada'." ⁶² Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'əchgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'əzi' içhiže'e Jeso'osən'

⁶³ Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'. ⁶⁴ Na' bosə'ocheje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwñeya'ašc žnon' chyin le'?

⁶⁵ Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi' içhiže'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che' nasyon Izraelən'

⁶⁶ Na' catə' gwye'eni'ina' beṇə' golə beṇə' blao che' nasyon Izraelən' na' bçoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' besyə'əžague' na' gwso'one' mendad par gwyej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'ena'. Nach gwse'ene': —Gwnašc neto' šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque': ⁶⁷—Žalā' nīa' de que naca' Cristān' ben' gwlej Diozān' par gaquālena' nasyon chechon' bito šejle'ele chīa'. ⁶⁸Na' žalā' bi nābda' le'e nic yoži'ile xtižā'anā'. ⁶⁹Nadan' naca' ben' bselā' Diozān' golja' benach, na' dezd nā'a cui'a cuit Diozān' par nič nabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlā.

⁷⁰Nach yogue'e gwse'ene': —ĵElen' naco' Xi'in Diozān'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

⁷¹Nach gosā'ane': —ĵNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho nā'a chžia chnīte'e Diozān' de'en ne' ca'.

23

Bosā'acuiše' Jeso'osān' lao Pilatān'

¹Na' yoguā'ālol beņā' zan ca' gosā'azeche' nach gosā'ache'ene' lao Pilatān'. ²Na' gwzoloa bosā'acuiše' Jeso'osān' gosā'ane': —Bagwchoglaoto' che benga de que cheyaļā' gate' ca de'en chta chne' nasyon Izraelān'. Na' lecza chžone' chixjwto' impuest de'en chnab Rei Sesarān'. Nach lecza ne' de que le' naque' Cristān' ben' gwlej Diozān' par gaquālene' nasyon cheto'onā' na' naque' to rei.

³Nach Pilatān' gože'ene': —ĵElen' naco' rei che beņā' Izrael ca'?

Nach Jeso'osān' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

⁴Nach Pilatān' gože' bχoz ca' na' beņā' zan ca' nžag laogüe'enā': —Bitobi chla'alaon šā bi dolā' napā benga.

⁵Pero na' gosā'aneche' gosā'ane': —Chta chne' yoguā'ālol beņā' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzoloa bsd blo'ine' Galilean' pero lencza nga bachsed chlo'ine' nā'a.

Pilatān' bsele'e Jeso'osān' lao Erodān'

⁶Catā' bene Pilatān' can' gosā'ane', gwnabe' šā Jeso'osān' naque' beņā' Galilea. ⁷Na' catā' goche'ine' de que Jeso'osān' ze'e Galilean' gan' chnabia' gubernador Erodān', na' bsele'ene' lao Erodān', la' ca or na' zo Erodān' Jerosalennā'. ⁸Catā' Erodān' ble'ine' le' bebeine' cheda' bagoc sšā chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižā' Jeso'osān' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquā' yebanene'. ⁹Nach de'e zan gwnabene' Jeso'osān', pero ni to dižā' che'enā' cui boži'i Jeso'osān'. ¹⁰Bχoz āblao ca' na' beņā' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' gosā'azeche' galā'azā na' bosā'acuiše'ene' len zan dižā'. ¹¹Na' Erodān' len soldad che' ca' gwzoloa gosā'āzi'chīze'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catā' beyož bosā'aguacue'ene' to lacha' xoche juisy, bosā'asele'ene' lao Pilatān'. ¹²Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodān' len Pilatān' migw, cheda' antslā besā'ague'i lježjga'aque'.

Gosā'achoglaogüe'en gat Jeso'osān'

¹³Nach Pilatān' betobe' bχoz āblao ca' na' beņā' gwnabia' ca' nach len beņā' ža' gan' chso'one' yelā' jostisān'. ¹⁴Na' gože' lega'aque': —Le'e bedāgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beņā' Izraelān'. Nada' bach gwnabyožāda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šā bin' none'. ¹⁵Na' lecza ca' Erodān' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquān clar bitobi ben benga de'e cheyaļā' gate'. ¹⁶Na' nā'a con gona' mendad yesā'ayine'ene' na' āgwsana'ane'.

¹⁷Gwne' ca' cheda' gotā' to costumbr chega'aque' de que āgwsane' to beņā' pres lao yoguā' lni pascon'. ¹⁸Na' yogua' beņā' ca' ža' na' gwso'osye'e, tozā ca gosā'ane': —ĵEchojtega benga gate', na' āgwsano' Barrabasān'!

¹⁹Na' ca naquā Barrabasān' gosā'ayixjue'ene' ližya cheda' le' bxie' gwdiļā' lao syodan' na' goque' to beņā' güet beņā'. ²⁰Na' Pilatān' de'e yoblā gwnabene' lega'aque' šā āgwsane' Jeso'osān'. ²¹Pero gwso'osye'e gosā'ane': —ĵBde'e le'e yag corozān'! ĵBde'e le'e yag corozān'!

²²Na' de'e āgwyon lase gož Pilatān' lega'aque': —ĵBi de'e mal bene'enā'? Ni to de'e xinj cui cheželda' šā bin' none'. Na' con gona' mendad yesā'ayine'ene' nach āgwsana'ane'.

²³Pero con gwso'osye'e yelats' zizjoch gosā'anabe' par āgwde'ene' le'e yag corozān'. Na' Pilatān' gwzoloaügüe' bzenague' chega'aque'. ²⁴Na' gwchoglaogüe'en de que gaquā can' gosā'anabene' le'. ²⁵Na' bsane' Barrabasān' ben' zjanyixjue' ližyan' ben' gosā'anabe' āgwsane' la'ānā'aczā Barrabasān' goque' ben' bxe gwdiļān' na' beņā' güet beņā'. Na' Pilatān' bene' Jeso'osān' lao nā'aga'aque'enā' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osān' le'e yag corozān'

²⁶Na' lao zjānche'ene' fuerlā syodan' besyā'āžague' to beņā' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlā syodan'. La fuers bosā'āde'e yag coroz che Jeso'osān' cože'enā' na' gwnaogüe' Jeso'osān'.

²⁷Na' beņā' zan zjāsā'anao le' na' zjālen zan no'olā. Na' no'ol ca' gwzoloa gwso'osye'e gosā'ābeže' che'. ²⁸Pero na' Jeso'osān' gwyečhje' na' gože' lega'aque': —No'olā lao' syoda Jerosalen, bito cuežle chīa', yejnī'a lecuez chele na' che xi'inle. ²⁹Na' de'e li gwžin ža catā'

yesə'əne': "Mbalaz nitə' no'olə güiž no'olə cui no gwxa na' cui no bi'i che' zo par əgguaže'e."³⁰ Ca na' yesə'ənablaže'e yesə'əbixə ya'a ca' par chenən lega'aque', yesə'ənablaže'e əca'a bdiŋj gotən lega'aque'.³¹ Šə so'ot beŋə' nada' len cui bi xtola'a de, ɲaŋquəxche so'one' len le'e nacle beŋə' güen de'e malən'!

³² Na' lečzə gosə'əche'e čopə beŋə' güen de'e malən' par bosə'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'.³³ Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' "Yičhj Beŋə' Guat", bosə'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' lečzə bosə'ode'e beŋə' mal ca' čopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' liča na' yetoe' cuite' yeglə.³⁴ Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yogua' beŋə' quinga čəsə'əgue'i nada', la' caguə zjəŋezene' bin' čhsə'one'ənə'.

Na' gwso'one' xala'ane'ənə' rif par bosyo'ole'en.³⁵ Na' beŋə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beŋə' gwnabia' čhega'aque' ca' gwso'onene' borl, čəsə'əne': —Yez-iquə'əchlə beŋə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquələne' nasyon čhechon', čbixčhen' cui chosla cuine'?

³⁶ Nach soldad ca' lečzə gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' bosə'onežjue'ene' binagr.³⁷ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei che beŋə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸ Na' yičhj yag coroz che'ena' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Rei che beŋə' Izrael ca'." Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹ To beŋə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' lečzə gwzi'ičhiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquələno' nasyon čhechon', bosla cuino' na' lečzə bosla neto'.

⁴⁰ Pero na' ben' yeto gwdiłe' le' gože'ene': —čEbito čžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho.⁴¹ Na' de'en gatcho naquan liča, čhedə' na'a čhi'icho castigw čhe xtələ'əchon' laogüe naccho beŋə' güen de'e malən'. Pero benga bitobi dolə' nape'.

⁴² Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsə'alaza'əšgo' nada' catə' əžin ža ŋabi'o.

⁴³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁴ Na' catə' bžin do gobiz goc žčol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə.⁴⁵ Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchəzə gwcholen xte goquən čhoplə.⁴⁶ Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit čhi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

⁴⁷ Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e ličzə benga naque' beŋə' zda liča.

⁴⁸ Na' beŋə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yogua'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' licho'oga'aque'ena'.⁴⁹ Na' yogua' beŋə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə ca' jəsə'ənao' le' catə'an beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'alə besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuaše'e Jeso'osən'

⁵⁰ Na' zo to beŋə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beŋə' ca' česə'ənabia' lao beŋə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beŋə' güen, beŋə' zda liča.⁵¹ Gwzoe' lez əžin ža sełə' Diozən' beŋə' ŋabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' txen len beŋə' ca' catə'an gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'.⁵² Be'ena' gwyeje' lae' Pilatan' na' gwŋabe' cuerp che Jeso'osən'.⁵³ Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquan to ba cobə ga cuicza no no ne'e šo'o.⁵⁴ Na' goc de'e quinga žan' catə'an čhsə'eni'e che lŋi pascon', na' dabžin or par so'omba'ane' ža dezcanžen'.

⁵⁵ Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'ənaogüe' Jwsen' par besə'əle'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxa cuerp che'ena'.⁵⁶ Nach besa'aque' na' jəsyə'əyənšaogüe'e to de'en čhla' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanžen' gwso'one' dezcanz segon can' na lein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjo beŋə' guat ca'

¹ Na' bał dmiğw no'olə ca' ja'aque' čho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšaogüe'e de'e čhla' zix.² Na' catə' besə'əžine'ena' besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da' čho'a ban'.³ Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'.⁴ Lao čhsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besə'əle'ine' čopə beŋə' zjəzecha cuitga'aque'ena' na' zjənyaze' lachə' de'e čactitchgua.⁵⁻⁶ Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yičhja'aque'ena' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beŋə' ca' no'ol ca': —čBixčhen' cheyiłje Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no nłə' nga. Babebane' ladjo beŋə' guat ca' na' mbancze'.

Ležjsa'alažə' can' gwne' catə' nəzole Galilean'. ⁷ Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golve' benach na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon' ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁸ Na' no'ol ca' jəsyə'ezaləže'e de que gwne' ca'. ⁹ Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziqwa'əchlə beṇə' ca' nita' txen len lega'aque' yogua' de'e ca'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebałə no'olə. ¹¹ Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'acquene' con chesə'ənazə'ənə'.

¹² Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in' lao yon', na' beze'e bebanchgüene' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' čopə' disipl' che' ca' lao zja'aque' Emaus

¹³ Na' leczə' ža dmiwg na'anə' čopə' disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zita' par Jerosalennə'. ¹⁴ Na' boso'ošile' entr' lega'aque' che yogua' de'e ca' bagoquən'. ¹⁵ Na' nečso'one' xbab na' nečso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen. ¹⁶ Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen' lega'aque'. ¹⁷ Nach gože' lega'aque': —žBi dižə'an cho'ele' entr' le'e lao ngo'ole' nezən'? žBixchen' za'acchgualə trist?

¹⁸ Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e' xtiže'en gože'ene': —žNacxa' chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuiṇə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? žEde'en naco' beṇə' zita' ža?

¹⁹ Na' gože' lega'aque': —žBi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇə'čən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'ena' na' can' be'e dižə'anə'. ²⁰ Pero na' bəxoz əblao čheto' ca' len beṇə' gwnabia' čheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²¹ Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bselə'ene' par yebeje' nasyon' čheto'onə' xni'a beṇə' zita'. ²² Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i, ²³ na' bito besyə'əželene' cuerp che'ena'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²⁴ Na' leczə' to čopə' beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'an gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —žProb le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yogua' de'en boso'ozoj profet ca'. ²⁶ Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaqualene' beṇə'čən' gwxaquə'əzi'e yogua' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' čhnabia' che'ena' len yelə' bala'an' che'ena'.

²⁷ Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' yelə', nach bsed blo'ine' lega'aque' yogua' de'en nyoj che'ena' le'e Xtižə' Diozən'.

²⁸ Na' besə'əžine' galə'əžə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca' šejəche' delant. ²⁹ Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'ane' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'an'czo' len neto' čhedə' bachexjw že'ena' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'. ³⁰ Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxxe'en na' bnežjue'en lega'aque'. ³¹ Cana'ach besyə'əyache'ine' de que le'ena', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'. ³² Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechgualə' bebei la'azda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnežən' na' cuaselol bsed blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

³³ Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'. ³⁴ Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin': —De'e ličzə' babeban Xanchon'. Bablo'elaogüe' Simonnə'.

³⁵ Nach beṇə' ca' čopə' gwse'e lega'aque' de'en goquə' lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyache'ine' de que le'ena' lao bzoxxe' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl' che' ca'

³⁶ Na' ca' ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'ena' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'.

³⁷ Pero na' lechgualə' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' čhedə' gwsa'acquene' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'. ³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' čhaque' tołə? na' žbixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'azda'olen'? ³⁹ Le'e ggüiašc ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' čhia' ca de'e nga chle'ile nga.

⁴⁰ Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'. ⁴¹ Na' ca' naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —žEde' lata' de'e gaogua'?

⁴² Nach bosə'ənežjue'ene' latə' beɫ ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb. ⁴³ Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'. ⁴⁴ Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'an neʒolena' le'e de que cheyaɫə' gaquə yoguə'əloɫ de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' le'e libr de'en bosə'ozoj de'e profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' baç goquən na'a.

⁴⁵ Nach ben Jeso'osən' par niç gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beŋə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' beŋəçən'. ⁴⁷ Na' le'e cheyaɫə' güe'ele xtižə'anə' len beŋə' ža' yoguə' nasyon, na' solaoteclə güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtižə'anə' de que cheyaɫə' yesyə'ədinje beŋəçən' xtolə'əga'aque'ena' par niç Diozən' yezi'ixene' chega'aque'. ⁴⁸ Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'. ⁴⁹ Na' leczə əsela'a Spirit che Xə' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao' syoda nga xte catə' Xə' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gwçhe'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwɫis ne'e ca' gwɫabene' Diozən' gone' par niç nite'e mbalaz. ⁵¹ Na' goquən' beyož gwɫabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'. ⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'ane' gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy. ⁵³ Nach gwɫnitə'teža gwɫnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtizə' Diozən' golje' goque' benach

¹ Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə' ben' naquə Dižə'anə'. Zoe' len Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə' leczə' naque' Dioz. ² Dezd nechte zoe' len Diozən'. ³ Na' Diozən' bene' par nič ben' naquə Dižə'an bene' yoguə'əloj benəč, angl, bia chsa'aš, na' yeziqə'əchlə de'e zjəde. Bitobi bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e cui ben le'. ⁴ Le' nse'e yełə' mban zejlicane. Na' beñə' ca' zjənapə' yełə' mban zejlicane, yo'o be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ⁵ Na' ben' naquə Dižə'anə' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' benəčən'. Na' la'añə'əczə' chacchgua de'e malən' yežlyo nga gan' ble'enə', de'e malən' bito chgapə'an be'eni' che'enə'.

⁶ Diozən' bsele'e to beñə' le' Juan. ⁷ Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni'inə' par nič yoguə'əloj benəčən' guaquə' so'onlilaže'e ben' nsa' be'eni'inə' catə' se'enene' xtižə' Juannə'. ⁸ Caguə' Juan na'anə' nse'e be'eni'inə', sino bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni' par benəčən'. ⁹ Babžin ža bla' be'eni' che Diozən' yežlyo nga par šo'on lo'o yichjla'aždao' benəčən', na' chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰ Ben' naquə Dižə'anə' gwzoe' yežlyon'. Na' la'añə'əczə' len' bene' yežlyon', beñə' ca' ža' yežlyon' bito gwsa'acbe'ine' non' naque'. ¹¹ Golje' entr' neto' naquəto' beñə' nasyon che'enə', na' casi yoguə' neto' naquəto' beñə' nasyon che' bito gweyje'eto' che'. ¹² Con beñə' chse'eje'e che', beñə' chso'onlilaže'ene', chone' par nič zjənaque' xi'in' Dioz. ¹³ Zjənaque' xi'ine' caguə' por ni che gwsa'alje' zjənaque' beñə' belə' chen, na' caguə' por ni che de'en gwzelažə' beñə' byon' na' no'olə, na' caguə' por ni che gone'e beñə' byon' so xi'ine'. Dioz nan' bene' xi'ine' lega'aque'.

¹⁴ Na' ben' naquə Dižə'anə' golje' goque' benəč na' gwzoe' len neto'. Ble'ito'one' na' gocbe'ito' de que naque' le'ezelaogüe beñə' zaque'e la' len' naque' Xi'in' tišə' Xacho Diozən'. Lechguale nži'ilaže'e benəčən' na' chzejni'ine' benəčən' yoguə'əloj dižə' li che Diozən'. ¹⁵ Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə' le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

¹⁶ Na' Xi'in' Diozən' laogüe de'en lechguale nži'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁷ De'e Moizezən' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beñə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocristən' bedəlo'e de que nži'ilažə' Diozən' chio'o benəč na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əloj dižə' li che Diozən'. ¹⁸ Ni to cui noņə' le'i Diozən'. Xi'ine' tišə'anə' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' benəčən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

Juan ben' bchoa beñə' nis be'e dižə' che Jeso'osən'

¹⁹ Beñə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' bosə'osele'e balə bəxoz lao ben' le Juan len yebalə beñə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beñə' zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beñə' Izrael. Bosə'osele'e beñə' ca' lao Juannə' par nič gosə'ənezene' non' naque'. ²⁰ Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə' nadan' Cristən' ben' naquən əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beñə' Izraelən'.

²¹ Na' gwse'ene': —čNoxa le' ža? čəšə len' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'?

Na' gože' lega'aque': —Caguə' nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —čEšə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

²² Nach gwse'ene': —čNoxacəzə le'? nič žjəyeyežto' beñə' ca' bosə'oselə' neto'. čBi natgo' che cuino'?

²³ Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chne zizjo latjə dašən', əñia': "Le'eyoša' yichjla'ažda'olen' par nič əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'enə'", can' gwna de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Na' beñə' ca' ja'ac lao Juannə' bosə'oselə' beñə' fariseo ca' lega'aque'. ²⁵ Na' gwse'ene': —čBixchen' chcho' beñə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

²⁶ Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chchoa' beñə' nis, pero na' entr' le'e zo to beñə' cui nombi'ale. ²⁷ Be'enə' ze'e əchoje' na' zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

²⁸ Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yešlā'alə yao Jordannə' gan' chchoa Juannə' beñə' nis.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

²⁹ Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e güiašč nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao

xtolə'əchon'. Le'enə' yeque'e xtolə' be'naçən' con be'nə' so'onjilažə' le'. ³⁰ Çhe bengan' bi'a dižə' catə'an gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', çhedə' bazocžə' le'enə' antslə' ze'e soa' nada'. ³¹ Bitə' goçbe'ida' nada' cate non' naque'. Pero na'a za'a çhçho'a be'nə' nis par niç yeziquə'əchlə' be'nə' Izrael sa'acbe'ine' non' naque'.

³² Na' Juanna' be'eche' dižə' çhe Jeso'osən' gwne': —Spirit çhe Diozən' de'en zo yoban' len Diozən' ble'ida' be'ten ca to ngolbexə' na' bžinən gwzon len Jeso'osən'. ³³ Bitə' goçbe'ida' nada' non' naque' žalə' que Diozən' ben' bselə' nada' par çhçho'a be'nə' nis gwne' nada': "Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo ben' gon ca so Spirit çhia'anə' lo'o yichjla'ažda'olen' na' nabi'an le'e. Na' catə' əžin Spirit çhia'anə' gan' zo be'enə', son len le'." ³⁴ Nada' bable'ida' goc can' gwne'enə' na' cho'a dižə' de que bengan' Xi'in Diozən'.

Benə' ca' gosə'naogüe' Jeso'osən' de'e neche

³⁵ Ža beteyo zecha Juanna' len çhopə' neto' disipl çhe'. ³⁶ Na' ble'ine' gwde Jeso'osən', na' gože' neto': —Le'e ggüiašč na' žda ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' çotcho par çhnitlao xtolə'əchon'.

³⁷ Na' çhopte neto' gože' ca' jenaoto' Jeso'osən'. ³⁸ Na' beyeçhj Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'. Na' gože' neto': —žBixçhen' naole nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, žga zo'?

³⁹ Nach gože' neto': —Le'e šo'o na' le'ile.

Na' gwyeylento'one' na' ble'ito' gan' zoe'enə', na' bega'anlento'one' do yeto çhop or, çhedə' ca ora'n' banaquə' ca do çheda tap.

⁴⁰ Nada' lena' Ndrəsən' bišə' Simon Bedən' beneto' dižə' de'en be' Juanna' na' gwnaoto' Jeso'osən'. ⁴¹ Na' Ndrəsən' antslə' ze'e gone' bichlə' jəyeni'e Simon bišə'enə' na' gože'ene': —Babežaglaoto' Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon Izrael çheton'.

⁴² Nach Ndrəsən' gwçhe'e Simon bišə'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao çhgüia Jeso'osən' le' gože'ene': —Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'əsi' be'nə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

Jeso'osən' gwleje' Lipən' na' Natanaelən' par əžja'aclene' le'

⁴³ Beteyo Jeso'osən' gwçhoglaogüe'en yeyeje' Galilean', na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —Yo'o len nada'.

⁴⁴ Lipən' naque' be'nə' Betsaida, laž Ndrəsən' na' laž Bedən'. ⁴⁵ Nach Lipən' bežague' Natanaelən' na' gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj Moisezən' xtiže'e le'e libr ca' gan' leczə' bzoje' lein', na' çhe leczə'en boso'ozoj be'nə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' be'nə' Nasaret, xi'in Jwsen'.

⁴⁶ Na' gož Natanaelən' le': —žBat benecho Nasaret na' əchoj be'nə' güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o niç əneždo'.

⁴⁷ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachžin Natanaelən' baözə, gwne' çhe': —Na' za' to be'nə' Izrael gwlaž çhecho ben' naquə' be'nə' güen, na' ni latə'əzə cui naque' be'nə' goxoayag.

⁴⁸ Na' gož Natanaelən' le': —žNac çac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə' ze'e əne' Lipən' le', catə'an zecha'o xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

⁴⁹ Nach Natanaelən' gože'ene': —Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' çhbezəto' yedəñabia' neto' be'nə' Izrael.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —žEpor ni çhe de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' çhejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquəlena' nasyon çhechon' ža? De'e zaquə'əche ca de'e nga ze'e za'ac.

⁵¹ Nach Jeso'osən' gože'e neto': —De'e li əçhnia' le'e, le'ixəjele yoban' gan' zo Diozən' na' angl çhe' ca' əse'ep se'etje' yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bselə'e nada' golja' be'naçh.

2

Gotə' to yelə' gošagna' yež de'en nzi' Cana

¹ Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'enə' nzi' Cana distrit çhe Galilea, na' gwyey xna' Jeso'osən'. ² Na' leczə' gwsa'axe' Jeso'osən' len neto' disipl çhe' niç gwyeyto' gan' çac yelə' gošagna'anə'. ³ Na' çaguə' goque binon' par əse'ej yoguə' be'nə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': —Bitə' bi bino dech çhega'aque'.

⁴ Na' gož Jeso'osən' le': —Nagüe, žbixçhen' çhi'o nada' ca'? Ze'e əžin or gaquəlena' be'nə' quinga.

⁵ Na' xne'enə' gože' be'nə' ca' çhso'on mendadən': —Le'e gon bitə'ətezə de'e əne'.

⁶ Na' nitə' xop yey ga chož nis. Yey ca' zjənac ca' çhoso'ochin be'nə' Izrael gwlaž çheto' ca' par çhsa'a çhəšə'yib cuinga'aque' segon can' na lei çheto'onə'. Na' to to yey ca' chožən do

xon' che'e o do ši che'e nisən'. ⁷ Na' gož Jeso'osən' beṇə' güen mendad ca': —Le'e yosša' yej ca' nisən'.

Na' gosə'əgue'en xte ca gosa'əža'an. ⁸ Nach goze'e lega'aque': —Le'e gasə' latə'an na'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgü'e'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jasə'ənežjue'en be'en chgü'e'ej chguaon'. ⁹ Na' bnix be'en nisən' banaquən bino, pero bito gwneze' ga gwza'annə', con beṇə' ca' gwsa'aša' len na' žjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə' ¹⁰ na' gože'ene': —Yogu'a' beṇə' chdie' zgua'atec bino šao', na' cata' beṇə' ca' ža'anə' bazjəne'eje' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte na'ach.

¹¹ De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə' guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' benlilaža'əto'one'.

¹² Gwde na' gwyejto' Capernaum len le' na' len xne'enə' na' beṇə' biše'e ca'. Na' jasoto' na' to chopə šonə ža.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblaonə'

¹³ Na' bazon galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael catə'an gwyejto' len Jeso'osən' Jerosalennə'. ¹⁴ Cata' bžinto' chyo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' ža' beṇə' chasyə'əyotə' go'on' na' xilə' na' ngolbexə, na' len beṇə' ca' žjəchi' choso'oše'e mech. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yogua'əlo' beṇə' ca' ža' chyo'o che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len go'on' ca'. Na' beslase' xmech beṇə' goša' mech ca', na' gwlo'oni'ane'e mes chega'aque' ca'. ¹⁶ Na' gože' beṇə' ca' chso'otə' ngolbexən': —Le'e yebej yogua'əlo' bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

¹⁷ Nach jəyeza'alazaž' neto' disipl che' can' nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan: “De'e tant chi' yichja' che liž'onə' xte cheyožlaža'a.”

¹⁸ Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža'anə' gwse'ene': —čBi yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par nič ənezeto' šə napo' yelə' gwnabia' par bebeje' beṇə' ca'?

¹⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yočhiņj yo'odao' nga na' šonə žazə yeyona'an.

²⁰ Nach beṇə' blao ca' gwse'ene': —Xopecyon iz gwso'one' yo'odao' nga, čəna' le' yeyono'on šonə žazə?

²¹ Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'acquə'əlebene'en ca yo'oda'onə'.

²² Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇə' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alazaž'əto' can' gwne'enə'. Na' gwyejle'eto' can' na Xtizə' Diozən' de'en nyojən de que Jeso'osən' yebane' ladjo beṇə' guat ca', na' lecza' gwyejle'eto' de'en gože' neto'.

Jeso'osən' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' benəchən'

²³ Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇə' zan gwso'onlilaže'ene' catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en bene'. ²⁴ Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇə' ca' chedə' baneze nle'ine' yichjla'aždao' benəchən'. ²⁵ Na' bito byažjəne' no əgwzejni'i le' can' naquə yichjla'aždao' benəchən' chedə' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

3

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

¹ Na' zo to beṇə' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'. ² Nicodemon' gwyeje' lao Jeso'osən' še'elə na' gože'ene': —Maestr, nezetə' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', chedə' la' notono no chac gon ca naquə miłagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'.

⁴ Nach gož Nicodemon' le': —čNacxa gon to beṇə' galje' šə banaque' beṇə' gola? čEguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'. ⁶ Beṇə' zjənaque' belə' chen chəsə'əzan chəsə'əbeque' xi'inga'aque' lecza' bi'i belə' chen. Beṇə' ca' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlicane. ⁷ Bitə yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yogua'əle yeto. ⁸ Ca naquə be'enə' de'en chechj, gatə'ateza' chene'en chechjən, na' chendo' cholən, na' nic nezdə' gaxa za'annə' na' nic nezdə' gaxa šəjənnə'. Can' naquən che yogua'əlo' beṇə' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje'.

⁹ Nach Nicodemon' gože'ene': —čNacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le' naco' beṇə' blao entr beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i beṇə' Izrael gwlaž checho ca' xtižə' Diozən', čəna' cui chejni'ido' de'e nğan'? ¹¹ De'e li əchnia' le', de'e nezetə'onə' chyixjue'eto' na' de'e bable'ito'onə' cho'eto' dižə' chei, na' cui chzenagle. ¹² De'en

chac yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. ¿Nacxa gaquan' šejle'ele šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³ Ni to beŋə' cui zo yežlyo nga beŋə' babeyep yoban' par nezene' can' chac yoban'. Pero ca naca' nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozan' na' bsele'e nada' yežlyo nga par golja' beŋəch, na' zotezə' zoa' len Diozan' ben' zo yoban'. De'e na'ana' nezdə' can' chac yoban'. ¹⁴ Na' can' gwliš de'e Moizezan' bej de bronsan' to le'e yag latjə dašən, can' cheyalə' yesə'əlise' nada' to le'e yag, nadan' bsele' Diozan' golja' b'əŋəch. ¹⁵ Na' gaquə' čhia' ca' par ničh notə'ətezə beŋə' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e, sino gatə' yejə' mban zejlican' che'.

Chaque Diozan' che beŋəchən'

¹⁶ Lechguale chaque Diozan' che chio'o beŋəch na' beŋ Xi'ine' tlišə'ənə' par ničh na' notə'ətezcho chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho mas de yejə' mban zejlicane checho. ¹⁷ Diozan' bsele'e Xi'inen' yežlyo nga caguə' par ničh əchoglaogü'e'en che chio'o beŋəch de que napcho dolə', sino par ničh gone' ca cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozan' bach nchoglaon checho de que bito bi dolə' napcho, pero beŋə' cui chso'onlilažə' le' nchoglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə' čedə' bito chso'onlilažə'e Xi'in tlišə' Diozan'. ¹⁹ Can' chac, beŋə' ca' cui chso'onlilažə' le' banchoglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə', por ni che de'en babidə Xi'in Diozan' yežlyon' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beŋəchən', na' čhasyə'əbeichene' de'e žčhojən' cle ca be'eni' che'ena' čhedə' chso'one' de'e malən'. ²⁰ Beŋə' ca' chso'on de'e malən' čhasə'əgue'ine' be'eni' che'ena', na' bito chse'ene' əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena', čhedə' bito chse'ene' la'alaon de que de'e malən' chso'one'. ²¹ Caguə' ca' chio'o chzenagcho che dižə' li che Diozan' par choncho can' cheyalə' goncho. Chio'o cho'echo latjə chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' čhedə' chene'echo goncho ca sa'acbe'i beŋə' de que Diozan' chaclene' chio'o len bi de'en chonchon'.

Juan ben' bčhoa beŋə' nis be'e dižə' che Jeso'osən' de'e yoblə

²² Gwde na' neto' disipl gwwejtə' len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi' gan' mbane Jodean'. Na' žlac bega'antə'ona' Jeso'osən' bene' par ničh neto' bčhoato' beŋə' nis. ²³ Na' Juannə' leccə' čhčhoe' beŋə' nis yež de'en nzi' Enon de'en čhi' galə'əzə yež Salim, gan' dechgua nis. Na' ja'ac beŋə' na' gosə'əchoe' nisən'. ²⁴ Cana' bitonə' gata' Juannə' ližyan'.

²⁵ Na' gotə' to bžəš entr disipl che Juannə' na' entr yeto čhopə beŋə' Izrael gwlaž čheto' ca' che de'en čhasə'əchoe' beŋə' nis. ²⁶ Na' disipl che Juannə' ja'aque' laogü'e'ena' na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo len le' yešla'alə' yao Jordanna', ben' cho'o xtižə'e, le' bachčhoe' beŋə' nisən' na' yoguə'əzə beŋə' čhja'ac ga'an zoe'ena'.

²⁷ Nach Juannə' gože' lega'aque': —Notono no əye'elao' šə cui gon Diozan' par ničh so'elao' beŋə' le'. ²⁸ Le'e nezele can' bagwnia' de que bito naca' nada' Cristən' ben' bsele' Diozan' par gaqualene' nasyon chechon'. Nada' naca' ben' bsele' Diozan' par cho'a xtižə' Cristən' ničh nišə' beŋə' probnid par yoso'ozenague' che' catə'an yide'ena'. ²⁹ Cata' čhasə'əšagna' beŋə', beŋə' byo ben' čšagna' le'ena' čhi'ie no'olən'. Na' beŋə' migw che ben' čšagna'ana', zeche' cuite'ena' chebeichgü'eine' chenene' čšil ben' čšagna'ana'. Ca'aczən' chac len nada' ža, lechguale chebeida' de'en chso'elao' beŋə' Cristən'. ³⁰ La' le'ena' cheyalə' šejəchlə' gaquə' beŋə' bla; pero ca naquə' nada', šejəchlə' te čhia'.

Ben' za' gan' zo Diozan'

³¹ Ca naquə' ben' za' gan' zo Diozan', le' naque' blaoch ca notə'ətezəchlə beŋə'. Na' ca naquə' notə'ətezəchlə beŋə' ža' yežlyo nga, be'en che yežlyo nga zjənaque' na' xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na' ben' za' gan' zo Diozan', le' naque' beŋə' blaoch ca notə'ətezəchlə beŋə'. ³² Le' cho'e dižə' che de'en bable'ine' gan' zo Diozan' na' che de'en babenene' na', na' notono no chzenag xtižə'ena'. ³³ Na' šə non' choso'ozenag xtižə' ben' za' gan' zo Diozan' choso'olo'e de que zjənezene' Diozan' cho'e dižə' li. ³⁴ Na' Xi'in Diozan' ben' bsele'ena' cho'e xtižə' Diozan' čhedə' Diozan' chone' par ničh zotezə zo Spirit che'ena' len le' dote tyemp. ³⁵ Diozan' chaquene' che Xi'ine'ena' na' babene' ca chejni'ine' yoguə'əlol par ničh le' əgwzejni'ine' beŋəchən'. ³⁶ Na' chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozan' de yejə' mban zejlicane checho. Na' beŋə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chso'onlilažə'ene', bito gatə' yejə' mban zejlicane čhega'aque' sino yesə'əzi'e castigw zejlicane.

4

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

¹ Na' beŋə' fariseo ca' gwsa'acbe'ine' de que beŋə' zanch jəsə'ənaogü'e' Jeso'osən' cle ca Juannə' na' de que beŋə' zanch čhčhoe' nis cle ca Juannə'. ² Pero caguə' cuin Jeso'osən' bčhoe' lega'aque' nis sino neto' disipl che' bčho'ato' beŋə' nis. ³ Na' ca naquan' gwneze Jeso'osən' can' bagwsa'acbe'i beŋə' fariseo ca' de que beŋə' zan zjəsə'ənao le' nach beza'ato' distrit che Jodean' na' beyejto' distrit che Galilean'.

⁴ Par bežinto' Galilean' bedeto' distrit che Samaria na'alə. ⁵ Ca' goquən' bežinto' to yež de'e nzi' Sicar distrit che Samarian'. Naquə yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en bnežyw de'e Jacobən' de'e xi'ine' Jwsen'.

⁶⁻⁸ Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos che de'e Jacobən'". Jeso'osən' bach chjxaque'ene' ngü'e nezən' na' gwchi'e cho'a posən'. Bach naquə ca do gobiz. Na' neto' gwyejto' lao' yežən' par si'ito' de'e gaoto'. Na' džin to no'olə Samarian' par gü'e'e nis, na' Jeso'osən' gože'ene': —Doa' latə' nis ye'ēja'.

⁹ Na' no'olə Samarian' gože'ene': —žNactecxan' le' naco' beņə' Izrael chnabdo' nada' nis ye'ejə'? len no'olə Samaria nada'—. (Ca naquə beņə' Izrael gwlaž cheto' ca' bito chəsə'əne' beņə' Samaria ca'.)

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Žalə' nezdə' de'en chene'e Diozən' gone' le' na' žalə' chacbe'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' latə' nis ye'ēja'", le' ənabdo'on nada' na' nada' gona' le' nis de'e choņ yelə' mban zejlicane'.

¹¹ Na' no'olən' gože'ene': —Señor, caguə noxo'o bi gašə'ado'onņə' na' pos nga naquən zitjw. žGaxa si'o nis de'en choņ yelə' mban zejlicane' de'en nao' ca'? ¹² žEchacdo' de que zaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Jacobən' ben' bocua'an len neto' pos nga ga gü'e'ėje' na' xi'ine' ca' na' bia yixə' che' ca'?

¹³ Na' gož Jeso'osən' le': —Nota'atezə beņə' ye'ej nis nga bia'aczə əbilachene'en de'e yobla. ¹⁴ Pero na' notə'atezə beņə' ye'ej nisən' de'en əgwnežjua' nada' cuatəch əbilene'en la' gatə' yelə' mban zejlicane' che'ena'. Na' nis de'en əgwnežjua'ane' gaquən lo'o yichjla'azdaogü'e'en ca to nis de'e chxita' chžia chaldin na' de'e cuat yebizən.

¹⁵ Na' no'olən' gože'ene': —Señor, beņ nada' nisən' nao' ca' par ničh cuich əbilda' na' cuich yida' dexia'an nga.

¹⁶ Jeso'osən' gože'ene': —Beyej jəyene be'en chio'onə' na' le'e da nga.

¹⁷ Nach gož no'olən' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osən' le': —Leiczado' can' nao' de que notono be'en chio' zo, ¹⁸ la' gueyə' be'en chio' bagwnita' beņə' nšagna'aleno', na' ca naquə ben' zoleno' na'a caguə nšagna'aleno'one'ena'. De'e li can' bagwnao'.

¹⁹ Na' gož no'olən' le': —Señor, bachacbe'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozən'. ²⁰ De'e xaxta'o neto' beņə' Samaria gwso'elaogü'e'e Diozən' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anə' cheyalə' gü'e'ela'ocho Diozən'.

²¹ Na' gož Jeso'osən' le': —No'olə, gwyejle' chia' de que gwžin ža cata' bitoch gonən byen žje'ela'ole Xacho Diozən' ya'an zo na' na' ni Jerosalenna'. ²² Le'e nacle beņə' Samaria bito nombia'ale ben' chejni'alaza'əle. Neto' beņə' Izrael nombi'ato' Diozən' ben' chejni'alaza'əto'. Na' entr neto' beņə' Izrael əchoj ben' chac yebej beņachən' xni'a de'e malən'. ²³ Gwžin ža na' na'a baza'an beņə' ca' chse'ejni'alaza'e'e Xacho Diozən' can' chazlaže'ena' əso'elaogü'e'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li, cheda' Xacho Diozən' chylje' beņə' əso'elao' le' ca'. ²⁴ Diozən' bito naque' beņə' belə' chen. Na' beņə' ca' chse'ejni'alaza'e' le' cheyalə' so'elaogü'e'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li.

²⁵ Na' gož no'olən' le': —Nezda' de que yidə ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catə' yide' na' chixjue'ine' chio'o yoguə'əlo' de'e quinga.

²⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada'an naca' ben' nao' ca' cho'elena' le' dižə'.

²⁷ Na' lei cho'elene' no'olən' dižə' catə' bežin neto' disipl che'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olə dižə' pero ni toto' cui gwñabeto'one' bi dižə'an cho'elene' no'olən' o bixchen' chšillene'ene'. ²⁸ Nach no'olən' bcua'an che'e che'ena' na' beyeje' yežən' jəyēze' beņə' gwlaž che' ca': ²⁹ —Leda legüia to beņə' bagwne' nada' yoguə'əte de'en babena'. žŠə bengalizen' Cristən'?

³⁰ Na' besə'əžaše' yežən' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. ³¹ žLac žjəyeda no'olən' gotə'əyoiito' Jeso'osən' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

³² Na' Jeso'osən' gože' neto': —Bito nezele de to yelə' guao chia'.

³³ Nach gwnato' entr neto': —žŠə nolizə babedegua' de'e gwdaogü'e'ena'?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbselə' nada' ničh gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə. ³⁵ Le'e nale: "Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešan'." Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwse'e de cheyalə' yedobə, beņə' ca' yoso'ozenag che Diozən' šə gü'e'elenchga'acchone' xtiže'ena'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiiga'aquechone' yoso'ozenague' che'. ³⁶ Ben' chon par ničh beņə' choso'ozenague' che Diozən' chaclene' beņə' par ničh chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane'. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni che de'en chaclene' lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtiže' Diozən' de'e neche na' ben' chon par ničh beņə' choso'ozenague' chei txenna' chəsəyə'əbeine'. ³⁷ De'e li can' na dižə'an de'en de: "Beņə' yoblən' chaz na' beņə' yoblən' chelap'." ³⁸ Nada' bach chselə'a le'e ca beņə' yesəy'əlapə' gan' cui gwso'one' žin. Beņə' yoblə bagosə'əyixjui'e xtiže' Diozən' na' le'e gonle par ničh beņə' ca' gwse'əne'e' xtiže'ena' yoso'ozenague' chei.

³⁹ Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarən' gan' mbane Samarian' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che de'en gwna no'olan': "Bagwne' nada' yogua'əte de'e babena'." ⁴⁰ Na' cata' besə'əžin beṇə' Sicarən' gan' zoe'ena' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' yega'anə' len lega'aque', na' bega'ane' čhopə ža. ⁴¹ Na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'ene' por ni che dižə' de'en be' cuin Jeso'osən'. ⁴² Na' gwse'e no'olan': —Na'a chonlilaže'əto'one' caguə por ni che de'en gwnao' na'azən' sino por ni che de'en babeneto' cho'e dižə' cuinczato'. Bañezeto' de que de'e ličzə bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par yebeje' beṇə'čən' xni'a de'e malən' con beṇə' se'ejle'e che'.

Jeso'osən' beyone' xi'in to beṇə' blao

⁴³ Na' cata' goc čhopə ža zoto'onə', beza'ato' beyejto' Galilean'. ⁴⁴ Na' cuin Jeso'osən' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž che notə'ətezə profet beṇə' cho'e xtižə' Diozən' bito chso'ene' yelə' bala'an na' nic chse'ejle'e che'. ⁴⁵ Pero na' cata' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besyə'əbeine' na' bosə'olagnague' che Jeso'osən' čhedə' lega'aque' ja'aque' Jerosalennə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yogua' de'e güen de'en bene' bedote lao lɲina'.

⁴⁶ Na' gozejto' len Jeso'osən' yetši'i yež Canan' distrit che Galilean' gan' bene' par nič beyac nisən' bino. Na' yež Capernaunnə' zo to beṇə' blao beṇə' chon žin che rein' na' chacšenčgüei xi'ine'ena'. ⁴⁷ Xa bi'ina' cata' benene' rson bežinto' Galilean' zeza'ato' Jodean', bide' lao Jeso'osən' na' gotə'əyoine' le' šeje' žjəyeyene' xi'ine'ena', čhedə' bazon gatbo'. ⁴⁸ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui le'ile miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanele, bito šejle'ele chia'.

⁴⁹ Nach ben' chon žin che rein' gože' le': —Señor, yo' ošga antslə cuiṇə' gat bi'i čhia'anə'.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Beyej. Bito gat bi'i chio'onə'.
Nach gwyejle' be'ena' de'en gož Jeso'osən' le' na' beze'e. ⁵¹ Na' lao bazengü'e nezən' jəsə'əšag xmoše' ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque bi'i chio'onə'.

⁵² Nach gwnabene' lega'aque' bi or gwzolaə beša'alazə'əbo'. Na' lega'aque' gwse'ene': —Neje čheda to gobiz bechojbo' de'e lan'.

⁵³ Nach xabo'onə' gočbe'ine' or na'anə' gož Jeso'osən' le' de que bito gat bi'i che'ena'. Nach benlilaže'e Jeso'osən', le' na' family che'ena' na' yogua' beṇə' ža' liže'ena'.

⁵⁴ De'e nga goc čhop las ben Jeso'osən' miłagr cata' ze'e beze'e Jodean' na' bežine' Galilean'.

5

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Gwdenə' gołə' to lni che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' na' gwyej Jeso'osən'. ² Jerosalen na' žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə' ebreo. Žian gałə'əzə cho'a puert che syodan' de'en nzi' "Che xilə' ca'". Na' nyechj mbi'i cuit cue'ej tanquən' gueyə' ca cha'ašil dao'. ³ Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde' lo'o ch'a'šil da'onə', no beṇə' lčhol, beṇə' coj, na' no beṇə' zjənət to part güejə cuerp čhega'aque'ena'. Zjədie' čhəsə'əbeze' batə'əquən' ta nisən'. ⁴ To angl betje' tgüejə bte' nisən', na' con beṇə' chyobe četj lo'o nisən' cata'an čheyož čhta anglən' len, le'ena' čheyaque che bitə'ətezə yižgüe' de'e che'ine'. ⁵ Na' entr beṇə' ca' len to beṇə' byo bagoc ši'inšonə'choa iz chacšenene'. ⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' be'ena' na' gočbe'ine' de que bagwža de' ca'. Na' gože'ene': —čEche'endo' yeyacdo'?

⁷ Na' beṇə' güe'ena' gože'ene': —Señor, caguə no beṇə' zo cue'e nada' lo'o tanquən' catə'an čhda nisən'. Na' žlacte əzya'a nada' par šo'a, beṇə' yoblə chyobene' četje' lo'o nisən'.

⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas na' botobə xta'onə' na' gwda.

⁹ Na' le'e beyactei be'ena' na' botobe' xte'ena' na' gwzolaə chde'. Goc de'ena' ža dezczanz.

¹⁰ Nach beṇə' blao che neto' beṇə' Izrael gwse'e ben' beyaquen': —Ža dezczanz ŋa'a. Bito de lsen yeyoa' xta'onə'.

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gože' nada': "Botobə xta'onə', beyoa'an na' gwda."

¹² Na' gwse'ene': —čNoxan' gož le': "Botobə xta'onə' na' gwda"?

¹³ Na' ben' beyaquene' bito ŋezene' non', čhedə' Jeso'osən' babebi'ize'e gan' ža' beṇə' zan ca'. ¹⁴ Gwdechlə bedil Jeso'osən' le' lo'o yo'odaə' əblaonə' na' gože'ene': —Bač beyacdo' ŋa'a. Bitoch bi de'e mal gono' par nič cui gac čhio' to de'e malə'ch.

¹⁵ Nach beza' be'ena' na' gwdixjue'ine' beṇə' blao che ŋasyon Izrael čheto'on de que Jeso'os na'anə' beyone le'. ¹⁶ Na' de'e na'anə' beṇə' blao ca' bosə'olagzejə bosə'olagzide' Jeso'osən' čhəsə'əyiljilaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miłagr ca' ža dezczanz'. ¹⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Xa'anə' chelalene' yogua' ža, na' leczə ca' nada'.

¹⁸ Nach beṇə' blao che ŋasyon čheto'on mazəchlə gosə'əyiljilaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni che de'en gwne' de que Diozən' naquə Xə', caguə tlaozə de'en cui tembə'anə' ža dezczanz na'anə'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naque' Xə' zejen de que tozəczə can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' chnabia' che Xi'in Diozən'

¹⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, bito gaquə bi gona' to gwłazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'anə, lennə' chona'. Yoguə'əloł de'en chon Xa'anə, leczə lennə' chona'. ²⁰ Xa'anə' chaquene' chia', na' chlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' agwlo'ine' nada' de'e zaquə'əch ca de'e quinga de'e gona' par niçh yebanele. ²¹ Xa' Diozən' chbeje' beñə' na' chone' ca chata' yelə' mban zejlicane' chega'aque' par niçh cui əsa'aque' ca beñə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'inə', chbeje' beñə' par chnezjua' yelə' mban zejlicane' chega'aque'. ²² Bito chçhoglao Xa' Diozən' che ni to beñə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' chnabia'anə' par əchoglaogua'an che beñə'chən' šə non' napə dolə'əna', nadan' naca' Xi'inə'. ²³ Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əloł beñə' so'one' nada' yelə' bala'an can' chso'e le' yelə' bala'an. Ben' cui chon nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'an, lente Xa' Dioz na'anə' cui cho'e yelə' bala'an, chedə' len' bsele'e nada'.

²⁴ De'e li chnia' le'e, ben' chzenag xtiža'anə' na' chonlilaže'e Diozən' ben' əbselə' nada' de yelə' mban zejlicane' che'. Na' cuat si'e castigon', chedə' bitoch naque' len yichjla'aždaogü'e'en ca beñə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane' che'. ²⁵ De'e li chnia' le'e gwžin ža cats'ən beñə' ca' zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'ena' ca beñə' guat əse'enene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beñə' ca' yoso'ozenag chia' yesə'əbane' zejlicane'. Na' baçh chzolao chac ca' na'a. ²⁶ Xa' Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane' na' chac gwnežjue'en beñə'chən', na' ca'aczə babene' par niçh nada' ns'a'a yelə' mban zejlicane' na' chac chnezjua'an che beñə'chən', nadan' naca' Xi'inə'ena'. ²⁷ Na' leczə bene' nada' yelə' chnabia'anə' par niçh əchoglaogua'an non' napə dolə' chedə' bsele'e nada' golja' beñə'ch. ²⁸ Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža cats' yoguə'əloł beñə' guat ca' ža' lo'o ban' əse'enene' ənia' lega'aque'. ²⁹ Na' beñə' ca' gwso'on de'e güen žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par yesə'əbanche' zejlicane'. Na' beñə' ca' gwso'on de'e mal žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par əsa'aque' castigw.

Jeso'osən' bzejni'ine' de que nape' yelə' chnabia'

³⁰ Bito bi gaquə gona' de'e bia'azəlaža'a. Chzenaga' bin' na Xa'anə' par niçh nezdə' naquən' chçhoglaogua'an che beñə'chən' šə non' napə dolə'. Na' chçhoglaogua'an che to toe' can' cheyalə'əczə gaquə' chedə' bito chona'an de'e bia'azəlaža'a. Chona'an con can' chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'anə'. ³¹ Žalə' toza' nada' cho'a dižə' non' naca', bito naquən de'e šejle'ele chia'. ³² Pero zo Xa'anə' cho'e dižə' non' naca', na' nezdə' de que dižə' de'en cho'e chia'anə' naquən de'e li. ³³ Baçh bselə'əle beñə' lao Juannə' par jəsə'əbanene' le' chia'. Na' Juannə' be'e dižə' li non' naca'. ³⁴ Pero ca naca' nada' bito chyažjda' ənezda' dižə' de'e güe' ni to beñə'chən' chia'. Parzə niçh le'e šejle'ele chia' na' gona' ca cui yeyejle lao yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda' yosa'alaza'əle de'en gwna Juannə' chia'. ³⁵ Juannə' goque' ca to lampara de'e chse'eni'ichgua, na' gone'ele bebeile šloz can' bsd əblo'ine'ena'. ³⁶ De to de'e cho'en xtiža'a de'e zaquə'əche ca dižə' chia' de'en choe' Juannə'. Nada' chona' yoguə'əloł de'en chon Xa'anə' lao na'a gona', na' de'en chona' cho'en dižə' de que le'ena' bsele'e nada'. ³⁷ Na' leczə Xa'anə' ben' bselə' nada' cuine' babe'e xtiža'a. Na' bitonə' gwzenagle xtiže'ena' nic ne'e le'ile can' naque'ena'. ³⁸ Bitonə' gone' chele xtiže'ena' chedə' bito chonlilažə'əle nada' naca' ben' əbselə'ena'. ³⁹ Chsedyanə'əle Xtiže' Diozən' de'en nyojən, chaqule nape yelə' mban zejlicane' laogüe de'en chsedlen. Na' de'e ca' zjənyojən chso'en xtiža'a. ⁴⁰ Pero cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par gaple yelə' mban zejlicane'.

⁴¹ Par nada' bito bi nonən šə beñə'chən' so'one' nada' yelə' bala'an o šə cui. ⁴² Nada' nombi'a le'e na' nezdə' cabi chəquəle che Diozən'. ⁴³ Xa'anə' bsele'e nada' na' beñə' nada' yelə' chnabia' par chona' con can' ne'ena' na' cabi chejle'ele chia'. Na' šə beñə' yoblə yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'. ⁴⁴ Bito gaquə šejle'ele chia' chedə' la' chi' yichjle chonle ca so'on ljuežjle ca' le'e yelə' bala'an na' cui chejilje naclən' gonle par niçh Diozən' gone' le'e yelə' bala'an. Tozə le'ena' cho'e yelə' bala'an de'en naquə de'e zaque'e. ⁴⁵ Bito gonle xbab de que nada' gua'a le'e part lao Xa'anə'. De'e Moizežən', ben' zole lez gaqualen le'e lao Diozən', le'ena' güe'e le'e part lao Xa'anə'. ⁴⁶ Žalə' gwyejle'ele che de'e Moizežən' na' šejle'etele len chia' nada', chedə' chia' nadan' bzoje'. ⁴⁷ Na' ca naquən' cui chejle'e de'en bzoje'ena', žnacxa gonczle šejle'ele de'en bagwnia' le'e?

6

Jeso'osən' bguaogüe' gueya' mil beñə' byo

¹ Gozde de'e ca' gwyejto' len Jeso'osən' yešla'alə Nisdəo' Galilean'. Na' nisdə'ona' leczə nzi'in Nisdəo' Tiberias. ² Na' beñə' zan bedəsə'ənao le' chedə' besə'əle'ine' milagr ca' de'en chone' cheyone' beñə' güe' ca'. ³ Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'. ⁴ Na' bazon baözə galə' lni' che neto' beñə' Izrael de'en nzi' lni' pascw. ⁵ Na' cats'ə bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac beñə' zan gan' zoe'ena', na' gože' Lipən': —žGaxa si'icho de'e əsa'o yoguə' beñə' quinga?

⁶ Jeso'osən' gwne' ca' parzə nich ye' Lipən' nac chaquene' cheyałə' gonto', la' baņeczzene' naquən' gone'. ⁷ Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e asa'ogüe' lata' güejən.

⁸ Na' zo to disipl che Jeso'osən', ben' le' Ndres, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndresən' gože' Jeso'osən': ⁹ —Nga zo to bi'i byo na' de gueya' yetxtil de sebad chebo' na' yechopə beł ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beņə' zannə'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beņə' ca'.

Chi'ichgua yixye daqua' latjən', nach gosə'əbe' beņə' ca' laogüeinə'. Naquə ca do gueya' mil beņə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'. ¹¹ Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na' beyož be'e yelə' choxcwlen che Diozən' beņə' che che neto' disipl par be'eto' che beņə' ca' bazjachi'. Na' leczə ca'atezəczə bene' len beł ya'a ca'. Be'eto' lega'aque' con catə'ətə' de'e gwse'enene'. ¹² Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə pedas ca' de'en bega'an par nich cui bi cuiayi'.

¹³ Nach botobəto' pedas ca' de'en besya'əga'an beyož gwsa'o beņə' ca', na' goquən šižin žomə lao gueya' yetxtil de sebadən'. ¹⁴ Na' beņə' ca' catə' besə'əle'ine' milagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e ličzə bengan' profetən' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' chio'o.

¹⁵ Na' catə' goche'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'əxaxjene' par so'onene' rei chega'aque'ena', nach bebi'iže'e gožeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisdə'onə'

¹⁶ Na' catə' bexjw že'ena' neto' disipl che Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisdə'onə'. ¹⁷ Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunnə'. Bagoł, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'. ¹⁸ Na' chas chata' nisdə'onə' la' to be' fuert chechj. ¹⁹ Ca do chopə legw babeza'ato' lao nisdə'onə' catə' ble'ito' zeza' Jeso'osən' lao nisen' galən' zda barcon'. Na' bžebto'. ²⁰ Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

²¹ Nach neto' chebeito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisdə'onə'.

Beņə' zan chəsyə'əyilje' Jeso'osən'

²² Na' beteyo beņə' ca' besya'əga'an yešla'alə nisdə'onə' bito besya'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'ine' caguə bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'ənezene' bito beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'o neto'. ²³ Nach besə'əžin to chopə barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinan galə'əzə gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be' Xancho Jeso'osən' yelə' choxcwlen che Diozən'. ²⁴ Na' catə' besə'əle'i beņə' ca' caguə no Jeso'osən' nla'anə', na' ni neto' disipl che', nach besya'əyo'e lo'o barcw dao' ca' na' ja'aque' Capernaunnə' chesyə'əyilje'ene'.

Jeso'osən' naque'yelə' guao de'e chnezjon yelə' mban zejlicane che beņə' chso'onlilaže'ene'

²⁵ Na' catə' besya'əželene' Jeso'osən' yešla'alə nisdə'onə' na' gwse'ene': —Maestr, žbata'əquə' bela'o ngan'?

²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, cheyilje nada' caguə por ni che bagwyejni'ile bi zežen milagr ca' bable'ile bena', sino por ni che de'en gwdaole na' beljele. ²⁷ Bito cue'e yichje gonle par nich gata' de'e ye'ej gaole de'en chde chei, sino lecue'e yichj le'e gon par nich gaquə ye'ej gaole de'en gon le'e yelə' mban zejlicane. Diozən' bsele'e nada' golja' beņəch na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par nich əbanle zejlicane. Na' Diozən' babene' par nich nezele bsele'e nada'.

²⁸ Na' gwse'ene': —ŽBi cheyałə' gonto' par nich yebei Diozən' neto'?

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e nga gonle par nich yebei Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben' əbsele'ena'.

³⁰ Nach gwse'ene': —ŽBi milagr gono' par nich gonlilažə'əto' le'? ŽBi gono' le'ito' ža? ³¹ De'e xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' mana latjə dašən', can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Yelə' guao de'e za' yoban' be'e lega'aque' gwsa'ogüe'."

³² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, caguə de'e Moizezən' bnežjue' lega'aque' yelə' guao de'en za' yoban', sino Xa' Diozən' na'anə'. Na' Xa'anə' babselə'e par le'e to yelə' guao de'e zaquə'ache na' de'e li za'an yoban'. ³³ Na' yelə' guao de'en babselə' Xa' Diozən', za'an yoban' na' betjən yežlyon' na' chnezjon yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beņə' chao len.

³⁴ Nach gwse'ene': —Señor, beņšga neto' yelə' guaon' nao' ca' yedote.

³⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' naca' yelə' guao de'en chnezjon beņə' yelə' mban zejlicane. Notə'ətezə beņə' chse'ejle' chia' yesya'əbei la' aždə'oga'aque'ena' zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'ə nada', nite'e mbalaz zejlicane. ³⁶ Na' bagwniacza' le'e, la'anə'əczə bable'ile nada' naca' yelə' guaonə', bitoczə chonlilažə'əle nada'. ³⁷ Yoguə' beņə' ca' chbej Diozən' par əsa'aque' nada' txen, chžin ža catə' chso'onlilaže'ə nada'. Na' notə'ətezə beņə' ca' chso'onlilažə' nada', chebeida' chsa'aque' nada' txen. ³⁸ Nada' za'a yoban' na' betja' yežlyon' caguə par

nich gona' de'e bia'azalaža'anə', sino par nich gona' can' chene'e Xa'ana' ben' əbselə' nada'.³⁹ Na' de'e ngan' de'en chene'e Xa'ana' ben' əbselə' nada', de que yogua'əloj beṇə' bagwleje' par əsa'aque' nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə cuiayi'e sino que yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' cata' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.⁴⁰ Xa'ana' chene'ene' de que yogua'əloj beṇə' se'ejni'ine' non' naca' nada' na' so'onlilaže'e nada', par nich əgwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane, na' nada' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' cata'ən əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴¹ Na' beṇə' blao che ṇasyon Izrael chton' besə'əže'eše'e che Jeso'osən' de'en gwne': "Nada' naca' yelə' guao de'en za' yoban'." ⁴² Na' gosə'əne': —*¿*Ecaguaḅ bengan' Jeso'os xi'in Jwse ben' nombia'acho na' leczə ca' xne'eno'? *¿*Bixchexa nga nalize' de que ze'e yoban' betje' yežlyon'?

⁴³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito že'ešə'əle chia' entr le'e. ⁴⁴ Ni to cono no gonlilaže' nada' šə Xa'ana' ben' əbselə' nada' cui gone' ca' se'ejle'e chia'. Na' beṇə' ca' chse'ejle'e chia' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' cata' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.⁴⁵ Gan' nyoj de'e ca' bosə'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' nan: "Na' yogua'əloj' əgwsed əgwlo'i Diozən'." Nachən' yogua'əloj non' neze can' na' Xa'ana' na' choso'ozenag che', yogua' beṇə' can' chso'onlilaže'e nada'.

⁴⁶ Bito ṇacho zo nochlə beṇə' bable'ine' Xa'ana' sino toza' nada', la' nadan' za'a gan' zo Xa' Diozən'.⁴⁷ De'e li chnia' le'e, beṇə' ca' chso'onlilaže' nada' de yelə' mban zejlicane chega'aque'.⁴⁸ Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane.⁴⁹ Xaxta'ocho ca' gwsa'ogü'e manan' latjə dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'.⁵⁰ Nadan' cho'a dižə' de que naca' yelə' guao de'en za' yoban' de'en chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chsa'ogü'e'en par nich ca' cuich zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'ena' ca' beṇə' guat.⁵¹ Nadan' naca' yelə' guao de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban zejlicane' na' chac chnežjua'an beṇə'čan'. De'e na'anə' beṇə' ca' sa'o yelə' guao nga yesə'əbane' zejlicane. Na' yelə' guao de'e əgwnežjua' əsa'ogü'e' naquan cuerp chia'anə', na' əgwnežjua'an par nich notə'ətežə beṇə'ch gaguaḅ yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane'.

⁵² Nach gwche' bžəš' entr beṇə' blao che ṇasyon Izrael chton' gosə'əne': —*¿*Nacxa gone'en gon' cuerp che'ena' gaocho?

⁵³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' šə cuiṇə' gaole cuerp chia'anə' na' šə cuiṇə' ye'ejle' xchena'anə', bito de yelə' mban chele zejlicane.⁵⁴ Beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'ejle' xchena'anə' de yelə' mban zejlicane chega'aque', na' šə bagwsa'ate' cata' əžin ža šo'o fin che yežlyon', yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca'.⁵⁵ Na' cuerp chia'anə' naquan yelə' guao de'e le'ezelaogü'e de'e zaque'e, na' xchena'anə' de'en chse'ejle'ena' naquan le'ezelaogü'e de'e zaque'e.⁵⁶ Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'ejle' xchena'anə' nitə'ətežə nite'e len nada' na' nada' zotežə' zoa' len lega'aque'.⁵⁷ Xa'ana' ben' zo zejlicane le'ena' bsele'e nada', na' zoa' chedə' le' chone' ca' zoa', na' ca'atežəczən' ben' gao cuerp chia'anə' soe' chedə' gona' ca' soe'.⁵⁸ Cuerp chia'anə' naquan yelə' guao de'en za' yoban'. Na' yelə' guao nga bito naquan ca' manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogü'e' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

⁵⁹ De'e quinga əbsed əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunnə'.

Xtižə' Jeso'osən' chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' choso'ozenag chei

⁶⁰ Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjəšə'ənao Jeso'osən' cata' gwse'ene' can' gože' lega'aque' nach gosə'əne': —*Zi'ichgua naquə dižə' quinga. ¿*Noxacžə šejle'e che'?

⁶¹ Na' goche'i Jeso'osən' de que chəšə'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —*¿*Epor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebigua'əle gosxanlə? ⁶² *¿*Naquəchxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoa' antslə? nadan' bsele' Diozən' golja' beṇə'ch. ⁶³ Cagua por ni che de'en goljle beṇə'ch de yelə' mban zejlicane chele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane chele. Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'ən par yichjla'ažda'olen' na' əban'le zejlicane šə šejle'ele chei. ⁶⁴ Ne'e nitə' balle cui chonlilaže'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' chedə' dezd gwzolao zjəšə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəšə'əgue' le'.⁶⁵ Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilaže' nada' šə Xa'ana' ben' əbselə' nada' cui chone' par nich gonlilaže'e nada'.

⁶⁶ Nach besyə'əbi'izə' beṇə' zan beṇə' bagosə'ədalene' Jeso'osən', bitoch gosə'ənaogü'e'ene'.

⁶⁷ Na' Jeso'osən' gože' šizinte' neto': —*¿*Elen le'e chene'ele zjaya'acle?

⁶⁸ Na' gož Simon Bedən' le': —Xantə', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' chei. Nezeto' de que le' choṇə' yelə' mban zejlicane che notə'ətežə neto' chzenagto' xtižə'ona'.⁶⁹ Neto' bachejle'eto' na' bahezeto' de que len' naco' Cristən' ben' bagwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon chechon'. Naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

⁷⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šižinle na' nezdā' de que tole chzenagle che gwxyie'ena'.

⁷¹ Gwne' ca' che Jod Iscariotən' xi'in Simonnə' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na' beņə' ca' chəsə'əgue' i le', len nacte' txen neto' šižinto'.

7

Beņə' bišə' Jeso'osən' bito gwso'onlilaže'e le'

¹ Catə' bagwde de'e ca' Jeso'osən' gw dacze' chsed chlo'ine' beņə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' chedə' beņə' blao che nasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'. ² Na' bazon galə'əzə lni che neto' beņə' Izrael de'en nzi' "lni che yo'o de laguā". ³ Na' beņə' bišə' Jeso'osən' gwse'ene': —Bito yega'ano' nga, sino gwyej Jodean' par ničh disipl chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'ona'. ⁴ Ni to beņə' cui chone' bgašə'əza to de'e chone' šə chene'ene' gombia' beņə' le'. Šə de'e li chono' miłagr, ben par ničh yesə'əneze yoguə'əloł beņə' can' chono'ona'.

⁵ Beņə' bišə'e ca' gosə'əne' ca' chedə' ni lega'aque' cui gwso'onlilaže'e le'. ⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bitonə' žin ža par gwlo'a non' naca', pero ca naquə' le'e ža, guaquə žja'acle lnin' batakə'ezən'. ⁷ Beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chəsə'əgue'ine' le'e, pero chəsə'əgue'ine' nada', chedə' chzejni'iga'acda'ane' de que chso'one' de'e malən'. ⁸ Le'e žja'ac lninə'. Nada' bito sa'a na'a chedə' bitonə' žin ža chia'ana' par sa'a lnin'.

⁹ Na' beyož gože' lega'aque' ca' bega'ane' Galilean' yeto chopə ža.

Jeso'osən' gwyeje' Jerosalenna' gan' yo'o lninə'

¹⁰ Nach gwde gwsa'ac beņə' bišə'e ca' əzja'aque' lninə' lecəz gwza' le' zde lninə', pero caguə zaquə'əlao sino bgašə'əzə. ¹¹ Na' beņə' blao che nasyon Izrael cheto'ona' besyə'əyilje' le' lao lninə' na' gosə'əne': —čGanxa be'ena'anə'?

¹² Na' beņə' ca' zjənžag lao lninə' zane' gwso'e dižə' che Jeso'osən' len ljuežjga'aque'. Na' caguə tozə can' gosə'əne' che'. Bala' gosə'əne': —Naque' beņə' giuennə'.

Na' yebala' gosə'əne': —Abi, chonleizene' beņə'ona'.

¹³ Pero ni toe' cui gwso'e dižə' che' zaquə'əlao chedə' besə'əžebe' beņə' blao che nasyon cheto'ona'.

¹⁴ Na' do gašjə zda lninə' cata' gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beņə' Izrael na' gwzoloa chsed chlo'ine'. ¹⁵ Na' chəsə'əəbane beņə' blao ca', chəsə'əne': —čBixa chejni' i bengan' len caguə babsede' can' nsed chio'ona'?

¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en chlo'ida'ana' caguə de'e chaljalaža'ana', sino ben' əbselə' nada' blo'ine'en nada'. ¹⁷ Notə'atezə beņə' chene'ene' gone' can' chene'e Diozən', le' əneze' šə de'en chlo'ida'ana' naquən che Diozən' o šə naquən de'e bia'azaləža'a. ¹⁸ Beņə' ca' chso'e dižə' de'e bia'azaləža'əga'aque' chasyə'əyilje' no so'e lega'aque' yelə' bala'an. Caguə ca' nada' chedə' cheyilja' naclə gona' par ničh Diozən' ben' bselə' nada' si'e yelə' bala'an. De'e na'ana' guaquə gapple confyans de que nada' cho'a dižə' li, na' bito chxoyaga' beņə'.

¹⁹ Le'e cho'ela'ole de'e Moizezən' ben' bzoj lei che Diozən', len ni tole cui chonle can' nanņə'. čBixchen' chyiljaža'əle naclən' gonle par gotle nada'?

²⁰ Na' beņə' ca' zjənžaguan' gwse'ene': —Chac tonto'. čNo chyiljaža' naclə gone' par gote' le'?

²¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Tozə miłagr de'en babena' ža dezcanzən' na' de'e na'ana' yoguə'əle chebanele. ²² De'e Moizezən' bzoje' de que cheyalə socho seņy de'en ne' sirconsision. Pero caguə gwzoloan len le' sino len de'e xaxta'ochə ca' beņə' ca' gwnitə' antsle ca le'. Na' le'e chzole bi'i byo dao' ca' seņy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən'. ²³ Na'a ža, šə chaquele chonən byen gwzole no bidao' seņy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən' par gonle complir can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', čbixchen' chžə'ale nada' de'en beyona' to beņə' ža dezcanzən' len yoguə'əloł de'en chac che'? ²⁴ Bito con gonle xbab de que to de'e chle'ile chon beņə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson ničh ənezele šə de'e li chone' de'e mal o šə chone' de'e güen.

Jeso'osən' be'e dižə' de que gwze'e gan' zo Diozən'

²⁵ Nach to chopə beņə' Jerosalen ca' gosə'əne': —čEaguə bengan' chəsə'əyilje' par ničh so'ote'ene'? ²⁶ Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlao na' bitobi chse'ene'. De repentlja beņə' gwnabia' ca' bač chso'one' xbab de que naquə'əze' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ²⁷ Pero na' nezecho ga beņə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono əneze ga be'ena'.

²⁸ Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beņə' Izrael catə'an gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beņə' nada'. Na' caguə

con za'a de'e bia'azalaža'anə'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'alene'.
 29 Nada' nombia'ane' chedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bsele'e nada'.

30 Nach chəsə'əviljlaže'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' chedə' bitonə' əzin ža par gague' lao na'aga'aque'enə'. 31 Na' beṇə' zan gwsə'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'an yida Cristən' bitolja gone' miłagr zanch can' chon benga.

Xa'ag yo'odao' ca' ja'aque' par žjasə'əxene' Jeso'osən'

32 Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach boso'oxi'e len bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' boso'osele'e xa'ag yo'odao' cheto' ca' par žjasə'əxene' le'. 33 Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'. 34 Yeyiljle nada' na' cabi yežezele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gague' yidle.

35 Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əne' entr lega'aque': —ζGa yeyej bengan' cui yežezechone'? ζEšə šejlene' beṇə' gwlaž checho ca' žjənaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsedene' beṇə' griego ca'? 36 ζBi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': “Yeyiljle nada' na' cui yežezele nada'.” Na' lecəə gwne': “Ga'an soa' nada', le'e bito gague' yidle.”

Jeso'osən' be'e dižə' che Spirit che Diozən'

37 Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lnina' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zižjo: —Notə'ətezle šə de'e tant chene'ele gata' yelə' mban zejlicane' chele xte banacle ca to beṇə' chbillaže'e, legonlilažə' nada' na' gona' yelə' mban zejlicane' chele. 38 Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en nabilia' yichjla'ažda'olen' can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən, gonən par nič gaquəlenle yeziquə'əchlə beṇə' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane'. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca' de'en chso'onən par nič yežlyon' de tcho'alaoga'aquən choscha'on bitə'əteza.

39 Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho le' par nič gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane'. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca orən', chedə' beṇə' ca' chəsə'əgüe'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene', na' bitonə' güe' Diozən' le' yelə' bala'an xen.

Gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'

40 Beṇə' ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na' bale' gosə'əne': —De'e licəə bengan' profetən' ben' naquən yida.

41 Na' yebale' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Pero bale' gosə'əne': —ζEna' nacho de que Galilea na' əchoj Cristən'? 42 ζEcagua na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Cristən' galje' lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e rein'?

43 Na' gotə' bžəš entr beṇə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'. 44 Bale' gwsa'aque' cheyalə' yesə'əzene'ene', pero bito gwsə'one' ca'.

Beṇə' gwnabilia' che beṇə' Izrael ca' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən'

45 Na' xa'ag yo'odao' che neto' beṇə' Izrael besyə'əžine' lao beṇə' ca' boso'oselə' lega'aque'. Na' bχoz əblao che nasyon cheton' na' beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —ζBixchen' cui əgwche'elene'?

46 Na' xa'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža neža ni tozə beṇə' cuiṇə' ne' güen ca güenṇə' chne bengan'.

47 Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —ζElente le'e bagwxoayagle? 48 Ni tozə neto' naquəto' beṇə' blao na' naquəto' beṇə' fariseo cuiṇə' šejle'eto' che'. 49 Pero beṇə' zan quinga ža' nga bito žjənombi'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' bazjəmbi'ayi'e.

50 Na' Nicodemon', ben' gwyej lao Jeso'osən' še'ela, lene' beṇə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque': 51 —Lei chechon' bito cho'en latjə choglaochon che to beṇə' de que malən' bene' sin cui güe'e dižə' nac goquə na' sin cui əžaš che'ena bixa bene'ena'.

52 Nach gwse' beṇə' ca' le': —ζEna' nacho leno' len' naco' beṇə' Galilea? Bsed na' ənezdo' de que ni to profet cuiṇə' əchoj Galilean'.

Besyə'ədolə'ene' to no'olə len xtoe'

53 Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8

1 Nach Jeso'osən' gwyeje' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos. 2 Na' beteyo catə' gwye'eni' gwyeje' de'e yoblə yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' yogua' beṇə' ca' ža' na' gosə'əbigüe'e laogüe'ena' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzolaogüe' chsed chlo'ine' lega'aque'. 3 Nach beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' bedasə'əgüe'e to no'olə beṇə' besyə'ədolə'ene' len xtoe'. Na' boso'ozeche'ene' gwchoj beṇə' ca' lao Jeso'osən'. 4 Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, no'ol nga babedolə'əto'one' mer delene' to xtoe'. 5 Na' lei

de'en bzoj de'e Moizezən' chonən mendad gotcho no'ol ca' chso'on ca' agwšizə'əga'acchone' yej. ¿Bixa ənao' le'? ¿bi cheyalə' gonechone'?

⁶ Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le'. Nach Jeso'osən' con bcheque'e na' bzoje' lao yon' len xbene'. ⁷ Na' gwnitə'əcheche' chəsə'ənbene' lei' nacxa əne'ena'. Nach gwche'eša'ogüe'e na' gože' lega'aque': —Guaqua con to le'e beņə' cui de xtolə'e solaole agwšizə'əle no'olə nga yəjan'.

⁸ Nach bcheque'e de'e yoblə' bzoje' lao yon'. ⁹ Na' beņə' blao ca' beņə' ca' chəsə'əcuış no'olən' cata' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' lega'aque', gosə'əneze'ne' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' de que yogue'e de xtolə'əga'aque'. Nach gwzoloa besyə'əchoj tgüejə' tgüejə', gwzoloatec besyə'əchoj beņə' ca' zjəngoləch nach beņə' ca' yelə' xte bega'an yetozə Jeso'osən' len no'olən' ladjo beņə' ca' choso'ozenag che'. ¹⁰ Na' catə' bebe'eša'o' Jeso'osən' caguə no beņə' ca' ble'ichene' laogüe'ena' sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene': —No'olə, ¿gan beņə' ca' choso'ocuiš le'? ¿Eni toe' cui beņ le' castigw?

¹¹ Nach no'olən' gože'ene': —Ni toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni nada' bito goņa' le' castigw. Beyej na' cuich gono' de'e malən'.

Jeso'osən' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beņachən'

¹² Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'an yetši'i len beņə' ca' ža'anə', gože' lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni' par yichjla'aždao' beņachən'. Beņə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' choso'ozenague' chia' bitoch chso'ontezə chso'one' de'e malən'. Yo'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' chedə' zjənapə' yelə' mban zejicəne.

¹³ Nach beņə' fariseo ca' gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə' che cuino', na' bito naquən de'e se'ejle' beņə'.

¹⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'əņə'əczə cho'a dižə' che cuina', xtižə'anə' naquən de'e li. Nada' nəzda' gan' gwza'a na' gan' yeya'a, pero le'e bito nezele gan' gwza'a na' gan' yeya'a. ¹⁵ Le'e con to chosbaga'əle nada' de que napa' dolə' por ni che bi de'en chle'ile chona'. Nada' bito za'a par choglaogua'an che beņə' de que zjənapə' dolə'. ¹⁶ Pero na' šə' cata' choglaogua'an che notə'ətezə beņə' de que zjənapə' dolə', zaquə'əczə can' əņia'anə' chedə' bito choglaogua'an che beņə' to gwlazza' sino con can' na' Xa'anə' ben' bselə' nada'. ¹⁷ Lei' chechon' de'en bzoj de'e Moizezən' nyojən nan de que dižə' de'en əso'e chopə' testigw cheyalə' šejle'echo de que naquən de'e li šə' tozə can' yesə'əne'. ¹⁸ Nada' cho'a dižə' che cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə' chia', na' le'ena' bselə'e nada'. Neto' naquəto' testigw ca' chopə.

¹⁹ Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo xə'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

²⁰ Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsd blo'ine' gan' chəsə'əgüe'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' beņə' Izrael. Na' ni to cono gwxen le' chedə' cuinə' žin ža par gague' lao na' beņə' ca' chəsə'əgüe'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

²¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetši'i: —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuinə' yedinjele xtolə'əle ca'.

²² Na' beņə' blao che nasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —¿Eyeyot cuine'ena' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho?

²³ Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwxiye'ena', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonlə can' chso'on yeziquə'əchlə beņə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'. ²⁴ De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuinə' yedinjele xtolə'əlen'. Šə' cui chejle'ele de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yedinjele xtolə'əle ca'.

²⁵ Na' gwse'ene': —¿No naco' le'ena'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote. ²⁶ Ne'e dech de'e zan de'e əņia' chele gwzejni'ida' ca naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bselə'e nada' par cho'a dižə' len beņachən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa' na'anə' cho'e dižə' li.

²⁷ Jeso'osən' be'e dižə' che Xə' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə' che Dioz nan' cho'e dižə'. ²⁸ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bselə'e nada' golja' beņach, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' ənezele de que naca' ben' gwnia'anə'. Na' leczə ənezele de que cabi bi chona' de'e bia'azalaža'a, sino con bin' babzejni' Xa'anə' nada', leņnə' chnia'. ²⁹ Xa'anə' babsele'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'ena'.

³⁰ Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beņə' zan gwso'onlilaže'e le'.

Noquə'an zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'an nitə' xni'a de'e malən'

³¹ Na' Jeso'osən' gože' balə beṇə' gwlaž cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e liczə banacle disipl chia'. ³² Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach ənezele bi zeje dižə' li chia'anə', na' šə banezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

³³ Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraannə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. žBixəchen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yoguə' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos. ³⁵ Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gaque' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gaque' cuent len familyən'. ³⁶ Na' šə nada' Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par nič cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'. ³⁷ Nežda' de que nacle xi'in dia che de'e Abraannə' pero bia'acza cheyiljažə'əle naclən' gonle par nič gotle nada', na' chonle ca' chedə' bito chone chele xtižə'anə'. ³⁸ Nada' cho'a dižə' che de'en bablo'i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

³⁹ Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia che de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia che de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'. ⁴⁰ Na' la'anə'əczə babzejni'ida' le'e dižə' li de'en babsed blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'. ⁴¹ Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' che nochlə beṇə'.

⁴² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquetele chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlažə'anə'. Len' əbsele'e nada'. ⁴³ žBixəchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtižə'anə'. ⁴⁴ Gwxiiye' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len naquən güet beṇə' dezd catə'an gwxe yežlyon', na' cui chdalenən dižə' li che Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ennə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə' naquən güenlažə' na' yoguə' dižə' güenlažə' za'an chei. ⁴⁵ Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li. ⁴⁶ Ni tole cui gaquə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, žbixəchen' cui chejle'ele chia'? ⁴⁷ Beṇə' ca' žjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' che xtižə'ena'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle che'.

Ze'e galjə de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

⁴⁸ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczeto' can' nato' de que le' naco' bene' Samaria na' de que chac tonto'ona'.

⁴⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yelə' bala'an che Xa'anə' na' le'e chnitle yelə' bala'an chia'anə'. ⁵⁰ Nada' caguə chuyilja' no gon nada' yelə' bala'anna'. Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'. ⁵¹ De'e li chnia' le'e, notə'ətezə beṇə' choso'ozenag xtižə'anə', cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'.

⁵² Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož gwnezeto' de que chac tonto'ona'. De'e xaxta'ochə Abraannə' gote' na' leczə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beṇə' ca' choso'ozenag chio' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ⁵³ žEzaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ochə Abraannə'? Len' gote' na' leczə ca' de'e profet ca'. žNoxan' chacdo' naco'?

⁵⁴ Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada' choe' cuina' yelə' bala'an, cabi zaquə' yelə' bala'anna'. Pero Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, ben' nale naquə Dioz chelen'. ⁵⁵ Le'e bito nombia'alene', pero nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui nombia'ane' gaca beṇə' güenlažə' ca le'e. Nada' nombia'ane' ža, na' chzenaga' xtižə'ena'. ⁵⁶ De'e xaxta'ochə Abraannə' bebeine' gwyejle'e de que le'ine' tyemp ni zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en na'a na' zoe' mbalaz.

⁵⁷ Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Ni šiyon iz cuiṇə' žino'. žEna' nezele'ido' de'e Abraannə'?

⁵⁸ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjə de'e Abraannə' bazoczə' nada'.

⁵⁹ Nach gosə'azi'e jej par yoso'ošize'ene'en. Na' Jeso'osən' bocuəše'e na' beze'e yo'odao' əblaonə'. Bito gwsa'ache'ine' cats' bedie' gwcholga'aque'ena' žjəyede'.

9

Jeso'osən' bene' par nič ble'i to beṇə' golje' nchole'

¹ Na' txen chdato' len Jeso'osən' catə' ble'ito' to beṇə' byo beṇə' golje' nchole'. ² Na' gožto'one': —Maestr, žno napə dolə' de'en goljə bengan' nchole'? žəle' o šə xaxne'ena'?

³ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Benga golje' nchole' caguə por ni che xtola'ena', na' caguə por ni che xtola' xaxne'ena', sino par nič la'alaon can' gon Diozən' len le'. ⁴ Cheyalə' goncho

xšin Diozən ben' bselə' nada' žlac nede latjə. Gwžin catə' cuich gatə' latjə gonchon. ⁵ Žlac nezoa' yežlyo nga chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beŋə'.

⁶ Beyož gwne' ca' gwcho'on xene'en lao yon' na' bene' beŋjw len xen' che'ena'. Na' gwdebe' beŋjon' jelao beŋə' lcholən'. ⁷ Na' gože'ene': —Gwyej jəyedib jelaogo'onə' cho'a tanc de'en nzi' Siloe—. Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwweje' na' beyib jelaogüe' ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'. ⁸ Na' beŋə' gwliž che' ca' na' beŋə' ca' besə'əle'i'le' yogua' las catə' ne'e nchole' gosə'əne': —žEcagua bengan' bable'icho bedote chi'e chŋabe' caridan'?

⁹ Baļe' gosə'əne': —Bengan'.

Na' baļe' gosə'əne': —Cabi naquə le' sino ca naquə bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

¹⁰ Na' gwse'ene': —žNacxa goquan' gwzolao chle'ido'?

¹¹ Na' gože' lega'aque': —To beŋə' le' Jeso'os bene' beŋjw na' gwdebe'en jelaogua'anə' na' gože' nada': "Gwyej cho'a tanc de'en nzi' Siloen' na' jəyedibən." Na' gwyə'a na' beyiba'an, na' gwzolao chle'ida'.

¹² Nach gwse' beŋə' ca' le': —žGanxa be'ena'?

Na' gože' lega'aque': —Bito nežda'.

Beŋə' fariseo ca' gosə'əŋabene' be'ena' nac goquan' chle'ine'

¹³ Na' gosə'əche'e ben' goquə beŋə' lcholən' gan' nita' beŋə' fariseo ca'. ¹⁴ Na' naquə ža dezcanz catə'an ben Jeso'osan' beŋjon' de'en gwdebe' jelao be'ena' par ble'ine'. ¹⁵ Na' beŋə' fariseo ca' lecəə gosə'əŋabene' le' nac goquan' bachle'ine'. Na' le' gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gwdebe' beŋjon' jelaogua'anə' na' beyiban' na' gwzolao chle'ida'.

¹⁶ Nach to chopa beŋə' fariseo ca' gosə'əne': —Nezecho bito zo Diozən' len benga chedə' bito chomba'aŋe' ža dezcanzan'.

Na' baļe' gosə'əne': —žNac gon to beŋə' güen de'e mal gone' miļagr quinga?

Na' gwsa'aque' choplə entr' lega'aque'. ¹⁷ Nach de'e yoblə gwse'e be'en goljə ncholən': —žBi nao' le' che ben' ben par ničh chle'ido'?

Na' le' gwne': —Naque' to profet beŋə' bselə' Diozən'.

¹⁸ Na' beŋə' blaο che nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle'e che ben' šə len' golje' nchole' na' na'a bachle'ine' xte que gwsa'axe' xaxne'ena'. ¹⁹ Na' gosə'əŋabene' lega'aque' gwse'ene': —žEbengan' xi'inlen' ben' nale' golje' nchole'? žNacxa goquan' chle'ine' na'a?

²⁰ Na' gwse' xaxne'e ca' lega'aque': —Nezeto' de que bengan' xi'into'onə', na' de que golje' nchole'. ²¹ Mas nac chaquan' bachle'ine' bito nezeto', nic nezeto' noxa ben par ničh bachle'ine'. Le' bazejəzene'. Leŋabe le', güe'ecze' dižə' naquan' goc che'.

²² Xaxne'e ca' gosə'əne' ca' de'en besə'əžebe' beŋə' blaο che nasyon Izrael cheto'onə', chedə' lega'aque' bačh zjənone'en de que notə'əteza beŋə' güe'e dižə' de que Jeso'osan' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' nasyon cheton', cabi əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'. ²³ De'e na'anə' gosə'əna xaxne'e ca': "Bazejəzene'. Leŋabe le'."

²⁴ Nach de'e yoblə gwsa'axe' ben' goljə nchol gwse'ene': —Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən' babe'eleno' neto' dižə' bačhe. Neto' nezeto' de que Jeso'osan' naque' to beŋə' güen de'e mal.

²⁵ Na' gwne': —Šə naque' beŋə' güen de'e mal, bito nežda'. De'en nežda', nada' goca' beŋə' lchol na' na'a chle'ida'.

²⁶ Na' de'e yoblə gwse'ene': —žBi benene' le'ena'? žNac benen' par ničh bachle'ido'?

²⁷ Na' gože' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chzenagle. žBixchen' chene'ele yenele de'e yoblə? žElen le'e chene'ele gacle disipl che'ena'?

²⁸ Na' gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene': —Le' naco' disipl che', pero neto' naquəto' disipl che de'e Moisežən'. ²⁹ Nezeto' de que Diozən' be'elene' de'e Moisežən' dižə' cho'a, pero benga bito nezeto' gan' ze'ena'.

³⁰ Na' ben' goljə ncholən' gože' lega'aque': —Nactequən' le'e cui nezele ga ze'ena', len babene' par ničh chle'ida'. ³¹ Na' nezecho de que Diozən' cabi chzenague' che beŋə' ca' chso'on de'e mal. Con beŋə' chso'ene' yeļə' bala'aŋ na' chso'one' can' chene'ene'ena', lega'acze' chzenag Diozən' chei. ³² Dezd gwxe yežlyon' ni to conoŋə' yene de que bagwzo beŋə' chone' par ničh chle'i beŋə' goljə nchol. ³³ Žala' cui zo Diozən' len le' cagua bi miļagr gaquə gone'.

³⁴ Na' beŋə' blaο ca' gwse'ene': —Pendejw, len' goljo' ncholə' yeļə' beŋə' mal chio'onə', žəna le' əgwseddo' neto'onə'?

Na' besyə'əbeje'ene' fuer.

Beŋə' ca' zjənchoļ yichjla'ažda'oga'aque'ena'

³⁵ Goche'i Jeso'osan' de que babesyə'əbeje' be'ena' fuer, na' jašague'ene' gože'ene': —žEchonliža'o le' Xi'in Diozən'?

³⁶ Na' gož ben' le': —žNoxa'an ža? seņor, par ničh gonliža'ane'.

³⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —Nada'anə' ben' bable'ido' antslə' na' nada'anə' cho'elena' le' dižə'.

³⁸ Nach be'ena' bzo xibe' be'elaogü'e Jeso'osən', gwne': —Xana', chonlilaža'a le'.

³⁹ Na' gwnach Jeso'osən': —Nada' za'a yežlyo nga par niçh la'alaon che be'naçhən' non' zjənapə dolə' na' non' cui zjənapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par be'nə' ca' chsa'acbe'ine' zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque'ena', na' za'a par yeca'a be'eni' che be'nə' ca' chsa'aque'ne' cui zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

⁴⁰ Na' balə be'nə' fariseo ca' nitə' galə'əzə gwse'enene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —¿Echacdo' len neto' nçhol yichjla'ažda'oto'onə'?

⁴¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'anə' deczə xtolə'əlen'.

10

Jempl che xle'ej xilə' ca'

¹ De'e li çnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, be'nə' bguan be'ena'. ² Be'en cho'o cho'a puertan', le'ena' goye xilə'əna'. ³ Na' be'en çhapə puert che xle'ej xilə' ca' çsaljue' par niçh cho'o be'nə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtižə'ena' çhedə' zjənombia'ab le', na' çhaxe'eb cho'e laga'aguəb catə' çhbeje'eb. ⁴ Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aguəbən', çhbialaogü'e laoga'aguəbən' na' çhjəsə'ənaob le' çhedə' zjənombi'ab ši'ena'. ⁵ Na' bito žjəsə'ənaob be'nə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' çhedə' cui zjənombi'ab ši'ena'.

⁶ Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' be'nə' ca' ža'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' çhgüia chye' chio'o ca to goye xilə' be'nə' çhgüia chye' bia che' ca' binlə

⁷ Nach gožne Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əçnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. ⁸ Yoguə' be'nə' goxoayag ca' baba'ac antslə' ca nada' çhəsə'əne' de que Diozan' be'sele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebaga'aque'ne' ca' be'nə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtižə' be'nə' cui zjənombi'ab, ca'aczən' be'nə' ca' çho'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che be'nə' goxoayag ca'. ⁹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' çhasyə'əyo'ob lo'o xle'ejga'aguəb na' çhəsə'əçhojəb par çhəsə'əyiljəb de'e çhsə'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' çhcue'ejən lega'aguəb par niçh cui bi gac çhega'aguəb, ca'aczən' çhcue'aja' be'nə' ca' çho'onlilažə' nada' par niçh cui bi gac çhega'aque'.

¹⁰ Be'nə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca' be'nə' bguan be'nə' ca' çhda'ac leçhgualə con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'ənitlaogü'e'. Nada' za'a par niçh çhnežjua' ye'lə' mban zejlicane che be'nə' ca' çho'onlilažə' nada' na' par niçh nite'e mbalaz juisy. ¹¹ Nada' çhgüia chya' be'nə' ca' çho'onlilažə' nada' can' çhon to be'nə' goye xilə' be'nə' çhgüia chye' xilə' che' ca' binlə. Na' de'en çhgüia chye'ga'aca'ane' çhsanlaza' cuina' so'ot be'nə' nada'. ¹² Balə be'nə' ca' çhoso'oye' xilə' çhesə'əzi'e laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito zjənaquəb bia çhega'aque'. De'e na'anə' çhəsə'əbejyichje'eb na' çhoso'oxonje' catə' çhəsə'əle'ine' za' no becoyo'o, çhedə' bito zjənaque' xan xilə' ca'. Çhso'e latjə çhniž becoyo'onə' xilə' ca' na' çhoslasəb lega'aguəb. ¹³ Çhesə'əxonje' çhedə' bito zjənzi'ine' xilə' ca' de'en cui zjənaquəb bia çhega'aque', con zjənaque' goyeb.

¹⁴ Nada' çhgüia chya' be'nə' ca' çho'onlilažə' nada' ca to be'nə' goye xilə' be'nə' çhgüia chye' xilə' che' ca' binlə. Na' nombi'a be'nə' ca' çho'onlilažə' nada', na' lega'aque' zjənombi'e nada'. ¹⁵ Nombi'aga'aca'ane' ca' Xa'anə' nombi'e nada' na' nada' nombi'a Xa'anə'. Na' de'en çhgüia chye'ga'aca'ane' çhsanlaza' cuina' so'ot be'nə' nada'. ¹⁶ Na' nitə' be'nə' ga yoblə be'nə' cui zjənaquə be'nə' Izrael be'nə' so'onlilažə' nada' na' yoso'ozenague' çhia'. Lecza lega'aque' çheya'lə' əgwto'ba' par niçh yoguə'əlo' no so'onlilažə' nada' əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque' na' toza' nada' ggüia gwya' yoguə'əlolga'aque'.

¹⁷ Çhsanlaza' cuina' so'ot be'nə' nada' pero techlə yebana'. Na' çhaquəche Xa'an çhia' de'en çhazlaža'a çhona' ca'. ¹⁸ Ni to cono yeque'e ye'lə' mban çhia'anə' sino çhsanlaza' cuina' so'ot be'nə' nada'. Napa' ye'lə' gwnabia'anə' par gwsanlaza' cuina' so'ote' nada', na' napa' ye'lə' gwnabia' par yeyas yebana' ladjo be'nə' guat ca'. Na' Xa'anə' babene' mendad gona' ca'.

¹⁹ Na' de'e yoblə gwsa'ac be'nə' blaoc che nasyon Izrael çheton' çhoplə por ni che dižə' ca' de'en gwse'enene' be'e. ²⁰ Zan be'nə' ca' gosə'əne': —Chac tontə'ənə', bito çhacbe'ine' bi dižə'an çho'e. ¿Bixçhen' çhzenagle che'?

²¹ Na' bale' gosə'əne': —Dižə' quinga caguə naquən ca che be'nə' çhac tontən'. ¿Eguaquə gon to be'nə' çhac tont par le'i be'nə' lçhol'?

Be'nə' blaoc che be'nə' Izrael ca' cuiczə gwse'enene' se' ejle'e che Jeso'osən'

²² Na' Jerosalennə' çhac lni che yo'odao' əblao che neto' be'nə' Izrael de'en ne' "Dedicasion". Na' naquə tyemp zag. ²³ Na' Jeso'osən' çhde' cha'ašil che yo'odao' əblaonə' part de'en

chəsa'əne' "Cha'ašil che Salomon". ²⁴ Na' gwse'echj beṇə' blao che ṇasyon Izrael chton' Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Bixchen' ne'e chono' par chaczejlaža'ətecto' šə len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon chton'/? Šə le'enə' Cristən', gwna neto' clar.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. Milagr ca' de'en babena' len yelə' guac che Xa'anə' chəsa'əlo'en de que le'enə' bseje'le nada'. ²⁶ Na' le'e bito chejle'ele chia' chedə' cui nacle txen len beṇə' ca' chso'onlilaža' nada'. ²⁷ Nombi'a beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' lega'aque' choso'ozenague' chia'. ²⁸ Na' nada' chnežjoga'aca'ane' yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'axaxj lega'aque' lao na'anə'. ²⁹ Xa'anə' bagwleje' lega'aque' par nič chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'axaxj lega'aque' lao na' Xa'anə' chedə' nape' le'ezelaogüe' yelə' chnabia' xen. ³⁰ Nada' na' Xa'anə' tozə can' naquə yichjla'azda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac chto'onə' na' tozə can' chonto'.

³¹ Nach beṇə' blao che ṇasyon Izrael chton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošize'ene'en. ³² Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che Xa'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwšizə'əle nada' yejən'?

³³ Na' beṇə' blao ca' gwse'le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšizə'əto' le' yejən', sino por ni che chzia chnito'o Diozən'. Con beṇəchzə le' na' nao' de que naco' Dioz.

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtižə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: "Nada' gwnia' de que le'e nacle ca Dioz." ³⁵ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lenə' nan de que Diozən' zjənaque' che beṇə' ca' əbnežjue' xtiže'enə' de que gwsa'aque' ca Dioz. ³⁶ Ca naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca cuine', ¿bixchen' nale de que chzia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaquəlena' beṇəchən' na' bseje'le nada' yežlyo nga. ³⁷ Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito šejle'ele chia'. ³⁸ Pero na' de'en zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de que naca' Xi'ine' la'anə'əczə cui chejle'ele xtiža'anə'. Šə šejle'ele che de'e ca' chona'anə' na' ənezele de que Xa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

³⁹ Na' de'e yoblə bosə'əsyə' naclən' gaquə ədole'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

⁴⁰ Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəso'to' yešla'alə yao Jordanna' gan' gwzo de'e Juanna' antslə catə'an bchoe' beṇə' nis. ⁴¹ Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par bosə'ozenague' xtiže' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'anə'əczə de'e Juanna' ni to milagr cui bene', yoguə'əlol de'en gwne' che benga naquən de'e li.

⁴² Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən'.

11

Can' goquə catə'an got ben' le Lačh

¹⁻² Na' goquan chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Lačh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'ena' zjənaque' beṇə' zan Lačhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix'ni'a Xancho Jeso'osən' na' bxie' ni'ena' len yišə' yichje'ena'. ³ Na' beṇə' zan Lačhən' bosə'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xantə', be'en chacdo' chei chacšenene'.

⁴ Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgüe' che'enə' bito naquən de'e gattecze', sino par əye' Diozən' yelə' bala'anən' chacšenene' na' par nič nada' si'a yelə' bala'an, nada' naca' Xi'in Diozən'.

⁵⁻⁶ Gwde gwneze Jeso'osən' de que chacšene Lačhən', nebega'ane' yečhopə ža gan' zoe'enə' la'anə'əczə chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Lačhən'. ⁷ Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

⁸ Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclašə' beṇə' blao che ṇasyon cčechon' yoso'ošize'le' yej. ¿Ena' de'e yoblə šejə' na'anə'?

⁹ Na' gwna Jeso'osən': —¿Caguə šizjən' orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito chčhegüe'e chedə' la' nye'eni'ina'. ¹⁰ Mas beṇə' chda še'elə chčhegüe'e chedə' cuich nye'eni'. Ca'aczə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuiṇə' əžin ža par so'ote' nada'.

¹¹ Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw cčecho Lačhən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

¹² Na' gožto'one': —Xantə', šə bachtase'ena' goyacczene'.

¹³ Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' bagot Lačhən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Lačhən'. ¹⁵ Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšenene', par nič na'a gona' ca šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'enə'.

¹⁶ Nach beṇə' ljuežjto' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par nič len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' bosə'osi'e Didimo chedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

17 Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža boso'ocuaše'e Laçhən'. 18 Na' Betanian' chi'in galə'əza Jerosalennə' ca do gašjə legw. 19 Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' ža' Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'ena'. 20 Nach Martən' catə' gwnezenə' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližja'aque'ena'. 21 Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə' gwzo' catə'an gocsene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'. 22 Pero la'anə' bagote', nezdə' de que Diozən' gone' bitə'ətežə de'en ənabdo'one'.

23 Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

24 Nach Martən' gože'ene': —Nezda' de que gobane' catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

25 Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'anə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlicane čhega'aque'. 26 Na' notə'ətežə beṇə' chso'onlilažə'e nada' zjənapə' yelə' mban zejlicane na' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ĺEcejli'o de'e nga?

27 Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristən' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaqualene' neto'.

Jeso'osən' gwcheže' cho'a ba che Laçhən'

28 Beyož gwna Martən' ca' nach beyeye' na' jəyeyeže' Maria bile'ena' žižizə: —Baza' Maestrən' na' chne' le'.

29 Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'. 30 Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'əto' gan' bedəšag Martən' neto'. 31 Na' beṇə' Jerosalen ca' nits' len Marian' liže'ena', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogüe'ene' čsa'acquene' cho'a ba na'an zde' zjəcheže'.

32 Na' Marian' catə' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogüe'ena' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga catə'an chacšene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

33 Na' catə' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' lecza čəsə'əbež beṇə' Jerosalen ca' nžague'ena', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogüe' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'. 34 Na' gože' lega'aque': —ĺGa əbcuašə'alene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

35 Na' gwchež Jeso'osən'. 36 Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašč catequən' chaquene' che'.

37 Na' bałə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par nich ble'i beṇə' lçhol' ca'. ĺEcui gaquən' žalə' bene' par nich cui gat Laçhən'?

Jeso'osən' bosbane' Laçhən' ladjo beṇə' guat ca'

38 Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'aždaogüe'ena'. Nach yoguə'əto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to' bloj na' da' to yej cho'inə'. 39 Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' baçh goc tap ža na'a gote'.

40 Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažo'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca de'en gwlo'e Diozən' yelə' guac xen čhe'ena'.

41 Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwliš laogüe'en yobalə gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' čhia'. 42 Nada' nezdə' de que syempr chzenago' čhia'. Pero ənia' ca' par nich beṇə' ca' ža' nga se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

43 Na' beyož gwne' ca' lao orasyonnə', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' zižjo gože'ene': —Laçh bechoj.

44 Nach le'e bechojte Laçhən', zjəncheləyoy ni'a ne'e ca' cint de lachə' na' to bey nazjə laogüe'ena'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozaše' lachə'əna' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesə'əzene' Jeso'osən'

45 Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilaže'e le'. 46 Pero bałə' ja'aque' lao beṇə' fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Laçhən'. 47 Nach bžox əblao che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' besə'ətobe' yoguə'əloł beṇə' ca' čəsə'ənabia' nasyon cheton'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —ĺNaclə gonchon? la' miłagr zannə' chon bengə. 48 La' šə gaquecho ljoye'ena', yoguə' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə' nasyon Roma na' yoso'ožiaye'e yo'odao' əblao čecho nga na' len nasyon čechon'.

⁴⁹ Entr beṇə' golə beṇə' blao ca' toe' le Caifas na' naquəche' b̄xoz əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque': —Le'e caguə bi neẓelen'. ⁵⁰ Nic chonle xbab de que napən chio'o cuentən' tozə ben' gotcho lgua'a cuiayi' yoguə'əcho len n̄asyon checho nga.

⁵¹ Caifasan' naquəche' b̄xoz əblao ca izən' na' caguə con gwne' ca' to gwlaẓze'ene'. Dioz nan' bene' par gwdixjui' de que so'ote' Jeso'osən' por n̄asyon Izrael cheto'onə'. ⁵² Na' caguə so'ote'ene' par n̄asyon cheto' na'azənə'. Leczə so'ote'ene' par niçh yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əque'e ca xi'ine' gata'ətezə n̄asyon, yesy'əyaque' toza so'elaogüe'ene'. ⁵³ Na' ža na' gwzəlao boso'oxi'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

⁵⁴ Na' de'e nan' bitoch gwda Jeso'osən' zaquə'əlao entr beṇə' gwlaž cheto' ca'. Na' gwza'ato' gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain, chi'in galə'əzə latjə dašən'. Na' gwzoto' na' len le'.

⁵⁵ Na' l̄ni pascw che neto' beṇə' Izrael bazon baozə. Na' beṇə' zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque' Jerosalennə' antsla ze'e galə' l̄ni pascon' par gwso'on cuinga'aque' xi'ilažə' can' na lei cheto'onə'. ⁵⁶ Na' besy'ə'ayilje' Jeso'osən', na' ca nite'e chy'o' yo'oda'o' əblao cheton' gwse'e ljuežje': —Ži xbab chontgualə? žəgüide' l̄ni nga?

⁵⁷ Gosə'əne' ca' chedə' b̄xoz əblao che n̄asyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' bagwso'one' mendad de que notə'ətezə beṇə' ənezene' gan' zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque' par niçh yesə'əzene'ene'.

12

Marian' chgüe'e set zix̄ ni'a Jeso'osən'

¹ Na' xop ža antslə l̄ni pascon', gwyejleno' Jeso'osən' Betanian' gan' zo Laçhən' ben' bosbane' ladjo beṇə' guat ca'. ² Na' balə beṇə' Betania ca' boso'osi'ini'e to xše' par Jeso'osən', na' Martən' bdie' de'en güe'ej gwdaoto' len le'. Na' Laçhən' chi'e cho'a mesən' txen len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə' ca' ye'la'. ³ Na' Marian' de tyə set zix̄ che' de'e zaquə'əchgüei na' gwlo'en ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'ena' len yišə' yichje'ena'. Na' doxen yo'onə' gwla'achgua ze set zix̄ən' gwlo'e ni'ena'. ⁴ Na' zo Jod Iscariotən', ben' naquə' neto' txen. Le'ena' banaquən əgwdi'e Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. Jodən' naque' xi'in to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne': ⁵ —Žix̄chen' cui bete'e set zix̄ nga? Zaquə'an do tml gueyə' gueyoa. Na' mechən' de'en le'ine' chei əgwnežje' en beṇə' yašə' žalə' ca'.

⁶ Jodən' bene' xbabən' ca' caguə por ni che beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino por ni che naque' beṇə' bguan. Len' bexe'e mech de'en bchin yoguə'əto' na' gwlejlane' mechən'. ⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'ena'. Babene' de'en non gonene' nada' žan' əgaša'ana'. ⁸ Ca naquə beṇə' yašə' ca', syempr nitə'əcze' len le'e, pero nada' caguə syempr soa' len le'e.

B̄xoz əblao ca' boso'oxi'e so'ote' Laçhən'

⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque', pero caguə por ni che Jeso'os na'azən', sino par besə'əle'ine' Laçhən', ben' bosban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Na' b̄xoz əblao che n̄asyon cheton' leczə boso'oxi'e so'ote' len Laçhən', ¹¹ chedə' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' ja'aque' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

¹² Na' beteyo gwza'ato' Betanian' len Jeso'osən' na' gwyejto' Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan chəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac l̄ni pascon'. Na' gosə'ənezene' de que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'. ¹³ Na' de'e na'ana' besə'əchoje' bedəsə'əleze' neto', zjənoxə'e no zin, na' chəsə'əgüe'e be' lban che' chəsə'əne': —Le' naco' Rei che n̄asyon Izrael chechon', goclenšga neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'.

¹⁴ Na' bžel to borr dao' bia gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can' nyojczən nan:

¹⁵ Le'e ža'ale Jerosalennə' bito žeble.

Le'e ggüiašč baza' Rei chelen' žie' to borr dao'.

¹⁶ Na' neto' disipl che' bito gwyejni'to' categazə de que goc che' con can' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' Diozən' be'ene' ye'lə' bala'añ xen, na' canan' jəyeza'alazə'əto' dižə' ca' zjənyoj che' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le' can' nyojənnə'.

¹⁷ Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən' cata'ənan bolgüiže' Laçhən' na' bosbane'ene' par bechoje' lo'o ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža' syodan' can' bene'ena'. ¹⁸ De'e na'ana' bedəsə'əleze'ene' chedə' gosə'ənezene' ca' milagr de'en bene'. ¹⁹ Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca' entr lega'aque': —Bachle'ile cuiczə bi de gonchon'. Yoguə' beṇə'chən' zjəsə'ənao le'.

To çhopə beṇə' griego gwse'ene' əso'elene' Jeso'osən' dižə'

²⁰ Na' zjəlen balə' beṇə' griego, beṇə' ja'ac l̄ninə' par gwso'elaogüe'e Diozən'. ²¹ Beṇə' quinga besə'əžine' gan' zo Lip beṇə' Betsaida distrit che Galilean'. Na' gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento' Jeso'osən' dižə'.

²² Nach gwyfej Lipan' jəye' Ndrəsən'. Nach Ndrəsən' len Lipan' jəsə'əye' Jeso'osən'. ²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a bachžin ža so'ot beŋə' nada' par ničh Diozən' gone' nada' yełə' bala'an' xen. Len' bsele'e nada' golja' beŋəch. ²⁴ De'e li əchnia' le'e, šə to trigon' cui yexinjən catə' əxopən lao yon', chega'anczə tozən, pero šə yexinjən na' yela'an, de'e zan trigon' yeyaquən. ²⁵ Notə'ətezə beŋə' chaquene' gone' par ničh cui chi' saque'e o par ničh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beŋə' chsanlažə' cuine' čhi' saque'e o so'ot beŋə' le' por ni chia', bade yełə' mban zejlicane' che'ena'. ²⁶ Na' notə'ətezə beŋə' chene'ene' gone' xšina'anə', čheyalə' gonlilaže'e nada' na' gwzenague' čhia'. Na' ga'an soa' na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beŋə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' güe'e lega'aque' yełə' bala'an.

Jeso'osən' gwdixjue' de que so'ot beŋə' le'

²⁷ Bachžaglaogua' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ĺEchaquele ŋabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə' čhia' na'a? Abi. Babida' par ničh gaquəczə čhia' ca'anə'.

²⁸ Nach bene' orasyonŋə' gwne': —Xa', ben par ničh le' si'icho' yełə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxi'a yełə' bala'an, na' ze'e goncha' ca si'icha'anŋə'.

²⁹ Beŋə' zan zjənžague' neto' ca orən' na' catə' gwse'ene' de'en gwna Diozən', bale' gosə'əne' de que gwŋinŋə'. Na' yebale' gosə'əne': —To anglən' əgwne' le'.

³⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwne' nada' zizjo caguə par ničh nada' ənežda' de que chzenague' čhia'anə', sino par ničh əneze le'ena'. ³¹ Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežjue' castigw zejlicane' che beŋə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxiye'ena' de'en chnabia' beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yełə' gwnabia' čheina'. ³² Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozən', gona' par ničh yoguə'əloł beŋə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

³³ Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot beŋə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz. ³⁴ Nach balə beŋə' zan ca' ža'anə' gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i beŋə' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojan, na' ŋezetə' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čhechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bsele'e le' goljo' beŋəch. ĺBixčhen' nao' le' de que so'ot beŋə' le' to le'e yag coroz? ĺEbselə' Diozən' le' goljo' beŋəch?

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beŋəchan'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwse'd əgwlo'ida' le'e. Le'e šejle' xtižə'anə' žlac ne'e de latjə par ničh cui cuiayi'ile zejlicane. Beŋə' ca' cui chse'ejle'e xtižə'anə' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Zjənaque' ca to beŋə' chda gan' naquə žčhoł na' bito chache'ine' gan' chde'. ³⁶ Le'e gonlilažə' nada' na'a žlac ne'e de latjə par ničh šo'o be'eni' čhian' lo'o yichjla'ažda'olen' na' par ničh əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə beŋə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocuaše'ene' lega'aque'.

Zan beŋə' Izrael ca' bito gwso'onlilaže'e Jeso'osən'

³⁷ Ła'anə'əczə besə'əle'i beŋə' Izrael gwlaž čheton' ben Jeso'osən' zan miłagr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'. ³⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.

Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yełə' guac čhio'onə'.

³⁹ Bito goquə se'ejle'e, čhedə' chac čhega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

⁴⁰ Diozən' babene' par ničh nažjo yichjla'aždao' beŋə' quinga na' par ničh zjənaque' beŋə' godenag.

Babene' par ničh chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'ena',

na' chse'ene'ne' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'ene'ne'ena'.

Gosyə'ədinjljei xtola'əga'aque'ena' na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'ena' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

⁴¹ De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' čhedə' ble'eni' yełə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

⁴² Ła'anə'əczə beŋə' zanch lao nasyon Izrael čheton' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no beŋə' gwnabia' čheto' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' čhedə' besə'əžebe' cabich əso'e beŋə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'. ⁴³ Gwse'enčene' so'e beŋəchan' lega'aque' yełə' bala'an cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yełə' bala'an.

Xtižə' Jeso'osən' zjənaquən de'e žialao xen

⁴⁴ Na' Jeso'osən' gwne' zizjo gože' lega'aque': —Beŋə' ca' chso'onlilažə' nada' caguə nada'əzan' chso'onlilaže'e sino lenczə Xa'anə' ben' əbselə' nada'. ⁴⁵ Ben' chle'i nada' leczə

chle'ine' Xa'ana' ben' bsele' nada'. ⁴⁶ Nada' za'a yežlyo nga par nič chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' be'na' ca' chso'onlilaža' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao'oga'aque'ena' par nič cuich so'ontezə so'one' de'e malən'. ⁴⁷ Na' notə'ətezə be'na' chse'ene xtiža'ana' na' bito choso'ozenague' chei cagua nada' choglaogua'an chega'aque' de que zjanape' dolə, cheda' bito za'a yežlyo nga par nič choglaogua'an che be'načən' de que zjanape' dolə' sino par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabižən' šə so'onlilaže' e nada'. ⁴⁸ Xtiža'ana' de'en babi'a len lega'aque' choglaon'chega'aque' de que zjanape' dolə' cheda' bito chse'ejle'e chia' na' nic choso'ozenague' che xtiža'ana'. Choglaon'chega'aque' de que zjanape' dolə' cata' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁹ Dižə' de'en babi'ana' bito bi'an de'e bia'azəlaža'a. Xa'ana' bsele'e nada' na' le'ena' none' mendad bin' cheyałə' nia' na' bin' əgwšed əgwlo'ida' be'na'. ⁵⁰ Na' notə'ətezə be'na' yoso'ozenag che xtižə' Xa'ana' de'en none' mendad cho'elena' be'načən', əgwnežjue' yelə' mban zejlicane'chega'aque'. De'e na'ana' cho'elena' le'e dižə' con can' bagwna Xa'ana'.

13

Gwdib Jeso'osan' ni'a disipl che' ca'

¹ Na' ca naquə Jeso'osan', bedote chaquene' che neto' chonlilaža'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo X'e'ena'. De'e na'ana' cata' ze'e za'alə lni pascon' blo'ichene' neto' can' lechguale'chaquene' cheto'.

² Na' bač gwlo' o gwxiye'ena' xbabən' lo'o yichjla'aždao' Jod Iscariot xi'in Simonna' par əgwdi'e Jeso'osan' lao na' be'na' contr che' ca'. ³ Na' neze Jeso'osan' de que X'e'ena' babene' par nič nape' le'ezelaogüe yelə' chnabia' xen, na' nezene' de que gan' zo Dioz nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan' yeyeje'. ⁴ Na' lao chaoto' xše'ena' Jeso'osan' gwzože' e na' gwcua'a xadoč che'ena' na' gwxi'e to lachə' na' bčeje'e en lsine'ena'. ⁵ Nach gwxi'e nisən' gwde'en to lo'o ša' na' gwzolaogüe' gwdibe' ni'ato'ona' ca to mos. Na' bosbiže' ni'ato'ona' len lachən' de'e nchej lsine'ena'.

⁶ Na' cata' bžine' gan' chi' Simon Bedən', Bedən' gože' le': —Xana' žəle' chibo' ni'ana'?

⁷ Na' gož Jeso'osan' le': —De'e nga chona' cabi chejni'ido'on na'a, pero gwyejni'ido'on telə.

⁸ Na' gož Bedən' le': —Le' cuat chibo' ni'ana'.

Na' Jeso'osan' gože'ene': —Šə cui ga'a chiba' le' caguə leno' nada'ana'.

⁹ Na' Bedən' gože'ene': —Xana' caguə ni'a na'azən', sino doxencza'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osan' le': —Be'na' nošə' nazjə, ni'e na'azə chyažje chibe', la' banaquəczə doxen cuper che'ena' xi'ilažə'. Ca naquə le'e ža, naquəczle xi'ilažə' la'ana'əczə caguə yoguə'əle.

¹¹ Jeso'osan' nezene' non' əgwde le' lao na' be'na' contr che' ca', na' de'e na'ana' gwne': "Caguə yoguə'əle nacle xi'ilažə'", na' zejen caguə yoguə'əto' naquəto' be'na' la'aždao' xi'ilažə'.

¹² Na' cata' beyož gwdi'e ni'ato'ona', na' beyaz xadoč che'ena' na' behi'e de'e yoblə cho'a mesən'. Na' gože' neto': —Čechejni'ile bi zejen de'en babena' len le'e? ¹³ De'e nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr na' Xanle, na' güenczən' nale cheda' can' naca'. ¹⁴ Na' nada' naca' Xanlen' na' nactia' Maestr chelen' bagwdiba' ni'alen' ca to mos, de'e na'ana' le'e leczə cheyałə' gaquəlen ljuəžjle ca to mos. ¹⁵ Bagwdiba' ni'alen' parzə nič gwlo'ida' le'e de que cheyałə' gonle can' babena'ana'. ¹⁶ De'e li' əchnia' le'e notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'ena', ni ben' chej mendadan' cui naque' blaoch ca ben' chselə' le'. ¹⁷ Šə chejni'ile de'e quinga na' gonle can' nia'ana', nachən' sole mbalaz.

¹⁸ Caguə nia' ca' che yoguə'əlen'. Nada' nezda' nac naquə yichjda'aždao' le'e bagwleja' par nacle disipl chia'. Pero na' gwleja' le'e par nič gaquə complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojan nan: "Be'en gwdaolena' txen bablej bšoše' nada'." ¹⁹ Nada' əchnia' le'e de'e nga na'a antslə cuiŋə' gaquən, par nič cata' gaquən šejle'ele de que nada' naca' ben' bagwnia' le'e. ²⁰ De'e li' əchnia' le'e ben' cho'elao' notə'ətezə be'na' əchselə'a, nada'ana' cho'elaogüe'e. Na' ben' cho'elao' nada', ben' əbsele' nada' na'ana' cho'elaogüe'e.

Jeso'osan' be'e dižə' che ben' naquən əgwde le' lao na' be'na' ca' chəsə'əgue' i le'

²¹ Beyož gwna Jeso'osan' de'e ca' bachžaglaogüe' lo'o yichjla'aždao'güe'ena', na' gwne' clar: —De'e li' əchnia' le'e de to le'e əgwdele nada' lao na' bene' ca' chəsə'əgue' i nada'.

²² Nach neto' bgüia' lao ljuəžjto' chaqueto' noto' chein' ne' ca'. ²³ Nach nada' chi'a cuite'ena' cheda' chacchgüeine' chia'. ²⁴ Na' Bedən' bene' sefy len nada' par nič gwŋabda' Jeso'osan' no chein' gwne' ca'. ²⁵ Nach bgüiga' a bao goža' Jeso'osan': —Xana', žon'?

²⁶ Nach gož Jeso'osan' nada': —Be'en əgwnežjua' to pedas yetən' cata' bablo'oja'an xojan', le'ena'.

Nach blo'oje' yetən' xojan' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'in Simonna'. ²⁷ Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osan' gože'ene': —De'en gono'ona' benən lğüegwza.

²⁸ Na' ni to neto' ža'ato'ona' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'. ²⁹ Jodañ' noxe'e bols mechan' na' de'e na'ana' bałato' bento' xbab de que Jeso'osañ' de'nte' gože' le' šeje' žžaxi'e de'e chyažjeto' lao lñin' o de que cheyalə' əgwnežjue' latə' mechəñ' beñə' yašə' ca'. ³⁰ Na' catə' beyož gwdao Jodañ' pedas yetəñ' de'en bnežjw Jeso'osañ' le', le'e bchojte'. Na' ca' orañ' bagol.

To de'e cobə de'e non Jeso'osañ' mendad goncho

³¹ Na' gwde bchoj Jodañ' Jeso'osañ' gwne': —Diozəñ' bsele'e nada' golja' beñaçh, na' na'a so'ot beñə' nada' na' gone' nada' yelə' bala'añ' xen. Na' leczə Diozəñ' si'e yelə' bala'añ' xen ca de'en gaquə chia'. ³² Na' ca naquə Diozəñ' si'e yelə' bala'añ' ca de'en gaquə chia', leczə le'ena' gone' nada' yelə' bala'añ, na' le'e solaote gone' nada' yelə' bala'anna' na'a. ³³ Xi'indaogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyilje nada', na' can' yeyə'a beñə' blaə che nasyon Izrael chechon', leczə can' əchnia' le'e na'a de que gan' yeyə'a bito gaquə sa'alenle nada'. ³⁴ Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gaque che ljuəžjle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gaque che ljuəžjle tole yetole. ³⁵ Na' yesə'əneze yoguə'əloł beñə' de que nacle disipl chia' šə gaquəle che ljuəžjle tole yetole.

Jeso'osañ' ne' de que Bedəñ' cui chebe' de que nombi'ene'

³⁶ Na' gož Bedəñ' le': —Xana', žgan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osañ' le': —Gan' yeyə'a bito gaquə denaogo' nada' na'a, pero telə denaogo'.

³⁷ Na' gož Bedəñ' le': —Xana' žbixchen' cui gaquə denaogua' le' na'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada' laogüe de'en chacda' chio' šə choncləñ' byen.

³⁸ Na' gož Jeso'osañ' le': —žEchacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beñə' le' laogüe de'en chacdo' chia'? De'e li əchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

14

Beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisəñ' zjəñombi'e Xə' Diozəñ'

¹ Bito gaquəžejlažə'əle chia' nada'. Legonlilažə' Diozəñ', na' leczə legonlilažə' nada'. ² Gan' zo Xa' Diozəñ' naquəñ ca to yo'o xen gan' ža' de'e zan quart. Gwnia' le' žalə' cui bi quart de par le'e. Na' yeyə'a žəyeyenšaogua'a quart par to tole. ³ Na' catə'əñ' babeyož žəyeyenšaogua'a quart chelen', yida' yetši'i na' yechi'a le'e socho txen par niçh gan' soa' na' so le'e. ⁴ Banombi'ale gan' yeyə'a na' banezele naquəñ' gonle par yeda'acle na'.

⁵ Na' gož Tomasəñ' le': —Xanto', bito nezetə' gan' yeyejo'. žNa' nacxa gaquəñ' ənezetə' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶ Jeso'osañ' gože'ene': —De'en cheyalə' gonle gonlilažə'əle nada' par niçh yežinle gan' zo Xa'ana'. Nada' neza' na' chzejni'ida' yoguə'əloł de'en naquə de'e li che Diozəñ'. Na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicəne par beñə' ca' chso'onlilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'ana' šə cui gonlilažə'e nada'. ⁷ Žalə' nombi'ayəñə'əle nada', lente Xa'ana' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd na'a banombi'ale' na' bable'ilene'.

⁸ Na' gož Lipəñ' le': —Ben par niçh le'ito' Xa'onə'. Lezan de'en chene'eto'.

⁹ Jeso'osañ' gože'ene': —Lip, šša xen bagwzoa' len le'e, žəna' cuina' gombi'o nada'ana'? Nota'ətezə beñə' bable'i nada' lenczə Xa'ana' bable'ine'. žBixchen' nao' gona' par niçh le'ile Xa'ana'? ¹⁰ žCui chejli'o de que nada' zoa' len Xa'ana' na' Xa'ana' zoe' len nada'? Dižə' quinga cho'a nada', caguə cho'an de'e bia'azalažə'ana'. Xa' na'ana' zoe' len nada' na' len' chone' par niçh cho'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əloł de'en chona'. ¹¹ Le'e šejlə' chia' ca de'en əñia' de que zoa' len Xa'ana' na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtižə'ana', le'e šejlə' chia' por ni che de'en bable'ile chona'ana'. ¹² De'e li əchnia' le'e ben' chonlilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əch ca de'e ca' gone' cheda' nada' yeyə'a gan' zo Xa'ana'. ¹³ Na' yoguə' de'e əñabele Xa'ana' gona' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gona'an par niçh Xa'ana' si'e yelə' bala'añ' ca de'en gona' naca' Xi'ine'. ¹⁴ Bitə'ətezə de'e əñabele gona' por ni che de'en chonlilažə'əle nada', nada' gona'an.

Jeso'osañ' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozəñ'

¹⁵ Šə chaquəle chia' cheyalə' gonle can' nona' mendad gonle. ¹⁶ Na' nabda' Xa'ana' par əsele'e Spirit che'ena' len le'e par gaquəlenəñ le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejlicəne. Spirit che Diozəñ' əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. ¹⁷ Beñə' ca' cui zjəñombia' Diozəñ' bito chso'elaogüe'e Spiritəñ' chedə' bito chesə'əle'ine'en na' nic zjəñombi'en. Pero le'e nombi'alen chedə' zon len le'e na'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'. ¹⁸ Bito gwcuə'ana'a le'e ca gozebə. Güida' yeto nga gan' zole. ¹⁹ Na' yešlož da'ozə na' beñə' ca' cui zjəñombia' Diozəñ' cabich yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejlicəne che beñə' chso'onlilažə' nada', de'e na'ana' le'e sole zejlicəne. ²⁰ Na' catə' əžin ža la' Spirit che Diozəñ' son lo'o la'ažda'olen' canan' ənezele de que nada' zoa' len Xa'ana', na' le'e zole len nada', na' nada' zoa' len le'e. ²¹ Ben' neze can' nona' mendad na'

chone' can' əni'anə', bena'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcaza' gaquada' che' na' gona' par niç ənezene' de que zotezə zoa' len le'.

²² Na' Jodən' pero caguə Jod Iscariotən' gože' le'. —Xanto' 'čbixchen' gono' par niç neto' le'icheto' le' na' cui gono' par niç beṇə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³ Na' Jeso'osan' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'. Na' Xa'anə' leczə chaque' chele na' neto' desoto' len le'e. ²⁴ Beṇə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele ənia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

²⁵ De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e. ²⁶ Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'ena' son lo'o la'aždao' le'e chonlilažə'əle nada' niç gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əlol de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alaza'əle yoguə'əlol de'en bagwnia' le'e.

²⁷ Chona' par niç so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' cle ca chso'on beṇəçən' par so chueze binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Bito gaquəžejlažə'əle, nic žeble. ²⁸ Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žala' chaquele chia' can' cheyalə'əna', gobeile de'en yeya'a, chedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'. ²⁹ Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuiṇə' sa'aquən par niç catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

³⁰ Bitoch gua'a dižə' zan len le'e chedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' na' tiləlenən nada'. Pero bito soin nada'. ³¹ Chona' con can' non Xa'anə' mendad par niç əneze beṇəçən' de que chacda' che Xa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

15

Jeso'osan' gwxaquə'əlebene' ca to yag oba

¹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Xa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonši'i' yaguən'. ² Na' le'e chonlilažə'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chçogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chəsə'əbia frot, chpe'en par niç chbiachən frot zanch. ³ Can' banaquə yichjla'ažda'olen' chedə' chzenagle xtiža'anə' de'en babi'a len le'e. ⁴ Lesotezə leso len nada' par niç nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca che xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwlažzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can' naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlažə' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

⁵ De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban' na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle šə zotezə zole len nada' na' nada' zotezə zoa' len le'e, gonchguale de'en chazlažə' Diozən'. Pero cuiczə gac gonle de'en chazlažə'ena' to gwlažle. ⁶ Beṇə' cui zotezə zo len nada' əhoje' ca'əla, ca che xozə' yag oban' de'e ca' chçog ben' chonši'i' yaguən' na' chəsə'əbižən. Nach chtobe'en chade'en yi' par chse'eyən.

⁷ Šə le'e zotezə zole len nada' na' šə yo'o yichjle xtiža'anə' do tyempte, bitə'ətezə de'e chene'ele ənable len orasyonə' de'e si'iczenlə'. ⁸ Yelə' bala'an chzi' Xa'anə' catə'an chonchguale can' chazlažə'ena', na' baçh chlo'e de que chonlilažə'əle nada' na' chzenagle chia' can' cheyalə' gonle šə bachonchguale de'en chazlažə'ena'. ⁹ Ca Xa'anə' chaque' chia', leczə ca' nada' bachacda' chele. Le'e so legon ca gache'ile de que chacda' chele. ¹⁰ Šə chonle can' nona' mendadən', nachən' gache'ile de que chacda' chele, ca nada' chona' can' non Xa'anə' mendadən' na' chache'ida' de que chaque' chia'.

¹¹ Bagwnia' le'e ca' par niç sole mbalazə' mbalazən' zoa' nada'. Che'enda' sole mbalaz juisy. ¹² De'e nga chona' mendad gonle, gaquele che ljuěžjle tole yetole can' chacda' chele. ¹³ Notono nla' beṇə' chaquechene' che ljuěžje' mazəchlə can' chaque ben' chsanlažə' cuine' so'ot beṇə' le' par gaquəlene' beṇə' migw che' ca'. ¹⁴ Le'e nacle migw chia' šə chonle can' nona' mendadən'. ¹⁵ Bitoch ənia' le'e mos chia' chedə' beṇə' žjənaquə mos bito žjəneze' bi chon xanga'aque'ena'. Bania' le' migw chia', chedə' yoguə'əlol de'e ca' babenda' gwna Xa'anə' babzejni'ida'an le'e. ¹⁶ Caguə le'e gwlejele nada' par naca' Xanle. Nada' bagwleja' le'e par chonlilažə'əle nada'. Na' chselə'a le'e par niç šejəchle gonchguale can' chazlažə' Xa'anə' na' caguə de'e te che de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can' chazlažə'ena', yoguə'əlol de'en ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en. ¹⁷ De'e nga de'en chona' mendad gonle, de que gaquele che ljuěžjle tole yetole.

Beṇə' ca' cui žjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che Jeso'osan'

¹⁸ Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i' beṇə' ca' cui žjənombia' Diozən' le'e. Legon xbab de que zgua'atec nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e. ¹⁹ Žala' nacle txen len beṇə' ca' cui žjənombia' Diozən', gwsa'aque'ne' chele can' chsa'aque'ne' che beṇə' ca' žjənaque' txen. Nada' bagwleja'

le'e par naole nada', na' bitoch nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' de'e na'ana' chəsə'əgue'ine' le'e. ²⁰ Le'e žjsa'alažə' de'en bagwnia' le'e: "Notə'əteza mos bito naque' blaoch ca xane'ena'." Can' baboso'olagzejə boso'olagzide' nada', leczə can' yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e. Žalə' boso'ozenague' xtižə'anə', leczə gosə'əzenague' xtižə'əlen'. ²¹ Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e chedə' le'e chonlilažə'əle nada' na' lega'aque' bito zjənombi'e Xa'anə' ben' bselə' nada'.

²² Žalə' nada' cui bida', na' žalə' cui bia'a dižə' len lega'aque', bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Na' na'a cuiczə' bi de bi yoso'ode'ine' par yesə'əne' cui bi dolə' zjənape'.

²³ Ben' chgue'i nada', lenczə Xa' nan' chgue'ine'. ²⁴ Žalə' cui bena' entr' lega'aque' milagr' de'e cuiṇə' gon ni to beṇə' yoblə, bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Pero na'a babesə'əle'ine' de'e ca' chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine' nada' na' len Xa'anə'. ²⁵ Pero na' chac ca' par niçh chac complir can' na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan: "Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi de'e mal bena'."

²⁶ Bagwnia' le'e de que selə'a Spirit che Xa' Diozən' par gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. Spiritan' sa'an gan' zo Xa'anə' la' selə'an par güe'en xtižə'anə'. ²⁷ Na' leczə ca' le'e güe'ele xtižə'anə', chedə' bagwzole len nada' dezd catə'an gwzoloə chyixju'i'a xtižə' Xa' Diozən'.

16

¹ Bagwnia' le'e de'e ca' par niçh cui yebiguə'əle gosxanlə. ² Yesə'əbeje' le'e lo'o yo'oda' chgega'aque' ca'. Na' bazon əžin ža catə' notə'əteza beṇə' se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab yebei Diozən' lega'aque' de'en so'one' ca'. ³ So'one' ca' len le'e chedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni nada' cui zjənombi'e. ⁴ Na' bagwnia' le'e ca' par niçh catə' əžin ža cac ca' žjsa'alažə'əle de que bagwnia' le'e can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle disipl' chia' bito gwnia' le'e yoguə' de'e ca' gac chele, chedə' gwnežda' socha' len le'e. ⁵ Na' la'ana'əczə yeya'a na'a gan' zo Xa'anə' ben' əbselə' nada', ni tole cui chnabele nada' bi zejen de'en yeya'anə'. ⁶ Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca' bachachgüeile lo'o la'ažda'olen'. ⁷ Pero de'e li əchnia' le'e napən le'e cuent yeya'a, la' šə cui yeya'a Spirit che Diozən' de'en gaquəlen le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'. Na' de'en yeya'anə' əsela'an len le'e. ⁸ Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in beṇə'chən' de que zjənape' dolə', əgwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezeleəgüe beṇə' güen, na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'əteza beṇə' cui choso'ozenag chia'. ⁹ Egwzejni'in lega'aque' de que zjənape' dolə' de'en cui chso'onlilažə'e nada'. ¹⁰ Egwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezeleəgüe beṇə' güen chedə' yeya'a gan' zo Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'. ¹¹ Na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'əteza beṇə' cui choso'ozenag chia', chedə' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' banchoglaon chei de que si'in castigw zejlicane.

¹² Nedech de'e zan de'e əñia' le'e, pero zdebə naquən na'a par šejni'ilen. ¹³ Pero catə' yedəso Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li, əgwse əgwlo'in le'e yoguə'əlo' de'en cheyalə ənezele chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e bia'azəlažə'i sino güe'en bitə'əteza dižə' de'en chzene Xa'anə' len na' chixjue'in le'e biquə' de'e ze'e za'ac. ¹⁴ Goṇan nada' yełə' bala'aṇ, chedə' əgwzejni'in le'e chia' nada'. ¹⁵ Xa'anə' babene' ca nežda' yoguə'əlo' de'en nezene' na' de'e na'ana' gwnia' de que Spirit che'ena' əgwzejni'in le'e de'e ca' nežda'.

Jeso'osən' gože' disipl' che' ca' de que nite'e trist to tyemp dao' na' techlə yesə'əbeine'

¹⁶ Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile nada'. Na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezele'ile nada' nach yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹⁷ Na' balə'neto' disipl' che' gož ljuēžjto': —žBi zejen de'e nga che'e chio'o de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ichone' na' de que techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezele'ichone'? žNa' bi zejen de'en ne' yeyeje' gan' zo Xe'enə'? ¹⁸ žBi zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə ža? Cui li bixchen' ne' ca'.

¹⁹ Na' goche'i Jeso'osən' de que chene'eto' nabeto'one' bi zejenə', na' gože' neto': —žEde'e ngan' de'en chnabe ljuēžje? žEchene'ele ənezele bi zejen ca de'en gnwia' le'e de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ile nada', na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezele'ile nada'?

²⁰ De'e li chnia' le'e de que bazon cuežle na' yegüine'ele na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əbeine'. Yeyašə'alažə'əle pero con to tyemp da'ozən' na' techlə yebeile. ²¹ Šə catə' chzan to no'olə, chžaglaogüe' lao chaque' bes che yełə' sannə'. Pero na' catə' bagoljə bda'onə' bitoch chone' xbab che de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant chebeine' de que bagoljə yeto beṇə'ch yežlyo nga. ²² Leczə can' len le'e, na'a sole trist, pero catə' yežagcho de'e yoblə cana' yebeile lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono yeca'a yełə' chebei chelen'.

²³ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi ənable gona' par le'e. De'e li əchnia' le'e bitə'əteza de'e ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', goṇe'en

par le'e. ²⁴ Xte na'a cuiczə bi ne'e nabele Xa'anə' ye'elene' de que chñablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' na'a leñabe Xa'anə' bi de'en əñabelene' ye'elene' ca', na' gone' can' əñabelene' par niçh sole mbalaz juisy.

Jesocristən' babene' par niçh gwxiye'enə' cuich nabia'an chio'o

²⁵ De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan' catə' bitoch əgwzejni'ida' le'e len jempl sino clar chixjue'ida' le'e che Xa'anə'. ²⁶ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə, cana'ach əñabele Xa'anə' bi de'en əñabelene' ye'elene' de que chñablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' bito ənia' le'e de que nada' naba' lao Xa'anə' par niçh gaquəlene' le'e. ²⁷ Cuinczə Xa'anə' chaquene' chele por ni che de'en bachaquele chia' na' de'en bachejle'ele de que gwza'a gan' zoe'enə'. ²⁸ Gan' zo Xa'anə' gwza'a babida' yežlyo nga. Na' na'a yoza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

²⁹ Na' neto' disipl che' gežto'one': —Na'a cho'o dižə'an clar. Bito cho'o dižə' len jempl de'e cui chejni'ito'. ³⁰ Na' chache'ito' de que nez nle'ido' xbab che beñachən'. Bito chyažjdo' no əna le' bin' chse'ene'ene' yesə'ənezene'. De'e na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozən'.

³¹ Na' gwna Jeso'osən' neto': —ČEna'a chejle'ele ža? ³² Gwžin or na' na'a baza'an catə' gasə'əlasle. To tole ca'ale xnez che chele na' əgwcuə'anle toza'. Pero caguə zox' toza'anə' chedə' Xa'anə' zoe' len nada'. ³³ Bagwnia' le'e ca' par niçh so cuezle binlo len xbab de'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle nada'. Yežlyo nga čhi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par niçh gwxiye'enə' cuich nabia'an le'e.

17

Jeso'osən' bene' orasyon par niçh gaquəlen Diozən' disipl che' ca'

¹ Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobalə na' gwne': —Xa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Ben nada' yelə bala'an par niçh leczə ca' nada' goña' le' yelə bala'an, nadan' naca' Xi'ino'. ² Babeño' nada' yelə' chnabia' lao yoguə' beñach' par niçh chnezjua' yelə' mban zejlicane' che yoguə'əlol noquə' beñə' ca' bagwlejo' par chso'onlilažə'e nada'. ³ Na' beñə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen' zjənombi'e le' ca tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjənombi'e nada' Jesocrist ben' əbselə'ona'.

⁴ Babena' le' yelə' bala'an yežlyo nga ca de'en babeyož bena' yoguə'əlol de'en gwlo'o lao na'a gona'. ⁵ Na'a ža Xa', ben par niçh yezi'a yelə' bala'an chia'anə' cats' yela'a gan' zo'onə' ca yelə' bala'an de'en gwdapa' catə'an gwzoa' len le' antslə ze'e xə yežlyo nga.

⁶ Bagwlejo' balə beñach' par chso'onlilažə'e nada' na' bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par niçh chso'onlilažə'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'. ⁷ Na' bazjənezene' de que yoguə'əlol de'en chona' na' yoguə' dižə' de'en cho'a za'an che cuino'. ⁸ Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen' čhega'aque'. Na' bachsa'acbe'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' əbselə'o nada'.

⁹ Čhnabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə čhnabda' le' gaquəleno' yoguə' beñachən', sino gaquəleno' beñə' ca' zjənaquə xi'ino', beñə' ca' gwlejo' par chso'onlilažə'e nada'. ¹⁰ Na' yoguə' beñə' ca' chso'onlilažə' nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczən' naquən, notə'əteza beñə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilažə'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

¹¹ Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero beñə' quinga nitə'əcze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'ezelaogüe beñə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca' naquə beñə' ca' gwlejo' par chso'onlilažə'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par niçh əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque'enə' ca chio'o naccho toza. ¹² Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiyai' sino tozə ben' banaquəczən cuiayi'e par niçh gaquə complir can' na Xtizə'one' de'en nyožen'.

¹³ Na' na'a bazeza'a gan' zo'onə', na' cho'a dižə' quinga lao orasyonnə' žlac ne'e zoa' yežlyo nga par niçh lega'aque' nitə'əchgüe' mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. ¹⁴ Nada' babe'elenga'aca'ane' xtizə'ona'. Pero na' beñə' ca' cui zjənombia' le' čhəsə'əgue'ine' beñə' ca' chso'onlilažə' nada' por ni che de'en cuich zjənaque' txen len lega'aque', ca nada' cui naca' txen len beñə' ca' cui zjənombia' le'. ¹⁵ Na' ca' naquə beñə' ca' chso'onlilažə' nada', caguə čhnabda' le' yeca'aga'aco'one' lao yežlyo ngan', sino čhnabda' le' par əgwcuasə' əgwcuə'ejga'aco'one' len de'en chon gwxiye'enə'. ¹⁶ Bito zjənaque' txen len beñə' ca' cui zjənombia' le' ca nada' cui naca' txen len beñə' ca' cui zjənombia' le'. ¹⁷ Ben par niçh beñə' ca' chso'onlilažə' nada' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li čhio'onə'. Yoguə'əlote de'en babzejni'ido' lega'aque' naquən de'e li. ¹⁸ Len' bselə'o nada' yežlyo nga par chzejni'ida' beñachən' dižə' li čhio'onə', na' leczə ca' nada' bachselə'a' lega'aque' par yoso'ozejni'ine' beñachən' dižə' li čhio'onə'. ¹⁹ Zoa' chon cuina' lažə' na'onə' čhedə' chadca'

che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Na' chona' ca' par niç lega'aque' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li çhio'onə'.

²⁰ Na' ca naquə chnaba' gaquəleno' beṇə' ca', bito chnaba' gaquəleno' lega'acze' sino lecəə gaquəleno' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' catə' əse'enene' dižə' de'en əsoe' beṇə' ca'. ²¹ Xa', ben par niç yoguə'əlole' əsa'aque' tozə len ljuəžjga'aque' ca' le' naco' tozə len nada' na' nada' naca' tozə len le'. Ben ca asa'aque' tozə laogüe de'en zjəngode' txeṇ len çhio'o, par niç beṇə' ca' cui zjənombia' le' se'ejle'e de que len' əbseļo'o nada'. ²² Babeno' par niç chsa'acbe'i beṇə' de que noṇo' nada' yelə' bala'aṇ, ca'aczən' chona' nada' par niç chsa'acbe'ine' de que chnežjua' lega'aque' yelə' bala'aṇ. Na' chona' ca' par niç əsa'aque' tozə len ljuəžjga'aque' ca' çhio'o naccho tozə. ²³ Lega'aque' zjəngode' txeṇ len nada' na' nada' ngoda' txeṇ len le' niç yoguə'əcho gaccho tozə na' ca' beṇə' ca' cui zjənombia' le' yesə'ənezeṇe' de que len' əbseļo'o nada' na' de que çhacdo' che beṇə' ca' zjəngoda' txeṇ len nada' can' çhacdo' çhia'.

²⁴ Xa', bachacdo' çhia' antslə ze'e xē yežlyo nga. De'e na'anə' beṇo' nada' yelə' chey che'eni'inə'. Na' che'enda' de que beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' niite'e len nada' gan' so'anə' par niç yesə'əle'ine' yelə' chey che'eni' çhia'anə'. ²⁵ Xa', le' naco' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' bito zjənombi'e le', pero nada' nombi'a le' na' beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' bazjənezeṇe' de que len' əbseļo'o nada'. ²⁶ Na' babena' par niç zjənezeṇe' can' naquə yiçhjlə'aždaogo'onə' na' can' chono', na' ne'e gonchczə' ca yesə'ənezeṇe'. Chzejni'iga'acda'ane' can' naquə yiçhjlə'aždaogo'onə' na' can' chono' par niç əsa'acbe'ine' de que çhacdo' çhega'aque' can' çhacdo' çhia' nada' na' par niç sotezə soa' len lega'aque'.

18

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

¹ Na' ca beyož gwna Jeso'osən' de'e ca', neto' disipl che' gwza'ato' len le' gwyejto' šla'a yao Sedron gan' gotə' to güert, na' gwyo'oto' len le'. ² Na' Jodən' ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' çəso'əgüe'i le' nombi'e güertən', çhedə' zan las bagwyejto' len Jeso'osən' lo'o güertən'. ³ Na' bəxoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca' bosə'osele'e xonj soldad na' len xa'ag yo'odao' ca' zja'aclene' Jodən' par jəsə'əxene' Jeso'osən' lo'o güertən'. Zja'aque' gan' zo Jeso'osən' zjənoxə'e lintern, yi' yech na' spad. ⁴ Jeso'osən' banezeṇe' yoguə'əlole' de'en gaquə che', nach bchoje' jəšague' lega'aque' nach gože': —çNon' cheyiljle?

⁵ Na' gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaret.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada'anə'.

Na' len Jodən' lega'aque', ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'. ⁶ Na' catə' gože' lega'aque': —Nada'anə'', le'e besyə'əbiguə'əte' gosxanlə na' gosə'əbixə' gwsa'ate'e lao yon'. ⁷ Na' de'e yoblə gože' lega'aque': —çNon' cheyiljle?

Na' lega'aque' gosə'əze'ene': —Cheyiljto' Jeso'os beṇə' Nasaret.

⁸ Na' gwna Jeso'osən': —Bagwnia' le'e de que nada'anə'. Na' šə' nadan' cheyiljle, le'e güe' latjə žjəya'ac beṇə' quinga.

⁹ Gože' ca' par niç goc complir can' gwne' de que ni to beṇə' ca' bagwlejo' Diozən' par chso'onlilaže'ene' cui yesə'əbiayi'e. ¹⁰ Na' Simon Bedən' no'e to spad na' golje'en gwçhogue' nag licha xmos beṇə' gnwabia' che bəxoz ca'. Na' mosən' le' Malco. ¹¹ Na' Jeso'osən' gože' Bedən': —Bego'o spad çhio'onə' lo'o liže. çEchaquele gonle par niç cui çhi' saca'a can' babsi' Xa'anə' xneze çhi' saca'a?

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao ben' le Anas

¹² Nach soldad ca' len capitān çhega'aque'enə' na' zjəlen xa'ag yo'odao' che nasyon Izrael çheton' gosə'əzene' Jeso'osən' na' bosə'ocheje'ene'. ¹³ Na' gosə'əche'ene' zgua'atec lao Anas xta'obin' che Caifasən'. Caifasən' naquəche' bəxoz əblao che nasyon çheton' ca izən'. ¹⁴ Na' Caifas na'anə' babnežjue' beṇə' blaoc che nasyon Izrael çheton' consejon' de que napən lega'aque' cuent tozə ben' so'ote' lgu'a'a yesə'əbiayi' yogue'e len nasyon çheto'onə'.

Bedən' bito gwçhebe' šə' lene' Jeso'osən'

¹⁵ Simon Bedən' na' nada' jənaoto' Jeso'osən'. Na' nombia' bəxoz əblaonə' nada'. De'e na'anə' goc gwyo'a len Jeso'osən' çhyo'o che bəxoz əblaonə'. ¹⁶ Na' Bedən' bega'ane' çho'a puertən' fuerlə. Na' bechoja' na' be'elena' no'olən' çhapə çho'a puertən' dižə', nach gwlo'o no'olən' Bedən' çhedə' nombia' bəxoz əblaonə' nada'. ¹⁷ Nach no'olən' çhapə çho'a puertən' gože' Bedən': —çEcagua leno' len' naco' disipl che be'enə'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

¹⁸ Na' mos ca' na' xa'ag yo'odao' ca' bagosə'əbeque' yi' ya'alj çhedə' çac zag. Na' zjəzeche' çho'a yi'inə' par çhəsyə'əže'ine'. Na' len Bedən' zeche' len lega'aque' çho'a yi'inə' par çeže'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' che de'en çhsed çhlo'ine'

¹⁹ Na' b̄xoz əblaonə' gwn̄abene' Jeso'osən' che neto' che' na' che' de'en chsed chlo'ine'.
²⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada' zaquə'alao' babi'a dižə' len beṇaḥan'. Syempr babsed blo'ida' lo'o yo'odao' checho ca' na' leczə ca' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' chəsə'əzag yogua' beṇə' Izrael gwlaž chechon'. Bito bi bi dižə' ne'e gua'a bgašə'əzə. ²¹ ǂBixchen' chnabdo' nada'? Gwn̄abe beṇə' ca' bagwse'ene de'en babsed bablo'ida'. Lega'aque' zj̄ənezene' bi dižə'ən babe'elenga'aca'ane'.

²² Gwde gwna Jeso'osən' ca', to x̄a'ag yo'odao' beṇə' zechan' gwdape'e x̄ague'ena', nach gože'ene': —ǂEca' choži'o xtižə' ben' naquə b̄xoz əblaonə'?

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi de'e malən'. Na' šə gwnia' de'e güen, ǂbixchen' chgapo'o nada'?

²⁴ Nach Anasən' bdie' Jeso'osən' ncheje' lao Caifasan' ben' naquəch b̄xoz əblaonə'.

De'e yoblə Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

²⁵ Na' Bedən' ne'e zeche' cho'a yi'ina' par cheže'ine' na' beṇə' ca' zj̄əzecha na' gosə'əze'ene': —ǂEcaguə leczə lenon' naco' disipl che be'ena'?

Na' bito gwchebe', na' gwne': —Bito lena' nada'.

²⁶ To xmos beṇə' gwnabia' che b̄xoz ca' naque' family che ben' əgwchog Bedən' nague', na' gože' Bedən': —ǂEcaguə zle'ida' le' len Jeso'osən' lo'o güertan'?

²⁷ Na' Bedən' de'e yoblə bito gwchebe', na' le'e gwchežte to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

²⁸ Na' do che'eni'ilas b̄xoz əblao ca' gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo Caifasan' na' gosə'əche'ene' gan' chon Pilatən' yelə' jostisan'. Na' lega'aque' bito gwso'e len Jeso'osən' gan' chon Pilatən' yelə' jostisan' chedə' segon costombr chega'aque' bito gaquə' əsa'ogüe' de'e ca' gwso'one' par x̄sə' lni' pascon' šə so'e lo'o yo'o che beṇə' ca' cui chəsə'ənao costombr chega'aque' ca'. ²⁹ De'e na'anə' Pilatən' bchoje' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' na' gože' lega'aque': —ǂBi ben bengan'? ǂEde bi de'e chaole xya?

³⁰ Na' gwse'ene': —Žala' benga cui naque' beṇə' mal bito əgwdeto'one' lao na'onə'.

³¹ Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e yeche'e na' le'e gon yelə' jostis che'ena' segon lei chelen'. Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Bito bi lsenš cheto' de par no gotto'.

³² Ca goquən' goc complir can' gwna Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə' so'ote'ene'.

³³ Nach Pilatən' beyo'e gan' chone' yelə' jostisan', na' goxe' Jeso'osən' nach gože'ene': —ǂElen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —ǂEcon de'e babidžən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə' yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

³⁵ Pilatən' gože'ene': —ǂEchacdo' naca' nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž chio' ca' na' b̄xoz əblao chele can' bosə'odie' le' lao na'a nga. ǂBi de'e xinjən' beno'?

³⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nza'alə can' chnabia' nada' na' nza'alən' chəsə'ənabia' notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia'. Yelə' gwnabia' chi'anə' bito za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žala' za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca' chəsə'ənabi'anə' yesə'ədile' par nič cui gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž chia' quinga. Pero yelə' chnabia' chia'anə' bito za'an che yežlyo nga.

³⁷ Nach gož Pilatən' le': —ǂEna' rein' naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagwnao' de que nada' naca' rei. Babida' yežlyo nga golja' par nič nabi'a na' par nič əgwzejni'ida' beṇaḥən' dižə' li che Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che dižə' li che Diozən' leczə choso'ozenague' chia'.

³⁸ Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin' naquə dižə' lin'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje' yetš'i' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' na' gože' lega'aque': —Bito bi chla'alaon šə bi dolə'anə' napə bengə. ³⁹ Na' ca' naquə de costombr chele de que to beṇə' presən' gwsana' lao lni' pascon', ǂəchene'ele gwsana' bengə naquə Rei che le'e beṇə' Izrael?

⁴⁰ Nach gwso'osye'e gosə'əne': —Bito gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasan' naque' to beṇə' bguan.

19

¹ Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'. ² Na' soldad ca' gwso'one' to coron de xis yešə' na' bosə'ozine'en yichje'ena'. Na' bosə'oguaque'ene' to clas lacha' morad ca' de'en chəsə'əchin rei ca'. ³ Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael.

Na' gosə'əgape'e x̄ague'ena'.

⁴ Nach Pilatən' bchoje' chy'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par nič ənezele ca' xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj' cui cheželda' šə bin' none'.

⁵ Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'anə' yichje'enə', na' nyaze' lachə' moradan'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'enə'.

⁶ Na' bχoz əblao ca' na' xə'ag yo'odao' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e leče'e na' legwde'e le'e yag corozən' chedə' ca' xyan' chaole che', ni to de'e xiñj cui cheželda' šə bin' none'.

⁷ Na' gwse' beņə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Segon lei cheto' de'en de cheyalə' gotchone' chedə' ne' naque' xi'in Dioz la'əñə'əcəzə naque' con to beņachzə.

⁸ Bachžeb Pilatən' ca de'en bachaquən', na' catə' benene' gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə bžebəche'. ⁹ Nach beyo' Pilatən' len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone' yeļə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən': —ǰGa beņə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e xtiže'enə'.

¹⁰ Nach Pilatən' gože'ene': —ǰEcuī choži'o xtiža'ana'? ǰEcuī nezdə'onə' nada' napə' yeļə' chnabia' par gwsana' le' na' napa' yeļə' chnabia' par əgwda' le' le'e yag corozən'?

¹¹ Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi yeļə' gwnabia' napo' len nada' žala' Diozən' cui nonə'en le'. Na' ben' əbde nada' lao na'onə' doļə' xench nape' cle ca le'.

¹² Nach gwdiljažə' Pilatən' naclə gone' əgwsane'ene'. Pero beņə' blao che nasyon Izrael cheton' gwso'osye'e gosə'əne': —Šə əgwsano' bengə, contr Rei Sesar nan' gono' šə ca'. Notə'ətezə beņə' ne' de que naque' rei, contr Rei Sesarən' chone'.

¹³⁻¹⁴ Nach Pilatən' beyož benene' de'en əgwse' beņə' ca' le', gwleje' Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə bchoj le' chyo'onə' gan' nao yej, gan' nzi'in dižə' ebreo Gabata. Na' gwchi'e gan' chbi'e catə' chone' yeļə' jostisən'. Nach gože' beņə' blao che nasyon Izrael cheton': —Nga zo Rei chelen'.

Na' do gobiz catə'an gože' lega'aque' ca', na' beņə' Izrael gwlaž cheto' ca' choso'osi'ini'e par lñi pascon' žana'.

¹⁵ Nach lega'aque' gwso'osye'e gosə'əne': —jGwcue'e! jBde'e le'e yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque': —ǰErei chele nga gona' mendad yoso'ode'ene' le'e yag corozən'? Nach bχoz əblao ca' gwse'ene': —Caguə rei cheto' bengə. Tozə Sesarən' naque' rei cheto'.

¹⁶ Ca' goquən' bdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

¹⁷ Nach gosə'əche'e Jeso'osən' fuerlə syodan' gan' boso'oda' soldad ca' le' le'e yag corozən'. Latjan' nzi'in Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə che yichj beņə' guat. Na' gwze'e zde' noa' coroz che'enə'. ¹⁸ Na' Golgota na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' len yechopə beņə' yoblə boso'ode'e le'e yechopə yag coroz tgüejə' cuite'enə', Jeso'osən' gwyo'e gwchol. ¹⁹ Na' Pilatən' bene' mendad byoj to chopə letr de'e gwda' yichj yag coroz che Jeso'osən', boso'ozoje'en nan: "Jeso'os beņə' Nasaret, Rei che beņə' Izrael." ²⁰ Boso'ozoje'en dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə' latin. Na' zan beņə' Izrael gwlaž cheton' boso'olabe' de'enə' byojən', chedə' gan' gwda' Jeso'osən' le'e yag corozən' naquən galə'əzə syodan'. ²¹ De'e na'anə' beņə' ca' zjənaquə bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' gwse'e Pilatən': —Bša'an par niç cui nan de que naque' rei che neto' beņə' Izrael, sino nan de que len' gwne' naque' rei cheto'.

²² Na' Pilatən' gwne': —De'en beņa' mendad boso'ozoje', banyojəñə'.

²³ Nach soldad ca', beyož boso'ode'e Jeo'osən' le'e yag corozən' gosə'əzi'e xalane'e ca' na' gwso'one'en taplə, to part güejən gosə'əzi'e. Na' leczə ca' gosə'əzi'e xə'enə' de'en naquə ca xadon' cha'o. Pero lachə'anə' naquən de to golizə. Bito bi dia nyazan. ²⁴ Na' gwse'e ljuežje': —Bito əgwzoxjchon' sino gonchon rif. Yešc no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par niç goc can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque' na' so'one'en rif." Na' ca'anə' gwso'on soldad ca'.

²⁵ Na' cuit coroz che Jeso'osən' zecha xne'enə' len beņə' bile'enə' na' len Maria no'ol che Cleofas na' Maria beņə' Magdala. ²⁶ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' zecha xne'enə' galə'əzə na' nada' zecha' cuite'enə', nach gože'ene': —Naogüe, bengə gaque' ca xi'ño'.

²⁷ Nach gože' nada': —Bži'ilažə' xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žana' nada' gwcua'ane' beņa'ane' ca family chĩa'acza'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

²⁸ Jeso'osən' nezene' de que bach goc yoguə'əloj de'en cheyalə' gaquən. Na' par niç gaquə can' na Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən gwne': —Chbilda' nis.

²⁹ Na' de lata' bino corrient de'e yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to beņə' bosgaže'e to sponj len bino corrientən' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' bso'en to lao xis de'en ne' isopo.

³⁰ Na' beyož gwχop Jeso'osən' bino corrientən' gwne': —Bach goc yoguə'əloj de'en cheyalə' gaquən'.

Na' bçhequə' yichje'enə' gote'.

To soldadan' gode'e lanz cuit le'e Jeso'osan'

³¹ Nach beṇa' blao che ṇasyon Izrael cheton' gosə'əṇabene' Pilatən' gone' mendad yesə'əyišjw soldad ca' ni'a beṇa' ca' zjəda' le'e yag corozən' nich yob sa'ate' par nich ca' yesya'əque'e lega'aque'. Bitō gwse'enene' yesya'əga'an cuerp ca' le'e yag corozən' xte yeteyo, chedə' yeteyon' naqun ža dezcanz na' ža lṇi xen. ³² Nach Pilatən' bene' mendad ja'ac soldad ca' na' gosə'əyišjue' chopə la'a ni'a ben' bosə'ode'e to šla'a cuit Jeso'osan'. Na' leczə ca' gwso'one' len ben' gwda' le'e yag corozən' cuite'en yešla'a. ³³ Na' cats' besə'əžine' gan' da' Jeso'osan', besə'əle'ine' bagote', na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

³⁴ Pero to soldadan' gode'e lanzən' cuit le'e Jeso'osan', na' le'e bchojten chen len nis. ³⁵ Nada' ble'ida' can' goquan' na' nezdə' de que dižə' de'en cho'a naqun de'e li. Na' cho'a dižə'əna' par nich lenczə le'e šejle'ele. ³⁶ Goc ca' par nich goc complir can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojan gan' nan: "Ni to žit yo'e cui yesə'əyišjue'." ³⁷ Na' len yeto gan' nan: "Yoso'ogüie' ben' əgwsa'ade'e lanzən'."

Boso'ocuaše'e Jeso'osan'

³⁸ Na' gwde na' Jwse beṇa' Arimatea gwṇabene' Pilatən' gwnežjue' lsens yeque'e cuerp che Jeso'osan'. Na' Pilatən' be'e lsens. Nach gwyej Jwsen' na' beque'e cuerpən'. Jwsen' naque' disipl che Jeso'osan' pero bgašə'əzə por ni che bžebe' beṇa' blao che ṇasyon Izrael cheton'. ³⁹ Na' leczə gwyejlen Nicodemon' le' ben' bagwyej antslə gan' zo Jeso'osan' to še'elə. Na' Nicodemon' no'e to de'e chlā' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa robən'. ⁴⁰ Na' bosə'ochele' cuerp che Jeso'osan' sint de lachə' na' len de'en chlā' zixən', ca costombr che neto' beṇa' Izrael cats'ən chcuasa'əto' beṇa' guat. ⁴¹ Na' galə'əzə gan' gwso'ote' Jeso'osan' le'e yag corozən' gotə' to güert. Na' lo'o güertən' bazo to bloj ba de'e cobə de'e bagwche'en Jwsen' le'e yej ga cuiczə no beṇa' guat ne'e šo'o. ⁴² Na' bosə'ocuaše'e Jeso'osan' lo'o bloj banə' laogüe de'e zon galə'əzə chedə' chsa'achyenenē' por ni che de'e naque' yeteyo ža dezcanz na' ža xen che lṇi pascon'.

20*Beban Jeso'osan' ladjo beṇa' guat ca'*

¹ Na' bal dmigw Maria beṇa' Magdalan' gwyeye' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejən' da' cho'inə' babga'an. ² Nach beza' adoe' beyede' ga'an zoto' len Simon Bedən', nach gwne' neto': —Babesya'əbeje' Xanchon' lo'o ban', na' bito nezecho galə besya'əyo'ene'.

³ Nach gwza'ato' len Bedən' gwyejto' cho'a bloj ban'. ⁴ Chopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedən' na' zgua'atec nada' bžina'. ⁵ Na' bcheca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachə' ca' gan' zjəchi'in, pero bito gwyo'a. ⁶ Le'e bla'ate Simon Bedən' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczə ble'ine' lachə' ca' gan' zjəchi'in. ⁷ Na' bey de'en bosyo'oguzje' laogüe'enə' bito lenən lachə' ca' yelə'a, ndobən chi'in ca'alə. ⁸ Na' la'anə'əczə nadə'əteca' byob bžina', gwdechlə gwyo'a lo'o ban', na' cats' ble'ida' de'e ca' gwyejli'a de que beban Jeso'osan'. ⁹ La' ca orən' bito ne'e šejni'ito' Xtižə' Diozən' de'enə' nyojan nan de que yeban Jeso'osan' ladjo beṇa' guat ca'. ¹⁰ Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇa' Magdalan' ble'ine' de que mbanczə Jeso'osan'

¹¹ Na' Marian' bega'ane' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'enə' bcheque'e bgüie' lo'inə'. ¹² Na' ble'ine' chopə angl zjənyaze' lachə' šyiš zjəchi'e lo'o ban', toe' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotə' cuerp che Jeso'osan'. ¹³ Nach gwse'e no'olan': —čBixchen' chbežo' no'olə?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': —Chedə' babesya'əyo'e Xana'anə', na' cabi nezdə' galə jəsyə'əsane'ene'.

¹⁴ Ca beyož gwna Marian' ca', gwyechje' bgüie' traslə na' ble'ine' Jeso'osan' zeche' cože'ena', pero bito beyombia' Marian' le'. ¹⁵ Nach gož Jeso'osan' le': —No'olə čbixchen' chbežo'? čNon' cheyiljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapə güert na'anə', na' gože'ene': —Šə le' babeyo'one'ena', gwna nada' galə jəyesano'one'ena' na' nada' yeyo'ane'.

¹⁶ Jeso'osan' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gwyechje' de'e yoblə na' gože'ene': —Raboni—, naqun dižə' ebreo na' zejen Maestr.

¹⁷ Jeso'osan' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anə'. Beyej lao disipl chia' ca' yelə'a beṇa' ca' zjənaquə ca biša'a na' zana' na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an zo Xa'anə', ben' leczə naque' Xale. Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na' leczə naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

¹⁸ Nach beza' Maria beṇa' Magdalan' bedəyedižjue'ine' neto' disipl de que bable'ine' Xanchon'. Na' be'elene' neto' dižə' de'en gož Jeso'osan' le'.

Disipl che Jeso'osan' besa'le'ine' de que mbanche'

¹⁹ Na' ca beɣjw že' ža dmigon' neto' discipl che' nžagto' tɣen. Na' žjənyeyjw puert ca' por ni che de'en bžebto' beŋə' blao che nasyon Izrael cheton'. Cata'əczla gočbe'ito' bazeča Jeso'osan' gwchołto'onə'. Nach gože' neto': —Łeso binło len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

²⁰ Ca beyož gwne' ca' blo'ine' neto' lo'o taque'e ca' na' cuıt le'enə'. Na' bebeito' ble'ito' Xanchoŋ'. ²¹ Nach goze'e neto' yetš'i'i: —Łeso binło len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Can' bsełə' Xa'anə' nada' yežlyo nga par chona' xšine'enə', ca'aczən' əchsełə'a le'e par gonłe xšina'anə'.

²² Beyož gwne' ca' blobe' neto' nach gože' neto': —Le'e si' Spirit che Diozən'. ²³ Beŋə' ca' yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bagwnitlaon. Pero beŋə' ca' cui yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bito nitlaon.

Tomasən' ble'ine' de que mban Jeso'osan'

²⁴ Na' Tomas ben' bososi'e Didimo laogüe de'en naque' beŋə' cuaš, lene' neto' šižinto', pero bito zoe' len neto' cata'ən bedəyelo'elao Jeso'osan'. ²⁵ Na' neto' gožto'one': —Bable'ito' Xanchoŋ'.

Nach Tomasən' gože' neto': —Xte que le'ida' taque'e ca' na' əgwzebə xbenə'anə' gan' gwdebə clab ca', na' əgwzebə na'anə' cuıt le'enə', nach šejli'a.

²⁶ Gozde to xman zezzoto' lo'o yo'onə' de'e yoblə, na' zo Tomasən' len neto'. Na' leczə žjənyeyjw puert ca', cata'əczla bezla' Jeso'osan' na' gozzeche' gwchołto'onə', na' gwne': —Łeso binło len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

²⁷ Nach gože' Tomasən': —Bğüia lo'o taca'a quinga na' bzeb xbeno'onə'. Na' bzeb na'onə' cuıt li'a nga par nič šejli'o. Na' cui gaco' to beŋə' cui chejle'.

²⁸ Nach Tomasən' gože'ene': —Xana', na' Dioz čhia'.

²⁹ Nach gož Jeso'osan' le': —Xte que ble'ido' nada' nach gweyeli'o. Mbalazəch len beŋə' cui yesə'əle'i nada' na' se'ejle'e.

Libr nga nyojən par nič šejle' beŋə' de que Jeso'osan' naque' Xi'in Dioz

³⁰ Na' de'e zan miłagr de'e ben Jeso'osan' gan' zoto'onə' pero bito bzojga'aca'an nga. ³¹ Pero žjənyoj de'e quinga par nič sotezə sole šejle'ele de que Jeso'os na'an Xi'in Diozən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' beŋəchən', na' par nič gatə' yelə' mban zejlicəne' chele laogüe de'en chonłilažə'əlene'.

21

Jeso'osan' blo'elaogüe' gažə' discipl che' ca'

¹ Gwde goc de'e ca', Jeso'osan' bozloe' laogüe' neto' discipl che' yetš'i'i cho'a nisdao' Galilea de'en leczə nzi' Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto': ² Tɣen zoto'onə' Simon Bedən', len Tomasən', na' Natanaelən' na' nada' na' beŋə' biša'a na' yechopə' disiplən'. Natanaelən' naque' beŋə' Cana, to yež de'e chi' gan' mbane Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque' beŋə' cuaš nachən' bososi'ene' Didimo. ³ Simon Bedən' gože' neto': —Ša'ayetošca' gwɣen bel.

Na' gožto'one': —Łeczə gwza' neto'.

Nach gwza'ato' gweyeto' cho'a nisda'onə' na' gwyo'oto' to lo'o barcw. Pero že'enə' cuiczə no no bdole'eto'. ⁴ Na' che'eni'ilas bla' Jeso'osan' cho'a nisda'onə' pero na' neto' bito beyombi'ato' šə le'enə'. ⁵ Jeso'osan' gwne' zižjo gože' neto': —Xi'inda'ogua'a žgan bel ya'a gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one': —Notono de.

⁶ Nach gože' neto': —Le'e gwzala' yixjw bel chelen' cuıt barcon' ličhalə na' əzeleleb.

Nach bzala'əto' yixjw bel cheto'onə' na' xte caguə gwzoi'to' yecueto'on lo'o barcon' tant bel zan gwža' lo'ina'. ⁷ Nach nada' goža' Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane': "Xancho na'anə", le'e beyacwte' xalane'enə', la' de'e cho'o lo'olžən' nacue' par nič chone' žinŋə', na' le'e bexita'ste' lao nisan' par nič byob bežine' gan' zo Jeso'osan'. ⁸ Na' neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə' ze'e zenxobəto' yixjw belən' gan' ža' bel ya'a ca'. Caguə nactequəch zitə' cho'a nisda'onə', ca do yeto gueyoa metržen'. ⁹ Na' cata' bežinto' cho'a nisda'onə' beyetjto' lo'o barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən' na' xoa to bel ya'a laogüen', na' len yet. ¹⁰ Jeso'osan' gože' neto': —Le'e yeyoxə' la' bel ya'a ca' ze'e gwɣenle nilə.

¹¹ Na' Simon Bedən' gweyje' gan' chi' barcon' na' jəyeseže' yixjw belən' gan' nchejən. Nach bexobəto'on yo bižlə. Na' ža'an to gueyoa ši'inəyon bel xen. Na' bito gwchezə yixjən' la'aŋə'əczə bia zanŋə' gwža' lo'ina'. ¹² Jeso'osan' gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto' ye'eto'one': "¿No le'?" la' gocbe'ito' de que Xancho na'aczəna'.
 13 Jeso'osən' bgüigue'e gwxi'e yetən' na' bene' che cheto'. Na' lecəə ca' bene' len bełən'.

14 De'e nga beyon las blo'elao Jeso'osən' neto' disipl che' lao bebane' ladjo beņə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

15 Na' ca bedaoto'ona' Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Simon xi'in Jonas čəchaquəchdo' chia' can' chsa'aque beņə' quinga chia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le' nezdə' de que chacda' čio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beņə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' nada'.

16 Na' de'e əgwchop lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas čəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le' nezdə' de que chacda' čio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye beņə' ca' chso'onlilažə' nada'.

17 De'e əgwyon lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas, čəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase: "¿Echacdo' chia'?" Na' gože' le': —Xana' le' neze nle'ido' yoguə'əloł. Le' nezdə' de que chacda' čio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beņə' ca' chso'onlilažə' nada'. 18 De'e li əchnia' le' catə' goco' beņə' güego' cuino' bočej doxpəyo'ona' na' gwyejo' con ga nazən čio'. Pero catə' gaco' beņə' gola, əgwli na'ona' na' beņə' yoblə yočheje' doxpəyo'ona' na' yesə'əche'e le' ga cui che'endo'.

19 Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca' si' Diozən' yełə' bala'an ca de'en gaquə Bedən' lao na' beņə' mal ca' par so'ote'ene'. Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juannə'

20 Na' beyechj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' chia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən' žen' gwdaoto' xše'ena' txen catə'an goža'ane': "Xana', čnoxaczən' əgwde le' lao na' beņə' ca'?" 21 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' čnac gaquə che benga?

22 Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə benga xte catə'an yida' yetlas čbixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo beņlilažə' nada' na' bzenag chia'.

23 De'e na'anə' gwditj dižə'əna' entr beņə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': "Šə nada' che'enda' ne'e zoczə' xte catə'an yida' yetlas čbixa zedən' chaco'?"

24 Nada'an naca' disiplan' ben' goquene' chei na' nezdə' can' goquə yoguə' de'e quinga babzoja'. Na' lecəə le'e nezczele de que dižə' lin' cho'a.

25 Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən' de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yoguə'an na' tgüejə tgüejən libr zan juisy zjəde žalə' ca'.

De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁻² Teofilo dao', ca' naquə libr de'en bzoja' de'e nech, bzoja' che yogua' əlöl de'e güen de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' dezd cata'an gwzolaogüe' bsd blo'ine' xte cata'an beyepe' yoban'. Žlac bsd blo'ine'ena' gwleje' apostol che' ca' na' len yelə' chnabia' che Spirit che Diozən' bene' mendad naquən' so'one'. ³ Nach gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən', jəyelo'e' laogüe' apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e bene' par niç gosə'əneze' de que mbancze'ena', na' gwдалene' lega'aque' čhoa ža na' bzejni'ine' lega'aque' can' chene'e Diozən' nabi'e beṇə' so'e latja.

⁴ Na' žlac ne'e zo Jeso'osən' len apostol che' ca' bene' mendad cui yesyə'əžaše' syoda Jerosalennə' lgüegwə. Gože' lega'aque' yesyə'əga'ane' yesə'əbeze' xte cata'an baçh goc can' ben Xe' Diozən' lyebe gaquə, ca' de'en bzejni'ine' lega'aque'. ⁵ Jeso'osən' goze'e lega'aque': —De'e zaque'ena' ca' naquə Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero entr yeto čopə ža, nada' gona' par niç gaquə to de'e zaquə'ache, gona' par niç yedəso Spirit che Diozən' lo'o yičh'la'azda'olen' nabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶ Na' cata' bazjəndopə zjanžague' len Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto' žəbabžin ža gono' ca' yechoj nasyon Izrael chechon' xni'a beṇə' zitə' ca'?

⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito naquən par niç le'e ənezele bi ža bi orən' gon Xacho Diozən' de'e ca' babži'e' bia' gone'. ⁸ Pero na' cata' yedəso Spirit che'ena' len le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac che'ena' par niç güe'ele xtiža'ana' syoda Jerosalen nga, na' doxen ga mbane Jodean', na' Samaritan' na' doxenlə lao yežlyon'.

⁹ Beyož gwna Jeso'osən' ca', lao čhasə'əgüia disipl che' ca' le' beyepe' yoban' to lo'o bejw na' bitoch besə'əle'ine' le'. ¹⁰ Na' ne'e čhasə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe', cata'əcza lagsa'acbe'ine' bazjəzecha čopə angl len lega'aque' beṇə' zjənyaz lachə' šyiš. ¹¹ Na' beṇə' ca' čopə gwse'e lega'aque': —Beṇə' Galilea, žbixchen' chgüiale le'e yoban'? Catezaczan' ble'ile beyep Jeso'os nga yoban' cata'an bechoje' ladjwlen', ca'atezaczan' le'ile yide' de'e yobla.

Gosə'əbeje' Matias par gaque' apostol lgua'a Jodən'

¹² Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əza Jerosalennə' to cata'əta'an de lsens sa'aque' ža dezczənən' segon costombr che beṇə' Izrael ca'. ¹³ Na' cata' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjanžague' besyə'əgüie' gan' nite'ena' lo'o cuartən' zo žcuia la'ala. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndrəsən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon ben' chon txen len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodasən' beṇə' bišə' Jacobən'. ¹⁴ Yogua' ža gwni'tə'ətezə gwni'tə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txen len beṇə' ca' zjənaquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziqə'əchlə no'ol ca' zjanžague'.

¹⁵ Na' ca' tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galə' beṇə' ljuežj chio'o chonliləžə'əcho Jesocris'tən' par be'elene' lega'aque' dižə'an, na' gože' lega'aque': ¹⁶ —Beṇə' bišə', Spirit che Diozən' benən par niç de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben' gwçhe'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'əšague'ene'. Na' benən byen goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' che'. ¹⁷ Jodən' goque' txen len neto' apostol, na' bene' txen len neto' yogua'əlöl de'en gwyo'o lao na'ato' bento'. ¹⁸ Na' Jodən' gwxi'e' to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e' par de'e malən' bene' bdi'e' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' bexope' gan' gola'adite'ena' na' gošj le'ena' na' doxen xjlo'ena' bchoj. ¹⁹ Yogua'əlöl beṇə' ža' Jerosalennə' gosə'əneze' can' goc che'ena' na' de'e na'ana' bosə'asi'e' yežlyon' Aseldama na' xtižə'əga'aque'ena' zeje dižə' yežlyo chen. ²⁰ Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'ena' gaquən to yo'o daš, notono no so' na'.

Na' lecə'ə nyojən nan:

Na' te beṇə' yoblə gwłane' xlatje'ena'.

²¹ Na' nitə' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on txen len chio'o bedote lao gwдалen Xancho Jeso'osən' chio'o. ²² Bagwso'one' txen dezd cata' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte cata'an beyepe' yoban', na' cheyalə' cuejcho toe' gone' txen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Na' gosə'əbeje' čopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' lecə'ə le' Josto, na' ben' yeto Matias. ²⁴⁻²⁵ Nach gwso'one' orasyon gwse'e Diozən': —Xanto' le' nombi'o yičh'la'azdao' yogua'əlöl beṇə'. Entr beṇə' ca' čopə blo'išgüie' neto' noe' bagwlejo' par tie' gwłane' xlatje' Jodən' par gaque' apostol na' gone' xšino'ona' txen len neto', ca' naquə Jodən' gwlejičhje'

de'en ngo'o lao ne'ena' gone' na' bazjəyede' gabıl gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'ena'.

²⁶ Nach gwso'one' rif par gosə'ənezene' non' bagwlej Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

2

Can' goquə catə'an bida Spirit che Diozən'

¹ Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'əloł beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə zjənžague' t xen tozə latjə. ² Na' to de repentzə goc to sšag le'e yoban' ca sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'ena'. ³ Na' besə'əle'ine' to de'en naquə ca yi' bel na' bžinte latə' güejə de'ena' chalə'ənin gan' zjəchi' to toe'. ⁴ Ca' goquə bedənabia' Spirit che Diozən' yichjla'əždao' to toe', na' Spiritən' benəṇ par nič gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde gwdeleł dižə' de'e gwse'ejni' beṇə' zita' ca'.

⁵ Na' ca tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'. ⁶ Na' catə' gwse'ene' sšaguan' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' lechguale besyə'əbanene' chedə' to toe' gwse'ene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de'e chəsə'əne to toe'. ⁷ Bitə gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —žEcaguə beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'əna'? ⁸ žNactexa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'? ⁹ Bałcho naccho beṇə' Partia na' bałcho beṇə' Media, na' bałcho beṇə' Elam, na' bałcho beṇə' Mesopotamia. Na' yebałcho beṇə' Jodea, na' yebałcho beṇə' Capadosia, yebałcho beṇə' Ponto, yebałcho beṇə' Asia, ¹⁰ yebałcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebałcho beṇə' Egipto, na' yebałcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' bałcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebałcho ben cuincho beṇə' Izrael. ¹¹ Na' bałcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gatə'ətezə beṇə' naccho, yoguə'əcho chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'əchon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e haben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹² Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobə choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlažə'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —žBi zejen de'e nga chaquən'?

¹³ Na' yebale' gwso'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

Dižə' de'en be' Bedən' len beṇə' Izrael ca' besə'əžag

¹⁴ Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' t xen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'an zijo gožə' beṇə' ca' zjənžaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e. ¹⁵ Beṇə' ljuežja' quinga bitə chəsə'əzožene' can' chaquəle, la' ne'e naquə tempran. ¹⁶ Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

¹⁷ Catə' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par nič Spirit chia'anə'

yedəson len beṇə' ža' doxen lao yežlyon'.

Na' gona' par nič xi'inle ca' so'e xtižə'anə'

na' beṇə' byo xcuidə' ca' yesə'əle'idaogüe'ene' bi de'en gona' par yesə'əle'idaogüe'ene',

na' güe'elena' beṇə' byo golə ca' dižə' lao bišgal chega'aque'ena'.

¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'on xšina'anə' la'anə' beṇə' byo o la'anə' no'olə, yedəso Spirit chia'anə' len lega'aque' par nič so'e xtižə'anə'.

¹⁹ Gona' par nič gaquə de'en cui nonə' le'i le'e yoban' na' lao yežlyon'.

Gwlo'a yelə' guac chia'anə' len chen, len yi' na' len žen de'en naquə ca bejw.

²⁰ Cuich əgwse'eni' bgüižən',

nach bio'onə' yeyaquən xna ca color che chen antslə ze'e əžin ža yida' de'e yoblə

par choglaogua'an che yoguə'əloł beṇə' šə non' napə dolə', nadan' naca' Xanle.

Gaquən to ža žialao xen,

na' gwlo'a yelə' guac xen chia'anə'.

²¹ Na' gaquə de que notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua',

nada' naca' Xanle gona' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabıl.

Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e profet Joelən' len, ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²² Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž chia', legwzenag chia'. Ca naquə Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e de que naque' beṇə' zaque'e. Diozən' bene' par nič Jeso'osən' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho par ble'ile, can' nezczelena'. ²³ Lao yelə' neze che Diozən' bin' ze'e gaquə che Jeso'osən', bsi'e xneze par nič Jodən' benene' lao na'alen' na' benle par nič beṇə' mal ca' gwso'ote'ene' bosə'ode'ene' le'e yag corozən'.

²⁴ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', chedə' bitə gwzoi yelə' gotən' nabia'an le'.

²⁵ Quinga bzoj de'e Rei Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Nezda' de que Xana' Diozən' zoe' len nada' do tyempte
na' chaclene' nada' par niçh cui bi chžeba'.

²⁶ De'e na'anə' zoa' mbalaz na' cho'a dižə' can' chebeida'
na' nezda' yolis yosbane' nada' ladjo beŋə' guat ca' cata' bagota'.

²⁷ Dioz' chia' nezda' bito yocua'aŋo' nada' gan' ža' beŋə' guat ca',
ni que go'o latjə' gožə' cuerp chia'anə',

nadan' naca' Xi'ŋon' na' naquə' la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.

²⁸ Bablo'ido' nada' naquən' gona' par niçh əbana' zejlicane
na' lechgualə' mbalaz soa' yedote de'en zoleno' nada'.

²⁹ Beŋə' Izrael, nezecho de que de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na' boso'ocuaše'ene'. Na' nombi'acho yo'o de'en zo gan' boso'ocuaše'ene'. ³⁰ Na' de'e Rei Dabin' ža' be'e dižə' can' bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne' naquən' segor can' ben Diozən' lyebe de que to beŋə' galjə' lao dia che'ena' nabi'e Izraelən' can' gwnabia' le'ena'. ³¹ Diozən' bene' par niçh de'e Rei Dabin' gwnezene' can' gaquə' na' de'e na'anə' be'e dižə' che Cristən' ben' babselə' Diozən' par chaclene' nasyon chechon'. Gwne' de que Cristən' yebane' na' bito yega'ane' gan' ža' beŋə' guat ca' na' nic gožə' cuerp che'ena'. ³² Na'a ža, Diozən' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beŋə' guat ca' na' neto' naquəto' testigw de que beyas bebane'ena'. ³³ Na' Diozən' len yelə' guac che'ene' bene' par niçh beyep Jeso'osən' gan' zoe'ena' na' chnabi'e txen len le'. Na' Diozən' bnežjue'ene' Spirit che'ena' can' bene' lyebe. Na' Jeso'os na'anə' babene' miłagr nga de'en babenele na' de'en bable'ile, babene' par niçh zedəso Spiritən' len neto'. ³⁴ Caguə de'e Rei Dabi na' ben' beyep yoban', sino de'e Dabin' bzojə' che Jeso'osən' gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

³⁵ na' gona' par niçh niṭə' de'e ca' chso'on contr le'

na' beŋə' contr chio' ca' xni'onə'.”

³⁶ Na' yoguə' chio'o beŋə' Izrael cheyalə' nezecho de'en ngan' che Jeso'osən' ben' betle bda'alene' le'e yag corozən'. Diozən' gwleje'ene' par niçh naque' Xanchon' na' naque' Cristən', zeje dižə' ben' bsele'e par chaclene' nasyon chechon'.

Can' gwna Bedən' gože' beŋə' Izrael ca' zjənžaguən'. ³⁷ Na' cata' beŋə' ca' zjənžaguən' gwse'ene' xtižə'ena' de'e juisy de'e gwsa'aque' lo'o la'ažda'oga'aque'ena', nach gwse'e Bedən' na' apostol ca' yela': —Bena' gwlaž, žbin' cheyalə' gonto' ža?

³⁸ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Cheyalə' yedinjele xtolə'əle ca' par niçh Diozən' yezi'ixene' chele na' choale nis par yesə'əneze beŋə' de que bachonlilažə'əle Jesocristən'. Nach Diozən' gone' le'e Spirit che'ena' son lo'o yichjila'ažda'olen'. ³⁹ Diozən' gone' notə'ətezle Spirit che'ena' can' none' lyebe, le'e na' xi'ŋle ca' na' notə'ətezə beŋə' zitə', la' chnežjue'en yoguə' beŋə' chbeje' par chsa'aque' xi'ŋe'.

⁴⁰ Nach Bedən' be'elene' lega'aque' dižə' zan, na' gwneyoine' lega'aque' gože': —Leyechoj lao de'e malən' de'en chso'onchgua beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

⁴¹ Ca' goquən' beŋə' ca' gwse'ejle' che dižə' de'en be' Bedən' gosə'əchoe' nis. Na' lao žanə' šona' mil beŋə' ca' gwso'onlilažə'e Jeso'osən' na' gwsa'aque' txen len yeziqə'əchlə beŋə' bachso'onlilažə'acze' le'. ⁴² Yogue' gwnitə'ətezə gwnite'e gosə'ənaogüe' de'en boso'osed boso'olo'i apostol ca' lega'aque' na' gwsa'aque' tožə' len yeziqə'əchlə beŋə' gwso'onlilažə' Jeso'osən' na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'one' orasyonŋə' txen.

Can' gwso'on beŋə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' de'e neche

⁴³ Na' yoguə'əžə beŋə' besyə'əbanene' can' gwso'on apostol ca' miłagr zan len yelə' guac che Diozən'. ⁴⁴ Na' beŋə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gwsa'aque' tožə' na' gwso'one' tožə' yoguə'əloj de'en zjədeine'. ⁴⁵ Na' gwso'ote'e byen chega'aque'ena' na' bichlə de'e ca' zjədeine' na' mech de'en besə'əle'ine' chein' gosə'əyise' en tr yoguə'əlojga'aque' segon de'en besə'əyažje to toe'. ⁴⁶ Na' tža tža besə'ədoṗə besə'əžague' yo'odao' əblaonə' na' lecəə gwse'ej gwsa'ogüe' txen liž to toga'aque' na' gwnite'e mbalaz na' besyə'əbeine' gwso'one' txen. ⁴⁷ Gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwsa'azlažə' beŋə' yeziqə'əchlə can' gwso'one'ena'. Na' tža tža Xancho Diozən' bene' par niçh gwyanch beŋə' ca' gwso'onlilažə' Jesocristən'.

3

Besyə'əyone' to beŋə' coj

¹ Na' to ža Bedən' na' Juanna' ja'aque' yo'odao' əblaonə' do cheda šona, or cata' chso'on beŋə' Izrael ca' orasyon segon costombr chega'aque'ena'. ² Na' gwzo to beŋə' nxinj ni'ena' dezd goljtie' na' yoguə' ža gosə'əbec beŋə' le' cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi' “De'e Xoche”, par gwŋabe' carida lao beŋə' ca' chja'ac yo'oda'onə'. ³ Nach cata' besə'əžin Bedən' na' Juannə' yo'oda'onə' na' be'ena' nxinj ni'ena' bolgüize' lega'aque' yoso'onežjue'ene' mech.

4 Nach Bedən' na' Juannə' gosə'əbeze' na' bosə'əgüiachgüe'ene' na' Bedən' gože'ene': —Bğüa neto'.

5 Na' be'enə' bene' xbab yoso'onežjue'ene' mechən'. 6 Pero Bedən' gože'ene': —Bito bi mech chia' de gona' le', pero de to de'e gona' gaqualena' le'. Por yelə' guac che Jesocristən' ben' naquə' be'nə' Nasaretən' chona' mendad gwzoža' na' gwda.

7 Nach Bedən' be'xe'e na' licha be'en bsože'ene', na' le'e gocte gwzeche' na' ni'e ca' le'e besyə'ayacten gual na' lecza ca' bechj ni'e ca'. 8 Na' catə' goche'ine' babesyə'əyac ni'e ca' gual bxite'e yelə' chebei che'enə'. Na' gwyo'e cha'asil che yo'oda'onə' len lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'. 9 Na' be'nə' ca' ža' cha'asilən' besə'əle'ine' can' chde' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'. 10 Na' gwsa'acbe'ine' de que naque' ben' chbe' chñab carida yoguə' ža cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xochē", na' lechguale besyə'əbanene' de que babeya'aque ni'ena'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'asil che yo'oda'onə'

11 Na' to cha'asil che yo'oda'onə' nzi'in "Che de'e Salomonna'". Cha'asil na' gweyē ben' beya'aque ni'ena' len Bedən' na' Juannə'. Bito bsane' lega'aque', con be'xe'e na'aga'aque'ena', na' yoguə' be'nə' ca' ža' yo'oda'onə' besə'əžagsese' par jəsə'əgüie'ene' chedə' besyə'əbanchgüie'ine' de'en babeya'aque be'ena'. 12 Na' catə' Bedən' ble'ine' de que bazjənžag be'nə' zan gan' nite'ena' nach be'elene' lega'aque' dižə' gože' lega'aque': —Le'e be'nə' gwlaž chia' be'nə' Izrael, chebanele can' babeya'aque be'enga. De repent chaquele de que por yelə' guac cheton' bento' par nič beya'aque be'enga o šə' chaquele beya'aque' por ni che de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə ca'ana'. 13 De'e xaxta'ocho Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e tozə' Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dioz na'ana' bnežjue' yelə' bala'an xen che Xi'ine' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwso'ote'ene' na' bžonle catə' Pilatan' gone'ene' əgwsane'ene'. 14 Can' be'nle len Jeso'osən' la'ana'acza naque' be'nə' la'azdao' xi'ilazə' juisy na' naque' le'ezelaogüe be'nə' güen. Nach gwñable bosan Pilatan' to be'nə' güet be'nə' de ližyan' lgu'a Jeso'osən'. 15 Na' ca' naquə' Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicanən', le'ena' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo be'nə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo be'nə' guat ca'. 16 Na' chle'ile benga cui goquə sa' na' nombi'alene', na' cheyalə' ənezele de que Diozən' beyone' ni'ena' chedə' chonlilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yobla nia' de que de'en chonlilažə'əto' Jeso'osən' de'e na'ana' Diozən' bene' par nič beyacšao' ni'a benga can' chle'ilen'.

17 Be'nə' bišə' dao', nežda' de que le'e na' be'nə' golə' blao chele ca' betle Jeso'osən' laogüe de'en cui gwweyēni'ile de que Dioz nan' bsele'ene'. 18 Naque' Cristən' ben' gwleje Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Can' goquə goc complir de'e ca' ben' Diozən' mendad bosə'ozoj de'e profet ca' che Cristən' antsla ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'ochi' yoso'osakuə' be'nə' le' na' so'ote'ene'. 19 Na'a ža leyoša' xbab chelen' na' le'e yedinje xtolə'əle ca' par nič Xancho Diozən' gwnitlaogüe'en na' par nič gone' ca' sole mbalaz. 20 Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yežlyo nga yetlas ben' gwleje' gwlatte par naque' Cristən'. 21 Pero chonən' byen yega'an Jesocristan' yoban' xte catə' əžin ža gon Diozən' par nič yežlyon' yeyaquan de'e cobə. La' Diozən' bene' par nič de'e profet ca' be'nə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'ena' na' gwso'e xtiže'ena' cana'ate bosə'ozoj de que yeyaquən de'e cobə. 22 De'e Moizezən' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto be'nə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'ena' can' bsele'e nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'ətež əne'. 23 Na' Diozən' gone' par nič yesə'əbiayi' yoguə' be'nə' ca' cui yoso'ozenag che be'ena' əsele'e." Can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca'.

24 Le'egatezə' na' yoguə'əloj de'e profet ca' be'nə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzolaozən' len de'e Samuelən' na' be'nə' ca' gwsa'ac gwdechla gwso'e dižə' che tyemp nga zocho na'a na' che de'e ca' bachac na'a. 25 De'e profet ca' zjənaque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben' Diozən' len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'ena' naquən par chio'o. Gože' de'e Abraannə': "Por xi'in dia chio' be'nə' nita' to to nasyon nite'e mbalaz." 26 Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inen' bsele'ene' por ni checho na' gone' par nič to tole sole mbalaz šə yedinjele xtolə'əle ca'.

4

Bedən' na' Juannə' nite'e lao be'nə' gwnabia' ca'

1 Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' be'nə' ca' dižə' catə' besə'əžin balə' bxož che be'nə' Izrael ca', na' be'nə' gwnabia' che yo'oda'o əblao chega'aque'ena' na' be'nə' sadoseo ca' be'nə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban be'nə' guat ca'. 2 Be'nə' sadoseo ca' chəsə'əže'e de'en choso'osed choso'olo'i Bedən' na' Juannə' be'nə' ca' zjənžaguən', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža catə' yesyə'əban be'nə' guat ca' chedə' beban Jeso'osən'. 3 Na' be'nə' blao ca' gosə'əzene' Bedən' len Juannə' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xyə' chega'aque' can'

cheyalə, chedə bachexjw že'enə' na' bito golə'əch so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' že'enə'.
 4 Na' ca naquə beṇə' ca' gwse'ene choe' Bedən' na' Juannə' xtižə' Diozən' zane' gwso'onlilaže'e
 Cristən', na' txen len beṇə' ca' bagwso'onlilaže'ene' antslə gwnitə' gueyə' mił beṇə' byo cui
 cuent no'ola.

5-6 Na' beteyo beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca', beṇə' golə' blao ca' na' beṇə' ca'
 choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' besə'ədopə besə'əžague' Jerosalenṇə' len
 Anasən' ben' naquə'əch bxož əblao na' len Caifasan' na' Juannə' na' Ljandr na' nochlə beṇə' ca'
 zjənaque' bišə' ljuēžj ben' naquə'əch bxož əblao'. 7 Nach gwso'one' mendad jəsə'əxi'e Bedən'
 na' Juannə' na' gosə'əṇabene' lega'aque': —ǀNon' ben lsens chele par beyonle be'enə' nxiṇjən?
 o ǀnon' ben mendad par beyonlene'?

8-9 Na' ca naquə Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Bedən' nach benən par niçh
 gože' beṇə' ca': —Le'e beṇə' gwnabia' na' beṇə' golə' beṇə' blao che Izraelən', chṇable nac
 goquən' beyonto' be'enə' nxiṇj ni'enə'. 10 Yoguə'əle cheyalə' gwzenagle na' ənia' le'e, de
 que le'e betle Jesocristan' be'enə' naquə beṇə' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero
 Diozən' bolis boshane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yelə' guac beyaque
 bengə. 11 Jesocristan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anə'
 gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en naquə le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwxaquə'əlebele
 ca beṇə' güen yo'o beṇə' jəsə'əcho'on yejən' de'e naquach yej güen, pero yejən' banaquan yej
 squin na'a. 12 Tozə Jesocristan' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən', na' notono nochlə zo
 doxen lao yežlyon' beṇə' gaquə yebej chio'o xni'a de'e malən' sino tozə Jesocristan'.

13 Besyə'əbane beṇə' gwnabia' ca' can' boži'i Bedən' na' Juannə' xtižə'əga'aque'ena' sin cui
 besə'əžebe', len nacia' zjənaque' beṇə' yixə' na' bito zjənsedteque'. Nach gwsa'acbe'ine'
 de que beṇə' ca' bito chesə'əžebe' chedə' bagosə'adalene' Jeso'osən'. 14 Na' de'en zecha ben'
 beyaque ni'enə' txen len Bedən' na' Juannə' bito besyə'əžebe beṇə' gwnabia' ca' bi xya sa'ogüe'
 chega'aque'. 15 Nach besyə'əbeje' apostol ca' fuerlə žlac bosə'oxi'e entr ljuēžjga'aque' naclə
 so'one'. 16 Na' beṇə' gwnabia' ca' gwse'e ljuēžjga'aque': —ǀBi goncho len beṇə' quinga? Yoguə'
 beṇə' ža' Jerosalen nga zjənezene' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquə ye'echo
 beṇə' de que bito gwso'one' miłagrən'. 17 Letechozə goncho par niçh cui gasə' laljə dižə' de'en
 chso'enə'. De'e na'anə' cheyalə' ye'echo lega'aque' gata' castigw gual chega'aque' šə so'echə'
 xtižə' Jeso'osən'.

18 Nach gwsa'axe' Bedən' na' Juannə' de'e yoblə na' gwse'e lega'aque' cuich so'e dižə' che
 Jeso'osən' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che'. 19 Nach Bedən' na' Juannə' bosyo'oži'en
 gwse'e lega'aque': —Łegon xbab che de'e nga, ǀəchaquele chene'e Diozən' gwzenagto' chele o
 šə chene'ene' gwzenagto' che'eno' ža? 20 Bito gaquə cuezəto' cuich güe'eto' dižə' che de'e ca'
 bable'ito' na' babeneto' che Jeso'osən'.

21-22 Na' de'e zan de'e gwse' beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero
 na' bito besə'əželene' naclə so'one' lega'aque' castigw chedə' beṇə' zan chso'e yelə' choxcwlen
 che Diozən' de'en beyaque be'enə'. Mazəchlə choa izene' na' dezd goljtie' cui goquə se'e. Na'
 beṇə' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'ošebe' beṇə' zan ca', de'e na'anə' bosyo'osane' Bedən'
 na' Juannə'.

Gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' so'e xtižə'ena' sin cui yesə'əžebe'

23 Na' Bedən' len Juannə' catə' bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' jəya'aque' gan' nitə'
 yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' gwso'elene' lega'aque' dižə' yoguə'əlol can'
 əgwse' bxož əblao can' na' beṇə' golə' blao ca' lega'aque'. 24 Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene'
 dižə'an tozə can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonṇə' lao Xəcho Diozən'
 gosə'əne': —Xənto' Dioz, len' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisdə'ona'. Len' beno' beṇəch, bia
 ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə. 25 Na' Spirit chio'ona' beṇən
 par niçh de'e Rei Dabin' bzenague' chio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:
 Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chsa'ase' contr le' Xənto' Dioz,
 pero bitoczə gaquə can' chso'one' xbabən'.

26 Beṇə' gwnabia' che ṇasyon ca' na' che yež ca' txenṇə' zjənaque' chso'one' contr le' Xənto'
 Dioz,

na' contr Xi'ino' Cristən' ben' bseļo'op par gaquəlene' ṇasyon Izrael cheto' nga.

27 Na' lao' syoda ngan' besə'ədobə Rei Erodən' na' Ponsio Pilatən' na' beṇə' cui zjənaque'
 beṇə' Izrael, na' len beṇə' Izrael ca'. Na' yoguə'e gwso'one' txen par gwso'ote' Xi'ino'
 Jeso'osən' ben' naquə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, ben' gwlejo' par gaquəlene' ṇasyon cheto'
 nga. 28 Gwso'one' can' bsi'o xneze gaquə na' can' gwdižjui'o cana'ate. 29 Na' na'a ža Xənto',
 bgüia can' chso'on beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' yoso'ošebe' neto' beṇə' güen žin chio', na'
 goclen neto' par niçh cui žebto' güe'eto' xtižə'ona'. 30 Na' catə' güe'eto' xtižə'ona' blo'ešga
 yelə' guac che Xi'ino' Jeso'osən' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisyən' ca de'en gaquə no miłagr, na'
 yesyə'əyaque no beṇə' chsa'acšene' na' gaquə bichlə de'e yesyə'əbane beṇə'.

³¹ Na' catá' beyož gwso'one' orasyonnə' ca' Diozən' bene' par niçh gwxo' gan' zjəndopə zjənzague'ena' na' Spirit che'ena' bedəñabia'achən yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' goclenən lega'aque' par gwso'e xtiže'ena' sin cui besə'əžebe'.

Gwso'one' de'en zjəde chega'aque' tozə

³² Na' yoguə' beñə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' tozə can' goquə yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Na' yoguə' bi de'en zjəde chega'aque'ena' gwso'one'en tozə na' notono gwna: "Chia' de'e nga", o "Chia' de'e na", la' naquən che yoguə'aga'aque'. ³³ Na' apostol ca' gwnitə'atezə gwnitə'e bosə'ozejni'ine' beñə' de que Jeso'osən' bebane' ladjo beñə' guat ca'. Na' Diozən' goclenchgü'e' lega'aque' len bi de'en gwso'one' na' bene' par niçh beñə' yeziqə'əchlə gwsa'apəchgü'e' lega'aque' respet. ³⁴ Can' goquə bito bi bi goquə falt bi de'en besə'əyazje beñə' ca' gwso'onlilažə' Cristən', chedə' beñə' ca' gotə' yežlyo chega'aque' o ližga'aque' tgüejə gwso'otaga'aque'en. ³⁵ Na' mech de'en besə'əle'ine' che to ton bosə'onežjue'en apostol ca' na' apostol ca' gosə'əyise'en len beñə' ca' yelə' con noe' byažjene'en. ³⁶ Can' ben to beñə' Chipre beñə' le jwse. Naque' beñə' goljə lao dia che de'e Lebin' na' apostol ca' bosə'əsi'ene' Bernabe, zejen dižə' ben' chtipe' lažə'əcho. ³⁷ jwse na'anə' bete'e to yežlyo che'ena' na' mech de'en ble'ine' cheina' bnežjue'en apostol ca'.

5

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

¹ Na' zo to beñə' le Ananias na' no'ol che'ena' Safira, na' Ananiasən' bete'e to yežlyo che'ena'. ² Pero na' bosə'oxi'e' entr lega'acze' yoso'oxoayague' apostol ca' yoo'onežjue' to partzə mech de'en besə'əle'ine' cheina' na' se'e lega'aque' de que doxenəñə'. Nach gwyej Ananiasən' na' bnežjue' mechən'. ³ Nach Bedən' gože'ene': —Ananias, çbixçhen' bzenago' che gwxie'ena' par chacdo' əxoayago' Spirit che Diozən', nao' neto' de que choñə' doxen mechən' de'en ble'ido' che yežlyon' len bagwlo'oša'ole to partən' par cuinlen'? ⁴ Chio' yežlyon' catə' cuinə' goto'on, na' chio' mechən' de'en ble'ido' catə' beto'on na' zaco'o par beno' bi che'endo' len len. De'e malən' beñle ca de'en goquele əxoayagle len de'en beñle neto'. Caguə contr neto'onə' babenle de'en beñləžə'əle sino contr Dioz na'anə'.

⁵ Nach Ananiasən' catə' benene' xtižə' Bedən' to bgüixze' na' gote'. Na' yoguə' beñə' ca' gwse'ene'ne' dižə' can' goquən' lechgualə besə'əžebe'. ⁶ Na' besə'əžin beñə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əchele' cuerp che'ena' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' bosə'ocuaše'ene'.

⁷ Na' gwde do šon or gote' bžin no'ol che'ena' na' gwyo'e yo'onə' sin cui nezene' šə bin' bagoc che de'e be'en che'ena'. ⁸ Na' Bedən' gože'ene': —Ca naquə yežlyon' de'en betə'əlen' çəleine' to ca'atə'ətən' ble'ile chein' ža?

Na' Safiran' gože'ene': —To ca'atə'ətən'.

⁹ Nach Bedən' gože' no'olan'. —çBixçhen' goco' tozə len be'en çhio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzecha beñə' ca' babosə'ocuašə' be'en çhio'onə' na' na'a so'e le'.

¹⁰ Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedən' na' gote'. Na' catə' gwso'o beñə' xcuidə' ca' lo'o yo'onə' besə'əle'ine' bagote' nach gwso'ene' jəsə'əcuaše'ene' cuit de'e be'en che'ena'. ¹¹ Na' yoguə' beñə' ca' chso'onlilažə' Cristən' besə'əžebe' can' goquən' na' leczə besə'əžeb yeziqə'əchlə beñə' gwse'ene dižə' can' goquən'.

Gwso'one' de'e zan miłagr

¹² Na' apostol ca' gwso'one' de'e zan miłagr entr beñə' ca' ža' Jerosalenna'. Na' beñə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' chəsə'ədopə chəsə'əzague' txen cha'ašil che yo'odao' əblaonə' gan' nzi' "Che Salomonnə'". ¹³ Na' yeziqə'əchlə beñə' ca' ža' Jerosalenna' lechgualə gwsa'apəga'aque'ene' respet, la'anə'əczə besə'əžebe' par yesə'əzague' txen len lega'aque'. ¹⁴ Pero na' zane' gwso'onlilažə'e Xançhon' na' besə'əzague' txen, zan beñə' byo na' no'ola. ¹⁵ Na' catə' no beñə' gwsa'acšene gosə'əyixjue' lega'aque' tnezən' do lao cam o do lao yagla' gosə'əbeze' catə' te Bedən' na' gwse'ene' nite'e gan' yesə'əchele' bñen che Bedən' par niçh yesyə'əyaquene' šə bi yižgüen' chse'ine'. ¹⁶ Na' beñə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə Jerosalenna' ja'aque' Jerosalenna' zjənçhe'e beñə' ca' cha'acšene na' beñə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' ca'. Na' por yelə' guac che Diozən' apostol ca' gwso'one' par niçh besyə'əyaque beñə' ca' gwsa'acšene na' besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o yichjla'aždao' beñə'.

Bosə'olagzejə bosə'olagzide' Bedən' len Juanna'

¹⁷ Nach ben' naquəch bəxoz əblao na' yeziqə'əchlə beñə' sadoseo ca' beñə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beñə' guat ca', besə'əgue'ine' apostol ca'. ¹⁸ Na' gosə'əzene' lega'aque' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan'. ¹⁹ Na' to angl beñə' za' gan' zo Xancho Diozən' bžine' ližyan' še'elə na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'. ²⁰ Na' gože' lega'aque'

žja'aque'che' yo'odao' əblaonə' na' so'eche' dižə' len beŋə' ca' chəsə'əžaguən' naquən' so'one' par yesə'əzi'e yełə' mban zejlicanən'. ²¹ Nach de'en gwse'enene' can' gož anglən' lega'aque', ja'aque' yo'odao' əblaonə' catə' gwye'enil'inə' na' bosos'osed bosolo'oline' beŋə' ca' zjənžaguən'.

Na' ben' naquəch bχoz əblao txen len beŋə' golə' blao' ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' besə'ədobe' par gwso'one' jontən' nach gwso'one' mendad žjəsə'əxi'e apostol ca' gan' zjədie' ližyan'. ²² Pero catə' besə'əžin xā'ag yo'odao' ca' ližyan' caguə' no apostol ca' nla'. Na' jəya'aque' lao beŋə' gwnabia' ca' jəsyə'ədixju'i'e. ²³ Chse'e beŋə' ca': —Nyeyjw chech ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertən' chsa'ape'en pero catə' bsaljwto' puertən' caguə' no apostol ca' ža' lo'o ližyan'.

²⁴ Na' ben' naquəch bχoz əblao na' beŋə' gwnabia' che soldad ca' chsa'apə' yo'oda'onə', na' bχoz golə' blao' ca' catə' gwse'enene' rsonnə' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlaze'e bi zeje' ca' de'en bagoquən'. ²⁵ Na' lao chsa'aczejlaze'ena' bžin to beŋə' gože' lega'aque' de que apostol ca' beŋə' ca' gosə'əyixjue' ližyan' že'e cha'ašil che yo'odao' əblaonə' choso'osed choso'oline'.

²⁶ Nach beŋə' gwnabia' che soldad gop ca' gweyje' len xā'ag yo'odao' ca' jəsyə'əxi'e apostol ca' dižə' šao'. Bito gwso'one' znia len lega'aque' cheda' besə'əžebe' beŋə' ca' choso'ozenag xtižə' apostol ca' šə' yoso'osiže'e lega'aque' yej. ²⁷ Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beŋə' gwnabia' ca' beŋə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch bχoz əblao gože' lega'aque'. ²⁸ —Bač bento' mendad cui güe'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwsed əgwlo'ile beŋə' che le'ena', na' mazachlə' babe'elenle' yoguə' beŋə' Jerosalen ca' xtiže'ena'. Na' bachosbaguə'ale neto' che de'en gwso'ote'ene'.

²⁹ Nach Bedən' na' apostol ca' yełə' gwse'e le': —Naquəchan de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca' che beŋə'chan'. ³⁰ Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane' ladjo beŋə' guat ca'. ³¹ Na' na'a Diozən' babnežjue'ene' yełə' bala'an xen na' yełə' gwnabia' xen par nič chnabi'e na' chebeje' beŋə' xni'a de'e malən'. Na' le'ena' chene'ene' gaquələne' yoguə' chio'o beŋə' Izrael par nič yedinjecho xtolə'əchon' na' yezi'ixene' checho. ³² Neto' nezeto' can' ben' Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə' Spirit che Diozən' nezzen' can' cho'en dižə' chei na' Diozən' babselə'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'aždao' beŋə' ca' choso'ozenag che'.

³³ Na' lechgualə' besə'əža'a beŋə' gwnabia' ca' catə' gwse'enene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'enene' so'ote' apostol ca'. ³⁴ Pero na' lao jontən' zo to beŋə' fariseo beŋə' le' Gamaliel. Chsed chlo'ine' beŋə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' gwsa'apəchgua beŋə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə' žlac güe'elene' beŋə' ca' ža'ana' dižə'. ³⁵ Nach gože' beŋə' ca' ža'ana': —Beŋə' gwlaž, cheyalə' gongaxjcho xbab nac goncho len beŋə' quinga par nič goncho de'en naquə' de'e sin'. ³⁶ Le'e yosa'aləžə' can' goquə' catə' bchoj ben' le' Teudas gwne' de que naque' beŋə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beŋə' bosos'ozenag che' na' gwsa'acquene' txen. Pero na' bžin ža' gwso'ot beŋə' le' na' besyə'əyasələs beŋə' ca' gwsa'aque' le' txen, caguə' bi goquəch so'one'. ³⁷ Nach gwdechlə' to beŋə' Galilea ben' le' Jodas bchoje' ca' tyempən' bosogualə' e yiš balə' beŋə' ža' to to yež, na' beŋə' zan gwsa'acquene' txen na' leczə' bžin ža' gwso'ote'ene' na' beŋə' ca' gwsa'aque' le' txen leczə' besyə'əyasələse'. ³⁸ Na' de'e na'ana' choŋa' le'e consejw nga, ljoye' beŋə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə' de'en choso'osed choso'oline'ena' naquən' che lega'acze' gwžin ža' catə' yenitən'. ³⁹ Na' šə' de'en choso'osed choso'oline'ena' naquən' che Diozən', bito bi gaquə' goncho par cui gasələsən. Cheyalə' gapcho cuidad par nič cui tiłəlencho Diozən'.

⁴⁰ Na' gwsa'azlazə' beŋə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'əyine' lega'aque' na' gwso'one' mendad cuich no yoso'osed yosolo'oline' che Jeso'osən' bata'ətezachlə'. Nach bosos'osane' lega'aque'. ⁴¹ Na' ca' naquə' apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de que Diozən' bsi'e xneze bosos'ochi' bosos'osaquə' beŋə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'oline' che Jeso'osən'. ⁴² Na' yoguə' ža' bosos'osed bosolo'iche apostol ca' che Jesocristən' do liž beŋə' na' do catə' chjə'aque' yo'odao' əblaonə'.

6

Beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' gosə'əbeje' gažə' beŋə' par gwsa'aque' comision chega'aque'

¹ Na' ca' tyempən' zda chanch beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' beŋə' ca' chso'e dižə' griego gwzolo' chəsə'əže'eše'e cheda' no'olə' gozeb ca' entr' lega'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə' gozeb ca' entr' beŋə' ca' chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'. ² Nach apostol ca' šižin bosyo'otobe' yeziquə'əchlə' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e lega'aque': —Bito naquən' güen par neto' cuezato' cuich əgwsed əgwlo'ito' beŋə' xtižə' Diozən' par nič chisto' de'en əse'ej əsa'o beŋə'. ³ De'e na'ana' beŋə' bišə', lecuej gažə' beŋə' entr' le'e, beŋə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'ena',

beṇə' zjənaquə beṇə' sin' na' beṇə' chso'on de'e güenə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o beṇə' ca'. ⁴ Na' neto' sotezə soto' gonto' orasyonṇə' na' əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən'.

⁵ Na' gwsa'azlažə' yoguə' beṇə' ca' gwsə'one' can' gwse' apostol ca' lega'aque', na' gosə'əbeje' to beṇə' le Esteban, beṇə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit che Diozən' yichjla'azdaogüe'enə'. Na' leczə gosə'əbeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas beṇə' Antioquia, beṇə' ben cuine' beṇə' Izrael. ⁶ Na' bosə'ozoe' lega'aque' lao apostol ca' par nich apostol ca' gwsə'one' orasyon chega'aque' na' bosə'oxoa na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' par gwsə'o lao na'aga'aque'enə' žinnə' de'en so'one'enə'.

⁷ Na' beṇə' zanch gwse'enene' xtižə' Xancho Jesocristən', na' zan beṇə' Jerosalenṇə' gwso'onlilažə'ene' na' leczə zan bəxoz ca' bosə'ozenague' na' gwse'ejle'e xtižə'ena' de'en bosə'osed bosə'olo'ine'.

Gosə'əzene' Estebannə'

⁸ Na' ca naquə Estebannə' gwzochgua yelə' guac che Diozən' len le' na' Diozən' goclenchgüe' le'. De'e na'anə' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' lao beṇə' ca' ža' Jerosalenṇə'. ⁹ Na' zo to yo'oda'onə' de'en chəsə'əne' "Yo'odao' che Beṇə' ca' Gwsa'ac Esclabos". Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag na' za'aque' Sirene na' Alejandria, na' Silisia na' Asia, na' bałə beṇə' ca' gwzolao gwsa'acyože' Estebannə'. ¹⁰ Pero na' bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na' bzejni'in le' bin' gwne'. ¹¹ Nach gosə'əgo'oyele'e to chopə beṇə' par bosə'oxoayague' gosə'əne' de que Estebannə' babžia bnite'e de'e Moizezən' ben' bzoj lei che beṇə' Izrael ca' na' leczə gosə'əne' de que babžia bnite'e Diozən'. ¹² Na' beṇə' ca' gwsa'acyožə Estebannə' bosə'ota bosə'one' beṇə' lao syodan' na' beṇə' golə blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' ja'acdoe' gan' zo Estebannə' na' gwsə'oxe'ene' na' gosə'əche'ene' gan' ža' beṇə' ca' chəsə'anabia' Izraelən'. ¹³ Nach besyə'əyilje' beṇə' soe' dižə' güenlažə' beṇə' gosə'əne' che': —Benga cuičə Žizə zoe' chžia chnite'e yo'odao' əblaṅ nga na' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ¹⁴ Babeneto' ne' de que Jesə'os Beṇə' Nasaretən' yochinjə' yo'odao' əblaona' na' yoše'e costombr checho ca' de'en ben de'e Moizezən' mendad naochə.

¹⁵ Na' beṇə' gwnabia' ca' na' notə'ətezəchl beṇə' ca' zjəchi' gan' chso'one' yelə' jostisən' besə'əgüie' cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine' chactitən ca cho'alao angl.

7

Choe' Estebannə' dižə'

¹ Nach ben' naquəch bəxoz əblaona' gože' Estebannə': —ŽEnaquən ca nga chəsə'əna beṇə' quinga?

² Nach Estebannə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' golə na' le'e beṇə' xcuidə', legwzenag chia' len to chopə de'e ənia' le'e. Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e bloe' laogüe' de'e xaxta'ocho Abraannə' catə'an gwzoe' Mesopotamian' antslə ze'e žjəsəe' Arannə'. ³ Na' Diozən' gože'ene': "Bchoj lažə'ona' na' ladjo beṇə' family chio' na' gwwey' jəso' latjə gan' gwlo'ida' le'." ⁴ Nach de'e Abraannə' bchoje' gan' ža' beṇə' Caldea ca' na' jəsəe' Arannə'. Na' bžin ža got de'e x'e'enə' na' gwdechlə Diozən' gwche'e de'e Abraannə' nga gan' zocho. ⁵ Diozən' bito bnežjue' de'e Abraannə' yežlyonə' gaquən che', ni to pedas da'ozən', sino bene' lyebe de que gaquən che beṇə' ca' ze'e za'ac lao dia che'enə' catə' bagote', la'əṅə'əczə cui no xi'ine' ne'e so catə'an gož Diozən' le' ca'. ⁶ Nach Diozən' leczə gože'ene' de que xi'in dia che'enə' žjəsə'ənite' laž beṇə' zita' tap gueyoa iz gan' əsa'aque' esclabos na' yesə'əžaglaochgüe'. ⁷ Nach Diozən' gože'ene': "Nada' gwnežjua' castigw che ṇasyonṇə' gan' so'one' xi'in dia chio' ca' esclabos na' gona' ca yesyə'əchoj xi'in dia chio'onə' na' da'aque' əso'elaogüe'e nada' nga." ⁸ Nach Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə'. Na' bene' mendad so Abraannə' to señy de'en ne' sirconsion, le' na' len beṇə' byo ca' za'ac lao dia che'enə' par gachbia' de que chse'ejle'e che lyebe de'en bene'enə'. De'e na'anə' catə' goljə xi'ine' Isaaquən' bzo'ebo' señyan' to xmanzebo', na' leczə can' ben de'e Isaaquən' catə' goljə xi'ine' Jacobən'. Na' ca'aczə ben de'e Jacobən' len de'e xi'ine' ca' šižinnə' beṇə' ca' gwsa'ac šižin dia che chio'o beṇə' Izrael.

⁹ Na' xi'in de'e Jacobən' be'en le Jwse, beṇə' biše'e ca' gwsa'acxi'ine' le' na' gwso'ote'ene' gosə'əzi' beṇə' Egipto ca' le'. Pero Diozən' gwzoe' len Jwsen'. ¹⁰ Na' goclene'ene' na' bebeje'ene' lao yoguə'əloj de'en bžaglaogüe'ena'. Na' Diozən' bene' par nich de'e Rei Faraonnə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par goque' gubernador che Egipton' na' Faraonnə' bzo'ene' bgüia bye' ližen'.

¹¹ Na' gwche' to bgüin doxen Egipton' na' leczə can' goquə Canaannə' na' de'e xaxta'ocho ca' bito besə'əželene' de'e əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'. ¹² Pero na' bžin ža bene de'e Jacobən' rsonṇə' de trigw Egipton' na' bsele'e de'e xaxta'ocho ca' tš'i' jəsə'əxi'en. ¹³ Na' bechop

ši'i ja'aque' catá' ben Jwsen' ca besyá'ayombia' beñá' biše'e ca' le', na' gwneze Faraonñá' ca zjanaquá family che Jwsen'. ¹⁴ Na' Jwsen' bene' mendad žjasyá'axi'e xaga'aque' Jacobán' na' yoguá'ələl bišá' ljuežje' ca', naquá ca do gyonšino'e. ¹⁵ Can' goquá gwyej Jacobán' Egipton' na' Egipto na' gote', na' lecza na' gwsa'at xi'ine' ca' beñá' ca' zjanaquá xaxta'ocho. ¹⁶ Na' gwdechla besyá'ayo'e cuerp chega'aque'ená' na' jasyá'əcuasá'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi' Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraanná' de'en gwsó'otá' xi'in Amor beñá' Siquem.

¹⁷ Na' catá' bazon əzin tyemp əgwnežjo Diozán' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraanná', bazda chan beñá' Izrael ca' ža' laž beñá' Egipto ca'. ¹⁸ Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei cobán' bito gwnezene' can' goquálen Jwsen' nasyon Egipton'. ¹⁹ Na' rei nga gwđiljaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e xaxta'ocho beñá' Izrael ca', na' bene' mendad žjəsá'əcho'on xi'inga'aque'ená' par ničh yenit dianá'. ²⁰ Na' ca tyempán' goljə de'e Moizezán' na' bebei Diozán' le' na' xaxne'ena' bosyo'oscha'ogüe' le' šonə bio'. ²¹ Pero na' bžin ža benən byen jəsá'əcho'one'ebo', na' xi'in rein' to no'olə beželene'ebo' na' beyo'ebo' liže'ena' boscha'ogüe'ebo' ca xi'ine'. ²² Ca' goquan' bsed de'e Moizezán' tcho'a tšao' yelə' sin' che beñá' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižá' de'e zaque'e.

²³ Na' čhoa ize de'e Moizezán' catá' gwnan žjəlane'e beñá' Izrael gwlaž che' ca'. ²⁴ Na' jəle'ine' to beñá' Egipton' chchi' chsaque'e to beñá' Izraelán', na' goclene' beñá' Izraelán' na' bete' beñá' Egipton'. ²⁵ De'e Moizezán' bene' xbab se'jni'i bene' gwlaž che' ca' de que Diozán' gaquəlene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beñá' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beñá' Izrael ca'. ²⁶ Na' beteyo gosə'ədiłə čhopə beñá' Izrael ca' entr' lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezán' goquene' gone' par ničh yenite'e binlə, na' gože' lega'aque': "čBixchen' chđiləlen ljuežje' ca' entr' beñá' gwlažle?" ²⁷ Nach ben' napə dolə'ana' bžigüe'e de'e Moizezán' ca'alə gože'ene': "čNo gwna le' gaco' beñá' gwnabia' par gono' yelə' jostis čheto'onə?" ²⁸ čEležə che'endo' goto' nada' can' beto' beñá' Egipton' nejen'?" ²⁹⁻³⁰ Na' catá' bene de'e Moizezán' can' gož be'ena' le', nach bxonje' jəsəe' čhoa iz gan' nzi' Madian la'anə'əczə naque' beñá' zitə' len beñá' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' čhopə xi'ine'.

Na' goc čhoa iz zoe'ena' catá' bloe' lao to angl le' latjə dašən' galə'əzə ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel čhdoljan' to lo'o xis yešə'. ³¹ Na' catá' ble'i de'e Moizezán' can' čhaquən' bebanene', nach bgüigüe'e yelatə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüiz Xancho Diozán' le' che'ene': ³² "Nada' naca' Dioz na' de'e xaxta'ogo'o Abraanná', Isaaquan' na' Jacobán' gwso'elaogüe'e nada'." De'e Moizezán' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'. ³³ Na' gož Xančon' le': "Gwlečh xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquən čhia'. ³⁴ Nada' ble'ida' yelə' yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon čhia' Izraelán' Egipton' na' babenda' can' čhsə'onyašə'əga'aque'. De'e na'ana' gaquəlenga'aca'ane'. Da ničh əselə'a le' Egipton'."

³⁵ Diozán' gože'ene' ca' la'anə'əczə antslə beñá' Izrael ca' cui gosə'əzi'e che' na' gwse'ene': "čNo gwna le' gaco' beñá' gwnabia' par gono' yelə' jostis čheto'?" Diozán' bsele'e de'e Moizezán' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par ničh bebeje' lega'aque' lao na' beñá' Egipto ca', na' angl che Diozán' ben' gwyo'ə lo'o yi' bełən' gwzoe' goclene'ene'. ³⁶ Na' de'e Moizezán' bebeje' lega'aque' Egipton' bene' zan miłagr na' bichlə de'e zaku' yebanecho Egipton', na' nisdəo' Expan' na' latjə dašən' lao čhoa iz. ³⁷ Na' de'e Moizezán' na'ana' gože' de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozán' sele'e yeto beñá' lao dia čhele par güe'elene' le'e xtiže'ena' can' bsele'e nada'. Čhe be'enan' əgwzenagle." ³⁸ De'e Moizezán' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižá' lao ya'a Sinain' gože' le' dižá' de'e zaku' əgwzenagcho čhei na' de'e cui te čhei. Na' de'e Moizezán' bžejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjanžag galə'əzə ya'anə'. Na' Moizezán' bzoje' dižə'ənə' par čhio'o.

³⁹ Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito bosə'ozenague' che de'e Moizezán', bosə'ozə'ene' ca'alə. Gwse'ene' žjəya'aque' Egipton'. ⁴⁰ Na' lao zda de'e Moizezán' lao ya'a Sinain', gwse'e beñá' biše'e Ronnə': "Ben lguə'a lsaquə' de'en šejni'alažə'əcho, de'e yesə'əbialao lao čhio'o tnezən'. La' ca naquə Moizezán' ben' bebej čhio'o Egipton' cuili bin' bagoc che'."

⁴¹ Nach gwso'one' to me'e go'on' da'o de or na' gwso'ote' no bia yixə' par gwso'elaogüe'eb na' gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en gwso'one' len ni'a na'aga'aque'ena'. ⁴² De'e na'ana' Diozán' gwlejšichje' nasyon Izraelán' na' be'e latjə gwse'ejni'alaže'e bgüizən', bio'onə' na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna Diozán' can' gwso'one' nan:

Le'e beñá' Izrael, caguə nadan' be'ela'ole catə'ən betle bia yixə' latjə dažən' lao čhoa iz.

⁴³ Benle no lguə'a lsaquə'ən gwyejni'alažə'əle,

na' bi'ale yo'o de lachə'ən gan' gwyejni'alažə'əle lguə'a lsaquə' de'en ne' Moloc,

na' bi'ale beljon' gwyejni'alažə'əle de'en nzi' Renfan.

Na' de'en bagwlejšichje' nada' de'e na'ana' cueja' le'e gan' zolen' na' selə'a le'e zitə' gan' nzi' Babilonia.

⁴⁴ Na' žlac čhaše' latjə dašən' de'e xaxta'ocho ca' gwso'one' to yo'o de lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj lei chega'aque'ena'. Na' gwso'one'en con can' gož Diozán' de'e Moizezán' na' con can' blo'ine' le'. ⁴⁵ De'e xaxta'ocho ca' bosə'osa'ate' yo'o de'e lachə' čhega'aque'ena'

na' yej ta'a ca' gan' nyoj lei chechonə' con ga ja'aque', gwzolaozən tyemp che de'e Moizezən' na' gwzelaon tyemp che de'e Rei Dabin'. Na' gwde got de'e Moizezən' de'e Josuen' gwche'e lega'aque' yežlyon' de'en ben Diozən' lyebe gwnežjue' lega'aque', na' Diozən' bene' beŋə' ca' ža' yež ca' lao na'aga'aque' cata' gosə'ədiləlene' lega'aque'. ⁴⁶ Na' Diozən' bebeine' de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene' gone' to yo'oda' par Diozən', Dioz ben' leczə gwyejŋi'alažə' de'e Jacoban' cana'ate. ⁴⁷ Pero na' Diozən' bito be'e latjə gon de'e Dabin' yo'oda'ona', sino de'e xi'ine' Salomonŋə' bene'en. ⁴⁸ Na' bito əŋacho de que Diozən' ben' chnabia' doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e chon beŋachən', sino chac can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beŋə' be' xtiže'ena' cana' nan:

⁴⁹ Nada' zoa' yoban' chnabia' na' gwaquə gona' par nič gaquə con bin' che'enda' lao yežlyon'.
 žEna' chaquele gonle to liža'anə' ža'?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan' gona' dezcanz.

⁵⁰ Nada' bena' yoguə'əte de'e žjəde.

⁵¹ De'en cui chzenagle, de'en cui chejle'ele lo'o la'ažda'olen' naquəchgualə beŋə' žod can' gwsa'ac de'e xaxta'ocho ca'. Cuicə chzenagle che Spirit che Diozən'. ⁵² De'e xaxta'ocho ca' leczə boso'oči' boso'osaque'e de'e profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' na' gwso'ote' lega'aque' cata'ən gwso'e dižə' can' selə' Diozən' Xi'ine'ena' ben' naquə le'ezelaogüe beŋə' güen. Na' cata' bide'ena' le'e əbdelene' lao na' beŋə' ca' gwso'ote'ene'. ⁵³ La'anə'əczə nombi'ale lein de'en bnežjw angl ca' de'e Moizezən' cana', bitoczə chzenagle chei.

Gwso'ote' Estebannə'

⁵⁴ Na' cata' Estebannə' gože' lega'aque' ca' lechgualə besə'əloque' xte gwsa'oxoə leyga'aque'ena'. ⁵⁵ Pero na' Estebannə' chnabi'achgua Spirit che Diozən' le', bcos laogüe'en chgüiachgüe' yobalan' na' ble'ine' yełə' chey che'eni' che Diozən' na' ble'ine' zecha Jeso'osən' cuit Diozən' chnabi'e txeŋ len le'. ⁵⁶ Nach Estebannə' gwne': —Le'e ggüiašc nla'axejə yoban' na' nla' zecha Jeso'osən' ben' goljə beŋach cuit Diozən' chnabi'e txeŋ len le'.

⁵⁷ Nach beŋə' ca' zjənžaguən' chso'osya'adie' na' boso'osejyw nagga'aque'ena' nach tš'i'izə ja'acdoe' gan' ze' Estebannə'. ⁵⁸ Nach gosə'əbeje' Estebannə' fuerlə syodan' na' boso'ošiže'ene' yej. Na' beŋə' ca' boso'ošižə le' yejən' qə' yejən' xaga'aque' de'en zənchele'ena' to beŋə' güego' beŋə' le Saul par nič gwdape'en. ⁵⁹ Na' žlac choso'ošiže'e Estebannə' yejən', Estebannə' bene' orasyonŋə' gwne': —Xana' Jeso'os, bezi' nada' yoban'.

⁶⁰ Nach bzo xibe' lao yon' na' gwne' zizjo gwne': —Xana' bito gwnežjə' castigw che beŋə' quinga de'en bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca', gote'.

8

Saulən' blagzejə blagzide' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən'

¹⁻² Na' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Jerosalennə' jəsə'əcuəše' de'e Esteban', na' gosə'əbežchgüe' che'.

Na' ca' naquə Saulən' ža, gwyazlaže'e de'en gwso'ote' de'e Estebannə'. Na' gwde gwso'ote' de'e Estebannə' beŋə' blao ca' gosə'əzolaogüe' boso'olagzejə boso'olagzide' beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe' e Jesocrisən' Jerosalennə', na' zan beŋə' ca' chso'elao' Jesocrisən' besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do Samarian', pero bito len apostol ca'. ³ Na' Saulən' gwzolaogüe' cheje' liž to to beŋə' ca' chso'elao' Jesocrisən' chjəxobe' no beŋə' byo na' no no'olə par chče'e lega'aque' ližyan'.

Beŋə' Samaria ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisən'

⁴ Pero na' beŋə' ca' chso'elao' Jesocrisən' lao besə'əxonje' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocrisən'. ⁵ Na' to beŋə' le Lip beŋə' leczə chonlilažə' Jesocrisən' bžine' to syoda ga mbane Samarian' na' be'e dižə' che Jesocrisən'. ⁶ Na' bene' miłagr na' cata' besə'əle'ine' miłagrən' de'en bene' len lega'aque' beŋə' zan besə'ədobə boso'ozenague' che'. ⁷ Bebeje' de'e xi'o' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yičhjlə'aždao' beŋə' zan, na' cata' besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na' zan beŋə' nat to part güejə cuerp chega'aque'ena' beyone' na' beyone' no beŋə' coj. ⁸ Na' lechgualə besyə'əbei beŋə' ca' ža' syodan'.

⁹ Na' lao' syodan' zo to beŋə' gožə' beŋə' le Simon. De'e zan de'e bene' antslə de'e besyə'əbane beŋə' Samaria ca', bxoayague' lega'aque' gože' de que naque' beŋə' zaquə'e. ¹⁰ Na' žlac bene' de'e ca' yoguə' beŋə' lao' syodan' boso'ozenague' che' tcho'a tšao', beŋə' gol ca' na' xte no bi'i xcuida' na' gosə'əne' che': —Lele bengan' nse'e yełə' guac che Diozən'.

¹¹ Zan iz boso'ozenagteze' che' chedə' bentontene' yičhjlə'ažda'oga'aque'ena' len yełə' gožə' che'ena'. ¹² Pero cata' Lipən' gwdixjui'e dižə' cobə che Jesocrisən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' ŋabia' Diozən' notə'atezə beŋə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beŋə' byo na' no'olə. ¹³ Na' lenczə Simonŋə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goquə' tožə len

Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca naquə mīlāgr ca' de'en chon Lipən' na' yeziqə'əchlə de'e zaquə' yebanczecho.

¹⁴ Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṇə' Samaria ca' ba-choso'ozenague' xtižə' Diozən', nach bosə'osele'e Bedən' len Juannə' Samarian'. ¹⁵⁻¹⁶ Na' catə' besə'əžine'ena' gwso'one' orasyonna' par niçh so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' Samaria ca', cheda' ca orən' bitonə' son lo'o la'azda'oga'aque'ena' la'anə'əczə' bagosə'əcho'e nisən' gosə'əne' so'onlilaže'e Jeso'osən'. ¹⁷ Nach bosə'o'oxoa na' apostol ca' yichjga'aque'ena' par gwzo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

¹⁸ Na' ble'i Simonə' can' chso'on apostol ca' choso'oxoa ne'en yichj beṇə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech. ¹⁹ Gože' lega'aque': —Legon par niçh nada' gaquə xoa na'anə' yichj beṇə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

²⁰ Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ilenə' xmecho'ona' de'en chonlizo' xbabən' de que guac si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech. ²¹ Bitə' zaco'o par gono' ca naquə de'e nga chonto' cheda' yichjla'ažda'ogo'ona' naquan mal lao Diozən'. ²² De'en cheyalə' gono', bedinjə ca naquə de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par niçh yezi'ixene' chio' ca naquə xbabən' yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'ona'. ²³ Nachbia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'ona' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

²⁴ Nach Simonə' boži'en gože' le': —Lenab goclen lao Xanchon' par nada' niçh ni to de'e nga baçh gwnao' cui gaquəšga chia'.

²⁵ Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwso'eche' xtižə' Diozən' len beṇə' ža' yež zan gan' mbane Samarian' na' gwso'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṇə' Etiopian'

²⁶ Nach Xancho Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwyey gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latja dašən' par yež de'en nzi' Gasa. ²⁷⁻²⁸ Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'ena' ble'ine' to beṇə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zeze'e gwyeye' Jerosalennə' je'elagü'e Diozən'. Le' naque' to beṇə' eunoco na' naque' tesorer che no'olə' gwnabia' che beṇə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əlot byen che no'olə' gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazan' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²⁹ Nach Spirit che Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gwyeylene' txen.

³⁰ Nach gwyeydoch Lipən' par jəyexene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazan'. Nach gože'ene': —žEchejni'ido' de'en chlabo'ona'?

³¹ Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —žNacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' caguə no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par niçh gwlo'e Lipən' gwche'elene'ene'.

³² Na' part de'en chlabe'ena' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,
na' ca to xilə' dao' bia cui chosya'a catə' chšibe'eb,
can' gone', bito bi əne' catə'an yesə'əzi'ichiže'ene'.

³³ Na' yesə'əque'e yelə' bala'an che'ena'.

Na' bito so'one' yelə' jostis che' can' cheyalə' gaquan.

Na' tant beṇə' mal ša' ca tyempən',

so'ote'ene' la'anə'əczə bito bi de'e mal none'.

³⁴ Nach tesorerən' gože' Lipən': —Benšga goclen gwna nada' no chein' na profetən' ca', žəche cuine'en ne' ca' o šə che beṇə' yoblə?

³⁵ Nach Lipən' gwzolaogü'e bzejni'ine' bi zəjen part gan' chlab tesorerən' na' lecəə gož Lipən' le' che dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən'. ³⁶ Na' ca' chac besə'əžine' ga žia nis, nach tesorerən' gože' Lipən': —Nga žia nis. žEcabi gaquə choa' nisən' na'a?

³⁷ Nach Lipən' gože'ene': —Šə chejli'o che Jesocristən' do yichj do lažo'o, guaquə cho' nisən'. Nach gwne': —Chejli'a de que Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

³⁸ Nach bene' mendad bcuezə ben' chsa' carretən' len, nach betj Lipən' len tesorerən' jəsə'əžo'e lo'o nisən' par niçh Lipən' bcho'ene' nis. ³⁹ Na' catə' besyə'əchoje' lo'o nisən', Spirit che Diozən' le'e beche'ete Lipən' ga yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'. Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e lo'o carretən'. ⁴⁰ Nach Lipən' bžine' yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogü'e gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' to to yež de'e zjəchi' galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

9

Diozən' bocobe' yichjla'aždao' Saulən'

¹ Na' Saulən' con chdacze' cho'e dižə' can' chene'ene' gote' beṇə' ca' chso'onlilaže' Xancho Jesocristən' na' chdacze' cheyililaže'e naclə gone' gote' lega'aque'. Na' de'e na'anə' gwyeye' lao

beṇə' gwnabia' che b̄xoz che ṇasyon Izraelən'. ² Na' Saulən' gwnabene' beṇə' gwnabia'anə' to yiš de'e goxe'e yoso'olab beṇə' ža' to to yo'odao' ca' nita' Damascon' na' güe'en dižə' anan de que nape' yelə' gwnabia' par sene' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocrisən' na' gw̄cheje' lega'aque' par ače'e lega'aque' Jerosalenna', la'ana' beṇə' byo o no'ola. ³ Na' bnežjue'ene' yišən' nach gwlo'e nezən' na' bazon əžine' Damascon' cats' to de repentə to be'eni' de'e za' yoban' gwyechjən' le'. ⁴ Na' bgüixe' lao yon'. Na' lao de'ena' benene' che' to beṇə' le': —Saul, žixchen' nlagzejə nlagzido' nada'?

⁵ Nach Saulən' boži'en gože': —ŽNo le' Señor?

Nach be'ena' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'on bia'an chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'.

⁶ Na' do chaž do chžebze' gože': —Xana' Jeso'os, žbin' che'endo' gona'?

Nach Xanchon' gože'ene': —Beyas na' gwyej syoda Damascon' na' to beṇə' ane' le' de'en cheyalə gono'.

⁷ Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit bečol' goc lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' de'e tant besə'əžebe' de'en goquan' na' de'en gwse'ene'ne' xnen' na' cui no besə'le'ine'. ⁸ Nach beyas Saulən', pero cats' beṇə' jelaogüe'ena' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'ena' gwso'oxe'e ne'ena' gosə'əche'ene' Damascon'. ⁹ Na' šona' ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

¹⁰ Na' zo to beṇə' chonlilažə' Xancho Jesocrisən' Damascon' beṇə' le' Ananias, na' Ananiasan' ble'idaogüe'ene' Xanchon'. Na' Xanchon' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Xana'.

¹¹ Nach Xanchon' gože'ene': —Gwzoža' na' gwyej liž Jodas de'en zo lao lqueyan' de'en nzi' "De'e Licha", na' nabo' to beṇə' le' Saul beṇə' Tarso. Bachone' orasyon. ¹² Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo' gan' zoe'ena' na' b̄xoə na'onə' jela'ogüe'ena' par ničh yele'ine'.

¹³ Nach Ananiasən' boži'en gože': —Xana', babenda' beṇə' zan chso'e xtižə' bengə ca naquə de'e mal juisyan' babene' Jerosalenna' len beṇə' ca' bagwlejo' par žjonaque' lažə' na'onə'. ¹⁴ Na' chəsə'ane' ze'e nga noxe'e yiš che b̄xoz əblao ca' par sene' yoguə'əlo' neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

¹⁵ Nach Xancho Jesocrisən' gože' Ananiasən': —Gwyej, la' bagwleja' Saulən' par ničh šeje' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui žjonaquə beṇə' Izrael na' do lao rei par əgwzejni'ine' lega'aque' chia' nada'. ¹⁶ Na' gwlo'ida'ane' ca' naquə de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə che' de'en əgwzenague' chia'.

¹⁷ Nach Ananiasən' gwyeye' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' b̄xoə ne'ena' jelaə Saulən' gože'ene': —Saul dao', Xancho Jeso'osən' ben' əbloe' laogüe' le' tnez gan' za'onə' babsele'e nada' par zedəlanə'a le' par ničh yele'ido' na' yedəṇabia' Spirit che' Diozən' le'.

¹⁸ Nach le'e besyə'əyinjte' de'e ca' ža' jelaogüe' ca' žjonaquan ca' no yid bdi'le' na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwzoža'ate' par gwyeye' gan' gwchoe' nisan'. ¹⁹ Na' gwdechlə beyaogüe' na' beyaclaže'e. Na' bega'ane' Damascon' yeto' čhopə ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Xanchon'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

²⁰ Na' lğüegwzə gwzolaə gwyeye' to to yo'odao' par be'e dižə' che Jeso'osən' de que naque' Xi'in' Diozən'. ²¹ Na' yoguə' beṇə' ca' chse'ene'ne' dižə' de'en be'ena' chesyə'əbanene' na' chse' lježjga'aque': —ŽEcaguə' began' chda chonit cholane' beṇə' ca' chso'on orasyonna' lao Jeso'osən' Jerosalenna'? Na' žacaguə' par na'aczən' bide' nga ṇa'a, par əgw̄cheje' beṇə' ca' na' žjue'e lega'aque' lao b̄xoz əblao ca'?

²² Pero na' Saulən' tža tža goquəch be'e dižə' len yelə' chnabia' che Diozən' na' Diozən' goclene'ene' par be'e dižə' che Jeso'osən' clar de que naque' ben' bsejə' Diozən' par chaclene' beṇə'chən', na' beṇə' Izrael ca' ža' Damascon' bito besə'əželene' bin' yesə'ane' chedə' gwsa'acbe'ine' de que de'en che'e lega'aque' naquan de'e li.

Saulən' bito goque' lao na' beṇə' Izrael contr che' ca'

²³ Na' cats' bagoc sša cho'elen Saulən' beṇə' Damasco ca' xtižə' Jesocrisən' nach bosə'oxia beṇə' Izrael ca' so'ote' Saulən'. ²⁴ Na' gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a puert che ze'ena' de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' Saulən' so'ote'ene' batə'ətežə yechoje' pero na' Saulən' gocbe'ine' ca' naquan' bazjachi'inaogüe'ene'. ²⁵ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' besyə'əletje'ene' le' e ze'ena' še'elə besyə'əgüe'ene' to lo'o žoma cuent goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyej Saulən' Jerosalenna'

²⁶ Na' cats' bežin Saulən' Jerosalenna' gone'ene' lene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' na', pero yoguə'əlole' besə'əžebe' le', bito gwse'ejle'e šə de'e li bachonlilaže'e Jesocrisən'. ²⁷ Nach Bernaben' gw̄che'e Saulən' ja'aque' gan' ža' apostol ca' na' be'elene' lega'aque' dižə' can' goquə che Saulən' lao ngüe'e nezən' zde' Damascon' gože' lega'aque' de que Xancho Jeso'osən' be'elene' Saulən' dižə'. Na' leczə gož Bernaben' lega'aque' de que Saulən' babe'e xtižə' Jeso'osən' Damascon' sin cui chžebe'. ²⁸ Nach apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che

Saulen', nach gwzolaog wdalen Saulen' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.²⁹ Na' sin cui bi chaž chžebe' gwzolaogü'e' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə' che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə' griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən' clar, pero na' lega'aque' gwse'enczene' so'ote'ene'.³⁰ Na' gwsa'ache' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' de que beṇə' ca' bazjəchi'inaogü'e' so'ote'ene', nach gosə'əche'ene' ja'aque' syoda Sesarean' na' bosyo'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹ Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogü'e' Jesocristən' doxenlə Jodean', Galilean' na' Samarian' gosə'ənite'e' binjo, notoch no no bos'o'ochi' bos'o'osaquə' lega'aque', na' gwyejəch gwso'onlilažə'əche' Xancho Jeso'osən' na' bos'o'ozenague' che' con bin' bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che Diozən' btipəchən lažə'əga'aque' na' benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³² Ca naquə Bedən' cheje' to to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' par chjəlane'e' lega'aque', na' to ža' gwyeje' jəlane'e' beṇə' ca' ža' Lida.³³ Na' yež Lidan' jti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' chedə' nat to part cuerp che'ena'.³⁴ Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'ona'.

Nach le'e' gwyaste be'ena'.³⁵ Na' yogua'əloj beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'əle'ine' be'ena' babeyaquene', na' gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogü'e' par gwso'onlilažə'e' Xancho Jesocristən'.

Dorcasan' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

³⁶ Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' leczə le' Dorcas. Na' chonlilažə'e' Jesocristən' na' zotezə zoe' chone' de'e' güen, chaclene' no beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchhine'.³⁷ Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgü'e' na' besyə'əguazje'ene' na' beyož na' gosə'əxo'ene' lo'o' yo'o' de'en naquə chop cuia.³⁸ Na' galə'əzə' chega'an yež Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Jopen' gosə'ənezene' de que Bedən' zoe' Lidan'. Nach bos'o'osele'e' chopə beṇə' jse'etə'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga goclen yo'o' len neto' nā'atec nā'a.

³⁹ Nach Bedən' le'e' gwza'ate' gwyeje' len beṇə' ca', na' cata' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o' yo'o' gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e' gosə'əbigua'əte yogua' no'olə gozeb ca' laogü'e'ena' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e' Dorcasən' lao bguane', no bestid na' no camis.⁴⁰ Nach Bedən' gwleje' yogua'əloj beṇə' ca' chyo'olə na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyečhje' chgüie' cuerp che no'olan' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e' beṇə'ate jəlao de'e' Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e' bebe'ete'.⁴¹ Nach Bedən' beže' ne'ena' bosozə'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'achlə beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babeban Dorcasən'.⁴² Na' yogua'əloj beṇə' Jopen' gwse'ene' rson can' goquan', na' beṇə' zanch gwso'onlilažə'e' Xancho Jesocristən'.⁴³ Na' Bedən' bega'ane' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le' Simon, beṇə' gocol yid.

10

Bedən' na' Cornelion'

¹ Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzi'e "Beṇə' Italia".² La'ana'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, txen len family che' ca' chso'elaogü'e' Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' rsetn na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchhine, na' chontezə chone' orasyon lao Diozən'.³ Na' goc che' to ža do cheda šonə ble'idaogü'e'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'ena' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴ Nach Cornelion' chgüiachgü'e' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —¿Bixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'əyažje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaqualene' le'.⁵ De'e nga gono' nā'a, bselə' beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le' Simon na' leczə le' Bed. ⁶ Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'ena' leczə lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisdə'ona'. Na' Simon Bedən' əne' le' bin' cheyalə' gono'.

⁷ Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' chopə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadan' leczə cho'elaogü'e' Diozən'.⁸ Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yogua'əloite can' goquan' nach bsele'e' lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgü'e' e nezən' əzja'aque'.

⁹ Na' beteyon' galə'əzə' bazja'aque' par yesə'əžine' lao' syoda Jopen' cata' Bedən' gwlo'e' yichjo'o' che yo'o' gan' zo'ena' ca do gobiž par jene' orasyon'.¹⁰⁻¹¹ Na' lao chone' orasyonə' gwdonchgü'e' xte gone'ene' gaogü'e' lğüegwə. Na' žlac chac de'en gaogü'e'ena' ble'idaogü'e'ene' le'e' yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjən par lao yon'.¹² Na' lo'ina' zjəža' yogua' claste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap nī'a ne' i na' bia zjənxbə

le'i lao yon', na' len bia žia žile'e bia chaš le'e yoban'. ¹³ Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

¹⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' na' bia cui de lsens len lei čheto'onə' gaoto'.

¹⁵ Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchope: —Bian' bačh gwnia' gaogo' bito ənao' de que bia əzbanga'aquan'.

¹⁶ De'e gwyon lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹⁷ Žlac chaczežlažə' Bedən' bi zejen ca naquə de'en ble'idaogüe'ene'enə' besə'əžin beņə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidan' bagosə'ənabe' gan' zo liže'enə'. ¹⁸ Nach zižjo gosə'ənabe' šə le na' zo to beņə' leczə le' Simon Bed. ¹⁹ Pero Bedən' nechone' xbab che de'en ble'idaogüe'ene' cata'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beņə' chasyə'əyilje' le'. ²⁰ Gwzoža' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquə'əžejlažo'o la'ana'əczə cui zjənaque' beņə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'ena'.

²¹ Nach Bedən' beyetj' jašague' beņə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. žBin' cheyilje nada'?

²² Nach gwse' beņə' ca' le': —To capitan beņə' le Cornelio əbselə'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe' e Diozən', na' yogua'əlol beņə' Izrael ca' chso'e xtiže'e de que naque' beņə' güen. To angl che Diozən' gože' le' denabe' šejo' liže'enə' nič əgwzenague' čhio' šə bin' yo'one'.

²³ Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to čhopə beņə' Jopen' beņə' chso'onlilaža' Jesocristan'.

²⁴ Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' bačh ntobe' bišə' ljuežje' na' beņə' ca' nžaguache' migw, baže'e liže'enə' chesə'əbeze'. ²⁵ Na' cata' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'ena' be'elaogüe'ene'. ²⁶ Na' Bedən' boso'ože'ene' gože'ene': —Bezoža'. Leczə beņə'ch nada'.

²⁷ Na' ne'e cho'elene' le' dižə'an ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beņə' zan baža' lo'o yo'onə'.

²⁸ Nach gože' lega'aque': —Le'e nezczele de que lei che neto' beņə' Izrael nan de que bito cheyalə' šo'oto' liž beņə' cui zjənaquə beņə' Izrael na' nan bito cheyalə' gonto' txen len le'e cui nacle beņə' Izrael. Pero bačh bzejni'i Diozən' nada' de que ni tozə beņə' cui cheyalə' gona' xbab che' de que naque' beņə' zban par šo'a liže'enə'. ²⁹ De'e na'ana' cata' bselə'əle beņə' ca' bedəšə'əxi' nada' bito goquə'əžejlaža'a šə nacla gona' sino babida' do laža'a na' na' che'enda' ənezda' žbin' gwnio' nada'?

³⁰ Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šonə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, cata'əczla ble'ida' to beņə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'. ³¹ Nach gože' nada': "Cornelio, ca naquə' orasyon čhio'onə' chono', bačh bzenag Diozən' len na' nezene' chnežjo' de'e chyažj chchine beņə' yašə'. ³² Bselə' to čhopə beņə' žyasə'əxi'e to beņə' zo Jopen' beņə' le Simon Bed. Zoe' liž to beņə' leczə le' Simon, to beņə' gocol yid'. Liž beņə' gocol yidan' zon gašə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' cata' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' diža'." ³³ Nachən' le'e bselə'ətia' beņə' ca' par bedəšə'əxi'e le', na' choxcwlientio' de'en bačh bido'. Na' nezcze Diozən' de que yogua'əto' nita'əto' əgwzenagto' yogua'əlolte de'en baben Diozən' mendad ənao'.

Bedən' be'e diža' liž Cornelion'

³⁴ Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'an gwne': —De'e li bačh nezdə' notono nla' beņə' ənacho nzo Diozən' le' to šla'əza. ³⁵ Sino que gata'ətezə beņə' nasyon con beņə' chso'elao' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen, Diozən' chebeine' lega'aque'. ³⁶ Diozən' bsele'e Jesocristan' par naque' Xan yogua'əlol beņə', na' bsele'ene' entr neto' beņə' Izrael, na' gwdixjue'ine' neto' de que guaquə soto' binjo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristan'. ³⁷ Nezczele can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e Juannə' gwdixjue' xtižə' Diozən' na' bchoe' beņə' nis. Na' gwdechlə Jeso'os beņə' Nasaretən' gwdixjue' xtižə' Diozən'. ³⁸ Diozən' gwleje' Jeso'osan' par chaclene' čhio'o beņə'ch na' be'ene' Spirit che'ena' na' yełə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən' bene' de'e güen na' beyone' yogua'əlol beņə' ca' chsaquə'əzi' gwxyie'ena', chedə' Diozən' zoe' len le'. ³⁹ Neto' nezeto' na' cho'eto' dižə' ca naquə' yogua' de'e güennə' de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' Jodean' na' Jerosalennə', na' leczə ble'ito' can' gwso'ote'ene' boso'ode'ene' to le'e yag coroz. ⁴⁰ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beņə' guat ca' beyon ža na' ben Diozən' par nič Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'. ⁴¹ Cagua yogua'əlol beņə' bese'əle'ine' Jeso'osən' cata'an babene' ladjo beņə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtiže'enə' na' bene' par nič ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beņə' guat ca'. ⁴² Na' Jeso'osən' bene' mendad čhixjue'ito' beņə'chən' de que Diozən' əbzoe' le' par əchoglaogüe'en che yogua'əlol beņə' šə non' napə dolə', beņə' ca' zjəmban na' beņə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə'

de que can' gone'. ⁴³ Na' l̄ibr ca' de'en bos'o'zoj yoguə' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyojən chesə'ənan de que notə'ətežə beṇə' so'onl̄ilažə' Jesocrisṭən' Diozən' yezi'ixene' xtolə'əga'aque'ena'.

Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'azdao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

⁴⁴ Ne'e cho'ete Bedən' dižə'an ca' catə' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'azdao' yoguə' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en choe'ena'. ⁴⁵ Na' beṇə' Izrael ca' chso'onl̄ilažə' Jesocrisṭən', beṇə' ca' žag Bedən' catə'an besə'əžine' liž Cornelion', besyə'əbanene' de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'azdao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁶ Gwsa'acbe'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'azdao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' chedə' gwso'elaogüe' Diozən' na' gwso'e gwde gwdele dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'. ⁴⁷ Nach Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisən', la' nacia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸ Nach Bedən' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onl̄ilažə'e Jesocrisṭən'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' par bega'ane' yeto chopə ža.

11

Bedən' gože' beṇə' Jerosalen ca' can' goquən'

¹ Na' apostol ca' na' yeziqə'əchlə beṇə' ca' ža' Jodean' beṇə' ca' chso'onl̄ilažə' Jesocrisṭən' gwse'ene' de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one čega'aque' xtižə' Diozən'. ² Nach Bedən' beze'e beyeje' Jerosalenə' gan' nits' beṇə' Izrael ca' chso'onl̄ilažə' Jesocrisṭən' na' gwsa'acyože' le'. ³ Gwse'ene': —žBixchen' bagwyeye' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' žtaolenga'aco'one'? Malən' babeno'.

⁴ Nach Bedən' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'an tcho'a tšao' ca' naquən' goquə čhe', gože': ⁵ —Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca to lachə' xen nchej dapte squine' ca' četjən le'e yoban' za'an gan' zo'ana'. ⁶ Na' bgüiayana'an na' ble'ida' lo'ina' ža'an bia yixə' ca' chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənəxə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' balə bia ca' zjənacə bia əznia. ⁷ Na' benda' gwna Diozən' nada': "Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao." ⁸ Nach božia'an gwnia': "Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuiṇə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' čhedə' cui de lsens len lei čheto'onə'." ⁹ Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': "Bian' bač gwnia' gaogo' bito ənao' de que zjənacə bia zban." ¹⁰ Šon' ši'i gože' nada' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹¹ Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'enə' cata' bla'ac šonə' byo gan' zo'ana' beṇə' za'ac Sesarean'. ¹² Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que čheyałə' ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəže'lažə'a, na' gwčhi'a beṇə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na' bžinto' Sesarean' liž ben' le Cornelio. ¹³ Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' liže'ena' na' anglən' gože'ene': "Bselə' beṇə' əžja'ac syoda Jopen' žjəsə'axi'e to beṇə' le Simon Bed. ¹⁴ Be'ena' əne' le' na' family čio' nac gonle par nič yepojle xni'a de'e malən'." ¹⁵ Nach cats' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'an len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'azda'oga'aque'ena' can' babedəson len chio'o. ¹⁶ Nach jsa'alaza'a xtižə' Xancho Jesocrisṭən' can' gwne': "De'e zaque'ena' can' ben Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac čhele ca de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'azda'olen' nacia'an le'e." ¹⁷ Na' ca' naquən' baben Diozən' par nič to Spirit che'ena' lo'o yichjla'azdaoga'aque'ena' can' babene' len chio'o, nacia' zon len notə'ətežcho chonl̄ilažə'əcho Xancho Jesocrisṭən'. Na' žnoxa naca' nada'ana' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?

¹⁸ Na' ca' beyož bos'o'ozenague' xtižə' Bedən' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedən' de'en gwyeje' liž Cornelion', sino gwso'e yelə' choxcwlen che Diozən', gosə'əne': —Na'a nezecho de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chazlažə' Diozən' yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'ena' nič əgwnežjue' yelə' mban zejlicane čega'aque'.

Beṇə' ca' chso'elao' Jesocrisṭən' Antioquian' gan' mbane Siria

¹⁹ Na' gwde gwso'ot beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' Estebannə' gosə'əzolaoga'aque' bos'o'čhi' bos'o'osaquə'əchgüe' yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'onl̄ilažə' Jesocrisṭən' nach beṇə' ca' chso'onl̄ilažə'ene' gwsa'asələse', balə' ja'aque' do Fenisia, do Čipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'ena' bos'o'osed bos'o'olo'ine' con beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael xtižə' Jeso'osən', bito bos'o'osed bos'o'olo'ine'en beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁰ Pero na' to chopə beṇə' Čipre na' beṇə' Sirene beṇə' chso'onl̄ilažə' Jesocrisṭən' cata' leczə besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael dižə' güen dižə' cobə che Xancho Jesocrisṭən'. ²¹ Na' Xancho' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'ena' na' beṇə' zan gosə'əbejyichje' costombr čega'aque' de'en zjənaogüe' na' gwso'onl̄ilažə'e Xancho'n'.

²² Na' catá' gwse'ene beñá' ca' chso'onlilažá' Jesocristán' Jerosalenná' ca naquán' bachac Antioquian', nach boso'ose'e Bernaben' par gwyeje' Antioquian'. ²³ Na' catá' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bagoclenchgua Diozán' beñá' ca', na' lechgua'e bebeine'. Nach gwneyoine' lega'aque' nita'atezə nite'e yoso'ozenague' che Xanchon' do yichj do lažə'əga'aque'. ²⁴ Bernaben' naque' to beñá' güen, na' chonlilažá'əchgü'e' Jesocristán' na' Spirit che Diozán' chnabai'an yichjla'azdaogü'e'ena'. Na' de'e na'aná' zanch beñá' Antioquian' gwso'onlilaže'e Jesocristán'.

²⁵ Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulán', nach catá' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'. ²⁶ Na' gosə'anite'e Antioquian' tgüiz gwso'one' txen len beñá' ca' chasə'adopa chasə'ažag chso'elao' Jesocristán' na' boso'osed boso'olo'ine' beñá' zanch. Na' Antioquia na'atequán' gwzolao boso'osi'e beñá' ca' chso'onlilažá' Jesocristán' beñá' cristian chedə' choso'ozenague' che Cristán'.

²⁷ Lao nita' Bernaben' na' Saulán' Antioquian' besə'əžin bałə beñá' Jerosalen beñá' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozán' lega'aque'. ²⁸ Na' entr beñá' ca' besə'əžinnə' to beñá' le Agabo gwzeche' lao beñá' ca' zjəndopə zjənzag chso'elao' Jesocristán' be'e dižá' can' babzejni' Spirit che Diozán' le' de que doxenlə yežlyon' gatə' to bgüin juisy. Na' catá' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinnə' can' gwna Agabon'. ²⁹ Nach beñá' ca' chasə'adopa chasə'ažag chso'elao' Jesocristán' Antioquian' boso'oxi'e yesə'ətobe' mech par nič yosə'əsele'en əsa'aclene' beñá' lježjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristán' gan' mbane Jodean'. Na' boso'oxi'e de que to to'e yoso'onežjue' segon ja'acquə'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'. ³⁰ Na' gwso'one' can' boso'oxi'ena' nach boso'osele'e Saulán' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beñá' ca' zjənaque' comision che beñá' ca' chso'onlilažá' Jesocristán' Jerosalenná'.

12

Gwso'ote' Jacobán' na' gosə'əyixjue' Bedán' ližyan'

¹ Na' ca tyempən' Rei Erodán' bene' contr beñá' ca' chso'onlilažá' Jesocristán' na' bene' mendad gosə'əzene' bałə' na' boso'ochi' boso'osaque'e lega'aque'. ² Nach bene' mendad gwso'ote' Jacob beñá' bišə' Juannə' gosə'əchogue' yene'en len spad. ³ Na' gocbe'i Rei Erodán' chesyə'əbe'i beñá' Izrael' ca' de'en bene' mendad gwso'ote' Jacobán', nach bene' mendad gosə'əzene' Bedán' catá' bžin tyemp che lni pascon', lni'n' catá'ən chsa'ogü'e' yetxtil de'en cu bi xne'i nchixə. ⁴ Nach Erodán' gwdičjue' Bedán' ližyan' na' bsele'e š'i'into soldad beñá' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodán' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lni pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcu'e' na' so'ote'ene'. ⁵ Soldad ca' gwsa'apə'əchgü'e' Bedán' lao die' ližyan', pero na' ca naquə beñá' ca' chso'onlilažá' Jesocristán' gwso'onchgü'e' orasyon lao Diozán' par Bedán'.

Diozán' bebeje' Bedán' ližyan'

⁶ Na' to že' ca gwxezə ngüia Erodán' cueje' Bedán' ližyan' par so'ote'ene', Bedán' de' chtase' ladjo čhopə soldad na' ncheje' čhopə gden, na' leczə nita'əte soldad beñá' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'. ⁷ Catá'əcza to de repentə to angl beñá' bselə' Xancho Diozán' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedán', na' gwye'eni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedán' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec na'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyə'əyežte gdenə' zjəncej na' Bedán'. ⁸ Nach gož anglən' le': —Bego'o dobey čhio'onə' na' bolej xelo'on.

Nach ben Bedán' ca'. Nach goze' anglən' le': —Bechelə xadon čhio'onə' na' beyo'o len nada'.

⁹ Nach bechoj Bedán' zenaogü'e'ene', pero bito gocbe'ine' šə de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' šə chle'ida'ogü'e'ene'. ¹⁰ Beyož besyə'ədie' čhop cuente gan' nita' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyə'əžine' gan' zo puert saguannə' de'en naquə de ya gan' chasə'əchoje' par čja'aque' lao syodan', con to gwłazzə puertən' byaljon par nič besyə'əchoje', na' ca to cuadr babesa'aque' nach anglən' bocua'ane' Bedán' toze'. ¹¹ Cana'ach gocbe'i Bedán' de que de'e li babechoje' ližyan', nach gwne': —Bacheyacbe'ida' de'e liczə Xana' Diozán' babsele'e angl che'ena' par bosle' nada' lao na' Erodán' na' lao de'e ca' chsa'aque' beñá' Izrael gwłaz čhia' ca' so'one' len nada'.

¹² Na' nechonte Bedán' xbabən' ca' gwze'e gwyeje' liž Maria xna' Juan ben' leczə le Marcos. Na' liž Maria na' zjəndopə zjənzag beñá' zan chso'one' orasyon. ¹³ Nach bsiže' cho'a puert saguannə' na' le'e bchojte to bi'i no'olə le Rode par jəgüiabo' no de'ena'. ¹⁴ Na' catá' bžimbo' par əsaljwbo' puertən' beyombia'abo' š'i'i Bedán' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertən' sino beyejdobo' gan' ža' beñá' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertən'. ¹⁵ Nach beñá' ca' gwse'e: —¿Ecaguə chac tonto'onə'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'ena'. Nach lega'aque' gwse'ebo' de que to angl beñá' chapə chy'e' Bed na'anə'.

¹⁶ Pero Bedan' ne'e chsižcze' cho'a puertan'. Nach ja'aque' par bososaljue'. Catæczla besæ'ale'ine' de que le'ena' besya'abanene' xte juisy. ¹⁷ Nach Bedan' bene' sefy len ne'ena' par niç gwnite'e žizæ bosozenague' be'e dižæ' can' goquæ bebej Xancho Diozan' le' ližyan'. Nach leczæ gože' lega'aque' de que cheyalæ' yesæ'æzenene' Jacoban' na' yeziqæ'æchlæ beņæ' ljužjga'aque' ca' can' bagoquan'. Nach beze'e zjæyede' ga yoblæ.

¹⁸ Nach cats' gwe'eni'ina' yelæ' goban juisy gwnita' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižæ' gosæ'ane' bixacxæ goquæ len Bed na'ana'. ¹⁹ Na' ca naquæ Rei Erodan', bene' mendad jasyæ'adilje' Bedan' na' gwñabene' soldad gop ca' nac goquan' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson bosonežjue'. Nach bene' mendad gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodan' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodan'

²⁰ Erodan' ža, chžæ'achgüe' beņæ' Tiro na' beņæ' Sidon ca'. Beņæ' ca' besæ'ayæžjene' yesæ'azi'e de'en æse'ej asa'ogüe' gan' chnabia' Erodan'. De'e na'ana' bosozocodæ ljužj beņæ' Tiron' na' beņæ' Sidon ca' par jæsæ'ænežjue' Blaston' to regal, ben' naquæ lao ne'iliž Erodan' nach Blaston' gwñe' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par niç bzenag rein' çhega'aque' catæ' ja'aque' laogüe'ena' jæsæ'ænabe' yesyæ'anite'e binlo len le'. ²¹ Nach Rei Erodan' bžie' bia' to ža ægwto'be' lega'aque' par ægwzoe' lban laoga'aque'ena'. Na' cats' bžin žan' rein' gwyaze' xalane' de'en naquæ xoche de'en chaze' catæ' chone' yelæ' jostisan' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beņæ' ca' že'e ža'ana'. ²² Nach beņæ' ca' gwso'osye'e gosæ'ane': —Diozan' cho'e dižæ' caguæ benačan'.

²³ Na' lao or na' bselæ' Xancho Diozan' to angl par niç bene' ca' gocšene rein' gwžia beļ bia lo'o le'ena' na' gote'. Goc çhe' ca' çhedæ' be'e latjæ gwso'elao' beņæ' le' lguæ'a æso'elaogüe'e Diozan'.

²⁴ Pero ca naquæ xtižæ' Xancho Jesocristan' gosæ' gwłaljæčan na' beņæ' zanch gwse'ejle'e çhein'.

²⁵ Na' Bernaben' len Saulan' beyož gwso'one' yoguæ' de'en naquæ so'one' Jerosalenna' nach besa'aque' jæya'aque' Antioquian'. Na' gosæ'æche'e to beņæ' le Juan na' lete' Marcos.

13

Bernaben' na' Saulan' ja'aque' jæsæ'adixjui'e xtižæ' Jesocristan' yež žita'

¹ Na' entr beņæ' ca' çæsæ'ædopæ çæsæ'æžag çhso'elaogüe'e Jesocristan' Antioquian' zjælen beņæ' çæsæ'æzenene' beņæ' yoblæ bi de'e che'e Diozan' lega'aque', na' zjælen beņæ' choso'osed choso'olo'ine' xtižæ' Diozan'. Na' lega'aque' Bernaben', na' Simon ben' zjænsi'e Negr, na' Losio beņæ' Sirene, na' Saul, na' Manaen. Na' Manaenna' bgolæ gwcha'ogüe' txen len Rei Erodan' ben' gwnabia' Galilean'. ² Na' to ža cui bi zjæne'ej zjænao beņæ' ca' chso'onililažæ' Jesocristan', zjændopæ zjanžague' chso'one' orasyonņæ'. Catæ'æczla gož Spirit çhe Diozan' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulan' par so'one' xšina'ana' con gatæ'ætezæ selæ'aga'aca'ane'. ³ Nach beņæ' ca' gwso'onche' orasyonņæ' sin cui zjæne'ej zjænaogüe', nach bosozoxoa na'aga'aque'ena' yichj Saulan' len yichj Bernaben'. Gwso'one' ca' par gosæ'ægüe'e xšin Diozan' lao na' Bernaben' len Saulan'. Gwde na' bosozozeine' lega'aque' dižæ'.

Apostol ca' gwso'e xtižæ' Jesocristan' Çhipre

⁴ Nach Spirit çhe Diozan' bselæ'an Bernaben' len Saulan' yež gan' nzi' Seleusia. Na' na' gwso'e lo'o barcon' par besæ'æžine' Çhipre. Na' Çhipren' naquæn to isla de'en çhi' lo'o nisda'ona'. ⁵ Besæ'æžine' yežæn' nzi' Salamina gan' mbane Çhipren' na' gosæ'æzolaogüe' gosæ'æyixjui'e xtižæ' Diozan' lo'o yo'odao' che beņæ' Izrael ca'. Na' zjançhe'e Juan ben' leczæ le Marcos par chaclene' lega'aque'. ⁶ Na' ca' gwsa'aše' gosæ'ædie' doxen Çhipren' par besæ'æžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jæsæ'ædie' to beņæ' goža' le' Barjesos. Naque' beņæ' Izrael na' chxoayague' ne' de que çzenene' bi de'en che' Diozan' le'. ⁷ Barjesosan' naque' migw çhe gobjænor ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulan' naque' to beņæ' çhejni'ichgüe'i. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulan' çhedæ' gone'ene' yosozenene' le' xtižæ' Diozan'. ⁸ Na' Barjesosan' leczæ nzi' yeto le Elimas, zejen dižæ' beņæ' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulan' xtižæ' Bernaben' na' Saulan'. Nach bžone' par cui yosozosed yoso'olo'i beņæ' ca' xtižæ' Diozan'. ⁹ Na' ca naquæ Spirit çhe Diozan' chnabia'achguan yichjla'aždao' Saulan', ben' leczæ le Pab, nach bcos laogüen' bgüiachgüe' Elimasan'. ¹⁰ Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxiye'ena' yelæ' goxoayag çhio'ona' na' yelæ' beņæ' mal çhio'ona'. Bito çhazlažo'lo bitæ'ætezæ de'e güenna' na' bito çhbezo' can' chžono' yesæ'ænao beņæ' dižæ' li çhe Xanto' Diozan'. ¹¹ De'e na'ana' Xanto' Diozan' gone' castigw çhio' na' æcholø' to tyemp, cui gaquæ le'ido' be'eni'ina'.

Nach le'e ægwçholte', gwde ca to bejw lo'o jelaogüe'ena', nach gwzolaogüe' çhgan çhtobe' cheyilje' no goxæ' ne'ena' par yegüe'ene' nez. ¹² Gobjænoran' ble'ine' can' goquan' na' gweyejle'e xtižæ' Xancho Jesocristan', na' bebanchgüeine' can' nanna'.

Pabən' na' Bernaben' ja'aque' Antioquia gan' mbane Pisidia

¹³ Nach Pabən' len beṇə' ca' nżague'enə' besa'aque' Pafosən' gwsə' lo'o barcon' par besə'əzine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' lecza chse'e Marcos gwlejšyichje' lega'aque' beyeje' Jerosalennə'. ¹⁴ Na' Pabən' len Bernaben' gwsa'aque' Pergen' na' besə'əzine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jesə'əchi'enə'. ¹⁵ Na' ca beyož bguab libř gan' nyoj lei che Diozən' na' de'en bosə'ozoj de'e profet beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana', beṇə' ca' zžənaquə' gwnabie' che yo'oda'onə' bosə'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güe'ele əneyoile beṇə' quinga, gwaquə əṇalen na'a.

¹⁶ Nach gwzoža' Pabən' na' bene' seŋy len ne'enə' par ničh nite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogüe' gwne': —Le'e beṇə' Izrael na' nota'ətezchə chaple Diozən' respet, le'e gwzenag. ¹⁷ Ca naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o beṇə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen catə'an ne'e nite'e zžənaque' beṇə' zita' Egipton', pero bžin ža bebej Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'enə'. ¹⁸ Na' ca čhoa iz bguo'o bčhejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə dašən'. ¹⁹ Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Cnaan par ničh bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'. ²⁰ Diozən' bene' ca gosə'əde tgüejə tgüejə beṇə' gwnabia' ca' gwsə'on yelə' jostis čhega'aque'enə' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²¹ Nach gosə'əṇabe' so to rei par nabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e čhoa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, beṇə' goljə lao dia che Benjamin. ²² Gwde na' Diozən' bocui'ize'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin' xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': “Bač ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yičhja'aždaogüe'enə' naquən tožə len yičhja'aždaogua'anə'. Le' gone' yogua'əlol can' che'enda'anə'.” ²³ Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par ničh chac yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe. ²⁴ Antslə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jeso'osən', de'e Juanna' gwđixjui'e lao yogua' beṇə' Izrael ca' de que cheyałə yesya'əđinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əchoe' nis. ²⁵ Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juanna' yogua'əlol de'en yo' lao ne'e gone', gože' beṇə' ca': “Nada' bito naca' ben' chonle xbab naca'. Caguə nada'anə' ben' chbezle par gaquəlene' nasyon čhechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca nada' xte bito zaca'a par lechja' xele'enə'.”

²⁶ Beṇə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraanna' na' entr chio'o nita' yebałə beṇə' chsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zžənaque' beṇə' Izrael. Par chio'onə' bsełə' Diozən' dižə' can' gonjilažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁷ Beṇə' Jerosalen ca' na' beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca' bito gwsa'ache'ine' de que Diozən' bsele'e Jeso'osən'. Bitə gwse'ejni'ine' de que che Jeso'os nan' bosə'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana' le'e libř ca' choso'olabe' lo'o yo'odao' ca' yogua' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüe'en gwsə'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyojə. ²⁸ Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'əṇabene' Pilatan' gone' mendad so'ote'ene'. ²⁹ Beyož gwso'one' complir yogua'əlolte segon can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə che', besə'əzin beṇə' bosyo'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuasə'ene'. ³⁰ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹ Na' nita' beṇə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca' gwđalene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'enə' chso'elene' beṇə' dižə' de que de'e li mbancze'enə'.

³² De'e na'anə' lecžə neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən' par ničh əzeze de que bačh goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'. ³³ Na' chio'o naccho xi'in dia čhega'aque'enə' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca' de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojə. ³⁴ Le'e Salmo əgwchopen' nan: “Le' naco' xi'ina'. Neža babena' par ničh solao nabi'o len nada'.” ³⁵ Na' nyojəchczə Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: “Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'.” Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' bitoch güe'e latjə gat Jeso'osən' de'e yoblə. ³⁶ Le'egateza ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: “Nezda' bito go'o latjə gožə cuerp čhia'anə', nada' naca' xi'ino' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə' juisy'.” ³⁷ Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone' e'cho Diozən', na' cata' gote' bosə'ocuasə'ene' ga bazjəngasə' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'enə'. De'e na'anə' nezecho de que caguə nyoj Salmosən' che cuine'en. ³⁸ Jeso'osən' ben' bolis bosban Diozən', le'enə' cui gožə' cuerp che'enə'. ³⁹ Na' cheyałə əzeze beṇə' bišə', Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei chezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' chso'onjilažə' le'. ⁴⁰ Bitə chac nitlao xtolə' chio'o beṇə'ch por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizežən', pero nota'ətezcho šə chonjilažə'əcho Jesocristən', Diozən' chnitlaogüe' xtolə'əcho ca'. ⁴¹ Le'e gapə cuidad par cui gac čhele can' bosə'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

⁴¹ Le'e gon xbab, le'e chonle borl,
gwžin ža cuiayi'ile por ni che de'e cui chejle'ele.

Le'e yebane, chedə' nada' Dioz ze'e gona' de'e zaquə' yebanele tyemp nga zole nā'a, na' bito šejle'ele la'ana'əczə šə no əna le'e can' gaquən'.

Can' gwna Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

⁴² Beyož bzejni'i Pabən' beṇə' Izrael ca' nach besyə'əchoje' lo'o yo'oda'onə'. Beṇə' ca' cui gwsa'alje' beṇə' Izrael sino gwsə'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwsa'atə'əyoine' Pabən' len Bernaben' par əžja'aque' de'e yoblə yežag xman ža dezczanzən' žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə. ⁴³ Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' na' beṇə' zan beṇə' bagwsə'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwse'ejle' de'e en choso'osed choso'olo'i Pabən' len Bernaben' catə'ən besyə'əžaše'. Na' Pabən' len Bernaben' gosə'əneyo'ine' lega'aque' par ničh nita'əteza nite'e so'onlilaže'e Jesocristan' ben' bsejə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴⁴ Na' catə' bežag xman ža dezczanzən', casi yoguə'əlol beṇə' lao' syodan' besə'əžag par bosə'ozenague' xtižə' Diozən'. ⁴⁵ Pero beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Jesocristan' besə'əle'ine' catec beṇə' zannə' nžag na' gwsa'acxi'ine', nach gosə'ənelaogüe' contr Pabən' na' gwso'onle'ega'aque' che dižə'ən chzejni'i Pabən'. ⁴⁶ Nach Pabən' len Bernaben' sin cui chasa'əžebe' gwse'e beṇə' ca': —Babento' complir can' gone'e Diozən' babzejni'ito' zgua'atec le'e nacle beṇə' Izrael xtiže'ena'. Pero na' de'en cui chene'ele əgwzenagle ža, zeje dižə' de que bito chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chelen' na' de'e na'ana' əgwzejni'ito'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁷ Xantə' Diozən' bačh bene' mendad gonto' can' nyojan nan:

Bačh nzoa' le'e par co'ole be'eni' chia'anə' lo'o yičhjlə'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael

par ničh beṇə' ca' ža' doxenlə yežlyon' əsa'acbe'ine' naclən so'one' ničh yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael beyož gwse'ene'ene' gwne' ca' besyə'əbeine' nach gosə'əne' güenchguaczən' naquə xtižə' Diozən'. Nach yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'ena' gwso'onlilaže'e Jesocristan'. ⁴⁹ Ca' goquə gosə' gwlaļə xtižə' Xancho Jesocristan' doxen distritən'. ⁵⁰ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' Jesocristan' bosə'ota bosə'one' beṇə' blao che syodan' na' no'olə əblao ca' zjənaochgua costombr che beṇə' Izrael ca' par ničh bosyə'olague' Pabən' len Bernaben' na' besyə'əbeje' lega'aque' fuer syodan' na' distritən'. ⁵¹ Nach Pabən' len Bernaben' bosə'osi'ins ni'aga'aquen' par bežib bište yon' de'en žianna'. Gwso'one' ca' par bosə'olo'e de que bito zjənapə' dolə' de'en cui chse'ene beṇə' ca' yosə'ozenague' che Diozən', nach besa'aque' jəya'aque' gan' ne' Iconio. ⁵² Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan' gwnitə'əchguacze' mbalaz, na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yičhjlə'ažda'oga'aque'ena'.

14

Pabən' na' Bernaben' besə'əžine' Iconion'

¹ Na' goquən' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Iconion' na' ja'aque' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par gwsə'e xtižə' Jesocristan' len beṇə' ca'. Na' Spirit che Diozən' goclenən lega'aque' par gwsə'e dižə'ən, na' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' gwso'onlilaže'e Jesocristan' na' lecza zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'ene'. ² Pero beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' gosə'əgo'oyelə'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par ničh gwso'one' xbab mal contr Pabən' len Bernaben'. ³ Na' ca' naquə beṇə' zan bagwsə'onlilažə' Jesocristan' Iconion', Pabən' len Bernaben' besyə'əga'aṇə' sša syoda Iconion' par gwso'ecze' xtižə' Xancho Jesocristan' sin cui besə'əžebe'. Na' Xancho Jesocristan' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'ena' par ničh gwso'one' miłagr na' bichlə de'e besyə'əbane beṇə' ničh ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin' chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de que lechgualə nži'ilažə' Xancho Jesocristan' benačən'. ⁴ Na' beṇə' ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque' čhoplə. Baļə' gosə'əde'e beṇə' Izrael ca' na' baļə' gosə'əde'e apostol Pabən' len Bernaben'. ⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can' choso'osed choso'olo'i apostol ca', beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'ənite'e yelə' goxia' len jostis ca' par so'one' contr Pabən' len Bernaben' na' yosə'ošiče'e lega'aque' yej'. ⁶ Pero ca' naquə Pabən' len Bernaben' gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə' ca' so'one' len lega'aque', nach besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne' Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə yež ca' gan' mbane Licaonia. ⁷ Na' bosə'ozentezene' dižə' cobə che Jesocristan' gatə'əteza ja'aque'.

Bosə'ošiče'e Pabən' yej' lao zoe' Listran'

⁸ Na' Listra na' jəsyə'ədie' to beṇə' nxinje' dezd goljte', con cui bi bi fuers balor əgwsa'ate'e ni'e ca' par se'e. ⁹ Na' chi'iteze' chzenague' choe' Pabən' dižə'əna'. Nach Pabən' bgüie'ene' na' gocbe'ine' chejle' be'ena' de que Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' gaquə se'e. ¹⁰ Nach Pabən' bolgüiče'ene' clar gože'ene': —Gwožə'.

Nach le'e gwzoža'ate be'ena' na gwzolaoc hde'. ¹¹ Benə' zan ca' ža'ana' choso'ogüie' can' ben Pabən' na' gosə'one' diža' Licaonia: —Bač gwse'etj Xancho ca' chejñi'alaža'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaque' ca benəch.

¹² Na' gosə'one' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejñi'alaže'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercurio cheda' len' choe' diža'. ¹³ Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejñi'alaže'e zon catežə chso'e lao' syodan'. Nach bəox' che Jopiterən' gwze'e nche'e go'on' ca' na' bazjənone'eb xoche len' yej. Nach bəoxəzən' len' beņə' ca' ža'ana' besə'əžine' gan' nita' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on' ca' par se'ejñi'alaže'e lega'aque'.

¹⁴⁻¹⁵ Pero apostol Bernaben' len' Pabən' cata' gwsa'acbe'ine' can' so'on beņə' ca', gosə'əcheze' xaga'aque'ena' cheda' bito gwse'enene' so'on beņə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beņə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Beņə' bito gonle' ca'. Lecžə beņəch neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwsa' yichjla'ažda'olen' na' cuejyichjle' costombr' quinga de'en naole' la' lega'aque'n bito bi zjəzaquə'ən. Cuejyichjga'aclen' nič güe'ela'ole' Diozən' ben' zo zėjicane, ben' ben' yoban', yežlyon', nisdə'ona', beņəch, bia ca' chsa'aš, na' bitə'atežə de'en chle'icho' le'e yoban', lao' yežlyon' na' lo'o' nis. ¹⁶ Ca' naquə' tyemp' ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwđape' yelə' chxenlažə' ca' de'en gosə'əda beņə' gwža' to' to' nasyon' gwso'one' con' can' gwse'enene'. ¹⁷ Pero Diozən' syempr' zocze' chone' güen' len' yoguə'əlo' beņəchən' par nič yesa'əneze' de que zocze' naque' Dioz. Le'ena' chone' par nič chac' yejən' nič ca' chac' de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej' chaocho par nič socho mbalaz.

¹⁸ Na' la'ana'acžə gwse' Pabən' len' Bernaben' beņə' Litra ca' de'ena', caņe gosə'əzoinē' par nič cui' gwso'ot beņə' ca' go'on' ca' par se'ejñi'alaže'e lega'aque'.

¹⁹ Ca' chac' xonj' beņə' Izrael' beņə' nita' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oyelē'e beņə' Litra ca' par gwsa'aque' txen' bosə'ošiče'e Pabən' yej. Na' gwsa'aque'ne' šə' bač gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerla' syodan'. ²⁰ Pero beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'ena' nach beyase' na' beyeje' lao' syodan' de'e' yoblə. Nach beteyo' beža' Pabən' len' Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

²¹ Na' lecžə gosə'əyixjui'e diža' güen' diža' cobə' che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beņə' zan gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwde' na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e' yoblə. ²² Na' to' to' syoda ca' gan' jəya'aque'ena' bosə'otipe' lažə' beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əneyoine' lega'aque' par nič nita'atežə' nite'e' so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' lecžə' bzejni'ine' lega'aque' de que notə'atežcho šə' chene'echo' nabiə' Diozən' chio'o, de'e' zan' de'e' gaquə' de'e' čhi' saquə'əcho. ²³ Na' to' to' yež' can' besyə'ədie'ena' gosə'əbeje' beņə' golə' beņə' blao' par bosə'ogüia' bosə'oye' beņə' ca' chəsə'ədopə' chəsə'əžag' chso'elaogüe'e Jesocristən'. Na' Pabən' len' Bernaben' ze'e' yesa'aque' to' to' yež' gwso'one' orasyonə' txen' len' beņə' ca' chəsə'ədopə' chəsə'əžaguən' sin' cui' gwsa'ogüe', gosə'ənabe' lao' Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə' beņə' ca' bač' chso'onlilaže'ene'.

Pabən' na' Bernaben' jəya'aque' Antioquian' gan' mbane Siria

²⁴ Gwde' na' besa'ac' Pabən' len' Bernaben' na' besyə'ədie' distrit' che Pisidia par besə'əžine' distrit' che Panfilia. ²⁵ Na' gosə'əyixjui'e diža' che Jesocristən' yež' de'en nzi' Perge gan' mbane Panfilian'. Beyož' na' gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia. ²⁶ Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e' lo'o' barcw' par besyə'əžine' Antioquian' gan' mbane Sirian' gan' gwsa'aque'. Na' ca' naquə' beņə' Antioquia ca' lega'aque' gosə'ənabene' Diozən' gaquəlene' Pabən' len' Bernaben' par žjse'ene' xšin' Diozən' cata' cuiņə' əsa'aque' žjja'aque' yež' ca' par žjse'ene' xšin' Diozən' de'en' babeyož' gwso'one' na'a. ²⁷ Na' cata' besyə'əžin' Pabən' len' Bernaben' Antioquian', bosyotobe' beņə' ca' chso'elao' Jesocristən' nach gwso'e' diža' yoguə'əlo' can' goquəlen' Diozən' lega'aque' žlac' jəsə'ədise' diža' güen' diža' cobə' che Jesocristən' na' can' ben' Diozən' par nič beņə' ca' cui' zjənaquə' beņə' Izrael' gwso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸ Ššə' besyə'əga'ane' gosə'ənite'e' len' beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian'.

15

Apostol ca' bosə'oxi'e' len' beņə' Jerosalen' ca' naclə' cheyalə' so'on' beņə' cata' so'onlilaže'e Jesocristən'

¹ Ca' tyempən' to' čhopə' beņə' gwsa'ac' Jodean' besə'əžine' Antioquian' na' gosə'əzolaogüe' bosə'osed' bosə'olo'ine' beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de que cheyalə' yesa'əzoe' seņy' de'en' ne' sirconsionnə' can' na' lei' de'en' bzoj' de'e' Moizežən' par nič cui' žjəya'aque' lao' yi' gabilən'. ² Pero Pabən' len' Bernaben' gwsa'acyože' beņə' Jodea ca' de'en' choso'osed' choso'olo'ine' ca'. Nach beņə' Antioquia ca' beņə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əchoglaogüe'en' de que Pabən' len' Bernaben' na' len' yeto' čhopə' beņə' ljuēžjga'aque' ca' əžja'aque' Jerosalennə' par žjasyə'anite'e' yelə' goxi'a' len' apostol ca' na' beņə' golə' blao

che beṇə' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' Jerosalennə' naclə cheyalə' so'one' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

³ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Jesocrisṭən' bososele'e lega'aque' əžja'aque' Jerosalennə'. Na' gosə'ədie' Fenisia na' Samaria na' gwso'elene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' dižə' de que ca naquə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ba-boso'oša' yichjla'aždao'oga'aque'ena' par choso'ozenague' che Diozən'. Nach beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria ca' besyə'əbeichgüeine'.

⁴ Na' catə' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Jerosalennə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocrisṭən' nach beṇə' golə beṇə' blao chega'aque' ca' na' apostol ca' besə'əšaglaoga'aque'ene' choso'oguape' lega'aque' diox'. ⁸ Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e lega'aque' yoguə'əloł can' bagoclen Diozən' lega'aque'. ⁵ Na' bałə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' zjənaque' beṇə' fariseo nach gosə'əzože'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən', cheyalə' nitə'əga'aque' seŋy de'en ne' sirconsissionə' na' cheyalə' so'one' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' la'anə'əczu cui zjənaque' beṇə' Izrael.

⁶ Nach besə'ədobə apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par bosose'oxi'e naclə gaquəczən'. ⁷ Šša bagoc chso'e dižə' catə'əczla gwzožə' Bedən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezzzele de que cana'ate gwlej Diozən' nada' par jətixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən' len beṇə' nə' cui zjənaquə beṇə' Izrael nič gwso'onlilaže'ene'. ⁸ Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlołte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'aždao' bałə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlaže'e can' chso'onlilaže'e Jesocrisṭən'. ⁹ Na' bito načo de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcze' la'aždaoga'aque'ena' catə'an gosə'əzolaogü'e chso'onlilaže'e Jesocrisṭən'. ¹⁰ Na' ža, žbixchen' cui chejle'ele che de'en bagož Diozən' nada'? žBixchen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'ena'? Chene'ele gonle byen yesə'ənao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr checho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui gože' so'one' yoguə'əloł can' nanə'. ¹¹ De'e na'ana' bito naquən güen ye'ega'acchone' yesə'ənaogü'e costombr ca', chedə' cuin Xancho Jeso'osan' babene' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilan' laogüe de'en nži'ilaže'e lega'aque' ca'aczən' babene' len chio'o, na' bito načo de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlołcho.

¹² Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə nžaguan' gwnite'e žizə par bosose'ozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca' naquə ben Diozən' par nič gwso'one' miłagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹³ Na' catə' beyož gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'əna', lao ne'e nitə' beṇə' ca' žizə gwzožə' Jacobən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a. ¹⁴ Simon Bedən' bačh be'e dižə' can' babloe' Diozən' yełə' guac che'ena' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' bałə' par chso'elaogüe'ene'. ¹⁵ Na' de'en chon Diozən' ca' chotiłən de'e ca' bosose'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

¹⁶ Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par nič nabia' xi'in dia che de'e Rei Dabin', la'anə'əczə' na'a cui no xi'in dia che'ena' chesə'ənabia' na' gona' par nič socze' nabi'e.

¹⁷ Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilaže'e nada' Xanga'aque'.

Beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonə' so'ombi'e nada', con noga'aque'ena' gwleja' par so'ombi'e nada'.

¹⁸ Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwlasda'ote.

¹⁹ Na' laogüe de'en nyoj Xtiže'ena' nan ca', nada' əchnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr chega'aque'ena' de'en gosə'ənaogü'e par chso'onlilaže'e Diozən'. ²⁰ Con gwzojga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogü'e no yełə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgu'a' lsaquə'an chse'əjni'alažə' beṇə', na' bito sa'ogü'e' bia ca' chso'ote' choso'ošoqu'e' do lba'aban', na' bito sa'ogü'e' chen chega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol chesə'əque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui naquə be'en chega'aque'. ²¹ Dezd gwwalte nitə' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao chechon' yoguə' ža dezcanz. De'e na'ana' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca' cui əsa'aque' beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

²² Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocrisṭən' gwsa'azlaže'e can' gwna Jacobən', na' bosose'oxi'e əchoj čhopə beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'əbeje' Jodas Barsabasan' na' Silasan' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' Jerosalennə'. ²³ Na' bosose'ozoje' to cart de'e gwso'oxə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque':

“Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'ato' Jesocrisṭən' chguapto' le'e diox, le'e naclə beṇə' ljuəžjto' chonlilažə'achone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do

gan' mbane Siria na' Silisia. ²⁴ Bagwnezeteto' de que to chopa beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nita'əlen' chso'one' šejaža'əle len dižə'an baboso'ochixə bosonize' yichjla'azda'olen' chəsə'əne' de que cheyaḷə' sole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' na' gonḷe yoguə'əlol can' na lei de'en bzoj de'e Moisežən'. Bito nezetoto'ona' gwsa'aque' na' caguə' mendad cheto'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'. ²⁵ Topə' txeṇ naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejtə' chopa beṇə' quinga chselə'əga'actə'one' gan' nita'əlen' len apostol ca' chachgüeito' chei Bernaben' na' Pabən'. ²⁶ La' lega'aque' baboso'osanlažə' yelə' mban chega'aque'ena' par chso'one' xšin Xancho Jesocrisṭən'. ²⁷ Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che yoguə' de'en nato' le'e cart nga. ²⁸ Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' neto' de'en ənatə' cui gonḷe, na' de'e ca' chonan byen cui gonḷe zjənaquə tapzən. ²⁹ Bito cheyaḷə' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' che lguə'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' bito gaole bia ca' chso'ote' choso'ošoquə' do lba'aban'. Na' bito gaole chen chega'acoban'. Na' bito solenḷe no'olə' cui naquə' no'ol chele na' nic no'olən' solene' beṇə' cui naquə' be'en che'. Šə bito chonḷe de'e quinga chonto' mendad cui gonḷe, güenṇə' gonḷe šə ca'. De'e na'azən' chzojto' le'e cart nga."

³⁰ Nach bosə'ozei beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' apostol ca' na' beṇə' ca' yečhopə dižə' nach gwsa'aque' əzja'aque' Antioquian'. Na' catə' besə'əžine' Antioquian' bosyo'otobe' yoguə' beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' na' bosə'onežjue' lega'aque' cartən' zjənoxə'ena' par bosə'olabe'en. ³¹ Na' beyož bosə'olabe' cartən' besyə'əbeine' ca' naquə' consejw de'en nyoj le'inə'. ³² Na' ca' naquə' Jodasən' na' Silasən' leczə' choso'ozene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'aque'. Nach gwsə'elene' beṇə' Antioquia ca' dižə' na' bosə'otipe' lažə'əga'aque' par nich nita'ətezə' nite'e so'onḷilažə'e Jesocrisṭən'. ³³ Zan ža gwnite'e Antioquian' na' catə' bžin ža par yesa'aque' žjəya'aque' gan' nita' beṇə' ca' bosə'oselə' lega'aque', beṇə' Antioquia ca' bosə'ozeine' lega'aque' dižə' gwse'e de que to šao' to güen yesyə'əžine'. ³⁴ Pero na' ca' naquə' Silasən' gwchoglažə'e yega'ane' na'azə. ³⁵ Nach leczə' Pabən' len Bernaben' gwnitə'acze' Antioquia na'azə, na' txeṇ len zan beṇə' Antioquia ca' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' xtižə' Diozən' na' bosə'ozejni'ine' lega'aque' bi zejen.

Pabən' gwyeye' de'e yoblə gan' bajatixjui'e xtižə' Diozən'

³⁶ Na' catə' bagwde to tyemp Pabən' gože' Bernaben': —Šejcho yoguə'əlol syoda ca' gan' bač jtičjue'echo xtižə' Xancho Jesocrisṭən' par zjəyecho nac chsa'ac beṇə' ca' chso'onḷilažə'əna'.

³⁷ Nach Bernaben' gocləžə'e yesə'əche'e Juan ben' leczə' le' Marcos. ³⁸ Pero Pabən' bene' xbab bito naquən güen yesə'əche'ene', chedə' Juan Marcosən' gwlejičjue' lega'aque' Panfilian', bito bega'anlene' lega'aque' par so'one' xšin Diozən'. ³⁹ Na' gotə' to bžəš gual entr Pabən' na' Bernaben' xte gosə'əbejyichj ljuə'zjga'aque'. Bernaben' gwze'e gwche'e Marcosən' gwso'e to lo'o barcw par ja'aque' čhipren'. ⁴⁰ Nach Pabən' gwze'e gwche'e Silasən', na' beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' Antioquian' gosə'ənabe' lao Xancho Diozən' gaquəlene' Pabən' na' Silasən' gatə'ətezə' žja'aque'. ⁴¹ Nach Pabən' len Silasən' gosə'ədie' Sirian' na' Silisian' par bosə'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' to to yež.

16

Temtion' gwzolaogü'e chonḷene' Pabən' len Silasən' xšin Diozən'

¹ Na' catə' Pabən' na' Silasən' besə'əžine' Derben' na' gosə'ədie' par besə'əžine' Listran'. Na' Listra na' zo to beṇə' chonḷilažə' Jesocrisṭən' na' le' Temtio. Xna' Temtion' naque' beṇə' Izrael na' chonḷilažə'e Jesocrisṭən', na' xə'ena' naque' beṇə' griego. ² Na' beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' Listran' na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion' de que zocze' chone' güen. ³ Nach Pabən' gwṇabe' šejlen Temtion' lega'aque', nach gwčhi'ene' gan' bosə'ozo'ene' seṇy de'en ne' sirconsision par nich gwsa'azlažə' beṇə' Izrael ca' ža'ana' əche'ene' gone' xšin Diozən'. Bzo'ene' seṇyən' chedə' la' yogue'e zjəneze' de que xə'ena' bito naque' beṇə' Izrael. ⁴ Nach gwsa'aque' žja'aque' to to syoda na' chəsə'əyixjue'ine' beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' noquə'ənṇə' cui cheyaḷə' so'one' can' gosə'əchoglažə' apostol ca' na' beṇə' golə' blaö che beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' Jerosalennə'. ⁵ Nach beṇə' ca' chəsə'ədoṇə' chəsə'əžag chso'elaogü'e Jesocrisṭən' gwnitə'ətezə' gwnite'e gwso'onḷilažə'əche' Jesocrisṭən' na' gwyanche' tža tža.

Pabən' ble'idaogü'e'ene' to beṇə' Masedonia chatə'əyoine' le' šeje' laže'ena'

⁶ Ca' naquə' Spirit che Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', de'e na'ana' ja'aque' Frigia na' Galasia. ⁷ Na' besə'əžine' galə'əžə gan' mbane Misia. Na' gwsa'aclažə'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero leczə' bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'ena'. ⁸ Nach gosə'ədie' Misan' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas. ⁹ Na' že' na' Pabən' ble'idaogü'e'ene' zecha to beṇə' byo beṇə' Masedonia laogü'e'ena' na' be'ena' gotə'əyoine' le'

gože'ene': "Yo'o Masedonian' par gaquələno' neto'." ¹⁰ Nach bsi'ini'a cħeto' par gwza'ato' gwyejto' Masedonian' la' gwyejni'ito' de que Diozan' chene'ene' zjezeneto' beṇa' ca' diža' güen diža' cobə che Jesocristən', na' nada' Locas gwyala'ena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

¹¹ Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' licha par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis. ¹² Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən' to syoda blao gan' ža' beṇa' Roma. Na' gwzoto' na' to cħopə ža. ¹³ Na' catə' bžin ža dezcanzən' bħojto' fuerla syodan' par gwyejto' cho'a yaon' gan' chja'aque' chjse'ene' orasyonṇə', nach gwche'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' diža' güen diža' cobə che Jesocristən'. ¹⁴ Na' entr no'ol ca' choso'ozenaguən' len to beṇa' le Lidia. Naque' beṇa' syoda Tiatria na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogüe'e Diozan' na' Xancho Diozan' bene' par ničh gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca' naquə' diža' de'en be' Pabən'. ¹⁵ Na' le'e gwchoate' nis len family che' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e ličzə chejle'ele de que chonlilaža'a Xancho Jesocristən', le'e šo'o yega'anle liža'ana'.

Nach gwyejto' jəyega'anto' liže'ena' cħeda' bencze' byen.

¹⁶ Na' goquən to žlas lao zdato' gan' chac orasyonṇə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yičħjla'ažda'obo'ona' na' chonən par ničh chac chṇeya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en chṇeya'abo'. ¹⁷ Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' chosya'abo' nabo': —Beṇa' quinga zjənaque' beṇa' güen xšin Diozan' ben' chnabia' doxenlə. Na' lega'aque' choso'olo'ine' naquən' cheyalə' goncho par ničh cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca' xte bžin ža goque Pabən' zed nach gwyechje' gože' de'e xio'ona': —Por yelə' guac che Jesocristən' chona' mendad yechojo' lo'o yičħjla'aždao' bi'i nga. Nach le'e bechojten.

¹⁹ Catə' gwsa'acbe'i xambo'ona' cuich bi gan so'one' len lebo' nach gosə'əzene' Pabən' len Silasən' na' jso'e lega'aque' gan' ža' beṇa' gwnabia' ca' galə'əzə gan' chac ya'a. ²⁰ Nach catə' besə'əžinlene' lega'aque' lao beṇa' gwnabia' ca' nach gwse'e: —Beṇa' Izrael quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed lao' syoda nga. ²¹ Na' choso'olo'ine' costombr de'e cabi cheyalə' nao neto' naquəto' beṇa' Roma.

²² Na' beṇa' ca' ža' lao ya'ana' leczə gwsa'ase' contr Pabən' len Silasən', nach beṇa' gwnabia' ca' gwso'one' mendad gosə'əlečħje' xaga'aque'ena' par gosə'əyine' lega'aque' xis. ²³ Beyož gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach bosə'ože'ene' ližyan' nach gwse'e ben' chapə ližyan' de que gapəchgüe' cuidad len lega'aque'. ²⁴ Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca' nach be'ena' bže'e lega'aque' lo'o quart ližyan' de'en zo le'ezelaogüe' gan' naquə' bižə'əte na' bħhide'e ni'aga'aque'ena' len yağ sep.

²⁵ Na' do chelyana' Pabən' len Silasən' nite'e chso'one' orasyon na' chso'ole' no imno chso'elaogüe'e Diozan' na' pres ca' yeziqwa'əchlə choso'ozenague'. ²⁶ Na' to de repentzə gwxo'ochgua, na' bse'essə'əchguan lan yo'o ližyan' xte bsaljən yoguə' puert ca'. Nach yoguə' pres ca' ža'ana' beṇa' ca' zjənchej' gdenṇə' besyə'əyež' gdenṇə' na'aga'aque'ena' nach yağ sepən' bosanən ni'aga'aque'ena'. ²⁷ Nach ben' chapə ližyan' bebane' na' ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e goljte' spad che'ena' goclaže'e yeyot cuine', goquene' bačh besyə'əxonj pres ca'ana'. ²⁸ Nach bisya'a Pabən' gože'ene': —Bito bi gone cuino'. Nga zoczə yoguə'əto'.

²⁹ Nach ben' chapə ližyan' gwṇabe' to yi' nach gwyo'odo'e' zjəgüe' gan' de Pabən' len Silasən' na' do chalə' chxize' bzo xiben' laoga'aque'ena'. ³⁰ Na' le'e bebejte' lega'aque' ližyan' nach gože' lega'aque': —žbi cheyalə' gona' par ničh cui yeya'a lao yi' gabilən'?

³¹ Nach gwse'ene': —Benlilažə' Xanto' Jeso'osən' le' na' family chio' na' gone' ca' cui yeyejle lao yi' gabilən'.

³² Nach le'e gwzolaote Pabən' len Silasən' gwso'elene' be'ena' na' family che' ca' xtižə' Xančon'. ³³ Nach lao or na' atezə be'ena' gwdičə' lao güe' che Pabən' na' che Silasən'. Nach bosə'əcho'e be'ena' nis len family che' ca'. ³⁴ Nach gwche'e Pabən' len Silasən' liže'ena' par bye'ej bħuaogüe' lega'aque'. Na' do family be'ena' besyə'əbeichgüe'ine' de'en bachso'onlilaže'e Jesocristən'.

³⁵ Catə' gwy'e'eni'ina' beṇa' gwnabia' ca' bosə'osele'e polsia par jse'eže' ben' chapə ližyan' de que yosane' beṇa' ca' žjəya'aque'. ³⁶ Nach gož be'ena' chapə ližyan' Pabən': —Ca naquə' beṇa' gwnabia' ca' bačh bosə'osele'e rson yosana' le'e. Na' baguaquə' žjəya'acle to šao' to güen.

³⁷ Nach Pabən' gože' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcu'e sin cui gwso'one' yelə' jostis šə bi nonto'ona', len naquəto' beṇa' nasyon Roma. žEna' na'a chse'enene' yosyo'osane' neto' žižizəna'? Da'ac cuinga'aque' desye'eleje' neto'.

³⁸ Nach polsia ca' jesyə'əyeže' beṇa' gwnabia' ca' can' gož Pabən' lega'aque'. Na' beṇa' ca' besə'əžebchgüe' catə' gosə'əzene' de que Pabən' na' Silasən' zjənaque' beṇa' nasyon Roma. ³⁹ Nach ja'ac beṇa' gwnabia' ca' gan' zjəde Pabən' na' Silasən' jesyə'əye'xene' lega'aque' na'

besyə'əbeje' lega'aque' dižə' šao' nach gwsa'atə'əyoine' lega'aque' yesa'aque' syodan'. ⁴⁰ Catə' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yoblə par jesye'etipe' lažə' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən', nach besa'aque'.

17

Beñə' mal ca' bosota bosone' beñə' Tesalonica ca' so'one' contr apostol ca'

¹ Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'adie' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əzinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'odao' ga chja'ac beñə' Izrael ca'. ² Na' Pabən' ca' costombr checze' gwyeje' lo'o yo'oda'onə' na' lao šonə' ža dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'. ³ Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtižə' Diozən' de'en bosozoj de'e profet ca' beñə' ca' gwsə'o' xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' che Cristan' nan de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beñə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beñə' guat ca'. Nach leczə gožə' lega'aque': —Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei, le'ena' Cristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴ Beyož be'e dižə'anə' zan beñə' Izrael ca' gwse'ejle'e che' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beñə' griego beñə' gwsə'elao' Diozən' na' zan no'olə blao leczə gwse'ejle'e che'. ⁵ Pero na' beñə' Izrael ca' cui gwse'ejle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach bosoto'obe' xonj beñə' mal chsa'aš lao lqueyan' na' txen zjənaque' bosota bosone' beñə' ca' gwsə'o' syodan'. Nach ja'acyalcze' liž ben' le Jason chəsyə'əyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əche'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beñə' syodan'. ⁶ Pero catə' besə'əžine'ena' notono Pabən' len Silasən' nita'anə'. Nach gosə'əxobe' Jasonnə' lene' yeto chopə beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' jso'e lega'aque' lao beñə' ca' chəsə'anəbia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beñə' gwnabia' ca' gwse'e lega'aque' gan' gwa' ca' chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed doxenlə na' na'a babla'aque' gan' nga zocho nga. ⁷ Na' Jason ni babgüialogüe' lega'aque' liže'ena', na' yogue'e chso'one' contr lei che Rei Sesar de'en naocho na' chəsə'əne' de que zo yeto rei beñə' le Jeso'os.

⁸ Besə'əža'achgua beñə' lao' syodan' na' beñə' gwnabia' chega'aque' ca' catə' gwse'enene' can' chəsə'əna beñə' ca'. ⁹ Nach Jasonnə' len beñə' ljuežje' ca' bosozie' mech par nič bosyo'osan beñə' gwnabia' ca' lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰ Nach beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' lgüegwə' lao že' na' bosyo'ose'e Pabən' len Silasən' par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na' catə' besyə'əžine'ena' ja'aque' lo'o yo'odao' che beñə' Izrael ca'. ¹¹ Beñə' Berea ca' zjənaquəche' beñə' šao' cle ca beñə' Tesalonica ca' na' besyə'əbeine' bosozenague' xtižə' Jesocrisən' de'en bosozejni'i Pabən' len Silasən' lega'aque', na' tža tža besyə'əyilje' gan' nyoj de'e ca' bosozejni'ine' par nič gosə'ənezene' šə le can' nan. ¹² Na' zanga'aque' gwsə'onlilažə'e Jesocrisən', na' leczə zan beñə' griego ca' na' zan no'olə blao. ¹³ Nach beñə' Izrael ca' ža' Tesalonican' beñə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocrisən', gwse'enene' rson de que Pabən' len Silasən' banite'e Berean' choso'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach gwsa'aque' ja'aque' Berean' par jəsə'əta jəsə'əne' beñə' lao' syodan'. ¹⁴ Pero beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Berean' le'e bosozenene' choso'olo'i epicoreo ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogüe' gwsə'elene' Pabən' dižə'. Nach bal'e gosə'əne': —žBi nga əna de'e güe' dižə' nga chio'o? Nach yebal'e gosə'əne': —Zedəzenljeine' chio'o che yeto chopə beñə' cobən' šejni'alažə'əcho. Gosə'əne' ca' chedə' Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' che Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' bebən Jeso'osən' ladjo beñə' guat ca'. ¹⁹ Nach gosə'əche'e Pabən' to latj gan' ne' Areopago gan' chəsə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'ena' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'. ²⁰ La' dižə' de'e cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' ənezeto' bi zejnə'.

Pabən' bsed blo'ine' beñə' Atenas ca'

¹⁶ Na' lao zoe' Atenasən' chbeze' beñə' ca', cuili biczən' chaque yichjla'adžaogüe'ena' chgüie' catequən' že'e ža' lgu'a' a lsaquən' chse'ejni'alažə' beñə' Atenas ca'. ¹⁷ De'e na'anə' bzejni'ine' beñə' Izrael ca' lo'o yo'odao' chega'aque'ena' len yeziquə'əchlə beñə' ca' chso'onlilažə' Diozən'. Na' leczə yoguə' ža gwyeje' gan' chac ya'a par je'e xtižə' Diozən' len beñə' ca' ža'anə'. ¹⁸ Na' beñə' ca' bazjənao de'en choso'osed choso'olo'i epicoreo ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogüe' gwsə'elene' Pabən' dižə'. Nach bal'e gosə'əne': —žBi nga əna de'e güe' dižə' nga chio'o?

Nach yebal'e gosə'əne': —Zedəzenljeine' chio'o che yeto chopə beñə' cobən' šejni'alažə'əcho. Gosə'əne' ca' chedə' Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' che Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' bebən Jeso'osən' ladjo beñə' guat ca'. ¹⁹ Nach gosə'əche'e Pabən' to latj gan' ne' Areopago gan' chəsə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'ena' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'. ²⁰ La' dižə' de'e cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' ənezeto' bi zejnə'.

²¹ Na' ca' costombr che beñə' Atenas ca' na' che beñə' zita' ca' ža' Atenasən' con chašə' no güe' dižə' o gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e de.

²² Nach Pabən' gwzeche' gwcholga'aque'ena' gan' ne' Areopagon' na' gožə' lega'aque': —Le'e beñə' Atenas, chacbe'ida' de que chejni'alažə'əchgualə lgu'a' lsaquə' ca'. ²³ Catə' gwdia' tnezən' ble'ida' latjə gan' nita' de'e ca' chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca' gan' nita' de'e ca'

chejni'alažə'alen' ble'ida' to latjə gan' nyojən nan: "Par Xancho be'enə' cui no nombia". Ca naquə be'ena' chejni'alažə'ale sin cui nombi'alene' che be'ena'anə' əchyixjue'ida' le'e.

²⁴ Dioz ben' ben' yežlyon' na' yoguə'əte de'e de laogüen', len' chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bito zoe' do lo'o yo'o de'e ben' be'ənə' par se'ejni'alažə'e le'. ²⁵ Bito de de'e ənacho gon be'ənə' par gaquəlene' Diozən' žalə' na'acłə bi chyažjene'. Dioz na'anə' cho'e yelə' mban che yoguə'əloł be'ə, chgüe'e lega'aque' biš na' cho'e lega'aque' yoguə'əte de'e zjənape'.

²⁶ Na' tozə' chen bene' be'ənə' be'ə ža' doxen lao yežlyon'. Na' bsi'e xneze bat nite' to to be'ə na' gan' nite'e. ²⁷ Diozən' bnite'e yoguə' be'ənə' lao yežlyon' par nič ca' yesyə'əyilje' naclə so'one' par nič ca' so'ombi'ene' na' so'onlilažə'e tozə' le'. De'e li Diozən' bito zoe' zita' len to to chio'o. ²⁸ Le'enə' chone' par nič zocho na' par mbancho na' par chdacho, can' gwnaczə to be'ə poeta chele ben' be' dižə' xoche gwne: "De'e li naccho dia che Diozən'." ²⁹ Na' əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia che Diozən' bito cheyalə' gonližicho xbab de que le' naque' ca no lgu'a' lsaquə' de or, de plat o de yej, de'e ca' chsa'aljlažə' be'ənə' chso'one'. ³⁰ Antslə Diozən' be'e latjə gwso'on be'ənə' con can' gwna xbab čega'aque' enə' yelə' cui chejni'i' čega'aque'. Pero na'a Diozən' chone' mendad de que yoguə'əloł be'ə ža' doxenlə yežlyon' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque' enə'. ³¹ La' Diozən' bambeje' Jesocristən' par əchoglaogüe'en che chio'o be'ənə' šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən' banžie' bia' batən' čhoglaogüe'en che chio'o be'ənə'. Na' de'en bosban Diozən' Jesocristən' ladjo be'ə' guat ca' nezecho de que de'e li čhoglaogüe'en che chio'o be'ənə' na' zdacze' licha ca de'en gone' ca'.

³² Catə' beyož gwse'enene' gwna Pabən' de que yesyə'əban be'ənə' ladjo be'ə' guat ca' balə' gwso'onene' borl na' yebalə' gwse'ene': —Na' gwzenagyetsi'ito' can' cho'o dižə'əna' yetolə ža.

³³ Ca' goquə beza' Pabən' Areopagon' gan' ža' be'ə' ca'. ³⁴ Pero na' balə be'ə' Atenas ca' gwsa'aque' Pabən' txen na' gwso'onlilažə'e Jesocristən'. Na' entr be'ə' ca' gwsa'ac Pabən' txen, len to be'ə' byo le Dionisio na' yeto no'olə le Damaris. Na' Dionision' naque' to be'ə' gw'nabia' ca' chso'e consejon' Areopagon'.

18

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Corinton'

¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' beze'e Atenasən' par gwyeje' gan' ne' Corinto gan' leczə mbane Gresian'. ² Catə' bžine' Corinton' bežague' to be'ə' Izrael le Aquila be'ə' yež Ponto, na' no'ol che'enə' le' Prisila. Ze'e besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque' Italia, čhedə' Rei Claudion' ben' chnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžaš yoguə'əloł be'ə' Izrael ca' ža' Roman'. ³ Nach gwyeje' Pabən' ližga'aque' enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lachə' čhedə' leczə chac gon Pabən' len na' lenə' naquə' žin che Aquilan' na' Prisilan'. ⁴ Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeje' yo'oda' che be'ə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' che Jesocristən' par nič so'onlilažə'ene' na' lenczə be'ə' cui zjənaquə be'ə' Izrael chja'ac yo'oda'ona'.

⁵ Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən' cho'eczə laže'e chyxjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' be'ə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'. ⁶ Pero be'ə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' bosə'əžia bosə'əonite' enə'. Nach Pabən' bse'esə xe'enə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiay'i'ile zejlicane. Le'e naple dolə'əna'. Na' dezd na'a žjəsed žjəlo'ida' be'ə' ca' cui zjənaquə be'ə' Izrael.

⁷ Nach bechoje' lo'o yo'oda'ona' na' beze'e bežine' liž to be'ə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogüe'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'ona'. ⁸ Na' zo to be'ə' le Crispo be'ə' naquə be'ə' gw'nabia' che yo'oda'ona'. Na' Crispon' len yoguə'əloł family che'enə' gwso'onlilažə'e Xancho Jesocristən'. Le'egatezə ca' be'ə' zan be'ə' Corinto ca' bosə'əzenag che de'en əbsed blo'i Pabən' gwso'onlilažə'e Jesocristən' na' bosə'əchoe' nis. ⁹ Na' goquən' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xancho' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtižə'anə' na' bito so' žizə. ¹⁰ Nada' zoczə' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', čhedə' be'ə' zan ža' lao' syoda nga be'ə' so'onlilažə' nada'.

¹¹ Ca' goquən' bega'an Pabən' tğüiz yo'o gašjə Corinton' par bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

¹² Na' ca tyempən' be'enə' le Galion naque' gubernador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach be'ə' Izrael ca' ža' Corinton' be'ə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əche'ene' jso'ene' gan' chon gubernadorən' yelə' jostisən'. ¹³ Na' catə' besə'əžine' enə' gwse'e gubernadorən': —Ca naquə bengə ža, chde' chgo'oyelə'e to to be'ə' par nič so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alažə'e Diozən' na' nžalə'n na' lein' šejni'alažə'əchone'.

¹⁴ Bač zotequən' əne Pabən' catə'əczla gož Galionnə' be'ə' Izrael ca': —Ca naquə de'e nga chaole xya nga, žalə' naquan to no falə to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis. ¹⁵ Pero

naquən che dižə'əzə na' che la beṇə' na' che lei chelen'. Le'e gwy'e naclə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis che de'en nac ca'.

¹⁶ Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'. ¹⁷ Nach beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael boso'onize' Sostenesən' be'ena' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' gwsot gosə'ayine' le' lao Galionnə' pero bito bi cas ben Galionnə' lega'aque'.

Pabən' beyeje' Antioquian' par jətxju'i' xtižə' Diozən' de'e gwyone

¹⁸ Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'ena' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocrisən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeje' Sirian' na' gwche'e Prisilan' na' be'en che' Aquilan'. Na' catə' besə'əžine' Sencrean' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yežən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencrean' bšib yichj Pabən' par blo'e de que bačh bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'. ¹⁹ Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gozeje' lo'o yo'oda' che beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰ Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anəche' len lega'aque', pero bito gone'ene'. ²¹ Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonə' byən soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', pero giüdəchczə' delana'a le'e yetš'i' šə' Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'. ²² Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeye' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocrisən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'. ²³ Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeye' gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətipə' lažə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocrisən' to to yež.

Apolosən' gwduxju'i' xtižə' Diozən' Efeson'

²⁴ Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcue' na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nyojan'. ²⁵ Apolosən' gwnezene' che de'e güen ca' ben Xancho Jeso'osən' na' de'e ca' bsd blo'ine'. Na' do yichj do laže'e be'e dižə' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' che Jeso'osən' la'anə'aczə con de'en əbsd əblo'i de'e Juannə' na' can' bchoe' beṇə' nis na'azan' nezene'. ²⁶ Nach Apolosən' sin cui chaž chžebe' gwzolao be'e dižə' che Xancho'n lo'o yo'oda' che beṇə' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en che' Aquilan' can' chzejni'i Apolosən' nach gosə'əche'e le' partlə na' boso'ozejni'ichene' le' cuaselol can' na' Diozən' che Jeso'osən'. ²⁷ Na' ca' naquə Apolosən' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Efeson' besyə'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' boso'ozoje' to cart de'e beže'e par beṇə' ca' chso'onlilaže'e Jesocrisən' Acayan' par ničh yoso'ozenag beṇə' ca' che' na' so'one' güen len le'. Na' catə' bžin Apolosən' Acayan' godlenchgüe' beṇə' ca' bagoclen Diozən' par chso'onlilaže'e Jesocrisən'. ²⁸ Na' lao lcue' bsd blo'ine' beṇə' Izrael ca' de que cləlan' chso'one' xbab che Jeso'osən', na' bzejni'ine' lega'aque' can' nyoj Xtižə' Diozən' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' yidə par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozən' goclene' Apolosən' par ničh cui bi gosə'əna beṇə' Izrael ca' ca dižə' de'en be'ena'.

19

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

¹ Na' žlac to Apolosən' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjəchi' do ya'ada'onə' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' bałə beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jeso'osən'. ² Nach gože' lega'aque': —žEzedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' catə'ən gwzolao chonlilažə'əle Jesocrisən'?

Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šə zo Spirit che Diozən'.

³ Nach goze'e lega'aque': —žNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisan' can' bzejni'i de'e Juannə'.

⁴ Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juannə' bchoe' beṇə' ca' besyə'ədinje xtolə'əga'aque'ena' nis pero na' leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' so'onlilaže'e be'ena' ze'e selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'ena' ne' ca' le'ena' Jeso'osən'.

⁵ Beyož boso'ozenague' can' gwna Pabən' nach gosə'əchoe' nisən' de'e yoblə par besə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jeso'osən'. ⁶ Nach Pabən' gwxoə ne'ena' yichjga'aque'ena' na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par ničh gosə'əne' gwde gwdele dižə' na' leczə gosə'əyixju'i'e bi de'en gož Diozən' lega'aque'. ⁷ Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šižine'.

⁸ Na' ca do šon bio' bsd blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag lo'o yo'oda'onə' chzejni'ine' lega'aque' par ničh gwse'ejle' zane' de que Diozən' chnabi'e con notə'ətežə beṇə' chso'e latjə. ⁹ Pero besə'əchoj bałə beṇə' zjənaquə yichjla'aždao' žod beṇə' cui gwse'ejle'eczə na' delant beṇə' ca' ža'ana' boso'ožia boso'onite'e de'en əbsd əblo'i Pabən' che Jesocrisən'. Pabən' bechoje' gan' že'ena' na' leczə bebeje' beṇə'

ca' bachso'onlilažə Jesocristən, na' gwčhe'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beṇə' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelan' bsed əblo'ichene' lega'aque' yogua' ža. ¹⁰ Na' lao chop iz ben Pabən' ca', yogua'əlol beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jeso'osən'. ¹¹ Na' Diozən' bene' par nič Pabən' bene' miłagr de'e besyə'əbanchgüeine'. ¹² No bey na' azə na' no lachə' na' azə šə babchelən cuerp che Pabən' nach chjasyə'asane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca' na' le'e chasyə'əyacteine' che yizgüe'en chse'ine', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'ena' leczə chesyə'əchojən.

¹³ Nach bałə beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' čhega'aque'ena' na' leczə chəsyə'əbeje' de'e xio', gwsa'aclačə'e yesə'əchine' la Xancho Jeso'osən' par yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə' ca' na' gosə'əne': "Chonto' mendad yechojle por yelə' chnabia' che Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtiž'e'ena'."

¹⁴ Zo to beṇə' Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwnabia' che bχoz ca'. Na' nita' gažə xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'. ¹⁵ Na' to šlas catə' gwse'e to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'ena' gožən' lega'aque': —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len lega'aque'.

¹⁶ Nach de'e xio'onə' benən par nič be'ena' bxite'e bñize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'enna', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aque'ne' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'ena' ga'alyidga'aque'. ¹⁷ Na' yogua'əlol beṇə' ca' nita' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'əne'ne' can' goquan'. Nach yogue'e besə'əžebe' na' gwso'eche' yelə' bala'an che Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Na' zan beṇə' ca' bachso'onlilažə Jesocristən' gosə'əxadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca' malən' bagwso'one' antslə. ¹⁹ Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone' ya'a bosə'otobe' libr čhega'aque'ena' na' gwso'oxe'en bosə'ozeyen' delant beṇə' ljuēžjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyə'əbeje' cuent ca do ja'aquə'ətə' zjənyeyjue' libr ca' na' bžinən šiyon mil mech plət. ²⁰ Na' ca naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən' na' gwyanch beṇə' bosə'ozenague' chei.

²¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalenna' catə' yeyož šeje' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yezine' Jerosalenna' cheyalə' šeje' Roman'. ²² Nach bsele'e čopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto čopə ža.

Beṇə' ca' gwso'on contr Pabən' gwso'onchgüe' scandl Efeson'

²³ Na' zan beṇə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsed əblo'ine' che Jeso'osən', nach gwsa'aš gwso'olje' lao' syodan' gwso'onchgüe' scandl. ²⁴ Quingan' goquə. Zo to beṇə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de plət de'en naquə ca yo'odao' gan' zo xnax Diana ben chse'ejni'alaže'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' beṇə' ca' chso'on žin txen len le'. ²⁵ Nach btobe' beṇə' ca' chso'on žin txen len le' na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə zjənlan chso'on žinnə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan'. ²⁶ Na' babenczele na' bable'iczele can' chonliža to de'e le Pab chsed chlo'ine' beṇə' lao' syoda Efeso nga na' casi yogua' beṇə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yogua'əlolte lgu'a' laaquə' de'e chso'on benačhan' bito zjəzaquə'ən par šejni'alažə'əchon. Na' beṇə' zan bachso'ozenag che'. ²⁷ Le'e gonšc xbab nacł goncho la' nxož bin' yesə'əne' čecho por ni che žin de'e nga choncho, na' caguə' ležən, sino leczə nxož so'one' par nič yo'odao' che xnax Diana čhechon' yega'anən ca to de'e cui bi bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche che'ena' na' yelə' zaquə' che'ena'. Xož gac che' ca' la'anə'əczə beṇə' ža' doxenlə Asia nga na' doxen yežlyon' chse'ejni'alaže'e le'.

²⁸ Beyož gwse'enene' gwna Demetron' ca' besə'əlocchgüe' che de'en chsed chlo'i Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə'əchgüe' xnax Diana čhechon', la' le'ena' xnax che chio'o beṇə' Efeso.

²⁹ Nach to scandl juisy bachac lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə bosə'əñize' beṇə' ca' zjələ Gayo na' Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque' xte besə'əžinte' gan' chəsə'ədobə yogua' beṇə' lao' syodan'. Gayon' na' Aristarcon' zjənaque' beṇə' Masedonia na' chsa'aše' txen len Pabən'. ³⁰ Pabən' gocláže'e šo'e gan' zjəndobə beṇə' ca' par güe'elene' lega'aque' diža' pero beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə Jesocristən' bito gwso'e latjə šeje'. ³¹ Na' yebałə beṇə' migw che Pabən', beṇə' zjənaquə beṇə' gwnabia' Asian', bosə'osele'e rson gwse'e Pabən' de que bito šeje' gan' zjəndobə beṇə' ca'. ³² Na' beṇə' ca' zjəndopə zjənžaguən' chso'one' to scandl juisy. Gwde gwde chso'osya'a to toga'aque', nique nejni'a bin' chəsə'əne'. Na' caguə' yogua'əga'aque' zjənezene' bi parən' zjəndobe'. ³³ Na' beṇə' ca' besə'əža'a Pabən' leczə besə'əže'e notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. Nach beṇə' Izrael ca' zjənžaguən' bosə'ožigue'e to beṇə' le Ljandr par gwzeche' lao beṇə' ca' ža'anə' par güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e lega'aque'. Na' Ljandrən' gwłis ne'ena' par bene' señy ñite'e žizə yosə'ozenague' rsonnə' de'en gwzoe' laoga'aque'ena'. ³⁴ Pero catə'

besə'ale'ine' le' gwsa'ache'ine' de que naque' to beṇə' Izrael, nach tš'i'izə besyə'əzolaogüe' gwsə'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə' juisy xnax Diana che chio'o beṇə' Efeso.

Ca do čop or gwsə'osye'e gosə'əne' ca'.

³⁵ Nach be'ena' naquə scriban catə'əchgua goc bebec žie' lega'aque' nach gože' lega'aque': —Le'e beṇə' syda Efeso, yoguə' beṇə' ža' doxenlə yežlyon' zjənezene' de que naquan lao na'acho əggüia agwyecho yo'odao' che xnax Diana chechon'. Le'ena' naque' le'ezeleogüe beṇə' zaque'e la' lgu'a lsaquə' che'ena' bxpəṇ yoba na'ate par lao yežlyon'. ³⁶ De'e na'ana' ža bito gaquə no əṇa de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito bi gonle sin cui gongaxjle xbab naquan' gonle. ³⁷ Ca naquə beṇə' quinga nche'ele nga, bito əṇacho bi bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho ca' na' niqie əṇacho chosə'ožia chosə'onite'e xnax Diana chechon'. ³⁸ Na' Demetrior' nga len beṇə' ljuežje' ca' yela', šə chac bi de'e chac čhega'aque' len beṇə' yoblə, nitə'aczə beṇə' gwnabia' so'one' yelə' jostis čhega'aque'ena' šə žja'aque' par nič əžjse'e lega'aque' part. ³⁹ Na' šə bichlə de'e chṇable gaquə, partlə gaquə jont čei par čhoglaon. ⁴⁰ Ca naquə scandl de'e nga chac na'a nxožchgua əbague'e cho de que choncho contr gobiern ca' de'en nga že'e ža'acho nga, na' nic bi de ye'ega'acchone' šə yesə'əṇabene' chio'o che scandl juisyən' choncho.

⁴¹ Beyož gože' lega'aque' ca' bene' mendad besyə'əžaše'.

20

Pabən' gwyejəche' Masedonian' na' Gresian'

¹ Nach catə' beyož gwche' ži de'e zedən', Pabən' goxe' beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' gan' zo'ena' na' lao banite'ena' btipe' lažə'əga'aque', nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde na' beze'e gwyejəche' Masedonian'. ² Na' gwđie' to to yež ca' zjəchi' Masedonian' btipchgüe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən', nach gwyejəche' Gresian'. ³ Na' gwzoe' Gresian' šon bio', na' catə' bžin ža yeze'e par yeyo'e lo'o barcon' yeyeje' Sirian', gwnezene' de que zjəchi'inao beṇə' Izrael ca' le', nach mejor bezdie' doxen gan' mbane Masedonia na'alə, belə'atie' Filiposən' gan' zoa' ca orən'. ⁴ Na' Sopater len Aristarco len Segundo len Gayo len Tiquico len Trofimo na' lecəə len Temtion' ja'aclene' le' Asian'. Sopaterən' naque' beṇə' Berea, Aristarcon' na' Segundo zjənaque' beṇə' Tesalonica, na' Gayon' naque' beṇə' Derbe. Na' Tiquicon' len Trofimon' zjənaque' beṇə' Asia. ⁵ Nach gosə'əbialao beṇə' ca' na' jəsə'əleze' neto' Troasən'. ⁶ Gwdech lnin' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə, nada' len Pabən' gwza'ato' Filiposən' gan' zo'anə' na' gwyo'oto' lo'o barcon' na' goc guey' ža catə' bžinto' Troasən' gan' banitə' beṇə' ca' jəsə'əlezeə neto' nach gwzoto' na' gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

⁷ Na' catə' bžin ža dmigw besə'ədobə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' Troasən' gwse'ej gwsa'ogüe' par čhəsyə'əzalažə'e bi zežen par chio'o de'en bsanlažə' cuin Xancho Jesocrisṭən' gwso'ot beṇə' le'. Na' de'en bazon yeza' Pabən' ca' gwxezə be'e xtižə' Diozən' len lega'aque' xte bžinte do chel. ⁸ Na' lo'o yo'o gan' ndopə nžagto' naquan de šon cuia na' cuartən' de'en zo le'ezeleogüe la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan' že'eto'. ⁹ Na' to bi'i güego' lebo' Eutico žiabo' cho'a bentannə'. Na' Pabən' zdonzə zda dižə' de'en cho'ena' na' ca' žia bi'in cho'a bentannə' gwtasbo' na' lao chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'əlise'. ¹⁰ Nach betj Pabən' bžine' gan' jəsyə'ədixjue'əbo'ona' le'e bchequə'əte' laobo'ona' gwdele'əbo'. Nach gože' beṇə' ca': —Bito bi gaquele, mbanczbo'.

¹¹ Na' begüie' de'e yoblə nach gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e dižə'əna' len lega'aque', na' ne'e cho'ete'en ca' catə' gwyeni'. Nach beze'e. ¹² Nach catə' besyə'əsa'ac beṇə' ca' besyə'əbeichgüeine' besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

Gwsa'aque' Troasən' na' ja'aque' gan' nzi' Mileto

¹³ Nach bxi'ato' len Pabən' de que yebialaoto' yeyejto' lo'o barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyazlažə'əche' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' goquan' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'. ¹⁴ Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene. ¹⁵ Nach na' bessa'ato' besyo'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' gałə'əzə ganə' nzi' Quio. Nach zjzdzato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gwyejto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'antə' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyo'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'. ¹⁶ Ca' bento' par nič cui gwđeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjəchi' Asian', čhedə' bachachyenchgüeine' šə gałə' soe' Jerosalennə' par ža lnj Pentecostesən'.

Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə blao che beṇə' ca' chso'elao' Jesocrisṭən' Efeson'

¹⁷ Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' chasə'ədopə chəsə'əžag so'elao'güe' Jesocrisṭən' Efeson'. ¹⁸ Na' catə' besə'ala'aque'ena' Pabən' gože' lega'aque': —Nezczele ca' güennə' babena' entr le'e dezd catə'ən bida' Asian' de'e neche. ¹⁹ Gwzoa' bena' xšin Diozən' do yičj do lažə'a. Bito ben cuina' xen, na'

zan las gwchežəchgua' chele, na' de'e zan de'e boso'oçhi' boso'osaquə' beñə' Izrael ca' nada'. ²⁰ Bzejni'ida' le'e yogua' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžeba'. Bzejni'ida'an le'e cata'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole. ²¹ Bzejni'itezəda' beñə' zjənaquə beñə' Izrael na' beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael can' chene'e Diozən' yesə'ədiñjəne' xtola'əga'aque'ena' na' can' cheyałə' so'onlilažə'e Xancho Jesocristan'. ²² Na' na'a yeya'a Jerosalennə' chedə' babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que chonan byen yeya'a, na' bito nežda' bin' gaquə çhia' na'. ²³ Con de'en nežda' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədola'a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e çhi' saca'a. ²⁴ Bito çhi' yichja' che yogua' de'e ca' çhi' saca'a. La'añə'əczə šə so'ote' nada', chzanczəda' yełə' mban çhia'anə'. Çhi' yichja' ša'alao gona' yogua'əloł de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichjla'aždaogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocristan' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə catequan' nži'ilažə' Diozən' beñəçhən' na' çhixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

²⁵ Nadan' bzejni'ida' le'e ca naquən' chnabia' Diozən' con nota'ətezə beñə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga. ²⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dołə' napa' nada' šə nole cuiayi'. ²⁷ La' baçh bzejni'ida' le'e yogua'əloł de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a. ²⁸ De'e nan' ža cuec yichjle che yogua'əloł de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiquə'əchlə beñə' chəsə'ədoəpə chasə'əžag chso'elaogüe'e Xancho Jesocristan' de que cheyałə' yoso'ozenague' çhei. Legon ca' chedə' Xancho Jesocristan' bnežjw cuine' gwđixjue' xtola'əchon' cata'an gwso'ot beñə' le', na' Spirit che Diozən' bagwleje' le'e par əgğüia əgwyele yeziquə'əchlə beñə' chso'onlilažə' Jesocristan'. ²⁹ Nežda' catə' cuich zoa' len le'e la'ac beñə' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niçh cuejyichjle cuich gwzenagle che Jesocristan'. ³⁰ Na' entr le'e yesə'əçhoj beñə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e por dižə' güenlažə' lgua'a dižə' li, se'enene' naole de'en yoso'osed yoso'olo'ine'. ³¹ De'e na'anə' legapə cuidad niçh cui no yesə'əxoayag le'e. Na' ležjza'alažə' de que šon iz bagwzoa' bsd blo'ida' le'e na' gwñeyoida' le'e teža na' še'elə' na' xte bcuežən nada' por le'e.

³² Na'a ža beñə' bišə', Diozən' gwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən' na' xtiže'ena' əgwzejni'ichən le'e can' nži'ilažə'e le'e. Xtiže'ena' gaquəlenən le'e sotezə sole gonlilažə'əle Jesocristan' na' leczə gaquəlenən le'e par niçh žjəyazole len Diozən' txen len yeziquə'əchlə beñə' ca' bagwleje' Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. ³³ Bitonə' selažə'a bi de'en de che beñə', nic xmechga'aque'ena' na' ni xala'anga'aque'. ³⁴ Nezczele ni'a na'a bgona' žin par niçh bžel bi de'en byažj de'en bçhinda' txen len beñə' ca' gosə'anitə' len nada'. ³⁵ Na' beña' žinə' ca' par niçh leczə blo'ida' le'e can' gonle gaquəlenle beñə' ca' çhac falt bi de'en chəsə'əyazjəne'. Na' žjsa'alažə'əle xtižə' Xancho Jesocristan' de'en gwne': "Mbalazəch zocho cata' chnežjwcho bi de'en chnežjwcho beñə' cle ca cata'an chso'one' chio'o bi de'en chso'one'."

³⁶ Na' beyož be'e Pabən' dižə'an bzo xiben' txen len yogua' beñə' ca' gwso'one' orasyonə'. ³⁷ Na' yogua'aga'aque' gosə'əbežçhüe' che Pabən' na' gosə'əyele'ene' na' gwsa'ogüe'ene' bxiid. ³⁸ Nach ja'aclene' le' gan' beyo'e lo'o barcon'. De'e juisy de'e gwsa'aque'ne' de'en gože' lega'aque' de que ni yešlaszə cuich yesə'əle'ine' le'.

21

Pabən' beyeje' par Jerosalennə'

¹ Beyož bzeišazə ljuežjto' dižə' len beñə' ca', na' beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' liçha bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo bežzinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas na' bezsato' na' bežzinto' Patarə. Na' bechojto' lo'o barcon'. ² Na' to jəyetilzato' chza' yeto barcw yoblə chza'an šəjan Fenisia na' beyo'oto' lo'ina'. ³ Na' lao zjəyedato' lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne' Çhipre, çhi'in na'acho yeglə. Na' bedeto' zjəyedato' gan' mbane Siria. Nach cata' bežinto' Tiron' gan' bosyo'oletje' yoa' de'en zonsa'anə' na' beyetjto'. ⁴ Na' jəyediljto' gan' nitə' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan', na' cata' beželetə' gan' nite'ena' bega'anlenga'actə'one' to xman. Nach gwsa'ata'əyoine' Pabən' cui šeje' Jerosalennə' chedə' Spirit che Diozən' babzejni'in lega'aque' de que gaquə de'en gac che' Jerosalennə'. ⁵ Na' cata' beza'ato'ona' do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque' len neto' cho'a syodan', nach bzo xibto' bento' orasyonə' len lega'aque' cho'a nisdə'onə'. ⁶ Beyož na' bzei ljuežjto' dižə' nach beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque' zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷ Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto' gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na' jəlanə'əto' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan' Tolemaidan' na' gwzoto' len lega'aque' tža. ⁸ Na' beteyo beza'alento' Pabən' na' bežinto' Sesarean' na' jəyega'antə' liž Lipən' ben' naquə txen len beñə' ca' yexop zjənaque' comisyon che beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan' Jerosalennə'. Na' Lipən' zotezə zoe' cho'e dižə' che Jesocristan'. ⁹ Lipən' nitə' tap xi'ine' no'ol güego' na' choso'ozenebo' beñə' bi de'en bagož Diozən' lega'acbo'. ¹⁰ Zan ža gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə' bla' to beñə' Jodean' beñə' le Agabo. Chzenene' beñə' bi

de'en bagož Diozən' le'. ¹¹ Na' catə' ble'enə' gwɲabe' doxpəy Pabən' na' bçhejən ɲi'a ne'e ca' na' gože'ene': —Spirit çhe Diozən' babžejni'in nada' de que beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' yoso'oçheje' ɲi'a na'o ca' can' babçhej ɲi'a na'anə' len doxpəyo' nga, nach so'one' le' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹² Catə' beyož beneto' can' gwna Agabən', neto' len beṇə' Sesarea ca' gotə'əyoito' Pabən' par cui šejache' Jerosalennə'. ¹³ Nach Pabən' gwne': —Bito cuežle chia' o gonle ca' soa' trist. Nada' zocza' par əcheja' na' gata' Jerosalennə' laogüe de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁴ Na' gocbe'ito' bito bi gaquə gonto' par cui šeje' Jerosalennə', na' bitoch bi gožto'one', con gožto'one': —Gaquə con de'en əṇa Xançon'.

¹⁵ Nach beyo'eni'ato' beza'ato' zjədato' par Jerosalennə'. ¹⁶ Na' gwsa'ac to çhopə beṇə' Sesarea ca' chso'onlilažə' Jesocristən' len neto' na' entr lega'aque' len to beṇə' Chipren' ben' le Mnason. Bagoc zan iz chonlilaže'e Jesocristən', na' bazo liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato' zjəsoto' liže'ena'.

Pabən' bežine' Jerosalennə' na' jəlane'e Jacobən'

¹⁷ Na' catə' bežinto' Jerosalennə' beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə' besyə'əbeichgüeine' na' boso'oguape' neto' diox. ¹⁸ Na' beteyo gwyejlento' Pabən' žəyeto' Jacobən' na' bžinto'onə' bazjəndopə zjənžag yoguə' beṇə' golə beṇə' blao çhe beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na'. ¹⁹ Nach bguap Pabən' lega'aque' diox na' beyožən' be'elene' lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca' naquən' baben Diozən' par niçh zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'onlilaže'e Jesocristən' gan' be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰ Na' catə' beyož boso'ozenague' de'en gož Pabən' lega'aque' nach gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwse'e Pabən': —Beṇə' bišə' nezdə' de que zan mil beṇə' Izrael ca' bagwsə'onlilaže'e Jesocristən' na' yoguə'əlole' chsa'acquene' chonən byen ɲaoch costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ²¹ Na' bazjənenene' rson de que lei' chdao' chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael ca' ž'e'e zita' de que cuich cheyałə' yesə'ənaogüe' costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Le'egatezə ca' bazjənenene' rson de que chsed chlo'ido' cuich cheyałə' yoso'ozoe' xi'inga'aque'ena' seŋy de'en ne' sirconsiŋionnə' can' naquə costombr chechon'. ²² ἸΝαχα gaquən' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'ənezene' de que baçh zo' nga de'e yoblə. ²³ Quinga goncho. Nita' tap beṇə' əga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' na'a chse'enene' so'one' complir ca de'en zjənone' lyebe. ²⁴ Gwçhe'ega'aque' yo'odao' əblaona' na' gono' txen len lega'aque' chixjo' bia ca' əgwnežjwle bçoxən' gote'. Gono' ca' par niçh yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən' na' techlə gwaquə əgwžib yiçhjga'aque'ena' ca costombr checho de'en de beyož goncho complir lyeben'. Gono' ca' len lega'aque' par niçh yoguə'əlo beṇə' əsa'ache'ine' de que chono' can' na leina' na' de que bito chzo'on ca'alə can' chsa'əne'. ²⁵ Babzojto' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ga yoblə beṇə' ca' zjənaquə beṇə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaquetu' cui cheyałə' so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en chsa'əne' naquən' che lguə'a lsaquə'an chse'ejɲi'alazə' beṇə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' š'i'ib. Na' lecəə gožga'acto'one' cui yesə'əgo' o xtoga'aque'.

Gosə'azene' Pabən' yo'odao' əblaona'

²⁶ Beteyo gwza' Pabən' gwçhe'e beṇə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaona' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bçoxən' gwdixjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilazə' niçh yoso'onežjue' bçoxən' bia ca' gote'ena'.

²⁷ Na' baçh zan gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'əxi' chesyə'əyache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaona'. Na' besə'əle'i bałə beṇə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach boso'ota boso'one' beṇə' ca' nita'anə'. Nach gosə'əzene' Pabən'. ²⁸ Gwsə'osya'adie' gosə'əne': —Le'e beṇə' Izrael, ledogaquəch tozə. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' beṇə' de que bito naccho beṇə' güen na' de que bito bi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nic yo'odao' əblao checho nga. Na' na'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə çhe Diox chechon', babže'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'.

²⁹ Gwsə'one' xbabən' ca' chedə' antslə besə'əle'ine' Pabən' lao' syodan' chdalene' to beṇə' Efeso le Trofimo na' gwsə'acquene' gwçhe'ene' lo'o yo'odao' əblaona'.

³⁰ Na' gwsə'onchgüe' zda žne. Nach le'e besə'ədobte beṇə' zan cho'a yo'odao' əblaona' nach gwsə'e gwsə'oxe'e Paban' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaona', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'. ³¹ Na' baçhcžə chso'ote'ene' catə' bžin rsonnə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlan'. ³² Nach le'e gwza'ate beṇə' gwnabia'anə' gwçhe'e soldad ca' na' capitan ca', əzja'acse'e gan' ža' beṇə' zan ca'. Na' catə' beṇə' ca' chso'ot Pabən' besə'əle'ine' bachsa'əžin beṇə' gwnabia'anə' len soldad çhe' ca' gan' nite'ena', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'. ³³ Nach catə' bžin beṇə' gwnabia'anə' gan' ža' beṇə' ca', bene' mendad gwsə'oxə' soldad çhe' ca' Pabən' na' boso'oçheje'ene' çhopə gden. Nach gwnabene' beṇə' ca' ža'anə' bi le be'ena' na' bin' none'. ³⁴ Na' gwsə'osya'adia beṇə' ca' ža'anə', na' gwde gwde gosə'əna to toe', na' gwdecəə cui

gwyejni'i beñə' gwnabia'anə' bixaczxan' chac tant scañdl chso'one'. Nach bene' mendad gosə'əche' soldad che' ca' Pabən' cuartelən'. ³⁵⁻³⁶ Nach yogua' beñə' zan ca' jəsə'anaogüe' lega'aque' chso'osye'e chso'one' to scañdl juisy. Na' catə' besə'əzine' cho'a scaler che cuartelən' gosə'əlen soldad ca' Pabən' cheda' ne'e gwse'enche beñə' ca' yoso'onize'ene' na' yogue'e gwso'osye'e gosə'ane': —Le'e gote'.

Pabən' be'e dižə' lao beñə' ca' zjənžaguən'

³⁷ Na' bach chso'e len Pabən' lo'o cuartelən' catə'əczla gože' beñə' gwnabia'anə': —¿Eguagua güe'elena' le'e to čopə' dižə'?

Nach beñə' gwnabia'anə' gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego? ³⁸ ¿Ecagua len' beñə' Egipto ben' gwda btob tap mil beñə' güet beñə' bat ngaza na' gwče'e lega'aque' latjə dašən' gan' chso'one' contr gobiernən'?

³⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Caguə le' nada'. Nada' naca' beñə' Izrael na' laža'anə' naquən to syoda blao gan' mbane Silisia de'en nzi' Tarso. Benšga goclen be' latjə güe'elena' beñə' quinga dižə'.

⁴⁰ Nach beñə' gwnabia'anə' gože'ene' ya'o. Nach Pabən' gwzeche' lao scalerən' na' bene' seŷi len ne'ena' par ni'tə' beñə' ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'ena', na' legosə'anitə'atie' žizə. Nach gwzolaogüe' be'e dižə'an len lega'aque' dižə' ebreo.

22

¹ Gože' lega'aque': —Beñə' bišə' legwzenag ca naquə rson chia' nga gwzoa' laolen'.

² Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon' choe' Pabən', gosə'anitə'əche' žizə. Nach Pabən' gože' lega'aque': ³ —Nada' naca' beñə' Izrael. Golja' syoda Tarso gan' mbane Silisian' pero bida' syoda nga na' ni gwcha'ogua'. Na' bse'da' len to maestr əblaon' be'ena' le Gamaliel. Le' bzejni'ine' nada' cuaselol can' na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na' godca' lechguale chona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' cayanə'əczən' le'e chaquele chonle na'a. ⁴ Na' blagzejə blagzida' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən'. Go'onda' gotga'aca'ane' na' gwxena' beñə' byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə' le' gwče'ega'aca'ane' gwze'e ližyan'. ⁵ Beñə' gwnabia' che bəxoz ca' na' yoguə'əlol beñə' golə beñə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjənezene' can' bena'. Lega'aque' gwso'one' yiš de'e bexa'a əzya'a Damascon' par nič gaquə sena' balteza beñə' chso'onlilažə' Jesocrisən' par che'ega'aca'ane' Jerosalen ni gonga'acto'one' castigw.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bemb'i'e Jesocrisən'

⁶ Na' goquən' lao əzya'a Damascon' na' mer do gobiz bazon əžina'anə' catə'əczla to be'eni' juisy de'en za' yoban' gwyechjan nada'. ⁷ Xte bgüixa' lao yon' na' benda' to beñə' gože' nada': “Saul, žbixchen' nga nlagzejə nlagzido' nada' quinga?” ⁸ Nach božia'an goža'ane': “¿No le' Señor?” Nach gwne': “Nada' Jeso'os beñə' Nasaret. Nadan' nlagzejə nlagzido'.” ⁹ Beñə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osan' nada'. ¹⁰ Nach goža'ane': “¿Bin' cheyalə' gona' ža Xana?” Nach Xana' Jeso'osan' gwne': “Beyas na' gwyejteza Damascon', na' to beñə' zo na' əne' le' bin' cheyalə' gono'.” ¹¹ Nach be'eni'inə' xte benən ca gwčhola', nach beñə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹² Na' Damasco na' zo to beñə' le Ananias beñə' cho'elaogüe'e Diozən' do yičj do laže'e can' na' lei chechon', na' yoguə'əlol beñə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən' de que naque' beñə' chon de'e güen. ¹³ Ananiasən' bide' bedənie' nda' na' catə' ble'ena' gože' nada': “Saul biša'a, bele'i'.” Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'. ¹⁴ Nach gože' nada': “Diozən' ben' cho'ela'ocho, ben' leczə gwso'elao' de'e xaxta'ocho ca', bagwleje' le' par nič bable'ido' Xi'ine'ena' ben' naquə le'ezelaogüe beñə' güen. Bagwleje' le' par nič babendo' be'elene' le' dižə', na' par nič šejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'. ¹⁵ Go'o xtiže'ena' len beñə' zan beñə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'. ¹⁶ Na' na'a ža, bito cuezacho'. Yo' par nič cho'o'nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocrisən' ənabdo'one' yeya'a yeyibe' yičjla'ažda'ogo'ona'.”

Pabən' be'e dižə' can' goquə jəsed jəlo'ine' beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael

¹⁷⁻¹⁸ Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwya'a lo'o yo'odao' əblaonə' jena' orasyon na' lao chona'anna' ble'idaogüe'eda' Jesocrisən'. Na' gože' nada': “Na'atec na'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag beñə' quinga čho' ca' naquə dižə' de'en go'o čhia'.” ¹⁹ Nach goža'ane': “Xana', zjənezczaga'aquene' de que nada'anə' gwya'a to to yo'odao' ca' na' jetəjtina' beñə' ca' chso'onlilažə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya. ²⁰ Le'egateza ca' lencza' naquəto' txen na' gwyazlažə'əchgua' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižo'ona', na' nada' gwđapa' xadon che beñə' ca' gwso'ot le'.” ²¹ Pero Jesocrisən' gože' nada': “Bchoj la' əselə'a le' zita' par go'o xtižə'anə' len beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael.”

Pabən' be'elene' beñə' gwnabia' che soldad ca' dižə'

²² To ca'atə'əzə bosə'ozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e got be'enə'. Bito cheyalə' soche' yežlyon'.

²³ Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte bosə'ozalə' xaga'aque'enə' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' bosə'ozalə'en. ²⁴ Cata' ble'i beṇə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'enə' nach bene' mendad yesə'əyine'ene' yid sot ničh gü'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a beṇə' ca' contr le'. ²⁵ Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' cats' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: —Segon can' na lein', bito de lsens činle nada' yid sotən' chedə' la' naca' beṇə' nasyon Roma na' niqunə' gatə'əbia' šə bin' nona'.

²⁶ Beyož gože' capitannə' ca' le'e gwyejte' capitannə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gapgo' cuidad ben' gonecho ben' bandolə' la' naque' beṇə' nasyon Roma.

²⁷ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gwyeje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' žalə beṇə' nasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Beṇə' nasyon Roma nada'.

²⁸ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gwxaquə'ada' nada' par ničh naca' cuent len beṇə' nasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' beṇə' nasyon Roman'.

²⁹ Nach beṇə' ca' banits' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuite'enə', na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' chedə' Pabən' gosə'ənezene' bito de lsens len lein' par yoso'ocheje' notə'ətezə beṇə' naquə beṇə' nasyon Roman' šə cuiṇə' čhoglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zeche' lao beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən'

³⁰ Nach beteyo beṇə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' par ničh ənezene' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə beṇə' gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23

¹ Nach Pabən' bgüie' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngü'e lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nezdə' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

² Nach Ananias ben' naquəch bχoz əblaonə' bene' mendad len beṇə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'enə'. ³ Nach Pabən' gože'ene': —Diozən' goṇe' le' castigw, goxoayag. Le' čhi'o nga par gono' yelə' jostis čhia'anə' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benližo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

⁴ Nach beṇə' ca' zjənitə' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bχoz əblaoch.

⁵ Nach Pabən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' bito nezdə' šə be'enə' naquəch bχoz əblaoch. Ža'alə nezdə' bito goža'ane' ca', chedə' nyož Xtižə' Diozən' nan: “Bito yoži'o dižə' pesad len beṇə' gwnabia' chelen'.”

⁶ Na' Pabən' goche'ine' de que beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' zjənaque' čhoplə. Balə' zjənzi'e sadoseo na' yebalə' zjənzi'e fariseo por ni che can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Beṇə' bišə' nada' naca' beṇə' fariseo, la' xi'in beṇə' fariseo nada'. Na' zoa' nga chonle yelə' jostis čhia' por ni che de'en chejli'a de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

⁷ Ca beyož gwne' ca' gwzoloa to bžaš entr beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' na' gwsa'aque' čhoplə. ⁸ Goc ca' chedə' beṇə' sadoseo ca' chəsə'əne' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca', na' bito chse'ejle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' beṇə' fariseo ca' chəsə'əne' nita' angl na' spirit na' leczə chəsə'əne' yesyə'əban beṇə' guat ca'. ⁹ Xte bachso'osya'a beṇə' fariseo ca' len beṇə' sadoseo ca' chəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoža' to čhopə beṇə' ca' zjənsed lein' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' fariseo, gosə'əne': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquan güen goncho contr le'. žčhexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'innə' goncho contr Diozən'.

¹⁰ Can' chəsə'ədiļə chəsə'əšaše'enə' xte bach chžeb beṇə' gwnabia' che soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlacozce' Pabən'. Nach beṇə' mendad besə'əžin soldad ca' par besyə'əbejxaxjə' Pabən' ladjo beṇə' ca' na' besyə'əche'ene' cuartelən' de'e yoblə.

¹¹ Na' že' beteyon' bžin Xancho Jesocristən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'o xtiža'anə' Jerosalen nga, ca'acžən' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

¹² Na' beteyon' balə beṇə' Izrael ca' besə'ədobe' par bosə'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' bosə'ozo'e jorament gosə'əne': —Diozən' goṇe' čhi'o castigw šə ye'ej šə gaocho antslə cuiṇə' gotcho Pabən'. ¹³ Mazlə čhoa beṇə' ca' bosə'oxia' so'ot Pabən'. ¹⁴ Nach ja'aque' gan' ža' bχoz əblao ca'

na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' baḅ bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'ej šə gaoto' mientrzə cui gotto' Pabən'. ¹⁵ Na' na'a ža, le'e yedopə legon jont par niḅ le'e len beṇə' l'uežljə ca' ənabele beṇə' gwnabia' che soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš aḅhe'ənəchle šə bi de'e xiŋjan' none'ənə'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

¹⁶ Pero na' zo to bi'i byo che beṇə' zan Pabən', na' benebo' ca' naquən' bazjəngüie' so'one'. Nach gwyeybo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'. ¹⁷ Nach Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwḅhe' bi'i nga lao beṇə' gwnabia' che soldadən'. De to de'e ye'ebo' le'.

¹⁸ Nach capitannə' gwḅhe'e bi'inə' lao beṇə' gwnabia' che soldadən' na' catə' besə'əžine'ənə' gože' beṇə' gwnabia'anə': —Ca naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwnabe' goclen laogua'anə' par niḅ zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to ḅopə dižə' güe'elembə' le'.

¹⁹ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' beḅe'e na' bi'in' na' gwḅhe'ebo' ga cui nonə' bene, nach gože'ebo': —žBin' de ənao' nada'?

²⁰ Nach bi'inə' gožbo' le': —Ca naquə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' baḅ boso'oxi'e yedəsa'əṇabene' le' cuejo' Pabən' gwxe par əseļo'one' gan' chəsə'əadopə beṇə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'ošaš yoso'oḅhe'ene' šə bitequən' none'. ²¹ Pero bito šejli'o chega'aque' chedə' mازلə choa beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'ənao le' tnezən' par so'ote'ene' con šə babnežjw cho'a xtižo'o əseļo'one', na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament gon Diozən' lega'aque' castigw šə se'ej šə sa'ogüe' mientrzə cuiŋə' so'ote'ene'.

²² Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebo': —Cuidad no güe'eleno' dižə' ca' naquə rsonnə' de'en babedəgo'o laogua' nga.

Boso'osele'e Pabən' lao gubernadorən' ben' le Fels

²³ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' goxe' ḅopə capitan che' ca' na' gože' lega'aque' de que cheda ga še'ela yesə'ənite'e probnid len ḅopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac nia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia' cabey nach yechopə gueyoaga'aque' əso'oxe'e lanz par əžja'aque' Sesarean'.

²⁴ Na' lecžə gože' lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia cuiə Pabən', niḅ ca' cui bi gaquə che' lao zjso'ene' lao gubernadorən' ben' le Fels. ²⁵ Nach bzoye' to cart de'e əbgoxe'e lega'aque' par gubernadorən' na' nan:

²⁶ “Señor Gobernador:

Nada' Claudio Lisias chzoja' le' gubernador Felix, əchguapa' le' diox. ²⁷ Ca naquə beṇə' Izrael ca' gosə'əzene' bengə na' bazjəngüie' so'ote'ene' ža'aque' gwyə'a na' gwchi'a soldad ḅhia' ca' par jəyesla'ane' chedə' gwnežda' de que naque' beṇə' nasyon Roma. ²⁸ Na' de'en go'onda' ənežda' bi porən' choso'ocuiše'ene' joa'ane' lao beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' gan' chəsə'ədoḅe'. ²⁹ Nach gwnežda' de que choso'ocuiše' le' por ni che bižə faļt che' len lei chega'aque'ənə', pero bito ənaḅo bi de'e mal none' par so'ote'ene' o gate'e ližyan'. ³⁰ Nach na'a babla' rson laogua'anə' de que beṇə' Izrael ca' baboso'oxi'e yesə'əbe'ənaogüe'ene' par so'ote'ene' na' de'e na'anə' əchseļə'ane' laogo'onə' l'güegwžə. Na' babena' mendad len beṇə' ca' choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə' par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac chega'aque' len le'. Si'ixenšgo' che yoguə'əloļ de'en chñeyoišgüida' le'.

Claudio Lisias.”

³¹ Nach soldad ca' besyə'əbeje' Pabən' can' ben beṇə' gwnabian' mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi' Antipatris. ³² Nach gwyeni'inə' besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ni'e'i jəya'aque' cuartelən', na' poržə beṇə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'. ³³ Catə' besə'əžine' Sesarean' boso'onežjue' gubernadorən' cartən' zjənoxe'əna' nach gwso'one' Pabən' lao ne'e. ³⁴ Na' beyož blab gubernadorən' cartən' gwṇabene' Pabən' ga be'ənə'. Gotə'əbia' de que Pabən' naque' beṇə' Tarso gan' mbane Silisia. ³⁵ Nach gože'ene': —Na' ənežda' šə bi'in ənao' catə' la'ac beṇə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyjue' Pabən' lo'o yo'o gan' chḅe' Rei Erodən' catə'ən chone' yelə' jostisən'.

24

Pabən' be'e dižə' lao gubernadorən' ben' le Fels

¹ Na' catə' baḅ goc gueyə' ža zo Pabən' Sesarean', nach bžin be'en naquəḅ bḅox əblao ben' le Ananias na' nḅhe'e to ḅopə beṇə' golə beṇə' blao na' len to beṇə' le Tertolo beṇə' chac cho'e dižə' lao' lcu'e'. Nach gwsə'ogüe' xyə contr Pabən' lao gubernadorən'.

² Nach gubernadorən' bene' mendad gwyey Pabən' laogüe'ənə' na' Tertolon' gwzolaogüe' chcuiše'ene', che'e gubernadorən': —Si'ixenšgo' Señor Gobernador ca' naquə za'ato' laogo' nga ža, la' de'en zocho binļo juisy naquən por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por ni che can' chnabi'o neto'. ³ Na' gatə'ətezə zoto' syempr nato' choxcwleno'onə' Señor Gobernador, tant chebeito' can' chñabi'o neto'. ⁴ Na' par niḅ cui gonšgüeito' le' zedte, chatə'əyoišgüida' le' əgwzenago' šlož dao' ca' naquə nga əṇato'. ⁵ Ca naquə bengə zo laogo' nga par gono'

yelə' jostis che'enə', baĉh nezetə' de que naque' to beŋə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto' beŋə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' chta chne' neto' par niĉh gaquato' ĉhoplə, la' naque' beŋə' blaö che beŋə' ca' zjənzi' beŋə' Nasaret por ni che de'en ĉəsə'ənaogüe' de'en əbsəd əblo'i de'e beŋə' Nasaretan' gwle Jeso'os. ⁶ Na' de'e mal juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblaö ĉheto'onə' de'en gone'ene' gwže'e beŋə' cui zjənaquə beŋə' Izrael lo'inə'. De'e na'anə' gwxento'one', na' gone'eto' gonto' yelə' jostis che' segon can' lei ĉheto'onə'. ⁷ Pero na' gwyaz Lisias ben' naquə beŋə' gwnabia' ĉhe soldad ca', na' la fuers beque'ene' lao na'ato'onə'. ⁸ Na' bene' mendad de que notə'ətezəto' chene'eto' əgwcuisto'one' cheyalə' əgwcuisto'one' laogo' nga. Guac ənabdo' Pabən' bin' goquə par niĉh ənezdə' ĉhe de'e ca' ĉcuišto'one'.

⁹ Nach beŋə' Izrael ca' nžague'ena' gwsa'aque' tozə gosə'əne' de que le can' naquən. ¹⁰ Nach goberñadorən' bene' seŋy len Pabən' par niĉh əne'. Nach gwzolaogüe' gwne': —Ca naquə nezdə' de que baĉh goc zan iz chono' yelə' jostis che nasyon ga, de'e na'anə' ža chebeida' gwzo rson chia'anə' laogo'onə'. ¹¹ Na'a ĉac šižin žazə gwyə'a Jerosalennə' par əje'elaogua' Diozən'. Na' guaquə ənabga'acdo'one' šə le can'. ¹² Na' bito ənacho ĉacyoža' no beŋə' lo'o yo'odao' əblaona' na' bitonə' yesə'əle'ine' nada' ša'a do lo'o yo'odao' ca' yelə' par žjəta žjənia' beŋə', na' nic lao' syodan'. ¹³ Na' bito bi de so'on beŋə' quinga par yesə'əlo'e de que napa' dolə' ca' n' choso'ocuiše' nada'. ¹⁴ Con nia' le' clar de que ĉho'elaogua'a Dioz ben' gwe'əlo' de'e xaxta'oto' ca', na' naogua' costombr cobə par ĉho'elaogua'ane' de'en ĉəsə'əna zan beŋə' gwlaž ĉhia' ca' zjənaquə costombr mal. Pero bito zjənaquən costombr mal, la' ĉejli'a ĉhe yoguə' libr ca' gan' zjənyoĵ Xtizə' Diozən' de'en bzoĵ de'e Moizezən' na' yeziquə'əchlə beŋə' gwso'e xtiže'ena' cana'. ¹⁵ Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beŋə' guat ca'. Yolis yosbane' beŋə' güen na' beŋə' mal, ca'aczən' beŋə' gwlaž ĉhia' ca' nite'e lez gone'. ¹⁶ Na' zotezə zoa' ĉhi' yichja' chona' can' chene'e Diozən' par niĉh nezdə' lo'o yichjla'aždaogua'ana' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic lao beŋə'əĉən'.

¹⁷ Bagoc zan iz zoa' zita', pero na'a ža babeyedə' Jerosalennə' par bnežjua' mech de'en btoba' par beŋə' yašə' ca' ĉəsə'əyažj ĉəsə'əĉhine' na' jua'a de'e jua'a lo'o yo'odao' əblaona'. ¹⁸ Na' goquən' zoa' lo'o yo'odao' əblaona' babexi' beyacha' can' na lei de'en bzoĵ de'e Moizezən', na' ĉhnežjua' de'e ca' ĉhnežjua' par Diozən'. Ca' chona' catə' to ĉhopə beŋə' Izrael za'ac Asian' bla'aque' gan' zoa'anə'. Bito ənacho nochlə ntopa' na' bitobi scandl chona'. ¹⁹ Na' lega'auen' žals' bda'aque' laogo' nga par yoso'ocuiše' nada' šə bin' ĉhsa'ac ĉhega'aque' len nada'. ²⁰ O beŋə' quinga nitə' nga guac yesə'əne' šə bi de'e malən' nona' catə'anə' boso'odie' nda' lao beŋə' gwnabia' ĉhega'aque' ca'. ²¹ Tozə de'en gwnia' laoga'aque'en, catə'an gožəga'aca'ane': "Ca naquə nga chonle yelə' jostis chia'anə', chonlen ĉhedə' ĉejli'a de que gwžin ža yesyə'əban beŋə' guat ca'."

²² Catə' bene goberñador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone'ene' gone' yelə' jostis ĉhe Pabən' ca orən', ĉhedə' la' banezczene' ĉhe de'en ĉhejle'e ĉhio'o chonlilažə'əĉho Jesocristan'. De'e na'anə' par gwcho'one' ĉhega'auen' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə Lisiasən' ben' naquə beŋə' gwnabia' ĉhe soldad ca' cana' yeyož gwzenaga' ca naquə de'e nga ĉhaole xya nga.

²³ Nach Felsən' bene' mendad len to capitán ĉhe' par beĉhe'e Pabən' gaquəche' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'ətezə chene'ene' na' guaquə žjəsə'əlanə' beŋə' migw ĉhe' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e ĉhyažjene'.

²⁴ Goc to ĉhopə ža beza' goberñador Felsən' Sesarean' catə' bežzine' len no'ol ĉhe'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyalə' gonlilažə'əĉho Jesocristan'. ²⁵ Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyalə' goncho par gaccho beŋə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažə'omalchon' ĉhio'o, na' can' əžin ža catə' Diozən' ĉhoglaogüe'en ĉhe to to ĉhio'o beŋə'əĉ šə noĉho napĉho dolə'. Na' goberñador Felsən' bžebe' xte juisy ca naquə dižə' de'en ĉhoe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə' gwzenaga' na'a. Guaxcza' le' catə' gatə' to latjə ĉhia'.

²⁶ Goberñadorən' goquene' cueze' par niĉh Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'. ²⁷ Ca' ĉac gwde ĉhop iz, na' le'e bžine tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' goberñador. Na' de'en gone'e Felsən' yega'ane' binlo len beŋə' Izrael ca' catə' cuich naque' goberñadorən', de'e na'anə' ze'e yeĉhoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

25

Pabən' ĉho rson ĉhe' lao goberñadorən' ben' le' Festo

¹ Na' catə' bžin Feston' Sesarean' gan' nabi'e, gwzo'e' šonə ža na' gwze'e gweje' Jerosalennə'. ² Nach bžox əblaö ca' na' nochlə beŋə' blaö ĉhe beŋə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene' par boso'ocuiše' Pabən'. ³ Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclen gaquə can' ĉəsə'ənəbe',

gonšgue' mendad əzjsə'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par nich lega'aque' yesə'əbe'enaogüe' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'. ⁴⁻⁵ Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' leczə gože' lega'aque': —Nada' bito yega'ana' Jerosalennə' sino le'e cheza'atia'. Benə' ca' zjənaquə blao entr le'e guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xinjən' non be'ena', guaquə yoso'ocuiš' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisən'.

⁶ Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje' Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisən' na' bene' mendad gwwey Pabən' laogüe'ena'. ⁷ Nach catə' bžin Pabən' laogüe'ena' banita' benə' Izrael ca' za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'echjte' le' na' gosə'əzolaogüe' chosə'əcuiš'e'ene' chosə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'. ⁸ Nach Pabən' bzo rson che'ena' gwne': —Ni tozə fal't cuinə' gapa' len lei che neto' benə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao cheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' chnabia' doxen nasyon Roman'.

⁹ Nach Feston' ca' naquə gone'ene' soe' binlo len benə' Izrael ca' gože' Pabən': —ĴEgüe'endo' sa'o nich gona' yelə' jostis chio'onə' Jerosalennə' ca' naquə yoguə' de'e quinga choso'ocuiš' benə' quinga le'?

¹⁰ Nach Pabən' gwne': —Laogo' len' zecha', banzo Rei Sesarən' le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyalə' gaquə yelə' jostis chia'anə'. Ca' naquə benə' Izrael quinga, le' nezczado' de que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'. ¹¹ Žalə' bi fal't bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyalə' gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca' naquə de'en choso'ocuiš' benə' quingan' nada', notono no zaquə' əgwde nada' laoga'aque'ena'. Na' na'a chnaba' tia' lao Rei Sesarən' nich cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

¹² Nach Feston' len benə' gwnabia' che' ca' yelə' bosə'oxi'e naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə' bagwñabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

¹³ Na' ca' chac gwde to chopə ža catə' Rei Agripan' na' no'ol che' Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəšə'əguape' Feston' diox. ¹⁴ Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə' ca' naquən' chac len Pabən', gože'ene': —Zo to benə' nyixjw Felsən' pres nga. ¹⁵ Na' catə' gwy'a Jerosalennə' bxož əblao ca' na' len nochlə benə' golə benə' blao che nasyon Izraelən' gosə'ənabe' choglaogua'an che' de que nape' dolə'. ¹⁶ Pero na' gožəga'aca'ane' ca' naquə costombr che chio'o benə' nasyon Roma bito gaquə gwdecho benə' sa'aque' castigw sin cui yesyə'ədillaogüe' benə' ca' choso'ocuiš' lega'aque' na' gata' latjə yoso'ozo rson čega'aque' ca' naquə de'en choso'ocuiš'e'ene'. ¹⁷ Na' catə' bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona' yelə' jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'. ¹⁸ Na' beyož bosə'ocuiš' benə' ca' le', ni toza de'en chacda' choso'osbague'ene' le' cui bi gosə'əne'. ¹⁹ De'en chaczə čega'aque' len le', cui chejni'alažə' Pabən' can' chse'ejni'alažə' lega'aque' na' chso'e dižə' che to de'e benə' guat benə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbancze'. ²⁰ Na' nada' ža, cui bežellažə'a bi gona' ca de'en chac čega'aque', nach goža' Pabən' šə chene'ene' yeza'alene' nada' Jerosalennə' par nich gaquə yelə' jostis che'ena' ca' naquə de'e ca' choso'osbague'ene' le'. ²¹ Per na' gwnab Pabən' šejo' gaquə yelə' jostis che'ena' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyejue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

²² Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Lezczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'anə'.

Nach che' Feston' le': —Gwxe əgwzenago'.

²³ Nach beteyon' de'e juisy chacchgua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'e gan' chi' gubernadorən', na' leczə zjəlen benə' gwnabia' che soldad ca' na' yeziqə'əchlə benə' blao che syodan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'. ²⁴ Nach Feston' gwne': —Rei Agripan' na' yoguə'əlol le'e ža'ale nga len neto', ca' naquə benga chgüiale nga, benə' zan benə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' benə' ca' ža' nga bagosə'əne' nada' de que benə' mal benga, chosə'ənabe' de que cabich cheyalə' əban benga yežlyon'. ²⁵ Pero na' chgüia' nada' de que bito bi bi none' par choglaogua'an gate', na' bagwñabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bach goža'ane' šejo'ena'. ²⁶ Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bach gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripan', par nich na' yeyož əgwzenagcho che' na' gata' de'e gwzoja'. ²⁷ La' chacda' bito bi rson napa' con əgwselə'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

26

Pabən' bzo'e' rson che' lao Rei Agripan'

¹ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə nio' par əgwzo' rson chio'onə'.

Nach Pabən' bze ne'en lao benə' ca' gwzolaogüe' bzo rson che'ena' gwne': ² —De'e mba juisy nga bagoc chia', Rei Agripan', ca' naquə nga de to latjə na'a gwzo rson chia'anə' laogo' nga ca' naquə de'en choso'ocuiš' benə' Izrael gwlaž čecho ca' nada'. ³ Le' nezdə' ca' naquə

costombr che chio'o beṇə Izrael, na' ca naquə beṇə gwlaž checho ca' chsa'acyože' entr lega'acze'. De'e na'anə ža chatə'əyoišgueda' le' par gapəšgo' yela' chxenlaža' əgwzenago' chia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' cata' cuino' gonlilaže'e Jesocristan'

⁴ Yoguə'əloł beṇə Izrael gwlaž checho ca' zjənezcene' nac gwzoa' dezd gwzoloa bgüego'otia', gwzoa' Jerosalenna' entr lega'aque'. ⁵ Na' zjənezcene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə fariseo, na' neto' beṇə fariseo naochto' yoguə'əloł costombr de'en de ca naquən' chejni'alažə'əcho Diozən' mazəchlə ca nota'ətezəchlə beṇə Izrael. ⁶ Na' beṇə gwlaž checho ca' bachsə'əṇabe' gono' yelə' jostis chia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža cata' Diozən' yosbane' beṇə guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'. ⁷ Beṇə zan lao šižin family che chio'o beṇə Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə compler ca naquə lyeben'. Na' ni che de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə guat ca', de'e na'anə' choso'ocuiš beṇə Izrael ca' nada' Rei Agripa. ⁸ Ži bixchexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'ena' de que Diozən' cholis chosbane' beṇə guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan'

⁹ Antslə nada' godca' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə ca' chso'onlilažə' Jeso'os ben' naquə beṇə Nasaret. ¹⁰ Beṇə zan beṇə Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' bseyjua' ližya segon can' na yiš de'en beṇə'a de'en gwso'on bxož checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blaο. Na' cata' bxož əblao ca' gosə'əchoglaogüe'en so'ote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan' lena' bda' cho'a xtiža'a. ¹¹ Na' de'e zan las gwy'a'a to to yo'oda' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par ničh yoso'ožia yoso'onite'e Jesocristan'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwy'a'a blagzejə' blagzidəga'aca'ane' syoda che nasyon ca' yela'.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristan'

¹² Na' leczə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noxa'a yiš de'en gwso'on bxož checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blaο de'en chon mendad gona' ca'. ¹³ Pero na' lao əzya'a ngua'a nežən' ca' do gobiz cata'əczla ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bnitlaon be'eni' che bgüizən' na' to gwyechjzən nada' len beṇə' ca' žaga'ana'. ¹⁴ Na' xte bgüixə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' cata' benda' to beṇə' chne' dižə' ebreo gwne': "Saul, žbixchen' nlagzejə' nlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi' cuino' can' chac che to go'on bian' chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'." ¹⁵ Nach bolgüizə'ane' chapa'ane': "ŽNo le' Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzejə' nlagzido'." ¹⁶ Pero na'a beyas la' bach bloe' laogua' le' par ničh gono' xšina'ana' na' go'o dižə' che yoguə'əloł de'e quinga bach ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' cata' yozloe' laogua' le'. ¹⁷ Na' na'a əselja'a le' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' bito gua'a latjə no go' le', ni beṇə' Izrael na' nic beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁸ Eselja'a le' par ničh əgwzejni'ido' lega'aque' nac so'one' par ničh šo'o be'eni' chia'ana' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' yesə'əbejyichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'ena' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nitlao xtolə'əga'aque'ena', na' əsa'aque' t xen len yoguə'əloł beṇə' ca' yela' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocristan' le'

¹⁹ Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca' naquə de'en bzejni'i Jeso'osən' nada' len de'en ble'idaogüe'eda'. ²⁰ Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beṇə' ca' ža'ana' che Jesocristan', na' leczə ca' Jerosalenna' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwdixjue'iga'acda'ane' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' na' yoso'ozenague' che Diozən', na' so'one' ca' gachia' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'. ²¹ Na' por ni che de'en chzejni'ida' beṇə', de'e na'anə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' lo'o yo'oda' əblao chechon' na' gwsa'aclaže'e so'ote' nada'. ²² Pero na' Diozən' zocze' chaclene' nada' par ničh zocza' cho'a xtiže'ena' xte ža neža len yoguə'əloł beṇə', la'ana' bi'i xcuida' na' la'ana' beṇə' golə. Bito nācho bilə bagwnia' sino ca de'en gosə'anacəz de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' can' gwna de'e Moizežən' che de'en za' gaquə ca' tyemp chega'aque'ena'. ²³ Gwso'e dižə' de que Cristən' ben' selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' cheyalə' saquə'əzi'e na' le' gaque' beṇə' nech yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' cuich gate'. Na' leczə gwso'e dižə' de que Cristən' gwzenene' chio'o naccho beṇə' Izrael na' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael naquən' goncho par ničh šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

Pabən' gone'ene' gone' par ničh Rei Agripan' gonlilaže'e Jesocristan'

²⁴ Na' ca' cho'e dižə'əna' par chzo rson che'ena' cata'əczla gwne Feston' zižjo gože'ene': — Chac tonton' Pab. De'e tanttec chsedo' na'anə' bach chac tonto'.

²⁵ Nach Pabən' gože' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižə' lin' cho'a na' de'e yejni'ana'. ²⁶ Ca' naquə Rei Agripa nga, nezene' che de'e quinga cho'a dižə' chei na' de'e na'anə'

cho'a dižə'ən clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi n̄acho cui n̄ezene' che' de'e ca', la' caguə goquə de'e ca' do gazə zo bižə' de'e ngašə'əna'. ²⁷ Le' Rei Agripa, ʒəchejli'o ca naquən' bos'o'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana? Nada' n̄ezda' de que chejli'o.

²⁸ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': — ʒEchacdo' len to ʒhopə bi'in bagwna'onə' gonlilažə'ətia' Jesocristan'?

²⁹ Nach Pabən' gože'ene': — Chona' orasyon lao Diozən' de que šə to ʒhopə dižə' o šə zan dižə' de'e bagwnia' le', le' na' yoguə'əlo' beṇə' ca' choso'ozenag can' əṇia' nga so'onlilažə'e Jesocristan' can' chonlilažə'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

³⁰ Na' beyož gwna Pabən' ca' bežoža' Rei Agripan' len no'ol che' Berenisen' na' len goṇnador Feston' na' beṇə' ca' gosə'əbe' len lega'aque'. ³¹ Nach bežəše' jəsyə'adobe' ga yobla nach gwse'e ljuežje': — Bito ənacho bi chon benga de'e zaquə' gate' o gate'e ližya.

³² Nach Rei Agripan' gože' Feston': — Guaquə yezan benga žalə' cuiṇə' nabe' tie' lao Rei Sesarən' par gone' yelə' jostis che'enə'.

27

Boso'osele'e Pabən' Roman'

¹ Nach bos'o'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian' tla'o nis. Na' Pabən' len yeto ʒhopə pres ca' gwsa'aque' lao na' to capitan beṇə' le Jolio. Naque' capitan che zan soldad che rein' beṇə' zjənzi'e "Batallon Augusto". Na' nada' Locas zoa' len Pabən'. ² Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e za' Adramitio par əžina' Asia. Na' za'alēn Aristarcon' neto'. Naque' beṇə' syoda Tesalonica de'en chi' gan' mbane Masedonian'. ³ Beteyo bžinto' Sidonnə' na' Jolion' bencze' güen len Pabən' be'e latjə par gwyeye' gan' za' beṇə' migw che' ca' par bos'o'onežjue'ene' bi de'en byažjene'. ⁴ Na' gozsa'ato'onə' na' zdato' to lcue'ej latə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Čhipre, chedə' be'ena' chehčjən clelə, na' yežlyo na'anə' bcue'ejən neto' len be'ena'. ⁵ Na' beyož gwdeto' lao nisdə'o' de'en de cho'i gan' zjəmbane distrit ca' de'en zjənzi' Silisia na' Panfilia nach bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en chi' gan' mbane distrit che Lisia.

⁶ Na' na' bžele capitannə' to barcw de'en za' syoda Alejandria na' chza'an šejən Italian', na' bene' mendad gwyo'oto' lo'inə' na' lenczə' le'. ⁷ Nach gwza'ato' zdato' lao nisan' de'e yobla. Zan ža zdato' šo'olažə' na' do canə gwdeto' galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por ni che can' gwyechj be'ena' de'e na'anə' cui be'en latjə šejto' licha na' de'e na'anə' gwcua'ato' zdato' to lcue'ej yelatə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Creta, part de'en zo galə'əzə syodan' de'en nzi' Salmon, la' na' cuiotec gwyechj be'ena' fuert. ⁸ Na' zdato' do canə to lcue'ejən na' bžinto' ganə' nzi' Buenos Puertos galə'əzə yež de'en nzi' Lasea.

⁹ Na' gocze gwde zan ža zdato' na' bačh chonən zdebə par šejəchto' lao nisan' chedə' bačh bžin tyemp catə' chehčjchgua be' zaguən'. ¹⁰ Na' Pabən' gwṇeyoixe' beṇə' ca' che'e lega'aque': — Chgüia' de que ca naquə' biaj nga naquən' lechguale zdebə na' nxož caguəzə cuiayi' de'en noa' barcon' sino lenczə len na' len yelə' mban checho šə šejəchcho.

¹¹ Pero na' capitan che soldad ca' bzenaguəche' che ben' nsa' barcon' na' che xan barcon' cle ca che de'en gož Pabən' lega'aque'. ¹² Na' latjə gan' zoto' bito naquən par əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyən beṇə' ca' gwsa'aque'ne' šə gaquə güenč sa'ato' na' əžinto' yež gan' ne' Fenise par ničh na' zoto' te de'e zaguən'. Fenisen' naquən puert che Creta gan' cuiotec chehčj be' de'en za' la'alə na' che'ela.

Gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'

¹³ Na' gwzoloa chehčj to be' gol de'e za'ate che'elə, nach beṇə' ca' choso'osa' barcon' gwsa'aque'ne' de que guaquə can' chse'ene'ene', nach gozsa'ato' zdato' lao nisan', zdato' galə'əzə Cretan'. ¹⁴ Pero na' caguə gwža catə' za' to be' gual de'e nzi' Noreste de'e chehčjən contr galən' zda barcon'. ¹⁵ Na' bžiguə'əxaxjən barcon', caguə bi goquəch gonto'. Na' gwlejjichjšazə cuinto' len barcon' nžiguə'ən neto'. ¹⁶ Na' ca' zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi' Claudia de'e chi' lo'o nisdə'onə' gan' cuiotec gwyechj be'ena'. Na' barcw cha'o gan' yo'oto'onə' nxobən to barcw dao', na' canə goc becueto'on lo'i de'e cha'onə'. ¹⁷ Na' ca beyož becueto' barcw da'onə' lo'i de'e cha'onə', na' bchejto' barcon' ryat par gwlo'oto' fuers chei. Na' laogüe de'e bžebto' gaguə'əto' gan' naquə yox, bletjto' lachə' de'en chon par ničh chza' barcon' ničh cuičh bžiguə'ətec be'ena' len. Na' zdato' lao nisan' con can' gwyej barcon'. ¹⁸ Pero na' bžaglaochguato' chedə' gwyechjchgua to be' gual juisy nach beteyo bos'o'əššaze' yoa' ca' nsa'anṇə' bos'o'ozalə'en lo'o nisan'. ¹⁹ Na' ža gwyon žeinə' goclenga'acto'one' beššazəto' šinlaz barcon'. ²⁰ Na' zan ža bito bolo'e lao bgüžən' na' še'elən' ni que zjanla'əzə beljw ca'. Na' de'e tant gwyechjchgua be'ena' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

²¹ Na' goquən' bačh gwža cui chaoto', nach Pabən' gwzože'e ladjo beṇə' ca' na' gwne': — Le'e beṇə', žalə' əbzenagle čhia' catə'an gwnia' cui sa'acho Cretan' bito chac checho quinga žalə' ca' na' bito gwžiyai' šinlazchon'. ²² Pero na' chnia' le'e le'e yebei chedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban čhelen', lete barcw nga cuiayi' in. ²³ Na' ca naquə' cho'elaogua'a Diozən' na' baben

cuina' lažə' ne'enə', de'e na'anə' bablo'e lao angl che'enə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada':
 24 "Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'acəzə' tio' lao Rei Sesarən', na' achnia' le' de que Dioz na'anə'
 gone' par ničh ni to beŋə' ca' za'ac len le' cui sa'at." 25 Na'a ža, le'e yebei, chedə' nezda' de que
 Diozən' gone' par ničh gaquə' can' bagwna anglən' nada'. 26 Pero bia'acəzə' yecho'onən' chio'o
 yo biž de'e nga'an' latə' lo'o nisən'.

27 Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə' na'alə' lao nisda'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel
 beŋə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acbe'ine' de que bačh zdato' serczə' to yo biž. 28 Nach
 boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixe' ca do ja'aquə'ətə' zitjw naquə' nisan', na' beyož
 boso'ochixe'enə' goquən' ši'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixe'en de'e
 yoblə' na' ca oran' goquən' gažə'choa metr. 29 Na' besə'əžbe' žjti'i barcon' vej lo'o nisən'
 nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'ocheje'en zda xni'alei par gwsə'oxə'ən
 barcon' na' bazjəzelaže'e še'eni'. 30 Nach beŋə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acლაže'e yesyə'əxonje'
 na' boso'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue'
 laolei. 31 Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə' beŋə' quinga cuich nite'e lo'i
 nga, ni tocho cui yelacho.

32 Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjənca'a barcw da'onə' na' boso'osane'en.

33 Nach do šbał Pabən' gwzolaogwneyoine' beŋə' ca' de que cheyalə' sa'ogüe', che'e
 lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole. 34 Na'a ža, chatə'yoišgueda'
 le'e le'e gao par ničh sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

35 Na' beyož gwne' ca' bexe'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' lao
 yoguə'əloł neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxi'e to pedasən gwzolaogüe' chaogüe'en. 36 Nach
 yoguə'əlołto' bebeicheto' na' leczə' gwdaoto'. 37 Čhopə' gueyoa gyonši'into'onə' ža'ato' lo'o
 barcon'. 38 Na' gwde gwdaoto' con ca beljeto' na' ca naquə' trigon' de'e ne'e zjənsə'e,
 gwsə'ose'en lo'o nisən' ničh barcon' cuich goctequən' ži'i.

Gojx barcon'

39 Na' catə' gwy'e'eni' bito zjənombi'e yežlyon' gan' besə'əžine' pero na' choso'ogüe'e de
 to latjə ga žia nisan' žizə' na' bade to lašə' de'e naquə' porzə' yox. Nach gwsa'aque' tozə'
 par ničh žjəche' barcon' lašə' lao yoxən'. 40 Nach gosə'əchogue' do che ancla ca' na'
 gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o nisən'. Nach boso'oseže' do de'en boso'ocheje' yag de'en chsa'
 barcon' liča na' bosə'olise' lachə' de'en zo yichjen' par bžigua' be'enə' len, nach əzja'aque'
 cho'a nisan'. 41 Pero na' jəsə'ədi'e ga chedił nisda'onə' len to de'e yoblə', na' jšo'o laogüen'
 lo'o yoxən' na' caguə' goquə'ch tan. Na' nisən' gwzolaogwzoxən' xni'eina' de'e tant fuers
 nsa'an. 42 Nach gwsa'acლაžə' soldad ca' so'ote' pres ca' ničh ni toje' cui yesyə'əxoe' lao nisan'
 na' yosyo'oxonje'. 43 Pero na' capitannə' gone'ene' yosle' Pabən' na' bžone' ca' naquən'
 bachsa'acლაžə' soldad ca' so'one', nach bene' mendad len pres ca' šə' noe' chac chxoə' lao
 nisan', guaquə' lega'actequē' yesyə'əxite'e lao nisan' na' yesyə'əchoje' yo biž. 44 Na' bene'
 mendad de que beŋə' ca' cui chac yesə'əxoa lao nisan' yoso'ochine' no yagla' o bichlə' šinlaz
 barcon' par yesyə'əxoe' lao nisan'. Ca' gwsə'one' na' yogue'e besə'əžine' binlo yo bižən'.

28

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

1 Na' catə' beyož bžin yoguə'əto' yo bižən' gwnezetə' de que latjənə' nzi'in Malta na' naquən
 to yežlyo de'en nga'an' latə' lo'o nisən'. 2 Na' beŋə' ca' ža'ana' mbachgua gwsə'elaogüe'e neto',
 boso'oxene' to yi' xen na' gwsa'axe' yoguə'əlołto' gan' nite'enə' chedə' bagwzolaogw yejon' na'
 chacchga zag. 3 Nach Pabən' btobe' xonj xis na' lao chcue'en lao yi'inə' be'chojczlə' to beł' bia
 benen lo'inə' na' gwdi'inəb ne'enə' xte golə'əditəb. 4 Na' choso'ogüia beŋə' ca' nalə'ədit bełən'
 na' Pabən', nach gwse'e lježje': —De'e li bengə' naquə' beŋə' güet beŋə'. Bačh bele' lao nisən'
 pero na' Diozən' bito cho' le' latjə abane'.

5 Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə' ničh bexopə' bełən' na' bito bi goquene'. 6 Nach beŋə' ca'
 bačh chəsə'əbeze' bat solao gata' Pabən' yi o əbixə'cle' to de repentzə' gate'. Na' ca' gosə'əbeze'
 sša'na' choso'ogüe'e bito bi bi chaquene' nach gwsə'one' xbab yoblə' chəsə'əne' de que naquə'
 to beŋə' cheyalə' šejni'alaza'əcho.

7 Beŋə' blao che doxen Maltan' le' Pobljo na' de bien che' gałə'əzə, na' mbachgua
 be'elaogüe'e neto' na' gwzoto' šonə' ža len le'. 8 Na' goquən' xa Pobljon' de' cam chacšene'ne'
 yo'e de'e la na' che'ine' yiz chen. Nach Pabən' gwyo'e gan' de'enə' na' beyož bene' orasyon
 gwxoə' ne'enə' yichj beŋə' güe'enə' na' beyone' le'. 9 Beyož bene' ca' yeziquə'əchlə' beŋə' ca' ža'
 latjən' beŋə' chsa'acšene leczə' bda'aque' na' beyone' lega'aque'. 10 Na' beŋə' ca' de'e zan de'e
 gwsə'one' cheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'ože'e lo'o barcon' yoguə' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

¹¹ Bega'anto' Maltan' šon bio' nach gwza'ato' zjæzdato' lao nisæn' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwleżæ latjæn' mientr gwde de'e zaguan'. Na' mben le'e barcon' lgua'a lsaqua' ca' zjænzi' Castor na' Polocs. ¹² Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šonæ ža. ¹³ Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'anto' tža. Na' gwzolao chechj be' de'en za' che'elæ, na' beteyo bežžinto' ganæ nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'. ¹⁴ Na' bežagto' beņæ' ljuežjto' ca' chso'onlilažæ' Jesocrisæn' Poteoli na' gosæ'ņabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdena' gwza' ni'ato' par zdato' Roman'. ¹⁵ Pero na' antslæ ze'e žinto' Roman' gosæ'ņeze beņæ' ljuežjto' ca' ža'ana' de que æžinto' na' bedasæ'æleze' neto' latjæ gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' Šonæ Ranš. Na' catæ' ble'i Pabæn' lega'aque', be'e yelæ' choxcwlen che Diozæn' na' bebeine' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enæ'. ¹⁶ Na' ca bžinto' Roman' capitannæ' bene' pres ca' yela' lao na' beņæ' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabæn' gotæ' lsens soe' ca'azæ na' gwzo to soldad gwdapæ le'.

Pabæn' be'e xtižæ' Jesocrisæn' Roman'

¹⁷ Na' goquan' beyon ža Pabæn' goxe' beņæ' blao che beņæ' Izrael ca' ža' Roman' na' catæ' beyož besæ'ædobe'enæ' gože' lega'aque': —Beņæ' bišæ', bito ņacho bi bena' contr beņæ' gwlaž checho ca' o contr costombr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beņæ' Roma ca'. ¹⁸ Na' beņæ' ca' beyož gosæ'ņabyože' gwsa'aclaže'e yoso'osane' nada' chedæ' cui bi bi xtoļa'a de par ņacho gata'. ¹⁹ Pero na' beņæ' gwlaž ca' ža' Jerosalennæ' bosso'ožoncze' par yoso'osan beņæ' ca' nada'. De'e na'ana' benæn byen gwnaba' tia' lao Sesaræn', pero bito ņacho gua'a part beņæ' gwlaž chia' ca'. ²⁰ Na' de'e nin' chac bačh goxa' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižæ'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyæ'āban beņæ' guat ca', balæ beņæ' gwlaž checho ca' gosæ'azene' nada' na' bosso'ocheje' nada' gden bi.

²¹ Nach beņæ' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ņe'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižæ' šæ bin' chac len le', na' notono no beņæ' gwlaž ņe'e la'ac yesæ'ņe' mal chio' o asa'ogüe' xya contr le'. ²² Pero na' chaqueto' güenczæn' yenetæ' go'o dižæ' ca' naquan' chono' xbabæn', la' neto' ņezeto' doxenļæ chæsæ'ņe' contr le'e chejle'ele che Jesocrisæn'.

²³ Na' bosso'ožie' bia' to ža par žjæsæ'aye' le' na' beņæ' zan zjænaque' ja'aque' gan' zo'enæ'. Nach Pabæn' be'e dižæ' len lega'aque' can' chon Diozæn' chnabi'e notæ'ætezæ beņæ' chso'e latjæ. Na' bzejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezæn' na' can' na de'en bosso'ožoj de'e profet ca' beņæ' ca' gwso'e xtižæ' Diozæn' cana' par nič se'ejle'e che Jeso'osæn'. Bedo ža be'e dižæ'æn len lega'aque'. ²⁴ Na' balæ beņæ' ca' gwse'ejle'e ca' naquæ dižæ' de'en be'enæ' na' yebale' cabi gwse'ejle'e. ²⁵ Na' ca' chac gwsa'aque' choplæ, na' bazon yesa'aque' catæ' gož Pabæn' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit che Diozæn' de'e profet Isaiazæn' ben' be' xtižæ' Diozæn' cana' gožæn le' gwzoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

²⁶ Gwyvej gož beņæ' gwlaž chio' ca' de que Diozæn' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',
na' de'e li gwle'ile pero cabi gache'ile bi zejen.

²⁷ Cuicžæ bi rson chazle.

Bačh nažjocžæ yichjla'ažda'olen' na' bito chzenagle dižæ' lin',
bito chonle cas chei, na' nic chejni'ilen, na' ni que chedinjele xtoļa'æle ca'.

Na' de'e na'ana' bito yebeja' le'e xni'a de'e malæn'.

²⁸ Na' le'e cheyalæ' ænezele de que na'a par delant Diozæn' chsele'e beņæ' chæsæ'yixjuie' xtiže'enæ' len beņæ' ca' cui zjænaquæ beņæ' Izrael par nič yoso'ozenague' che' na' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malæn'.

²⁹ Beyož gwna Pabæn' ca' besyæ'æžæš beņæ' Izrael ca' chsa'acyože' xte juisy.

³⁰ Pero na' Pabæn' gwzoe' nya' chop iz to yo'o ga chyixjue' na' gwzocze' gwleze' yoguæ'olol beņæ' jæsæ'alanæ' le'. ³¹ Na' sin cui chaž cui chžebe' na' sin cui no no æbseyjw æbžon gwduxjue'ine' lega'aque' ca' naquan' chnabia' Diozæn' notæ'ætezæ beņæ' chso'e latjæ, na' clar bsed blo'ine' lega'aque' xtižæ' Xancho Jesocrisæn'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Roman'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocrisṭən'. Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par niçh achiyixjui' a de'e güen de'e cobə che'ena'.

² Ca ni'ite ben Diozən' mendad bos'o'ozoj profet ca' Xtiže'ena' ca naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'ena'. ³ De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho Jesocrisṭən'. Jesocrisṭən' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'. ⁴ Na' nezecho de que Jesocrisṭən' leczə naque' doalje Xi'in Diozən' chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'ena' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Diozən'. ⁵ Chonlilaža'a Jesocrisṭən' na' de'e na'ana' Diozən' banoe' chia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca ša' beṇə' so'onlilaža' le' yogua' nasyon na' so'one' can' ne'ena' par niçh si'e yelə' bala'an. ⁶ Na' lenczə le'e gwleje' Jesocrisṭən' par niçh nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilaža' le' na' chso'one' can' ne'ena'.

⁷ Nada' Pab chzoja' cart nga par yogua' le'e nita'əle Roman' ca le'e chaque Diozən' chele. Diozən' gwleje' le'e par niçh nacle laža' ne'ena'. Chona' orasyon par niçh Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjlanə'e beṇə' Roma ca'

⁸ Chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e, na' Jesocrisṭən' chaclene' nada' par chona' orasyonə'. Cho'a yelə' choxcwlen che' ca naquə doxenlə yežlyona' chsoe' beṇə' dižə' de que yogua' le'e chonlilaža'əle Jesocrisṭən'. ⁹ Diozən' nezene' yogua' las catə' chona' orasyonə' chnaba' gaquəlene' le'e. Le'ena' cho'elaogua'a do yichj do laža'a ca de'en chiyixjui' a de'e güen de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'ena'. ¹⁰ Na' chnaba' lao Diozən' güe'e latjə par delana'a le'e na'a. ¹¹ La' zelaža'əchgua' delana'a le'e par dezejni'ida' le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par niçh sole gonlilaža'əchlene'. ¹² Che'enda' delana'a le'e par güe' lježjcho balor nga ngala, chedə' la' le'e na' nada' chonlilaža'əcho Jesocrisṭən'.

¹³ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delana'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par niçh gonchle can' chazlaža' Diozən' can' bajena' entr yeziqə'əchlə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Nežda' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən' len beṇə' ca' ža' syoda, na' len beṇə' yixə' na' leczə ca' len beṇə' chsa'ac letr na' beṇə' cui chsa'ac letr. ¹⁵ De'e na'ana' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'əda' chixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocrisṭən', le'e ža'əle Roman'.

Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che Diozən' par beṇə' chse'ejle'e chei

¹⁶ Diozən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'ena' nsa'an yelə' guac che'ena', par niçh ca' beṇə' chse'ejle' chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən' che'enchgüeine' yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho beṇə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'ana' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən'. ¹⁷ Dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən' chzejni'in chio'o de que Diozən' ne' naccho beṇə' güen laogüe'ena' chedə' chonlilaža'əcho Jesocrisṭən' na' can' choncze' len notə'əteza beṇə' chso'onlilaža' le'. Can' nyoj Xtiže'ena', nan: "Šə chonlilaža'əcho Diozən', le'ena' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena', na' de'e na'ana' guatə'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilaža'əchone'."

De xtolə' benəchən'

¹⁸ Na' Diozən' chlo'ine' chio'o benəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yogua' beṇə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal chega'aque'ena' bito cho'en latjə yesə'əneze beṇə' yoblə de'en naquə de'e li. ¹⁹ Bazjəneze' de'en de de'e guaquə nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yogua'əcho. ²⁰ Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i beṇə' cui chso'elao' Diozən' yesə'ane' cui zjəneze' šə zoe'ena'. La' gwzolaozən dezd cata'an əbxi'e yežlyona' xte ža neža chgüiacho beṇə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'ena'. De'e na'ana' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjanla' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'ena' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'. ²¹ Na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjəneze' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə xbab chega'aque'ena' bito bi zaquə'an na' bazjənchol yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ²² Čhasə'əne' zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'. ²³ Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene',

chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no lgu'a'lsaqua' beṇaḥ beṇə' te chei, na' leczə chso'elaogü'e lgu'a'lsaqua' bia zo xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxbə le'i.

²⁴ Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejšyichje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' de'e na'anə' chso'onchgü'e yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. ²⁵ Bagwlejšyichje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosa'əbejšyichje' dižə' li che'əna' par chse'ejje' de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yogua'əlol beṇaḥ na' yogua' bia chaš na' yeziqua'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'aṇə'əczə naque' ben' cheyałə' güe'ela'ocho zejlicane. La' can' naquən.

²⁶ De'e na'anə' Diozən' bagwlejšyichje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca naquə no'ol ca' bito chsaə'əque'e beṇə' byo, lete chasyə'əzolentezə le'e ljuěžj no'olžaga'aque' par niḥ chso'one' de'e cui cheyałə' so'one'. ²⁷ Na' le'egatezəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chasyə'əzolen ljuěžj beṇə' byoga'aque' lgu'a' de'e yesə'əca' no'ol chega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chsaə'əzelažə' ljuěžjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'enə' naquən to castigw de'en cheyałə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'enə'.

²⁸ Na' laogüe de'e cui chse'enene' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejšyichje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'enə', na' chso'one' de'e cui cheyałə' so'one'. ²⁹ Por de'e cui cheyałə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chesya'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chsaə'əzelažə'e bi de che beṇə' yoblə, na' no bia yixə' chega'aque' na' no beṇə' niṭə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' leczə chsa'acxi'i ljuěžje'. Syempr chso'ot ljuěžje', chsaə'ədile', choso'oxoyague', na' chasyə'əyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beṇə' gočitj dižə'. ³⁰ Chsaə'əne' mal che beṇə' yoblə. Chsaə'əgüe'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alažə'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chsaə'yiljlažə'e na' chsaə'əzelene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. ³¹ Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'əquene' che beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olazə'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuěžje'. ³² Zjənezcene' binjo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyałə' yeyejcho lao yi' gabılən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesyə'əbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. *Pab*

2

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇaḥən' castigw che xtolə'əga'aque'enə'

¹ De'e nan' nota'ətezə naccho bito gaquə ənacho bito bi xtolə'əcho de cats' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'ən choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezan' chchiḥə cuincho. Chache'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o. ² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'. ³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyałə' gaquecho de que cui gone' castigw checho, la' gonczə'en. ⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par niḥ gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par niḥ ca' yedinjehon. ⁵ Pero nacteccho beṇə' žod šə bito chedinjecho do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjehon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par niḥ gaquə de'e güen che chio'o beṇaḥ segon nac babencho. ⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljlažə'əcho nacłə gaquə par niḥ yezincho gan' zo'enə', na' par niḥ gone' chio'o yelə' bala'an, na' par niḥ socho zejlicane. ⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əža'alažə' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicane. ⁹ Zgua'atec chio'o beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal chi' saquə'əcho na' əžaglacho. Na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael gwdechłə benecho xtižə'enə', pero leczə chi' saquə'əcho na' əžaglacho šə choncho de'e malən'. ¹⁰ Na' šə choncho de'e güenə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par niḥ gaccho beṇə' blao, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na' gone' par niḥ socho binjo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə gone' güen len chio'o la'aṇə'əczə so' can' naccho beṇə' Izrael.

¹¹ Tozə can' chon Diozən' len yogua' chio'o beṇaḥ. ¹² Yogua' chio'o šə babencho de'e mal sin cuiṇə' gombi'əcho lei de'en bzoj de'e Moizežən', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en babencho de'e malən' la'aṇə'əczə šə cui nezecho can' na lein'.

Na' yoguə' chio'o banombi'acho lein', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho can' nannə'. ¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na' əna Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero ša choncho can' na lein', Diozən' əne' checho bitobi xtolə'əcho de. ¹⁴ Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzøj de'e Moizezən', zolə cats' chone' to chopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'anə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'aždaogüen' mendad gone' naquan ca to lei. ¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' cats' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malan' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'. ¹⁶ Gwžin ža cats' Diozən' gone' par nič Jesocristən' əchoglaogüe'en che xbab che chio'o beṇəch de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' cats' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

Beṇə' Izrael ca' gwsa'aquene' de que gwnite'e binlo len Diozən' chedə' zjənombi'e lein'

¹⁷ Balə chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle beṇə' Izrael na' nsedle lei de'en bzøj de'e Moizezən'. Cha'alazə'əle de que cho'ela'ole Diozən'. ¹⁸ Nezele de'en cho'olazə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquan de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle. ¹⁹ De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole beṇə' nez na' par əgwzejni'ile beṇə' ca' zjənchoj yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile beṇə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzøj de'e Moizezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en naquə de'e li. ²¹ Le'e chsed chlo'ile beṇə' yoblə, žəbixchen' cui cholo'i cuinte? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle. ²² Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' beṇə' yoblə, len chonczle yoguə' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lguə'a lsaquə' ca' de'en chse'ejni'ialazə' beṇə', len bia'əczə chjelanle bitə'ətezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəžə' lguə'a lsaquə' ca'. ²³ Cha'alazə'əle de'e nsedle lei de'en bzøj de'e Moizezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chnitle yelə' bala'an che Diozən'. ²⁴ De'e li chonle can' nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chəsə'əne' contr Diozən'."

²⁵ Chio'o beṇə' Izrael nsa'əcho to seṇy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diozən' gaquəlene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seṇyən' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seṇy de'en zochonə'. ²⁶ Šə cui nsa'əcho seṇy de'en ne' sirconsisionnə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beṇə' nsa'əczə seṇy de'en ne' sirconsisionnə' la'anə'əczə cui nsa'əchon. ²⁷ Balə bito bi seṇy de'en ne' sirconsisionnə' nsa'əle, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nachia' de que deczə xtolə' beṇə' ca' zjənsa' seṇy de'en ne' sirconsisionnə', chedə' nyoj lein' na' zjənombi'en, pero bito chso'one' can' nannə'. ²⁸ Zan beṇə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'acczə' chso'one' can' naquə costumbr che beṇə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaquə' beṇə' Izrael, na' nic zaquə' seṇy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enə'. ²⁹ Pero chio'o de'e li naccho beṇə' Izrael šə chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seṇy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babš'e'e yichjla'ažda'ochon', caguə con nsa'əcho to seṇy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əne' de que choncho güen, la'anə'əczə šə notono no nochlə əna de que choncho güen.

3

¹ žBi de'e güen zedegua'an che chio'o beṇə' Izrael laogüe de'en naccho beṇə' Izrael? žBi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seṇy de'en ne' sirconsisionnə'? ² De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ochə ca' Xtizə'enə' de'en nyojan'. ³ Na' balə' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtizə'enə' la'anə'əczə balə' cui gwse'ejle'e chei. ⁴ Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste ənacze' de'e lina' la'anə'əczə šə yoguə'əloj beṇə' yesə'əne' dižə' güenlažə'əna'. Chac canə' bzøj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' beṇəchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə beṇə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə', asa'ache'ine' de que choncz'o' can' na'onə'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə beṇə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in beṇəchən' de que Diozən' naque' beṇə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶ Lechgualə clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aquene'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o beṇəch can' cheyalə'əna'. Pero la' goncze'en.

⁷ Na' beṇə' ca' chso'on xbabən' ca' leczə chəsə'əne' de que cats' chso'onlažə'e chso'one' ca chesyə'əyache'i beṇə' de que Diozən' naque' beṇə' güen ca naquan' cho'e por dižə' li. De'e

na'ana' chsa'aque' de que bito cheyał' choglaio Diozən' chęga'aque' de que zjėnape' doł' ca de'en chso'onlaže'e. ⁸ Balə beŋə' chso'one' contr'neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chsa'ane' de que nato' ǰbixčhen' cui goncho de'e malən' par nič gaquə de'e güenŋə'? Ca cheyał'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' ŋa ca'.

Notono nla' no cui napə doł'

⁹ ǰBixan' ža? ǰEnaquəch chio'o beŋə' Izrael beŋə' güenč cle ca chio'o cui naccho beŋə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o beŋə' Izrael na' che chio'o cui naccho beŋə' Izrael, yogua'əcho zocho xni'a de'e malən'. ¹⁰ Can' nyojczə Xtizə' Diozən' nan: Notono zo beŋə' zda liča, ni tlišə'əze'.

¹¹ Notono nla' beŋə' chejni'i che Diozən', na' notono nla' beŋə' cheyilje'ene'.

¹² Yogua' benəchən' bagosa'əque'e nez mal. Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə beŋə' chon de'e güen notono nla'.

¹³ Len xtižə'əga'aque'ena' chəsə'əxoayaguene'en beŋə', na' ca benen che bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'ena'.

Ca zbanŋə' chłə' cuerp che bia guatən' catə'an bachožə'an, ca' zbanŋə' naquə xtižə'əga'aque'ena'.

¹⁴ Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'ena'.

¹⁵ Con bizə' de'en choso'ode'ine' par chso'ote' beŋə'.

¹⁶ Gatə'ətezə chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

¹⁷ Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze' binlo len ljuėžjga'aque'ena'.

¹⁸ Bito chsa'ape' Diozən' respet.

¹⁹ Na' ŋezecho ca naquə yogua' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par chio'o na' xaxta'əcho ca' beŋə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho can' nanŋə', ni tozə chio'o bito gaquə əŋacho de que naccho beŋə' güen. De'e na'ana' Diozən' əchoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon' can' əchoglaogüe'en che yeziquə'əchlə benəchən'. ²⁰ Ni to chio'o beŋəch bito ŋa Diozən' checho de que naccho beŋə' güen por ni che bi de'en choncho de'en na lein', chedə' la' ni tocho bito choncho cayaŋə'an nanŋə'. Lei na'ana' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

Cheyał' gonlilažə'əcho Jesocrisən' par nič gaccho beŋə' güen lao Diozən'

²¹⁻²² Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beŋə' güen laogüe'ena' šə chonlilažə'əcho Jesocrisən'. Lein' na' de'en boso'ozoj profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' leczə chso'en dižə' de que can' gone'. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lei che'ena'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon Diozən' len chio'o la'əŋə'əczə šə naccho beŋə' Izrael o šə cui naccho.

²³ Yogua'əlolcho babencho de'e mal na' de'e na'ana' ni tocho bito gaquə əŋacho de que naccho beŋə' güen ca beŋə' güenŋə' naquə Diozən'. ²⁴ Nži'ilaže'e chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osan'. Na' caguə bi chzi' Dioz na'ana' ne' checho de que naccho beŋə' güen laogüe'ena', chedə' la' bagwdixjw Cristo Jeso'osan' xtolə'əchon'. ²⁵ Antslən' bagwdapə Diozən' yelə' chxenlažə'anə' bagwzoinə' bguo'o bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on benəchən' tši'i, na' bito blo'e can' chnežjue' castigw che notə'ətezə beŋə' chso'on de'e malən'. Pero ŋa'a par blo'e de que le' chnežjwcze' castigw che beŋə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo Jeso'osan' par gwdixjue' xtolə' benəchən'. Na' Diozən' chnitlaogüe' xtolə' con beŋə' chso'onlilažə' Cristo Jeso'osan'. ²⁶ Na' de'en əbsele'ene'ena' ŋezecho de que Diozən' zdacze' liča de'en ne' che yogua' chio'o chonlilažə'əcho Jeso'osan' de que naccho beŋə' güen laogüe'ena'.

²⁷ Bito cheyał' güe'elao' cuincho əŋacho de que naccho beŋə' güen. Ni tocho cui naccho beŋə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilažə'əcho Jeso'osan' Diozən' ne' de que naccho beŋə' güen laogüe'ena'. ²⁸ Can' chejni'ichon, šə chonlilažə'əcho Jeso'osan' Diozən' ne' de que naccho beŋə' güen laogüe'ena' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

²⁹ ǰEDiozən' naque' Xan chio'o beŋə' Izrael na'azən'? ǰCaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beŋə' Izrael? ³⁰ Cle naque' Xan yogua'əlol beŋə'. Na' ne' che yogua'əcho šə bachonlilažə'əcho Jeso'osan' naccho beŋə' güen laogüe'ena'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seŋy de'en ne' sirconsionŋə' na' len chio'o cui nsa'achon. ³¹ ǰEchoncho lei de'en bzoj de'e Moizezən' ca to de'e cui bi zaque'ena' laogüe chonlilažə'əcho Jeso'osan'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

4

Abraŋŋə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' goque' beŋə' güen lao Diozən'

¹ De'e xaxta'ochō Abraam be'enā' naccho dia, çbixa ənacho che'enā'? ² Žalā' por ni che de'e güen de'en bene' na'anā' gwna Diozān' de que naque' beñā' güen laogüe'ena', zaquā'acze' par be'elao' cuine' žalā' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozān'. ³ Le'e Xtízā' Diozān' de'en nyojan nan: "Abraannā' benlilaže'e Diozān' na' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beñā' güen lao Diozān'." ⁴ Catā' to beñā' chone' žin chone' gan laxjue'ena' na' bito nacho de que xan žinnā' chone' to goclen catā'an chnežjue'ene' laxjue'ena'. Na' ca'aczan' naquan len chio'o, žalā' babencho cayañā'an non Diozān' mendad goncho bito naquan to goclen de'en chon Diozān' len chio'o catā'an ne' naccho beñā' güen laogüe'ena' žalā' ca'. ⁵ Pero naquaczan to goclen. Diozān' ne' de que naccho beñā' güen laogüe'ena' šā chonlilažā'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenān par əne' de que naccho beñā' güen laogüe'ena'. Na' Diozān' chone' par niçh chio'o cui be'ela'ochone' antslā chaccho beñā' güen laogüe'ena' catā' chonlilažā'əchone'. ⁶ Leczā de'e Dabin' be'e dižā' che goclennā' de'en chon Diozān' len chio'o chonlilažā'əchone' ca de'en ne' naccho beñā' güen laogüe'ena' sin cui chone' cuent šā bichlā de'e güen de'en choncho. ⁷ De'e Dabin' gwne': Mba zocho šā babezi'ixen Diozān' checho che de'e malān' bencho. Mba zocho šā babñitlaogüe' xtolā'əchon'.

⁸ Mba zocho šā chçhoglao Diozān' checho de que caguā bi xtolā'əcho denā'.

⁹ Chio'o nsa'acho señy de'en ne' sirconsionnā' bito cheyalā' goncho xbab de que chio'ozān' gaquā socho mba can' gwne'ena'. Lenczā beñā' ca' cui zjansa' señyan' gwaquā nite'e mba can' gwne'ena'. Nezecho de'en benlilažā' de'e Abraannā' Diozān' de'e na'anā' gwne' che' de que naque' beñā' güen laogüe'ena'. ¹⁰ Na' gwne' che de'e Abraannā' de que naque' beñā' güen laogüe'ena' antslā ze'e soe' señy de'en ne' sirconsionnā', caguā beyožlān'. ¹¹ Na' gwdechlā gwzoe' señyan' par gwnezene' de que Diozān' bagwne' ca' che'. De'e Abraannā' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozān' catā'an ze'e sole' señyan' na' canā' gwna Diozān' naque' beñā' güen laogüe'ena'. De'e na'anā' nezecho de que Diozān' ne' ca' che notā'ətezā beñā' cui zjzō señy de'en ne' sirconsionnā' con šā chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozān' de'e Abraannā' naque' xaxtao' yoguā' chio'o chonlilažā'əcho Diozān'. ¹² Na' leczā nezecho de que Diozān' ne' che chio'o nsa'acho señyan' de que naccho beñā' güen laogüe'ena' šā chonlilažā'əchone'. Na' ne' ca' caguā por ni che de'en zocho señyan' sino por ni che de'en chonlilažā'əchone' can' benlilaže' de'e Abraannā' le'.

Abraannā' benlilaže'e Diozān' na' de'e na'anā' Diozān' bene' lyebe de'e bene' len le'

¹³ De'e Abraannā' benlilaže'e Diozān', na' de'e na'anā' Diozān' bene' lyebe gone' par niçh Abraannā' len xi'in dia che' ca' yesā'anabi'e doxenlā yežlyon'. Bitō ben Diozān' cuent che Abraannā' šā bene' complir can' na lei che'ena' sino de'en benlilaže'e Diozān' na'anā' gwne' de que naque' beñā' güen laogüe'ena' na' leczā de'e na'anā' bene' lyebe yesā'anabi'e yežlyon'. ¹⁴ Nita' beñā' chsa'aque' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesā'anabi'e yežlyon'. Žalā' na'acłā lega'aque' yesā'anabi'e yežlyona', bito bi zaquā' de'en chso'onlilažā' beñā' Diozān', na' leczā ca' bito gon Diozān' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannā' žalā' chac ca'. ¹⁵ De'en gwdiçjw Diozān' lei che'ena' na' beñā'əchan' cui choso'ozenague' chei, Diozān' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolā'əga'aque'ena'. Žalā' cui zjənezene' bi de'e ca' cheyalā' so'one', bito bi xtolā'əga'aque' de, pero zjənezcene'en.

¹⁶ Ca' chaquan', chio'o chonlilažā'əcho Diozān' nabi'acho yežlyon'. Tant nzi'ilažā' Diozān' chio'o chone' ca nabi'achon par niçh gaquā can' bene' lyebe len yoguā' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannā'. Caguā gaquā ca' len beñā' ca' zjəsa'ənao lei na'azān' sino leczā len notā'ətezā beñā' chso'onlilažā' Diozān' can' benlilažā' de'e Abraannā' le', la' lao Diozān' de'e Abraannā' naque' xaxtao' yoguā' chio'o chonlilažā'əcho Diozān'. ¹⁷ Can' nyojczā de'en gwna Diozān': "Banzo' le' gaco' xaxtao' beñā' ša' nasyon zan." Na' Diozān' nape' yeļā' guac par yosbane' beñā' guat ca' na' Diozān' chone' par niçh chac bitā'ətezan' ne'ena'. De'e na'anā' cho'e dižā' che beñā' ze'e za'ac ca' chio'o beñā'əcho dižā' che beñā' banitā'.

¹⁸ Bitō gwneze Abraannā' nacxa gaquan' gaquā can' gwna Diozān'. Pero gwyejle'e che Diozān' na' gwzoe' lez de que Diozān' goncze' le' xaxtao' beñā' ša' nasyon zan. Con gwyejle'e de que gaquā can' gož Diozān' le': "Beñā' zan əsa'ac xi'in dia chio'." ¹⁹ Con gwzocze' benlilaže'e Diozān' la'anā'əczā gocbe'ine' banaque' beñā' golā par so xi'in'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'. ²⁰ Gwzoteze' benlilaže'e Diozān' na' bito goquā šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozān' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'. ²¹ Abraannā' gwnezene' de que Diozān' guac gone' ca de'en bene' lyeben'. ²² Na' laogüe' de'en benlilaže'e Diozān' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beñā' güen lao Diozān'.

²³ Na' nyojan de que de'en benlilaže'ene' na'anā' gwchoglaon che' de que naque' beñā' güen lao Diozān'. Pero caguā nyojan par de'e Abraam na'azānā'. ²⁴⁻²⁵ Leczā nyojan par chio'o, la' leczā de'en chonlilažā'əcho Diozān' nchoglaon checho de que naccho beñā' güen laogüe'ena'.

Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osan' par gwsot'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osan' par niḥ gwɔdixjue' xtolə'əchon' na' par niḥ Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'.

5

Zoch binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocrisən'

¹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' chedə' chonlilažə'əcho Jesocrisən', na' Xancho Jesocrisən' na'anə' babene' par niḥ zoch binlo len Diozən'. ² De'en chonlilažə'əcho Jesocrisən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əzi'ilažə'e chio'o. Chebeicho nezecho gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en de che'. ³ Na' leczə' chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'an de bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴ Šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaqulenche' chio'o. ⁵ Na' catə'an nezecho de que gaqulenche' Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babselə'e Spirit che'ena' par zon len chio'o, chṇen lo'o la'əzda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶ Lao ne'e zoch xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwsot'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwɔdixjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwsot'ote'ene' catə' bžin oran' banžia' Diozən' bia'. ⁷ Ca naquə' chio'o beṇə'ch, zdebə' chonən' par əchebcho gwnežjwo cuincho so'ot beṇə' chio'o lguə'a to beṇə' yoblə' la'ənə'əczə' šə lguə'a to beṇə' zda' lica. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjwo cuine' so'ote'ene' lguə'a to beṇə' naquə' beṇə' ži'ilažə'. ⁸ Pero catə'an chio'o nenaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwsot'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechguə'ə chaque Diozən' checho. ⁹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' chedə' Cristən' blalj xchene'ena' par gwɔdixjue' xtolə'əchon'. Na' leczə' ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par niḥ ca' Diozən' bito gone' castigw checho zejlicane. ¹⁰ Beṇə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwsot'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə' zo Cristən' chone' par niḥ gaquə' yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə' yichjla'ažda'ogüe'ena' chedə' ngodə'əcho txen len le'. ¹¹ Na' leczə' dech de'en chebeicho. Leczə' chebeicho de'en nombi'əcho Diozən', chedə' la' Jesocrisən' na'anə' baḥ bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adannə' bxi'e de'e malən' yežly nga, na' Jesocrisən' bedəyene' par niḥ chac de'e güen

¹² Yelə' godenag che beṇə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzoloə de'e malən' yežly nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' beṇə'chən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal. ¹³ Gwsot'ocəzə beṇə'chən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə' cuinə' chixjw Diozən' lei che'ena'. Na' catə' cuinə' chixjue' lei che'ena' nža'alə' can' gwchoglaogüe'en che beṇə'chən' catə'an gwsot'one' de'e malən'. ¹⁴ Pero na' gwzoloəzən' dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moizezən' benən' byen yoguə' beṇə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwsot'one' de'e malən', la'ənə'əczə' de'e mal de'en gwsot'one' bito naquən' ca de'e mal de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par niḥ gwxe yelə' gotən' yežly nga, pero na' Jesocrisən' ben' banaquəczən' yidə' dezd cana'ateczə', le'ena' bedəyene' par niḥ de yelə' mban zejlicane che notə'atezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocrisən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' beṇə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par beṇə' zan. Diozən' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocrisən' par cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə' chio'o beṇə'ch. ¹⁶ Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len beṇə'chən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwchoglaogüe'en che chio'o beṇə'ch de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzan' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocrisən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' la'ənə'əczə' babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷ Por ni che tozə' be'ena' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o beṇə'ch. Pero na' Diozən' lechguə'ə nži'ilažə'e chio'o, na' dadza ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'əcho txen len Jesocrisən'.

¹⁸ Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwchoglaogüe'en de que to chio'o beṇə'ch si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə' Jesocrisən' beṇə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. ¹⁹ Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chio'o beṇə'ch naccho beṇə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocrisən' che Diozən', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' naccho beṇə' güen lao Diozən'.

²⁰ Diozən' gwɔdixjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gwxench de'e malən' chedə' beŋačan' bito boso'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gwxench de'e malən', de'e xen gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che Diozən' par niç bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'. ²¹ Gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che' che' Diozən' par niç gwaquə əne' che yogua' chio'o beŋač de que naccho beŋə' güen laogüe'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən'. Na' can' de yelə' got che yogua' chio'o beŋač de'en naccho beŋə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yogua' chio'o beŋač na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

6

Diozən' bene' par niç cuich šo'o çazcho de'e malən'

¹ ¿Nacxan' cheyalə' goncho na'a baŋezecho de que nži'ilažə' Diozən' chio'o? ¿Econ šejczcho goncho de'e malən' par niç yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' chechon'? ² Caguə can' cheyalə' goncho. Diozən' babene' par niç cuich šo'o çazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ³ Bagwchoacho nišan' par niç ca' nabcia' de que ngoda'əcho txen len Jesocrisən'. Na' ca de'en gwchoacho nišan' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par niç ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen che'enə', gwsə'əcho yelə' chzo yelə' chbez chechon' na' socho ca beŋə' coba.

⁵ Ndił ngoda'əcho Cristən' txenna' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndił ngoda'əcho le' txenna' catə'an beyas bebane' ladjo beŋə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ⁶ Ca de'en ndił ngoda'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotan. Gotən par niç bitoch nabia'an chio'o na' par niç bitoch šo'o çaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'. ⁷ Beŋə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'. ⁸ Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹ Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beŋə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yobla. Yelə' gotən' bitoch soın le' de'e yobla. ¹⁰ Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par niç bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' na'a zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an. ¹¹ Legon xbab de que Diozən' babene' par niç cuich šo'o çazcho de'e malən'. Pero na' leczə legon xbab de que ndił ngoda'əcho txen len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo beŋə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' chedə' ngoda'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹² Bito güe'echo latjə šo'o çaz de'e malən' cuerp chechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³ Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp chechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güenna'. Gon cuincho lao ne'enə' chedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beŋə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane chechon'. ¹⁴ Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nanna', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero na'a de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o babeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güenna'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

¹⁵ ¿Egontezcho de'e malən' de'en nezecho nži'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' la lei che'enə'? Bito. ¹⁶ Nezecho catə' chzenagcho che to beŋə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enə' zocho. Na' leczə ca' šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho chei, xni'e nan' zocho na' bito žjəyecho len Diozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Diozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güenna'. ¹⁷ Antslən' gwzocho xni'a de'e malən'. Pero choxwlen Diozən' lenczə le'e bachzenagle na'a do yichj do lažə'əle de'en bablo'ito' le'e. ¹⁸ Diozən' babeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho goncho de'e güenna'. ¹⁹ Cho'a dižə'əna' can' zocho xni'a non' chzenagcho chei par niç šejni'ile. Ca'atezan' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par beŋle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güenna' niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

²⁰ Catə'an ne'e zocho xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Diozən' par goncho de'e güen. ²¹ Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bacheto'icho na'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchocho de'e mal ca' zjanac ca' bito žjəyecho len Diozən'. ²² Pero Diozən' babeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par niç non cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyecho len Diozən' zejlicane. ²³ Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngoda'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' chone' chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

7

Lein' chnabi'an benachən' žlac zjəmbane'

¹ Beṇə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'aza. ² To no'olə csad, žlac mban be'en che'ens' cheyalə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte catə'əch gat be'en che'ens' cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'ens'. ³ Na' šə no'olən' yeque'e beṇə' yoblə len mban be'en che'ens', beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'ens' babechoj latje' len lein'. Guaquə yošagna'alene' beṇə' yoblə, na' bito načo naque' beṇə' ggo'o xtoi laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beṇə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gws'o'te'ene', de'e na'anə' banezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'ens' par nič goncho can' chene'e Diozən'. ⁵ Antslə nezocho chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moizezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ochonə' na' bencho can' gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito zjəyezocho len Diozən'. ⁶ Pero na'a babocobə Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon' na' nezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə nič goncho complir can' byoj lein' gwłalte nan naquən cheyalə' goncho. Pero na'a choncho can' chene'e Diozən' chedə' babocobə Spirit che'ens' yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷ Bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' naquən de'e mal. Bito gocbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'. Na' bito əgwnežda' de que de'e malən' chona' chzelažə'a bitə'ətezə de'e de che beṇə' žalə' que lein' nan: "Bito selazə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." ⁸ Nach catə' gwnežda' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' nachle benən ca gwzelažə'əcha. Na' bito gocbe'ida' de xtolə'a žalə' cui bemb'i'a lein'. ⁹ Gwzoa' to tyemp sin cui bemb'i'a lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Pero catə' gwnežda' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ogua'anə'. De'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'a. ¹⁰ Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', naquən par gwzenaga' chei nič ca' gatə' yelə' mban zejlicane chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane. ¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'.

¹² Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e liča na' de'e güen. ¹³ ¿Lei de'en naquə de'e güenna' benən par nič si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'? Bito naquə len. De'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'. Ca chac nan' nla'alao naca' beṇə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alao de que de'e mal juisjən' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴ Naquən clar de que lein' guaqualenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beṇə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'. ¹⁵ Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bito cheyache'ida' chia' bixčen' chona' ca'. ¹⁶ Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero bito chona'an yoguə' las. Na' catə' cui chona' can' nannə' lechgualə de'e chacda', chedə' nežda' lein' naquən de'e güen. ¹⁷ Cagua nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonən par nič chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹ Nežda' bito naca' beṇə' güen, chedə' yo'o de'e malən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güenna', pero bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. ²⁰ Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguə'an nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹ Na' syempr catə'an che'enda' gona' de'e güenna', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' chžonən gona'an. ²² Chebeida' lei che Diozən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ²³ Pero na' chacbe'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nežda' cheyalə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵ Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' choncən ca choncho de'e malən'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'ens' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šə soczcho gwzenagcho chei. Chočwlen Diozən', chone' par nič Xancho Jesocristən' soine' la'ažda'omalchon'.

8

Cheyala' goncho can' chene'e Spirit che Diozən'

¹ De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtola'əcho de. Chio'o ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. ² Nezda' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' choən yelə' mban zejlicane chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Cats' gwzoa' xni'a de'e malən' lennə' benən par niç gwchoglaio Diozən' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozən' babebejn nada' xni'a de'e malən'. ³⁻⁴ Lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito gwzoin par yebejn chio'o xni'a de'e malən' cheda' naccho beņə' la'aždao' mal. Diozən' gwzoin' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, goccə' cuerp che'enə' ca cuerp che chio'o beņə' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə' gwđixjue' xtola'əchon' par niç chio'o beñaçh gwaquə yechojcho xni'a de'e malən' na' gwaquə šejcho liča goncho can' non lein' mendad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozən' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵ Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozən' yo'o yichjcho can' nan na'anə'. ⁶ Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozən', guata' yelə' mban zejlicane checho na' so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'. ⁷ Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozən', na' niqə gaquəczə gwzenagcho che Diozən' šə ca'. ⁸ Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par niç yebei Diozən' chio'o.

⁹ Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozən', bito naccho xi'in Dioz. ¹⁰ Cristən' zoe' len chio'o chonjilažə'əchone', na' Diozən' ne' de que naccho beņə' güen laogüe'enə'. Na' de'e na'anə' de yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'. ¹¹ Diozən' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beņə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozən' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža cata' Diozən' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolīs yosbane' chio'o cheda' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

¹² Can' ža beņə' bišə', bito cheyala' goncho can' na la'ažda'omalchon'. ¹³ Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozən' chio'o par niç cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gata' yelə' mban zejlicane checho.

¹⁴ Na' yogua' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz. ¹⁵ Diozən' bene' chio'o Spirit che'enə' cata'ən gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozən' can' chžebcho to beņə' znia cata' choncho xšine'enə'. Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa." ¹⁶ Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. ¹⁷ Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža cata' yogua' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'oçhi' yoso'osaque' beņə' chio'o por ni che de'en chonjilažə'əcho Cristən', can' bos'o'ochi' bos'o'osaque'e le'enə'. Na' šə yoso'oçhi' yoso'osaque'e chio'o, Diozən' goņe' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

¹⁸ Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho cata'ən əžin ža goņ Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. ¹⁹ Diozən' bene' beñaçh, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yogua'əcho len lega'aquan bazochio lao juisy bata'aquan' goņ Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə ben len yogua' bia ca' chsa'aš chsa'əbezəb bata'aquan' əžin ža gone' ca'. ²⁰ Na' yogua' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə can' ca gwse'ene'enne' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənnə', na' ze'e gonša'oche' yogua' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beñaçh. Na' leczə Dioz nan' bene' par niç chsa'əbezən na' par niç chsa'əbeza beñaçhən' na' par niç leczə chsa'əbeza bia ca' chsa'aš. ²¹ Chsa'əbezən bata'aquan' əžin ža yesya'əyaquan binlo juisy na' bito te chega'aquan. Na' leczə can' chsa'əbeza bia ca' əsa'ac chega'aquəb. Na' ca'aczən' gac che chio'o naccho xi'in Dioz, cata'ən si'icho yelə' bala'an xen de'en goņ Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatach soi yelə' gotən' chio'o. ²² Na' nezecho, xte ža neža yogua' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beņə' chbežgüe', chsa'əžaglaon ca to no'olə beņə' chzan. Na' leczə can' chsa'əbeza bia ca' chsa'aš chsa'əbežgüe'eb chsa'əžaglaob ca to no'olə beņə' chzan. ²³ Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babeņe' chio'o Spirit che'enə' par niç nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbežcho bata'aquan' goņ Diozən' cuerp cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. ²⁴ Cata'ən bebej

Diozæn' chio'o xni'a de'e malæn', ca nan' gwzolaog chbezcho gwžin ža gaquæch güen çhecho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquan. Notono zo no nezoe' lez gaquæ de'en nezene' bagoc. ²⁵ Pero ca naquæ de'en zocho lez gwžin ža gaquæch güen çhecho, zocho chgo'o chchejlažæ'acho bata'agan' gaquan.

²⁶ Ca naquæ Spirit che Diozæn' zon chaclenæn chio'o çhedæ' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bitoch chac goncho orasyon can' cheyałæ' gonchon, poro na' Spirit che Diozæn' chñen fabor chio'o laogüe'ena' la'ana'æczæ cui cheželecho naclæ güe'elenchone' dižæ' çhe de'en chnalažæ'æcho. ²⁷ Na' Diozæn' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczæ ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'ena' catæ'n chñen fabor chio'o bagwleje' par naccho lažæ' ne'ena'. Na' can' chene'e Diozæn' ñen fabor chio'o.

Diozæn' de'e chio'o, de'e na'ana' notono no soi chio'o

²⁸ Na' nezecho de que lao yoguæ' de'en chaquan', Diozæn' chone' par niç gaquæ güen çhe chio'o chaquecho çhe'. Chio'on baç gwleje' par chonlilažæ'æchone' segon can' gwçhoglaogüe'en. ²⁹ Nombia' Diozæn' chio'o dezd gwłalte, na' æbsi'e xneze par niç tožæ gaquæ yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristæn'. Bene' par niç Jesocristæn' naque' beñæ' nech entr chio'o beñæ' biše'e zan. ³⁰ Na' ca naquæ æbsi' Diozæn' xneze par niç gaquæ yichjla'ažda'ochon' tožæ len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristæn', leczæ gwleje' chio'o par chonlilažæ'æchone' na' bagwçhoglaogüe'en çhecho de que naccho beñæ' güen laogüe'ena'. Na' leczæ can' goncze' chio'o yelæ' bala'anna'.

³¹ Catec güenna' chon Diozæn' len chio'o de'en bsi'e xneze gac çhecho yoguæ' de'e ca'. Na' nezecho Diozæn' de'e chio'o, na' de'e na'ana' notono no soi chio'o. ³² Diozæn' bito bžone' saquæ'æzi' Xi'ine'ena' por ni çhe yoguæ'ælol chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot beñæ' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocristæn' par chio'o, ca'aczæn' gone' yoguæ' de'e güenna' dadžæ len chio'o. ³³ Diozæn' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwçhoglaogüe'en çhecho de que bito bi xtolæ'æcho de. De'e na'ana' notono no soi ægwçuiš chio'o laogüe'ena'. ³⁴ Notono zo no gaquæ gon par niç æna Diozæn' çhecho de que de xtolæ'æchon'. Por ni çhechon' bsanlažæ' cuin Cristæn' gwso'ot beñæ' le' na' Diozæn' bolis bosbane'ene' ladjo beñæ' guat ca'. Na' ña'a chi'e cuit Diozæn' chnabi'e txe len le', na' chne' fabor chio'o. ³⁵ ¿Ede de'e ægwžon par niç Cristæn' cuich gaquene' çhecho? ¿Egwžon no de'e mal de'en gaquæ çhecho? ¿Egwžon no de'e yašæ' de'e zi' de'e gaquæ çhecho? ¿Egwžon no yelæ' xi'a çhe beñæ' chgue'i chio'o? ¿Egwžon no yelæ' chbil chdon çhecho? ¿Egwžon laogüe de'en cui de xala'ancho? ¿Egwžon šæ bi lxož de'e za' len chio'o? ¿Egwžon par niç Cristæn' cuich gaquene' çhecho šæ to beñæ'æcla noxe'e cwšiyæn' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e ægwžon par niç Cristæn' cuich gaquene' çhecho. ³⁶ Can' nyojczæ Xtizæ' Diozæn' nan:

Por ni çhe chonlilažæ'æto' le', chse'ene beñæ' so'ote' neto' do tyempte.

Chso'one' xbab de que neto' naquæto' ca to xilæ' bia so'ote'.

³⁷ Pero catæ'n za'ac bi de'e mal gac çhecho, bito chac çhop lažæ'æcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczæ Cristæn' chaquene' çhechon'. ³⁸ Nada' nezda' de que notono gaquæ gwžon par niç Diozæn' len Cristæn' cuich æsa'aquene' çhecho. Yelæ' gotæn' bito gaquæ bi gonæn, ni yelæ' mbanna', ni no angl bzelaog, ni nochlæ beñæ' blao çhe angl bzelaog, ni angl bzelaog beñæ' gwnabia', ni de'e chac çhecho ña'a na' šæ bichlæ de'e ze'e za'ac. ³⁹ Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilæn', ni bichlæ de'en ben Diozæn' bito gaquæ yesæ'æžonæn par niç Diozæn' cuich gaquene' çhecho. Nic yesæ'æžon no beñæ', nic yesæ'æžon bitæ'æzežæ de'e gac çhecho par niç Diozæn' cuich gaquene' çhecho, la' Diozæn' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osæn' blo'ine' chio'o can' chaquene' çhecho.

9

Diozæn' gwcue'e beñæ' Izrael ca xi'ine'

¹⁻² De'en ngoda'a txe len Cristæn' cho'a dižæ' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'ana' ca naquæ zan beñæ' gwłaz çhia' ca' bito chso'onlilažæ'e Cristæn'. Spirit che Diozæn' chonæn par niç nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'ana' de que cho'a dižæ' li catæ' nia' ³ xte zelažæ'a cuiayi'a žalæ' na'ana' yecui'izæ' Diozæn' nada' cuit Cristæn' par niç beñæ' gwłaz çhia' ca' so'onlilažæ'ene'. Che'enda' so'onlilažæ'ene' cheda' lega'aque' gwsa'alje' zžanaque' beñæ' Izrael ca nada'. ⁴ Diozæn' gwcue'e chio'o beñæ' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquælene' lega'aque'. Na' leczæ bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moizežæn'. Na' Dioz nan' æblo'ine' lega'aque' naquæn' se'ejni'alažæ'ene'. Na' leczæ benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵ Beñæ' gola' blao beñæ' za' che'elte zžanaque' xaxtao' chio'o beñæ' Izrael. Cristæn' ben' bsele' Diozæn' par gaquælene' beñaçhan' golje' lao dia çhe beñæ' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguæ'æte, chnabi'e beñaçh na' bia ca' chsa'aš, na' yoguæ'ælol cuantžæ de'e zžæde. Cheyałæ' socho güe'ela'ochone' zejlicañe. Can' gonšgacžcho.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li cagua yogua' benə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' benə' Izrael lao Diozən'. ⁷ Na' cagua benə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'ona'." ⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que cagua ni che de'e goljcho lao dia che benə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con benə' so'onlilažə' le'. ⁹ Catə'an ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Leczə ca tyemp nga nā'a yida' yetgüziz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catə'an gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaaquən'. ¹¹ Ze'e sa'aljə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuinə' so'ombo'. Na' lao cuinə' gata'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'. ¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'." ¹³ Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lichen'. ¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moizezən': "Yeyašə'alažə'a len benə' che'enda' yeyašə'alažə'a, na' əži'ilažə'a len benə' che'enda' əži'ilažə'a." ¹⁶ Quinga naquən: Diozən' nži'ilažə'e chio'o cagua por ni che che'enecho əži'ilažə'e chio'ona'. Na' cagua por ni che zochə lao juisy əži'ilažə'e chio'ona' nži'ilažə'e. ¹⁷ Nyojczə Xtizə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonnə': "Nada' bena' par ničh naco' rei parzə ničh gona' len le' ca' yesə'əneze benə' can' naquə yelə' guac chia'ana'. Gona' par ničh yoguə'əlol benə' ža' yežlyon' yeyašə'əneze' non' naca' nada'." ¹⁸ Can' naquən, Diozən' cheyašə'alažə'e benə' chene'ene' yeyašə'alažə'e, na' chone' par ničh nita' benə' žod benə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonle xbab nale: "Chio'o benəch choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ŽBixchen' ne' de xtolə'əchon'?" ²⁰ Pero čno naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ŽEgüe' to yesə' ben' ben len: "ŽBixche nga benə' nada' quinga?" Nezecho bito ye'en le' ca'. ²¹ Benə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə leczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²² Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che benə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'ena'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia' Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoine' bagwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'. ²³⁻²⁴ Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilažə'e. Bene' ca' par ničh nachbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr benə' Izrael na' entr benə' cui zjənaquə benə' Izrael. ²⁵ Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasan', Diozən' gwne':

Benə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' benə' ca' cui goquəda' chega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda' chega'aque'.

²⁶ Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' benə' ca': "Le'e bito nacle xi'ina'",

leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷ Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' che benə' Izrael ca': "La'anə'əczə chio'o benə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdəo' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'. ²⁸ La' Xancho Diozən' gone' can' banchoglaogüe'en len chio'o benəch, na' to žalnez gone' yoguə'əlol de'en bangüie' gone'." ²⁹ Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'e ezelaogüe yelə' guac xen cui bocua'ane' to čhopə benə' lao nasyon Izrael chechon',

can' goc che benə' Sodoma na' benə' Gomorra ca' goc checho žalə' ca'.

Con benə' chso'onlilažə' Cristən' nchoglaon chega'aque' de que zjənaque' benə' güen lao Diozən'

³⁰ Quingan' naquən, bene' ca' cui zjənaquə benə' Izrael bito besyə'əyilje' naclən' so'one' par ničh Diozən' əne' de que zjənaque' benə' güen laogüe'ena', pero bale' bach chso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' ne' chega'aque' de que zjənaque' benə' güen laogüe'ena'. ³¹ Na' benə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe' to lei de'e chon mendad naclən' so'one' par ničh əsa'aque' benə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nanə'. De'e nan' Diozən' gwchoglaogüe'en chega'aque' de que bito zjənaque' benə' güen laogüe'ena'. ³² Na' gwchoglaogüe'en chega'aque' ca' chedə' cagua gwso'onlilažə'e Dioz na'anə' con gwsa'aquene' so'one' can' na lein' par ničh əsa'aque'

benə' güen laogü'e'ena'. De'e na'ana' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca benə' jti'i to yej. ³³ Goc can' nyojcə Xtižə' Diozən' nan:
 Gan' nzi' Sion na' əsələ'a to benə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego'o benə' na' ca to yej
 de'en zjasə'əžo'e na' yesə'əbiḫe'.
 Na' benə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'aque'ne' che de'en
 so'onlilažə'ene'.

10

¹ Benə' bišə', do yichj do lažə'a che'enda' par niḫ benə' Izrael gwlaž chia' ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'ana' chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'.
² Nezda' can' chse'enene' de'e zan de'e so'one' chsa'aque'ne' par yebei Diozən'. Pero bito zjənezene' hin' chene'e Diozən'. ³ Bito chse'ejni'ine' naquan' baben Diozən' par niḫ ne' che benə' de que zjənaque' benə' güen laogü'e'ena'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquan' so'one' par niḫ əsa'aque' benə' güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene' so'onlilažə'ene' par niḫ əne' chega'aque' de que zjənaque' benə' güen laogü'e'ena'. ⁴ Pero notə'ətezə benə' chonlilažə' Cristən', Diozən' ne' che' de que naque' benə' güen laogü'e'ena' la'ana'əczə šə cui chonyəne' e can' na lein'.

⁵ De'e Moizezən' bzoje'en de que notə'ətezə benə' chone' cuaselə'ol can' na lein' nachən' naque' benə' güen lao Diozən' na' gaquə bane' zejlicəne. ⁶⁻⁷ Pero nžə'alən' nyoj Xtižə' Diozən' che benə' ca' na Diozən' zjənaquə benə' güen laogü'e de'en chso'onlilažə'ene'. Nan: "Bito goncho xbab lo'o la'azda'ochon' gaquecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' ža' benə' guat ca'", žalə' na'aclə chyažjecho žjəxi'icho Cristən' niḫ gonlilažə'əchone'.
⁸ Na' leczə nyojən' nan: "Banombia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab chei na' cho'echo dižə' can' nan." Na' lennə' dižə' de'en chzejni'ito' benə' par niḫ so'onlilažə'e Cristən'. ⁹ Quingan' cheyalə' goncho par niḫ Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyalə' güe'echo dižə' benə' yoblə par niḫ yesə'ənezene' de que chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' leczə cheyalə' šejle'echo do yichj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo benə' guat ca'. ¹⁰ Diozən' ne' de que naccho benə' güen laogü'e'ena' šə chejle'echo do yichj do lažə'əcho de que cuine'ena' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo benə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len benə' yoblə par niḫ yesə'ənezene' de que bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Xtižə' Diozən' de'en nyojən' nan: "Notə'ətezə benə' chso'onlilažə' Diozən' bitobi zto' sa'aque'ne' che de'en chso'onlilažə'ene'." ¹² Chio'o benə' Izrael na' chio'o cui naccho benə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'ə'ol benə'. Le' lechguəle cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə'əcho con šə chnabcho gaquəlene' chio'o.
¹³ Can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən': "Notə'ətezə benə' yesə'əṇab goclen laoguə' nada' naca' Xanle, gaaquəlenca' lega'aque'." ¹⁴ Pero žnacxa so'on benə' yesə'əṇabe' goclen laogü'e'ena' šə bito chso'onlilažə'ene'? Na' žnacxa so'one'en so'onlilažə'e le' šə cuiṇə' se'enene' xtižə'ena'? Na' žnacxa gaquə əse'enene' xtižə'e na'ana' šə cui zo benə' güe' xtižə'ena' len lega'aque'? ¹⁵ Žnacxa so'on benə' yesə'əyixjui'e dižə'əna' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Chebeichgüeicho len benə' chesə'əyixjui'e guac so'cho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che'ena'."

¹⁶ Pero la'ana'əczə catə' chse'ene benə' dižə' güen dižə' cobə che Diozən', caguə yogue'e choso'ozenague' chei. De'e Isaiazən' gwne': "Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'ona'." ¹⁷ Cheyalə' əse'ene benə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' che Cristən' par so'onlilažə'ene'.

¹⁸ Pero chnaba': žəcabi ne'e se'ene benə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'? Bach gwse'enene'en. Bach chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:
 Doxenlə yežlyon' bach gosə' gwlałjə dižə'əna'.
 Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtižə'ena'.

¹⁹ Na' chnaba' de'e yoblə: žəcui gwse'ejni'i benə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in che Crist na'ana'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moizezən' gwduxjui'e can' gwna Diozən', gwne':

Nada' Dioz gona' güen len benə' ca' cui zjənaquə' nasyon chia'.
 De'e na'ana' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len benə' ža' nasyon ca' benə' cui bi chse'ejni'i,
 na' de'e na'ana' əžə'ale.

²⁰ Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwduxjui'e can' gwna Diozən':
 Benə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' benə' cui gosə'əṇab nada', na' benə' par niḫ gwso'ombi'e nada'.

²¹ Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwduxjui'e can' gwna Diozən' che benə' Izrael ca', gwne': "Do tyempte chaxa' benə' ca' cui choso'ozenag chia' par niḫ yoso'ozenague'. Benə' žod benə' godenag zjənaquəga'aque' len xtižə'ana'."

11

Diozən' bito bechojlaže'e beņə' Izrael ca'

¹ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Leczə beņə' Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin.

² Bito bechojlaže' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwlatte par naccho nasyon che'ena'. Legon xbab can' nyojan le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liažən' orasyonnə' laogüe'ena' cana', gwne' contr beņə' Izrael gwlaž che', gwne': ³ "Bagwso'ot beņə' Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosa'ago'oni'ane'e mes de yej chio' gan' cheyalə' əso'elaogüe' le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'." ⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': "Ne'e nita' gaža mil beņə' bagwleja' par zjanaque' lažə' na'anə' beņə' cuiņə' yesə'əzo xibe' to lao lgu'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beņə' de'en nzi' Baal." ⁵ Leczə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beņə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' nzi'ilaže'e chio'onə'. ⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷ Ca naquə beņə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əzelene' naclən' so'one' par ničh Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'ena' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beņə' Izrael ca' yelə' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. ⁸ Chac chega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' bene' par ničh zjanaque' ca beņə' cuiczə zjanannə' cuiczə zjantei. Na' xte ža neža gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beņə' cui chəsə'ələ'i len jlaoga'aquen' na' ca beņə' ncuež nagga'aquen'." ⁹ Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaguəšga yoguə' de'en chəsyə'əbeine'ena' ca to ga gaon lega'aque'
na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əchošga yichjla'azda'oga'aque'ena',

na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can' chzaquə'əzi' beņə' nlegw cože'ena' no'e yoa' zi'i.

Diozən' babene' par ničh balə beņə' cui zjanaquə beņə' Izrael chso'onlilaže'ene'

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beņə' Izrael ca', bito cheyalə' goncho xbab de que leczə gosə'əbixə'ena'. Pero ca de'en cui boso'ozenague' che Diozən', goc ca' par ničh leczə le'e cui nacle beņə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par ničh beņə' ca' cuiņə' so'onlilažə' Diozən', beņə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelazə'e gon Diozən' len lega'aque' can' bəchone' len le'e cui nacle beņə' Izrael, le'e chonlilažə'əlene'.

¹² Na' ca de'en cui boso'ozenag beņə' Izrael ca', goc ca' par ničh yeziquə'əchlə beņə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilažə'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beņə' Izrael ca' de que zjanaque' nasyon che'ena', goc ca' par ničh le'e cui nacle beņə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquachxa de'e mban' gaguə cats' yoguə'əlolte beņə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

¹³ Le'e cui nacle beņə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtiže'ena' entr le'e cui nacle beņə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par ničh zan le'e cui nacle beņə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'. ¹⁴ Chona'an par ničh leczə yeziquə'əchlə beņə' Izrael gwlaž chia' ca' yesə'əzelazə'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beņə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. ¹⁵ Diozən' babnite'e zan beņə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beņə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža cats' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beņə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechgualə de'e mban' gaguə cats' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'. ¹⁶ Nezecho de costombr che chio'o beņə' Izrael cats' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to blol dao' cuazin', na' zejen de que dolol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beņə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' cats' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' zoze' e ca'.

¹⁷ Chio'o beņə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beņə' cats' chchogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beņə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güenna'. Na' loin' noxə'ən le'e na' leczə noxə'ən zoze'e ca' yelə', na' xniže'in chguažə'ən le'e na' chguažə'əten zoze'e ca' yelə'. ¹⁸ Bito gaguele de que naquachle beņə' güen cle ca beņə' Izrael ca', beņə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' choən le'e yelə' mbanə'.

¹⁹ Le'e cui nacle beņə' Izrael de repent nale: "Gwchogue' xozə' yaguən' par ničh bene' neto' injert." ²⁰ Na' de'e liczə can' nalena'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beņə' Izrael ca'

Dioz nan, bene len lega'aque' ca xozá' yag de'en bagwchogüe'ená'. Na' babozoe' le'e lgu'a' lega'aque' laogüe de'en chonlilažá'ale Cristán'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozán' chebeichene' le'e cle ca beñá' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažá'álene'.²¹ Diozán' bito gwzi'ixene' che beñá' ca' chsaquá'álebene' ca xozá' yaguan' de'en zjənaquə doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilažá'álene'.²² Legonšc xbab chele can' nži'ilažá' Diozán' beñá' chso'onlilažá' le', na' can' chbejyichje' beñá' cui chso'onlilažá'ene'. Diozán' gwlejyichje' beñá' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilažá'ene', na' nži'ilažá'e le'e cui nacle beñá' Izrael laogüe de'en chonlilažá'álene'. Pero ša cui sotezə sole gonlilažá'álene', leczə cuejyichje' le'e.²³ Na' de'e yoblə Diozán' yozoe' beñá' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozá' yaguan' šə so'onlilažá'e Cristán'. Diozán' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'.²⁴ Le'e nacle ca xozá' yag olibo de'e ze yixá', na' gwchog Diozán' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozá' yag olibo güennə'. Bezole gogle injertar lao xozá' yag olibo güennə', len caguə nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczə gwžin ža cats' yeyon Diozán' injertar de'e yoblə xozá' yag olibo de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

Gwžin ža yebej Diozán' yoguə' beñá' Izrael ca' xni'a de'e malən'

²⁵ Beñá' bišə', che'enda' ənezele de'e nga de'e cui no gwneze antslə par nič cui gaquele de que yelə' beñá' sin' chelen' nži'ilažá' Diozán' le'e. Bałə beñá' Izrael ca' zjənaque' beñá' yichj žod, bito chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozán'. Na' nic se'ejni'iczene'en xte que catə'əch əžin ža bač de yelə' mban zejlicane che beñá' ca' cui zjənaquə beñá' Izrael, con yoguə' beñá' ca' əgwnežjo Diozán' yelə' mban chega'aque'.²⁶ Nach yoguə' beñá' Izrael ca' yebej Diozán' lega'aque' xni'a de'e malən' can' nyojčzə Xtiže'ena', nan:

To beñá' syoda Sion yebeje' beñá' xni'a de'e malən'.

Na' yelə' güen de'e mal che xi'in dia che de'e Jacobən', le' yeque'en.

²⁷ Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia che de'e Jacobən',

yeca'a de'e mal chega'aque'ena' de'en chso'one'ena'.

²⁸ Can' naquən. De'en chso'on beñá' Izrael ca' contr Diozán', bito chse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə che'ena', de'e na'anə' Diozán' gwleje' le'e cui nacle beñá' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon che'ena'. Pero Diozán' chaquene' chega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'ena' par gwsa'aque' nasyon che'.²⁹ Na' Diozán' bito cheyeyene' che de'e ca' chnežjue' beñachən', na' nic cheyeyene' che beñá' ca' mbeje' par zjənaque' nasyon che'ena'.³⁰ Ca naquə le'e, antslə bito bzenagle che Diozán', pero na'a ža bachzenagle che' na' bacheyašə' cheži'ilažá'e le'e laogüe de'en cui bosə'ozenag beñá' Izrael ca' che'.³¹ Diozán' cheyašə' cheži'ilažá'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag beñá' Izrael ca'. Pero gwžin ža catə' leczə yeyašə' yeži'ilažá'e beñá' Izrael ca' de'e yoblə.³² Diozán' gwlejyichje' yoguə' beñachən' par nič cui bosə'ozenague' che'. Bene' ca' par nič leczə yeyašə' yeži'ilažá'e yoguə'əlolga'aque'.

³³ Lechəuale bene' sin' Diozán'. Nezene' yoguə'əlol. Bito gaquə ənezecho de'en nžie' bia' gaquə. Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en chone'ena'.³⁴ Nyoj Xtiže'ena' nan: "Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab che Xancho Diozán'. Bito bi de de'e əgwsed əgwlo'ichone' chio'o."³⁵ Na' nan: "Bito gaquə goncho byen chixjw Xancho Diozán' šə biclə de'e babe'echone'."³⁶ Diozán' bene' yoguə'əlol, bene' bia chsa'aš, bene' beñach, na' yeziqə'əchlə de'e zjəde. Diozán' chgüia chye' yoguə'əlol, chgüia chye' beñachən' na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' beñach na' yeziqə'əchlə de'e zjəde par nič si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och'e' zejlicane. Can' gonšgaccho.

12

Cheyalə' gon cuincho lažá' na' Diozán'

¹ Beñá' bišə', bacheyašə' cheži'ilažá' Diozán' chio'o. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon cuerp chelen' lažá' na' Diozán' na'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal. Cheyalə' gaccho beñá' la'aždao' xi'ilažá' par nič gon cuincho lažá' na' Diozán' cheda' can' cho'olažá'e. Šə choncho ca', do yichj do lažá'əchon' cho'ela'ochone'.² Bito goncho can' chso'on beñá' ca' cui zjənombia' Diozán'. Cheyalə' güe'echo latjə par nič Diozán' gwš'e' xbab chechon', par nič ənezecho bi'in chene'ene'. Diozán' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olažá'e.

³ Diozán' bano'e chia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'an əñia' naquən' cheyalə' goncho. Bito cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e che to tocho chonlilažá'əchone' bi xšine'ena' goncho na' bito gaquə goncho xšine'ena' žalə' le' cui chaclene' chio'o.⁴ Zan part nsa' cuerp chechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən.⁵ Leczə can' naquən len chio'o. Beñá' zannə' naccho chonlilažá'əcho Cristán', pero yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le' na' gwxaquə'álebecho ca tozə cuerp.

⁶ Diozæn' lao yelá' chaclen chen' len chio'o, no'e checho de que gwde gwdelá de' gaquá gon to cho. Šá balcho chac chixjue'echo bi de'en bagwna Diozæn' chio'o cheyalá' chixjue'echon segon can' bano'e' Diozæn' checho laogüe de'en chonlilaža'achone'. ⁷ Šá Diozæn' bano'e' checho gaquálencho beñá', cheyalá' gaquálenchone' do yichj do lažá'echo. Na' šá Diozæn' bano'e' checho ágwsed ágwlo'icho beñá', cheyalá' ágwsed ágwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸ Šá Diozæn' bano'e' checho añeyoicho beñá' yoblá par so'one' de'e güen, cheyalá' sotezä socho añeyoiga'aquechone'. Na' šá' bano'e' checho bi de'e' ágwněžjwcho beñá' yoblá, cheyalá' gwnežjwchon do yichj do lažá'echo. Šá bano'e' checho gaccho beñá' blao par äggüia ägwye ljuěžj chio'o cho'ela'ochone', cheyalá' cue' yichjcho par äggüia ägwye'acchone' can' chene'e' Diozæn'. Šá noe' Diozæn' checho yeyaša' yeži'ilažá'echo beñá' yoblá, cheyalá' yebeicho na' yeyaša' yeži'ilažá'achone'.

Can' cheyalá' gon nota'atezcho chonlilaža'echo Cristæn'

⁹ Cheyalá' gaque che ljuěžjcho do yichj do lažá'echo. Na' cheyalá' cue'yichjcho de'e malán' na' gue'ichon, par nič ca' zejli goncho de'e güenná' ¹⁰ Can' cheyalá' gaquecho che biša' goljcho, ca'aczná' cheyalá' gaque che ljuěžjcho. Cheyalá' gapachcho respet beñá' ljuěžjcho cleza ca cuincho.

¹¹ Bitó gaccho beñá' xagüed. Do yichj do lažá'echo goncho bitá'atezä de'en goncho, con yoguá' de'en chene'e' Xancho Diozæn' goncho.

¹² Na' cheyalá' yebeicho chedá' nezecho soch Diozæn' gone' güen len chio'o. Leczä cheyalá' co'o gwchejlažá'echo cata' chyi' chzaquá'echo. Na' leczä cheyalá' gontezä goncho orasyon do tyempte.

¹³ Cheyalá' gaquálencho šá bi de'e' chesá'ayažje beñá' ljuěžjcho beñá' ca' bagwlej Diozæn' par zjənaque' lažá' ne'ena'. Na' cheyalá' yeyaše'echo beñá' zita'.

¹⁴ Cheyalá' nabcho gaquá de'e' šao' de'e' güen che beñá' choso'ochi' choso'osaguá' chio'o. Cheyalá' nabcho gaquá de'e' güen chega'aque', caguá de'e' mal.

¹⁵ Cheyalá' yebeicho txen len beñá' chasyá'abei. Cheyalá' cuežcho len beñá' chasá'abež.

¹⁶ Yoguá'echo cheyalá' goncho tozä xbab checho. Bitó ga'alažá'echo. Cheyalá' yolgüizcho beñá' yaša' beñá' cui bi chac, na' bitó gon cuincho beñá' sin'.

¹⁷ Šá bi de'e' mal chon beñá' len chio'o, bitó añacho leczä de'e' mal yoži'ichon len le'. Cheyalá' cue' yichjcho par nič goncho de'e' güen, par nič yesá'ana yeziquá'achlá beñá' de que le' naquæczä güen de'en chonchoná'. ¹⁸ Cheyalá' goncho xte ga zelao saquá'echo par nič ca' socho binlo len yoguá'əlol beñá'. ¹⁹ Beñá' biša' dao', cheyalá' ägwzej ägwdecho ca'ala' bitá'əza de'en chso'one beñá' chio'o. Gwyczä Diozæn' nac gone' len beñá' ca' chčhi' chsaquá' chio'o. Xitze'ena' nyojan nan: "Quinga na Xancho Diozæn': Nadan' co'olažá'ane' na' nadan' gona'ane' castigw." ²⁰ Na' leczä nan: "Šá beñá' contr chechona' chbił chdone', cheyalá' güe'echone' de'e' ye'je de'e' gaogüe'. Šá goncho güen len le' de' repent lechgualé yeyejene' che de'e' malán' chone' len chio'o." ²¹ Cata' chso'on beñá' de'e' malán' len chio'o, bitó güe'echo latjə nabia' de'e' malán' chio'o par yoži'icho de'e' mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e' güenná' len lega'aque' par nič yesá'ayejene' che de'e' malán' chso'one'.

13

¹ To tocho cheyalá' ägwzenagcho che jostis ca' beñá' ca' chasá'ənabia', chedá' Dioz nan' nite'e' yoguá'əlolga'aque' par nič chasá'ənabi'e'. ² Šá bitó chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozæn' bia' goncho. Na' šá bitó chzenagcho chega'aque', chyiljzä xtolá'əchon' par gaccho castigw. ³ Ca' naquá jostis ca' beñá' ca' chasá'ənabi'e', bitó cheyalá' žebga'acchone' šá choncho de'e' güen, pero beñá' ca' chso'on de'e' mal, lega'aquen' cheyalá' yesá'əžebe' jostis ca'. Šá chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalá' goncho de'e' güen par nič ca' yesá'ana jostis ca' de que de'e' güenná' choncho. ⁴ Jostis ca' chso'one' xšin Diozæn' par nič socho güen. Pero šá choncho de'e' mal, cheyalá' žebga'acchone'. Caguá con zjəndolá'əlizene' yelá' chnabia' na'ana', par so'one' castigon' zjəndolá'ene'en, chedá' Diozæn' banežjue' en ca' xšin beñá' jostis ca' chso'one' castigw beñá' ca' chso'on de'e' malán'. ⁵ De'e' nan' cheyalá' ägwzenagcho che jostis ca' par nič cui si'icho castigw, na' leczä par nič gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e' güenná' choncho. ⁶ Na' leczä de'e' na'ana' cheyalá' chixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguá' de'e' yoso'ochixjue' chio'o na' šá bi de'e' yoso'ogone' chio'o, cheyalá' gwzenagcho chega'aque' chedá' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷ Chixjwcho šá bi chalá'echo che beñá'. Šá chalá'echo gwzon che beñá', yogo'ochon. Šá chalá'echo che bien, chixjwchon. Šá chalá'echo che impuest, chixjwchon. Na' gapcho respet beñá' cheyalá' ədap respet. Na' güe'ela'ochó beñá' cheyalá' əye'elao'. ⁸ Ni to cui no galá'echo

chei sin cui chixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaquecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beŋə' yoblə, bito gotle beŋə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selažə'ale bitə'ateza de'e de che beŋə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Leaque che sa'aljuežjle catg chaque che cuinle", leczə chonczcho complir yogua' de'e ca' yelə' de'en nannə'. ¹⁰Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho che yeziquə'achlə beŋə'. Čhedə' šə chaquecho čhega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹Catə'an gwzoloa benlilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baožə'əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'ana' bitoch cheyalə' gaccho ca beŋə' chtas, beŋə' cui bi xbab chon. ¹²Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'an ne'e nchollo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen. ¹³Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyalə' gaccho beŋə' güe'e zo, na' beŋə' zargat, na' beŋə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyalə' tilälən ljuēžjcho, na' bito gue'icho beŋə'. ¹⁴Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristən' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

14

Bito cheyalə' əŋacho che ljuēžjcho de que de'e malən' chso'one'

¹Šə to beŋə' bachonlilažə'e Cristən' nechaczejlažə'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən' cheyalə' gone', legwlene' par gaque' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'ena', bito cheyalə' gaquəyožlene'. ²Zo beŋə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogüe' bitə'ateza yelə' guao. Pero zo beŋə' bito ne'e šejni'ine' šə guaquə gaogüe' bitə'ateza yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'ana' šə chaogüe' porzə yixə' cuan. ³Ben' chao bitə'ateza yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'ateza yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'ateza yelə' guao bito cheyalə' əne' che ben' che'ej chao bitə'ateza de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' čhopte' ca xi'ine'. ⁴čNoxa naquə chio'o na'ana' par əgwlažə' checho šə nac chon ben' bagwcuə' Diozən' ca xi'ine'? Dioz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'ena' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen čhedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵Nitə' beŋə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao laogüə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beŋə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yogüə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchona'. ⁶Beŋə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogüe'e Xancho Cristən'. Na' beŋə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yogüə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogüe'e Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ateza yelə' guao, chaogüe'en par cho'elaogüe'e Xancho Cristən', čhedə' leczə yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ateza yelə' guao leczə par cho'elaogüe'e Xancho Crist na'ana' cui chaogüe'en čhedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁷Ni to chio'o cui zocho par nič goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho. ⁸Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'an əne' gatcho. Can' naquən' gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'ana'. ⁹Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beŋə' guat ca' par nič ca' naque' Xan beŋə' zjəmban na' Xan beŋə' bagwsa'at.

¹⁰Pero bito cheyalə' əŋacho de que beŋə' bišə'əcho ca' zjənapə' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azan'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beŋə' bišə'əcho ca'. Yogüə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de. ¹¹Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana',

na' de'e na'ana' yogüə' beŋə' desə'əzo xibe' laogüə'anə'

na' yogüe'e əso'elaogüe'e nada'.

¹²Can' naquən, yogüə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beŋə' yoblə so'one' de'e mal

¹³Na' bito cheyalə' əŋacho che ni to beŋə' bišə'əcho ca' de que zjənapə' dolə' šə por ni chežə cui chso'one' can' choncho na'ana' əŋacho čhega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par nič beŋə' bišə'əcho ca' chsa'aczejlažə'e o chesə'əxopə' chso'one' de'e malən'. ¹⁴Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nežda' čhedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osan'. Pero šə

to beṇə' chone' xbab de que de yeḷə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogüe'en. ¹⁵ Šə por ni che bi yeḷə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tola, bitoch cheyaḷə' gaochon, čhedə' por ni che beṇə' bišə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyaḷə' gaquecho če' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich gonlilaže'e Cristən' na' cuiayi'e. ¹⁶ Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par ničh cui yesə'əne' choncho de'e mal. ¹⁷ Šə bazocho chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho liča, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz. ¹⁸ Ben' zda liča, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziqə'əchlə, bena'anə' cho'elao' Cristən', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziqə'əchlə beṇə' leczə čhəšə'əne' de'e güennə' chone'.

¹⁹ De'e na'anə' cheyaḷə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuežjcho par ničh ca' gonlilaže'əchcho Diozən'. ²⁰ Diozən' babebeje' ljuežj chio'o chonlilaže'əchone' xni'a de'e malən' par ničh so'one' de'e güen. Na' bito cheyaḷə' goncho par ničh so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonan par ničh beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyaḷə' gaochon. Bito bi yeḷə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par ničh beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'. ²¹ Nca'alə xnezen' cuich gaoch belə'əne' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par ničh beṇə' bišə'əchonə' gaquəžejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' če Diozən'. ²² Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, čhopzcho lencho Dioz nan' nezecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen goncho. Šə bito čhaczejlaže'əcho če bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz. ²³ De xtolə' ben' chao to yeḷə' guao šə čhaczejlaže'e chaque' de que bitolja cheyaḷə' gaogüe'ennə', čhedə' bito chonlilaže'e de que de'e güennə' chone' chaogüe'en. De xtolə'əcho šə choncho bitə'ətezə de'en chaquecho bito cheyaḷə' goncho. Napcho dolə' čhedə' cabi chonlilaže'əcho de que de'e güennə' choncho par chio'o.

15

Bito goncho porzə de'en əna chio'o

¹ Chio'o bachejni'išaogüe'echo na' banezecho naquən' cheyaḷə' goncho. De'e na'anə' cheyaḷə' gapcho yeḷə' chxenlaže' len beṇə' ca' chse'ejni'i latə'alasə. Bito cheyaḷə' goncho con porzə de'en əna chio'o. ² Cheyaḷə' goncho de'e güen de'e chsa'azlaže' sa'aljuežjcho, par ničh ca' so'onlilaže'əche' Diozən'. ³ Goncho ca' čhedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlaže'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gože' Diozən': "Beṇə' contr chio' ca' tant čhəšə'əže'e le', na' lena' boso'ožia boso'oñite'e." ⁴ Na' Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj beṇə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par ničh zotezcho chgo'o chčejaže'əcho catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə čhtipəchan laže'əcho. De'e na'anə' zocho lez gaquə güen čhecho de'en gon Diozən' len chio'o. ⁵ Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chčejaže'əcho bitə'ətezə de'en ačac čhecho na' čhtipe' laže'əcho. Na' na'a čnaba' gone' par ničh tozə ca gaquə yichjla'ažda'olen', čhedə' can' chene'e Cristo Jeso'osən'. ⁶ Čhṇaba' gone' ca' par ničh tozə ca nale güe'ela'ole Diozən', Xə Xancho Jesocristən'.

Cristən' bene' par ničh bene' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gaquə əso'elaogüe'e Diozən'

⁷ Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par ničh Diozən' si'e yeḷə' bala'an. ⁸ Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec beṇə' Izrael ca'. Bedəyene' complir ca lyebe de'en ben Diozən' len xaxtao' chio'o beṇə' Izrael, par ničh blo'e de que Diozən' cho'e dižə' li. ⁹ Na' leczə bida' Cristən' par ničh beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gaquə əso'elaogüe'e Diozən' de'en cheyašə' čeži'ilaže' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',

golə' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par güe'elaogua'a le'.

¹⁰ Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael, lyebebi txen len beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwlej Diozən' par zjənaque' nasyon če'.

¹¹ Na' leczə nan:

Yogua' le'e cui nacle beṇə' Izrael, legüe'elao' Xancho Diozən'.

Yogua'əle cheyaḷə' güe'ela'olene'.

¹² Na' leczə de'en bzoj de'e profet Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia če de'e Isain'.

Le' nabi'e yogua'əloj beṇə'.

Na' bałə beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael yesə'əbeze' gaqualen be'enə' za'anə' lega'aque'.

¹³ Diozən' chone' par niç nezecho zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par niç sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle Crisən'. Na' šə bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen', nachən' Spirit che Diozən' gonən par sotezə sole yebeile de'en gaqualench Diozən' le'e.

¹⁴ Beñə' bišə, nezda' de que Diozən' babene' par niç nacle beñə' güenchgua na' chejni'ichgüeile. Nezda' chac choe' ljuěžjle consejw tole yetole. ¹⁵ Pero de'en gwlej Diozən' nada' par gona' xšine'ena' cheyaxjda' chzoja' le'e clar che de'e ca' banezczele par niç yosa'alaza'əga'aclen. ¹⁶ Gwleje' nada' par niç chona' xšin Jesocrisən' ladjo beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə' güen dižə' cobə che Diozən' par niç Diozən' yebeine' lega'aque' cata' so'onlilažə'ene'. Na' Spirit che'ena' gonən par niç əsa'aque' beñə' la'azdao' xi'ilaza' par niç Diozən' šo'olažə'e lega'aque'.

¹⁷ De'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en chona'. ¹⁸ Bito cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e baben beñə' yoblə, sino cho'a dižə' che de'en baben Crisən' ca' naqən' goclene' nada' chona' xšine'ena'. Le' bene' par niç bia'a dižə' len beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael, na' goclene' nada' bena' ca' par niç bałə' bachoso'ozenague' che'. ¹⁹ Spirit che Diozən' goclenən nada' len yelə' guac cheina' par niç bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beñə'. Goclenən nada' par niç babi'a dižə' güen dižə' cobə de'e chzejni'in che Crisən' doxen, gwzolaoja' Jerosalenna' bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico. ²⁰ Babena' byen bajja' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Crisən' gan' ža' beñə' cuina' se'ene len. Bito gwyə'a ga bajse'ecza beñə' yoblə xtižə' Crisən'. ²¹ Can' nyojczə' Xtižə' Diozən' nan:

Ca naquə beñə' ca' cui nonə' chixjue'i lega'aque' xtižə' Diozən', lega'aque' yesə'əneze'nen. Na' beñə' ca' cuina' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

²² Ca' chaquən' ža, zan las catə'an go'onda' yida' gan' nita'əlen' bito goquə yida'. ²³ Cana'aten' zelažə'a yida', pero xte na'ach babeyož bena' de'en nžia' Diozən' bia' gona' latjə nga. ²⁴ Na' catə' ša'a Espanjan' cana' che'enda' tia' əgwlaŋa'a le'e. Mbalaz soa' yeyož əgwlaŋa'a le'e, nach gaqualenle nada' par ša'a Espanjan'. ²⁵ Pero na'a yeya'a Jerosalenna' žjəyesana' de'e chəsə'əyažje beñə' ca' nita'əna', beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. ²⁶ Beñə' Masedonia ca' na' beñə' Acaya ca' gwsa'azlažə'e boso'otobe' mechən' par beñə' yašə' prob ca' ža' entr beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' beñə' nita' Jerosalenna'. ²⁷ Na' de'en gwsa'azlažə'e boso'otobe' mechən' naqən to goclen de'e cheyałə' yesyə'əyontocze' len beñə' Izrael ca'anə'. Caguə beñə' Izrael lega'aque', pero bazjelene' beñə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'azda'oga'aque'ena', na' de'e na'ana' cheyałə' sa'aclene' beñə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əchinene'. ²⁸ Catə' yeya'a Jerosalenna' žjəyenezjoga'aca'ane' mechən' de'en bdobən', cana' tia' əgwlaŋa'a le'e catə'an ša'a Espanjan'. ²⁹ Nada' nezda' catə' la'a gan' nita'əlen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Crisən', lechgualə mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocrisən' na' Spirit che Diozən' chonən par niç gaque che ljuěžjcho tocho yetocho. De'e na'ana' ža beñə' bišə, chnaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par niç gaqualene' nda'. ³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' beñə' Jodea ca', beñə' ca' cui chso'onlilažə' Crisən', na' leczə nabcho par niç beñə' Jerosalen ca' beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' so'olažə'e de'en güe'ega'aca'ane'ena'. ³² Can' goncho orasyonə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delana'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nita'əlena'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ochon', gaqualene' yoguə'əle. Ca'əsgacən' gaquə.

16

Pabən' chguape' diox beñə' ca' nombi'e

¹ Chneyoida' le'e legon txen len beñə' zanchə Febe catə'an le'e gan' zolena'. Lene' nchoje' naque' comison che beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocrisən' lao yež Sencrean'. ² Legon txen len le', chedə' can' cheyałə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Legaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' beñə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Legguap Prisilan' na' be'en che Aquilan' diox. Lega'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'. ⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' niç cui gwso'ot beñə' nada'. Chsela'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'. ⁵ Legguap diox beñə' ca' chəsə'ədopə

chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. ⁶ Leczə legguap diox Epeneton' be'ena' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech benlilaže'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'. ⁷ Legguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁸ Legguap diox beṇə' gwlaž čhia' Andronico na' Jonias. Txen gota'oto' ližya len lega'aque'. Na' lega'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' lega'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca' nada'.

⁹ Legguap diox Urbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'ena' chacda' chei. ¹⁰ Legguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə legguap diox beṇə' ca' nita' liž Aristobolo. ¹¹ Legguap diox beṇə' gwlaž čhia' Erodion, na' beṇə' nita' liž Narsison' beṇə' chso'onlilaže' Xancho Cristən'. ¹² Legguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xancho'. Na' leczə ca' legguap diox Persida be'ena' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Xancho'. ¹³ Legguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilaže'əcho Xancho'. Na' leczə legguap diox xne'ena' be'ena' leczə naquə ca' xna'a. ¹⁴ Legguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nita' len lega'aque'. ¹⁵ Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpás, na' yogua' beṇə' yeziqə'əchlə nita' len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'.

¹⁶ Na' cata' chežagle ləyolguiž ljuěžjle dižə' šao' par nič gachbia' de que chaque che ljuěžjle. Na' beṇə' ca' nita' nga na' len beṇə' ca' nita' ga yoblə chəsə'ədoṇə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', yogua'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷ Chņeyoida' le'e beṇə' bišə' par gapple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' gotil' na' chso'one' par nič beṇə' zjəneze' chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len lega'aque'. ¹⁸ Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Xancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azəlažə'əga'aque'. Xochechgua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague' lega'aque'. ¹⁹ Yogua' beṇə' zjəneze' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cue' yichjle par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal. ²⁰ Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo leczə le' gone' par nič lğüegwzə əgwlej əgwšəšjle xtižə' gwxiye'ena'.

Na' Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.

²¹ Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' leczə ca' bišə' ljuěžja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonnə' na' Sosipaterən'.

²² Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na' Pabən', leczə əchguapa' le'e diox, ca' naquə le'e chonlilažə'əle Xancho' can' chonlilažə'ane' nada'.

²³ Chguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'ena'. Na' leczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorer che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴ Chņaba' gaquəlen Xancho Jesocristən' yogua'əlolle. Na' ca'ašgacžən' gaquə.

Cho'elaogüe'e Diozən'

²⁵⁻²⁷ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o nič sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na' de'en əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en əchyixjui'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwņeze dezd ža gwlasda'ote, pero ņa'a Diozən' bablo'ine'en chio'o. Diozən' babene' ca' bənezechon, babzejni'ine' chio'o bi zežen de'en boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz ben' zo zejlicane bene' mendad par nič yogua' chio'o beṇəch ənezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che' na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o par güe'ela'och Diozən' zejlicane. Na' ca'ašgacžən' gaquə. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', cheda' can' gwnalaze'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niḅ chdopə chzagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'enə' laogüe de'en ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əloḷ beṇə' gata'əteza nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olgüize' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho. ³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niḅ zocho mbalaz

⁴ Syempr cho'a yelə' choxwlen che Diozən' can' chone' par niḅ Cristo Jeso'osən' chacene' le'e. ⁵ De'en chonlilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niḅ chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'e le dižə' chei. ⁶ Na' bachonle ca' nachia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e li. ⁷ Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niḅ gonchle can' chazlažə'ena' žlac chbezcho yidə Xancho Jesocristən' yetlas. ⁸ Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlažə'ena' par niḅ catə'ən yidə Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que naple dolə'. ⁹ Diozən' zoteza zoe' chone' complir can' ne'enə'. Le'ena' bagwleje' le'e par niḅ naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xancho'.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito žənaque' toza

¹⁰ Beṇə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chṇeyoida' le'e gonle txen len ljuežjle na' bito tilə gwšasle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'. ¹¹ Beṇə' bišə', beṇə' ca' nita' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdiḷə chšašle. ¹² Enia' chdiḷə chšašle, cheda' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsd blo'i Cristən'." ¹³ ŽEchaquele bsele' Diozən' Cristən' par yebeje' to čhopzle xni'a de'e malən' ? ŽEna' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwduxjua' xtoḷə'əle ca? Na'alje žəpor la nada'ana' gwchoale nisən'? Bito. ¹⁴ Crispo na' Gayo na' azən' bcho'a nis. Na' choxwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis. ¹⁵ Bito che'enda' no əna de que por la' na'ana' gwchoe' nisən'. ¹⁶ Na' leczə nada' bchoa' beṇə' ca' nita' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alažə'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis. ¹⁷ Nežda' Cristən' bito bsele'e nada' par gwcho'a beṇə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'ena'. Na' catə' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bito che'enda' no gaque de que nada' naca' beṇə' sin', cheda' šə so'one' xbab che yelə' sin' čhia'ana' bito əsa'aquene' de que de'e zaque'ena' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

Cristən' bedalo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

¹⁸ Beṇə' ca' cui choso'ozenən' che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwso'ot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par niḅ chio'o cui yeyejcho lao yi' gablən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', cheda' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' nota'ətezcho chonlilažə'əchone'. ¹⁹ Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:

Nada' gona' par niḅ nachia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li žjənsine'ena', na' gona' par niḅ beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'ena'.

²⁰ Nita' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇə'chən', na' nita' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nita' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one' xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab čhega'aque'ena'. ²¹ Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'ena' bene' par niḅ yelə' sin' che beṇə'chən' bito chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle' xtiže'ena' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlažə'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'əṇə'əczə beṇə' ca' cui žjənombia' Diozən' chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

²² Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristən', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miḷagr par yesə'ənezene' šə le Dioz nan' bsele'e Cristən', na' le'egatezə ca' beṇə' ca' cui žjənaquə beṇə' Izrael na' cui chso'onlilažə'e Cristən', žjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətežə dižə'

cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'. ²³ Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwsot'ote' Cristən' le'e yag corozən'. Na' cata' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e chei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' cata' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'an. ²⁴ Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' che'ena' na' yelə' sin' che'ena' ca de'en bsele'e Cristən' gwsot'ote'ene' por ni checho. ²⁵ Na' de'en bsele'ene' gwsot'ot beṇə' le' por ni chechon' beṇə' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə' Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechguale beṇə' sin' naque' cle ca beṇə' chon' na' lechguale chnabi'ache' ca beṇə' chon'. ²⁶ Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchō beṇə' sin' segon can' chso'on beṇə' chon' xbab checho, na' nic naquə zanchō beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchō beṇə' blaō. ²⁷ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'anə'əczə bito naccho beṇə' sin' na' la'anə'əczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par ni chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' chega'aque'ena' bito bi zjəzaquə'an laogüe'ena'. ²⁸ Chio'o cui naccho beṇə' blaō na' cui bi zaquə'əcho par beṇə' chon'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chsa'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' ni chsa'əgue'ine' de que bito bi bi zaquə' xbab chega'aque'ena' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə. ²⁹ Na' Diozən' babene' par ni ch notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'ena'. ³⁰ Dioz na'anə' babene' par ni ch ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osan'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' chedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par ni ch naccho beṇə' güen laogüe'ena', chedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'ena'. Banone' la'azda'ochon' xi'ilažə' chedə' Cristən' naque' beṇə' la'azda' xi'ilažə'. Na' leczə le'ena' babene' par ni ch cui bi xtə'ə'əchon' de, chedə' Cristən' gwlixjue' xtə'ə'əchon'. ³¹ Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'əcho Xancho Diozən'."

2

Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwsot'ot beṇə' mal ca' le'e yag corozən'

¹ Beṇə' bišə', cata' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par ni ch gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'. ² Gwnia' lo'o la'azdaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichla dižə' gua' sino que gua' dižə' che Jesocristən' na' can' gwsot'ote'ene' le'e yag corozən', na' beṇə' can' gwnia' lo'o la'azdaogua'anə' cata'ən' bida' gan' zolena'. ³ Gocbe'ida' bito bi gaquə gona' par ni ch šejle'ele dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' lechguale bžeba' na' golə' gwixza' cata' beṇə' xbab šə' gwzenagle chia'. ⁴ Na' cata' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par ni ch gonle can' gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenen le'e len yelə' guac cheina' par ni ch gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a. ⁵ Bi'a dižə'an ca' par ni ch notono no gaquə əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che yelə' sin' chia'anə'. Nezecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelə' guac che'ena' par ni ch chonlilažə'əlene'.

Spirit che Diozən' chonən par ni ch chejni'to'

⁶ Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par ni ch cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i xtiže'ena'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquən de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža' cata' te yelə' gwnabia' chega'aque'ena'. ⁷ Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižə' sin' che'ena' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' che Diozən' gwchoglaogüe'en nac gone' par ni ch gone' chio'o yelə' bala'an. ⁸ Na' ni tozə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' che Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito bosə'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaquə'e. ⁹ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' che', na' nic nonə' yesə'əneze can' gone',

na' nic nonə' gon xbab chei lo'o yichjla'azdaogüe'ena'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozən' babene' par ni ch Spirit che'ena' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho che'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit che Diozən' can' chone'ena', na' leczə neze nle'in de'en ngašə' len beṇə' chon'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, chedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit che' na'azən' nezen bi xbabən' chone'. ¹² Na' Diozən' bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o la'azda'ochon' par ni ch chnezecho yoguə'alol de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nzi'ilaže'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga. ¹³ Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yelə'

benə' sin' cheto'onə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' benə' ca' bayo'o Spirit che Diozan' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena', lega'acze'ena' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

¹⁴ Na' benə' ca' cui yo'o Spirit che Diozan' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena', bito gaqua se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aque'ne' bito bi bi zaquə'an par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' par gaquelenan lega'aque' se'ejni'ine'en. ¹⁵ Chio'o bayo'o Spirit che Diozan' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'ana' chaclenən chio'o par ničh chache'icho che bitə'ateza de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' benə' yeziqə'ačhlə bito chse'ejni'ine' de que de'en chene'e Spirit che Diozan' gon chio'o naquən de'e güen. ¹⁶ Na' Xtizə' Diozan' de'en nyojən nan: "Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozan' to gwlažze'. Na' Diozan' bito bi de de'e əgwsed əgwlo'i benəčan' le'." Pero Diozan' babene' par ničh choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

3

Txenə' gwsə'one' xšin Diozan'

¹ Benə' bišə', catə' bi'a xtizə' Diozan' len le'e, bito bi'an can' cho'an len benə' ca' bachoso'ozenag che Spirit che Diozan', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'azda'omallen'. La'anə'əczə' bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'. ² Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'azə' laogüe de'en cuiṇə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozan' šejni'ile. De'e na'ana' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə' zdebə' šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuiṇə' gac šejni'ile de'en naquə' zdebə'. ³ Nachia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə' zdebə', chedə' ne'e chzenagle che la'azda'omallen'. De'en chgue'ijuežjle na' chdijə' chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'azda'omallen' can' chso'on benə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'. ⁴ Chzenagle che la'azda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'ana' nia' chonle can' chso'on benə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵ ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' benə' güen xšin Diozan' na' neto' be'elento' le'e xtizə'ena'. Na' cuin Diozan' bene' par ničh balle benlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə' che'ena' len le'e na' leczə' bene' par ničh yeballe benlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene'en le'e. ⁶ Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtizə' Diozan' na' gwxaquə'əlebəda' ca to benə' chaz. Na' laogüe de'en leczə' bsd blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca' can' chon Diozan' ničh chcha'o chxen de'en chazcho, leczə' can' bene' par ničh gwyejle'ele xtizə'ena' de'en be'elento' le'e. ⁷ Bitotec bi zaca'nada' de'en be'elena' le'e xtizə' Diozan', na' nic Apolosən' de'en bsd blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' chedə' le'ena' bene' par ničh gwyejle'ele xtizə'ena'. ⁸ Ben' chyixjue'le xtizə' Diozan' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txenə' chso'one' xšin Diozan' na' tozəczə' can' cheyalə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozan' gone' par ničh to toe' yesə'ənite'e mbalaz segon can' gwsə'one' xšine'ena'. ⁹ Neto' ža, txenə' chonto' xšin Diozan' entr le'e. De'e na'ana' gwxaquə'əlebetə' ca benə' goz go'oṇ na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinṇə'.

Na' leczə' le'e chdopə' chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozan' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca benə' ben yo'onə'. ¹⁰ Diozan' goclene' nada' par ničh naca benə' nech bena' xšine'ena' entr le'e. De'e na'ana' gwxaquə'əlebada' ca benə' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'ena' ca chon to mues benə' chacchega. Na' nitə' benə' yoblə benə' leczə' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca benə' gosa'əbec ze'ena'. Na' šə nochlə benə' yosə'osed yosə'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par ničh yosə'osed yosə'olo'ine' le'e porzə' de'en naquə' de'e li. ¹¹ Le'e chdopə' chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txenə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e agwxe laneina' de'e yoblə, bitoch gaqua, chedə' tozə' Jesocristən' zaquə'e par gonlilažə'əchone'. ¹² Nezecho chcheje bitə'ateza ze'e de'e chxe benə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de plat, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebe de'en yosə'osed yosə'olo'ine' benə' le'e. ¹³ Na' catə' əžin ža choglao Diozan' che yoguə'əloj benə', cana'ach la'alaon che to to benə' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə' de'e li, o šə cui. Na' šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə' de'e li, gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca to benə' ben yo'o de or de plat o de yej fin chedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca to benə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' choglao Diozan' che yoguə'əloj benə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to benə' güen xšine'ena' naquən de'e zaquə'e o šə bito bi zaquə'an. Ca'aczən' nla'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən. ¹⁴ Benə' ca' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə' de'e li, cuin Diozan' gone' ca yesə'əzi' benə' ca' yełə' bala'an. ¹⁵ Pero benə' ca' bosə'osed bosə'olo'ine'

le'e clelæ gwxaquæ'alebæga'aque' ca beṇæ šey ližen'. Na' nacchguaze gaquæ yesa'əchoje' par cui sei'eye', bito bi yelæ' bala'an yesa'əzi'e chedæ' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalæ'.

¹⁶ Chio'o chdopæ chžagcho cho'ela'ocho Jesocristæn', yogua'əcho txennæ' gwxaquæ'alebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇæ' Diozæn' chedæ' Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁷ Na' ša to beṇæ' gone' par niçh chio'o chdopæ chžagcho cho'ela'ocho Cristæn' cuejyichjcho dižæ' li che Diozæn', Diozæn' gwnežjue' castigw zejlicaṇæ che ben' gon ca', chedæ' bagwlej Diozæn' chio'o par naccho lažæ' ne'ena' na' zo Spirit che'ena' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁸ Ša nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalæ' xoayagcho. Cheyalæ' gache'icho de que bitotec bi zaquæ' xbab chechon' niçh ca' Diozæn' gone' chio'o yelæ' sin' che'ena'. ¹⁹ Beṇæ' ca' cui zjænonbia' Diozæn' yelæ' sin' chega'aque'ena' bitobi zaquæ'an lao Diozæn'. La' nyojczæ Xtižæ' Diozæn' nan: "Beṇæ' ca' chsa'aque'ne' zjænaque' beṇæ' sin', Diozæn' gone' par niçh yesa'əbiayi'e por ni che xbab mal chega'aque'ena'." ²⁰ Na' yeto gan' nyojæn nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇæ' sin' ca' bito gaquælenæ lega'aque' par so'ombi'ene'." ²¹ Ca naquæ neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquæto' le'ebeyože beṇæ' zaque'e. Dioz na'aczæn' bsele'e yogua'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par niçh bitæ'ətezæchlæ de'e zjæde na' de'e ca' chac chsa'aclenæn le'e. ²² Diozæn' bsele'e nada' na' Apolosæn' na' Bedæn' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par niçh lecæzæ chaclenæn chio'o. Na' chone' par niçh bitæ'ətezæ de'en chac checho lao mbancho o catæ'an gatcho əsa'aclenæn chio'o na'a na' bataræ'ətezæchlæ. ²³ Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristæn' ngoda'əcho txen len le' can' ngode'e txen len Xæ' Diozæn'.

4

De'en gwlo'o Diozæn' lao na' apostol ca' par gwso'one'

¹ Cheyalæ' gonle xbab de que naquæto' beṇæ' güen xšin Cristæn'. Diozæn' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwneze antslæ, de'e na'ana' Cristæn' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇæ'. ² Na' chonæn byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'. ³ Na' ca naca' nada' bitobi nonæn len nada' la'ana'əczæ ša jostis o ša le'e chaquele de que bito chona' can' cheyalæ' gona'. Bito niæ' ša chona' can' cheyalæ' gona' o ša cui. ⁴ Nada' chacda' de que bito bi dolæ' napa' len bitæ'ətezæ de'e chona', pero caguæ ni che de'e na'ana' əna Diozæn' chia' de que bito bi xtola'a de. Xancho Cristæn' əne' ša chona' can' cheyalæ' gona' o ša cui. ⁵ De'e na'ana' bito cheyalæ' bi ənacho che nota'ətezæ beṇæ' ša chone' can' cheyalæ' gone' o ša cui. Catæ'əchæn' yida' Xancho Cristæn' yeto, ca na'achæn' gone' par niçh ənezecho de'en cui nonæ' neze na'a. Gone' par niçh yeyache'icho xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždao' to tocho, na' cana'achæn' Diozæn' əne' ša nochon' chon güen.

⁶ Beṇæ' bišæ', babl'a xtižæ' Apolosæn' na' xtižæ'a par niçh šejni'ile can' na' xtižæ' Diozæn' de que bito cheyalæ' güe'ela'ocho che to beṇæ' ša naquæn' chsed chlo'ine' na' nique gue'icho che yeto'e'. ⁷ Echaquele de que zaquæ'achle cle ca beṇæ' ca' yelæ'? Ede bi de'e de chele de'e cui beṇ Diozæn'? Bito bi de. Nezele naquæn de'e beṇ Diozæn' le'e, de'e na'ana' bito cheyalæ' ga'alazæ'əle len de'en deilen'?

⁸ Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'ana'əczæ cui chac cheto' ca'. Yebeito' žalæ' de'e liçzæ zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalæ' ca'. ⁹ Diozæn' bsele'e neto' apostol naquæto' ca to beṇæ' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beṇæ' nchoglaon che' gate'. Na' Diozæn' bsi'e xneze par niçh angl ca' na' beṇæ' ca' ža' yežlyon' chsa'əgüie' can' chac cheto' can' chsa'əgüia beṇæ' to comedy. ¹⁰ Beṇačhæn' chsa'aque'ne' bito bi bi zaquæ'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristæn'. Pero na' le'e ža, chonle par niçh chsa'aque'ne' nacle beṇæ' sin' la'ana'əczæ ngoda'əle txen len Cristæn'. Neto' nezeto' caguæ bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitæ'ətezæ. Chso'elao' beṇæ' le'e na' chsa'əgue'ine' neto'. ¹¹ Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chsa'əbažæ' beṇæ' neto', na' nic bi ližto' de. ¹² Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par niçh chon cuinto' mantener. Na' cata' choso'ožia choso'onita' beṇæ' neto', nachle chnabto' nite'e mbalaz, na' cata' choso'oçhi' choso'osaquæ' beṇæ' neto', chgo'o chchejlažæ'əto' ca de'en choso'oçhi' choso'osaque'e neto'. ¹³ Na' cata' beṇæ' chne' clellæ cheto', nachle cho'elenga'acto'one' dižæ' šao'. Na' xte ža neža niṭæ' beṇæ' chsa'əgue'ine' neto' ca chsa'əgue'ine' no beb na' can' chsa'əgue'ine' no de'e naquæ zban.

¹⁴ Na' ca naquæ de'e ca' de'en baçh bzoja' le'e, bito bzoja'an par niçh gaquæle zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'ana' choṇa' le'e consejw quinga. ¹⁵ Niṭæ'alja ši mil beṇæ' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristæn', pero toza' nada' naca' ca xale chedæ' zgua'atec nada' gwdiçjui' a dižæ' güen dižæ' cobæ che Cristo Jeso'osæn' len le'e par niçh chonlilažæ'əlene'. ¹⁶ Na' de'en naca' ca xale de'e na'ana' chne'yoida' le'e gonle can' chona'ana'.

¹⁷ De'e na'ana' bsele'a Temtion' gan' zolenæ'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇæ' chacda' çhei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilažæ'e Xancho Cristæn'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalæ' gone'. Na' Temtio' na'ana' gone' par niçh əžjsa'alazæ'əle de'en babsed bablo'ida'

le'e che Cristan' ca de'en chsed chlo'ida' beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əzag chso'elaogüe'e Cristan' gatə'ateza nite'e. ¹⁸ Balle nale de que bito bi zaca'a parzə nich chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolena'. ¹⁹ Pero caguə chžach yida' gan' zolena' šə Xancho Diozan' güe'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalena'. ²⁰ Ca naquə beñə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par nich gaquə so'one' can' chso'e dižə'an. Cagua con chəsə'anaze'ena'. ²¹ ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolena' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə' əñia' le'e? Legon xbab naquan' chene'ele gona'.

5

To beñə' gwzolen no'ol che xe'ena' ca xo'olacze'

¹ Chso'echgua beñə' xtižə'ale de que zo to beñə' byo entr le'e beñə' zolene' no'ol che xe'ena' ca xo'olacze'. Beñə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlaže'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'ena'. ² Na' la'añə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjə gone' txen len le'e. ³ La'añə'əczə bito zoa' na' len le'e, bagwchoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'ale de que naquəczcho txenñə' šə bachonle ca'. ⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristan', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'ena', na' nada' choncza' txen len le'e. ⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'ena' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' na' le'e cueje' ca'alə par nich gon Satanə'an' con nac chene'en len le'. De repent šə chi' saque'e na'a len cuerp che'ena' goša'alja yichjla'aždaogüe'ena' nich cui si'e castigw zejlicane catə'an əžin ža choglaio Xancho Jesocristan' naquan' gac che to to beñə'an'.

⁶ Bito naquan' güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par nich cheyas doxen coazin'. Le'egategəczə ca' catə' cho'ele latjə chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'alen' chaple dolə' chedə' yoguə'alen' chonlenle ben' chon de'e malən' txen. ⁷⁻⁸ Beñə' Izrael gwlaž cheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nchixə xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' cuidad par nich cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lni'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristan' cheyalə' gapcho cuidad do tyempte par nich cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjo de'e malən' chedə' Cristan' gwduxje' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni checho gwxaquə'əlebene' ca xila' daon' bian' chso'ot beñə' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristan' ža, cheyalə' cuejyichjo de'e malən' na' goncho porza de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beñə' chgo'o xtoi na' be'ena' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beñə' yobla. ¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' che beñə' ca' cui naccho txen cho'ela'ochio Cristan' sino que cho'a dižə' che ljuežjcho beñə' leczə chso'elao' Cristan'. Na' leczə ca' nia' bito socho binlo len beñə' chəsə'əzeləžə' bi de'e de che beñə', nic len beñə' chəsə'əca' bi de'e de che beñə', na' nic len beñə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' che ljuežjcho beñə' ca' naccho txen cho'ela'ochio Cristan'. Žalə' cui chac socho binlo len beñə' ca' cui chso'elao' Cristan', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'. ¹¹ Šə entr le'e nita' beñə' nacho bišə'əcho beñə' chəsə'əžə' xtoğa'aque' o beñə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aquei o be'en chega'aquei par chəsə'əzolene' beñə' yobla, o beñə' chəsə'əzeləžə' bi de'e de che beñə', o beñə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beñə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque', o beñə' güe'e zo, o beñə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolengaclene' txen. ¹² Beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əzag chso'elaogüe'e Cristan' txen len chio'o cheyalə' choglaochon chega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' ənacho che beñə' ca' cui chso'elao' Cristan' txen len chio'o. ¹³ Diozən' əne' che beñə' ca' cui chso'elao' Cristan' de que zjənapə' dolə'. Na' ca naquə be'ena' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristan' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

6

Bito ye'echo beñə' cui zjənombia' Diozən' so'one' yelə' jostis chechon'

¹ Catə' chaole xya tole yetole chjəñabele beñə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' par so'one' yelə' jostis chelen' lgua'a nabele beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena. ¿Ebito chacbe'ile clləñ' chonle? ² ¿Ecabi nezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis che beñə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis chega'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis che de'e ca' cuiitec zjəzaque'e. ³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis che angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis che de'e chso'on beñə' lao yežlyo nga. ⁴ Na' catə' gaquəyožə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao beñə' ca' cui chso'onlilažə' Cristan' par so'one' yelə' jostis chelen', chedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o

chdopə chžagcho cho'ela'ochō Cristən'. ⁵⁻⁶ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjtaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. ¿Eniga tole cui nacle beñə' si'innə' par gon yelə' jostis che ljuežjle cats' bin' chac chele?

⁷ Lechgualə clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque' bi de'e de chele. ⁸ Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de chęga'aque' la' aña'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bitō goncho xbabən' clləla. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nita' beñə' chasə'əgo'o xtoi na' beñə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nita' beñə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nita' beñə' chəsə'əbejyichj no'ol chei o be'en chei par chasə'əzolene' beñə' yoblə, na' beñə' chasə'əzolentezə le'e ljuežj beñə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca' a no'ol chęga'aque', na' no'ol ca' chasə'əzolentezə ljuežj no'olaga'aque' lgua'a yesə'əque'e beñə' byo. ¹⁰ Nita' beñə' chasə'əban na' beñə' chasə'əzelažə' bi de che beñə'; na' beñə' güe'e zo; na' beñə' choso'ožia choso'onita' ljuežjga'aque'; na' beñə' chasə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de che beñə'. Ni to beñə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹¹ Balcho beñə' chon de'e mal ca' antslə. Pero na'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit che Dioz chechon' babocoban yichjla'ažda'ochon' par nič naccho beñə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beñə' güen laogüe'ena'.

Cheyalə' goncho len cuerp chechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

¹² Nita' beñə' chasə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'aña'əczə šə chasə'əna beñə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par nič bi de'en goncho nabia'an chio'o. ¹³ Leczə nita' beñə' chasə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lennə." De'e liczə can' chasə'əne'ena', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža cats' gon Diozən' par nič te chęga'aquan. Na' cuerp chechon' bito naquən par nič co'o xtocho o par nič goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp chechon' par nič socho güe'ela'ochō Xancho Cristən', na' Xancho' zocze' par gaquəlene' chio'o. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo beñə' guatan', na' leczə ca' əžin ža cats' yosbane' chio'o ladjo beñə' guatan' len yelə' guac che'ena'.

¹⁵ ¿Ecabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par nič nabi'e cuerp chechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beñə' gon cuerp chechon' lao ne'e. ¹⁶ Cats' to beñə' chats'əlene' xtoe' cuerp chęga'aque'ena' chsa'aquan tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': "Beñə' ca' chopə əsa'aque' tozə cuerp." ¹⁷ Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquə yichjla'ažda'ochon' tozə len le'.

¹⁸ De'e na'ana' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yeziquə'əchlə bitotec chso'onən' contr cuerp chechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca', lega'aquan chso'onən' contr cuerp chechon'. ¹⁹ Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' to tocho ca to beñə' zo lo'o yo'o che'. Dioz nan' bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o ənacho naquən' gonchon'. ²⁰ Xancho Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič naccho xi'in' Dioz. De'e na'ana' cheyalə' goncho len cuerp chechon' na' len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozən' yelə' bala'an.

7

Cho'e dižə' cheyelə' gošagna'ana'

¹ Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartən', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beñə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gaquə' xo'ole', güennə' chone'. ² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'ana' naquəchən güen əgwšagna'ale par nič ca' to to beñə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en che'. ³ Na' le'e beñə' byo, yeyatə'əlen no'olə che chele. Le'egatezəczə ca' le'e no'olə yeyatə'əlen be'en che chele. ⁴ Ca naquə no'olan' caguə le' əne' nac gone' len cuerp che'ena'. Le'egatezə ca' beñə' byon' leczə caguə le'ena' əne' nac gone' len cuerp che'ena'. Chopte'en cheyalə' yoso'ozenag che ljuežjga'aque'. ⁵ Na' le'e beñə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia che chople cuezle to term güeje par nič sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele de'e yoblə par nič Satanasən' cui gaquə co'oyelə'ən le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

⁶ De'e quinga nia' chedə' de lsens par nič to to beñə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en che', pero bito nācho de que chon Diozən' mendad goncho ca'. ⁷ Chebeida' žalə' yoguə'əle sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuiṇə' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' leczə naquachən güen cui yošagna'ale. ⁹ Pero na' le'e beṇə' byo šə lechguale nan solenle no'olən', na' le'egatezə ca' le'e no'ola šə lechguale nan solenle beṇə' byo, mejor əgwšagna'ale par niç ca' bito nabia' yela' chzelažə'ənə' le'e.

¹⁰ Le'e no'olə le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquele de que nadəza'an ənia' ca'. Naquən to de'e chon Xancho Cristən' mendad cui goncho. ¹¹ Na' šə no'olən' yele'e be'en che'ənə', cheyałə' yega'əne' sin cui yeque'e beṇə' yoblə o cheyałə' yeyeje' žjəyzeolene' be'en che'ənə' de'e yoblə. Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'llenə'.

¹² Na' le'e beṇə' yeziquə'əchlə, ənia' can' chona' xbab cheyałə' gonle, la'əṇə'əczə Xancho Cristən' bito bi gwne' che de'e ca'. Šə entr le'e zo to beṇə' zo xo'ole' no'olə cuiṇə' gonlilažə' Cristən', na' šə zo no'olən' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'ənə', bito cheyałə' yela'a beṇə' byon' le'. ¹³ Na' šə entr le'e zo to no'olə na' cuiṇə' gonlilažə' be'en che'ənə' Cristən', šə be'en che'ənə' zoe' gan par yesə'ənite'e, bito cheyałə' yesya'ale'e. ¹⁴ Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'ənə' la'əṇə'əczə šə be'en che'ənə' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par beṇə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'ənə' la'əṇə'əczə no'olən' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Žala' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuəžjga'aque' leczə gwgüe'i Diozən' bi'i čega'aque'ənə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'ənə'. ¹⁵ Pero na' šə beṇə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwzönle yesya'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesya'əga'anlen ljuəžjga'aque' čeda' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho. ¹⁶ Le'e no'olə le'e chonlilažə'ale Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par niç gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e beṇə' byo le'e chonlilažə'ale Cristən', šə sotezle len no'ol che'len' la'əṇə'əczə cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par niç gonlilaže'ene'.

¹⁷ Na' ca naquə'zin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən' guaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'ən gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', con ca'aczən' cheyałə' so cuezle, čeda' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena' mendad len beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e. ¹⁸ Šə bazole sefny de'en ne' sirconsionnə' catə'ən gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən' bito gonle par niç yenit sefnyən'. Na' šə balə cuiṇə' sole sefny de'en ne' sirconsionnə' catə'ən gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', bito gonle byen par solen. ¹⁹ Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho sefny de'en ne' sirconsionnə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad. ²⁰ Con can' naccho yoguə'əcho catə'ən gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho sefny de'en ne' sirconsionnə' o šə cui nsa'achon, ca'atezacən' cheyałə' so cuezcho. ²¹ Šə nacle esclabo catə'ən gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', bito bi gaquele che de'ənə'. Pero na' šə guatə' latjə čhixjwle niç əchojle xni'a xanlen', lechixjw niç əchojle. ²² Na' la'əṇə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'ale Xancho Cristən', nacle beṇə' zaque'e lao Xancho'. Na' la'əṇə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'en nan' cheyałə' gwzenagcho che'. ²³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç naccho xi'in Dioz. De'e na'ana' cheyałə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'əna beṇə'. ²⁴ Beṇə' bišə', šə nacle esclabo catə'ən gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', bito bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' na'a ngodə'ale Diozən' txen.

²⁵ Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada ənia' le'e can' chacda' cheyałə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xancho' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyałə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei. ²⁶ De'en chacda' nada', notə'ətezə beṇə' šə nšagne'e catə'ən gwlej Diozən' le' par chonlilaže'e Cristən', con can' cheyałə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' chi' saquə'əcho tyemp nga zocho na'a. ²⁷ Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito čhilje xo'olle. ²⁸ Pero na' notə'ətezle bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e čhi' saquə'ale lao yežlyo ngan', lennə' cui che'enda' gac chele ənia' ca'.

²⁹ Beṇə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'ana' šə nitə' xo'olle, cheyałə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'ənə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo. ³⁰ Na' šə čegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyałə' soczcho goncho xšin Diozən' caczə chon beṇə' cui bi ch hac chei. Na' šə de de'en cheba

chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bagwx'i'icho to de'e gwčhincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon. ³¹ Ca naquə zocho yežlyo nga na' chčhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho na'a.

³² Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elažə'e gone' de'en yebei Xancho'. ³³ Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'. ³⁴ Na' leczə nža' can' chac len no'olən' nšagna' na' no'olən' cui nšagna'. No'olən' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'ena' na' len yichjla'azda'ogüe'ena'. Pero no'olən' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'ena'.

³⁵ Bagwnia' le'e ca' par nič gualenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alena'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xancho' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶ Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag xē'ena' ne'e šə can' chazlažə'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' chṇab le' par gague' xo'ole'. ³⁷ Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'ena', de lsens par gone' can' chazlažə'e na' choncze' güen can' bagwchoglažə'e gone'. ³⁸ Na' leczə chon ben' güen be'ena' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güen chon be'ena' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

³⁹ Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'ənite'e len be'en chega'aque' ca', chedə' can' chon lein' menda. Pero šə sa'atclə be'en chega'aque' ca', guac yesə'əque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ⁴⁰ Pero chacda' nada' yesə'ənitə'əche' mbalaz šə yesə'əga'ane' sin cui no yesə'əque'e cle ca yesə'əque'e beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab chian' naquən tozə len xbab che Spirit che Diozən'.

8

Yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alaze'e

¹ Baļle nale bito cheyalə' gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alaze'e, na' yebaļle nale bito gonan mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgu'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho lechguale nezecho to de'en nezecho, sino cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' na' gaquələnga'acchone'. ² Na' šə chaquecho lechguale nezecho to de'en nezecho, cheyalə' gacbe'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyalə' šejni'ichon. ³ Pero šə chaquecho che Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwṇable šə guac gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alaze'ena', de'e liczə can' nalena', lgu'a lsaquə' ca' caguə bi zjəzaquə'an. Diozən' naquə Xancho, na' le'ena' cheyalə' šejni'alaza'əcho. ⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alaza' beṇə' chəsə'əne' zjənaquən xanga'aque'. ⁶ Pero chio'o nezecho tozə Xacho Dioz nan' zo na' tozə Xancho Jesocristən' par güe'ela'əcho na' par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. Na' Xacho Dioz na'anə' bene' par nič Xancho Jesocristən' bene' yoguə'əloļ beṇə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichlə de'e zjəde.

⁷ Baļə beṇə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'acquene' beṇə' zaquə' lgu'a lsaquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'acquene' chso'one' de'e mal cata' chsa'ogüe' yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alaze'e, chedə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgu'a lsaquə' ca'. ⁸ Bitobi zaquə' yelə' guaon' par nič Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni che de'en chaocho bitə'ətezə yelə' guaon' len caguə por ni che šə cui chaochon. ⁹ Pero bito cheyalə' goncho par nič beṇə' ljuəzjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuiṇə' se'ejni'iša'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgu'a lsaquə' ca'. ¹⁰ Le'e nacle beṇə' chejni'i, na' šə cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beṇə' lṇi che lgu'a lsaquə', de repent no beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'əle'ine' le'e na' leczə se'ene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alaze'e. Na' baļe' əsa'acquene' de que əsa'ape' dolə' šə sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'acquene' beṇə' zaquə'e lgu'a lsaquə' ca'. ¹¹ Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjəzaquə' lgu'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'e gon par nič beṇə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilažə'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' lenczə por ni che beṇə'

bišə'əcho ca' beŋə' ca' cuiŋə' se'ejni'išəogü'e de que bito bi zjəzaquə' l'gua'a lsaquə' ca'.
 12 Contr beŋə' bišə'əcho can' choncho šə choncho par nič sa'ogü'e de'en choso'ozia beŋə'
 lao l'gua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Na' catə' choncho contr lega'aque', leczə contr Crist
 nan' choncho, na' chapcho dolə' laogü'e'enə'. 13 De'e na'ana' nia' šə por ni che belə' de'en
 chaogua' gonən par nič beŋə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatəch gaogua'an
 par nič cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

9

Pabən' be'e dižə' de que naque' doalje apostol

1 Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par ənia' naquən' gona'. Nezele
 de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e
 dižə' güen dižə' cobə' che'enə'. 2 La'anə'əczə šə beŋə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca'
 apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xancho'n ben' bselə' nada' chlo'ele de
 que de'e li naca' apostol che'enə'.

3 De'e nga nia' chzoa' rson lao beŋə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca'
 apostol. 4 Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle
 ca'. 5 Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə
 lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beŋə' ca' zjənaquə
 bišə' Xancho Jesocristən'. 6 Zakuə'əczə Bernaben' na' nada' par cuič gonto' žin len ni'a
 na'ato' nič gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i
 xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'. 7 Ca naquə' soldad bito chyixjue' che gast
 che'enə' sino que nita'əczə beŋə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui
 gaogü'e frot dao' chein' cats' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'ej'e latə' lech
 chebən'. 8 Ca de'en nia' ca' bito naquan xbab che beŋəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj
 de'e Moizezən'. 9 Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej
 choso'ošošəb trigon' par chchoj xaina'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on
 ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moizezən' ca'. 10 Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən
 güen goncho mantener beŋə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e na'ana' nyozən
 de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš
 che de'en chso'one'. 11 Bač goclento' le'e par nič chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'ana'
 bito naquən yezəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabo' gonle neto' mantener. 12 Chonle
 mantener yeziquə'əchlə beŋə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zakuə'əchto' par gonle
 neto' mantener cle ca' lega'aque'.

Pero bito chnabo' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'ətezə de'en chac
 cheto' par nič cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə' che
 Cristən'. 13 Ca'aczən' chac len beŋə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beŋə'
 Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beŋə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bxoz ca'
 choso'ozey bia yixə' par chso'əlaogü'e Diozən', chosyo'ocua'əne' latə' güejə de'e chsa'ogü'e
 che bia ca' chso'ote'enə'. 14 Na' ca'aczən' baben Xancho Jesocristən' mendad de que beŋə'
 ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə' che'enə' cheyalə' so'one' mantener beŋə' ca'
 chəsə'əyixjui'en len lega'aque'. 15 Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle nada' mantener, na'
 caguə chzoja' de'e nga na'a par nič gonle ca'. Yebeichlada' gata' caguə ca' naba' gonle nada'
 mantener, chedə' lechguale chebeida' can' guac ənia' de que bito bi bi gan chona' de'en
 əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə' che Jesocristən' len le'e.

16 Bito gaquə ənia' de que to goclen xennə' chona' laogü'e de'en chyixjue'ida' beŋə' dižə'
 güen dižə' cobə' che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonan byen gona'
 con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə'
 che'enə'. 17 Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada'
 mantener. Pero bito ənacho de que naquan xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada'
 par əchyixjui'an na' de'e na'ana' cheyalə' chixjui'an. 18 Na' cheba chezaquə'əlažə'a de'en cui
 chnaba' gonle nada' mantener ca' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə' che Jesocristən' len
 le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca' de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

19 Chzexjw yichja' chon cuina' ca' xmos yoguə'əlo' beŋə' par nič šanch beŋə' so'onlilažə'
 Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beŋə' gwnabia'. 20 Cats' zoa' len beŋə' Izrael ca'
 chona' con can' chon neto' beŋə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei
 de'en bzoj de'e Moizezən', la'anə'əczə nezda' bito chyažjən gona' ca' par nič yebei Diozən'
 nada'. Pero naogua' costombr ca' par nič ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e
 Cristən'. 21 Na' catə' zoa' len beŋə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito naogua'
 costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par nič ca' beŋə' ca' cui zjənombia' lei
 de'en bzoj de'e Moizezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'. Bito nacho cui
 chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'. 22 Cats' zoa' len beŋə'

cuiñá se'ejni'íšaogü'e'ene' can' chene'e Diozán goncho, bito chona' de'e sa'aque'ne' zjənaquən de'e mal goncho la'añá'əczá nəzda' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclá gona' par niç yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažá'əche' Cristán'. Chona' xte gan' zelao chzaquá'əda' par chaqualena' yoguá'əlol beñá' par niç ca' šá bale' so'onlilažá'e' Cristán'. ²³Yoguá'əlol de'en chona', chona'an par niç se'ejl' beñá' dižá' güen dižá' cobá che Cristán', chedá la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

²⁴Nezecho cata' beñá' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niç chats'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalá' güe'elažá'əcho goncho cayañá'an chene'e Diozán' par niç ca' gaquá gone' ca so to tocho mbalaz catá'an yežincho gan' zoe'ená'. ²⁵Beñá' deportist ca' chásá'əgo'o chásá'əchejlažá'e' cui chso'one' con can' na' cuerp chega'aque'ená' par niç chsa'aque'che' beñá' gual. Chso'one' ca' chedá' chse'enene' so'one' competir na' yesá'əzi'e to premio, la'añá'əczá naquən to premio de'e te chei. Na' chio'o bito cheyalá' güe'echo latjə nabia' la'ážda'omalchón' chio'o par niç Diozán' gone' ca socho mbalaz cata' yežincho gan' zoe'ená'. Na' premio de'en gon Diozán' chio'o caguá de'e te chein'. ²⁶Ca naquá beñá' deportist ca', la'añá'əczá šá chsa'acdoe', bito so'one' gan šá cui zjənezene' ga zelao yesá'əžine'. Na' šá beñá' chso'one' bocsear, cheyalá' yesá'ənezene' nac yoso'ochitje' ponetan' par niç so'one' gan. Na' nada' gwxaquá'əlebəda' ca to deportist beñá' chachgua laogüe de'en chona' do yichj do lažá'a yoguá'əlol can' na Diozán'. ²⁷Na' bito chzenaga' che la'ážda'omala'an bitá'əteza de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'aná'. Žalá' chzenaga' che la'ážda'omala'an bito yebei Diozán' nada' la'añá'əczá bagwdixjui'a dižá' güen dižá' cobá che Jesocristán' len beñá' yobla.

10

Bito cheyalá' goncho txen len beñá' ca' chse'ejni'alažá' lguá'a lsaquá'

¹Beñá' bišá', che'enda' ənezle de que Diozán' gwzoe' len yoguá'əlol de'e xaxtao' neto' beñá' Izrael, beñá' ca' besyá'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsá'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozán' na' yogue'e gosá'ədie' Nisdao' Exñan' lao goquən choplá par bla' yo biž. ²Na' yoguá'əlol'e' gwsa'aque' txen len de'e Moizezán' ca de'en gwche'e lega'aque' gosá'ədie' nisda'oná' na' gata'ətezəchlá ja'aque' bedote gwzo Diozán' len lega'aque' lo'o bejon'. ³Na' yoguá'əlol de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə clas yelá' guao de'en bnežjw Diozán' lega'aque'. ⁴Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozán' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristán' gwxaquá'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisan' de'en gwse'eje', chedá' Cristán' gwdalene' beñá' ca' na' goclene' lega'aque'. ⁵Na' la'añá'əczá Diozán' bene' güen len yogue'e con to choppue' gwso'one' can' chazlažá' Diozán', na' de'e na'aná' Diozán' bene' par niç gosá'əbiayi' beñá' ca' yelá' latjə dašən'.

⁶Beñá' ca' gosá'əzelažá'e' gata' bi de'e gata' chega'aque' de'en cui gone'e Diozán' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc chega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalá' selazá'əcho goncho bi de'en naquá de'e mal. ⁷Bito cheyalá' šejni'alažá'əcho lguá'a lsaquá' nic bitá'ətezəchlá de'en chse'ejni'alažá' beñá' ca' cui zjənombia' Diozán'. Zan beñá' Izrael ca' gwse'ejni'alažá'e' lguá'a lsaquá' na' nyoj Xtizá' Diozán' cho'en dižá' can' gwso'one' lao lguá'a lsaquá' go'on dao' bian' gwse'ejni'alažá'e, nan: "Gosá'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosá'ənite'e gwso'one' legr." ⁸Na' ležá' ca' bito cheyalá' co'o xtocho o goncho bichlá de'e yelá' zto' de'en nac ca'. To ža zan beñá' Izrael ca' bosó'ožá' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šənechoa milga'aque'. ⁹Bito cheyalá' goncho Xancho Diozán' prueb šá leine' can' ne'ená'. Zan beñá' Izrael ca' gwso'onene' prueb šá leine' can' ne'ená', na' Diozán' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at. ¹⁰Zan beñá' Izrael ca' besá'əže'ešə'e len Diozán'. De'e na'aná' Diozán' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalá' əže'ešə'əcho len Diozán'.

¹¹Yoguá' de'e ca' goc chega'aque' zjənyojən par chásá'əzejni'in naquən' cheyalá' gon chio'o zocho tyemp nga babilá' Xancho Jesocristán'. ¹²De'e na'aná' notá'ətezcho šá chaquecho zocho chonlilažá'əcho Jesocristán', cheyalá' gapcho cuidad par niç cui goncho de'e malən'. ¹³Bitá'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelá' gwxiye'en chio'o goncho, bito naxho zdebəchlá chac checho cle ca che notá'ətezəchlá beñá'. Na' Diozán' zocze' chaclene' chio'o can' ne'ená'. Chone' chio'o fuers balor par niç cui gwzenagcho che gwxiye'ená', na' chzejni'ine' chio'o naquən' goncho par niç soicho cui goncho de'e malən'.

¹⁴De'e na'aná' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beñá' ca' chse'ejni'alažá' lguá'a lsaquá'. ¹⁵Bachejni'ile. De'e na'aná' legon xbab che de'e quinga chzejni'ida' le'e par niç ənezle de que choná' le'e to consejw güen. ¹⁶Na' ca naquá de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažá'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristán', yelá' choxcwlen che Dioz nan' cho'echo catá'an che'ej chaochon. Na' ca de'en che'ej chaochon' zejen de que chio'o chonlilažá'əcho Cristán' naccho tozə, chedá' Crist na'aná' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xchene'ená' par gwdixjue' xtólá'əchon'. ¹⁷Tozə yetxtilan' chzoxjcho na' yoguá'əcho chaocho lats' güejən par chjəyeza'alažá'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristán'. La'añá'əczá naccho beñá' zan, de'en

chao yogua'echo tozə yetxtilən' chlo'en de que yogua' chio'o chonlilažə'echo Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngoda'echo txen len le'.

¹⁸ Na' legon xbab che de'e nga. Benə' Izrael gwlaž chia' ca' cata' chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə benə' chsa'ogüe' xpela' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁹ Na' ca'aczən' naquən len chio'o, šə gaochi yelə' guao de'en choso'ožia benə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'ena', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a lsaquə' ca' chio'onə'. Bito ənacho de que lgua'a lsaquə' ca' zjəzaquə'an par əsa'aclenən benə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsa'əžie' yelə' guaon' laogaquən'. ²⁰ Che'enda' ənezele de que benə' ca' cui zjənombia' Diozən' cata' chjəsa'əžie' yelə' guaon' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'ena', caguə par Dioz na'anə' chjəsa'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen. ²¹ Bito cheyalə' ye'ej gaochi de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'echo bi zejen par chio'o de'en gwso'ot benə' Xancho Cristən' šə lecəzə ye'ej gaochi de'en chjəsa'əžia benə' par de'e xio' ca'. ²² Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsa'əžia benə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chžə'a Diozən' chio'o. Na' bito ənacho naquəchcho benə' gualəch cle ca Diozən' par niçh cui bi gac checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

²³ Na' la'əna'əczə chəsə'əne': "De ləns par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsa'alažə'echo de que caguə yogua' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'əna'əczə šə chaquecho deczə ləns par goncho bitə'ətezə, caguə yogua'ənnə' gaquəlenən chio'o. ²⁴ Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'əna'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

²⁵ Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənable šə bosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par niçh cui gaquəzejlažə'əle šə naple dola' por ni che de'en gaolen. ²⁶ Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chədə' Xtizə' Diozən' nyojan nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga, benəchan', bia yixə' na' yogua' de'e zjəde lao yežlyon'."

²⁷ Na' cata' benə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'ena' par əxjtaochi, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaochi. Bito ənabga'aquechone' šə bosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'ena'. Diozən' bito chene'ene' gaquəzejlažə'echo šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaochi. ²⁸ Na' šə no ye' chio'o de que babosə'ožie' belə'an to lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par niçh be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'echo lgua'a lsaquə' ca' na' par niçh cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon. ²⁹ Bito ənacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par niçh ben' gwna chio'o de que babosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque benə' ljuežjchon' de que napcho dolə'. ³⁰ Na' de repent chonle xbab bixchen' əna ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len. ³¹ Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən benə' yoblə par niçh əso'elaogüe'e Diozən', na' bito ye'ej gaochi de'en gonən par niçh benə' yoblə cui əso'elaogüe'e Diozən'. ³² Na' bito goncho par niçh notə'ətezə benə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'əna'əczə šə benə' Izrael, o šə benə' cui zjənaquə benə' Izrael, na' la'əna'əczə naque' ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho chso'ela'ochio Cristən' o šə cui naque'. ³³ Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyljəlažə'a naclən' chona'an par niçh gaquəlenən benə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen benə' yeziqə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chədə' che'enda' benə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par niçh chona' de'en naquə güen par benə' yeziqə'əchlə. Na' legonšga ca' chədə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yogua' las na' de que chjsa'alažə'əle de'en bsed blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle che de'e ca' bsed blo'ida' le'e. ³ Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə benə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par niçh Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niçh be'en chega'aque' ca' yesə'anabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par niçh Diozən' chnabi'ene'. ⁴ Le'e benə' byo cata' gonle orasyon na' cata' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zejen de que benəchan' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'. ⁵ Na' le'e no'olə cata' gonle orasyon o cata' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən'

le'e, le'e gwcuasaš' yichjle can' chonczele batá'etezə chchojle nič nacbia' de que beñə' byo ca' chasa'anabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquan to yelə' zto' che no'olən' catə'an nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə naquan len le'e no'olə šə cui chcuasaš' yichjlen' catə'an chonle orasyon o catə'an chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e. ⁶ Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en chcuasaš' yichjlen' batá'etezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuasaš'aczlen can' chso'on no'ol ca' yela'. ⁷ Na' ca' naquə le'e beñə' byo, bito cheyalə' əgwcuasaš' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par nič naple yelə' chnabia' can' napə le'ənə' na' par əgwlo'ele ca güennə' chone'ənə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'. ⁸ Diozən' bito bene' beñə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beñə' nechən' par bene'en no'olən'. ⁹ Na' Diozən' bito bene' beñə' byon' par gaqualene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaqualene' beñə' byon'. ¹⁰ De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'alo'e de que chasa'anabia' beñə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chasa'əgüie' naquan' chon chio'o beñəch. ¹¹ Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beñə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chasa'əyazjene' beñə' byo na' nic neto' beñə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə. ¹² Naquan de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beñə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beñə' byo gwxxan no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beñəch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³ Legon xbab chele na' gache'ile de que caguə de'e šo'oləzə'əcho šə no no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuasaš' yichje'ənə', chedə' can' naquə costombr chechon'. ¹⁴ Na' leczə nezecho bito chazlazə'əcho šə beñə' byon' cui əgwšib yichje'ənə', con güe'e latjə ətonən. Naquan to yelə' zto' che' šə gone' ca'. ¹⁵ Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e tonə. Diozən' none' par nič yišə' yichj no'ol ca' chaquan de'e tonə par chcuasaš'ən yichjga'aque'ənə'. ¹⁶ Na' šə nole bito chazlazə'əle de'e quinga babzoja' na' šə chaquele əgwšəšle chei, əñia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašaš' yichjga'aque'ənə', na' nic chsoe' beñə' ljuəžjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beñə' bagwlej Diozən' par chasa'ədopə chasa'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'an gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'alazə'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni chega'aque'

¹⁷ Leczə de de'e yoblə de'en əñia' le'e na' ca' naquə lennə' bito gaquə əñia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lguə'a de'e gaqualenən le'e. ¹⁸ Enia' ca' chedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beñə' ljuəžjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquan de'e li. ¹⁹ De'e li nita' balə beñə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chlo'e'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do lažə'e na' non' cui. ²⁰ Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca' žjəyeyə'alazə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeyə'alazə'əlen. ²¹ To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuəžjle ca'. Bito chonlen tozə par nič yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balə be'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chhozə'e de'e tant che'ej chaoxatle. ²² Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beñə' cui de chega'aque' šə cui əgwnežjwle chega'aque'. Chonga'aquele ljuəžjle ca beñə' cui bi zjəzaqua', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'əquene' tolə de'en cui de chega'aque'. Bito gonle xbab əñia' de que güennə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par chjəyeyə'alazə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²³ Xancho Jeso'osən' bene' par nič nezda' can' chene'ene' goncho par žjəyeyə'alazə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que že'ena' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beñə' mal ca', Xancho na'anə' bexe'e to yetxtilan'. ²⁴ Na' lao noxə'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bezoxje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lennə' naquan cuerp chia' de'en əgwnežjua' por ni chele. Quinga gonle par žjəyeyə'alazə'əle ca de'en gwnežjua'an." ²⁵ Beyož gwsa'ogüe' yetxtilan' bexe'e to tas nis oban' na' leczə be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Na' gože' beñə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejən de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaqualene' le'e. Na' gone'en chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele. Na' batá'etezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alazə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele." ²⁶ Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilan' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjəyeyə'alazə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, choncho ca

yesə'əneze beṇə' de que gwɔdixjue' xtolə'əchon' cata'ən gwso'ote'ene'. Na' can' gonchocho xte cata'ən yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²⁷ De'e na'anə' šə bito gü'e'ela'əcho Xancho Jesocristən' do yichj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho. Na' lecəə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuəžjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'ena' por ni checho. ²⁸ Cata'ən che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuəžjcho ca' par niç ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho. ²⁹ Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw. ³⁰ Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə' balə beṇə' ljuəžjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene. ³¹ Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par niç socho binlo len Diozən' na' len ljuəžjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'. ³² Cata' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par niç cheyache'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par niç cui si'icho castigw zejlicane can' gac che beṇə' ca' cui chso'elao' le'.

³³ De'e na'anə' beṇə' bišə', cata' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə ljuəžjle ca' par niç ye'ej gao yoguə'əle txen. ³⁴ Šə de'en chbił chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle cata'ən chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero cata' yida' de'e yoblə gan' zolena' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

¹ Beṇə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

² Nezele catə'ən cuiṇə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lguə'a lsaquə' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lguə'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne. ³ Pero ṇa'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par niç no əṇa de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əṇa de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'əcho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'ena'. ⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par niç choncho xšine'ena'. ⁷ Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par niç ca' chac choncho de'en chaclenən ljuəžjcho. ⁸ Spirit che Diozən' chonən par niç balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'ena'. ⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par niç chac bitə'ətezə de'en chṇabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par niç balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene. ¹⁰ Na' Spiritən' chonən par niç balcho choncho miłagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par niç chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beṇə' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'aczen' chaclenən yebalcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebalcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'. ¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par niç choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp chechon'

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'n txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'. ¹³ Balə chio'o naccho beṇə' Izrael na' yebalcho bito naccho beṇə' Izrael. Balcho naccho beṇə' esclabos na' yebalcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babənən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'. ¹⁵ Žalə' ṇi'achon' əṇan: "Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'inə'", caguə ni che de'en əṇan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'. ¹⁶ Le'egatezə ca' žalə' nagchon' əṇan: "Bito naca' nada' tozə

len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei." ¹⁷ Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaoch, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho. ¹⁸ Pero Diozən' bsi'e xneze par nič cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e. ¹⁹ Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part. ²⁰ Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en žjəngoda'an txen naquən tozə cuerp.

²¹ De'e na'ana' jelaochon' bito gaquə ye'en na'achon': "Bito chyažjda' le'." Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': "Bito chyažjda' le'." ²² La'ana'əczə cuerp chechon' nsa'an bałə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechguale chyažjechon. ²³ Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beņə', chcuasə'əchon len xacho de'en chacwcho. ²⁴ Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuasə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui žjənaquə xoche. ²⁵ Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho gaquəlen ljuējzcho. ²⁶ Na' šə bin' chac che tocho, yoguə'əcho chi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen che yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

²⁷ Yoguə'əcho ngoda'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp che'ena'. ²⁸ Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' leczə'en gwleje' yebalə' par chəsə'əyixjui'e de'en ne'ena'. Na' de'en chso'one'ena' leczə naquən de'e zaquə'e. Na' yebalə' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'ena'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'ena' leczə naquən de'e zaquə'e. Na' leczə gwlej Diozən' beņə' chso'on milagr na' beņə' chso'on par chasyə'əyaque beņə' chsa'acšene, na' beņə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beņə' šə bi de'en chəsə'əyazjene'. Na' gwleje' beņə' chəsə'anabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beņə' chso'e gwde gwdele dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en. ²⁹ Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwšed əgwlo'icho xtiže'ena', na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho milagr. ³⁰ Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesyə'əyaque beņə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit che Diozən' par güe'echo gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e. ³¹ Chonle güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaquə'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyalə' gaque che ljuējz beņəchcho

¹ La'ana'əczə šə chaccho gwde gwdele dižə' de'en chsa'ac beņəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuējz beņəchcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on šsag na' ca platiy de'en choso'osiž beņə' gocuež ca' la' xtiže'əchon' bitobi bi zaquə'an. ² Na' la'ana'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par nič chyxjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuējz beņəchcho. La'ana'əczə šə nezecho yoguə'əloł de'en cui no gwneze antslə, len la'ana'əczə šə chejni'icho yoguə'əloł de'en naquə de'e zaquə'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuējz beņəchchon'. Na' la'ana'əczə šə lechguale chonjilažə'əcho Diozən' par nič chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chnabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuējz beņəchcho. ³ Na' šə cui chaquecho che ljuējz beņəchchon' bito bi zedəguə'an par chio'o la'ana'əczə šə əgwnežjwcho beņə' yašə'an yoguə' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuējz beņəchchon' bitobi zedəguə'an par chio'o la'ana'əczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuējz beņəchcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alazə'əcho. ⁵ Na' catə' chaquecho che ljuējz beņəchcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beņə' xtišjw, na' bito naccho beņə' ggo'olazə'e. ⁶ Na' catə' chaquecho che ljuējz beņəchcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen. ⁷ Šə chaquecho che ljuējz beņəchcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beņə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əloł beņə', na' zocho lez so'on beņə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyalə' gaquecho che ljuējz beņəchcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par nič no chixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'ena' gonən ca cuich əso'e gwde gwdele dižə' de'e cui chse'ejni'i beņə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əloł de'en neze chio'o beņəch lao yežlyo nga. ⁹ Bitonə' nezecho yoguə'əloł de'e ənezecho

na' niqunenə' gac chixjue'echo yoguə'əlo] de'en bagwna Diozən' chio'o. ¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diozən'.

¹¹ Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'ochə bitoch choncho can' chso'on bidao'. ¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beņə' chgüie' beņə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho na'a. ¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuējž beņachcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuējž beņachcho.

14

Beņə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyaļə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuējž beņachcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyaļə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əna Diozən' chio'o. ² Balcho chon Spiritən' par nič chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdelə dižə'an ca', caguə beņəch na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par nič cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'. ³ Pero catə' chixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par nič ljuējžcho ca' nita'ətezə nite'e so'onlilažə'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz. ⁴ Catə' Spirit che Diozən' chonən par nič cho'elenchone' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ochə na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par nič chixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochə Cristən'.

⁵ Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par nič yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdelə dižə', pero gobeichda' žalə' gaquəlenən yoguə'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chixjue'e de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdelə dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziqə'əchlə beņə' chso'elao' Cristən' bi dižə'an cho'e, bito no gaquəlenən. ⁶ Beņə' bišə', nezdə' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdelə dižə' catə'an yida' dezlaņa'a le'e. Pero guaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaquəlenən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diozən'. Guaquəlenən šə chixjue'ida' de'en əna Diozən' nada'. Na' leczə gaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtižə'ena'.

⁷ Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beņə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggoļ beņə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgole'. ⁸ Catə' zo to beņə' chcueže' cornetən' par nič chsa'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyaļə' so'one'. ⁹ Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beņə', bito gaquəlenən lega'aque'. ¹⁰ Nezecho de que beņə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdelə dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuējžga'aque'. ¹¹ Na' šə chio'o bito chachcho dižə' de'e chac yeto beņə', nezecho le' naque' beņə' zita' na' chio'o naccho beņə' zita'. ¹² Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen ljuējžle. Gonle ca' nič yoguə'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

¹³ Na' šə Spiritən' gonən ca' əchoj catə' güe'elencho Diozən' gwde gwdelə dižə', cheyaļə' nabecho Diozən' gaquəlenche' chio'o par nič əgwzejni'icho beņə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'ena'. ¹⁴ Na' catə' choncho orasyonņə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ochon' catə'an cho'echon, con chache'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ochə. ¹⁵ Quingan' cheyaļə' goncho, catə' goncho orasyonņə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' goļcho, goļcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, na' leczə goncho xbab che de'en cholchon'. ¹⁶ Legon xbab nac gaquə šə güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'əcho. Beņə' cuiņə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ochə Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chio'o. ¹⁷ Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'anə'əczə šə de'e li güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo. ¹⁸ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par nič cho'elencha'ane' gwde gwdelə dižə' mazəchlə ca chonən len

nota'atezächle. ¹⁹ Pero cata' ndopə nžagcho cho'ela'ochō Cristə'n la'anə' gueya'əzə dižə' de'en chejni'i yogua'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

²⁰ Beṇə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'en dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ochō xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ochō xbab che bi'i cuiṇə' šejni'i. ²¹ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par nič beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesya'əbane beṇə' Izrael ca', pero bia'acəzə bito yoso'ozenague' čhia'." Can' na Xancho Diozən'. ²² Šə nita' beṇə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' cata' güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesya'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ochō Cristə'n', baṇezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' cata' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristə'n' la'anə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. ²³ Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ochō Cristə'n' yogua'əcho solao güe'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristə'n' o beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'ene' cho'elenchone' gwde gwdele dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'. ²⁴ Pero nža'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidaclə to beṇə' cuiṇə' gonlilažə' Cristə'n' o to beṇə' cuiṇə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e cata' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. ²⁵ Na' cata' gacbe'ine' de que la'azdaogüe'ena' naquən mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əne' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristə'n'.

Cheyalə' gwsa'achō coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶ Na'a ža beṇə' bišə, catə'n chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo' ljuējzle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenle' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwsə'elen beṇə' ljuējzle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yogua' de'e ca' con šə gonlen ca sa'acclenən beṇə' ljuējzle ca' so'onlilažə'əche' Cristə'n', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'. ²⁷ Na' šə nole güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do čopzle o šonle na' tgüejə tgüejle. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'. ²⁸ Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenle Diozən' dižə'n nac ca' zizjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'azda'ole na'azə güe'elenle'ena'. ²⁹ Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuējzle de'en bagwna Diozən' le'e, leczə do čopzle o šonle əchojle čixjue'elen lao ndopə nžagle, nič beṇə' ca' yelə' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na tole za'an che Diozən'. ³⁰ Na' šə lao choe' toe' dižə'n Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e čixjui'e, ben' bacho'ecəzə dižə'n cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'əna'. ³¹ Chaclencəzə Spiritən' yogua'əle par nič tgüejə tgüejle chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ljuējzle na' chtiplažə' ljuējzle. ³² Spirit che Diozən' chonən par nič balle chac čixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' čixjue'elen con catə'əzən' chacbe'ile naquən güen par čixjue'elen. ³³⁻³⁴ Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'achō chac yazə.

Na' gatə'atezə čhəsə'ədotə čhəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par žənaque' lažə' ne'ena', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ³⁵ Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'ənezene', cheyalə' yesə'ənabe' be'en che to toga'aque' cata' yesya'əžine' ližga'aque', čhedə' naquən to yelə' zto' šə no'olan' güe'le dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ochō Diozən'.

³⁶ Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par ənale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristə'n'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alen. ³⁷ Balle nale chon Spirit che Diozən' par nič chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balle nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonle bichlə de'en chene'e Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guacbe'iczele de que mendad che Xancho Crist na'ana' chzoja' le'e yogua' de'e quinga. ³⁸ Šə nole cui chejle'ele de que Cristə'n' chone' par nič chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə ca'.

³⁹ Na'a ža beṇə' bišə, de'e yobla chnia' le'e, leṇabe Diozən' gaqualen Spirit che'ena' le'e par nič čixjue'ele de'en əna Diozən' le'e. Na' šə Spirit che Diozən' gonən par nič beṇə' ljuējzle ca' əso'elene' Diozən' gwde gwdele dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'. ⁴⁰ Pero bitə'atezə de'en gonle lao coltən', legwsə'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

15

Beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Beṇə' bišə, che'enda' yosa'alazə'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristə'n' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen. ² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che

Cristan' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjæyezole len Diozan'. Pero šã bito talenle dižã' güen dižã' cobã che'ena' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižã' güen dižã' cobã che'ena'.

³ Diozan' bzenene' nada' de'en zjãnaqua de'e žialao xench ca bitã'atezãchlã na' baçh bsed blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beñã' Cristan' gwdixjue' xtolã'ãchon', con can' byoj Xtizã' Diozan' gaqua. ⁴ Leczã bgašã' Cristan' pero na' beyas bebane' ladjo beñã' guat ca' beyon žã con can' byoj Xtizã' Diozan' gaqua. ⁵ Na' bi'a dižã' can' ben Cristan' beyož bebane' ladjo beñã' guat ca', jãyelo'e laogüe' Bedãn' na' gwde na' jãyelo'e laogüe' yeziqũã'ãchlã disiplã che' ca' lao nite'e txen, beñã' ca' gwsa'ac šizĩne' antslã. ⁶ Na' gwde na' jãyetzloe' laogüe' mazlã gueyã' gueyoa beñã' zjãnitã' tšĩ'izã chso'elao' le'. Na' zan beñã' ca' nejãmban na'a la'ana'ãczã bagwsa'at balã'. ⁷ Le'egatezã ca' jãyetzloe' laogüe' Jacobãn' nach gwde na' jãyetzloe' laogüe' yoguã' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'ezelaogüe' bedeyelo'e laogüe' nada'. Na' gwxaqua'ãlebãda' ca to bi'i goljã sin cuiñã' žin žã, çhedã' ca tyempnã' bitoñã' gonlilažã'a Cristan', gwda' bçhi' bsaca'a beñã' ca' bagwlej Diozan' par çhãsa'ãdopã çhãsa'ãžague' chso'elaogüe'e Cristan'. De'e na'ana' çhacda' naca' le'ezelaogüe' apostol beñã' cui bi zaquã' entr beñã' ljuežja' ca', na' çhacda' bitoczã zaca'a par naca' apostolãn. ¹⁰ Pero bia'aczã nžĩ'ilažã' Diozan' nada'. De'e na'ana' gwleje' nada' par naca' apostol che'ena', na' de'e na'ana' bagocwlene' nada' par niçh choncha' xšine'ena' mazãchlã ca de'en chso'on yoguã' apostol ca' yelã'. Pero bito ãnãcho toza' nada' chona' xšine'ena' sino que Dioz na'aczãn' çhaclene' nada' par chona'an. ¹¹ Na' bachejle'ele che dižã' güen dižã' cobã che Cristan' de'en babzejni'ida' le'e na' de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yelã' le'e.

Yesyã'ãban beñã' guat ca'

¹² Na' baçh bsed blo'ito' le'e de que Cristan' beyas bebane' ladjo beñã' guat ca'. Pero le'e žã, žibxchen' na' balle de que bito yesyã'ãban beñã' guat ca'? ¹³ Žalã' naquãn de'e li can' nalen' de que Diozan' bito yosbane' beñã' guat ca', bitolja bosbane' Cristan' žalã' ca'. ¹⁴ Na' žalã' cui bosban Diozan' Cristan' ladjo beñã' guat ca', bito bi zaquã' xtiže'ena' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažã'ãchone' žalã' cui bebane'. ¹⁵ De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozan' bosbane' Cristan' ladjo beñã' guat ca', babe'eto' dižã' güenlažã' žalã' bito naquãn de'e li. Žalã' de'e li bito yosbane' beñã' guat ca', bito bosbane' Cristan' žalã' ca'. ¹⁶ De'e na'ana' bito cheyalã' goncho xbab de que Diozan' bito yosbane' beñã' guat ca', çhedã' la' bosbane' Cristan'. ¹⁷ Bito bi bi zedãgua'an de'en chonlilažã'ãcho Cristan' žalã' cui bosban Diozan' le' ladjo beñã' guat ca'. Bito gaquã' ãgwnitlaogüe' xtolã'ãchon' žalã' cui bebane'. ¹⁸ Beñã' ca' bagwsa'at beñã' gwso'onlilažã' Cristan' žlac gosã'ãbane' bagosã'ãbiayi'e na' bito nite'e len Diozan' na'a žalã' cui beyas beban Cristan' ladjo beñã' guat ca'. ¹⁹ Probçhguazã çhio'o žalã' yežlyo ngazãn' zocho lez gaquãlen Cristan' çhio'o. Çhãoayagzã cuincho mazãchlã ca nota'atezãchlã beñã' žalã' ca'.

²⁰ Na' de'e liçzã Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beñã' guat ca', par niçh nezecho de que ca'aczãn' gone' len beñã' yeziqũã'ãchlã beñã' chso'onlilažã' le'. ²¹ To beñã'an ben par niçh çhsã'at beñã'ãhan', na' to beñã'an gon par yesyã'ãbane'. ²² Adan nan' ben par niçh çhsã'at yoguã' beñã'ãhan', na' Crist nan' gon par yesyã'ãban yoguã' beñã' chso'onlilažã' le'. ²³ To tocho yebanãh con catããn babsi'e xneze. Zgua'atec Cristan' bebane' ladjo beñã' guat ca', na' catããn yide' yeto le'egatezãczã ca' yesyã'ãban beñã' ca' bagwsa'at, con beñã' gwso'onlilaže'ene'. ²⁴⁻²⁶ Cristan' çhnabi'e doxenlã. Na' ãgwlej ãgwšõšje' yoguã' beñã' contr che' ca' na' bichlã de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelã' gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl bzelaõ ca' na' che nota'atezãchlã beñã' gwnabia' beñã' cui chso'elao' le'. Na' catã' Cristan' babeyož blej bšõšje' yoguã' beñã' contr che' ca' na' bichlã de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelã' gotãn' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'ãhan' Cristan' cue'e lao na' Xẽ' Diozan' yoguã' de'en nãane' çhnabi'e na' yoguã' non çhnabi'e. ²⁷ Xtizã' Diozan' de'en nyoñãn nan: "Diozan' bansi'e xneze de que gwžin žã cata' Cristan' nabi'e yoguã'ãlõl beñã' na' biquã'ãchlã de'en zjãde." Pero ca de'en nan de que Cristan' nabi'e yoguã'ãlõl beñã' na' biquã'ãchlã de'en zjãde, bito nãcho zejen de que leczã Cristan' nabi'e Xẽ' Diozan'. ²⁸ Na' catã' Cristan' bagwlo'e lao na' Xẽ' Diozan' yoguã'ãte beñã' na' len yeziqũã'ãchlã de'e zjãde, cana'ãch ãgwlo'e de que leczã le' yo'e lao na' Xẽ' Diozan'. Nach yoguã'ãlõl beñã' ãsa'ãche'ine' de que Diozan' naque' xãnga'aque', na' leczã ca' sa'ãche'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nita' beñã' çhãsa'ãchoe' nis de'e non che beñã' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalã' cui çhe'ejlẽ'e de que gwžin žã yesyã'ãban beñã' guat ca'.

³⁰ Nada' žã, do tyempte nita' beñã' çhe'ene' so'ote' nada' laogüe' de'en cho'a xtižã' Cristan'. ³¹ Beñã' bišã', de'e li yoguã' žã çhsanlažã' cuina' gaquã' bitã'atezã de'e gaquã' çhia'. Che'enda' nezele de que çhsanlažã' cuina' can' banezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažã'ãle Xãncho Jesocristan'. ³² Na' guac ãnãcho de que por bež ãznian' jãtilãlena' catããn jsoa' Efeson' çhedã' gwso'onchgua beñã' ca' contr nada'. Pero žã'alã cui yesyã'ãban

beṇə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə' chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwɣɣɣə'ən gatcho."

³³ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, cheda' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'ena'." ³⁴ Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' cheda' balle bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquachgüeile lo'o la'azda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə'yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban ladjo beṇə' guat ca'

³⁵ De repent gwɣɣɣə'lele nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə' cuerp chega'aque'ena' catə'an yesyə'əbane'. ³⁶ Nchol yichjla'azda'olen' šə chaquele cui gaquə' yesyə'əbane'. Nezecho de que to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'. ³⁷ Na' bito ənacho de que catə'an chazchonə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho. ³⁸ Na' Diozən' chone' par niç chlā' de'en chazchon' na' to ton chaquən segon bi de'en chazchon'. ³⁹ Ca'aczən' naquən caguə tozə ca naquə' cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə' cuerp che beṇə'əchən' na' nža'an naquə' cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə' che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə' che bia chsa'aš lao be'. ⁴⁰ Na' nža'an zjənaquə' beṇə'əch ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beṇə'əch ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga. ⁴¹ Nža' can' chse'eni' hgüižən' na' nža' can' chse'eni' bio'ona' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'. ⁴² Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə' cuerp chega'aque'ena'. Cuerp chega'aque'ena' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'əžə'ən, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' yeyac cuerp chega'aque'ena' de'e cobə' na' bitoch sa'ate'. ⁴³ Bitobi bi zaquə' cuerp che beṇə' guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' chcuəšə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilažə'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp chega'aque'ena' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'aquən antslə. ⁴⁴ Cuerp che beṇə' guat ca' de'en chcuəšə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'əyacuən catə'an yesyə'əbane' šə gwso'onlilažə'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyacuən por cuerp cobə' de'en gon can' əna Spirit che Diozən'. Na'a zjənaquə' cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gata' cuerp cobə' de'en gon can' əna Spirit che Diozən'.

⁴⁵ Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə' beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'ena' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' choṇe' yelə' mban zejlicanən'. ⁴⁶ Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gata' cuerp cobə' chechon' de'en gon can' əna Spirit che Diozən'. ⁴⁷ Adannə' ben' goquə' beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxje' yelə' mban zejlicane bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'ena' Xancho Cristən'. ⁴⁸ Na' chio'o beṇə'əch cuerp chechon' naquən can' goquə' cuerp che de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'ana' naccho beṇə' che yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gata' cuerp cobə' checho de'en gaquə' ca cuerp che Cristən' ben' zo yoban'. ⁴⁹ Na'a nenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

⁵⁰ Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyechocho len Diozən' zejlicane bito gaquə' əbanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'en na'ana' bito gaquə' əbanecho catə' žjəyechocho len Diozən' zejlicane. ⁵¹ Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə' yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yežə' can' gacchon'. ⁵² Xitmež yežə' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp chega'aque'ena' de'e cobə' de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o ne'e mbancho. ⁵³ Cuerp checho de'en mbancho yežlyo nga na'a de'e te chein' cheda' gožə'ən catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə' bito gožə'ən na' bito te chei. ⁵⁴ Na' catə' bade cuerp cobə' checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' cheda' le'ena' choṇe' yelə' mban zejlicane." ⁵⁵ Na' cana'achən' ənacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan." ⁵⁶ De yelə' got che chio'o beṇə'əch cheda' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguə'əchcho che de'e malən'. ⁵⁷ Choɣcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par niç cui chchoi de'e malən' chio'o, na' le'ena' babene' par niç chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beṇə' guat ca'.

⁵⁸ De'e na'ana' beṇə' bišə' dao', lesozežə' leso legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquə'əžə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' nezczele de que bito gaquə' dadən.

16

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

¹ Na'a ža che'enda' ənia' le'e naquən' gonle' cata' əgwtooble mechən' par gaqualenle' beṇə' Jerosalen' ca' bagwlej' Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. Legon can' beṇə' mendad so'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' to to yež de'en zjachi' Galasian'. ² Na' yoguə' ža dmiğw to tole cüeje' lata' güeja' mech segon ca de'en beṇle' gan lao xmannə' na' co'osa'olen par niçh den cata'ən yida' dezlaṇa'a le'e. Legon ca' par niçh bito əgwtooblən cata'ən yida'ana'. ³ Na' cata'ən yida'ana' cana' əsela'a beṇə' ca' bagwlejlen' par əxso'e xmechlen' Jerosalennə', na' əgoxə'ətega'aca'ane' to çhopə cart. ⁴ Pero šə gwxenlažə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlane'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' cata' yeyož tia' Masedonian', çhedə' leczə' cheyalə' ša'a žjəlaṇa'a beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' na'. ⁶ Na' de repent yega'ana' len le'e do thio' o çhop bio' o šə yega'anca' dote tyemp zaguən'. Na' cata' yeza'a gan' zolen' le'e gaqualenle' nada' par yeya'a ga yoblə'. ⁷ Bito yida' delaṇa'a le'e na'a çhedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' šša len le'e cata'ən yida'ana' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. ⁸ Che'enda' yega'ana' Efeso nga xte cata' galə' lni de'en ne' Pentecostes. ⁹ Yega'ana' çhedə' beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e yoso'ozenague' çhe xtižə' Diozən' pero leczə' nitə' beṇə' zan cui chse'ene'e' çixjui'an.

¹⁰ Na' cata' yida' Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par niçh cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, çhedə' leczə' can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'. ¹¹ De'e na'ana' ža bito gonle' xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len beṇə' ca' žague'ena' cata' la'aque' gan' zolena'. Na' cata' yesa'aque' cheyalə' gaquallenga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'ena'.

¹² Na' ca naquə' beṇə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə' gotə'yoida'ane' par yidəlene' Temtion' na' len beṇə' bišə'əcho ca' desə'əlaṇe'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' na'a. Pero güide' cata' soe' to latjə.

Yeto çhopə de'en che' Pabən' beṇə' Corinto ca'

¹³ Cheyalə' gaple cuidad par niçh cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'. ¹⁴ Na' lega'aque' çhe Diozən' na' çhe beṇə'əchən' bitə'ətezə de'en chonle.

¹⁵ Na' na'a ža beṇə' bišə', de to de'e che'enda' ənia' le'e. Nezele de que family çhe Estefanas zjənaque' beṇə' nech gwso'onlilažə'e Cristən' Acayan', na' banezczele can' chso'oncze', leçhguale chsa'aclene' notə'ətezə'əchlə beṇə' bazjənaque' lažə' na' Diozən'. ¹⁶ De'e na'ana' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle çhe lega'aque' na' lenczə çhe notə'ətezə'əchlə beṇə' chso'onchguə xšin Diozən' na' çhe beṇə' ca' chsa'aclenchguə beṇə' bišə'əcho ca'. ¹⁷ Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par niçh bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'. ¹⁸ Leçhguale bagwsə'one' ca' chebeida', can' bagwsə'one' len le'e. De'e na'ana' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹ Na' na'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə' len Aquila na' no'ol çhe' Prisi-lan' nach zjələnczə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' ližga'aque'ena', leczə' chəsə'əguapçhü'e le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o. ²⁰ Na' yoguə'əloj beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' cata' chežagle ləyolgüiž ljeužjle dižə' šao' par niçh gachia' de que çhaque che ljeužjle.

²¹ Cuiñca' nada' Pabən' chzoja' part dao' çhe cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²² Na' šə nençixə' nole cuiṇə' gonle' cas par gaquale çhe Xancho Jesocristən', cuiayi'isəzəchle zejicanen'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³ Na' na'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaqualenšgacze' le'e. ²⁴ Na' chnia' le'e de que çacchğüeida' çhe yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Benə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocrisən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niçh chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' lao' syoda Corinton', na' notə'ətezachle bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan' mbane Acayan'. Nada' len benə' bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon chnabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisən' əsa'aclenšgüe' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaquə' Pabən'

³ Cheyalə' socho güe'ela'ochə Xacho Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocrisən' na' Xancho Jesocrisən' leczə cho'elaogüe'e le'. Xacho Diozən' cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o na' le'enə' cheyonxenlažə'e chio'o šə bi de'en chac checho. ⁴ Ca naquə nada' ža, le'enə' cheyonxenlažə'e nada' catə' chyi' chzaca'a par niçh leczə chac cheyonxenlažə'a benə' yoblə catə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can' chon Diozən' cheyonxenlažə'e nada' leczə can' cheyonxenlažə'a benə'. ⁵ Lechgualə chyi' chzaca'a can' gwdi' gwxaquə' Cristən', pero na' con zoczə Diozən' cheyonxenlažə'əchgüe' nada' chedə' chonlilažə'a Cristən'. ⁶ Chyi' chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida' le'e can' gonle' par žjəyezole len Diozən'. Chac chia' ca' par niçh cheyonxenlažə'a le'e len bi de'en chyi' chzaquə'əle. Na' de'en cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə' bin' chac chia', chone' ca' par niçh nada' cheyonxenlažə'a le'e. De'e na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chyi' chzaquə'əle can' chyi' chzaca'a nada'. ⁷ Na' zotežə zoa' chbeza' de que le'e co'o gwchejlažə'əle catə' saquə'əzi'ile. Nežda' de que con can' chyi' chzaca'anə' leczə can' chyi' chzaquə'əle, na' can' cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə can' cheyonxenlažə'e le'e.

⁸ Benə' bišə', che'enda' ənezele catequən' gwxaquə'əzi' gwxaquə'əyaša'a catə'an gwzoa' Asian' xte cuichczə bi goquə gona', con beyož bedolažə'a na' xte bžincza catə' bena' xbab la' gatzca'anə'. ⁹ De'e li bena' xbab lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatzca'anə'. Pero na' goc chia' ca' par niçh cui bena' xbab de que gwzoiczəda' nada'əza' yocuižə'a de'en chyi' chzaca'anə'. Na' de'en goc ca' benan par niçh chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban benə' guat ca'. ¹⁰ Na' catə'an bena' xbab la' gatzca'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazoczə' lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yeļə' gotən'. ¹¹ Yosle' nada' chedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle' orasyonə' laogüe'ena' chnabelene' yosle' nada'. Na' benə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par niçh gaquəlene' nada'. Na' te gaquəlene' nada', yoguə'əlo'locho güe'echo yeļə' choxcwlen che Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžeine' šeje' Corinton'

¹² Nežda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que chona' güen len yoguə'əlo' benə' na' mazəchlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yichj do lažə'a chona' güen len yoguə'əlo' benə' chedə' Diozən' babeyone' la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bito chona' con can' na' xbab chia'anə', sino chona' can' na' Diozən' por yeļə' chaclen che'ena'. ¹³ Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə' gonle' xbab šə naquəchlə zejen sino can' nyojan nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen. ¹⁴ Baçhgaczə chejni'ile de que do yichj do lažə'a chona' yoguə'əlo' de'en chona', na' che'enda' šejni'ilen binlo. Na' catə'an əžin ža yida' Xancho Jeso'osən' de'e yoblə, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtižə'ena', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele chei.

¹⁵ Na' zoa' segor šejni'ile de que do yichj do lažə'an chona' bitə'ətezə de'en chona'. De'e na'anə' gwzelažə'a yida' de'e yoblə delana'a le'e par niçh gaquəlencha' le'e. ¹⁶ Gwzelažə'a tia' əgwłana'a le'e catə'an gwy'a'a Masedonian' de'e yoblə, na' catə' beza'a Masedonian', leczə gwzelažə'a yedia' əgwłana'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a Jodean'. ¹⁷ De'e ličzə go'onda' yedia' əgwłana'a le'e. Bito chacə šayeçhə šayen can' chsa'ac benə' ca' cui zjənombia' Diozən', to əñia' gona' to de'e gona' na' to əñia' cui gona'an. Lechgualə de'e chacda' catə' cui chac gona' can' bagwnia' gona'. ¹⁸ Diozən' chone' complir can' ne'enə'. Na' nezene' bito goca' šayeçhə šayen catə'an gwnia' yida' de'e yoblə delana'a le'e la'anə'əczə cui bida'. ¹⁹ Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwđixjue'ito' le'e xtižə' Jesocrisən' Xi'in Diozən'. Cristən' bito chaque' šayeçhə šayen. Syempr chone' complir can' ne'enə'. ²⁰ Yoguə' de'en ben Diozən' lyebe gone', babselə'e Jesocrisən' par bedəyene'en. De'e na'anə' nacho "Amen" catə'an cho'ela'ochə Diozən' na' zejen de que nezecho chon Diozən' complir can' ne'enə'. ²¹ Baben Diozən' par niçh le'e len nada' zotežə zocho chonlilažə'əcho Cristən'. Na' bagwleje'

chío'o par niçh choncho xšine'ena'. ²² Bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niçh nachia' naccho xi'ine' na' par niçh ənezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chío'o.

²³ Bito bida' Corinton' de'e yoblə delana'a le'e çhedə' beyejda' bitolə detila' le'e. Diozən' nəzene' dižə' lin' cho'a ənia' ca'. Šə chonlaža'a Diozən' gone' nada' castigw. ²⁴ Le'e bazotezə zole chonlilažə'əle Cristən', bito nato' le'e de'e niczən' šejle'e. Lete de'en chonto' len le'e, chaclento' le'e par ničə'əchle mbalaz.

2

¹ Ca naquə beçhoglaža'a, bitolə bida' de'e yoblə delana'a le'e par niçh cui gwđiləcha' le'e çhe de'e malən' chonlen', çhedə' bito go'onda' socho trist. ² La' ža'alə bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz. ³ Le'e cheyalə' gonle par niçh soa' mbalaz. De'e na'ana' bzoja' cartən' gotə'ayoida' le'e cuejyichjle de'e malən' par niçh catə'an yida' de'e yoblə delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e çhedə' nəzda' de que yoguə'əle yebeile gonle ca soa' mbalaz. ⁴ Tristchgua zoa' cata' bzoja' cart de'en bsele'a na' chegiu'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anə' xte gwcheža'. Bzoja' cartən' caguə par niçh sole trist sino par niçh ənezele de que nada' chacchgüeida' chele.

Cheyalə' yezi'ixencho çhe beñə' ca' chso'on de'e malən'

⁵ De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguə nada'əzan' gwzoa' trist, casi yoguə' le'e gwzole trist por ni che de'en ben be'ena'. Nia' casi yoguə'əle çhedə' bito nəzda' šə yoguə'əczle gwzole trist. ⁶ Ca naquə le'e gwyanle par bchoj yelə' goxia' çhelen' benlene' castigw, əchnia' le'e baçh goc to ca'atə'ətə' gaque' castigw. ⁷ Bito cheyalə' gonchlene' castigon'. Cheyalə' yezi'ixenle che' na' güe'elene' yelə' chxenlažə' par niçh cui cuejyichje' Diozən' por ni che de'en zochgüe' trist. ⁸ Chneyoida' le'e legon par niçh ənezene' de que chaquele che'. ⁹ Bzoja' le'e par nəzda' šə gwzenagle chia' ca naquə yoguə'əloj de'en gwnia' gonle. ¹⁰ Na' ca naquə chezi'ixenle che be'ena', lencza' nada' chezi'ixena' che'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nəczze Cristən' de que babezi'ixena' che' çhedə' che'enda' gaqualena' le'e. ¹¹ Cheyalə' yezi'ixencho che' par niçh cui soi gwxiye'ena' chío'o par goncho bichlə de'e mal. Nəczzecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chío'o.

Pabən' go'onchgüeine' yežague' Titonə'

¹² Catə' bežina' Troas par çhixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', Xancho Diozən' bene' par niçh gwnita' beñə' gwse'ene' yoso'ozenague'en. ¹³ Pero benchgua' xbab che beñə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beñə' bišə'əcho ca' dižə' nach beža'a beya'a Masedonian'.

Cristən' bebeje' chío'o xni'a de'e malən' par niçh chnabi'e chío'o

¹⁴ Choçcwlen Diozən' babebej Cristən' chío'o xni'a de'e malən' par niçh chnabi'e chío'o, na' na'a ngoda'əcho txen len le'. Na' leczə' chon Diozən' par niçh gatə'ətezə zocho na' gatə'ətezə chejcho choncho ca chsa'acbe'i beñə' ca beñə' güenna' naquə Cristən'. ¹⁵ Chebei Diozən' de'en choncho ca chsa'acbe'i beñə' ca beñə' güenna' naquə Cristən'. Balə beñə' ca' babesyə'əchoj xni'a de'e malən' na' yebale' bachəsə'əbiayi'. ¹⁶ Catə' choncho ca chsa'acbe'i beñə' ca beñə' güenna' naquə Cristən', beñə' ca' cui chso'onlilažə'ene' chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Pero na' beñə' ca' chso'onlilažə' Cristən' çəsyə'əbeine' de'en chlo'echo ca beñə' güenna' naque'ena', çhedə' bade yelə' mban chega'aque' zejlicañe na' yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. žNo chío'o chonlilažə'əcho Cristən' zaquə'əcho par əgwlo'echo ca beñə' güenna' naque'ena' ža'alə cui zo Diozən' chaclene' chío'o? ¹⁷ Nita' beñə' zan choso'oxoayague' çəsə'əse' can' na xtižə' Diozən' parzə' niçh beñə' ca' choso'opeine' len xtižə'əga'aque'ena' choso'onežjue' lega'aque' mech. Nada' bito chona' ca'. Do laža'a zotezəczə' chyxjui'a xtižə' Diozən' çhedə' le'ena' bene' mendad chyxjui'an. Diozən' nəze nle'ine' naquən' chona' chyxjui'a xtižə'ena', nada' ngoda'a txen len Cristən'.

3

De'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaqualene' benachən'

¹ Chezonljale xbab de que cho'elao' cuina' ca dižə' de'en cho'a, pero caguə ca'anə'. Nəczzele de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Na' bito chonən byen goxa'a cart par niçh ənezele nac naca', na' nic chonən byen gwzøjle cart de'e goxa'a catə' ša'a ga yoblə can' chonən byen len balə beñə'. ² Lechgualə hacda' chele. Nada' gwđixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən' par bocobə yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' bito chyažjda' cart de'en na de que naca' beñə' güen, la' yoguə' no zjənombia' le'e zjənezene' can' goqualena' le'e par chonlilažə'əle Cristən'. ³ Catə'an be'elena' le'e xtižə' Cristən' benlilažə'əlene' na' bene' par niçh Spirit che Dioz ben' zo zejlicañe bocobən yichjla'ažda'olen'. Na' de'en nachia' babocobə yichjla'ažda'olen'

zaquə'əchən cle ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle ca lei che Diozən' de'en byoj le'e čopə yej ta'a.

⁴ De'en chonlilažə'əle Cristən' nezdə' de que le'enə' chaclene' nada' par chona' xšine'enə' can' chebei Diozən'. ⁵ Ca naquə nada' bito de cho'a ənīa' de que to gwłazza' chona' xšin Diozən'. Bito gaquə ənīa' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene' nada' na' chone' par nič hac chona' xšine'enə'. ⁶ Dioz na'anə' babene' par nič hac chyixjui'a can' naquə de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o beñač. De'e cobən' de'en none' lyebe gone' bito naquən ca lei che'enə' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cuiayi'icho de'en cui choncho complir yoguə'əloł can' nannə'. Diozən' none' lyebe goŋ Spirit che'enə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷ Cata' bzoj Diozən' lei che'enə' le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e Moizezən', de'e zan de'e bene' par gosə'əneze beŋə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei che'enə' de'en chzejni'in chio'o beñač de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'əlao de'e Moizezən' xte bito goquə yesə'əgiuia beŋə' Izrael ca' cho'əlaogüe'enə'. Pero šo'olažə' bega'a yelə' chactit che cho'əlaogüe'enə'. ⁸ Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit che Diozən' chonən yelə' mban zejlicane checho. ⁹ Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'anə'əczə nan de que yoguə' chio'o beñač de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nannə'. Pero zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' cheda' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beŋə' güen. ¹⁰ Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' de'e na'anə' lein' bač naquan ca to de'e cui bi zaquə'. ¹¹ De'e te čei lein' la'anə'əczə naquan to de'e zaquə'e. Pero ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Cristən' caguə de'e te čheina'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹² Nada' nezdə' de que caguə de'e te čei dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. De'e na'anə' cho'a dižə' čei clar. ¹³ Moizezən' bcuašə' cho'əlaogüe'enə' len to lachə' ničh cui besə'əle'i beŋə' Izrael ca' nac goc bega'a yelə' chactit che cho'əlaogüe'enə'. Nada' bito chcuša'a la' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', sino chyixjui'an ničh chəsə'əneze yoguə'əloł beŋə'. ¹⁴ Beŋə' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine' de'en chebei Diozən' na' xte ža neža cata' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguə' beŋə' Izrael gwłaz chia' ca' bito chso'onlilažə'ene'. ¹⁵ De'e li xte ža neža yoguə' las cata' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito chse'ejni'ine' bi zejen. ¹⁶ Pero cata'əch chzolao chso'onlilažə'e Xancho Cristən', cana'achən' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ¹⁷ Na' ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən', zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o par choncho can' chene'e Diozən'. Bitoch choncho xbab de que por ni che šə choncho de'en na lein' chebei Diozən' chio'o. Na' Spirit che Diozən' leczə naquan Spirit che Xancho Cristən'. ¹⁸ Ca to spejw chlo'en cho'əlao beŋə', ca'acza dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Xancho Cristən' chlo'in yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' de que naque' le'ezełaogüe beŋə' zaquə'e. Na' Spirit che Xancho Cristən' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o čhejni'icho dižə' güen dižə' cobə che'enə' chaclenən chio'o par ničh zdach chaquəchcho beŋə' šao' beŋə' güen can' naquə Cristən'.

4

¹ Yelə' beŋə' güen che Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' de'e na'anə' bito chjəxaquə'əlažə'a ca de'en chyixjui'an. ² Bitobi chona' de'e əgwcuša'a o de'e gaquada' zto' par yesə'əneze beŋə'. Bito chxəoyaga' beŋə', na' bito chzejni'ida' xtižə' Diozən' clelə. Nada' chsed chlo'ida' beŋə' xtižə' Diozən' tcho'a tšao' na' yoguə'əlole' zjəneze' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cho'a dižə' li. Na' leczə neze nle'i Diozən' can' babena'. ³ Con beŋə' ca' bachəsə'əbiayi' por ni che de'en cui chso'onlilažə'ene' lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en chyixjui'a. ⁴ Gwxiye' nan' chnabian'ə lega'aque' na' chonən par nchoł yichjla'ažda'oga'aque'enə'. De'e na'anə' bito cho'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə chzenga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Le'enə' naque' le'ezełaogüe beŋə' zaquə'e, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayaŋə'n naquə yichjla'aždao' Diozən' na' tožə can' chso'one'. ⁵ Bitobi dižə' cho'a par güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de que cheyalə' gwzenagcho che Xancho Jesocristən'. Na' nada' con zocza' par gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'əda' cheda' chacda' che Jeso'osan'. ⁶ Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' cheda' Dioz ben' ben par nič chatə' be'eni' yezlyo nga leczə le'enə' babene' par nič be'eni' che'enə' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' de'e na'anə' ca naquə chio'o banombi'əcho Jesocristən' nezecho de que Diozən' naque' le'ezełaogüe beŋə' zaquə'e čheje' yichjla'aždao' Diozən' naquan cayaŋə'n naquə yichjla'aždao' Jesocristən' na' tožə can' chso'one'.

Apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e gwsə'onlilažə'e Diozən'

⁷ Chio'o ni latə'əzə cui zaquə'əcho par chzejni'icho beṇə' che Cristən', pero Diozən' chaclene' chio'o par chzejni'iga'aquechone'en. De'e na'anə' chsa'acbe'i beṇə' de que por yelə' guac xen che Dioz nan' choncho de'en choncho, caguə por ni che de'e zaquə'əcho gonchonṇə'. ⁸ Na' ca naquə nada' syempr chyi' chzaca'a pero bito chbejyichja' xšine'ena'. Zan las catə' cuichczə chežellažə'a naclə gona', pero nežda' zo Diozən' chaclene' nada'. ⁹ Choso'olagzejə choso'olagzida beṇə' nada' pero Diozən' bito chbejyichje' nada'. Choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' nada' pero bito choe' Diozən' latjə par so'ote' nada'. ¹⁰ Gata'ətezə cha'a con do tyemp choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' nada' na' chse'enene' so'ote' nada' can' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə chyi' chzaca'a yoguə de'e quinga par niçh nla'alaon de que zoczə Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'ena'. ¹¹ Nada' žlac ne'e mbanə' syempr chjti'a beṇə' choso'oçhi' choso'osaque'e nada' laogüe de'en chse'enene' so'ote' nada'. Chəsə'əgue'ine' nada' chedə' əchyixjui'a xtižə' Jeso'osən'. Na' la'ana'əczə chac ca' na' la'ana' chaxə' cuerp chia'ana' zoczə Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'ena'. ¹² Gwžinlja ža so'ote' nada', pero caguə de'e bi de'ena', con la' bade yelə' mban zejlicane çhelen' de'en babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na' banonen çhele.

¹³ De'e Dabin' bzoje' to Salmo gan' nan: "Chonlilažə'a Diozən' na' de'e na'anə' cho'a dižə' çhe." Can' benlilažə' de'e Dabin' Diozən', ca'aczn' chonlilažə'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtižə'ena'. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'ena', leczə can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'ena' par niçh žjəyecho txen len le'. ¹⁵ Yoguə'əlol de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bagwyanch chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beṇə' zan cho'echo yelə' choçwlen che Diozən' catequan' nži'ilaže' chio'o.

¹⁶ Na' bito chjxaquə'əlažə'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'ana'əczə tžə tžə zda chaxə' cuerp chia'ana'. Tžə tžə chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'ana'. ¹⁷ Yob te che bitə'ətezə de'e dao' de'en chžaglaochi' lao zocho yežlyo nga. Pero de'e ca' chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o niçh socho probnđ žjəyecho mbalaz juisy len Diozən' zejlicane. ¹⁸ Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho žjəde yežlyo nga, de'e yesə'əde cheina', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'əde cheina', žjənaquən par zejlicane.

5

¹ Ca naquə cuerp chechon' gwxaquə'əleben ca to ranšzə. Žalmez te çei catə'an gatcho. Pero na' nezecho Diozən' gone' par niçh žjəyecho zejlicane yoban' gan' zoe'ena'. Na' gan' žjəyechozon' gwxaquə'əleben ca to yo'o gual chedə' naquən to de'e ben Diozən' na' caguə de'e te cheina'. ² De'e li žlac nezoa' mbanə' yežlyo nga chbežəyasa'a lo'o la'aždaogua'ana' zelažə'a xte juisy goṇ Diozən' cuerp cob chia'ana' de'en gata' chia' yoban'. ³ Zelažə'a gata' cuerp cobə chia' sin cui gata' chedə' bito che'enda' soa' sin cuerp. ⁴ Cuerp chechon' de'e te chein'. De'e na'anə' chbežəyasa'a lo'o la'aždaogua'an, caguə de'en che'enda' gata', pero de'en zelažə'a goṇ Diozən' cuerp cobə chian' de'en cui te chei na' žjəyecho len le' zejlicane. ⁵ Dioz na'anə' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'ena' babsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niçh ca' nezecho gwžin ža gone' chio'o to cuerp cobə de'en cui te çei.

⁶ De'e na'anə' yichjla'aždaogua'ana' zon mba bitə'ətezə chac. Nežda' žlac zoa' mbanə' len cuerp chia'ana', bito gaquə soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocristən'. ⁷ Pero la'ana'əczə cui chle'ida' Xancho' zoczə' chonlilažə'ane'. ⁸ Na' yichjla'aždaogua'ana' zon mba de'en nežda' žjəyecho' len Xancho Jesocristən' catə'an gata'. De'e na'anə' yejni'a gata' na' gožə' cuerp chia'ana' cle ca socha' yežlyo nga. ⁹ Na' žlac ne'e mbanə' cho'elažə'a chona' ca chebe Diozən' nada' na' ca yebeine' nada' catə'an bagota'. ¹⁰ Chona' ca' chedə' chonən byen yoguə'əcho techo lao Cristən' par əçhogbi'en che to tocho segon naquan' bencho lao bguancho, šə bencho de'e güen o šə bencho de'e mal. Eçhogbi'en che to tocho šə socho mbalaz o šə si'icho castigw.

Nota'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nite'e binlo len Diozən'

¹¹ Na' nada' ža ca naquan' nežda' de que cheyałə' əgwdecho cuent lao Cristən' che yoguə'əlol de'en chonchon', chona' xte ga zelaə saquə'əda' par se'ejle'e beṇə' che xtiže'ena'. Diozən' nezene' de que chona' xšine'ena' do lažə'a, na' leczə zoa' lez de que le'e bañezelen. ¹² De'e yoblə nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' ənezele can' chona' niçh yebeile na' güe'ele dižə' len beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozən' do lažə'a. Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šə bi de'en bazjənsede', na' che seṇyan' žjəzoe' na' che no lao dia çei gwsa'alje'. Na' bito bi nonən len leğa'aque' nac žjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ¹³ Šə çaquele chac tonta'ana' por ni che can' babena', leğon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šə chonle xbab zo

ša'ocəə yičhja'azdaogua'anə', leḡon xbab de que par chaquəlena' le'enə' chona' bi de'en chona'.
 14 Lechgualə chaque Cristən' checho, na' de'e na'anə' bitobi chona' de'e bia'azəlaža'a. Chona'
 con can' chene'ene' chedə' bsanlaža' cuine' gwso'ote'ene' por ni che yogua' chio'o beḡačh, na'
 de'e na'anə' guaqua əḡačo de que yogua'əcho gotcho. 15 Por ni che yogua' chio'o beḡačhən'
 Cristən' bsanlaža' cuine' gwso'ote'ene' par ničh bitoch goncho con de'e bia'azəlaža'əcho sino
 goncho can' chene'e le', chio'o bade yelə' mban zejlicəne checho. Por ni che chio'on bsanlaža'
 cuin Cristən' gwso'ote'ene' na' leczə por ni chechon' bebane' ladjo beḡə' guatən'. 16 Catə'an
 cuiḡə' gonlilaža'a Cristən' bena' xbab de que cui zaque'e, chedə' bena' xbab che' na' che
 yogua'əte beḡə' de que zjəzaque'e segon nac zjənaque', na' nac chso'one', na' bi de'e de
 chega'aque'. Pero na'a bitoch chona' xbabən' ca' che Cristən' o che notə'ətezəchlə beḡə'.
 17 Chio'o bandil' ngodə'əcho len Cristən' Diozən' babocobe' yičhja'azda'ochon'. Na' bitoch
 chebeicho de'e ca' bebeicho antslə, na' leczə bitoch choncho can' bencho antslə. Bazochə
 ca beḡə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

18 Ca de'en banaccho ca beḡə' cobə, goc ca' chedə' Diozən' bocobe' yičhja'azda'ochon'. Ben
 Diozən' par bezochə binlo len le' ca de'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən'
 no'e chia' chaquəlena' beḡə' par ničh yesyə'ənite'e binlo len le'. 19 Diozən' bsi'e xpeze ben
 Cristən' par ničh notə'ətezə beḡə' chso'onlilaža' le' chasyə'ənite'e binlo len Diozən', na' bitoch
 chone' cuent che de'e mal ca' bagwso'one'. Na' de'e na'anə' noe' Diozən' o che notə'ətezəchlə beḡə'.
 beḡačhən' naquən' so'one' par yesyə'ənite'e binlo len le'. 20 Cristən' bsele'e nada' ca lḡue'e,
 na' Diozən' chone' par ničh chneyoida' le'e ca cuinczə Cristən', le'e cuiḡə' gonlilaža'əlene',
 par yezele binlo len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlo len le'. 21 Cristən' bitobi de'e mal
 bene', pero par ničh cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən'
 bene' par ničh Cristən' gwxaquə'əzi'e caczə ḡačo lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en
 gwxaquə'əzi' Cristən' lḡua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beḡə' güen can' naquə cuine'
 chio'o chonlilaža'əcho Cristən'.

6

1 Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chneyoida' le'e leḡon can' chazlaža'
 Diozən' par ničh gəchia' de que chaclənən le'e ca de'en chonlilaža'əle Diozən' ben' nzi'ilaža'
 le'e. 2 Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' chio'.

Na' catə' bžin ža bena'an, cana'achən' goquəlena' le'.

Can' nyojən. Na' ža neža babžin tyempən' gwne' ca', la' ža neža zocze' par yebeje' le'e xni'a
 de'e malən' le'e cuiḡə' gonlilaža'əlene'.

3 Bitə chona' de'e əḡwžon par ničh beḡə' cui so'onlilaža'e Criston' ničh ca' cui nono
 neləo' che xšin Diozən' de'en chona'. 4 Lḡua'a de'e gona' ca', bitə'ətezə de'e chona'
 chona'an ca chsa'acbe'i beḡə' de que chona' can' cheyalə' so'on beḡə' güen xšin Diozən'.
 Chgo'o chchejlaža'a catə' choso'oči' choso'osaquə' beḡə' nada' na' catə' chzaquə'əzi'
 chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə de'e mal len nada'. 5 Leczə chgo'o chchejlaža'a catə'
 chjəti'a beḡə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e
 nada' chəsə'əne' de que naca' beḡə' mal, na' catə' chjxaquə'əda' por ni che yogua'əlo' de'en
 chona', na' catə' chžaglaogua' chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yogua' de'e quinga
 chjti'a pero chgo'o chchejlaža'a. 6 Chona' ca chsa'acbe'i beḡə' de que chona' can' cheyalə'
 so'on beḡə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de que bitə bi de'e mal da' əchen yičhja'azdaogua'anə'.
 Chlo'a de que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlaža' len beḡə' yoblə,
 chona' güen len beḡə' yoblə, chona' can' na Spirit che Diozən', na' da' laža'a chacda' che
 beḡə' yoblə. 7 Cho'a xtiže'enə' de'en naquə de'e li, na' de'en baben Diozən' par ničh naca'
 beḡə' güen laogüe'enə' de'e na'anə' chone' nada' yelə' guac che'enə' par chona' xšine'enə'
 na' par chdiləlena' gwxiye'enə'. 8 Chona' ca chsa'acbe'i beḡə' de que chona' can' cheyalə'
 so'on beḡə' güen xšin Diozən' la'əḡə'əczə šə chso'elaogüe'e nada' o šə chəsə'əgüe'ine' nada'
 na' la'əḡə'əczə šə chəsə'əḡe' güen chia' o šə chəsə'əḡe' mal chia'. Dižə' de'en cho'a naquən
 de'e li, la'əḡə'əczə nitə' beḡə' chəsə'əḡe' naca' beḡə' goxoayag. 9 Na' la'əḡə'əczə nitə' beḡə'
 chsa'aque' bitə bsele' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bsele'e nada' naca' apostol.
 Zan las chona' xbab gatzca'anə', pero nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac chia'
 yogua' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par ničh gaquəcha' beḡə' güen, caguə chone'
 par ničh gata'anə'. 10 La'əḡə'əczə de'e zan de'e chac par soa' trist, syempr chebeida' lo'o
 la'azdaogua'anə'. La'əḡə'əczə ḡa'əḡə'əyaša'a, chona' ca beḡə' zan nite'e mbalaz. La'əḡə'əczə
 bitə bi de'e chia', Diozən' chone' bitə'ətezə de'en chyažjda'.

11 Con yogua' dižə' de'en nezdə' na' de'en naquə güen babi'an len le'e beḡə' Corinto
 de'en chacḡgüeida' chele. 12 Na' ca naquən' cui zole binlo len nada', naquən' por ni che
 de'en cuitce chaquele chia', caguə de'en cui chacda' chele. 13 Chatə'əyoichgüeida' le'e can'
 chatə'əyoida' no xi'ina' leso leḡaque chia' can' chacḡgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' beņə' chso'onlilažə' le'

¹⁴ Bito cheyalə' əgwoda' lježjcho len beņə' cui chso'onlilažə' Cristən'. Ben' zda licha bito gaquə gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'ena' bito naquə yichjla'aždaogüe'en tozə len yichjla'aždao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'. ¹⁵ Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'ena'. Na' ben' chonlilažə' Cristən' bito cheyalə' gaque' txen len ben' cui chonlilažə' Cristən'. ¹⁶ Na' chio'o cho'ela'ochio Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə goncho txen len bitə'ətezə de'en naquə che lgu'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beņə', chedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' ca beņə' zo liže'. Chac can' gwna Diozən':

Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogüe'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷ De'e na'anə' cheyalə' goncho can' gwna Xancho Diozən':

Le'e yechoj entr beņə' ca' cui chso'elao' nada' na' bitoch gonle' txen len lega'aque'.

Bitoch gonle' de'e malən'.

Legon par niç yebeida' le'e.

¹⁸ Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na' Dioz ben' napə' le'ezeलाogüe yelə' guac xenņə'.

7

¹ Beņə' bišə'ədaogua'a, nezecho gon Diozən' len chio'o can' na' lyebe quinga de'en babi'a dižə' chei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'ətezə de'e mal na' bitə'ətezə xbab mal de'en choncho, par niç cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'ažda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəchcho che' par niç yichjla'ažda'ochon' šejəch gaquəchən xi'ilažə'.

Beņə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

² Na' chņeyoida' le'e, legaque chia' can' chacda' chele. Ni to beņə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwxiņjən yichjla'aždao' beņə' yoblə. Bito chxoayaga' beņə'. ³ La'anə'əczə balle nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə lechguale chacda' chele. Chacda' chele na'a mbana' na' leczə xte ža yelə' gota' ne'e guaquəczəda' chele. ⁴ Lechguale chebeida' le'e na' zoa' segor gonle' can' chene'e Diozən'. Babeyacxenlaža'a de'en bla' rson ca güenņə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə de'e zan de'e chy' chzaca'a.

⁵ Catə' bežina' Masedonian' de'e li bito gotə' latjə yez'i'ilažə'a. Do tyempte boso'ochi' boso'osaquə' beņə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'ana' godca' nac gonle. ⁶ Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e beņə' nite' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'. ⁷ Beyacxenlaža'a cagua de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zeno'ena' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zeləžə'əchguale yida' de'e yoblə deləna'a le'e. Na' leczə ne' de que chegüi'inchgüeile lo'o yichjla'ažda'ochon' ca' naquə de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle' can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'ena' pero mazəchlə bebeida' dižə' de'en be'e chele.

⁸⁻⁹ Chacbe'ida' tristan' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartən'. Gwdechlə beyejda' ca naquan' bzoa' le'e tristan', pero na'a bitoch cheyējda' chedə' šlozən' gwzole trist. Cagua chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažə'əle lo'o yichjla'ažda'oləna' bedinjle de'e mal chele de'en benle. Na' chebei Diozən' de que bedinjlen. Can' naquan' bitobi de'e mal benən len le'e de'en bzoja' le'e cartən', sino goclen le'e. ¹⁰ Chebei Diozən' catə' nota'ətezə beņə' zo trist chedinjene' che de'e malən' babene', na' Diozən' chezi'ixene' che ben' chedinje xtolə'ena' par niç cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' šə babedinjecho xtolə'əcho ca' quat socho trist de'en bedinjjechon. Beņə' zan ža' yežlyo nga bito chesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' catə' nite'e trist, na' de'e na'anə' gwžin ža žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ¹¹ Chebei Diozən' can' bedinjle xtolə'əlen' catə'ən gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechguale gone'ele benle can' chene'e Diozən' gonle, na' lechguale gone'ele nezdə' de que bito benle txen len ben' ben de'e malən', na' bžə'ale por ni che de'e malən' ben be'ena', na' bžeble chaquele šə yida' yedeyena' le'e castigw. Lechguale gone'ele gonle ca yebeida'. Lechguale gwche' yichjle gonle can' na' Diozən'. Na' leczə de'en gwzole trist benon par niç bnežjwle castigw che ben' ben de'e malən'. Na' lao yoguə'əloj de'e quinga bagoc, naquan' clar de que bitoch bi xtolə'əle de. ¹² Bito bzoja' le'e parzə niç ben' ben de'e malən' si'e castigw, nique nəcho parzə niç ben' goquə de'e mal chei yeyacxenlaže'e. Leczə bzoja' le'e par niç lao Diozən' goche'ile de que ne'e chaquele chia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anə'. ¹³ Na' babeyacxenlaža'a de'en bzenagle chia'.

Na' bebeichgüeida' chedə' benle ca bebei Titonə'. Yoguə'əle benle ca zoe' mbalaz. ¹⁴ Be'elaogua'a le'e catə' bi'a dižə' len Titonə' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anə' bito chacda' tola. Yoguə'əloj de'en bagwnia' le'e babi'a dižə' li, na' leczə catə'ən bi'a dižə' len

Titoná' be'elaogua'a le'e benle par nich nachbia' bi'a dižá' li. ¹⁵ Na' chaquachene' chele cheda' chone' xbab can' yogua' le'e bzanagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichje par benle can' gože' le'e. ¹⁶ Na' chebeida' zoa' segor gonle yogua'álo! can' cheyalá' gonle.

8

Besa'azanene' de'en gotá' čhega'aque' par gwsa'aclene' bená' yobla

¹ Bená' bišá', chene'eto' anezele can' bagoclen Diozán' tcuen tcuen bená' ca' chásá'ádopá chásá'ážag chso'elaogü'e Cristán' gan' mbane Masedonian'. ² Lao yelá' yašá' yelá' zi' čhega'aque'ena' bagoclen Diozán' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'aná'éczá bazjánaquachgü'e' bená' yašá', besyá'abeine' bosá'onežjue' de'en besá'ayažje bená' chso'elao' Cristán' Jodean'. ³ Nezda' na' cho'a dižá' de que to toe' bosó'onežjochgü'e' de'e besá'ayažje bená' ca' la'aná'éczá cui bi gotá' par cuinga'aque', na' con xbab čhega'aque'ena' gwso'one' ca'. ⁴ Gosá'áneyoine' nada' gua'a latjə yoso'onežjue' mech par asa'aclene' bená' Jodea ca' bagwlej Diozán' par zjánaque' lažá' ne'ena'. ⁵ Na' gwso'onche' mazachlə can' bena' xbab so'one' de'en gwso'on cuinga'aque' lažá' na' Xancho Cristán' na' lažá' na'aná' čheda' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozán' so'one'. Na' leczá bosó'onežjue' mechán'. ⁶ Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažá'əle par btoble mechán'. Na' catá' gwnezda' de'en gwso'on bená' Masedonia ca', gotá'ayoida' Titoná' yeyede' yeto gan' zolen' par nich gaqualene' le'e yeyož əgwtole mechán'. ⁷ Güenchguan' chonle ca de'en lechguale chonli'lažá'əle Cristán', na' cho'echgualə xtizə'ena', na' de'e par de'e chejni'ile che Diozán', na' chonle xšine'ena' do yichj do lažá'əle, na' chacchgü'eile četo'. Na' de'e na'aná' chneyoida' le'e gonšgacze güen əgwtole de'e sčha'o par əgwnežjwle bená' Jodea ca'.

⁸ Bitó chona' mendad əgwnežjwle mechán', con babi'a dižá' len le'e can' bosó'onežjo bená' mech. Na' šə gonle can' gwso'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažá'əlen' chaquale che Diozán'. ⁹ Nezele de que Xancho Jesocristán' nape' yelá' gwnabia' na' yelá' bala'an' xen. Pero de'en nzi'ilažə'e chio'o bzanene' gwlejiyichje' yelá' gwnabia' na' yelá' bala'an' che'ena' par nich beđayene' ca' si'icho yelá' bala'an' xen.

¹⁰ Godgüize gone'ele gaqualenle bená' yašá' ca' na' gwzolao btoble mechán'. Na' na'a chnia' le'e de que naquan güen yeyož əgwtole. ¹¹ Na' gwnežjwle de'en de chele xte ga zelao saque'ele par nich yeyož gonle can' gone'ele gonle. ¹² Šə to bená' chene'ene' əgwnežjue' to de'e əgwnežjue', gobeicze Diozán' can' gone'ena' la'aná'éczá lata'əzə de'en gaquə əgwnežjue', pero na' šə cui bi de čhe' bito əna Diozán' cheyalá' əgwnežjue' de'e cui de čhe'.

¹³ Bitó nia' de que gonle ca' cuich bi bi yega'an' chele na' gata' che bená' yobla. ¹⁴ Con che'enda' gata' de'e chyažje yogua'əle. Na'a de čhe le'e, na' cheyalá' gaquälənle lega'aque' chásá'ayažjene' na'a. Čhexa šə gwžin tyemp catá' gata' čhe lega'aque' na' le'e əyažjele, lega'aque' cheyalá' sa'aclene' le'e par nich gata' de'e chyažje yogua'əle. ¹⁵ Nach gaqua can' nyo! Xtizá' Diozán', nan: "Ben' betobá de'e sčha'o bito gotá'əch mazachlə ca de'en byažjene'." Na' ben' betobá lata' da'ozán' gotá' čhe' de'en byažjene'."

Titon' na' bená' l'uežje' ca'

¹⁶ Choxcwlen Diozán' bene' par nich Titoná' che'enchgü'eine' gaqualene' le'e ca'aczán' che'enda' nada' gaquäləna' le'e. ¹⁷ Catá' gotá'ayoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquäləne' le'e, le' gwne' ya'o, caguə de'en gotá'ayoida'ane' na'azə sino de'en bache'enchgü'eiczene' yeyede' gan' zolen' par gaqualene' le'e.

¹⁸ Čselá'a yeto bená' bišá'əcho len Titoná'. Na' tcuen tcuen bená' ca' chásá'ádopá chásá'ážag chso'elaogü'e' Jesocristán' chso'e dižá' güen čhe bená' bišá'əchoná' catequən' xocche čhejni'ine' bená' ca' naquə dižá' güen dižá' cobá čhe Jesocristán'. ¹⁹ Nachán' bagosá'əbeje'ene' par sa'alene' nada' catá' žjəyesana' mechán' de'en chtobcho par gaquäləncho bená' bišá'əcho yašá' ca' nita' Jodean'. Chtobchon par nich Xancho Diozán' chzi'e yelá' bala'an' na' par nich nla'alao de que chene'echo gaquäləncho bená' chyažj čhčhine. ²⁰⁻²¹ Yo'o yichja' gona' de'en naquə güen lao Xancho Diozán' na' lao benáčhán'. De'e na'aná' le' sa'alene' nada' par nich notono əna de que bito chona' can' cheyalá' gona' len mech xen de'en goxa'aná'.

²² Na' leczá len Titon' chselá'əto' yeto bená' bišá'əcho. Zan las bable'ito' de que do yichj do lažə'e chone' xšin Diozán'. Nezene' de que le'e lechguale chene'ele gonle can' cheyalá' gonle, na' de'e na'aná' banachguan yide' gan' zolen' par gaquäləne' le'e. ²³ Šə no nabe le'e bixchen' za' Titon' na' bená' bišá'əcho ca' yechopə, leye'ega'aque' de que Titon' chone' txen len nada' chonto' xšin Diozán' par chaclento' le'e. Na' bená' ca' yechopə ža, tcuen tcuen bená' ca' chásá'ádopá chásá'ážag chso'elaogü'e' Cristán' chásá'əsele' e' lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca' chzi' Cristán' yelá' bala'an'. ²⁴ Na'a ža chneyoida' le'e legon güen len lega'aque' par nich yesá'əneze tcuen tcuen bená' ca' chásá'ádopá chásá'ážag chso'elaogü'e' Cristán' de que

chaquele che Diozən'. Na' legon par niçh la'alaon de que dižə' lin' gwnia' cata'ən be'elaogua'a le'e.

9

Boso'otobe' mech par gwsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jodean'

¹ Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaqualenle beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. ² chedə' nezda' de que le'e chene'ele gaquallenga'aclene'. Cho'elaogua'a le'e cho'a dižə' len beṇə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beṇə' Acaya gone'ele gaqualenle beṇə' yašə' ca' godgüize na' gwzolaob tbole meçən'. Na' de'en beṇle ca' do yichj do lažə'əle leçzə zan beṇə' Masedonian' chse'enene' sa'aclene' lega'aque'. ³ Na' na'a chsela'a beṇə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtoḅlen par niçh ca' sole probnid əgwnežjwlen. Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua'a le'e de que gaqualenle beṇə' yašə' ca'. ⁴ zçhexa šə əsa'acłə to çhopə beṇə' Masedonian' cata' yeyeda' gan' zolen'? Šə bito ne'e yeyož əgwtoḅle meçən' cata' yeyeda', gaquəda' zto' de'en gožəga'aca'ane' ca' güenṇə' gonle na' leçzə le'e gaquele zto' de'en cui beṇle complir de'en gwzolaob beṇle. ⁵ De'e na'anə' zencuialaogua' beṇə' bišə'əcho ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'əlena' chedə' chacda' chonən byen sa'aclene' le'e yeyož əgwtoḅle mech de'en beṇle iyebe əgwtoḅle par gaqualenle beṇə' yašə' ca'. Legwtobən antslə cuiṇə' yeyeda' par niçh baden cata' yeyeda', na' gacbia' de que gonlen do yichj do lažə'əle caguə gonlen la fuers.

⁶ Ben' chaz lata'əzə, lata'əzə chelape', na' ben' chaz de'e scha'o, de'e scha'o chelape'. Ca'aczən' chac len chio'o, šə zanecho de'e scha'o par gaqualencho beṇə', nachən' socho mbalaz juisy. ⁷ To tole cheyalə' əgwnežjwle ja'aquə'tə' de'e yebeile əgwnežjwle chedə' leçhgualə chebei Diozən' ben' chebeine' chnežjue' de'e chnežjue' par xšin Diozən'. Bito cheyalə' əgwnežjwcho de'e əgwnežjwcho la fuers sino əgwnežjwchon do lažə'əcho. ⁸ Diozən' nape' yelə' guac par chaclençgüe' chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho. Na' chac gone' ca' gata' yoguə'əloj de'e chyažjecho do tyempte par niçh gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje beṇə' yoblə na' goncho bichlə de'en naquə güen. ⁹ Nyoj Xtizə' Diozən' can' ben to beṇə' nan: Bagoclene' beṇə' zan, bnežjue' de'e besə'əyažje beṇə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e güenṇə' de'en ben be'ena'.

¹⁰ Diozən' chone' par niçh chats' no xoa' biṇ na' bitə'ətezəchlə de'en chazcho, na' le'ena' chone' par niçh chats' de'e chejef de'e chaocho. Le'egatezə ca' le'ena' gone' ca' gata' bichlə de'e chyažjecho na' gone ca' cha'o xənçhən par niçh šejach gonchcho de'e güenṇə'. ¹¹ Na' bitə'ətezə de'en chac chele Diozən' chone' par niçh chebeile chnežjwle de'e scha'o de'e çhasə'əyažje beṇə' yoblə na' cata' neto' žjənežjoto' beṇə' yašə' ca' de'en babbtoḅle, nach əso'e yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹² Na' cata' chio'o chnežjwcho de'e çhasə'əyažje yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' chaclenga'acchone' par niçh chats' de'en çhasə'əyažjəne', na' leçzə ca' choncho par niçh beṇə' ca' chaclencho chso'echgüe' yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹³ Na' cata' yeyož əgwtoḅle de'e scha'o de'en əgwnežjwcho beṇə' yašə' ca' əgwlo'en de que do yichj do lažə'əle chzenagle che dižə' güen dižə' coba che Cristən'. Na' cata' beṇə' yašə' ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle lega'aque' nach əso'elaogüe'e Diozən' can' chselə'əle de'e scha'o mech de'e gaqualenən lega'aque' na' əso'elaogüe'e Diozən' can' chaclenle notə'ətezəchlə beṇə' chso'elao' Cristən'. ¹⁴ Na' so'one' orasyon par yesə'ənabe' yelə' chaclen che Diozən' par le'e na' əsa'acquene' chele yesyə'əbeine' can' bagocwlençgua Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par niçh chnežjwle de'en çhasə'əyažje beṇə' yoblə. ¹⁵ Choxcwlen Diozən' ca' naquə goclen xen de'en bene' len chio'o beṇəçh cata'ən bsele'e Xi'ine'ena' por ni checho. Bito de dižə' de'e güe'echo catec zaguə'ən de'en bsele'ene'.

10

Yelə' chnabia' che Pabən' de'en naque' apostol

¹ Na' ca' naca' nada' Pab de' yeto de'e nia' le'e can' gonle. Çhasə'ana beṇə' de que nada' chžeba' par bi gona' o par bi nia' le'e catə'ən zoa' len le'e na' con cats' zoa' zitə' çhoja' le'e ca' beṇə' cui chžeb. Bito naquan ca' sino chona' len le'e can' benteza' beṇə' Cristən' len beṇə' lao yelə' chxenlažə' che'ena' na' yelə' beṇə' gaxjwlažə' che'ena'. ² De'e na'anə' chṇeyoida' le'e legon ca cui gonan byen tila' le'e catə'ən yida'. Bangüia' tila' beṇə' ca' çhasə'ane' chona' con can' na' xbab chia'anə'. ³ La'anə'əczə naca' beṇəçh bito chona' con can' na' xbab chia'anə' ca' de'en chonçgua' xte ga zelao saquə'əda' par niçh beṇə' yoblə yoso'ozenague' che Cristən'. ⁴ Nezda' de que bitə'ətezə de'en chac chon cuiṇza' bito chaclenən nada' par gona' ca' yoso'ozenag beṇə' che Cristən'. Pero Diozən' chaclene' nada' par chzoa' ca'ələ' bi de'en chžon par niçh beṇə' yoso'ozenague' che Cristən'. ⁵ Na' len yelə' chnabia' che' de'en babene' nada', chona' ca' çhasə'əzəxjwiyichj beṇə' lao Cristən' par choso'ozenague' che' na' chso'one' xbab güen can'

chene'e Cristən'. Chona' ca cuich chso'on cuinga'aque' xen sino chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə de'en chzon par se'ejle'e dižə' li che Diozən'. ⁶ Chbeza' par niç yogua' le'e gwzenagle che Cristən' do yichj do lažə'əle, pero na' notə'ətezle šə cui gwzenagle, zoa' dispuest par gona' le'e castigw.

⁷ Legon xbab šə de'en chəsə'əna beņə' naquən de'e li. Nita' beņə' chəsə'əne' zjəņezene' bseļə' Cristən' lega'aque'. Beņə' ca' cheyaļə' so'one' xbab de que lecza Cristən' bseļe'e nada'. ⁸ Žalə' güe'echa' dižə' mazəchlə can' babi'an antslə ənia' de que Cristən' bseļe'e nada' na' beņe' yeļə' chnabia' par bi de'en chona', guatsə'əbia' de que cho'a dižə' li. Xancho Cristən' bseļe'e nada' na' beņe' nada' yeļə' chnabia' par niç gaquəlena' le'e, caguə par gona' ca cuejyichje' cuich gonlilažə'əlene'ena'. ⁹ Echnia' ca' par niç cui gonle xbab de que chzoja' cart quinga par əgwšəba' le'ena'. ¹⁰ Beņə' ca' chəsə'ənelao' chia' chəsə'əne' de que cart ca' chzoja' zjənaquən de'e žialao. Na' chəsə'əne' bito chžeba' bi ənia' le'e le'e cartən' pero bito cheyaxjda' par bi gona' cats' zoa' len le'e na' de que xtiž'a'ana' bito bi zaquə'an. ¹¹ Beņə' ca' chəsə'ənelao' chia' cheyaļə' yesə'əņezene' de que can' nia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e catə' zoa' zitə', lecza can' ənia' na' lecza can' gona' catə'an soa' len le'e.

¹² Bito che'enda' gonle'bada' beņə' ca' chso'elao' cuinga'aque'. Beņə' ca' chsa'aque' de que chso'onyaņe'e can' cheyaļə' so'one' na' chsa'aque' de que güenchguan' choso'osed choso'olo'ine' chedə' tozə' can' choso'osed choso'olo'i yogue'e, len bito bi zaquə' de'en chso'one' xbabən' ca'. ¹³ Nada' bito güe'elao' cuina' ənia' de que beņa' bi de'e güen šə cui beņa'an cuina'. Con gua'a dižə' che de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nežda' de que lenca gan' zole na'ana' bseļe'e nada'. ¹⁴ Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catə'an cui nonə' güe'elene'en le'e, de'e na'ana' naquəczən ənia' le'e can' cheyaļə' gonle. ¹⁵ Bito cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en ben beņə' yoblə ga cui bseļə' Diozən' nada' par chixjui'a xtižə'ena'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əggüia əgwya' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtižə'ena'. ¹⁶ Na' chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e chixjui'ena. Na' gua'a dižə' che xšin Diozən' de'en baben cuina' lgua'a güe'elao' cuina' che de'en baben beņə' yoblə.

¹⁷ Bito cheyaļə' güe'elao' cuincho sino cheyaļə' güe'ela'ochə Xancho Diozən'. ¹⁸ La'əņə'əczə šə əna to beņə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güenə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən' nezecho be'ena' chone' güen.

11

Pabən' na' beņə' ca' gwso'on cuinga'aque' ca apostol

¹ Žalə'əšga əgwzenagle yeto chopə dižə' de'en ənia' le'e la'əņə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'an. Legwzenag žlac ənia'an. ² Nada' bzejni'ida' le'e xtižə' Cristən' na' de'e na'ana' che'enchgüeida' gaquele che tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' che tozə ben' si' le'. Ca'aczən' chene'e Diozən' gaquele che Cristən'. ³ Chxožda' yesə'əxoayag beņə' le'e par niç cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yeļə' bia bib chebən'. ⁴ ĶEgüenchguan' chonle ža? Babla'ac beņa' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nža'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyejle'ele chei. Pero le'e bito chaquale zdebə chzenagle chęga'aque'. ⁵ Malən' chonle banonle beņə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. ĶEcabi lecza zaca'a nada' can' zjəzaquə'ena'? ⁶ La'əņə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, chejni'ida' de'en cho'a dižə' chei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczele de que chejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

⁷ ĶEchaquale malən' beņa' cui bi laxjua' gwxi'a catə'an be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben cuina' cui to beņə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə niç beņa' ca zole mbalaz. ⁸ ĶEgwnacho malən' beņa' gwxi'a mech de'en gwso'on beņə' ca' chəsə'ədoəpə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'an par niç be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener. ⁹ Catə' gwzoa' len le'e la'əņə' cui gotə' de'en byažjda', bito gwņabda'an le'e. Beņə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwso'one' de'en cui gotə' chia'. Na' gwđapa' cuidad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezachlə bitoczə bi bi zed gonda' le'e. ¹⁰ Can' nežda' chaclen Cristən' nada' par cho'a dižə' li, ca'aczən' nežda' de que quat gonda' le'e zed par gonle nada' mantener. Chebeida' guaquə nia' de que bito bi gan chona' de'en chyixjui'a xtižə' Diozən' len le'e o len beņə' ža' gatə'ətezachlə gan' mbane Acayan'. ¹¹ Caguə de'en cui chacda' chelen' cui gonczada' le'e zed gonle nada' mantenerən'. Diozən' nezene' chacda' chele.

¹² Goncha' can' chonca' cui bi laxjua' chzi'a par niç beņə' ca' chəsə'əna cui naca' apostol cuich yesə'əželene' bi yesə'əne' chia'. ¹³ Lega'aque' chse'enene' goncho xbab de que zjənaquə' apostol, pero bito zjənaquə'. Choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' na'

chəsə'əxoayague' par niç chaquele de que Crist nan' əbsele'e lega'aque'. ¹⁴ Bito yebanecho de'en chəsə'əxoayague', chedə' la' ca'aczn' chxoayag gwxiye'en chio'o par niç chaquecho de que de'en chene'en goncho naquən to de'e güen. ¹⁵ Na' de'en chon gwxiye'enə' ca', beñə' ca' choso'ozenag chei leczə choso'oxoayague' par niç chaquele de que choso'ozejni'ine' beñə' de'en naquə de'e güen. Gwžin ža gon Diozən' par niç gatə' castigw chega'aque' segon de'e mal de'en chso'one'ena'.

De'en gwdi' gwxaquə' Pabən' de'en naque' apostol

¹⁶ De'e yoblə əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaquə'. Le'e chzenagle che beñə' ca' de'e liczə chso'on xbab de'e cui bi bi zaquə'. Ca'aczə legwzenag chia' žlac gonlebadə' lega'aque' gua'a to čhopə dižə' che de'e güenə' de'en chona'. ¹⁷ Gua'a dižə'an ca' la'anə'əczə' nezdə' Cristən' bito be'e dižə'an ca'. Gona' ca' beñə' chon xbab de'e cui zaquə'e. ¹⁸ Beñə' zan chso'e dižə' de que zjənaque' beñə' güen por ni che can' zjənaque', o por ni che šə bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc chega'aque'. Ca'aczən' nada' gua'a dižə' che cuina' chedə' zjəde de'en nac ca' de'e gua'a dižə' chei. ¹⁹ De'e tant non cuinle beñə' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle che beñə' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaquə'e. ²⁰ De'en chzenagle chega'aque' bazjənzoe' le'e xni'aga'aque'ena' ca esclabos chega'aque' Choso'oxoayague' le'e par niç chnežjwle lega'aque' bi de'en de chele na' par niç chontezle bin' chəsə'əne'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chəsə'əbaž'e le'e par niç chzenagle chega'aque', na' le'e chebeile chonle can' chəsə'əne'ena'. ²¹ Gobeichljeile žalə' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'ena'.

Leczə guaquəczə' gua'a dižə' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beñə' blao can' chso'on beñə' ca', la'anə'əczə' šə gaquele de que bito bi zaquə'an. ²² Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljəlene' beñə' chso'e dižə' ebreo. Leczə ca' nada' gəljəlena' beñə' chso'e dižə' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' beñə' Izrael. Pero leczə beñə' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' xi'in dia che de'e Abraanə'. Pero leczə xi'in dia che de'e Abraam na' nada'. ²³ Chəsə'əne' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšine'ena'. Leczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc chia'. Lechguale babena' xšin Diozən' mazəchlə ca' lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' leczə zan las bagosə'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni che de'e ca' bagoc chia'. ²⁴ Gueyə' las gosə'əyin beñə' Izrael gwlaž chia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las. ²⁵ Šon las beñə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas bosə'ošizə' beñə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwso'ote' nada'. Na' lao zya'a yəž zitə' to lo'o barcw, leczə šon las bočinj nisdə'on barcon' na' canə bžina' yo biž. Na' lao šon lasən' beyinjənnə' tš'i' gwxoə lao nisdə'ona' tžə tyel to lao yag. ²⁶ Na' lao gwya'a jətiixjui'a xtižə' Cristən' zan las belə' cui gota' o so'ot beñə' nada'. Zan las goc zdebə' tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beñə' hguan, na' zo catə' beñə' Izrael gwlaž chia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə zo catə' beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə cui gota' do syodan' na' do ga cui no beñə' ža'. Na' bašə gata' lao nisdə'ona'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beñə' ca' chsa'əš chəsə'əne' de que zjəlene' chio'o pero caguə do lažə'əga'aque'ena'. ²⁷ Na' lao beñə' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchğüeida' na' zan las bguo'o bcheja' cui gwtasa'. Nombi'a yelə' chbil chdon chedə' zan las cui gotə' de'e yej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

²⁸ Na' de'e zanch de'e chy'i chzaca' de'en cui cho'a dižə' chei. Pero mazəchlə chy'i chzaca'a, de'en čhi'ichgua' yichja' yoguə' ža nac chac che le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yəž. ²⁹ Na' notə'ətezle catə' cui chzoile par gonyanə'ale can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə ənacho nada'an cui chona'an. Le'egatezə ca' catə' beñə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechguale de'e chacda' de'en che'enchğüeida' yebeja' le'e lao de'e malan'. ³⁰ Chacda' chyažjele gua'a dižə' che cuina', na' de'e na'anə' güe'ešaza' dižə' che de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac falt' fuers balor chia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ³¹ Dioz ben' cheyałə' güe'ela'ocho zejlicane' nezczene' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe' le'. ³² Na' catə'an gwzoə' Damason' ben' goquə' gəbernador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beñə' gwsə'əpa cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'. ³³ Pero beñə' bišə'əcho ca' gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e che syodan' cho'a to bentan par niç ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

12

Pabən' be'e dižə' che de'en ble'ida'ogüe'ene' na' de'en bežjni'i Jesocristən' le'

¹ Chonan byen gua'a dižə' che cuina' la'anə'əczə cui gaquəlenan nada'. Na' gua'a dižə' che bałə de'en bable'idaogüe'eda' na' che bałə de'en babzejni'i Xancho Jesocristən' nada'. ²⁻³ Goc žda' iz ben Diozən' par niç gwya'a yoban' na' nezdə' bžina' gan' zo'ena', na' bachonližə'a

Cristən' ca orən'. Pero bito goche'ida' šə gwy'a do cuerp chia' o šə cui. Dioz na'azən' ñezene' naquən' goqua. ⁴ Con ñezda' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beñə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beñəchən' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de lsensəgwzejni'ida' beñə'. ⁵ Žalə' nan chia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gual'a dižə' che de'e ca' choso'olo'e' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ⁶ Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' catə'an gwy'a yoban' naquən dižə' li, pero so'onlja beñə' xbab de que naquacha' beñə' zaque'e mazəchlə can' naca'. Bito gue'echa' dižə' che de'ens' chedə' la' che'enda' yogua' beñə' so'one' xbab chia' segon bin' chəsa'əle'ine' chona' na' segon can' chyixjui' axtižə' Diozən'.

⁷ Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni che de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuina' se'en yesə'əle'i yeziqə'əchlə beñə'. De'e na'anə' bene' par nič chžaglaogua' len to de'en chac che cuerp chia' nga. De'en chžaglaogua' len len gwxaquə'əleben caczə ga cha'a to yešə'. Na' lechguale chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə de'en chac chia' ca'. Dioz nan' chone' par nič chac chia' ca' nič cui gona' xbab de que lechguale zaca'a. ⁸ Šon las gwnabda' Xancho Cristən' gone' par nič yega'a de'en chžaglaogua' len cuerp chi'anə'. ⁹ Nach Xancho'n gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə' soa' gaquələna' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquələna' le' len yełə' guac chia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', chedə' de'en chac chia' ca' chlə'en ca yełə' guaquən' napə Cristən' par chaclene' nada'. ¹⁰ De'en chonlilaža'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə' de'en chloe' can' chyažjda' yełə' chaclen che'ens'. Chebeida' catə' choso'ozia choso'onitə' beñə' nada'. Chebeida' catə' chac falt bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzejə choso'olagziđə beñə' nada'. Chebeida' catə' bichlə de'e chžaglaogua'. Chebeida' chedə' catə' chac chia' ca' chaclench Cristən' nada' len yełə' guac che'ens'.

Pabən' gwche'echgua yichje' beñə' ca' chso'onlilaža' Cristən' Corinton'

¹¹ Babenle byen bi'a dižə' che cuina' la'anə'əczə ñezda' bitotec bi zaquə'an güe'echo dižə'an ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beñə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nezdə' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechguale zaquə'əcha' cle ca beñə' ca' banonele apostol chele, beñə' ca' chonle xen. ¹² Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol che'ens'. Bagoclene' nada' bguo'o hčhejlaža'a bena' xšine'ena' entr le'e la'anə'əczə de'e zan de'e bagoc chia'. Goclene' nada' bena' xšine'ena' len yełə' guac che'ens' na' leczə len yełə' guac che'ens' bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesə'əbane beñə'. ¹³ Tozə ca güennə' bena' len le'e na' can' bena' len beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən' ga yoblə. ¿Echaquəle bencha' güen len leğa'aque' cle ca can' bena' len le'e de'en cui gwxabda' le'e gonle nada' mantener? Lesi'ixen chia' šə malən' bena'.

¹⁴ Bazoa' probnid par yida' dezlaņa'a le'e de'e gwyon lase. Na' catə' yida' bito gua'a latjə gonle nada' mantener. Bito che'enda' gonle nada' bi de'en de chele, che'enda' gon cuinle lažə' na' Cristən'. Bito naquən par bidao' ca' so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo', sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə' so'one' leğa'acbo' mantener. ¹⁵ Ca'aczən' naquən len nada' ža, yebeida' əzanda' bitə'ətezə' de'en de chia' na' lente cuina' par gaquələncha' le'e gwzenagle che Cristən'. La'anə'əczə lechguale chacda' chele, pero nachle bitotec chaquəle chia'.

¹⁶ Balə chñelaole chia' nale de que chxoayaga' le'e de'en bito bi'a latjə gonle nada' mantener parzə nič cuejəlana' mechən' de'en chtoble par gaquələne beñə' bišə'əcho ca' žjənaque' beñə' yašə'. ¹⁷ ¿Ecabi nezele bito bxoayaga' le'e len notə'ətezə beñə' bəselə'a gan' zolen'? ¹⁸ Gwñeyoida' Titon' bide' bedəlane'e le'e na' bselə'a beñə' bišə'əchon' yabo len le'. ¿Ecabi nezele de que bito bxoayag Titon' le'e? Na'alje ¿cabi tozə can' chona' len can' bene'ens'? Na' can' che'enda' gaquələna' le'e ca'aczən' gone'ene'.

¹⁹ De repent chaquəle cho'a dižə' quinga parzə nič le'e cui gonle xbab de que chona' bi de'e mal. Pero caguə ca'anə'. Nezdə' ngoda'a txen len Cristən' na' de que Diozən' ñeze nle'ine' naquən' chona' na' bin' ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə' quinga, beñə' bišə'ədao', par nič chaquələna' le'e. ²⁰ Chžeba' əželda' šə bi de'en cui chonle güen can' che'enda' gonle catə'an yida' gan' zolen', na' šə əželda' chonle de'e malən' bito šo'olažə'əle can' gona' castigw chelen'. Chona' xbab, chexa šə chdiłə chšasle na' chgue'i ljuežjle, o šə əchləc ljuežjle na' chonle parzə nič gaquə güen che cuinzle. Na' chexa šə chnele mal che ljuežjle na' chexa šə nacle beñə' gočhitj dižə' o šə chon cuinle xen o šə ža'əle chac yazə. ²¹ Chžeba' de que catə'an yida' dezlaņa'a le'e zanle cuina' cuejyichje ca de'en chgo'o xtole na' chbejyichje be'en chele o no'ol chele par chzolenle beñə' yoblə na' bitə'ətezəchlə yełə' zto' de'en chonle len cuerp chelen'. Na' Dioz chia'an gone' par nič yeto'ida' na' yegüi'inda' che nolen' cui gwlejyichje de'e malən' chonle.

13

Pabən' gwɔdixju'i'e de que gwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chguape' beṇə' Corinto ca' diox

¹ De'e gwyon lase dezłana'a le'e ṇa'a. Na' gaquə can' nyoy Xtizə' Diozən' nan: "Cata' no gao xya che to beṇə' de que nape' dolə', choglaochon che' de que nape' dolə' šə yotilən ca yesə'əna chəpə o šəṇə testigw beṇə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal." ² Bagoža' beṇə' ca' chso'on de'e malən' antslə' catə'ən bedələna'a le'e de'e əgwchope de que bito yeyašə'ada' lega'aque' šə cui yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə ṇa'a lao cuiṇə' yezida' gan' zolen' ṇia' notə'ətezəchlə' bachonle de'e malən' bito yeyašə'ada' le'e catə'ən yida'. ³ Na' catə' gona' castigw che le'e cui chediṇjele xtolə'əlen' cana'əchən' ənezele de que de'en chnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito nacho de que Cristən' bito gaquə gone' castigw chelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e. ⁴ De'e li Cristən' ben' cuine' ca beṇə' cui bi chac gon catə'ən gwso'ot beṇə' le' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Pero zocze' ṇa'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beṇə' cui bi bi chac gon. Pero nezda' ngoda'a txen len Cristən' na' catə'ən yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

⁵ Legonyanə' xbab chele šə de'e liczə chonlilažə'əle Jesocristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gacbe'ile de que zoe' len le'e. Pero šə chache'ile bito zoe' len le'e guacbe'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'enə'. ⁶ Pero zoa' lez gacbe'ile de que zocze' len le'e par niç ca' gacbe'iteile de que naca' doalje apostol che'. ⁷ Chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e par niç cuejyichje' cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' šə gona' ca gacbe'ile de que bselə' Diozən' nada' o šə cui, con šə le'e sotezle gonle de'e güen. ⁸ La' šə chzenagle che dižə' li che Jesocristən' bito əyazjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beṇə' ca' cui choso'ozenag chei. ⁹ Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e par niç gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə. ¹⁰ Babzoja' de'e quinga antslə' ze'e yida' gan' zolena' par niç yediṇjele xtolə'əlen' na' cui gona' castigw chelen' catə'ən yida'anə'. Diozən' bselə'e nada' naca' apostol che'enə' par niç gona' ca so'onlilažə'əch beṇə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilažə'ene'.

¹¹ Na'a ža beṇə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga chona' le'e. Legac tozə len ljuəžjle. Leso binlo tole yetole. Dioz ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ochon' sošgue' len le'e. ¹² Catə' chežagle leyolgüiz ljuəžjle dižə' šao' par niç gachia' de que chaque che ljuəžjle. ¹³ Yoguə' beṇə' ca' nitə' nga beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape'e le'e diox.

¹⁴ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgue' le'e. Na' Diozən' gonšgue' par niç gacbe'ichele de que chaquene' chele. Na' Spirit che Diozən' gonšgan par niç yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Galasia Ca'

Pabən' chguape' diox benə' ca' chso'elao' Cristən' Galasian'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopa chžagle cho'ela'ole Cristən' yež ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia. Chguapto' le'e diox txen len yogua' benə' bišə'əcho ca' nita' nga. Cagua benəçh na'anə' gwlej nada' o bsele'e nada' par naca' apostol. Jesocristən' txen len Xe' Diozən' ben' bosban le' ladjo benə' guat ca', lega'aque'en gosə'əbeje' nada' par naca' apostol. ³ Chona' orasyon par niç Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca' so' cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichja'ažda'olen'. ⁴ Benə' ca' ža' yežlyo nga tyemp nga zocho na'a nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' par gwđixjue' xtolə'əchon' niç ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bene' ca' cheda' can' gwyazlažə' Xacho Diozən' gone'. ⁵ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane. Can' gongsgaczcho.

Bitoch bi dižə' de de'e guac ənacho dižə' güen dižə' cobə'

⁶ Diozən' gwleje' le'e par niç Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na' chebanda' can' chonlen' lgüegwə' bachbejyichjle Diozən'. Na' lgua'a de'e gwzenagle dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Jesocristən' de'en be'elena' le'e, bachzenagzechle che yeto de'en chaquele naquə' dižə' güen dižə' cobə'. ⁷ Pero bito naquən dižə' güen dižə' cobə'. Benə' ca' choso'osed choso'olo'ine' to de'e zda' clela' na' chso'one' ca' chaczejlažə'əle che de'en bsd əblo'ito' le'e. ⁸ Žala' neto' əchyxjue'eto' yeto de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed bablo'ito' le'e, Diozən' gone' par niç cuiayi'ito' zejlicane, na' la'anə' to angl benə' za' yoban' chixjui'e xtižə' Cristən' clela', leczə' cuiayi'e. ⁹ Can' bagwnia' antslə, leczə' can' chnia' na'a. Notə'ətezə' benə' chixjui'e de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed blo'ito' le'e, Diozən' gone' par niç cuiayi'e zejlicane.

¹⁰ Echnia' ca' par niç yebei Diozən' len nada', cagua par niç yebei benəçhən' nada', na' cagua par so'olažə'e can' chona' na'anə'. Žala' chi' yichja' naclə gona' par niç so'olažə' benəçhən' can' chona' bito chzenaga' che Cristən' žala' ca'.

Diozən' gwleje' Pabən' par goque' apostol

¹¹ Benə' bišə', che'enda' ənezele de que dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elena' le'e bito naquən xbab che benəçh. ¹² Cagua benəçh na'anə' bzenene' nada' dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Jesocristən' na' niqwe ənacho benəçh na'anə' bene' ca' gwyejni'ichda'an. Cuiñ Jesocristən' bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə' cobən'.

¹³ Babencezele dižə' can' bena' antslə cata'an ne'e naogua' costombr che neto' benə' Izrael. Leçhguale blagzejə' blagzida' benə' ca' chso'onlilažə' Cristən', go'onda' yonitlaoga'aca'ane'. ¹⁴ Na' gwche'echgua' yichja' che costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a ca' can' gwse'ejni'alaze'e Diozən', na' bichlə de'en gwso'one' gwsa'aque'ne' par yebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gosə'ənaogüe'en. Bsedəcha' de'e ca' mazachlə can' bos'osed zan benə' Izrael ljuežja' ca' benə' ca' gwsa'aljə ca' tyempən' golja'anə'. ¹⁵ Catə' cuiñə' galja' Diozən' bsi'e xneze gona' xšine'enə'. Gwleje' nada' par gona'an cheda' nzi'ilaze'e nada'. ¹⁶ Na' catə' bžin ža' ben Diozən' can' gwçhoglaogüe'en gone', nach bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən' naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada' par niç chjətičjui'a xtižə'ena' len benə' ca' cu' zjənaquə' benə' Izrael. Na' dezđ ža' na' notono gwñabda' əgwzejni'ine'en nada'. ¹⁷ Na' nic gwyə'a Jerosalennə' par niç benə' ca' zjənaquə' apostol antslə ca' nada' yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che Jeso'osən'. Zgua'atec gwyə'a gan' nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a bežina' Damascon'.

¹⁸ Žade šon iz gwyə'a Damascon' nach gwyə'a Jerosalennə' jəlanə'a Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž. ¹⁹ Pero bito bžaga' apostol ca' yela' sino tozə' Jacob benə' bišə' Xançon'. ²⁰ Nezcze Diozən' de que de'e nga chzoja' le'e naquən de'e li.

²¹ Nach gwyə'a yež ca' zjəchi' gan' nzi' Siria na' Silisia. ²² Na' ca' naquə' benə' ca' chesə'əđopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea, bitonə' so'ombi'e nada' ca' orən'. ²³ Con bazjənenene' rson de que bitoch chlagzejə' chlagzida' benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' de que bachyixjui'a xtižə'ena', len antslə go'onda' gona' ca' yesə'əbejyichj benə' ca' len. ²⁴ Na' benə' Jodea ca' chso'onlilažə' Cristən' gwso'ela'oche' Diozən' de'en bachonlilažə'a Cristən'.

2

Apostol ca' yela' gwza'azlažə'e can' ben Pabən'

¹ Na' gwde žda' iz gwyə'a Jerosalennə' nach gwyə'a de'e yoblə len Bernaben', na' leczə' gwchi'a Titon'. ² Diozən' bene' mendad ša'a, na' de'e na'anə' gwyə'a. Na' btoba' benə' ca'

zjənaquə blao entr beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Jerosalennə' na' lega'acze' bzejni'ida' bin' chyixjui'a len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael catə'an cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' chedə' go'onda' əsa'azlažə'e de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' par nich ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə' de'en chona' na' de'en babena'. ³ Ca goquən' bito cholə' gwso'one' byen so beṇə' ljuəzja' Titon' señy de'en ne' sirconsion, la'añə'əczə' na' naque' beṇə' Izrael. ⁴ Goc ca' la'añə'əczə' gwunitə' beṇə' gosə'əne' cheyałə' soe' señyan'. Gwnitə' beṇə' gosə'əlen beṇə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca orən', parzə nich yesə'əgüie' šə naoto' costombr ca' de'en nyojle'e lei che neto' beṇə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beṇə' so'onlilažə'e Cristən' yesə'ənaogüe' costombr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'. ⁵ Pero nada' na' Bernaben' ni latə'əzə' bito bzenagto' che beṇə' ca'. Con gwzochechtezəto' bento' par nich gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

⁶ Na' beṇə' ca' gwsa'ac blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwsa' a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Enia' ca' la'añə'əczə' bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beṇə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə' can' zaquə' yoguə'əlol beṇə'. ⁷ Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngüe'e lao na'a əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' ngüe'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ⁸ Diozən' len yelə' guac che'enə' chaclene' Bedən' par nich chyixjui'e xtižə' Cristən' len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. Na' lecze'ena' chaclene' nada' len yelə' guac che'enə' par nich əchyixjui'a xtižə' Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁹ Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquache' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'ena' nach gwso'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par boso'olo'e de que chsa'azlažə'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aque' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'en entr beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ¹⁰ Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquələnto' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e ličzə' chi'ichgua yichja' gaquələna' beṇə' yašə' ca'.

Paḃən' gwdiłe' Bedən' Antioquian'

¹¹ Na' gwdechlə gwya'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na' gwdiła'ane' can' chone', chedə' bla'alaon chone' de'e mal. ¹² Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogüe' che'ej chaogüe' txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' la'añə'əczə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael, pero gwdechlə catə' besə'əžin beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bselə' Jacobən', bitoch gone'ene' ye'ej gaogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi yesə'əna beṇə' ca' chso'on xbab de que notə'əteza beṇə' chonlilažə' Cristən' cheyałə' soe' señy de'en ne' sirconsion. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' yelə' nitə' Antioquian' chso'onlilažə'e Cristən' leczə' besyə'əbižə'e cuich əgwse'ej əgwsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gosə'əgo'oyele'e Bernaben' par nich lencze' bebižə'e. Na' besyə'əbižə'e parzə nich yesyə'əbei beṇə' Jerosalen ca' lega'aque', la'añə'əczə' gosə'ənezene' naquən güen əse'ej əsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Gocbe'ida' bitoch chso'one' can' cheyałə' gon chio'o nombi'acho dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' na' de'en naquə de'e li. De'e na'anə' gwdiła' Bedən' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', gožə'ane': "Le' naco' beṇə' Izrael, pero bagwlejiychjo' costombr che chio'o beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e na'anə' bito cheyałə' gono' byen so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' na costombr che chio'o beṇə' Izrael."

Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaquə' beṇə' güen lao Diozən'

¹⁵ Neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael, na' bito goljəto' entr beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. ¹⁶ Diozən' bito əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' por ni che bi de'en choncho. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaquə' beṇə' güen lao Diozən'. Lenczə' neto' bachonlilažə'əto' Cristən' par nich Diozən' ne' cheto' de que banaanəto' beṇə' güen laogüe'ena'. Bito ne' ca' che notə'ətezcho por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

¹⁷ Na' notə'ətezə' chio'o naccho beṇə' Izrael, antslə ze'e əna Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena', bzejni'ine' chio'o de que tozə' ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca', pero la'añə'əczə' bzejni'ine' chio'o de que tozə' ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca' bito ənacho de que Crist nan' bene' par nich naccho beṇə' mal. Na' šə can' chaquecho lechguəle clelən' choncho xbabən'. ¹⁸ Chio'o babechojcho xni'a costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e yoblə, le'e nachia'ate de que de'e malən' choncho. ¹⁹ Lein' chzejni'in chio'o de que naccho

benə' mal par niçh nəzecho bito naccho benə' güen lao Diozən' por ni che de'en choncho bi de'en na lein'. Na' na'a chio'o chonlilažə'əcho Cristən' con yo'o yichjcho sotezə socho gwzenagcho che Diozən'. ²⁰ Nada' nəzda' de que ndil ngoda'a txen len Cristən' catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən'. Na' bitoch zoa' to gwłaza' sino Cristən' zolene' nada'. Na' de'en chona' na'a chona'an con can' na Xi'in Diozən' ben' chonlilažə'a. Len' chaquene' checho na' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho. ²¹ Diozən' nzi'ilažə'e chio'o na' bsele'e Cristən' par niçh gonlilažə'əchone' na' gaccho benə' güen lao Diozən'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'ałə de'en bene' ca', gaquada' de que por ni che bi de'en chona' naca' benə' güen lao Diozən'. Žala' por ni che de'en choncho bi de'en na lein' əna Diozən' de que naccho benə' güen laogüe'enə' bito byažjən əgwnežjo cuin Cristən' por ni checho žalə' ca'.

3

Naccho benə' güen lao Diozən' cheda' chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che de'en choncho complir can' na lein'

¹ Le'e benə' Galasia, nçhol yichjla'ažda'olen' ca de'en baboso'oxoayag benə' le'e par chaquale cheyałə' naole costombr ca' de'en na lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən' por ni checho. ² De'e ngazən' chnabda' le'e: ¿Ezo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en chonle complir can' na lein'? Bito, sino zon lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en bachonlilažə'əle Cristən'. ³ Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen' dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Na'alje žade'e tant nçhol yichjla'ažda'ole na'anə' chaquale chyažjən so señyan' lao cuerp chelen' par yeyož gonle can' chene'e Diozən'? ⁴ De'e zan de'e baboso'oçni' bososaquə' benə' le'e laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' žbixa parən' bguo'o bchejažə'əle len de'e ca' šə na'a sole señy de'en ne' sirconsision? Pero bitolja ənacho de que sole señyan', la' šə solen cuejyichjle de'en chonlilažə'əle Crist na'anə'. ⁵ Nəzcele de que Diozən' babene' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr le'e, cheda' bachonlilažə'əle Cristən' na' bachzenagle che', caguə chac ca' por ni che de'en chonle complir bi de'en na lein'.

⁶ Na' ca'aczən' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' che de'e Abraannə' nan de que benlilažə'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' benə' güen laogüe'enə'. ⁷ Cheyałə' ənezele de que yogua' benə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', lao Diozən' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. ⁸ Diozən' bsi'e xneze par niçh chone' len le'e cui naclə benə' Izrael can' chone' len neto' benə' Izrael, ca' de'en ne' che notə'ətezcho chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gože' de'e Abraannə' dižə' güen dižə' cobə nga: "Gona' güen len benə' ca' ža' yogua' nasyon, benə' ca' so'onlilažə' nada' can' chonlilažə'o nada'." ⁹ Na' can' naquən, Diozən' chone' güen len benə' ca' chso'onlilažə' le' can' bene' güen len de'e Abraannə' por ni che de'en benlilažə' de'e Abraannə' le'.

¹⁰ Na' notə'ətezə benə' chon xbab de que gague' benə' güen lao Diozən' por ni che šə chone' bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', de'e mal juisy gaquə che' šə ca', cheda' notono no yesə'əzoi par so'one' cayanə'an nanna'. Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "De'e mal juisy gaquə che notə'ətezə benə' šə cui nitə'ətezə nite'e so'one' complir yogua'əłol can' na lein' dote tyemp." ¹¹ Na' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Diozən' ne' che benə' chso'onlilažə' le' de que zjənaque' benə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban chega'aque' zejlicane." Na' de'en nan ca' nəzecho de que Diozən' bito əne' che notə'ətezcho de que naccho benə' güen laogüe'enə' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho. ¹² Benə' zan chsa'aque'ne' so'one' can' na lein' sin cui chso'onlilažə'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: "Notə'ətezə benə' chon cuaselol can' na lein' gaquə bane' zejlicane."

¹³ Cristən' gwđixjue' xtolə'əchon' par niçh ca' cui gaquə de'e mal juisy checho ca' de'en cui chzoicho par goncho cuaselol can' na lein'. Bnežjw cuine' goc de'e mal juisy che' lguə'a chio'o. Goc che' can' nyojən nan: "De'e mal juisy chac che notə'ətezə benə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag." ¹⁴ Goc ca' par niçh lenczə benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael so'onlilažə'ene' na' nite'e mbalaz ca' mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en benlilažə'e Diozən'. Na' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' can' bene' lyebe.

Lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'

¹⁵⁻¹⁶ Ca naquə Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' can' gone' güen len xi'in dia che'enə', be'e dižə' che tozə xi'in dia che de'e Abraannə', na' che Crist nan' be'e dižə'an ca'. Benə' bišə', quingan' naquən len notə'ətezə benə' choso'oza' yiš, catə' babeyož bosozə'en bito gaquə əna to'e de que cui gone' can' nanna' na' bito gaquə gwzanch yetoe' can' nanna'. ¹⁷ Na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' ža, gwxaquə'əleben ca to yiš de'en choso'oza' benə', cheda' la' Diozən' bito gwšə'e can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Ne'e choncze' con can'

gože'ene'ena'. Na' bagwde tap gueyoa šichoa iz ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' nach bene' par nič bzoj de'e Moizezan' lei che'ena'. Na' la'ana'əczə Diozən' bnežjue' lein' bito ənacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. ¹⁸ Žala' Diozən' ne' de que beŋə' ca' chso'on cuaselol can' na lein' zjənaque' beŋə' güen, bito chaclene' beŋə' can' bene' lyebe gaquəlene' žala' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonlilažə'səchone' de que naccho beŋə' güen laogüe'ena' por ni čhe lyebe de'en bene' len de'e Abraannə'.

¹⁹⁻²⁰ Leczə byažje lei de'en bzoj de'e Moizezan'. Diozən' bnežjue'en par beŋə' ca' gwnitə' bedote cata'an cuinə' yidə Cristən' par nič gwsa'acbe'ine' de que chso'one' contr can' non Diozən' mendad so'one'. Cristən' golje' lao dia che de'e Abraannə' na' che le'ena' be' Diozən' dižə' catə'an bene' lyebe len de'e Abraannə'. Na' ca naquə lein' Diozən' bene' par nič angl ca' bosə'onežjue'en de'e Moizezan'. Na' Diozən' bčhine' de'e Moizezan' par bzejni'ine' beŋə' Izrael ca' can' na lein'. Pero catə' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' notono no bčhine' par əgwzejni'ine' de'e Abraannə'.

Lein' chzejni'in chio'o de que choncho de'e mal

²¹ Na' bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezan' chonən contr can' non Diozən' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquə yocoban yichjla'ažda'ochon'. Žala' gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon' guaquə goncho can' na lein' nach gaccho beŋə' güen lao Diozən' žala' ca'. ²² Pero Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yoguə'əlol beŋə'ən' yesə'əzi'e castigw zejlicane' por ni che xtolə'əga'aque'ena'. Na' nyojən ca' par nič con beŋə' so'onlilažə' Jesocristan' bito yesə'əzi'e castigon', sino gaquə güen čhega'aque' can' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə'.

²³ Ca naquə neto' beŋə' Izrael catə'an bitonə' əgwzejni'i Diozən' neto' de que cheyalə' gonlilažə'əto' Cristən', nchoglaon čheto' de que si'ito' castigw zejlicane' čhedə' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' bito chonto' can' nanə'. ²⁴ Par neto' lein' gwxaquə'əleben ca to mos əznia beŋə' chgüia chye' xi'in beŋə', de'e zan de'e che'əbo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero na'a babidə Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto' beŋə' güen laogüe'ena' na' can' ne' che notə'ətezcho. ²⁵ Na' de'en babidə Cristən' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos əznia par neto' beŋə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

²⁶ Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' naccho xi'in Dioz. ²⁷ Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngodə'əcho txen len Jesocristan', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'ena'. ²⁸ Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beŋə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beŋə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beŋə' byo o šə naccho no'olə. Yoguə'əcho banaccho tozə laogüe' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristan'. ²⁹ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristan', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' len chio'onə' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia che de'e Abraannə'.

4

¹ To beŋə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen che'ena'. Pero na' žlac ne'e naccho' bidao' bito nacho mbalazach chac čhebo' cle ca che to mos la'ana'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yoguə' de'en de che xabo'onə'. ² Beŋə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'əbo' na' ne'e chesə'anabi'əbo' žlac cuinə' čha'əbo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'ena'. ³ Can' goquə len neto' beŋə' Izrael, žlac cuinə' yidə Cristən' gwxaquə'əlebetə' ca xi'in beŋə' gwni'anə'. Diozən' bene' mendad naoto' yoguə'əlol costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'əleben ca beŋə' ca' chəsə'anabia' xi'in beŋə' gwni'anə' žlac cuinə' žin ža si'ibo' de'en de che xabo'onə'. ⁴ Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'ena' yežlyo nga, gwxxan to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' che lein'. ⁵ Na' le'ena' bedəyene' par nič yoguə' chio'o chonlilažə'səchone' zocho mbalaz ca mbalazan' so xi'in beŋə' gwni'anə' catə'an əžin ža gaquə lao na'abo' byennə'. Cristən' bedəyene' par nič nezecho bitoch chonən byen naocho costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei che neto' beŋə' Izrael.

⁶ Na' de'en bagwcuə' Diozən' chio'o ca xi'ine', babsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit che Xi'ine' Cristən'. Na' Spiritən' chaclenan chio'o par nič cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa." ⁷ Diozən' bagwcuə'e chio'o ca xi'ine' caguə par cuə'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcuə'e chio'o ca xi'ine' par nič chac güen čhecho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraannə'.

Pabən' chi' yichje' naquən' chso'on beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

⁸ Antslə catə'an cuinə' gombi'ale Diozən' gwyejni'alažə'ale bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejni'alažə'əcho, na' lega'aquən gosa'anabi'an xbab chelen'. ⁹ Pero na'a banombi'ale Diozən' o šə güenč ənacho de que Diozən' banombi'e le'e. Čhebanchgüeida' čhele de'en čhebiguə'ale gosxanlə na' bachezo cuinle xni'a costombr ca' che biquə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' čhe cuerp čhechon'. Costombr ca' bito gwsa'aquən par yesyə'əbejən chio'o xni'a de'e malən'

na' leczə caguə bi zjəzaquə'ən n'a'a par əsa'aclenən chio'o. ¹⁰ Bagwzolaon naole costombr che neto' beṇə' Izrael che lni' ca', che ža' ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'. ¹¹ Chžeba' šə cuich əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuich gwzenagle chei, cuiayi' de'en bena' entr' le'e.

¹² Beṇə' bišə, chata'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costombr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lein' nich' zoa' chona' žin' entr' le'e: Na' ca' naquə bedəsoa' len' le'e bito' nacho' de' que babenle' mal' len' nada'. ¹³ Nezczele chacšenda' de'en bida' de'e neche, na' gwđixjui'a' dižə' güen' dižə' cobə' de'en chzejni'in' che Cristən' len' le'e. ¹⁴ Na' de'en chacšenda' ca' orən' zakuə'ən par gue'ile nada', pero' bito' bgue'ile nada', sino' bzenagczle xtižə'ana'. Na' do' yichj' do' lažə'əle bgüialaole nada' ca'aczə chgüialaogüe to' angl' che Diozən' o' ca'aczə cuin' Jesocristən'. ¹⁵ Mbalaz gwzole de'en benle' ca' len' nada', na' žbixchen' cuich chonle' ca' n'a'a ža? Nežda' de'e tant goquele' chia' xte' bebeile' bzanele' bitə'ətezə' de'en deile' na' lente' cuinle' par goclenle' nada'. ¹⁶ ŽEpor' ni' che de'en cho'elena' le'e dižə' lin' bacha'quele' de' que naca' beṇə' contr' chele' ža?

¹⁷ Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i' le'e n'a'a lechguale' zjəchi' yichjga'aque' le'e, pero' caguə' par' nich' so'one' güen' len' le'ena' sino' par' nich' yesy'əbeje' le'e cuich gonle' txe'n' len' neto'ona' na' par' nich' cue'e' yichjle' lega'acz'e'ena'. ¹⁸ Naquəczən' güen' yesə'əbe'eyichj' beṇə' le'e do' tyempte, caguə' cata'əzən' zoa' len' le'a' con' šə so'one' güen' len' le'e. ¹⁹ Xi'indaogua'a, de'e' yoblə' chžaglaogua'a' lo'o' la'ažda'ogua'ana' por' ni' che le'e can' chžagla'o' to' no'olə' beṇə' chzan, na' əžaglaochca' xte' cata'əch' gaquə' yichjla'ažda'olen' can' naquə' yichjla'aždao' Cristən'. ²⁰ Žalə'əšga' zoa' len' le'e n'a'a, nžə'alə' can' gaquə' nia' le'e. De'e' li' lechguale' chacžejlažə'a' chele.

De'e Agar na' de'e Sarən'

²¹ Le'e chene'ele' ṇaole' costombr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lei' de'en bzoj' de'e Moizežən', žəbitonə' yenele' can' na' de'en nyojənnə'? ²² Nan' de' que gwnit' čopə' xi'in' de'e Abraannə' bi' byo, tobo' gwxa'n' to' no'olə' naquə' esclabo' che' na' yetobo' gwxa'n' no'ol' checze' no'olən' bito' naquə' esclabo. ²³ Na' bi'in' gwxa'n' no'olə' esclabon' goljbo' chedə' gwzolen' de'e Abraannə' le' pero' bi'in' gwxa'n' no'ol' checze' goljbo' chedə' Diozən' bene' par' nich' goc' complir' can' bene' lyebe' de' que sane' la' aṇə'əczə' naque' beṇə' güiž. ²⁴ Na' de'en goc' che no'ol' ca' chzejni'in' chio'o' che chopte' lyebe' de'en ben' Diozən' naclən' gaquəlene' beṇə' Izrael' ca'. No'olə' esclabo' ben' le' Agar gwxaquə'əlebene' ca' lei' de'en ben' Diozən' mendad' bzoj' de'e Moizežən'. Bzoje'en' par' de'e' xaxta'o' neto' beṇə' Izrael' lao' ya'a' Sinain' beṇə' ca' gwxaquə'əlebe' ca' esclabos. ²⁵ Na' doxen' ṇasyon' Izraelən' gwxaquə'əlebe' ca' de'e' Agarən' no'olə' esclabo' che' de'e' Abraannə'. Diozən' bnežjue' de'e' xaxta'oto' ca' lein' lao' ya'a' Sinain' gan' nzi' Arabia, na' xte' ža' nežə' beṇə' Izrael' gwlaž' cheto' ca' zjənaque' ca' esclabos' chedə' chsa'aque'ni' chonən' byen' yesə'ənaogüe' yoguə' costombr' ca' de'en na' lein'. ²⁶ Pero' yoguə' chio'o' chonjilažə'əcho' Cristən', babozoe' chio'o' binlo' len' Diozən', na' naquə'n' to' goclen' de'en' bene'. De'e' na'ana' nezecho' bito' chonən' byen' ṇaacho' costombr' ca' de'en na' lein'. ²⁷ Diozən' bene' par' nich' to' profet' beṇə' be' xtižə'ena' cana' bzoje'en' de' que beṇə' zanch' so'onjilažə' Cristən' cle' ca' beṇə' ca' yesə'ənao' costombr' ca' de'en na' lein'. Na' quinga' na' de'en bzoje'ena'. Bebei' no'olə' güiž, no'olə' cui' no' chzan,

Bisya'a' yelə' chebei' čio'i', le' cuiṇə' gaco' bes' che yelə' sanṇə', chedə' sano' bi'i' zan.

Na' le' cui' no' xi'ino' ne'e' so,

Nitə'əch' xi'ino' clezə' can' nita' xi'in' no'olən' bagwxa'n' to' xi'in' be'en' chio'ona'.

²⁸ Ca' naquə' Isaaquən' xi'in' de'e' Abraannə' goljbo' por' yelə' guac' che Diozən' chedə' can' bene' lyebe' len' de'e' Abraannə'. Le'egatežə' ca' chio'o' ža, por' yelə' guac' che Dioz' na'ana' bachone' chio'o' cuent' ca' xi'in' dia' che de'e' Abraannə' chedə' can' bene' lyebe' gone'. ²⁹ Bi'i' che de'e' Agarən', bi'in' goljə' por' ni' che de'en' gwzolen' de'e' Abraannə' le' blagzejə' blagzidbo' Isaaquən' bi'in' ben' Spirit' che Diozən' par' gwxa'n' de'e' Sarən' no'olən' goquə' beṇə' güiž. Le'egatežə' ca' ža' nežə' beṇə' Izrael' ca' chesə'ənao' costombr' ca' de'en na' lein' choso'olagzejə' choso'olagzide' chio'o' chonjilažə'əcho' Cristən'. ³⁰ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' nan' de' que Diozən' gože' de'e' Abraannə': "Bebej' no'olə' esclabon' len' bi'i' che'ena', chedə' bi'i' che'ena' bito' agwnežjua'abo' de'en nona' lyebe' agwnežjua' bi'in' gwxa'n' no'ol' chio'ona'." ³¹ De'e' na'ana' beṇə' bišə' nezecho' laogüe' de'en chonjilažə'əcho' Cristən' gwxaquə'əlebecho' ca' xi'in' de'e' Sarən' no'olən' bito' goquə' esclabo, caguə' ca' xi'in' de'e' no'olə' esclabon'.

5

Bito' chonən' byen' ṇaacho' costombr' de'en' na' lein'

¹ Cata'ən' benjilažə'əcho' Cristən' le' bebeje' chio'o' lao' yoguə' de'en' choncho' chaquecho' chebei' Diozən' chio'o' laogüe' de'en' chonchon'. De'e' na'ana' bito' ṇaacho' yebeiche' Diozən' chio'o' šə' ṇaacho' costombr' ca' can' na' lei' che' neto' beṇə' Izrael'.

² Nada' Pab' æchnia' le'e to de'e žialao. Šə sole seŋy de'en ne' sirconsisionŋə' na'a ba-chonlilažə'əle Cristən', bito bibi zaquə'an de'en bagwzolaŋo chonlilažə'əlene' šə ca'. ³ Echnia' clar de que notə'ətezə beŋə' soe' seŋy de'en ne' sirconsision, leczə cheyalə' gone' complir yoguə'əlol bitə'ətezəchlə de'en na lein'. ⁴ Na' šə chaquele gonle cuaselol can' na lein' par niç gacle beŋə' güen laŋo Diozən', bachzole Cristən' ca'alə šə can' chaquele, na' bitoch chonle cas can' nži'ilažə' Diozən' chio'o. ⁵ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochon' na' chonən ca baŋezecho de que Diozən' əŋe' naccho beŋə' güen laogü'e'enə' cata' yežincho gan' zoe'ena'. ⁶ Ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' bito bi nonən len Diozən' šə socho seŋy de'en ne' sirconsision, o šə cui zochon. La' de'en naquə de'e žialao xen len Diozən', sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən' na' gaquecho che ljuėžjcho par niç gacbia' de que chonlilažə'əchone'ena'.

⁷ To tyemp babenle can' chebei Diozən', pero na'a chebanda' babe'ele latjə chəsə'əžon beŋə' cuič ŋaole de'en naquə de'e lin'. ⁸ Dioz ben' gwlej le'e par nacle xi'ine', bito ŋacho le'ena' chone' par niç chzenagle che beŋə' ca'. ⁹ Na' de'en bachzenagle che consej malən' yobəch əgwzenagle che bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə' Diozən'. Chonle can' na dicho ŋga: "Lats'əzə xna' cuazin' chonən par niç cheyas doxen cuazin'." ¹⁰ Pero na' zoa' lez gon Xancho Jesocrisən' par niç yezolaŋo ŋaole de'e ca' babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə zjənaquə beŋə' ca' chso'on par niç chaczejlažə'əle, Diozən' əgwnežjue' castigw chega'aque'.

¹¹ Na' ca naca' nada', nita' beŋə' chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' socho seŋy de'en ne' sirconsision. Bitolja zjənlagzejə zjənlagzidə beŋə' nada' žala' chsed chlo'ida' ca'. Len bito gaquə zdebə no gwzenag žala' ca', chedə' bitoch gonən byen so'onlilažə'e Cristən' ben' gwso'ote' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ¹² Yebeichlada' žala' beŋə' ca' chso'on par niç chaczejlažə'əle šə chebei Diozən' le'e de'en cui zole seŋyan' yesə'əchog cuinga'aque' yelata'.

¹³ Beŋə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bitoch chonən byen ŋaochon costombr ca' can' na lei che neto' beŋə' Izrael. Pero bito de lsens goncho bitə'ətezə de'e mal de'en na la'ažda'omalchon' goncho. De'en chene'e Diozən' goncho, gague che ljuėžjcho na' gaquəlen ljuėžjcho tocho yetocho. ¹⁴ Na' bazoczcho choncho yoguə'əlol can' na lein' šə choncho can' nyožen nan: "Goque che sa'aljuėžjo' catg chaque che cuino'." ¹⁵ Pero šə chacyožə ljuėžjcho o chdiləlen ljuėžjcho chžiai'i'icho de'en non Diozən' par naccho tozə.

Can' goncho šə gwzenagcho che Spirit che Diozən'

¹⁶ De'en naquə de'e žialao xen goncho, cheyalə' sotezə socho goncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Na' šə goncho ca' bito gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ¹⁷ Catə' chzenagcho che la'ažda'omalchon' bito cho'en latjə əgwzenagcho che Spirit che Diozən'. Na' ca naquə de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho naquən contr de'en chene'e Spirit che Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Spirit che Diozən', bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. Na' de'en zo Spiritən' len chio'o bito choncho can' goncho žala' cui zon len chio'o. ¹⁸ Na' šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i' Spirit che Diozən' chio'o goncho, bitoch ŋaochon costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezan'.

¹⁹ Šə chzenagcho che la'ažda'omalchon' choncho notə'ətezən de'e mal quinga: Chbejyichjcho no'ol checho o be'en checho par chzolencho beŋə' yoblə; chgo'o xtocho; chebeicho bichlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca'; ²⁰ chejni'alažə'əcho lguə'a lsaquə'; ŋaochon de'en chso'on beŋə' ca' chesə'ənelen de'e xio'; bito zocho binlo len ljuėžjcho; chdilə chšəšcho; chgue'i ljuėžjcho; chloccho; chi' yichjcho gaquə güen che cuinzcho sin cui choncho xbab nac gaquə che ljuėžjcho; naccho beŋə' gotil; bito choncho txen len ljuėžjcho; ²¹ chzelažə'əcho bi de'en de che beŋə' yoblə; chotch beŋə'; naccho beŋə' güe'e zo; chlencho no lŋi gan' chac scand; na' choncho bichlə de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal quinga bagwnia'. Na' de'e yoblə chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə, bito yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e šə choncho de'e mal ca' zjənac ca'.

²² Na' šə chzenagcho che Spirit che Diozən', goncho yoguə' de'e quinga: Gaquecho che ljuėžj beŋəchgo; socho mbalaz de'en nombi'acho Diozən'; socho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'; gachpo yelə' chxenlažə' len ljuėžj beŋəchgo bitə'ətezə de'en chso'onene' chio'o; goncho güen len beŋə' yeziquə'əchlə na' əži'ilažə'əga'acchone'; goncho complir šə bin' ye'echo beŋə' goncho; ²³ gaccho beŋə' gaxjwlažə'; bito güe'echo latjə ŋabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Na' šə bachzenagcho che Spirit che Diozən', bito bi lei de de'en əŋa choncho de'e mal. ²⁴ Na' chio'o bangoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ŋabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'ən. ²⁵ Spirit che Diozən' babenən yelə' mban zejlicane chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'enna'.

²⁶ Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaquecho lechguale chebei Diozən' chio'o, la' šə goncho ca' yesə'əza'a beŋə' ljuėžjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

6

Cheyala' gaqualen l'uežjcho

¹ Beṇa' biša', ša to beṇa' l'uežjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozan' cheyalə' gaqualenchone' par nič yezoe' binlo len Diozan' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alažə'əcho de que leczə ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'. ² To tocho cheyalə' gaqualen beṇa' l'uežjcho ca' bitə'ətezə de'e chsa'ac chega'aque'. Šə goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

³ Na' šə goncho xbab de que naccho beṇa' blao len cui naccho, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ⁴ To tocho cheyalə' goncho xbab šə de'en babenchon' naquən de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho šə babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güench chon chio'o clezə ca beṇa' yoblə. ⁵ La' to tochon' choglao Diozan' checho šə bencho güen o šə bencho mal.

⁶ Šə no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozan', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyalə' əgwnežjoga'acchone' lata' šə bi de'e šao' de'e güen de'e de checho.

⁷ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzochio Diozan' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par nič socho mbalaz o par nič si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho. ⁸ Ben' chon con can' chene'e la'ažda'omale'ena' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit che Diozan', Spiritən' gonən par nič əbane' zejlicane. ⁹ Na' bito cheyalə' žjəxaqua'alažə'əcho par goncho de'e güenə', cheda' la' gwžin ža cats' Diozan' gone' par nič socho mbalaz juisy, con šə cui cuejyichjo goncho can' chene'ene'ena'. ¹⁰ Cheyalə' goncho güen len yogua'əlol beṇa' bata'ətezə zo latjə, pero mazəchlə cheyalə' goncho güen len yeziquə'əchlə beṇa' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto chopə de'en che Paban' lega'aque'

¹¹ Le'e güiašč letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e. ¹² Beṇa' ca' chso'on byen sole seŋy de'en ne' sirconsision chso'one' ca' cheda' chse'enene' yesyə'əbei beṇa' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seŋyən'. Chso'one' byen solen par nič cui no gwlagzejə gwlagzida' lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzida' beṇa' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnežjw cuin Cristən' gwsə'ote'ene' le'e yag corozən' por ni checho. ¹³ Beṇa' ca' zjəzo seŋy de'en ne' sirconsisionə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moizežən', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nanə'. Con chse'enene' sole seŋyən' par nič əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'əbei beṇa' lega'aque'. ¹⁴ Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə beṇačən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'ena' che'enda' yebeine' nada'. De'en nežda' bnežjw cuine' gwsə'ot beṇa' le' le'e yag corozən' por ni checho bitobi nonən len nada' šə beṇačən' yesyə'əbeine' nada'. ¹⁵ Nežda' bito bi nonən šə zocho seŋy de'en ne' sirconsisionə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocobə Diozan' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁶ Chio'o naccho doaljə beṇa' Izrael lao Diozan' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tlaozə can' chene'ene'ena', Diozan' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə' yeži'ilažə'e le'e.

¹⁷ Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag chia' cheda' cuerp chia'ana' nsa'an yiž che de'en baboso'ochi' baboso'osaguə' beṇa' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Beṇa' biša', Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaqualenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Efeso Ca'

Apostol Pabən' bzoje' cart par benə' ca' chso'elao' Jesocrisən' Efeson'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocrisən' con can' gwnalaža' Diozən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nita'əle Efeson', le'e bagwlej Diozən' par nacle laža' ne'ena'. Zotezə zole chzenagle che' na' ngoda'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ² Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Diozən' chaclene' chio'o ngoda'əcho txen len Jesocrisən'

³ Ledoye'ela'och Diozən' ben' naquə Xa Xancho Jesocrisən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocrisən' le'. Ca naquən' ngoda'əcho len Cristən', Diozən' bagoclene' chio'o len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç baç chzo chbezcho binlo can' socho catə'an yežincho yoban'. ⁴ Chio'o ngoda'əcho txen len Cristən', catə' cuinə' xe yežlyon' Diozən' gwleje' yoguə' chio'o par niç gaquə la'ažda'ochon' xi'ilaža' na' par niç cui bi xtolə'əcho gaquə' laogüe'ena'. ⁵ Chaque Diozən' checho. De'e nan' bsi'e xnezenə' antslə par niç gwcue'e chio'o ca xi'ine', na' de'e na'ana' bsele'e Jesocrisən' por ni checho. Diozən' gwcue'e chio'o chedə' can' gwyazlaže'e na' can' gone'ene'. ⁶ Bsele'e Xi'ine' Jesocrisən' ben' chaquene' chei par goclene' chio'o par niç ca' güe'ela'ochone' laogüe de'ena' nzi'ilaža'əteque' chio'o. ⁷ Tant nzi'ilaža' Diozən' chio'o, bsele'e Jesocrisən' bnežjw cuine' blalj xchene'ena' par gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene' par niç ca' Diozən' bezi'ixene' xtolə'əcho ca'. ⁸ Diozən' nzi'ilaža'əchgüe' chio'o, benə' chio'o zan çlas yelə' sin' na' bene' par niç chacbe'icho ca güenna' chone' len chio'o. ⁹ Na' bzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de'en gone'ene' gaquə, ca naquə de'en bzie' bia' gon Cristən'. ¹⁰ Bzie' bia' de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e doxenlə na' gone' par niç yoguə'əlol benə' ža' yoban' na' benə' ža' yežlyon' txen yoso'ozenague' che'.

¹¹ Na' chio'o ngoda'əcho txen len Cristən', Diozən' bsi'e xneze par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niç gaquə lao na'acho de'en gone' chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe' chone' par niç gaquə yoguə'əlol can' gwchoglaogüe'en na' can' chene'ene' gaquə. ¹² Na' ca naquə neto' chbezəto' yidə Cristən' na' chonlilaža'əto'one' antslə ca le'e, bsi'e xneze par niç zgua'atec neto' be'ela'oto'one' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e. ¹³ Na' le'e ngoda'əle txen len Cristən', chedə' leczə bzenagle che diža' güen diža' cobə de'en naquə de'e li. Na' nan de que cui yeyejcho lao yi' gabiłən' šə gonlilaža'əcho Cristən'. Na' catə'an benlilaža'əle Cristən' bla' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon len chio'o chonlilaža'əchone' can' bene' lyebe par niç nezecho bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. ¹⁴ Na' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine'. Na' gaquan lao na'acho catə' gone' cuerp cobə chechon'. Bene' chio'o Spirit che'ena' par niç güe'ela'ochone' de'en naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e.

Pabən' gwnabe' de que Diozən' əgwsed əgwlo'ine' benə' ca' chso'onlilaža' Cristən'

¹⁵ Babenda' diža' ca naquən' chonlilaža'əle Xancho Jeso'osən' na' ca naquən' chaquele che yoguə' benə' ca' yelə' benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' laža' ne'ena'. ¹⁶ De'e na'ana' nada' catə' chona' orasyonə' yoguə' laste cho'a yelə' choxçwlen che Diozən' can' chonlen'. ¹⁷ Na' chnaba' de que Diozən' gone' par niç šejni'ichele che' na' gombi'achlene'. Xancho Jesocrisən' leczə cho'elaogüe'e Diozən' ben' naquə Xə' na' ben' naquə le'ezelaogüe benə' zaque'e. ¹⁸ Chnabda' Diozən' šo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele bi de'e güenna' zocho lez gone' len chio'o bagwleje' naccho xi'ine'. Na' chnaba' gone' par niç šo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele catec yelə' bala'an xen juisy gone' chio'o bagwleje' par naccho laža' ne'ena'. ¹⁹ Leczə chnabda'ane' šo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele de que yelə' guac xenna' nape' par gaqualene' chio'o chonlilaža'əchone'. Bablo'ine' benəçan' can' naquə yelə' guac xen che'ena'. ²⁰ Blo'en ca de'en bosbane' Cristən' ladjo benə' guatan' na' nzo'ene' cuiten' can' chi'e chnabi'e par niç ca' Cristən' chnabi'e txen len le'. ²¹ De'e na'ana' Cristən' chnabi'ache' ca nota'ətezə angl. Chnabi'ache' ca benəç, na' ca de'e xio', na' ca bi de'en chse'ejni'alaže'e na' ca nota'ətezəchlə napə yelə' gwnabia' na'a na' tyemp de'en ze'e za'. ²²⁻²³ Diozən' bene' par niç zoczə Cristən' chnabi'e yoguə'əlol benə' na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə ben Diozən' par niç zoczə Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. De'e na'ana' chio'o cho'ela'ochone' gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yichj cuerpən', chedə' chnabi'e chio'o can' chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon' chnabi'an cuerp chechon'.

2

Chio'o chonlilaža'acho Diozan' bito yeyejcho lao yi' gabilan' chedə' nži'ilaže'e chio'o

¹ Diozan' babocobe' yichjla'ažda'olen' can' babocobe' cheto'onə'. Antslə goczho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat laogüe de'en cui bzenagcho che Diozan'. ² Con gwzoczcho bencho de'e malən' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' yežlyo nga. Bencho can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio' ca'. Lega'aquan zjanyechj zjambi'in beṇačən' na' chəsə'anabi'an yichjla'aždao' beṇə' ca' cui chse'ene yoso'ozenag che Diozan'. ³ Ca'aczən' ben yoguə'əcho antslə, bito bzenagcho che Diozan'. Con gwzaczcho bencho con can' gwna la'ažda'omalchon', na' bencho con can' gwna xbab chechon'. De'e na'anə' gwchoglaogüe'en checho gone' chio'o castigw zejlicane, can' gone' len yeziquə'əchlə beṇač de'en cui choso'ozenague' che'. ⁴⁻⁶ Goczho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozan'. Pero Diozan' lechguale cheyaša' cheži'ilaže'e chio'o na' chacchgüeine' checho. Na' de'en nži'ilažə' Diozan' chio'o, de'e nan' bene' par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Bžin ža ben Diozan' len chio'o can' bene' len Cristən' catə'an bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Diozan' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič cuich naccho ca beṇə' guat na' bene' ca ndil ngoda'əcho Cristən' tən par nič bač chzo chbezcho binlo can' socho catə'an bachi'ilenchone' yoban' gan' chi'enə'. ⁷ Bene' ca' par nič tyemp de'enə' ze'e za' əgwlo'e catequan' nži'ilaže'e chio'o na' catec de'e güennə' chone' len chio'o ngoda'əcho tən len Cristo Jeso'osən'. ⁸⁻⁹ De'en nži'ilažə' Diozan' chio'o bene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' bito yeyejcho lao yi' gabilən'. Con to goclenṇə' bene' ca', caguə' por ni che bencho bi de'e güenna'. De'e na'anə' notono chio'o cheyalə' güe'elao' cuincho de'en cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Na' par nič goncho de'e güen Diozan' bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na' bene' par nič ndil ngoda'əcho tən len Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə' antslə par nič sotezə' socho goncho de'e güen.

Cristən' bene' par nič beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nite'e binlo toe' yetoe'

¹¹ Le'e gon xbab ca naquə neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael zoto' seṇy de'en ne' sirconsion na' zejen de que Diozan' gaquəlene' neto' can' none' lyebe. Antslə neto' gwneto' che le'e goljle cui nacle beṇə' Izrael: "Le'e cui zole seṇy de'en ne' sirconsion". Na' seṇyan' naquan con to seṇy de'en choso'ozo beṇə' lao cuerp cheto'onə'. ¹² Na' le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bembiləle Cristən'. Bito nacle nasyon che Diozan' can' naquə neto' beṇə' Izrael. Bito bi lyebe ben Diozan' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' beṇə' Izrael. Bito gwzole lez gaquəlen Diozan' le'e na' bito bembiləle Diozan'. ¹³ Antslə bito gwzole binlo len Diozan', pero na'a le'e len neto' bangoda'əcho tən len Cristo Jeso'osən' na' Diozan' chaclene' chio'o chedə' Cristən' bnežjw cuine' blalj xchene'enə' por ni che xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə'. ¹⁴ Na' antslə neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael goczho beṇə' contr tocho yetocho. Pero na'a Cristən' babene' par nič naccho tozə na' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁵ De'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əlo' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezan', ca costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendad goncho. Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael. De'e na'anə' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁶ Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binlo len Diozan'. De'e na'anə' naccho tozə na' bito chgue'i ljuežjcho.

¹⁷ Par le'e cui nacle beṇə' Izrael na' neto' naquəto' beṇə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binlo len Diozan'. ¹⁸ Na' de'en chonlilažə'əcho Cristən', tozə Spirit che Diozan' chaclenən chio'o par nič chac cho'elencho Xacho Diozan' dižə'. ¹⁹ De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael bitoch nacle ca beṇə' zita' len neto', sino banacle beṇə' ljuežjto' na' banacte beṇə' family che Diozan' tən len neto' bagwlej Diozan' par naccho lažə' ne'enə'. ²⁰ Na' yoguə'əcho gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'ito' le'e che Cristən' naquəto' ca laneinə', neto' apostol na' len yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech che to yo'o. ²¹ Na' de'en ngoda'əcho tən len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngoda'ən gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngoda'ən tən par nič ša' yo'onə' na' par nič gaquan gal. Can' naquan gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozan', chedə' ngoda'əcho tən len Xancho Jesocristən'. ²² Neto' len le'e tənneṇə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozan' chedə' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

3

Diozan' bselə'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtiže'enə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

¹ Nada' Pab dia' ližya nga chedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael. ² Le'e chache'ile chia' ca naquən' nzi'ilažə' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par niçh chzejni'ida' le'e xtiže'ena'. ³ Chache'ile ca naquə' Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antsla, can' chzoja' le'e to chopə' dižə' le'e cart nga. ⁴ Na' cata' gwlable de'en chzoja' nga gacbe'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze che Cristən'. ⁵ Antslə' Spirit che Diozən' bito bzejni'in beṇə' de'en cui no gwneze che Cristən', pero na'a neto' apostol che Diozən' babzejni'in neto' len, na' leczə' babzejni'in yeziquə'əchlə' beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in neto' bagwlej Diozən' par naquəto' lažə' ne'ena'. ⁶ Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə' bachejle'echo che dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Cristən', nachən' bangoda'əcho txen len Cristo Jeso'osan'. De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael na' len neto' beṇə' Izrael txennə' si'icho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txennə' ngoda'əcho naccho ca tozə' family, na' txennə' chaclen Diozən' chio'o can' babene' lyebe. ⁷ Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac che'ena' par niçh əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobənə'. Na' bano'e chia' chyxijui'an chedə' nzi'ilažə' e nada'. ⁸ Nada' chacda' ni lata'əzə' cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena', pero Diozən' no'e chia' chyxijue'ida' beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əloł chio'o chonliłažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə' checho, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o. ⁹ Diozən' bene' yoguə'əloł beṇə', yoguə'əloł bia chaš, na' yoguə'əloł de'e de. Na' dezd ža gwlasda'ote bito be' Diozən' latjə' yesə'əneze beṇəchən' bin' babžie' bia' gaquə'. Pero na'a no'e chia' chzejni'ida' yoguə'əloł beṇə' de que bachac can' nžie' bia'. ¹⁰ Na' Diozən' chlo'ine' angl əbla ca' na' angl gwnabia' ca' beṇə' nita' yobana' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güennə' de'en chone' len chio'o ncodə' ljuəzjcho cho'ela'ocho Cristən'. ¹¹ Chone' can' nžie' bia' dezd nechte cata'ən gwchoglaogüe'en sele'e Xancho Jesocristən'. ¹² Na' chio'o ngoda'əcho txen len Cristən' bito chžebcho Diozən', sino chebeicho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' chedə' chonliłažə'əcho Cristən'. ¹³ La'anə'əczə' dia' ližya nga laogüe de'en bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə' de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'əlažə'əle ca naquə' nga chyi' chzaca'a. Leyebei chedə' chac chia' ca' par niçh chaquəlena' le'e.

Cristən' lechguale chaquene' che chio'o chonliłažə'əchone'

¹⁴ Cata' chona' xbab ca güenna' baben Diozən' par niçh nacle tozə' len neto' beṇə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao Xa Xancho Jesocristən'. ¹⁵ Le'ena' bxie' yoguə' family che chio'o zochə' lao yežlyo nga na' che beṇə' ža' yoban'. ¹⁶ Chnaba' lao Xacho Diozən' gon Spirit che'ena' fuers balor par yichjla'ažda'olen' par niçh gonle yoguə'əloł can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par niçh gata' fuers balor che yichjla'ažda'olen' chedə' naque' le'e zelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' le'e zelaogüe yelə' guac xen. ¹⁷ Chnaba' soczle gonliłažə'əle Cristən' par niçh sotezə' soe' len le'e. Na' leczə' ca' le'e sotezə' sole gaquele che Diozən' can' cheyalə' gaquele che', na' gaquele che ljuəžjle can' cheyalə' gaquele chega'aque'. ¹⁸ Chnaba' de'e quinga par niçh le'e txen len yeziquə'əchlə' beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaquə' lažə' ne'ena' šejni'ile de que lechguale chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque che'ena' len chio'o gwxaquə'əleben caczə' gan' nžiljw nisdə'onə', pero mazəchlə' can' nžiljw nisdə'onə' chaquene' checho. Na' nezecho de que tonçhua de yežlyon', pero mazəchlə' can' denə'ə' chaque Cristən' checho. Na' lechguale zitjw minnə', pero mazəchlə' ca zitjon' naquənə'ə' chaque Cristən' checho. Le'egatezə' can' yoban' lechguale sibə' zen, pero mazəchlə' ca sibən' zennə' chaque Cristən' checho. ¹⁹ Chnaba' gon Diozən' par niçh ənezele de que Cristən' chaquechene' checho mazəchlə' ca de'en chon notə'ətezcho xbabən'. Na' leczə' gon Diozən' par niçh gaquə' yichjla'ažda'olen' tozə' can' naquə' yichjla'ažda'ogüe'ena' par niçh ca' gacle can' naque'ena'.

²⁰ Diozən' chac chone' yoguə'əloł. De'e na'anə' chac chone' mazəchlə' ca de'en chnabechone' o de'en choncho xbab gone'ena'. Na' chone' par niçh Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o len yelə' guac che'ena'. ²¹ Chio'o ncodə' ljuəžjcho cho'ela'ocho Cristən', ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zējicane chedə' ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can' gonšgaczcho.

4

Spirit che Diozən' babeyonən yichjla'ažda'ochon' tozə'

¹ Nada' dia' ližya nga chedə' əchyixjui'a xtižə' Xancho Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'. De'e na'anə' chatə'əyoida' le'e šejšgacze gonle can' cheyalə' gon yoguə' chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. ² Chatə'əyoida' le'e bito gon cuinle xen. Legac beṇə' gaxjwlažə' na' legapə' yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə. Chatə'əyoida' le'e gaque che ljuəžjle na' gwdele ca'alə' šə' bi chac chele entr tole yetole. ³ Babeyon Spirit che Diozən' yichjla'ažda'olen' tozə'. Na' chatə'əyoida' le'e leso binlo' tole yetole par niçh sotezə' sole gaquə' yichjla'ažda'olen' tozə'. ⁴ Yoguə' chio'o cho'ela'ocho Diozən' naccho ca tozə' family. Na' tozə'

Spirit che Diozæn' zon lo'o yichjla'aždao' yogua'echo, na' tozæ can' zocho lez gon Diozæn' güen len chio'o chedæ' bagwleje' yogua'echo par naccho xi'ine'. ⁵ Tozæ Xancho Jesocrisæn' naqua, na' tozæ can' chonlilažæ'achone', na' tozæ can' zejen de'en gwchoacho nisæn'. ⁶ Tozæ Diozæn' zo ben' naqua Xa yogua' chio'o. Le'ena' chnabi'e yogua'echo, na' chçhine' yogua'echo par choncho xšine'ena', na' zocze' len yogua'atecho.

⁷ Na' segon can' chaclen Cristæn' chio'o, no'e checho gwde gwdele de'e gaqua gon to tocho. ⁸ Chac can' nyoj de'en gwna Diozæn' che Cristæn':

Catæ'an beyepe' yoban' bene' de'e xio' ca' gan,
na' be'e che benachæn' gwde gwdele de'e gaqua so'on to toga'aque'.

⁹ Na' de'en gwne': "Beyepe' yoban'", zejen de que betje' na' ble'e lao yežlyo nga antslæ ze'e yeyepe' yobana'. ¹⁰ Na' ben' betjan' leczæ le'ena' beyepe' yoban' gan' zo Diozæn'. De'e na'anæ' zoe' chnabi'e doxenlæ. ¹¹ Le'egatezæ le'ena' no'e che balæ chio'o par niç naccho apostol, na' balcho no'e checho chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o. Yebalcho no'e checho chje'echo dižæ' güen dižæ' cobæ de'en chzejni'in che'. Yebalcho no'e checho chgüia chyecho beņæ' chso'elao' le' na' chsed chlo'iga'aquechone'. ¹² Cristæn' no'e checho chaclen ljuējž chio'o bagwlej Diozæn' par naccho lažæ' ne'ena' par niç yogua'echo choncho xšine'ena' na' zda chonlilažæ'achcho Cristæn', chio'o naccho ca family che'. ¹³ Na' zocho chaclen ljuējžcho tocho yetocho par niç gaccho tozæ gonlilažæ'echo Xi'in Diozæn' na' gombi'achone'. Cana' gacyanæ'ochon can' cheyalæ' gaccho, gaccho beņæ' šao' beņæ' güen can' naqua Cristæn'. ¹⁴ Bito cheyalæ' šo'ochon xbab ca che to bidao', šejcho qui šejcho ca'alæ naocho to to yelæ' chejni'alazæ' de'en chsa'aljlažæ' beņæ' güenlažæ' na' beņæ' gwxiye' ca' par chsaæ'xoayague' chio'o. ¹⁵ Cheyalæ' naocho de'en naqua de'e li, na' zejli gaque che ljuējžcho tocho yetocho. Cheyalæ' šejcho gaquachcho beņæ' šao' beņæ' güen can' naqua Cristæn' ben' chnabi'a' chio'o. ¹⁶ Ca naqua cuerp chechon', to to partæn' ngodaæn na' noxæ ljuējže len belæ' na' len bin de'en nca'an niç to to partæn' chonæn žin che chei na' niç cuerpæn' naquan gual. Ca'aczæn' chio'o cho'ela'ochon Cristæn' ngodaæ'echo txen tocho yetocho. Na' catæ' to tocho choncho de'en noe' Diozæn' checho goncho, nachæn' Cristæn' chone' par niç yogua'echo txen zda chaquachcho beņæ' šao' beņæ' güen na' zda chaquachecho che ljuējžcho.

Diozæn' babocobe' yichjla'aždao' chio'o chonlilažæ'achone'

¹⁷ Na'a achmia' le'e de'en non Xancho Jesocrisæn' mendad ægwzejni'ida' le'e de que bito cheyalæ' goncho can' chso'on beņæ' ca' cui zjænombia' Diozæn'. Xbab chega'aque'ena' bito bi zaquaæn. ¹⁸ Nchol yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Na' laogüe de'en zjænaque' beņæ' godenag, bito chse'ejni'ine' bin' chazlažæ' Diozæn'. De'e na'ana' bitobi yelæ' mban zejlicane chega'aque' de ca naqua de'en chon Diozæn' chio'o. ¹⁹ Bito bi zto' zjænombi'e che de'e malæn' chso'one'. Chso'ontezæ' bitæ'atezæ de'e mal de'en nan so'one'. Do tyempte con chso'elažæ'e chso'one' yogua' claste yelæ' zto'. ²⁰ Le'e nezele de que Cristæn' bito chene'ene' goncho de'en nac ca'. ²¹ La' babzenagle che dižæ' li de'en chzejni'in che Jeso'osan' na' babletje' xbaban' yichjla'ažda'olen'. ²² Antslæ gwdacho bencho con can' na la'ažda'omalchon'. La'ažda'omalchon' chebein de'e malæn' na' de'e na'anæ' chxoayaguæn chio'o par niç goncho de'e mal can' chzelažæ'annæ'. Pero banezele de que cheyalæ' cuejyichjcho cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ²³ Na' leczæ nezele de que cheyalæ' gwsa'acho xbab de'en choncho lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²⁴ Cheyalæ' güe'echo latjæ yocobæ Diozæn' yichjla'ažda'ochon' par niç sotezæ socho goncho de'e güen can' chon le', na' par niç gaccho beņæ' la'aždao' xi'ilažæ' can' naqua le'. Goncho ca' chedæ' banombi'acho xtižæ' Diozæn' de'en naqua de'e li.

²⁵ De'e na'anæ' bitoch gonlažæ'echo sino güe'elen ljuējžcho dižæ' li chedæ' ncodæ' ljuējžcho naccho ca tozæ family.

²⁶ Cata' chžæ'acho bito cheyalæ' goncho de'e mal. Cheyalæ' yeyacxenlažæ'echo lgüegwzæ lao yelæ' chžæ'a chechon', bito žæ'acho do ža. ²⁷ Bito güe'echo latjæ nabia' gwxiye'ena' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸ Šæ nocho naccho beņæ' bguan, bitoch cheyalæ' cuancho. Cheyalæ' so tacho goncho žin de'en naqua de'e güen, par niç gata' de'e ægwnežjwcho beņæ' chyažj chçhine.

²⁹ Bito güe'echo dižæ' zban dižæ' de'e cui zaque'e. Cheyalæ' güe'echo dižæ' güen dižæ' de'e zaque'e par gaqualen latæ'æn beņæ' æse'ene len. Güe'echo dižæ' de'e gaqualen beņæ' ljuējžcho ca' par niç so'onlilažæ'æche' Jesocrisæn'. ³⁰ Na' bito goncho ca so Spirit che Diozæn' trist, la' zo Spiritæn' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho gwžin ža gon Diozæn' chio'o cuerp cobæn' na' gone' par niç gaqua yichjla'ažda'ochon' cayanæ'æn chene'ene'.

³¹ Cheyalæ' cuejyichjcho yogua' de'e malæn'. Bitoch co'olažæ'echo. Bitoch aloccho. Bitoch aža'acho. Bitoch güe'echo dižæ' loc dižæ' lžej. Bitoch ægwžia gwnitæ'echo beņæ'. Na' bitoch gaccho beņæ' xi'a. ³² Cheyalæ' goncho güen len ljuējžcho na' leczæ cheyalæ' yeyaše'e ljuējžcho tocho yetocho. Cristæn' bagwdixjue' xtolæ'achon' par niç babezi'ixen Diozæn' checho. Na'

can' babezi'ixene' checho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen che ljuežjcho tocho yetocho catə' bi de'en chso'one beŋə' ljuežjchon' chio'o.

5

Chio'o naccho xi'in Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

¹ Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' chedə' banaccho xi'ine' na' chaquene' checho. ² Cheyalə' sotezcho gaquecho che ljuežjcho can' chaque' Cristan' checho. La' por ni chechonə' bnežjw cuine' gwđixjue' xtolə'əchon' catə'an chso'ote'ene'ena', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³ Bito cheyalə' co'o xtocho na' bito cheyalə' cuejyichj be'en checho o no'ol checho par solencho beŋə' yobla, na' bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'əczcho goncho de'e mal ca' de'en zjanac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'ena'. ⁴ Na' de'en banombi'acho Diozən' bito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bito güe'echo dižə' zban na' nic güe'echo dižə' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalə' goncho, güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən'. ⁵ Baŋezecho de que be'ena' chgo'o xtoi na' be'ena' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolenə' beŋə' yobla, na' leczə ca' be'ena' chzeləžə' gon bichlə de'e yelə' zto', ni to beŋə' ca' bito bi de'e güen yesə'əzi' e ca de'en si' chio'o cho'echo latjə chnabia' Cristən' na' Diozən' chio'o. Na' šə no chebeine' chone' de'e yelə' zto', tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beŋə' chse'ejni'alažə' l'gua'a lsaqua'. ⁶ Bito güe'echo latjə no xso'oyach'ien' len dižə' güenlažə'. Diozən' gwnežjue' castigw zejlicane che beŋə' ca' cui chso'ozenague' che', chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' bagwnia' ca'. ⁷ Bito gonga'acchone' txen goncho de'e malən'.

⁸ Antslən' nchol yichjla'ažda'ochon', pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho Jesocristən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' ledoyen de'e güenna' can' cheyalə' gon chio'o bayo'o be'eni' che Xancho' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Na' de'en bayo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'ochon' goncho de'e güen na' goncho de'e zda lichə na' güe'echo dižə' li. ¹⁰ Na' cheyalə' gwsedcho par ənezecho bin' chazlažə' Xancho' nič gonchon'. ¹¹ Bito goncho txen len beŋə' ca' zjanchol yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' chso'one' de'e cui bi zaquə'an. Cheyalə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one'. ¹² Na' ca de'en chso'on beŋə' ca' do bgašə'əzə, naquan de'e cheyalə' gaquecho zto' güe'echo dižə' chei. ¹³ Pero chio'o yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', catə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one', yesyə'əyach'ine' de que le malən' chso'one'. Be'eni' che Dioz na'anə' chlo'in chio'o šə de'en choncho naquan de'e güen o šə naquan de'e mal. ¹⁴ De'e na'anə' che'echo beŋə':

Nacle len yichjla'ažda'olen' ca beŋə' guat de'en cui chzenagle che Diozən'.

De'e na'anə' le'e gwzenag che' par nič Cristən' gone' le'e be'eni' che'ena'.

¹⁵ Cheyalə' ggüiacho naquan' chzo chdacho. Cui tacho ca beŋə' cuiczə nache'i sino tacho ca chda beŋə' chejni'i. ¹⁶ Do tyempte cheyalə' goncho de'e güen, chedə' tyemp nga na'a zan beŋə' nitə' chso'one' de'e mal. ¹⁷ Bito goncho ca beŋə' cui bi xbab nye'. Cheyalə' šejni'icho na' goncho can' chene'e Xancho Jesocristən'. ¹⁸ Bito gaccho beŋə' güe'e zo beŋə' cui bi yelə' zto' nombia'. De'en cheyalə' gonchon', güe'echo latjə nabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Cata' chdopə chžagcho txen cheyalə' golcho no imno na' gwlabcho no salmo na' golcho no de'en na Spirit che Diozən' golcho. Leczə golcho lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ocho Xancho Jesocristən'. ²⁰ Cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' zejli bitə'atezə de'e chac checho na' lao yoguə'əloj de'en babene' chio'o, chedə' la' chonli'lažə'əcho Xancho Jesocristən'.

To tocho cheyalə' solencho family checho can' chazlažə' Cristən'

²¹ Ca de'en napcho Diozən' respet cheyalə' əgwzəxjw yichjcho tocho yetocho.

²² Na' ca naquə le'e no'ola le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en chele. Šə gonle ca' lenczə che Xancho Jesocristən' chzenagle. ²³ Le'e gwzenag che be'en che tole chedə' lega'aque' chasə'anabi' le'e ca Cristan' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o gwxaqua'alebecho ca to to part che cuerp che Cristən' na' le'ena' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁴ Na' ca naquə chio'o cho'ela'ochone' Cristən' cheyalə' gwzenagcho che', le'egatezə ca' le'e no'ola le'e nšagna'ale, legwzenag yoguə' bin' na be'en che tole.

²⁵ Na' le'e beŋə' byo le'e nšagna'ale, le'e gague che no'ol chelen' to tole can' chaque Cristən' che yoguə' chio'o cho'ela'ochone' na' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'.

²⁶ Bnežjw cuine' par nič beya'a beyibe' la'aždao' chio'o chonli'lažə'əchone'. Na' catə' gwchoacho nišan' be'echo dižə' gwnacho de que chonli'lažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bene' la'ažda'ochon' xi'ilažə'. ²⁷ Na' bene' par nič əzincho laogüe'ena' sin cui bi manch da' əchen la'ažda'ochon', na' sin cui bi xtolə'əcho de, na' nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə' Diozən'. Cristən' bene' par nič chio'o cho'ela'ochone' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito bi xtolə'əcho gatə'. ²⁸ Can' nži'i Cristən' chio'o, ca'aczən' le'e beŋə' byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile no'ol che tole can' nži'ile cuerp chelen'. Ben' nži'i xo'ole' nži'icze'

cuine' ca de'en chone' ca'. ²⁹ Notono zo beṇə' chgue'ine' cuerp che'ena' sino nzi'ine'en na' chapəši'en, can' chon Cristən' nzi'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'. ³⁰ Cristən' nzi'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o chedə' la' to to chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che'ena', ca žit de'en yo'e na' ca xpele'ena'. ³¹ Na' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' əsa'aque' tozə." ³² De'en babzoja' nga naquan de'e cui no gwṇeze antslə na' naquan de'e žialao xen par chio'o. Na' zejen de que chio'o cho'ela'ochon Cristən' naccho tozə len le'ena'. ³³ Na' leczə zejen de que to to le'e beṇə' byo cheyałə' gaquale che no'ol chelen' can' chaquale che cuinle. Na' leczə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyałə' gaple respet be'en chelen'.

6

¹ Le'e bidao' bi'i xcuidə', le'e əgwzenag che xaxna'ale. Gonle ca' chedə' le'e len neto' ngoda'əcho t xen len Xancho Cristən' na' naquəczən de'e cheyałə' gonlen'. ²⁻³ Na' de'e nga ben Diozən' mendad goncho gwne': "Legwnežjo yelə' bala'ə xaxna'ale. Na' šə gonle ca' gaquə güen chele na' gaquə banle sša lao yežlyo nga." Na' entr yoguə' de'e ca' bene' mendad goncho de'e ngan' naquə de'e žialao de'en nsa' lyebe, nan de que gaquə güen che beṇə' choso'ozenague' chei na' de que gaquə yesə'əbane' sša lao yežlyon'.

⁴ Na' le'e xaxna' bidao', leyosgol leyoscha'o bi'i chele ca' par yoso'ozenagbo' che Xancho Cristən'. Bitō con gonle ca yesə'əza' a yesə'əlocho', pero legü'e'ega'acbo' consejw šao' consejw güen.

⁵ Na' le'e mos legwzenag yoguə'əlo can' na xan žinnə' na' legapəga'aque' respet. Na' legon xšinga'aque'ena' do yichj do lažə'əle. Legon ca' chedə' leczə che Crist nan' chzenagle catə'ən chzenagle chega'aque'. ⁶ Bitō gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Legon žinnə' do yichj do lažə'əle can' chene'e Diozən' chedə' nacle beṇə' güen xšin Cristən'. ⁷ Na' cheyałə' güe'elažə'əle gonle žin che beṇə' nič yebel Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebel ben' naquə xan žin na'azənə'. ⁸ Nezecho šə ancho de'e güen le'egatezəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o nota'ətezə naccho, la' anə'əczə šə syempr choncho xšin beṇə' yoblə o šə cui.

⁹ Na' le'e beṇə' xan žin, leczə cheyałə' gonle güen len beṇə' güen žin chelen'. Bitō co'oga'aclene' šeb, chedə' nezele Xancho' ben' zo yoban' leczə' Xan beṇə' güen žin ca'anə'. Na' la' Diozən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beṇə'.

Naquan' cheyałə' goncho par nič de'e malən' cui gonən chio'o gan

¹⁰ Na'a ža beṇə' bišo', cheyałə' gwchinchon fuers balor de'en choṇ Cristən' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyałə' güe'echo latjə gaquəlene' chio'o len yelə' guac xen che'ena'. ¹¹ Cheyałə' goncho yoguə'əlo can' chene'e Diozən' par nič socho chech cui šejle'echo che gwxiye'ena' catə'ən chyljlažə'ən naclən' gonən par əxoayaguən chio'o. ¹² Caguə chdiləlencho beṇə' naquə belə' chenna' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzelo ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'ənabia' beṇə' mal ca' ža' yežlyo nga, beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašən par nič ca' cui šejle'echo chega'aque. ¹³ De'e na'anə' cheyałə' goncho yoguə'əlo can' chene'e Diozən' par nič socho gwxiye'ena' len bichlə de'e mal ca' catə'ən se'ene'en yesə'əgo'oyelə'ən chio'o par goncho de'e malən'. Nach cheyałə' sotezə socho cui šejle'echo chega'aque. Na' šə goncho yoguə'əlo can' chene'e Diozən', saquə'əlebecho ca to soldad beṇə' noxə' spad che'ena' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par hcue'ejən le' cats' chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. ¹⁴ Na' par nič soczcho cui šejle'echo che gwxiye'ena' na' bichlə de'e mal ca', cheyałə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadən' lsi'ne'ena'. Na' cheyałə' goncho porzə de'e güen nič gwcue'ejən chio'o ca xa soldadən' de'en naquə de ya hcue'ejən cho'alcho'ena'. ¹⁵ Leczə ca' cheyałə' sotezə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zocho binlo len Diozən'. Na' šə sotezə socho šejle'echo chei, guaquəlenčən chio'o socho probnid par tiłəlencho gwxiye'ena' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nlej soldadən' chaclənən le'. ¹⁶ Pero na' de'en naquan de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyałə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. Na' ca de'en gonlilažə'əcho Diozən' guaquəlenčən chio'o ca to escodo de'en hcue'ej soldadən' par nič xis goxita' ca' de'en chsa'alə'əniṇ cui chəsə'əyidjən le'. Gwxiye'ena' bitō gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'ažda'ochon' šə sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷ Na' cheyałə' yosa'alaza'əcho de que Diozən' bach bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' šə yosa'alaza'əcho de que babeje' chio'o xni'a de'e malən' gaquəlenən chio'o ca to lapə' de ya de'en zo yichj soldadən' chaclənən le' nič beṇə' contr che' ca' bitō chso'one' le' gan. Na' leczə cheyałə' güe'echo xtižə' Diozən' de'en chzejni'i Spirit che'ena' chio'o. Na' de'en güe'echon gaquəlenən chio'o par nič gwxiye'en cui soim chio'o, can' chaclən spad che soldadən' le' par chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. ¹⁸ Do tyemp cheyałə' goncho orasyon lao Diozən' na' ṇabcho gaquəlene'

chio'o can' chzejni'i Spirit che'enə' chio'o goncho. Cheyalə' gaccho beṇə' banlažə' par niç goncho orasyonṇə' sin cui žjəṇaqua'əlažə'əcho, əṇabcho gaquəlen Diozən' yoguə' beṇə' ca' yelə' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ¹⁹ Na' leṇab gaquəlen Diozən' nada' par niç ənezda' bin' chayalə' əṇia' na' par niç bito žeba' gua'a dižə' gwzejni'ida' beṇə' yoblə che Cristən', na' naquən to de'e güen de'e cobə de'en cui no gwṇeze antslə. ²⁰ Par niç gua'a dižə' güen dižə' cobə na'anə' bselə' Diozən' nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e na'anə' leṇabe Diozən' gaquəlene' nada' par gua'a xtižə' Cristən' sin cui žeba' çhedə' can' cheyalə' gua'anṇə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə'əga'aque'

²¹ Na' par niç ənezele can' chac çhia' na' bin' chona', əchselə'a beṇə' bišə'əda'ocho Tiqicon'. Le'enə' zotezə zoe' chone' can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Jesocristən'. ²² Echselə'ane' par niç əgwzejni'ine' le'e əṇe' yoguə'əte can' chac çheto' ni, na' par niç güe'e le'e balor.

²³ Beṇə' bišə', chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' na' X'e' Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue' par niç yoguə'əle so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' so'onšgue' ca gaquele che ljuežjle. ²⁴ Na' Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə' le'e chaquele che Xancho Jesocristən' tozə can' chaquele che'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Filipos Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' ža' Filiposən' lao die' ližyan'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Filiposən' yoguə' le'e nacle lao na' Diozən' laogüe de'en ngoda'əle t xen len Cristo Jeso'osan'. Na' leczə chzoja'an par le'e naquə lao na'əle chgüia chyele yeziqua'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e nchojle nacle comisyon che le'e chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion' na' nada' chnabto' sa'aclenšga Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', neto' naquəto' beṇə' güen xšin Jesocristən'.

Pabən' chone' orasyon par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'

³ Batə'ətezə chona' xbab chele cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ⁴ Na' yoguə' las chebei la'azda'ogua'anə' catə' chnaba' gaquəlen Diozən' le'e. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che' de que dezd catə'an gwzolo chonlilažə'əle Jesocristən' xte ža neža, choncho t xen par nič beṇə' zan se'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'ena'. ⁶ Diozən' bagwzolaogüe' chone' to de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na' nežda' gwzoteze' goncze' ca' par nič babeyozən catə'an əžin ža yida Jesocristən' de'e yoblə. ⁷ Na' naquəczən güen de'en nežda' gwzotezə Diozən' goncze' de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' chacchgüeida' chele. Diozən' nzi'ilažə'e chio'o t xen na' le'e chonle t xen len nada' la'anə'əczə dia' ližya nga chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li, na' chona' par nič beṇə' zanch chso'onlilažə'ene'. ⁸ Nezcze Diozən' chacchgüeida' che yoguə'əle can' chaque Jesocristən' checho. ⁹ Na' chona' orasyon par le'e chnaba' gonšgaczə Diozən' par nič šejach gaquəchele che lžuežjle, na' gonšgue' le'e yelə' sin' par nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən' yoguə' las. ¹⁰ Gonšgue' ca' par nič gache'ile noquə'ənnə' naquə güenchgua gonle yoguə' laste nič yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə', na' cui bi dolə' gaple catə'an əžin ža yida Cristən' yeto. ¹¹ Na' can' sotezə sole gonle de'e güen chedə' zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na' šə sotezə socho goncho de'e güen, nachən' əyejlao Diozən' na' leczə əso'elao' beṇə' le'.

Pabən' cho'e dižə' de que naque' tozə len Cristən' de'en chi' yichje' tlaozə de'en chene'e Cristən'

¹² Beṇə' biša', che'enda' ənezele de'en dia' ližya nga beṇə' zan chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən'. ¹³ Yoguə' soldad ca' beṇə' ca' chsa'apə liž rein' bazjəneze' de que dia' ližya nga laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' na' beṇə' ža' doxenlə lao' syodan' bazjəneze'. ¹⁴ Na' casi yoguə' beṇə' biša'əcho ca' bachsa'apəche' balor par chso'onlilažə'e Xancho Cristən' laogüe de'e bagwse'ene' de que bito chžeba' la'anə'əczə dia' ližya nga. Na' de'e na'ana' lega'aque' chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui chasə'əžebe'.

¹⁵ De'e li nita' balə beṇə' do lažə'əga'aque' chso'one' güen chasə'əyixjui'e xtižə' Cristən'. Pero yebale' caguə do lažə'əga'aque'ena' beṇə' chasə'əyixjui'e, con chse'ene' yoso'ozenag beṇə' chega'aque' cle ca chia' nada'. ¹⁶ Beṇə' ca' chasə'əgue'i nada' chasə'əyixjui'e xtižə' Cristən' parzə nič əyejlao'aque', caguə chasə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'ena'. Con chse'ene' so'one' par nič lechgualə de'e gaquəda' lao dia' ližya nga. ¹⁷ Beṇə' ca' chsa'aque' chia' na' chsa'aque'ne' che Cristən' chasə'əyixjui'e xtižə'ena' do lažə'əga'aque'. Zjəneze' de que Diozən' babe'e latjə dia' ližya nga par chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li. ¹⁸ Nita' beṇə' chasə'əyixjui'e xtižə' Cristən' pero caguə do lažə'əga'aque'. Na' nita' beṇə' yoblə chasə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'. Pero naquətezə chasə'əyixjui'e xtižə' Cristən' chebeida', na' batə'ətezəchlə gobeichczəda'.

¹⁹ Nežda' yechoja' güen len yoguə' de'e ca' chac chia' chedə' chone' orasyon chia' na' chaclen Spirit che Jesocristən' nada' de'en leczə naquən Spirit che Diozən'. ²⁰ Na' de'en che'enchgüeida' na' zoa' lez yeyož gona' yoguə'əlo' can' chene'e Diozən' nič ca' gaquəda' zto' laogüe'ena', na' cui žeba' bitə'ətezə gaquə chia', šə socha' o šə gata'. Na' ca' sa'ache'i beṇə' can' bagwsa'ache'ine' bedote de que Cristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' šao' beṇə' güen. ²¹ Quinga naquən len nada': Na'a mbana' naca' tozə len Cristən' na' chi' yichja' tlaozə de'en chene'ene', na' catə' gata' mbalazachlə soa' len le'. ²² Šə socha' gaquə goncha' xšin Diozən' par nič so'ombia' beṇə' le'. Pero bito gaquə ənia' non' naquəch güen, šə socha' o šə gata'. ²³⁻²⁴ Che'enda' zjəyezə' len Cristən', la' lechgualə mbalazach soa' len le', pero le'e chyažjele socha' par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bito gaquə ənia' šə güen ch socha' o šə güen ch gata'. ²⁵ Zoa' segor chyažjele socha' par gaquəlena' le'e na' de'e na'anə' nežda' socha' len le'e na' gona' par nič šejach gonlilažə'əlene' na' sole mbalaz de'en chonlilažə'əlene'. ²⁶ Na' güe'ela'ochgualə Cristo Jeso'osan' catə' babene' ca soa' len le'e de'e yoblə.

²⁷ Na' šə socha' len le'e o šə cui, legon byen legon can' cheyalə' goncho laogüe de'en bachzenagcho che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Legon par niç yenda' rson de que yoguə'əle nitə'əczle chech chzenagle che Spirit che Diozən' na' yenda' de que tozə can' chon yoguə'əle xbab na' de que txen chonle xte ga zelao saque'ele par se'ejle'e beñə' che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. ²⁸ Legon par niç yenda' rson de que bito chžeble beñə' contr chele ca' bitə'ətezə de'e chso'one' par choso'osebe' le'e. Na' šə bito chžeble beñə' ca' choso'osebe' le'e gwsa'acbe'iljeine' de que Diozən' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane na' gone' par niç le'e cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' le'ena' gone' par niç cui žeble na' par niç əsa'acbe'ine' de'e ca'. ²⁹ De'en chaque Diozən' checho babsi'e xpeze par niç chonlilažə'əcho Cristən' na' le'egatezə ca' de'en chaque Diozən' checho babsi'e xpeze par niç chyi' chzaquə'əcho laogüe de'en cho'echo xtižə' Cristən'. ³⁰ Bable'ile can' boso'o'chi' boso'osaquə' beñə' nada' antslə laogüe de'en chona' xšin Diozən' na' chenczele rson de que leczə can' chac chia' na'a. Na' can' chac chia' nada' leczə can' chac che le'e de'en leczə chonle xšin Diozən'.

2

Cristən' gwlefyichje' yoguə' de'e güen de'en de che' par bide' yežlyo nga, pero na'a naque' le'ezelaogüe beñə' blaoc

¹ Cristən' chtipe' lažə'əle. Chaque' chele na' de'e na'anə' chebeile chzenagle che'. Nezczele bazo Spirit che Diozən' len le'e. Na' leczə bachon Cristən' par niç chaquele che ljuežjle na' cheyašə'əga'aquele'. ² De'e na'anə' chneyoida' le'e legac tozə len ljuežjle. Na' le'e gaque che ljuežjle tole yetole na' toza ca legon yoguə'əle xbab. Legon ca' par niç lechgualə yebeida'. ³ Bito gonle ca gaquə güen che cuinzle, na' nic gonle ca əso'elao beñə' le'e. Bito gon cuinle xen. Na' to tole legon xbab güen che notə'ətezə can' chonle len beñə' zjənaquəch beñə' blaoc ca le'e. ⁴ Na' to tole le'e yeyiljažə' naclə gonle par niç gaquə güen che ljuežjle caguə che cuinzle.

⁵⁻⁷ Naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' na' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an tozəczə can' napə Xe'ena'. Pero bito que bchojyichj Cristo Jeso'osən' yelə' gwnabia' che'ena' na' yelə' bala'an che'ena'. Bchojyichje' de'e ca' par niç golje' goque' benəch na' goque' ca notə'ətezə beñə' güen žin. Na' chio'o leczə cheyalə' goncho xbab ca xbabən' ben Cristo Jeso'osən'. ⁸ Bzenague' che Diozən', bzejxw yichje' be'e latjə gwso'ot beñə' le' boso'ode'ene' le'e yag corozən' can' chso'one' len beñə' ca' zjənaquə beñə' mal juisy. ⁹ Na' de'en bsanlažə' cuine', Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen mazəchlə ca de'en gotə' che' antslə. Na' Diozən' bito cho'e notə'ətezəchlə beñəch o angl yelə' bala'an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'osən'. Na' bene' par niç naque' le'ezelaogüe beñə' blaoc. ¹⁰⁻¹¹ Bene' ca' par niç yoguə' beñə' ža' yoban' na' beñə' ža' yežlyo nga na' nochlə beñə' bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzelaoc ca' yesə'əzo xibga'aque' laogüe'ena', yesə'ənan de que naque' Xanga'aquei. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'an catə'an gaquə ca'.

Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'an zoa' len le'e. Na' chatə'əyoida' le'e gwzenagle che' mazəchlə na'a cui zoa' len le'e. Legon yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' par niç la'alaon de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonən do yichj do lažə'əle na' con cuidad, la' nezczle Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'. ¹³ Dioz na'anə' chocobe' xbab chelen' par niç chene'ele chonle de'e güen can' chazlažə'ena' na' lecze'ena' chaclene' le'e par niç chonlen.

¹⁴ Legon bitə'ətezə əna Diozən' gonle sin cui əže'ešə'əle na' sin cui gaquəyožle. ¹⁵ Legon ca' par niç cui bi dolə' gaple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Diozən' chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon', la'ana'əczə yežlyo nga chdachə entr beñə' ca' chso'on clelə na' beñə' zjənaquə beñə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol. ¹⁶ Na' legwzejni'i beñə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par niç se'ejle'e chei na' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'. Šə gonle ca' yebeida' le'e catə'an əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə, cheda' la' zejen de que bzenagle che de'en bsd blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote. ¹⁷ Le'e chebeile de'en chonlilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par niç chonlilažə'əlene'. Na' gwzoczə' yebeida' len le'e la'ana'əczə šə so'ot beñə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən'. ¹⁸ Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

¹⁹ Na' zoa' lez gon Xacho Jeso'osən' par niç yob gaquə selə'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechgualə yeyacxenlažə'a catə' bagwnežda' nac chac chele.

²⁰ Notoch no zo no əselə'a beṇə' gon xbab chele do yiçhj do laže'e can' chon Temtion'. ²¹ Beṇə' yeziqə'əchlə zjəchi' yichjga'aque' bi de'en chse'enene' gaquə' chega'aque', na' bito zjəchi' yichjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'. ²² Nezele can' bachon Temtion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par niçh so'ombia'ach beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristo Jeso'osən', chaclene' nada' can' chon to beṇə' len xē'. ²³ De'e na'anə' bagwleja'ane' par əselə'ane' gan' zolen' na' əselə'ane' lgiəgwzə' catə' bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o šə cui. ²⁴ Na' chonlilaža'a de que Xancho Cristo Jeso'osən' gone' par niçh lencza' nada' yob yida' gan' zolen'.

²⁵ Pero na' por mientrzə' chacda' chonən byen yoselə'a beṇə' bišə'əcho Epafroditon' par yeyede' gan' zolen'. Bselə'əlene' nga par goclene' nada', na' babene' txen len nada' ca naquə' xšin Diozən' de'en bento' na' len yoguə' can' bagwdi'ələnto' gwxiye'ena'. ²⁶ Che'enchgüeine' yežagle de'e yoblə, chedə' zoe' trist de'en benele rson gocšenene'. ²⁷ De'e li bašə gate', pero na' Diozən' beyašə' beži'ilaže'ene' na' bene' par niçh beyaquene'. Na' caguə' Epafrodito na'azan' beyašə' beži'ilaže'e sino lencza' nada'anə' par niçh bito gotə'əch de'e soa' trist. ²⁸ De'e na'anə' chosa'ane' yeyede' lgiəgwzə' par niçh ca' yebeile na' lencza' nada' cuitec soa' trist che le'e šə ca'. ²⁹ Legon güen len le' catə' yele'e na' legwlo'ine' de que chebeichgüeine' can' babene'ena', chedə' nacle txen chonlilažə'əle Xancho Cristo Jeso'osən'. Beṇə' ca' chso'on can' baben Epafroditon' zjəzaque'e par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. ³⁰ Epafroditon' bsanlaza' cuine' gate' par gone' xšin Cristən' de'en bselə'əlene' nga gone', na' de'e li gocšenchgüeine' xte yelatə'əzə cui gotē'. Gocwlenchgüe' nada' can' gon le'e žalə' zole nga.

3

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', nedech de'en əṇia' le'e. Cheyalə' sotezə' socho yebeicho chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən'. Bito chacda' zed chzoja' che de'en babzojczə' antslə, chedə' chyažjele gonchle xbab chei. ² Legapə' cuidad niçh cui gwzenagle che beṇə' ca' chasə'ane' cheyalə' sole seṇy de'en ne' sirconsision. Lega'aque' lechgualə' xjənaljga'aque'ne' na' chso'one' de'e mal. ³ Na' chio'o de to seṇy checho par nezecho naçcho xi'in Dioz. Seṇyan' naquən ca de'en baben Diozən' chio'o Spirit che'ena' par chaclenən chio'o cho'ela'ochone'. Chebeicho de'en chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' na' nezecho bito chyažjecho seṇy lao cuerp chechon' par gaccho xi'in Diozən'. ⁴⁻⁶ Nada' naca' beṇə' Izrael na' golja' lao dia che de'e Benjaminə' na' boso'ozoe' nada' seṇy che sirconsisionə' to xmanzəda'. Na' goljələna' dižə' ebreo laogüe de'en zjənaquə' xaxna'a ca' beṇə' ebreo. Na' ca naquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən', goca' txen len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' zjəchi'ichgua yichjga'aque' to to pont che lein'. Na' de'e tant qəne' yichja' che de'e ca' zjəsə'ənao beṇə' Izrael gwlaž' chia' ca' xte blagzejə' blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'. Na' ca naquə' de'en na'lein' cheyalə' goncho na' de'en nan cui goncho, bzenaga' che yoguə'an xte ga zelao gwxaquə'əda'. Žalə' chacda' chebei Diozən' nada' por de'e ca', gaaquə' gona' xbab de que chebeichene' nada' mazachlə can' chebeine' len beṇə' ca' yeziqə'əchlə. ⁷ Yoguə'ənnə' bena' xbab əsa'aclenən nada' par niçh Diozən' yebeine' nada', pero na'a bachacbe'ida' bito gwsa'aclenən nada'. Na' benən byen gwleje'yichjga'aca'an par niçh benlilažə'a Cristən'. ⁸ De'en banombi'a Cristo Jeso'osən' ben' naquə' Xana' zaquə'əchguan par nada'. De'e na'anə' bitoch bibi zjəzaquə' yoguə'əlol de'e ca' goquəda' antslə əsa'aclenən nada'. De'en banombi'ane' na'anə' bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida' antslə, na' na'a nona' lega'aquan ca to beb de'e gwcho'ona' par niçh gombia'acha'ane'. ⁹ Na' leczə' nona' lega'aquan ca to beb de'e gwcho'ona' par niçh gacbia' de que ngoda'a txen len Cristən'. Che'enda' əṇa Diozən' chia' de que naca' beṇə' güen laogüe'ena'. Ene' ca' por ni che de'en chonlilažə'a Cristən', caguə' por ni che de'en chona' complir bi de'en na'lein'. ¹⁰ Che'enda' gombia'acha' Cristən', na' che'enda' yocobache' yichjla'əždaogua'anə'. De'en beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə' chac yocobe' yichjla'əždaogua'anə'. Na' che'enda' chi' saca'a de'en chona' xšin Cristən' can' gwdi' gwxaquə'ena' na' leczə' che'enda' gacbe'ichda' bi zejen de'en ngoda'a txen len le' catə'an gwso'ot beṇə' le'. ¹¹ Can' chzo chebeza' na'a chedə' lechgualə' che'enda' yolis yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

Cho'elažə'a chona' par niçh gaquə' yichjla'əždaogua'an can' naquə' yichjla'əždao' Cristo Jeso'osən'

¹² Bito əṇia' de que bach naquə' yichjla'əždaogua'anə' can' che'enda' gaquan, la' bito ne'e gaquan can' naquə' yichjla'əždao' Cristo Jeso'osən'. Pero na' che'yiljələza' na'clə gona' par niçh ca' gaquə' yichjla'əždaogua'anə' can' naquə' yichjla'əždao' Cristo Jeso'osən', la' par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'. ¹³ Beṇə' bišə' nezdə' bitonə' gac yichjla'əždaogua' can' che'enda' gaquan, pero babchojyichja' yoguə'əlol de'en goquə' de'e zaquə'e par nada' antslə, len bi de'en bena', chedə' bagocbe'ida' bitobi zjəzaquə'an. Na' tloazə' de'en chi' yichja' na'a de'en cho'elažə'a chona' can' chene'e Diozən' par niçh gaquə' yichjla'əždaogua'anə' can' naquə'

yichjla'azdao' Cristo Jeso'osan'. ¹⁴ Zaqua'achguan par nada' de'en gwlej Diozan' nada' par yežina' yoban' gan' zo'ena' laogüe de'en chonlilaža'a Cristo Jeso'osan'. Na' de'e na'ana' cho'elaža'a chona' can' chsa'azlaže'ena' par niçh gon Diozan' ca gaqua yichjla'azda'ogua'ana' can' naqua yichjla'azdao' Cristo Jeso'osan'.

¹⁵ Na' baltezechō ša bazda chaccho can' chene'e Cristan' gaccho cheyalš' cuejyichjcho de'e ca' goquecho zjanaquan de'e zaque'e par chio'o antslā na' cheyalš' cue' yichjcho par goncho ca gaqua yichjla'azda'ochon' can' naqua yichjla'azda'ogüe'ena'. Na' ša nole ñe'e yo'ole bichlā xbab yoblā Diozan' gone' ca gacbe'ile. ¹⁶ Na' cheyalš' šejāchcho goncho can' babzejni'i Diozan' chio'o goncho.

¹⁷ Beñā' bišā' yogua'āle legon can' chona' nada', na' can' chso'on yeziquā'achlā beñā' ca' bachso'on can' chonto'onā'. ¹⁸ De'e yoblā āñia' le'e can' bagwnia' zan las antslā, de que nitā' beñā' zan beñā' chso'one' ca chnezechō de'en chsa'aque'ne' bito bi zaque'an de'en gwdixjw Cristan' xtolā'achon' le'e yag corozan'. Chbeža' de'en nitā' beñā' chso'on ca'. ¹⁹ Yesā'ābiayi' beñā' ca' chedā' la' lguā'a so'ela'ogüe'e Diozan' con chso'elaža' chse'ej chsa'ogüe' na' chso'one' bichlā de'en na' cuerp chega'aque'ena'. Chesya'ābeine' chso'one' de'en naqua de'e yelā' zto', na' zjāchi' yichjga'aque' tloazā de'en chac yežlyo nga. ²⁰ Na' chio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquan lažcho, sino choncho xbabān' de que lažchon' naquan yoban' gan' za' Xancho Jesocristan' ben' babebej chio'o xni'a de'e malān' na' yide' nga de'e yoblā. ²¹ Na' catā'an yide'ena' gone' par niçh cuerp checho de belā' chenna' yeyaqūen to cuerp cobā de'en gaqua lechguale güen can' naqua cuerp che le'ena'. Gone' ca' chedā' nape' yelā' guac par niçh bitā'atezā de'e zjāde yoso'ozenagan che'.

4

Cheyalš' yebeicho de'en chonlilaža'ācho Xancho Jesocristan'

¹ Beñā' bišā' dao', chacda' chele na' che'enchgüida' le'i ljuežjcho. Chebeichgüida' de'en zotezā zole chonlilaža'āle Jesocristan', na' por le'e sochgua' mbalaz. De'e na'ana' gonchechlaža'āšgacze gonlilaža'āle Xancho Jesocristan'.

² Na' chatā'yoida' le' Ebodiana' le'cā ca' le' Sintique, lešošga binlo legon txen tole yetole chedā' choptele chonlilaža'āle Xanchon'. ³ Na' le' Sinsigos, len' babeno' xšin Diozan' do yichj do lažo'o txen len nada', leczā chneyoida' le' gaqualeno' beñā' zanchō Ebodian' na' Sintiquen' chedā' lega'aque' leczā gwso'one' xšin Diozan' txen len nada' catā'an gwdixjui'a dižā' güen dižā' cobā de'en chzejni'in che Jesocristan' gan' zolen'. Na' lenczā Clementan' na' yebašā beñā' ljuežjcho ca' gwso'one' txen len nada'. Na' zjānyoj laga'aque'ena' le'e libr che Diozan' gan' zjānyoj la yogua' beñā' bazjanapā yelā' mban zējlicape.

⁴ Le'e yebei do tyempte de'en chonlilaža'āle Xancho Jesocristan'. De'e yoblā āchnia', le'e yebei. ⁵ Legon par niçh yogua'ālol beñā' yesā'ānezene' de que nacle beñā' gaxjwlaža' chedā' bazon yidā Xanchon' de'e yoblā.

⁶ Bito gaquale tolā bitā'atezā de'en chac chele. Legon orasyon lao Diozan' che yogua' de'en chac na' nable yelā' chaclen che'ena' na' leczā güe'elene' yelā' choxwlen catā' bi de'en ānabelene'. ⁷ Ša gonle ca' Diozan' gaqualene' le'e par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen' do tyempte xte ni que gacbe'ile bixchen' bazo chbezle ca'. Gaqualene' le'e chedā' ngodā'ācho txen len Cristo Jeso'osan'.

Cue' yichjcho che de'e ca' zjanaqua de'e güen

⁸ Na' yeto' consejw de'en nga chona' le'e beñā' bišā', cue' yichjle par güe'ele por dižā' li, par gonle ca beñā' yoblā āsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda licha, na' par gonle de'e cui bi de'e mal nsa'. Cue' yichjle par gacle beñā' šao', na' par gonle de'en zjānezē benachān' zjanaquan de'e güen. Bitā'atezā de'e zaque'e lao Diozan' na' bitā'atezā de'en chebei Diozan', che lega'aquanna' cue' yichjle.

⁹ Bzenagle chia' catā' bzejni'ida' le'e bin' cheyalš' gonle, na' baben bable'iczele chona' ca'. Lesotezā lešo legon can' bagwnia' le'e. Na' ša gonle ca', Dioz ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ochon' sotezā soe' gaqualene' le'e.

Can' gwsa'aclen beñā' Filipos ca' Apostol Paban'

¹⁰ Chebeichgüida' lao Xancho Cristo Jeso'osan' de que de'e yoblā ña'a baç blo'ile can' chonle xbab chia' ca de'en bselā'āle de'en goquālen nada'. Na' ñezda' chonczle xbab chia'ana', pero cuiñā' gonān gaquālenle nada' antslā. ¹¹ Na' chebeida' de'en bselā'ālenna', caguā por ni che de'e byažjda' bi de'en byažjda'. Diozan' babzejni'ine' nada' par niçh zoa' mbalaz catā' de de'en chyažjda' na' catā' cui bi bi de. ¹² Yo'olaocza' yelā' yašā' yelā' zi', na' yo'olaocza' yelā' šao'. Diozan' babzejni'ine' nada' par zoa' mbalaz bitā'atezā chac la'āñā' catā' de de'e che'ej chaogua' o la'āñā' catā' chdona', na' la'āñā' catā' de bichlā de'en chyažjda' o catā' cui bi bi de. ¹³ Chac chona' bitā'atezā de'e cheyalš' gona', chedā' ngoda'a txen len Cristan' ben' chon nada'

fuers balor. ¹⁴ Pero ca naquən' goclenle nada', naquən de'e güenchgua de'en chonle txen len nada' lao de'en chyi' chzaca'a.

¹⁵ Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'an bagoc to tyemp dao' bedətxjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə beṇə' ca' chesə'ədoṇə chesə'əžag par chso'elaogüe'e Cristən' gwsə'on txen len nada' par yoso'osele'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bchina'. ¹⁶ Na' caguə ca na'azən' bselə'əlen, leczə bselə'əlen yeto chop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byažjda'. ¹⁷ Caguə de'e chzelaža'a bi de'en chonle nada' sino chzelaža'a gonchle de'e güen par niçh Diozən' yebeichene' le'e. ¹⁸ Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' baçh gwxi'an na' bitoch bi bi chyažjda', de'e scha'o bade chia' na'a. Na' de'en bselə'əlen' gwxaquə'əleben ca to yal de'en chla' zix de'e chzey bχozən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can' babenlen'. ¹⁹ Yo'o lao na' Dioz chechon' yoguə'əloite de'en de par əgwnežjue'en con non' chene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par niçh gatə' yoguə'əlo de'e chyažjele, chedə' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ²⁰ Ledoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczo.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹ Le'e gguap diox yoguə'əlo beṇə' Filipos ca' beṇə' zjənaquə lažə' na' Diozən' laogüe de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguape' le'e diox. ²² Na' leczə ca' yoguə' beṇə' Roma quinga beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape' le'e diox, na' mazəchlə beṇə' ca' chso'on žin liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³ Xancho Jesocristən' sošgüe' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla' ažda' olen'. De'e na'azən' de'en chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Colosas Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'elao' Jesocristən' Colosasən'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalazə' Diozən'. Nada' chzoja' le'e nita'əle Colosasən' le'e hanacle lažə' na' Diozən' laogüe de'en ngoda'əle txe'n len Cristən', chedə' txe'n len neto' naccho family che'ena'. Benə' biša'əcho Temtion' na' nada' chnabto' lao Xacho Diozən' sotezə soe' gaquələnšgacze' le'e na' gonšgüe' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' chone' orasyonnə' par benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'

³ Yogua' las cata' chona' orasyon par le'e cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə Xa Xancho Jesocristən'. ⁴ Babenda' rson can' chonlilažə'əle Jesocristən' na' can' chaqule che yeziqə'əchlə benə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que lenle zocho lez žjəyezocho len Diozən', can' gwejni'ile cata'ən gwzola bzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en naquən de'e li. ⁶ Dižə' li che Jesocristən' de'en chzenagle chei bagosə'əlasən doxenlə na' benə' ca' choso'ozenag chei ga yoblə leczə chso'one' güen na' choso'ozejni'ine'en benə' yoblə can' chon le'e dezd žan' cata'ən bzenaglen de'e nech na' gwnezele de que de'e li nži'ilažə' Diozən' le'e. ⁷ Epafras da'onə' bzejni'ine' le'e xtižə' Cristən' lgu'a nada'. Chone' xšin Cristən' can' chona' par chaclene' le'e na' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. ⁸ Epafras na'anə' bagwne' nada' can' baben Spirit che Diozən' par nič chaqule che ljuežjle na' chachteile chia'.

⁹ De'e na'anə' dezd cata'ən gwnezdə' can' chonlen', yogua' laste chona' orasyon lao Diozən' par le'e chnabə' gon Spirit che'ena' le'e yogua' claste yelə' sin' na' yelə' chejni' par nič ca' ənezele tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle. ¹⁰ Chnabə' ənezele can' chene'ene' gonle par nič ca' šejəchle gonle can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho Xanchon' na' gonle doxen can' chazlažə'ena', gonle yogua' claste de'e güen, na' šejəch gombia'achle Diozən'. ¹¹ Na' chnabə' gaquələn Diozən' le'e len yelə' guac xen che'ena' par nič gapple yelə' chxenlažə' na' sotezə sole gonlilažə'əlene' bitə'ətezə de'en chac na' sole mbalaz. Chnabə' gaquəlene' le'e ca' chedə' nape' le'ezeलाogüe yelə' guac xen. ¹² Na' leczə güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' chedə' le'ena' bene' par nič txe'n len yeziqə'əchlə benə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'ena' gaquə žjəyezocho len le' gan' chey che'eni'ichgua. ¹³ Diozən' babebeje' chio'o xni'a gwxiye'ena' de'en chnabia' benə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən' na' bene' par nič chnabia' Xi'ine' Jesocristən' chio'o ben' chaquene' chei. ¹⁴ Xi'ine' Jesocrist na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič Diozən' chezi'ixene' checho.

Cristən' chozoe' chio'o binlo len Diozən'

¹⁵ Yichjla'aždao' Cristən' naquən cayaənə'n naquə yichjla'aždao' Xə' Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə can' chso'one'. Bazoczə Cristən' cata'ən cuinə' xə yežlyon', cata'ən cuinə' nita' angl ca' na' benəch ca', na' cata' cuinə' gata' bitə'ətezə de'en zjəde. ¹⁶ Le'ena' bene' yoban' na' yežlyon' na' bene' benə' ža' yoban' na' benə' ža' yežlyon', na' bia yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en zjəde yoban' na' yežlyon'. Bene' par nič zjəde de'e ca' chle'icho na' de'e ca' cui chle'icho. Bene' par nič nita' angl əblao ca', nita' spirit mal ca' chəsə'ənabia'an benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', nita' de'e xio' na' nita' biquə'əchlə de'e ca' zjanapə poder. Na' Crist nan' bene' par nič nita' de'e ca', na' nita' benə' ca', nič si'e yelə' bala'an. ¹⁷ Cristən' bazoczə' cata'ən cuinə' nita' benəch, angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, na' noe' che to toe' zjənaque' can' zjənaque' na' to ton zjənaquən can' zjənaquən, chedə' Cristən' none' mendad par chac ca'. ¹⁸ Na' Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' na' len' benə' chio'o yelə' mban zejlicanen'. Len' naque' benə' nech bebane' ladjo benə' guat ca' par chnabi'e na' de'e na'anə' naque' le'ezeलाogüe benə' blao na' chnabi'e yoguə'əlo benə' na' biquə'əchlə. ¹⁹ Diozən' chazlažə'e de que cayaənə'n naquə yichjla'aždaogüe'ena' ca'aczən' naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən', cayaənə'n naquə yelə' guac che Diozən' ca'aczən' naquə yelə' guac che Cristən', na' tozəczə can' chso'one'. ²⁰ Na' leczə chazlažə' Diozən' de que yogua' benə' ža' yoban' na' benə' ža' yežlyo nga guac yesə'ənite'e binlo len le' laogüe de'en blalj xchen Cristən' le'e yag corozən'.

²¹⁻²² Goccho benə' contr che Diozən' antslə por ni che xbab malən' de'en gwyo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' por ni che de'e malən' bencho. Pero na'a Cristən' babozoe' chio'o binlo len Diozən' ca de'en bnežjw cuine' por ni checho cata'ən gwso'ote'ene'ena'. Babozoe' chio'o binlo len Diozən' par nič ca' gaccho benə' la'aždao' xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho cata'ən yežincho gan' zo Diozən' na' cata'ən əche'e chio'o laogüe'ena', na' notono soi əgwcuš chio'o lao Diozən'. ²³ Na' yežincho laogüe'ena' sin cui bi dolə' napcho šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən', šə zocho len tozə xbab, na' šə zocho lez žjəyezocho len Diozən' laogüe de'en

babzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen dižə' cobə che' na'anə' bagosə' gwłaljən gatə'ətezə ža' beňachən' na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par nič əchyixju'i'an.

Pabən' chaclene' beňə' ca' chesə'əđopə chesə'əžag chso'elaogü'e Cristən'

²⁴ Chebeida' la'anə'əczə chyi' chzaca'a laogüe de'en əchyixju'i'a xtižə' Cristən' len le'e cui nacle beňə' Izrael, na' che'enda' gaquə čhia' bichlə de'en ne'e chac falt par yeyož gaquələna' le'e. Cristən' gwđi' gwxaquə'e par godlene' chio'o chđopə chžagcho cho'ela'ochone', chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp che'ena', na' can' chac čhia' par chaquələna' le'e. ²⁵ Diozən' gwleje' nada' par chona' xšine'ena' entr le'e cui nacle beňə' Izrael par nič ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na xtiže'ena'. ²⁶ Dezd gwłalte de de'en bito no gwyejni'i can' na xtiže'ena' pero na'a babzejni'i Diozən' chio'o len, chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'ena'. ²⁷ Diozən' chene'ene' ənezecho de que lechguale de'e güen juisy chone' len notə'ətezcho chonlilažə'əchone' la'anə'əczə cui naccho beňə' Izrael. De'e na'anə' bachzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho txen len le' na' de'e na'anə' zocho lez žjəyezocho len Diozən' gan' chey che'eni'ichgua.

²⁸ Cho'elento' yoguə'əloj beňə' dižə' che Cristən' chatə'əyoiga'aqueto'one' par nič yoso'ozenague' che' na' chzejni'iga'aqueto'one' naquan' ne'. Cho'eto' xtiže'en len yoguə' člas yelə' sin' par nič ca' catə' yežincho lao Diozən' yoguə' beňə' ca' bosə'ozenag čheto' əsa'aque' cayaňə'an chene'e Diozən' əsa'aque' laogüe de'en zjəngode'e txen len Cristən' can' ngodə' chio'o. ²⁹ Na' de'e na'anə' chonchgua' xte ga zelao chzaquə'əda' əchyixju'i'a xtiže'ena' len doxen fuers balor de'en chon Cristən' nada'.

2

¹⁻² Na' che'enda' ənezele can' chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par nič əchtipa' lažə'əle na' lažə' beňə' ca' nitə' Laodisean' na' yeziquə'əchlə beňə' ca' chso'onlilažə' Cristən' do na', beňə' cuiňə' gombi'aga'aca'. Chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par nič yoguə'əle gaque che ljuežjle tole yetole na' par nič nezele tcho'a tsəo' can' cheyalə' gonlə xbab yoguə' laste na' par nič šejni'ile che Cristən'. Cui no gwneze antslə de'en bachzejni'i Diozən' chio'o che Cristən'. ³ Na' šə bin' chene'echo nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə' chejni'i che Diozən' napə Cristən' len par chzejni'ine'en chio'o. ⁴ Echnia' ca' par nič cui no yopei le'e len dižə' yoblə par xoayagle. ⁵ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, syempr chona' xbab chele na' chebeida' de'en chonle can' cheyalə' gonlə na' zotežə zole chonlilažə'əle Cristən'.

⁶ De'e na'anə' con can' babsedle che Jesocristən' na' can' bachonlilažə'əlene' ca Xanle, con ca'əšgacžən' sotežə sole len le'. ⁷ Na' le'e sotežə leso legonlilažə' Cristən' can' babzejni'i Epafrašan' le'e par nič gacle ca to yag de'e chaz loina' zitjw na' chcha'ochguan. Na' le'e güe'echgua yelə' choxwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

Cristən' babocobe' yichjla' ažda'ochon'

⁸ Le'e gapə cuidad par nič notono yesə'əxoayag le'e len xbab chega'acze' par ŋaole de'en choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque' choso'osed choso'olo'ine' de'en cui bi zaquə' che costombr gol ca' de'en zjəde, che de'en ye'ej gaoch, che ža ca' na' che cuerp chechon' lgu'a yoso'osed yoso'olo'ine' che Cristən'.

⁹ Cristən' lao goque' beňə' belə' chen goc yichjla'aždaogüe'ena' doxen can' naquə yichjla'aždao' Diozən' na' ca'aczən' naque' ŋa'a. Gwdape' yelə' guac cayaňə'an napə Diozən' na' ca'aczən' nape'en ŋa'a. Bene' tožəczə can' chon Diozən' na' ca'aczən' chone' ŋa'a. ¹⁰ Na' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl əblao na' notə'ətezə ca beňə' xio'. Na' chio'o laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' bitoch bi bi chyažjəchecho par so cuežcho binlo. ¹¹ Na' leczə de'en ngodə'əcho txen len le' zocho to seňy de'en zejen ca seňy de'en ne' sirconsionnə'. Bito naquan' seňy de'en bzo beňə' lao cuerp chechon', sino de'en bagwlejiychjcho cuič chzenagcho che la'ažda'omalcho na'anə'. Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. ¹² Na' ca de'en bagwchoacho nisən' zejen ca gotcho na' bgašə'əcho txen len Cristən' na' leczə zejen ca bolis bosban Diozən' chio'o ladjo beňə' guat ca'. Diozən' bolis bosbane' Cristən' ladjo beňə' guat ca', na' catə'en benlilažə'əchone' par bocobe' yichjla'ažda'ochon', canan' bene' par nič cuič naccho ca beňə' guat. ¹³ Antslə gwxaquə'əlebecho ca beňə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən', bzenagzechcho che la'ažda'omalchon'. Pero na' can' ben Diozən' par nič Cristən' bebane' ladjo beňə' guat ca', leczə can' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič cuič naccho ca beňə' guat na' babezi'ixene' yoguə'əte xtolə'əchon'. ¹⁴ Diozən' bsele'e Cristən' gwđixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən' par nič cui si'icho castigw por ni che de'en cui bencho complir yoguə'əloj can' na lei che'ena' de'en nyojən'. De'e na'anə' lein' bitoch güe'en dižə' contr chio'o can' benən antslə. ¹⁵ Diozən' beque'e yelə' gwnabia' che angl bzelo ca' na' de'e xio' ca' par nič cuič yesə'ənabia'an chio'o. Blo'ine' beňachən' de que banitə'an xni'ena' catə'an Cristən' gwđixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

Cheyalə' cuec yichjcho de'e ca' zjəzakuə' len Diozən'

¹⁶ De'e na'anə' bito gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əna chonle de'e mal ca de'en bito naole costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bichlə costombr chega'aque'ena' de'en chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gaocho, o goncho lni, o can' goncho catə' naquə bio' che'en, o de'en cheyalə' gomba'ancho ža de'en chsa'aque'ne' naquan de'e žialao. ¹⁷ Diozən' bene' par nič de'e Moizezən' bzoje' che costombr ca' parzə nič bzejni'ine' chio'o latə' dao' che Cristən' antslə ze'e yide'. Pero na'a babidə Cristən' na' costombr ca' bito žzəzaquə'an can' zaquə' de'en nombi'acho Cristən'. ¹⁸ Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalə' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquə' na' cheyalə' güe'ela'ocho no angl na' goncho bichlə de'en chəsə'əne' besə'əle'idaogüe'ena'. Bito gwzenagle chega'aque' catə' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalə' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen chedə' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'ena'. ¹⁹ Lega'aque' bito žjəngode'e txen len Cristən' ben' chnabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' ngoda'əcho txen len le' na' len ljuəžjcho ca' ca to to part che cuerp chechon' ngoda'ən txen len bechj bnia' ca'. Na' de'en ngoda'əcho txen len Cristən' Diozən' chaclene' chio'o par nič chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen.

²⁰ Ca naquən' ngoda'əcho txen len Cristən' catə'ən gote', bito cheyalə' cue'ech yichjcho che costombr de'en žzəšə'ənao beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', costombr che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon'. La' chio'o bitoch naccho txen len beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' na' de'e na'anə' bito cheyalə' goncho can' chso'one'ena'. ²¹ De'e na'anə' bito gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əna: "Bito goxə'əle de'e nga, bito ye'ej gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto." ²² Costombr ca' za'quan che beṇə'čan', la' yoguə de'e ca' de'en chəsə'əne' cui goxə'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chčinchon chəsə'əde chei. ²³ Chsa'aque beṇə' de que costombr ca' žjənaquən de'e sin'. Len de'e chsa'aljlažə' beṇə'č ca'azəna' par chse'ejni'alaza'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquə' na' par chəsə'əžzaglaogüe' len cuerp chega'aque'ena', pero bito sa'aclenən chio'o par nič cui əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

3

¹ Can' bolis bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' cuec yichjcho che de'e ca' žjənaquə de'e zaque'e can' zo Cristən' chnabi'e txen len Diozən'. ² Cheyalə' cue' yichjcho che de'e ca' žzəzaque'e len Diozən' caguə de'e ca' žzəzaque'e len beṇə'čan'. ³ Bagwlejiyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozən'. Na' zocho txen len Diozən' laogüe de'en ngoda'əcho txen len Cristən' la'anə'əczə cui chsa'acbe'i beṇə'. ⁴ De yelə' mban checho zejlicane chedə' chonjilažə'əcho Cristən' na' Cristən' zoteza zoe' len chio'o. Na' catə' yide' de'e yoblə gone' par nič yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquən ca yichjla'aždaogüe'ena' na' gone' par nič cuerp chechon' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'ena'.

Can' bencho antslə na' can' cheyalə' goncho na'a

⁵ Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalə' cuejiyichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bito co'o xtocho nic cuejiyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə. Bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Bito yebeicho bitə'ətezə de'en naquə de'e yelə' zto'. Bito selažə'əcho goncho bitə'ətezə de'e mal. Na' bito selažə'əcho de'e žan de'e gatə' checho, chedə' tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alaza'e Iguə'a lsaquə'. ⁶ Gwžin za catə' Diozən' gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' žjənac ca'. ⁷ Antslə gwdacze benle de'e malən' ca de'e ca' bagwni'anə'. ⁸ Pero na'a cheyalə' cuejiyichjle yoguə de'e mal ca'. Bito əža'a ljuəžjle na' bito locle. Bito gaquəxi'i ljuəžjle, bito gwžia əgwnitə' ljuəžjle, na' bito güe'ele dižə' zban. ⁹ Bito güe'ele dižə' güenlažə' len ljuəžjle. Bitoch gonle de'e ca' chedə' bagwzolao chbejiyichjle cuich chzenagle che la'ažda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle. ¹⁰ Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par nič zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'ena'. ¹¹ Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho beṇə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho señy de'en ne' sirconsision o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beṇə' zitə' la'anə'əczə šə za'əcho yež de'e lechguale ne'e naquə serrado. Na' le'egateza ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonjilažə'əcho Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonjilažə'əchone' ngoda'əcho txen len le'.

¹² Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'ena' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwleje' Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilažə' ljuəžjle na' legon güen len ljuəžjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beṇə' gaxjwlažə', na' le'e gaṇə yelə' chxenlažə' len ljuəžjle. ¹³ Na' le'e gwde ca'alə' šə bi chac chele entr tole yetole,

na' le'e yezi'ixen che ljuežjle ša chaquele bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'aczan' cheyałə' yezi'ixencho che ljuežjcho. ¹⁴ Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyałə' gaque che ljuežjcho cheda' ša chaquecho che ljuežjcho nachən' leczə goncho bitə'atezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho. ¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla' ažda' ochon' na' par socho binlo len ljuežjchon'. De'e na'ana' legon ca gaqualen Diozən' le'e so cuezle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'acho Cristən' banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' choxwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

¹⁶ Lesotezə leso legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o. Le'e gwzejni'i beņə' ljuežjle ca' na' le'e gata'əyoiga'aque' len yoguə' clas yelə' sin' par yoso'ozenague' che Cristən'. Legol no salmos na' no imnos, na' bichlə de'en na Spirit che Diozən' gollə, güe'ele yelə' choxwlen che' lo'o yichjla' ažda'olen' can' chaclen Xancho' le'e. ¹⁷ Na' bitə'atezə de'e gonle na' bitə'atezə dižə'an güe'ele, legonən na' le'e güe'en par nič Xancho Jeso'osan' si'e yelə' bala'an. Na' do tyempe güe'ele yelə' choxwlen che Xacho Diozən' can' chaclen Xancho Jeso'osan' le'e.

Quingan' cheyałə' gon chio'o babocobə Diozən' yichjla' ažda'ochon'

¹⁸ Le'e no'ola le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en che to tole can' cheyałə' gon chio'o chonlilažə'acho Xancho Cristən'. ¹⁹ Na' le'e beņə' byo le'e nšagna'ale, legaque che no'ol che to tole na' bito gonle zniā len lega'aque'. ²⁰ Na' le'e bi'i xcuidə', le'e gwzenag che xaxna'ale yoguə'əlol bin' se'le le'e, cheda' can' chazlažə' Xancho' gonle. ²¹ Na' le'e nacle xaxna' bi'i xcuidə', bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', la' šə gonle ca' bitobi de gost ni'tə'əbo' na' bitoch yoso'ozenagbo' chele. ²² Na' le'e nacle mos, cheyałə' əgwzenagle yoguə'əlol can' na xan žinnə'. Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beņə' chonchgua žinnə' catə'əzan' chgüe' le'e. Pero le'e do yichj do lažə'əle legon žinnə' laogüe de'e chaple Diozən' respət na' cui chene'ele əže'le le'e. ²³ Na' bitə'atezə de'en gonle, gonlen do yichj do lažə'əle par nič yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebei xan žin na'azənə'. ²⁴ Legon ca' cheda' nezczele de que Xancho Cristən' gone' par nič chio'o choncho can' chazlažə'ena' yežincho gan' zoe'ena'. Na' de'en gone' par nič yežincho gan' zoe'ena' zaquə'əchən ca laxjwchon'. ²⁵ Na' notə'atezə zjənaquə beņə' ca' chso'on de'e malən', Xancho' əgwnežjue' castigw che to toga'aque' segon naquən' gwso'one'.

4

¹ Na' le'e xan žin, legon güen len beņə' ca' chso'on xšinlen', cheda' nezele lezə zo Xanle ben' zo yoban'.

² Legac beņə' banlažə' par nič sotezə sole gonle orasyon, güe'ele yelə' choxwlen che Diozən' can' chaclene' le'e. ³ Na' lenabe Diozən' gone' par nič gaquə latjə güe'elencha' beņə' xtižə'ena' nič yesə'ənezene' de'en cui no gwneze antslə che Cristən'. La' por ni che de'en bi'a xtižə' Crist na'ana' dia' ližya nga. ⁴ Lenabe Diozən' əgwzejni'ine' nada' nič ənezda' naquən' yapəga'aca'ane' par nič se'ejni'ine'en.

⁵ Na' žlac na'a ne'e de tyemp par gonlen, legon güen len beņə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o can' chejni'ile cheyałə' goncho. ⁶ Legüe' dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en naquə de'e zaque'e yoguə' laste. Na' legon xbab par nič ənezele naclən' cheyałə' yoži'ile xtižə' to to beņə'.

Chguape' beņə' migw che' ca' diox

⁷ Tiqicon' əne' le'e yoguə'əlol can' chac chia'. Le' naque' beņə' bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə zoe' chone' complir can' cheyałə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Cristən'. ⁸ Echselə'ane' par nič ənezele can' chac chia' na' par nič əgwtime' lažə'əle. ⁹ Na' txen len le' choselə'a beņə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beņə' gwlaž chele na' ben' chaquecho chei. Lenczə le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyałə' gone'. Echselə'aga'aca'ane' par nič yesə'əne' le'e yoguə' de'en chonto' nga.

¹⁰ Aristarcon' ben' le'e de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beņə' sobrin che Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyałə' gonle güen len Marcosən' catə' le'e gan' zolen'. ¹¹ Na' Jeso'os ben' zjənsi'e Josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beņə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par nič nabia' Diozən' beņə' zanch sino beņə' ca' šonza. Na' zochə mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'. ¹² Nach leczə beņə' gwlaž chele Epafrasən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasyonə' chnəbchgüe' əgwzejni'i Diozən' le'e yoguə'əlol de'en chene'ene' gonle na' par nič yeyož gonlen na' gacle cayanə'an chene'e Diozən' gacle. ¹³ Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e chonlilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis. ¹⁴ Na' lenczə Locas ben' naquə beņə' güen rmech ben' chacda' chei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

¹⁵ Le'e gguapšga diox beņə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beņə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' liže'ena'. ¹⁶ Na' catə' yeyož gwlabl cart nga, əgwnežjwlen

beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par niç yoso'olabe'en. Na' lecza le'e gwlab cartən' de'en bseła'a par beṇə' Laodisea ca'. ¹⁷Na' le'e ye' Arquipon' de que chneyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'ena' par niç yeyož gone' yoguə'ələl de'en gwlej Xancho Cristən' le' gone'.

¹⁸Part dao' che cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e. De'e na'azə chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l'juežje' ca' bos'o'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe' Jesocristən'

¹ Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle Tesalonican', le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' laogüe de'en ngodə'əle txen len lega'aque'. Na' nada' lena' Silbano na' Temtion' chṇabto' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binljo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Besə'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'

² Yogua' laste catə' chonto' orasyon cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' par yogua'əle, na' chṇabto' gaqualene' le'e. ³ Na' catə' chonto' orasyon lao Xacho Diozən' chjsa'alaza'əczəto' yogua'əloj de'e güen de'en chonle laogüe de'en chonlilažə'əle Diozən' na' chaquele che'. Na' chjsa'alaza'əczəto' can' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'əle chedə' zole lez yidə Xancho Jesocristən' yeto. ⁴ Nezeto' beṇə' biša', de que Diozən' chaque' chele na' bagwleje' le'e par nacle xi'ine'. ⁵ Na' Spirit che Diozən' goclenən le'e len yelə' guac chein' par nich gwnezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en bzejni'to' le'e che Jesocristən' naquan de'e li. Caguə naquan con to dižə'. Na' nezczele can' bentezə bento' de'e güen entr le'e par nich gocleno' le'e.

⁶ Na' le'e zole chonle can' bento' na' can' ben Xancho Jesocristən'. Na' Spirit che Diozən' chonən ca chebeile la'aṇə'əczə de'e zan de'e bagwdi' bagwxaquə'əle por ni che de'en babzenagle de'en gwdixjue'ito' le'e che Jesocristən'. ⁷ Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Masedonian' na' Acayan' bazjəzene' can' chonle na' de'e mal, na' nic chene'eto' zjəneze' naquan' cheyašə' so'one'. ⁸ Babenle ca zjəneze beṇə' che Xancho Jesocristən' chedə' doxenlən' banasə' nlaṇən, caguə Masedonian' na' caguə Acaya na'azan'. Na' le'egatezə ca' yogua'əzə beṇə' bazjəzene' can' chonlilažə'əle Diozən', na' de'e nan' bitoch bi de ənato' chele. ⁹ Na' beṇə' zan chso'e dižə' ca güenna' benle len neto' catə'an bedəlanə'əto' le'e na' can' goquə gwzoloa chonlilažə'əle Diozən'. Bagwlejyichjle cuich chejni'alaza'əle lguə'a lsaquə' chele ca' na' na'a bachonlilažə'əle Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par güe'ela'ochə. ¹⁰ Na' chso'e dižə' can' chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən' yoban' yide' yežlyo nga yetlas, be'en bosban Diozən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o castigw catə'an əžin ža gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jeso'osən'.

2

Xšin Diozən' de'e ben Pabən' Tesalonican'

¹ Le'e nezczele beṇə' biša', catə'an bedəlanə'əto' le'e na' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən' zochgua yelə' guac che'enə' len neto'. ² Nezele can' gwdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can' bos'o'ozia bos'o'onitə' beṇə' ca' neto' lao gwdixjue'ito' che Jesocristən'. Pero na' Diozən' bene' ca cui bžəbto' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə' la'aṇə'əczə de'e zan de'e besə'əžon par chixjue'eto'on. ³ De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən', bito nacho chonto' clela na' nic chzelažə'əto' gonto' bi de'e mal, na' nic chene'eto' əxoayagto' le'e. ⁴ Diozən' nezene' de que zotezə zoto' chzenagto' che', na' de'e na'anə' gwleje' neto' par chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Ca' chaquan' chzeneto'on le'e. Chyixjue'ito'on le'e caguə par nich yebei beṇə' de'en chonto' na'anə', sino par nich yebei Diozən' can' chonto'onə'. Le' nezene' yogua'əte xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁵ Nezele can' chonto', ni šlinzə cuiṇə' gwpeito' le'e len dižə' de'en cho'eto'onə', na' niqunə'ə xoayagto' le'e par nich gonle neto' bi de'en de chele. Cuiṇ Diozən' nezene' de que can' naquan. ⁶ Na' nic chylilažə'əto' naclə gonto' par nich əso'elao' beṇə' neto'. Nique əṇacho chene'eto' par nich le'e güe'ela'ole neto', na' nic chene'eto' yeziqə'əchlə beṇə' əṇə'ogüe'e neto'. Zaquə'əto' par gonto' ca gwzenagle cheto' la fuers por ni che de'en bselə' Cristən' neto' par cho'eto' xtize'əna', pero bito chonto' ca gwzenagle cheto' la fuers. ⁷ Nži'ito' le'e cacza nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol chosča'ogüe'. ⁸ Na' de'en chaqueto' chele, cho'elento' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. Na' caguə de'e na'azan' chonto', sino leczə chsanlažə' cuinto' chonto' xte ga zelao chzaque'eto' par chaclento' le'e chedə' chaqueto' chele. ⁹ Za'alaza'əczle beṇə' biša', catə'an gwzoto' len le'e lechguale bento' žin xte jxaquə'eto' par ben cuinto' mantener. Bento' žin teža na' do še'elə par nich cui bi gast əbzoto' le'e. Can' bento' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

¹⁰ Txenczæn' nacle len Diozæn' ñezele ca güennæ' bento' catæ'an gwzolento' le'e chonlilažæ'æle Jesocristan'. Benczæto' con can' chazlažæ' Diozæn'. Bento' par niçh ni to cui no gwna de que napæto' dolæ'. ¹¹ Nezele can' gotæ'æyoito' le'e gwzenagle che Diozæn' na' can' æbtipto' lažæ' to tole can' chon to beñæ' byo len xi'ine'. ¹² Bento' mendad de que gonšgaczele de'e güen can' cheyałæ' gon chio'o bagwlej Diozæn' par ñabi'e chio'o na' par gone' chio'o yelæ' bala'añ.

¹³ Bito chbezæto' cho'eto' yelæ' choxcwlen che Diozæn' can' bzenagle xtižæ'ena' catæ'an gwduxjue'ito'on le'e. Zacbe'iczele bito naquæn xtižæ' beñachæn' sino naquæn dižæ' de'en chon Diozæn' par cho'eto'. Na' de'en gwyejle'ele xtižæ' Dioz na'anæ' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁴ Beñæ' bišæ', le'e bagoc chele can' goc che beñæ' ca' chæšæ'ædopæ chæšæ'æžag cho'elaogüe'e Jesocristæn' zan part Jodean', beñæ' ca' chso'onlilažæ' Jesocristæn' ca chio'o chonlilažæ'achone'. Na' le'egatežæ ca' baboso'oçhi' boso'osaquæ' beñæ' Izrael ca' beñæ' gwlaž chega'aque' ca' chso'onlilažæ' Jesocristæn', na' can' boso'oçhi' boso'osaquæ' beñæ' gwlaž chele ca' le'e. ¹⁵ Beñæ' Izrael ca'anæ' gwso'ote' Xancho Jeso'osan' can' gwso'ote' beñæ' ca' gwso'elene' lega'aque' xtižæ' Diozæn' cana'. Na' leczæ can' gwso'one' boso'olagzežæ boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža por de'e cui chazlažæ' Diozæn' chso'one', na' leczæ chso'one' contr yoguæ'æloł beñachæn'. ¹⁶ Beñæ' Izrael ca' choso'ožone' ægwzejni'ito' beñæ' cui zjænaquæ beñæ' Izrael bi de'en cheyałæ' goncho par niçh cui yeyejcho lao yi' gabilæn'. Can' chso'one' de'e na'anæ' do tyemp choso'ozanch xtolæ'æga'aque'ena'. Bagwçhoglao Diozæn' chega'aque' de que zejlicane yesæ'æzi'e castigon'.

Pabæn' gone'ene' zjezlane'e beñæ' ca' nita' Tesalonican'

¹⁷⁻¹⁸ Na' neto' beñæ' bišæ', bachacchgüeito' cheda' bitochænæ' le'i ljuzejçho, pero chonto' xbab chele. Nada' Pab zan las go'onda' delana'a le'e, na' bchoj cata' beyiljlažæ'æto' nacłæ gonto' par niçh yežagcho de'e yoblæ. Pero cata' gone'eto' yidæto' par delana'æto' le'e, Satanæsn' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito be'en latjæ. ¹⁹ Zoto' lez sotežæ sole gonlilažæ'æle Xancho Jesocristæn'. Na' leczæ chebeito' can' chonlilažæ'ælene' na'a. Na' catæ'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižæ' can' chonlen'. ²⁰ Le'e chonle ca si'ito' yelæ' bala'añ na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3

¹⁻² Na' cuich bchejeto' laogüe de'en cui chle'i ljuzejçhon'. De'e na'anæ' bselæ'æto' beñæ' bišæ'æcho Temtion' gan' zolenæ' na' bega'añ netæžæto' Atenas nga. Temtion' naque' beñæ' güen xšin Diozæn' na' chone' txen len neto' chyixjue'eto' dižæ' güen dižæ' cobæ de'en chzejni'in beñæ' che Cristæn'. Bselæ'æto'one' btipæche' lažæ'æle na' bedæyene' ca benlilažæ'æchle Cristæn'. ³ Bselæ'æto'one' gan' zolenæ' par niçh ni tole cui gaquæžejlažæ'æle bixchen' chyi' chzaquæ'æle, cheda' la' bañezele Diozæn' nsi'e xneze techo yelæ' yašæ' yelæ' zi' yežlyo nga. ⁴ Catæ'an gwzolento' le'e antłæ bzeneto' le'e de que yoso'oçhi' yoso'osaquæ' beñæ' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnæto'ona'. ⁵ Na' laogüe cuich chchejda' de'en cuichænæ' le'i ljuzejçho, bselæ'a Temtion' gan' zolenæ' par niçh gwnežda' šæ zdaczele chonlilažæ'æle Cristæn'. Go'onda' ænezda' šæ bagwzoi gwxiye'ena' bxoayaguæn le'e. La' šæ babxoayaguæn le'e, bendadto' xšin Dioz na'anæ' entr le'e šæ ca'.

⁶ Beyacxenlaza'æto' catæ' belæ' Temtion' de'en bide' gan' zolenæ'. Bedæyzejni'ine' neto' ca güennæ' chonle chonlilažæ'æle Cristæn' na' chaquæle che yoguæ'æloł beñæ'. Na' leczæ gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažæ'æle yežagcho de'e yoblæ leczæ can' chene'e neto'. ⁷ Ca'aczæn' beñæ' bišæ', ñe'e chžaglaoto' na' ñe'e chyi' chzaquæ'æto' pero babeyondiplažæ'æto' gwnežeto' de que zotežæ zole chonlilažæ'æle Cristæn'. ⁸ De'e li babeyacxenlaza'æto' na' zoto' mbalaz de'en zotežæ zole chonlilažæ'æle Xancho Cristæn'. ⁹ Na' de'e na'anæ' lechguale chebeito' lao Diozæn' can' chonle na' cho'echguato' yelæ' choxcwlen che' can' chaclene' le'e. ¹⁰ Lechguale chonto' orasyon do ža do yel chñabeto'one' gone' ca le'i ljuzejçho niçh ægwzejni'icheto' le'e par niçh šejchle gonlilažæ'æchlene' cheda' bitonæ' gonlilažæ'ælene' can' chene'e Diozæn'.

¹¹ Chñabeto' Xacho Diozæn' na' len Xancho Jesocristæn' æso'e latjæ yedæžlanæ'æto' le'e. ¹² Na' chñabeto' Xancho gone' ca gaquæche che ljuzejle tole yetole na' gone' ca gaquæchele che yoguæ' beñach con catežæn' chaqueto' che le'e. ¹³ Chñabczæto'one' gone' ca gaquæ la'ažda'olen' xi'ilažæ' lao Xacho Diozæn' sin cui bi dolæ' gaple catæ'an yidæ Xancho Jeso'osan' de'e yoblæ nçhe'e yoguæ'æloł beñæ' bagwlej Diozæn' par zjænaque' lažæ' ne'ena'.

4

Pabæn' bzejni'ine' can' chene'e Diozæn' yesæ'æzo yesæ'æbeze'

¹ Na'a ža beñæ' bišæ', baçh bsd blo'ito' le'e gonle can' chene'e Diozæn', na' baçh zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažæ'æle Xancho Jesocristæn' chatæ'æyoito' le'e na' chonto' mendad æžja'aquechle gonchle de'en chene'e Diozæn'.

² Bañezzele de que de'en bento' mendad gonle naquan de'en na Xancho Jeso'osən'.
³ Diozən' chene'ene' sotezə socho gaccho beñə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' bito chene'ene' cuejyichjo no'ol checho o be'en checho par solencho beñə' yoblə, na' bito chene'ene' əgwəža' xtocho. ⁴ Na' leczə chene'ene' əneze totole naquan' cheyalə' chilje xo'ollen' sin cui gable dolə' na' sin cui no əna de que chonje de'e mal. ⁵ Bito gonlebele beñə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən' na' chilje xo'olle par gonle can' chzelažə' la'ažda'omallen', sino chiljene' par solenlene' can' chene'e Diozən'. ⁶ Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che beñə' yoblə chedə' la' contr be'en che' na' gonle šə gonle ca'. Babe'eto' dižə' antslə par bosniseto' le'e de que Xancho' chnežjue' castigw che beñə' chso'on bitə'ətezə de'e malən' zjənac ca'. ⁷ Diozən' gwleje' chio'o par gaccho beñə' la'aždao' xi'ilažə', caguə par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'. ⁸ De'e na'anə notə'ətezle šə nacle beñə' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dioz nan' cui chzenagle, caguə che netəzəto'. Le'ena' bene' chio'o Spirit che'ena' chedə' chene'ene' gaccho beñə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gague che lježj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. Dioz na'anə' habsedene' le'e par nič chaque che lježjle tole yetole. ¹⁰ Na' can' bacheaque che yogua' beñə' bišə'əcho ca' nita' doxen Masedonian'. Na' chatə'əyoi'to le'e beñə' bišə', legaquache chega'aque'. ¹¹ To tole le'e yeyiljažə' naclən' gonle žin par nič sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beñə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad. ¹² Le'e gon ca' par nič beñə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' leczə par nič cui gaguə falj šə bi de'en chyažj chchinele.

Can' gaguə catə'an yidə Jesocrisən' de'e yoblə

¹³ Le'egatezə ca' beñə' bišə', chene'eto' ənezele can' gac che beñə' guat ca', beñə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' lao gosə'ənite'e yežlyon'. Chene'eto' ənezelen par nič cui sole trist ca' tristən' chəsə'ənitə' beñə' yeziquə'achlə catə' chat no chat chega'aque' la' cui nite'e lez žjəsyə'əzoe' len Diozən'. ¹⁴ Nezecho gwso'ot beñə' Jeso'osən' na' bebane' ladjo beñə' guat ca'. Le'egatezə ca' nezecho de que Diozən' gone' par nič yidə Jeso'osən' de'e yoblə na' nche'e beñə' ca' bagwsa'at con beñə' gwso'onlilažə' le'.

¹⁵ Na' dižə' nga chzeneto' le'e naquan xtižə' Xancho Jeso'osən' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho na'a chonlilažə'əchone', šə ne'e mbancho catə'an yide' de'e yoblə, bito nacho yobəch yežaglaochone' cle ca beñə' ca' bagwsa'at. ¹⁶ Na' ca naquə Xancho Jeso'osən', cuine'en yetje' le'e yoban', na' əne' zižjo gone' mendad yesyə'əban beñə' guat ca', na' to angl əblaona' əne', na' yenecho cuež trompet che Diozən'. Nach beñə' ca' bagwsa'at beñə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lega'actequē' yesyə'əbane' ladjo beñə' guat ca'. ¹⁷ Na' te na' chio'o chonlilažə'əchone' šə ne'e mbancho yežlyo nga, gon Diozən' par nič txen len lega'aque' šepcho le'e yobane' to lo'o bejw na' yežaglaoch Xancho Jeso'osən' le'e yobane'. Nach žjəzezocho len le' zejicane'. ¹⁸ De'e na'anə' ledogwtipəchlažə' lježjcho tocho yetocho güe'echo dižə' can' gaguə.

5

¹ Beñə' bišə', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orən' yidə Xancho Jeso'osən' yeto. ² Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beñə' ca' chso'on de'e malən'. Senyale' lega'aque' can' chon to beñə' bguan beñə' chda še'elə. ³ Na' šlac chəsə'əna beñə' zan: "Mban' zocho, bitobi gaguə checho", catə' to de repentə əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'ena'. Can' chac che no'olə catə' to de'e repentə chaque' bes che yelə' sannə', ca'atezəczən' gaguə che beñə' ca' cui zjənitə' probnid catə'an əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw chega'aque'ena'. Bito gaguə yoso'oxonje'. ⁴ Pero chio'o beñə' bišə', chio'o cui nchol yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' bito ədolə'əcho senyal Xancho' chio'o catə'an əžin ža əgwnežjue' castigw che beñə' ca' cui chso'onlilažə'ene', na' bito gac checho can' chac che beñə' chzenyal bguanə' le' to de repentə. ⁵ Bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždao' yogua' chio'o, na' de'e na'anə' bito choncho de'e mal can' chso'on beñə' ca' ne'e nchol yichjla'ažda'oga'aquen'. ⁶ Cheyalə' gonyanə'əcho xbab naquan' chene'e Diozən' goncho na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə'ena' par nič bito bi gac checho catə' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beñə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Beñə' ca' cui chso'on cas che' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beñə' zjəntas. ⁷ De'en zjənchol yichjla'ažda'oga'aquē'ena' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beñə' zjəntas na' ca beñə' chəsə'əzože. ⁸ Pero chio'o bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o la'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə'ena'. Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozən' na' gague che lježjcho na' yebeicho de'en nezecho žjəzezocho len Diozən'. Šə goncho yogua' de'e ca' gaguəlenan chio'o par nič bitobi gac checho catə' gwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beñə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Gaguəlenən chio'o ca xa soldad de'en naquə de'e ya chaclenən le' par nič cui bi chac

che' catá' chdiälén beṇá' le'. ⁹ Caguá gwlej Diozán' chio'o par niḥ gōṇe' castigw chechon'. Gwleje' chio'o par niḥ chonlilažá'ácho Xancho Jesocristán' na' cui yeyejcho lao yi' gabilán'. ¹⁰ Jesocríst na'aná' bnežjw cuine' por ni checho catá'án gwso'ot beṇá' le' par niḥ sotezə socho len le' lao mbancho na' leczá ca' catá' bagotcho. ¹¹ De'e na'aná' le'e gwtiplažá' ljuěžjle tole yetole na' le'e gaclen ljuěžjle par niḥ sotezə sole gonlilažá'áchle Jesocristán' con can' chonczele.

Pabán' bzejni'ine' beṇá' ca' chso'onlilažá' Jesocristán' can' cheyalá' so'one'

¹² Chatá'əyoito' le'e beṇá' bišá', gapple respet beṇá' ca' chso'on xšin Xancho Jesocristán' entr le'e choso'ogüia choso'oye' le'e na' choso'ozejni'ine' le'e naquan' cheyalá' so' cuezle. ¹³ Gapəchguaga'aclene' respet na' gaquəchgüeile chega'aque' chedá' la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na' le'e len lega'aque' le'e so binlo tole yetole.

¹⁴ Le'egatezá ca' beṇá' bišá', le'e güe' consejw beṇá' cui chse'ene so'on žin, na' le'e gwtiplažá' beṇá' chsa'aquene' zdebə choso'ozenague' che Jesocristán', na' le'e gaclen beṇá' cuiṇá' se'ejni'isəogüe'ene' naquan' cheyalá' so'one'. Leso legapə yelá' chxenlažá' len yoguá'əlol beṇá'.

¹⁵ Ša bi de'e mal chso'on beṇá' len le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal len lega'aque'. Zejli leyeyiljažá' naclán' gonle güen len ljuěžjle tole yetole na' len nota'ətezəchlə beṇá'.

¹⁶ Do tyempte le'e yebei. ¹⁷ Lesotezə lesó legon orasyon. ¹⁸ Legüe' yelá' choxcwlen che Diozán' bitá'ətezə de'en chac chele, chedá' can' chene'ene' gon chio'o chonlilažá'ácho Cristo Jeso'osən'.

¹⁹ Bitó gwžonle gon Spirit che Diozán' can' chene'en len le'e o len beṇá' yobla. ²⁰ Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on beṇá' chəsə'əyixjui' de'en bagož Diozán' lega'aque'. ²¹ Na' legonyanə' xbab che yoguá'əlol dižá' de'en chso'e par niḥ gonen chele yoguá' de'en naquə güen. ²² Na' bitó gonle bitá'ətezə de'e naquə de'e mal.

²³ Diozán' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ochon'. Na' chnabda'ane' gone' par niḥ gacle beṇá' la'azdao' xi'ilažá'. Na' leczá gonšgue' par niḥ bitó bi de'e mal gonle len yichjla'azda'olen' na' nic len cuerp chelen' par niḥ bitó bi dolá' gapple catá'án yidə Xancho Jesocristán' yeto. ²⁴ Diozán' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' chone' complir can' ne'ená', na' de'e na'aná' gone' par niḥ güe'elažá'əle gonle can' chazlaže'ená', na' gone' par niḥ cui gapple dolá'.

Pabán' gwnabe' gaquəlen Diozán' beṇá' Tesalonica ca'

²⁵ Beṇá' bišá' le'e so le'e gon orasyon par neto'.

²⁶ Na' catá' chežagle leyolgüiž ljuěžjle dižá' šao' par niḥ gacbia' de que chaque che ljuěžjle.

²⁷ Can' na Xancho Jesocristán', chona' mendad gwlabable cart nga par əse'ene yoguá'əlol beṇá' bišá'ácho ca' nitá' gan' zolena'.

²⁸ Na' sotezə sošga Xancho Jesocristán' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azán' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Tesalonica Ca'

Pabən' len benə' ljuēzje' ca' boso'ozoje' benə' ca' chso'elaogüe'e Jesocrisṭən'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chzagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' lao' syoda Tesalonican'. Na' nada' lena' Silbanon' na' Temtion chnabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Catə'n yidə Cristən' de'e yoblə Diozən' əgwnežjue' castigw che benə' ca' chso'on de'e malən'

³ Benə' bišə', neto' cheyałə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxwlen che Diozən' por le'e can' choncəto'. Naquən güen chonto' ca' la' zda chonlilažə'əchle Diozən' na' zdach chaquele che ljuēzje. ⁴ De'e na'anə' chebeito' cho'eto' xtižə'əlen' len yeziqə'əchlə benə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədotə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocrisṭən' ga yoblə. Cho'eto' dižə' ca' güennə' chonle de'en chgo'o chchejlažə'əle len de'en choso'olagzejə choso'olagzidə benə' le'e na' can' zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'e chzəglaole. ⁵ Na' ca naquə zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' nezecho de que zdacze' licha par choglaogüe'en nac gaquə che to to benəch. Na' le' cho'e latjə chyi' chzaquə'əle par ničh əne' de que zaquə'ele par yeyejle yoban' gan' zoe' chnabi'e.

⁶ Na' naquəczən licha can' chon Diozən' chchi' chsaque'e benə' chosə'əchi' chosə'əsaquə' le'e. ⁷ Le'e na' neto' chyi' chzaquə'əcho na'a, pero Diozən' gone' ca cuezə yoguə'əte de'en chyi' chzaquə'əchon' catə'n le'icho yetj Xancho Jesocrisṭən' le'e yoban' len angl che' ca' benə' ca' zjanapə yelə' guac. Yide' nyechje' yi' bel. ⁸ Na' gwnežjue' castigw che benə' ca' cui zjanombia' Diozən', na' nic gwse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o che Xancho Jesocrisṭən'. ⁹ Lega'aque' əsa'aque' castigw zejlicəne. Cuaṭ yesyə'əžine' lao Diozən', nic əse'en yesə'əle'ine' yelə' guac xen che'enə' na' yelə' chey che'eni' che'enə'. ¹⁰ Yidə Jesocrisṭən' de'e yoblə catə'n əžin žanə', par ničh chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'an' na' yebanecho ca güennə' naque'. Txen len le'e güe'echone' yelə' bala'an' na' yebanecho ca güennə' naque', cheda' lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹ De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Chnabeto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' chnabeto' gaquəlene' le'e len yelə' guac che'enə' par ničh yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwchoglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'. ¹² Chnabeto' gonle ca si' Xancho Jesocrisṭən' yelə' bala'an', na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'an' cheda' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' chsa'aclene' le'e.

2

Echoj ben' gonchgua de'e malən'

¹ Benə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocrisṭən' yeto par deyetobe' chio'o žjəyezochə txen len le'. ² Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyanə' xbab par ničh cui cueyjichjle de'en babsed bablo'ito' le'e. Na' leczə bito gaquə'zejlažə'əle šə no yidačlə dezejni'ine' le'e de que Spirit che Diozən' bagwnan de que babžin ža əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che benə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Na' nic gaquə'zejlažə'əle šə bi rson yenele o šə la'acłə no cart fals de'e chon choa'a ənia' de que babžin žan'. ³ Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əne' o šə bi de'e gone'. La' catə'n ze'e yidə Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' benə' zan əsa'ase' contr Diozən' na' leczə cana' əchoj to benə' blao benə' gonchgüe' de'e mal contr Cristən'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che' zejlicəne. ⁴ Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' benə'. Na' cui'e lo'o yo'odao' əblao gan' chse'ejni'alažə' benə' Diozən' na' əne' de que naque' Dioz.

⁵ Cheyałə' əžjsa'alažə'əle de que catə'n gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'n yidə Jesocrisṭən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'n ze'e yide'. ⁶ Na' nezczəle de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'n babžin ža bžin or nan' əchoje'. ⁷ Bachac de'e malən' na'a de'en naquə contr Diozən' pero nengašə'n. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'. ⁸ Cana'achən' əchoj benə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen che'enə' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xancho' na' yenene' dižə' de'en güe' Xancho' nach gate'. ⁹ Na' ca naquən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanas de'en chnabia' de'e xio' ca' gonən par ničh əchoje'

na' gonən par niç gapəçgü'e' yelə' guac na' par niç gone' miłagr na' bichlə de'e zaque'e yesyə'əbane beṇə' parzə əxoayague' lega'aque'. ¹⁰ Yoguə' claste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' banaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par niç cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicanen'. ¹¹ Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par niç gaquə yichjla' ažda'oga'aque'ena' žchoł na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'ana'. ¹² Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xanchon'.

Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'

¹³ Beṇə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyałə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxçwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'an cuinə' xə yežlyon' par niç bene' ca cui yeyejle' lao yi' gabilən'. Na' catə'an gwzolaole chejle'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'ena' chonən par niç nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. ¹⁴ Par cui yeyejle' lao yi' gabilən' gwlej Diozən' le'e. Na' de'en gwyejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'an cuin Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵ De'e na'anə' beṇə' bišə', lesotezə leso legonlilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'. ¹⁶⁻¹⁷ Xacho Diozən' chaquene' checho. Na' de'en nži'ilažə'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'ena'. Can' ben Diozən' par niç zocho mbalaz zejlicane na' par niç zocho lez gone' güen len chio'o. Na' chnabda' cuin Xancho Jesocristən' txen len Xacho Diozən' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par niç gonle porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

3

Gwnab Pabən' so'one' orasyon par le' len beṇə' ljuēžje' ca'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', gonšgale orasyon par neto' niç yob žjətičjue'ito' che Xancho Jesocristən' doxenlə na' par niç beṇə' yeziquə'achlə yob so'one'en chega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e. ² Bia'aczə nitə' beṇə' mal beṇə' cui so'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' zženaljəga'aque'. De'e na'anə' leczə nabšgale par niç beṇə' ca' bito yesə'əžone' čixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocristən'. ³ Xancho Jesocristən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'ena' na' leczen' gaquəlene' le'e par niç sotezə sole gonlilažə'əlene'. Na' leczə le'ena' əgwcuasə' gwcu'e'ejə' le'e len de'e malən'. ⁴ Na' zoto' segor de' que chaclencze' le'e par niç chonle can' babento' mendadan' na' zoto' lez gaquəlene' par niç nitə'əczle gonle ca'. ⁵ Na' chnabda' Xancho Jesocristən' gone' ca gaquəchele che Diozən'. Na' leczə chnabda'ane' gone' ca sotezə sole gonlilažə'əlene' can' ben Jesocristən' gwzotezə gwzoe' benlilažə'əchgü'e' Xə' Diozən' lao yoguə'əłolte de'en gwdi' gwxaque'e yežlyo nga.

Pabən' bene' mendad so'one' žin par so'on cuinga'aque' mantener

⁶ Beṇə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocristən' mendad. Bito cheyałə' gonle txen len no beṇə' bišə'əchon' šə naque' beṇə' xagüed o šə bito chzenague' che de'en əbsed əblo'ito' le'e. ⁷ Neto' syempr bento' žin catə'an gwzoto' len le'e, na' de'e na'anə' nezczele de que cheyałə' sole gonle žin. ⁸ Bito be'eto' latjə no gon neto' mantener, sino que bento' žin pesad teža na' lente do še'ela par niç ben cuinto' mantener na' niç ca' bito əbsoto' le'e gast. ⁹ Zaquə'əczəto' par gonle neto' mantener catə'an gwzoto' bento' xšin Diozən' gan' zolena' pero ben cuinto' mantener niç blo'ito' le'e de que can' cheyałə' gonle. ¹⁰ Catə'an gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə no cui gone' žin, bito güe'ele latjə gaogü'e'." ¹¹ Pero na' babeneto' dižə' de que balle bito bi žin chonle, con nitə'əle chgüiale bin' chso'on beṇə' yoblə. ¹² Na' šə nole chgüedle na' bito bi bi žin chonle, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonle can' chene'e Xancho Jesocristən'. Legonšazə byen leyezolə legon žinnə' par niç gon cuinle mantener, na' leso leczuežə binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹³ Na' yoguə'əle beṇə' bišə', bito žjəxaquə'əlažə'əle gonle de'e güen. ¹⁴ Chonto' mendad əgwzenagle che yoguə' de'en babzojto' le'e. Na' šə no gon godenag, le'e gwzoe' to šla'alə. Bitoch gonle txen len le' par niç gaquene' zto' che de'en chone'ena'. ¹⁵ Pero la'ana'əczə šə babzolene' to šla'alə, bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' chedə' la' naque' beṇə' bišə'əcho.

Pabən' gwnabene' Diozən' gaquəlene' beṇə' Tesalonica ca'

¹⁶ Xancho Jesocristən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'ena' gonšgacze' par niç so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətezə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷ Na' chzenda' le'e de que cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' choncza' len yoguə' cart de'en əchšelə'a par niç nachbia' de que nadan'

chseĵa'an, la' banombi'acze can' chzoja'. ¹⁸ Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' yoguə'əle.
De'e na'azən' chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocrisṭən'. Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən' par niçh žjəyecho len Diozən'. Lega'aque'ena' gwso'one' mendad par naca' apostol. ² Na' chzoja' le' Temtio dao'. Banona' le' ca xi'ina' laogüe de'en bsd blo'ida' le' par chonlilažo'o Xancho Cristo Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le', na' yesyə'əyaša' yesyə'əži'ilaže'e le', na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Nita' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Catə'n gwza'a Efeson' par gwy'a'a Masedonian', goža' le' yega'ano' Efeson'. Bena' mendad yega'ano' par niçh əgwzejni'ido' balə beṇə' nita' na' de que cuich yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'ətezə dižə' de'en cui zdan txen len xtižə' Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono' ca'.

⁴ Na' lecza' bzejni'iga'aque' de que bitoch cue' yichjga'aque' che de'e xaxta'ocho ca'. Dia chega'aque' ca' zjənaque' beṇə' zan. Na' de'e zan cuent chso'e chega'aque'. Gaquəyožcho šə cue' yichjcho che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən chio'o par niçh gonlilažə'ocho Diozən' can' chene'ene' goncho.

⁵ Cheyalə' əgwzejni'icho beṇə' par niçh so'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'aga'aque' na' so'e latjə yeya' yeyib Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Na' šə so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' de que bito bi de'e mal chso'one'. Egwzejni'icho lega'aque' so'one' ca' par niçh əsa'aque' che Diozən' na' che ljuežjga'aque'. ⁶ Nita' beṇə' bagosə'aque'e nez malən'. Bito chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'aga'aque'. Bito chso'e latjə yeya' yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' zjəneze' de que chso'one' de'e mal. De'e na'anə' chso'echgüe' dižə' de'e bito bi zaque'an. ⁷ Chse'ene'ne' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə lei de'en bzoj de'e Moisezən' len bito chse'ejni'ine' bi dižə'an chso'e na' nic chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' chsa'əne' zjənaquan de'e žialao xen goncho.

⁸ Na' nezecho de que lein' naquan güen con šə gwchinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyalə' so'one' de'e mal. ⁹ Cheyalə' nezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chsa'əyazjene' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyalə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' godenag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naqu de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziquə'əchlə beṇə' güet beṇə'. ¹⁰ Na' lecza' bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chsa'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesə'əzolentežə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chsa'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenlažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw falš contr ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'ətezəchlə beṇə' chso'on contr dižə' güen de'en chsd chlo'icho che Diozən'. ¹¹ Lei na'anə' chonən txen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben' cho'ela'ocho. Na' le'ena' babene' lao na'a par chyixjui'a dižə' cobə che'ena' de'en naquə de'e güen juisy.

Pabən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'

¹² Cho'a yelə' choxcwlen che Xancho Jesocrisṭən', chedə' le'ena' chone' fuers balor chia' par chyixjui'a xtiže'ena'. Na' le'ena' gwleje' nada' par gona' xšine'ena' chedə' gwneze'ne' de que zotezə'zoa' chona' complir can' cheyalə' gona'. ¹³ Lechgualə' bachaclene' nada', len antslə'ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane' na' gwzi'ichizə'ane', na' bñhi' bsaca'a beṇə' ca' chso'onlilaže'ene'. Beyaša' beži'ilaže'e nada' la'anə'əczə beṇə' ca' chedə' cuinə' gonlilažə'ane' na' bito gocbe'ida' bin' chona'. ¹⁴ Na' Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequan' nži'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada' par niçh bachonlilažə'ane' na' bachacda' che yeziquə'əchlə beṇə' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Dižə' quinga naquan de'e li na' zjəzaquə'an par šejle'echo, de que "Jesocrisṭən' bide' yežlyo nga par niçh chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'." Na' nada' chacda' goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal. ¹⁶ Pero la'anə'əczə goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal, Jesocrisṭən' beži'ilaže'e nada' par niçh blo'e catec yelə' chxenlažə' nape'. Na' de'en beži'ilaže'e nada' yoguə' beṇə' ze'e so'onlilaže'ene' na' ze'e yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane sa'acbe'ine' de que nape' yelə' chxenlažə' xen. ¹⁷ Ledoye'elaoch Rei chechon' na'a na' zejlicane, ben' cui te chei na' zoe' zejlicane. Cheyalə' güe'echone' yelə' bala'an. Le'ena' cui no chac le'i, na' naque' beṇə' sin'. Tozə' le' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can' naquəczən'.

¹⁸ Xi'inda'ogua'a Temtio, de'e quinga chzoja' le' le'e cart nga, chona' mendad gono' xšin Diozən' do yichj do lažo'o la'anə'əczə cata' naquən zdebə. Che'enda' žjəsa'alažo'o can' gwso'on beņə' golə blao entr chio'o chonlilažə'əcho Cristən', bagwso'e dižə' bosozenene' chio'o de que bagwlej Diozən' le' par gono' xšine'ena'. Benšga xšin Diozən' can' gosə'əne'. ¹⁹ Na' leczə gwzo chech gonlilažo'o Cristən', na' gono' ca ənezdo' lo'o yichjla'aždaogo'o de que bitobi de'e mal chono'. Baļə beņə' bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' la'anə'əczə gosə'ənezene' lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' de que bagwso'one' de'e malən', na' de'e na'anə' bitoch chso'onlilažə'e Diozən'. ²⁰ Can' bagwso'on Imeneo na' Ljandr. Chžona' so'on beņə' ca' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' chnabda' Diozən' gü'e latjə gon Satanasən' con nac chene'en len lega'aque' par nič əsa'acbe'ine' de que bito cheyalə' yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

2

Nac cheyalə' goncho orasyonnə'

¹ Na' chnia' le' de yeto de'en naquə de'e žialao gon yoguə'əcho. Cata' ndopə nžagcho par cho'ela'ocho Diozən' cheyalə' goncho orasyon par yoguə'əloj beņə', nəbcho gaquəlen Diozən' lega'aque', na' gü'e'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aque'. ² Leczə cheyalə' goncho orasyonnə' par no rei na' par yoguə' beņə' gwnabia' ca', par nič gaquə so cuezcho binlo, na' par nič bitobi əgwžon gü'e'ela'ocho Diozən'. Cheyalə' goncho de'en naquə güen laogü'e'ena' na' lao beņə'chən'. ³ Naquən güen goncho orasyonnə' ca', la' Diozən' ben' babejə chio'o xni'a de'e malən' cho'olažə'e goncho ca'. ⁴ Diozən' chene'ene' yebeje' yoguə' beņə' xni'a de'e malən'. Leczə chene'ene' yesə'ənezene' na' se'ejle'e dižə' li che'ena'. ⁵ Tozə Diozən' zaqu'e' par gü'e'ela'ochone', na' tozə ben' zo fabor chio'o lao Diozən', le'ena' Jesocristən' ben' goljə beņə'ch. ⁶ Jesocrist nan' bnežjw cuine' gwduxje' xtolə' yoguə' beņə'ch. Dezd gwłalte Diozən' bsi'e xneze nita' beņə' yesə'əyixjui'e che Jesocristən' na' cata'an bžin žan' bžie' bia'anə', gosə'əyixjui'e de que Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho. ⁷ Na' leczə de'e na'anə' gwlej Diozən' nada' par naca' apostol che' na' par əchyixjui'a dižə' li che'ena'. Bsele'e nada' chsed chlo'ida'an beņə' ca' cui zjənaquə beņə' Izrael par nič so'onlilažə'ene'. Cho'a dižə' li notono chxoayaga' ənia' ca'.

⁸ Na' yeto de'e che'enda' gonle, yoguə' latjə gan' chdopə chžagle par cho'ela'ole Diozən', beņə' byo ca' cheyalə' so'one' orasyonnə' lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na' notono yesə'əze'e na' notono sa'acyoze' par nič Diozən' əgwzenague' chega'aque' cata' so'one' orasyonnə'. ⁹ Na' leczə no'ol ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque' ca' cui nite'e zban. Pero bito cheyalə' cue' yichjga'aque' porzə par nite'e xoche, o par yesə'əguale'e bga o ret de o r de perlas. Na' bitotec yesə'əbe' yichjga'aque' gaquə yišə' yichjga'aque'en xoche o par yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eyə'. ¹⁰ Cheyalə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'ətezachlə no'olə bagwso'on lyebe de que əso'elaogü'e'ene'. ¹¹ No'olə ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che beņə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltan'. ¹² Bito cho'a latjə par nič no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltan', con nita'əteze' žizə. Na' bito yesə'anabi'e beņə' byo. ¹³ Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Eban'. ¹⁴ Na' cata' gwxiye'en beņən par nič beņə' nech ca' gwso'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol che'ena' par nič besə'əxope' gwso'one' de'e malən'. ¹⁵ De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogü'e' catə' chəsə'əzane'. Pero žjəsyə'anite'e len Diozən' zəjjicəne šə nita'ətezə nite'e so'onlilažə'ene'. Leczə cheyalə' sa'aque'ne' che Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'ena' xi'ilažə' na' bito so'e latjə nabiə' la'ažda'omalga'aque'ena' lega'aque'.

3

Nac cheyalə' so'on beņə' ca' choso'ogüia choso'oye' beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹ De'e li can' chesə'əne': "Notə'ətezə beņə' šə chene'ene' əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beņə' chso'onlilažə' Jesocristən', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua." ² Cata' cuejle to beņə' par əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beņə' chso'onlilažə' Jesocristən', lecuej to beņə' zotezə zoe' chone' ca' notono gaquə' əne' de que de'e malən' chone'. Lecuej beņə' zo tozə no'ol čei, beņə' cui choe' latjə nabiə' la'ažda'omale'ena' le', beņə' chnabiə' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beņə' chon ca beņə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beņə' chebei chgüialaogü'e' beņə' ližə'ena', na' beņə' neze nac əgwšed əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlo. ³ Bito cuejle beņə' gü'e'ə zo, o beņə' naquə beņə' gotil, o beņə' chzelažə' gone' gan mečan', o beņə' chon znia par nič yoso'ozenag beņə' che', sino cuejle beņə' naquə gəxjwlažə'. ⁴ Lecuej beņə' chnabiə' xi'ine' ca' binlo len notə'ətezəchlə beņə' nita' ližə'ena'. Lecuej beņə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beņə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'ətezə de'en chone'. ⁵ La' šə to beņə' bito chac nabi'e family che'ena' binlo, bito nezene' nac gone' par əggüia əgwye' beņə' ca' bagwlej Diozən'

par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogü'e Jesocristán'. ⁶ Bitó cuejle to beñə' ze'e gwzoloa chonlilaže'e Diozən', la' šə cuejle to beñə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'ena' na' si'e castigw ca castigon' si' lenə'. ⁷ Cuejle beñə' chon par ničh beñə' ca' cui zjənaque' txen len chio'o yesə'ənezene' de que chone' de'e güen, la' šə cui zotezə zoe' chone' de'e güen, gwžinlja ža catə' yoso'ožia yoso'onitə' beñə' le' na' əxope' lao na' de'e gwxiye'ena'.

Nac cheyalə' sa'ac beñə' ca' əsa'aque' comisyon che chio'o chonlilažə'əcho Jesocristán'

⁸ Na' catə' cuejle beñə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocristán' gan' zolen', lecuej beñə' zjəzaquə' par gapəga'achone' respet, na' beñə' bito zjənaquə beñə' goxoayag, beñə' cui zjənaquə beñə' güe'e zo, beñə' cui chesə'əzeləžə' so'one' gan mechən' len xšin Diozən'. ⁹ Lecuej beñə' nitə'ətezə nite'e chse'ejle'e che de'en babzejni'i Diozən' chio'o che Jesocristán' de'en cui no gwneze antslə, beñə' chso'on ca chesə'ənezene' lo'o yičhjlə'ažda'oga'aque'ena' de que chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ¹⁰ Cheyalə' ggüiale can' chso'on beñə' ca' chaquele cuejle par əsa'aque' comisyon chele šə chso'one' can' bagwnia' cheyalə' so'one', na' šə yesə'əchoje' binlo sin cui bi bi fałt čhega'aque' əžel, nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque' comisyonnə'. ¹¹ Leczə ca' no'ol ca' chso'on xšin Diozən' cheyalə' əsa'aque' beñə' zjəzaque'e par gapəga'acchone' respet, cheyalə' əsa'aque' beñə' cui choso'ožia choso'onite'e beñə' yoblə, cheyalə' əsa'aque' beñə' cui chso'e latjə nabiə' la'ažda'omalga'aque'en lega'aque', na' cheyalə' əsa'aque' beñə' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir con can' chene'e Diozən'. ¹² Na' catə' cuejle beñə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocristán' gan' zole, lecuej beñə' zjəzo tgüejzə no'ol čhei na' lecuej beñə' chesə'ənabiə' xi'inga'aque' na' notə'ətezəchlə beñə' nita' ližga'aque' can' chazlažə' Diozən'. ¹³ Beñə' ca' zjənchoj par zjənaque' comisyonnə' šə so'one' binlo yesə'əzi'e yelə' bala'an xen, na' leczə so'onlilažə'əchgüe' Jesocristán' na' bito yesə'əžebe' laogüe'ena'.

Notono gwneze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o

¹⁴⁻¹⁵ Zoa' lez yob yida' delana'a le', pero bzoja' de'e ca' čhedə' bito nezdə' batən' gaquə yida' na' che'enda' ənezdo' nac cheyalə' gon chio'o naccho family che Diozən'. Dioz ben' zo zejlicane bagwleje' chio'o par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristán' na' de'e na'ana' naccho family che'. Na' Diozən' babzejni'ine' chio'o dižə' li che'ena' par chzejni'ichon beñə'. ¹⁶ Notono gwneze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o na'a, na' čhejle'echon na' naquan de'e žialao xen.

Jesocristán' bide' golje' beñəčh,

na' Spirit che Diozən' blo'en de que naque' doalje xi'in Dioz.

Angl ca' besyə'əbeine' besə'əle'ine' le'.

Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yelə' gwnabiə' che'ena' na' yelə' bala'an che'ena'.

Na' beñə' ca' chso'e xtiže'ena' bagosa'əyixjui'en yogua' nasyon,

na' zan beñə' ža' doxen yežlyo nga bachso'onlilaže'ene'.

4

Ežin ža yesə'əbejyichj beñə' dižə' li che Diozən'

¹ Clar bagwna Spirit che Diozən' de que əžin ža balə beñə' yesə'əbejyichje' dižə' li che Diozən'. Yesə'əbejyichje'en ca de'en yoso'ozenague' che beñə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə', na' yoso'ozenague' che beñə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' de'en za'ac che de'e xio' ca'. ² Beñə' goxoayag ca' beñə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə' na' bitoch bibi əsa'aque'ne' lo'o yičhjlə'ažda'oga'aque'ena' catə'an yesə'əxoayague' o catə'an so'one' bichlə de'e mal. ³ Yoso'ožone' no yoso'ošagna', na' yesə'əne' de que bito gaquə gaochə balə yelə' guao la'əna'əczə Diozən' bene' par ničh zjəden. Na' bene' yogua' yelə' guao ca' par ničh chio'o chonlilažə'əchone' na' nombi'acho de'en naquə de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelə' choxcwlen. ⁴ Na' de'en bene' yogua' de'e ca' nezecho zjənaquan güen na' bito zjənaquan par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozən' yelə' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o. ⁵ Zjənaquan güen par gaoga'acchon čhedə' cho'echo Xtiže'ena' catə' choncho orasyon cho'echo yelə' choxcwlen che' par lega'aquən.

Nac cheyalə' so'on beñə' ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Jesocristán'

⁶ Na' Temtio, par ničh yebeichgüei Jesocristán' can' chono' xšine'ena' cheyalə' əgwzejni'ido' beñə' bišə'əcho beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocristán' de'e ca' bagwnia' le'. Šə gono' ca' gaquəlenə' le' par sotezə so' gonlilažə'əcho' Jesocristán' na' talencho' dižə' li che Diozən' de'en bachdaleno' na'a. ⁷ Bitó gone chio' dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beñə' ca' cui chso'elao' Diozən'. Chso'e dižə' ca' dižə'an chso'e balə no'olə' gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquə' šejle'echo čhei. Pero na' le' bšed par ničh šejəčh goncho' can' chene'e Diozən'. ⁸ Nezecho de que catə' choncho jersisy chaclənən cuerp čhechon', na' catə' choncho can' chene'e Diozən' caguə cuerp čhecho na'azən' chaclənən, sino chaclenzən chio'o par zocho

mbalaz na'a lao mbancho na' ca'aczə catə žjəyecho len Diozən'. ⁹ Naquən de'e li na' zakuəən par šejle'echo chei. ¹⁰ Na' Diozən' chone' par nič de yoguə' de'e chyažje yoguə' beŋə' par nič zjəmbane', na' chone' yełə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'. Na' de'en zocho lez žjəyecho len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'ena' na' chgo'o chčejałə'əcho cata' chəsə'əzi'ičižə' beŋə' chio'o.

¹¹ Bsed blo'i beŋə' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'. ¹² La'ana'əczə ne'e naco' beŋə' xcuida' bito go'o latjə yesə'əzo beŋə' le' ca'alə cui yoso'ozenague' chio'. Len bitə'ətezə əŋao' na' len yoguə' de'en chono' blo'i beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan' nac cheyałə' so'one', na' naquən cheyałə' sa'acquene' che Diozən' na' che ljučjga'aque' na' nac cheyałə' nitə'ətezə nite'e so'onlilažə'e Jesocristan', na' nac cheyałə' so'one' par nič la'ažda'oga'aque'ena' əsa'acquən xi'ilažə'. ¹³ Mientr yida' gan' zo'onə' gwlec yichjo' blab Xtizə' Diozən' de'en nyojən len beŋə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e Jesocristan' na' gwđixjue'i dižə' güen dižə' cobə che'ena', na' bzejni'i beŋə' bi zeje xtižə' Diozən'. ¹⁴ Ben yoguə'əloł de'en gwlej Diozən' le' par gono' cata'ən bosə'əxoə na' beŋə' golə beŋə' blao ca' yichjo'on na' bosə'əzenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'ena'.

¹⁵ Gwlec yichjo' ben yoguə' can' gwnia' par nič yoguə' beŋə' yesə'əle'ine' can' zdach chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁶ Gwdapə cuidad ben con can' chazlažə' Diozən', na' bsed blo'i beŋə' so'one' ca'. Šə gono' ca' gaquəlenən beŋə' ca' choso'ozenag xtižə'onə' par yesyə'əchoje' xni'a de'e malən' na' leczə gaquəlenən le'.

5

Can' cheyałə' goncho len beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Šə bi de'en chon to beŋə' golə, bito tilə'one' sino gwŋeyoine' can' cheyałə' gone', ben can' chono' len xao'. Na' šə bi de'en chon to beŋə' xcuida' bzejni'ine' ca' bišo'o. ² Na' šə bi de'en chon to no'olə golə, bzejni'ine' can' chono' len xna'o, na' šə bi de'en chon to no'olə xcuida' bzejni'ine' ca' to zano' par nič notono gaquə əŋe' de que de'e malən' chono'.

³ Cheyałə' goncho mantener no'ol ca' bagwsa'at be'en chega'aque', šə zjənaque' doalje gozeba. ⁴ Pero šə nitə' xi'inga'aque' o xesoaga'aque' bzejni'i beŋə' ca' de que cheyałə' so'one' lega'aque' mantener chedə' beŋə' gol ca' babosyo'osgole' lega'aque'. Chazlažə' Diozən' goncho mantener beŋə' golə lao family che checho. ⁵ No'ol ca' zjənaquə doalje gozeba, beŋə' ca' notono family chega'aque' nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən' lega'aque' na' chso'ontezə chso'one' orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə' zjəzaque'e par goncho lega'aque' mantener.

⁶ No'olə gozeb ca' chso'on xbab so'one' con can' chse'enene' zjənaquəga'aque' ca' beŋə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'ena' de'en cui choso'ozenague' che Diozən'. ⁷ Yoguə' de'e ca' bagwni'anə' gono' mendad so'on beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' par nič notono gaquə əŋe' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bito choncho can' cheyałə' goncho. ⁸ Šə nocho cui gaquəlencho no parient checho len de'en chəsə'əyažjene', bito choncho can' cheyałə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' napachcho dolə' cle ca beŋə' ca' cui zjanombia' Cristən'. Na' peorəch šə cui choncho mantener no'ol checho, xi'inchə, na' xaxna'acho.

⁹ Quinga nezele noe' no'olə gozeb ca' cuejle par nič le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' gonle lega'aque' mantener. Šə banite'e gyon iz o mازلə, na' šə gwnitə' tgüejžə be'en chega'aque', ¹⁰ na' šə beŋə' zan chəsə'əne' bagwso'onchgüe' de'e güen ca de'en bosə'əsgole' no bidao' o chəsə'əgüialaogü'e beŋə' zita' ližga'aque'ena', o chsa'aclenchgüe' yeziquə'əchlə beŋə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena', o chsa'aclene' beŋə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e, o šə bagwso'onchgüe' bitə'ətezəchlə de'e güen nachən' zjəzaque'e par cuejga'aclene'.

¹¹ Pero bito cuejle no'olə gozeb ca' zjənaquə beŋə' xcuida' la' gwžinlja ža se'enene' yesə'əbejyichje' xšin Cristən' na' se'enene' yesyə'əšagne' de'e yoblə. ¹² Na' šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən' əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one' can' gwso'one' lyebe. ¹³ Na' no'olə gozebə xcuida' ca' bito gonga'aclene' mantener. De'en yesə'əlažə'e liž beŋə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beŋə' güilj gwxn dižə' na' yesə'əgüiazече' bin' chso'on beŋə' yoblə, na' so'e dižə' che de'en cui cheyałə' so'e dižə' chei. ¹⁴ Chacda' güen šə no'olə gozebə xcuida' ca' yesyə'əšagne' de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yosyo'osgol xi'inga'aque', na' yosə'əgüia yoso'oye' xmendadga'aque' de'e de ližga'aque', par nič notono beŋə' contr checho gaquə əŋe' de que de'e malən' choncho. ¹⁵ Balə no'olə gozebə xcuida' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəsa'ənaogüe' Satanə'n de'en chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Notə'ətezə beŋə' chso'onlilažə' Cristən' šə lao family chega'aque'ena' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' chega'aque', cheyałə' so'one' lega'aque' mantener par nič beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Jesocristan' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozeba.

¹⁷ Beṇə' ca' bagwlejle par zjənaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə chso'one' binlo de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gaple lega'aque' respet na' par chixjwle che gast čhega'aque'enə', na' mazəchlə šə noe' chesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejənnə'. ¹⁸ Zjəzaque'e par gonle ca' la' nyojan le'e Xtižə' Diozən' nan: "Bito əgwsejwle cho'a go'oṇ ca' par ničh cui gaquə' sa'ob žlac choso'olej choso'ošo'šəb trigon' par chchoj xeiənə'." Na' leczə nyojan nan: "To beṇə' güen žin cheyałə' si'e laxjue'."

¹⁹ Bito gono' cas šə no gao xyan' contr to beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə cui zo yeto o yechopə testigw beṇə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'ənə'. ²⁰ Pero šə de'e li chone' de'e malən', cheyałə' tiło'one' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' par ničh yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesa'əžebe' so'one' de'e malən'. ²¹ Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beṇə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaque' testigw chia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozəczə can' gono' len notə'ətezə beṇə', ni toe' cui gono' xench. ²² Bito yob cuejo' notə'ətezə beṇə' par gaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' šə əxope' gone' de'e mal lenczo' le' gapo' dołə' šə ca'. Ben par ničh gactezə gaquə' yichjla' ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

²³ De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejə' slezə' nis, sino güe'ej latə' bino par ničh gaquəlenən li'onə'.

²⁴ Nachiaxəjə de'e mal de'en chso'on bałə beṇə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'enə'. Pero na' yebałə' bito yob gache'icho šə chso'one' de'e mal. ²⁵ Na' leczə can' naquən len beṇə' chso'on de'e güenənə'. Bale' nachiaxəjə de'e güenənə' chso'one', na' yebałə' bito nacbia' pero gwžin ža la'alaon.

6

¹ Yoguə' mos beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' cheyałə' əsa'ape' xanga'aque'enə' respet, par ničh xanga'aque' ca' bito yesa'əne' contr Diozən' ben' cho'ela'ochə na' contr de'en chsed chlo'icho. ² Na' šə xanga'aque' ca' leczə chso'onlilažə'e Cristən', mos ca' bito cheyałə' so'one' xbab cui yoso'ozenague' čhega'aque' por ni che de'en zjənaque' txen chso'onlilažə'e Cristən'. Mazəchlə cheyałə' so'one' žinnə' do yichj do lažə'əga'aque' čhedə' xanga'aque' beṇə' ca' chso'one' žin čhei chso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' chaquene' čhega'aque'. Gwdixjue'e de'e ca' babzejni'ida' le' na' bsed blo'in.

Cheyałə' socho content len de'e de čecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Jesocristən'

³ Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' de'en cui zdan lebe len de'en bagwnia' le' na' len dižə' güen che Xancho Jesocristən' na' len bitə'ətezəchlə de'en chzejni'icho beṇə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ⁴ Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' clelə chso'on cuinga'aque' xen chsa'aque'e' zjəzezene' len la' bitobi chse'ejni'ine'. Beṇə' ca' chso'on ca' con zjəchi' yichjga'aque' chesə'ədila chesə'əšašlene' beṇə' yoblə, na' chso'e dižə' che no pont dao' de'en choso'osed choso'olo'ine' de'en cui naquə de'e žialao. De'en chesə'ədila chesə'əšaše' che bizə de'en nac ca' chonən par ničh chsa'acxi'i ljuežjga'aque', na' chsa'acyože' beṇə', na' choso'ožia chso'onite'e beṇə', na' chso'one' xbab mal che beṇə', ⁵ na' chesə'əža'a ljuežjga'aque' toe' yetoe'. Beṇə' ca' chso'on ca' choso'ozenague' che la' ažda'omalga'aque'enə' na' bito zjənombi'e de'en naquə de'e li. Malən' chso'one' choso'osed choso'olo'ine' che Diozən' parzə ničh so'one' gan. Bito gono' txen len beṇə' ca' chso'on ca'. ⁶ De'e liczə de'e xen de'e zedegua'an par chio'o šə cho'ela'ochə Diozən' na' šə zocho mbalaz len de'e dao' de' čecho. ⁷ Can' na' dicho nga: "Ga'alchon' catə'ən bla'acho yežlyo nga na' ga'alchon' yeza'acho." ⁸ Cheyałə' socho mbalaz šə de de'en che'ej de'en chaocho, na' šə de xala'ancho, na' gan' chtascho. ⁹ Beṇə' ca' zjəchi' yichjga'aque' gatə' de'e zan šinlazga'aque', de'e zan bien čhega'aque' o mech xen čhega'aque' choso'ozenague' che de'e malən'. Can' chac chesə'əxope' lao na' gwxiye'en. Choso'ozenague' che la' ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjəzaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beṇə' ca' chso'on ca' yesa'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicane. ¹⁰ La' ažda'omalchon' gwzenaguən che bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mečan'. Bałə beṇə' de'en chesya'əbeichgüeine' mečan' bagosə'əbejyichje' dižə' li che Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yełə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

Cheyałə' cuec yichjcho goncho xšin Diozən' do yichj do lažə'əcho

¹¹ Pero na' le' naco' beṇə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažo'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' che' na' che benəchan', na' sotezə so' gonlilažo'o Diozən' catə' de de'e saquə'əzi'o, na' gaquəcho' beṇə' gaxjwlažə'. ¹² Ca to deportist chone' do yichj do lažə'e yoguə' de'en cheyałə' gone' par ničh si'e premio, le' egatezə ca' le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən' do yichj do lažo'o laogüe de'en chonlilažo'one'. Gwlec yichjo' de'en zjəyeyzo' len Diozən' zejlicane čhedə' Diozən' gwleje' le' par žjəyeyzo' len le', na' bi'o dižə' li lao beṇə' zan de

que chonlilažo'one'. ¹³ Ca'aczən' be' Jesocristən' diža' li lao Ponsio Pilatən' de que chonlilaže'e Diozən'. Na' na'a lao Jesocristən' na' lao Diozən' ben' chnežjo yelə' mban che beṇəčan', na' bia chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e zjəmban, ¹⁴ chona' mendad gono' yoguə' de'en nezdə' chene'e Diozən' gono'. Benən xte ca yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə par nič notono gaquə əna de que cui chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁵ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia' yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə, na' le'enə' cho'ela'ochə. Le'enə' naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei ca' yelə', na' naque' Xancho ben' chnabia' yoguə' beṇə' gwnabia' ca' yelə'. ¹⁶ Tozə le' chone' chio'o yelə' mban zejlicəne na' tant yo'o yelə' chey che'eni' che'enə' gan' zo'enə' xte notono nochlə gaquə bigue'e gan' zo'enə'. Notono beṇə' lao yežlyo nga ne'e le'ine' le' na' notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə' güe'ela'ochone' la' le'enə' chnabi'e zejlicəne. Na' can' gonšgaczo.

¹⁷ Na' ca naquə beṇə' ca zjənaque' beṇə' gwni'a yežlyo nga, ben mendad bito əsa'aque' beṇə' ya'alazə', na' bito so'one' xbab nite'e mbalaz por ni che yelə' gwni'a chega'aque'enə' chedə' ca naquə yelə' gwni'anə' de'e te'chein'. Cheyalə' nite'e lez gon Diozən' ca nite'e mbalaz, la' le'enə' chone' chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen par nič yebeichon. ¹⁸ Beṇə' gwni'a ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par so'one' porzə de'e güen, so'one' de'en chebei Diozən', yesə'əchine' xmechga'aque'enə' par əsa'aclene' beṇə', na' bito əsa'aque' beṇə' rgüin. ¹⁹ Šə bach chso'one' ca', bachso'one' can' chene'e Diozən' gon chio'o de yelə' mban zejlicəne checho na' gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en zeza'.

Yeto de'en gože' Temtion'

²⁰ Temtio dao' gwlecchgua yichjo' yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'. Bitobi cas gono' che bitə'atezə de'en yesə'əna beṇə' ca' chso'onlazažə' chəsə'əne' de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e sin', chedə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. ²¹ Beṇə' ca' chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje' diža' li che Diozən' na' bitoch chso'onlilaže'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristan' con can' gwnalaza' Diozan'. Gwleje' nada' par naca' apostol par nich chyixjui'a can' bene' lyebe de que gata' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' gonlilaža' Jesocristan'. ² Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozan' na' lao Xancho Jesocristan' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyaša' yesyə'əzi'ilaže'e le' na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'ona'.

Cheyalə' güe'echo diža' che Jesocristan'

³ Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozan' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' nezdə' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlaža' Diozan'. Na' yogua' laste cata' chona' orasyonṇə' cho'a yelə' choxwlen che' par le'. ⁴ Chjza'alaza'a can' gwchežo' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə' chzelaža'əchgua' le'i ljuežjcho par nich yebeichgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'an. ⁵ Na' chona' xbab can' chonlilažo'o Diozan' do yichj do lažo'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažo'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶ De'e na'ana' chneyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozan' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'ona' yichjo'ona' par blo'eto' de que Diozan' gwleje' le' par gono' xšine'ena'. ⁷ Diozan' babene' chio'o Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'ana' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'ena' len chio'o, nezecho chaclen Diozan' chio'o len yelə' guac che'ena' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlaža' Diozan'. ⁸ De'e na'ana' bito yeto'ido' go'o xtiža' Xancho Jesocristan' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtiže'ena'. Cheyalə' co'o gwchejlaža'əcho əžaglaochə ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo diža' güen diža' cobə che Jesocristan', na' Diozan' gaquəlene' chio'o len yelə' guac che'ena' catə'an əžaglaochə. ⁹ Cata' cuina' xe yežlyon' Diozan' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho laža' ne'ena'. Na' cata' gwzolaə benlilaža'əcho Jesocristan' Diozan' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwleje' chio'o par naccho laža' ne'ena', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güenṇə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nzi'ilaže'e chio'o. ¹⁰ Diozan' bablo'ine' chio'o can' nzi'ilaže'e chio'o de'en bsele'e Jesocristan' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrist na'ana' bene' par nich əzin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo diža' güen diža' cobə che'ena' nezecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹ Diozan' gwleje' nada' par nich əchyixjui'a diža' güen diža' cobə che Jesocristan' na' par nich naca' apostol che'ena' na' chsed chlo'ida' xtiže'ena' beṇə' ca' cui zjanaqua beṇə' Izrael. ¹² Na' de'en chsed chlo'ida' xtiže'ena' de'e na'ana' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozan' ben' chonlilaža'a. Baben cuina' lao ne'ena' na' nezdə' de que nape' yelə' guac par gone' ca sotezə soa' gonlilaža'ane' xte catə'əch əzin ža yidə Jesocristan' de'e yoblə.

¹³ Gwnaošga yogua' de'en babsed bablo'ida' le', la' lenṇə' naquən güen, na' bito cueyichjo' de'en chonlilažo'o Jesocristan' na' de'en chacdo' che' na' che beṇə'əchən'. ¹⁴ Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozan' le' par nich sotezə so' əgwsed əgwlo'ido' diža' li de'en babzejni'ida' le', chedə' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Nezdə' de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuežjcho ca' nita' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'. ¹⁶ Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' laža'a zan las. Xancho Diozan' gwlo'ešgue' can' nzi'ilaže'e le' na' family che'ena'. ¹⁷ Cata' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya nga. ¹⁸ Na' nezdə' can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chnaba' lao Xancho Diozan' əgwlo'ine' le' can' nzi'ilaže'ene' catə' əzin ža choglaə Xancho Diozan' che yogua' beṇə' šə zjanape' dolə' o šə cui zjanape' dolə'.

2

Cheyalə' co'o gwchejlaža'əcho len de'en əžaglaochə lao goncho xšin Jesocristan'

¹ Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristan' le' beṇə'chlažo'o ben xšine'ena'. ² Na' yogua' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuežjcho zan ca', bsed blo'in beṇə' ca' nita'ətezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³ Bguo'o bchej len bitə'ətezə de'en əžaglaogo' lao gono' xšin Jesocristan' par nich ca' saquə'əlebədo' ca to soldad gual. ⁴ Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' soldadən', chedə' cheyalə' gone' con can' na' ben' chnabia' le'. ⁵ Na' nezecho de

que ben' naquæ deportist bito gaquæ si'e premio ša bito chzenague' che yogua' reglas ca' catæ'an chyiŋje'. ⁶ Na' lecza' nezecho de que ben' chelale chon žin yiŋæ'anæ' chzi'e part nech che cwsešæn' par cuine' antslæ ze'e chnezjue' che beŋæ' yoblæ. ⁷ Ben xbab che de'en chzejni'ida' le', na' Xancho Jesocrisæn' gaqualene' par niŋ šejni'ido' can' cheyalæ' gono' xšine'ena'.

⁸ Na' ben xbab che Jesocrisæn' ben' goljæ yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo beŋæ' guat ca' can' chyixjui'a dižæ' güen dižæ' cobæ che'ena'. ⁹ Na' de'en chyixjui'a dižæ' güen dižæ' cobæ che'ena' de'e na'ana' chžaglaogua' na' dia' ližya nga ca to beŋæ' mal juisy. Pero la'ana'æczæ nada' dia' ližya nga, bitobi gaquæ so'on beŋæ' par niŋ cui gasæ' laljæ xtižæ' Diozæn' doxenlæ. ¹⁰ La'ana'æczæ chžaglaogua' nga zotezæ zoa' chyixjui'a xtižæ' Diozæn'. Chyixjui'an par niŋ yeziquæ'achlæ beŋæ' bagwlej Diozæn' par asa'aque' xi'ine' so'onlilažæ'e Jesocrisæn'. Na' ša so'onlilažæ'ene', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malæn' na' gwnezjue' lega'aque' yelæ' mban zejlicane. ¹¹ Dižæ' quinga zjænaquæn de'e li:

Ša ngoda'æcho txen len Crisæn' ca de'en gwso'ot beŋæ' le',
lecza' ngoda'æcho txen len le' ca de'en bebane' ladjo beŋæ' guat ca' par niŋ žjæyecho len le'.

¹² Ša chio'o chonlilažæ'æcho Crisæn' chgo'o chchejažæ'æcho catæ'an chžaglaoch, lecza' nabi'æcho txen len le'.

Ša cuejyichjcho Crisæn' lecza' ca' le' cuejyichje' chio'o.

¹³ Na' la'ana'æczæ ša chio'o cui goncho complir can' ŋacho goncho, bia'aczæ zo le' gone' con can' ne'ena',

la' naquæcze' beŋæ' chon complir len bitæ'ætezæ de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocrisæn' binlæ

¹⁴ Ben par niŋ beŋæ' ljuežjcho ca' chso'onlilažæ' Crisæn' žjasyæ'alazažæ'e de'e ca' bagwnia', na' ben mendad cui yesæ'ædilæ yesæ'æšaše' entr ljuežjga'aque' por ni che bizæ dižæ' de'e cui zeje. Xancho Diozæn' naque' testigw can' chso'one'. Na' ša yesæ'ædilæ yesæ'æšaše' beŋæ' ca' choso'ozenag chega'aque' cui se'ejle' xtižæ' Diozæn'. ¹⁵ Bentezæ ben xte ga zelao saquæ'ado' par niŋ yebei Diozæn' can' chono'onæ' na' par niŋ bito gaquædo' zto' de'en chono' xšine'ena'. Na' ægwsed ægwlo'ido' cayana'æn zeje xtižæ' Diozæn'. ¹⁶ Bitobi cas gono' che bitæ'ætezæ dižæ' de'en yesæ'ana beŋæ' de'en cui naquæ de'e zaque'e lao Diozæn', chedæ' dižæ' ca' chxoayaguan beŋæ' par niŋ chyalæ'ach chso'onche' de'e malæn'. ¹⁷ Na' xtižæ' beŋæ' ca' choso'osed choso'olo'i de'e ca' zjænac ca' chonæn par niŋ beŋæ' ca' choso'ozenag chega'aque' chæsæ'æbejyichje' de'en chso'onlilažæ'e Crisæn', ca chen de'en naquæ mal chyiŋtæn doxen lao cuerp chechon' na' chžiayi'in len. Imeneon' na' Fileton' na' choso'osed choso'olo'ine' dižæ' güenlažæ' de'en nac ca'. ¹⁸ Lega'aque' bagosa'æbejyichje' de'en naquæ de'e li chedæ' choso'osed choso'olo'ine' de que chio'o chonlilažæ'æcho Crisæn' babebancho ladjo beŋæ' guat ca' ca de'en bocobe' yichjla'azda'ochon' na' cuat æžin ža yolis yosbane' chio'o len cuerp chechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', balæ beŋæ' chso'onlilažæ' Crisæn' chsa'aczejažæ'e ša xtižæ' Crisæn' naquæn de'e li. ¹⁹ Chio'o chonlilažæ'æcho Crisæn' gwxaquæ'ælebecho ca to lan yo'o de'en naquæ de'e gual. Na' nyoj Xtižæ'ena' checho nan: "Diozæn' nezene' non' zjænaquæ xi'ine'." Na' lecza' nyojæn nan: "To to beŋæ' chæsæ'æne' de que chso'onlilažæ'e Xancho Diozæn' cheyalæ' yesæ'æbejyichje' cuich so'one' de'e malæn'."

²⁰ Nezecho de que lo'o liž beŋæ' gwni'a ca' zjæde no yesæ' xguaguæ na' no ša' de or na' de plæt, na' lecza' zjæde no xguaguæ na' no ša' de yag na' de gon'. Balæn chso'onæn žin par len de'en zjænaquæ xoche na' yebalæn chso'onæn žin par len de'en zjænaquæ de'e zban. ²¹ Notæ'ætezcho ša bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beŋæ' güenlažæ' ca' gwxaquæ'ælebecho ca to yesæ' o to xguaguæ de'e chon žin len de'en naquæ xoche chedæ' guaquæ goncho xšin Crisæn' de'en zaquæ'achgua. La' ša cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beŋæ' güenlažæ'ænæ' nachæn' guaquæ gon cuincho lažæ' na' Diozæn' na' socho probnid par goncho bitæ'ætezæ de'e güen de'en chene'e Crisæn' goncho.

²² De de'en chene'e la'azda'omalchon' goncho žlac ne'e naccho beŋæ' xcuida', pero le' bito gono' bitæ'ætezæ de'e ca'. Be'elažæ' ben de'en naquæ güen lao Crisæn', na' gwzotezæ gwzo benlilažæ' le', na' goque che ljuežj beŋæ'cho, na' lecza' gwzo gwlezæ binlæ len lega'aque'. Be'elažæ' ben yoguæ de'e ca' can' chso'on yeziquæ'achlæ beŋæ' chso'onlilažæ' Xancho Crisæn' beŋæ' ca' zjænaquæ yichjla'azda'oga'aque'ena' xi'ilažæ'. ²³ Bito ægwzenago' che beŋæ' ca' zjænchoj yichjla'azda'oga'aque'ena' na' chæsæ'ædilæ chæsæ'æšaše' por ni che bizæ dižæ', chedæ' ša ægwzenagcho che dižæ' ca' zjænac ca' gonæn par niŋ gaquæyožcho beŋæ'. ²⁴ Chio'o naccho beŋæ' güen xšin Xancho Crisæn' bito cheyalæ' tilæ gwšašlencho beŋæ'. Cheyalæ' goncho güen len yoguæ' beŋæ', na' cheyalæ' nezecho nac ægwsed ægwlo'icho beŋæ' xtižæ' Diozæn' binlæ, na' cheyalæ' co'o gwchejažæ'æcho bitæ'ætezæ de'en chso'one beŋæ' chio'o. ²⁵ Cheyalæ' gaccho beŋæ' gaxjwlažæ' catæ' güe'echo consejw beŋæ' ca' chso'onczæ yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižæ' li che Crisæn'. Ša can' goncho, de repent gaquælen Diozæn' lega'aque' par niŋ yesæ'ædinjene' xtolæ'æga'aque'ena' na' sa'acbe'ichene' de'en naquæ de'e li. ²⁶ Na' ša

yesyá'adinjene' xtolá'ága'aque'ená' yesyá'áchoje' xni'a gwxíye'en gan' nite'e ná'a chso'one' con can' chazlažá'ənná'.

3

Naquan' so'on bená' catá' bazon yidá Xancho Cristán' de'e yoblá

¹ Cheyalá' šejni'ido' de que catá' bazon yidá Xancho Cristán' de'e yoblá, lechguale de'e zan de'e žaglaó chio'o chonlilažá'əchone'. ² Ca tyemp na' nitá'əchgua bená' yesyá'əbeine' so'onchgué' con can' na la'ázda'omalga'aque'ená', na' yesyá'əbeichguéine' mech, na' so'elao' cuinga'aque', na' sa'alazá'e. Yoso'ožia yoso'onite'e bená' na' Diozán', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yelá' choxcwlen che Diozán' na' bito sa'ape'ene' respet. ³ Na' xte bito gü'e'en latjá əsa'aque'ne' che bená' yoblá, əsa'aque' bená' ggo'olazá', əsa'aljlažá'e par yoso'oxie' gwđilá, bito gaquá yesá'əbeze' cuich so'one' bitá'ətezá de'e malán' de'en nan so'one'. So'one' zniá len ljuežjga'aque' can' chso'on bia yixá, na' yesá'əgue'ine' bitá'ətezá de'en naquá de'e güen. ⁴ Yesá'əxoayague' bená' parzá nich yoso'odie' lega'aque' lao na' bená' contr chega'aque' ca', na' yesá'əñe' dižá' loc dižá' lžej na' so'onteze' de'e malán' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyá'əbeine' so'one' legr'lgua' a əsa'aque'ne' che Diozán'. ⁵ Na' so'one' ca əsa'aque' bená' yeziquá'əchlá de que chso'elaogü'e Diozán', pero bito so'e latjá yocobá Diozán' yichjla'ázda'oga'aque'ená'.

Bito gono' t xen len bená' ca' so'on de'e ca' bagwnia'. ⁶ So'one' can' chso'on balá bená' ca' chja'ac liž bená' par choso'osed choso'olo'ine' dižá' güenlažá'. Na' choso'oxoayague' no'ol ca' chsa'ac šayechá šayen len xtižá' Diozán', no'ol ca' nyan xtolá'ága'aque'ená'. Choso'ozenagteza no'ol ca' che bitá'ətezá de'en na la'ázda'omalga'aque'ená' so'one'. ⁷ De'e na'aná' choso'ozenague' che notá'ətezá bená' goxoayag, bitá'ətezá de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquá de'e li. ⁸ Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizezán' catá'ən cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižá' li de'en be'elen de'e Moizezán' lega'aque', leczá can' chso'on bená' goxoayag quinga contr Diozán' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižá' li che ená'. Zjənchol yichjla'ázda'oga'aque'ená' yelá' güen de'e mal chega'aque'ená' na' bito chso'onlilažá'e Diozán' par yebeine' lega'aque'. ⁹ Pero cagua yosá'əxoayague' bená' sša, la' əžin ža catá' yoguá' bená' sa'acbe'ine' de que zjənchol yichjla'ázda'oga'aque' na'aná' can' gwsa'acbe'i' bená' de que gosá'əchol yichjla'ázdao' de'e Janesán' na' de'e Jambresán' catá'ən gwso'one' contr de'e Moizezán'.

Consejw le'ezelaogü'e de'en bzoj Pabán' par Temtion'

¹⁰ Yaga' le' Temtio, banezdo' binlo yoguá' de'en chsed chlo'ida' che Diozán', na' yoguá' can' chona'. Nezdó' can' chi' yichja' par nich gona' porzá de'en chazlažá' Diozán'. Nezdó' can' zotezá zoa' chonlilažá'a Diozán' na' can' chgo'o chčhejlažá'a len de'en chyi' chzaca'a. Nezdó' can' zotezá zoa' chacda' che Diozán' na' che bená'əhən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozán' catá' choso'ochi' choso'osaque' bená' nada'. ¹¹ Nezdó' can' bosó'ochi' bosó'osaque'e nada' catá'ən gwzocho Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' nezdó' bichlá de'en babžaglaogua'. Na' leczá nezdó' can' bosla Xancho Cristán' nada' lao yoguá' de'e ca' bžaglaogua'. ¹² De'e li nitá' bená' yoso'ochi' yoso'osaque'e notá'ətezcho ngodá'əcho t xen len Cristo' Jeso'osán' na' chi' yichjcho chzenagcho che Diozán'. ¹³ Na' ca naquá bená' mal ca' na' bená' goxoayag ca' zja'aque'che' so'onche' de'e malán'. Yoso'oxoayague' bená' yoblá na' se'ejle' che dižá' güenlažá' de'en soe' bená'.

¹⁴ Pero ca naco' le' Temtio dao', gwzotezá gwzo bzenag che yoguá' de'en bachejni'ido' che Cristo' Jeso'osán' na' de'en bachejli'o chei, la' nezcádo' noquá'əto'on bzejni'ito'on le'. ¹⁵ Dezd xcuidá'ətio'oná' nombi'o Xtižá' Diozán' de'en nyojən. Na' Xtižá' Diozán' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cheyalá' gonlilažá'əcho Cristo' Jeso'osán' par nich Diozán' yebeje' chio'o xni'a' de'e malán'. ¹⁶ Cuiñ Diozán' bzejni'ine' bená' ca' bosó'ozoj Xtižá' ená' xbab che'ená' par nich ca' bosó'ozoj'en. De'e na'aná' doxen Xtižá' Diozán' de'en nyojən zaquá'əchguan par chzejni'in chio'o che Diozán', na' par chdiłən chio'o catá'ən choncho de'e malán', na' par chonən chio'o consejw, na' par chzejni'in chio'o naquan' goncho de'en naquá güen lao Diozán'. ¹⁷ Xtižá' Diozán' de'en nyojən chaclenən chio'o chzenagcho che Diozán' par nich ca' chnezecho yoguá'əlol de'en cheyalá' ənezecho par sotezá socho goncho yoguá' claste de'en naquá güenə'.

4

¹ Yidá' Xancho Jesocristán' de'e yoblá dechoglaogü'e'en naquan' gaquá che to to bená'ch bená' ne'e zjəmban na' bená' bagwsa'at, na' techlá nabi'e. Na' Temtio dao', Jesocristán' na' Xacho Diozán' zjanaque' testigw chia' de que chona' mendad ² sotezá so' chixjui'o xtižá' Diozán'. Gwdixjue'en catá' nlatjo' na' catá' chacdo' cui nlatjo'. Be'elen bená' dižá' par nich yesá'əneze' de que de'e malán' chso'one', gwđilá'aga'aque' che de'e malán' chso'one' par

niç yesyá'ədinjēne'en, be'ega'aque' consejw, na' gwzotezə gwzo bzejni'iga'aque' sin cui žjəxaquə'əlažo'o. ³ Gwžin ža cata' cuich əse'ene beñaçan' yoso'ozenague' çhe no əgwzejni'i lega'aque' de'en naquə de'e güen. De'e na'anə' yoso'otobe' beñə' zan beñə' yoso'osed yoso'olo'i lega'aque' diža' de'en chesyə'əbeine'. ⁴ Yesə'əbejyichje' cuich yoso'ozenague' çhe diža' lin' na' yoso'ozenagzeche' çhe diža' güenlaža' de'en chsa'aljlaža' beñə'. ⁵ Pero ca naquə le' ža, do tyempte gwnabia' cuino' par gono' can' chazlaža' Diozan', na' gwzotezə gwzo hguo'o bçhejlaža' catə'an de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə gwzo be' diža' güen diža' cobə çhe Jesocrisən', na' ben doxen de'en baben Diozan' lao na'onə' gono'.

⁶ Gwzotezə gwzo ben xšin Diozan', çhedə' la' bazon baoczə so'ote' nada' na' žjəyēzoa' len Diozan'. ⁷ Nada' babena' xte ga zelao gwxaquə'əda' par chona' can' chazlaža' Diozan'. Babena' yoguə'əloj de'en ngo'o Diozan' lao na'a gona', na' zotezə zoa' chonlilaža'a Jesocrisən'. ⁸ Na' catə' žjəyēzoa' len Diozan', gone' par niç soa' mbalaz çhedə' bentezə beña' de'e güen laogü'ənə'. Xancho Jesocrisən' zdacze' licha na' catə' əžin ža əne' bin' gaquə çhe yoguə' beñaçan', caguə nadə'əzan' soa' mbalaz, leczə mbalaz nite' notə'ətezachlə beñə' chesyə'əbeine' nite'e lez yidə Jesocrisən' de'e yoblə.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹ Ben byen par niç yob yido' nga. ¹⁰ Nia' ca' çhedə' Demasən' bagwlejiçhje' nada' na' bazjəyede' Tesalonican' de'en chi'ichgua yichje' bin' gatə' çhe' lao yežlyo nga. Na' ca naquə beñə' ca' yeļa' ža, Crescentən' bazde' Galasian', na' Titon' bazde' Dalmasian'. ¹¹ Yetoga Locasən' nga'anlene' nada'. Çhe'ešgo' Marcon' catə'an yido', la' leçhguəle chaclene' nada'. ¹² Babsəla'a Tiquicon' Efeson'. ¹³ Na' catə' yido' goxə'əšgo' xadoñ chia' de'en bocua'ana' Troasən' liž Carpon', na' bexə' libr ca' pero na' de'e žialao xench bexə'əšga rollos ca' de'en žjənyoj.

¹⁴ Ljandr ben' chon žin len cobre babenchgüe' contr nada'. Xancho Diozan' əgwnežjue' le' castigw çhe de'en babene'. ¹⁵ Gapəšgo' cuidad len le', la' babenchgüe' contr nada' par niç cui çixjui'a xtiže' Diozan'.

¹⁶ Catə' bosə'odie' nada' lao jostis ca' de'e nech, ni tozə cui no bidə par əne' fabor nada'. Yoguə' beñə' ca' beña' xbab əne' fabor nada' gosə'əbejyichje' nada'. Chona' orasyon lao Diozan' chnaba' yezi'ixene' çhega'aque' de'en gosə'əbejyichje' nada'. ¹⁷ Bia'aczə zoczə Xancho Diozan' len nada'. Len' goquəlene' nada' par niç bi'a xtiže'ənə' clar na' bene' par niç zan beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael gwse'enene' xtiže'ənə'. Na' Xancho Diox na' bosle' nada' lao na' beñə' contr chia' ca'. ¹⁸ Na' nəzda' goslaczə Xanchon' nada' lao bitə'ətezə de'e gaquə chia', na' əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len de'e malən' par niç žjəyēzoa' len le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche' ŋa' na' nəzejlicəne. Na' can' gonšgaczcho.

Chguape' diox yeto çhope' na' chnablaže'e gaquəlen Diozan' lega'aque'

¹⁹ Eguapšgo' Priscan' na' be'en che' Aquilan' diox, na' leczə family çhe Onesiforon'. ²⁰ Eraston' bega'ane' Corinton', na' bocua'ana' Trofimon' syoda Mileton' chacšenene'. ²¹ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par yido' antslə ze'e gaquə zag. Leczə Eubolon' chguape' le' diox, len Podenten', na' Linon' na' Claudian' na' len yoguə' beñə' biša'əcho ca' nitə' nga.

²² Xancho Jesocrisən' gaquəlenšgue' le' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə', na' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristán'. Diozən' gwleje' nada' nič chyxjui'a xtiže'ena' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par nič so'onlilaže'ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par nič so'one' can' chene'e Diozən'. ² Na' chaqualenga'aca'ane' par nič yesə'ənezene' de que žjasyə'anite'e len Diozən' zejlicane. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilažə' le' žjasyə'anite'e len le' zejlicane. Na' nezecho de que bito chonlažə' Diozən'. ³ Na' na'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə. ⁴ Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par nič chonlilažə'o Xancho Jesocristán' can' chonlilažə'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristán' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chṇaba' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyaša' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' par nič so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

⁵ Bocua'ana' le' Cretan' par nič yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzolaogua' beṇə'. Na' leczə beṇə' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristán' to to yež. ⁶⁻⁷ Šə no beṇə' chso'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', šə nitə' tgüejzə no'ol chega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristán' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onditjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristán'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'ana' so'one'. Bito cuejo' beṇə' zjənaquə' godenag, beṇə' loc, beṇə' güe'e zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' chega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelažə' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'ena'. ⁸ Gwlej beṇə' chəsyə'əbeine' choso'ogüialaogüe' beṇə' yoblə ližga'aque'ena' na' beṇə' chəsyə'əbei de'e güenə' lgu'a de'e malən', beṇə' chesə'anabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlažə' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuējzga'aque', na' beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'ena' lega'aque'. ⁹ Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən', cheyalə' nitə'ətezə nitə'e yoso'ozenague' che dižə' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristán' la' naquən de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaqua yoso'ozejni'ine'en beṇə' ca' chəsə'əne contr, na' gacbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'an clel.

¹⁰ Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chedə' nitə' zan beṇə' Izrael na' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'one' txeṇ len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristán', pero bito chse'ene' ṇabia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chesə'əxoayague' beṇə'. ¹¹ Cheyalə' gono' par nič beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' nitə'e žizə cuich yoso'osed yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'ənə' chedə' chso'one' par nič zan family bito nitə'e binlo len ljuējzga'aque'. Na' parzə nič so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

¹² To profet chega'aque' leczə beṇə' Creta bzoje' chega'aque' gwne': "Beṇə' Creta ca' syempr zjənaque' beṇə' güenlažə' na' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca bia znia yelə' güen de'e mal chega'aque'ena', na' leczə zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' xagüed." ¹³ De'en bzoje' chega'aque' naquən de'e li. De'e na'anə' cheyalə' tiłə' lega'aque' che de'e malən' chso'one' par nič yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristán'. ¹⁴ Na' tiłəga'aco'one' par nič cuich yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljažə' beṇə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beṇə' ca' bagosə'əbeyjichje' de'en naquə de'e li bitə'ətezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

¹⁵ Beṇə' ca' zjənaque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' guaquə sa'ogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristán' bitə'ətezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'ena' zjənaquə'chguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'ena' na' bitobi chsa'aquene' cata'ən chso'one' de'e malən'. ¹⁶ Chəsə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nachbia' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beṇə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'ətezə de'en naquə güen.

2

De'e güen de'en chsed chlo'icho che Jesocristán'

¹ Pero na' le' Tito, bsd blo'i porzə de'en chonən txen len de'en chsd chlo'ida' che Jesocristən', la' naquan de'e güen. ² Ben mendad de que benə' byo gol ca' cui so'e latjə nabi'a' la'ažda'omalga'aque'ena' lega'aque'. Cheyalə' so'one' par niçh benə' yoblə əsa'apaga'aque'ne' respət, na' cheyalə' yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən', cheyalə' nita'ətezə nite'e əsa'aque'ne' che ljuəžjga'aque', na' cheyalə' nita'ətezə nite'e so'onlilažə'e Diozən' catə' chesə'ayi' chesə'əzaque'e. ³ Na' leczə ca' ben mendad de que no'olə gol ca' nita'ətezə nite'e so'elaogü'e Diozən' bitə'ətezə de'e so'one'. Na' ben mendad cui yoso'ožia yoso'onite'e benə' na' bito əsa'aque' benə' güe'e zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' benə' bin' naquə de'e güen so'one'. ⁴ Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə' yesə'əži'ilažə'e be'en çega'aque' na' xi'in çega'aque' ca'. ⁵ Na' leczə no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən', na' can' cheyalə' so'one' par niçh gactezə gaquə yichjla'ažda'oga'aque'ena' xi'ilažə', na' can' cheyalə' yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'ena' na' so'on xšinga'aque'. Yoso'osed yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə' so'one' güen len yoguə'əlo' benə' na' can' cheyalə' yoso'ozenague' che be'en çega'aque'. No'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par niçh bito yesə'əne benə' contr xtižə' Diozən'.

⁶ Na' leczə ca' cheyalə' əneyoido' benə' xcuidə' ca' par niçh yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. ⁷ Na' bitə'ətezə de'e gono' le', gono'on güen par niçh sa'acbe'i benə' de que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na' catə' əgwsed əgwlo'ido' benə', cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' porzə de'e güen na' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' binlo par niçh əsa'ape' le' respət. ⁸ Na' bsd blo'i ga'aque'ne' dižə' li par niçh notono gaquə'əne' de que xtižə'ona' naquan mal. Gono' ca' par niçh benə' contr çecho ca' yesyə'əto'ine' na' bito gaquə yesə'əneche' contr chio'o.

⁹ Ben mendad de que mos ca' yosə'əzəxjw yichjga'aque' par yoso'ozenague' che xanga'aque'ena' na' so'one' bitə'ətezə de'e gon xanga'aquen' mendad sin cui yosyo'oži' yosyo'olebe' xtižə'ena'. ¹⁰ Ben mendad cui yesə'əque'e bi de'e de che xanga'aque'ena', sino nita'ətezə nite'e so'one' can' cheyalə' so'one'. Bitə'ətezə de'e so'one' cheyalə' so'one'en güen par niçh əsa'acbe'i benə' yoblə de que de'en chsd chlo'icho che Diozən' naquan de'e güen, Dioz ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Diozən' bablo'e de que nzi'ilažə'e chio'o benəch na' nape' yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹² De'e na'anə' nezecho de que cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'en chso'on benə' mal ca' de'en chzelažə' la'ažda'omalchon' goncho na' bitə'ətezəchlə de'en cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho naquan' cheyalə' so'one' cuezcho yežlyo nga, cheyalə' nabi'a' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən', cheyalə' goncho de'e güen, na' cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'. ¹³ Na' zocho mbalaz de'en nezecho əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə nse'e yelə' bala'an xen che'ena'. Jesocristən' naque' Dioz çecho, naque' le'ezelegaüe benə' zaqu'e, na' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁴ Bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' par gwduxjw' xtolə'əchon' niçh bebeje' chio'o xni'a yoguə' de'e mal, na' bene' par niçh la'ažda'ochon' naquan xi'ilažə'. Bene' de'e ca' par niçh naccho xi'in Diozən', na' par niçh chebeicho choncho de'e güenə'.

¹⁵ Le' Tito, be' dižə' che de'en babzejni'ida' le', gwneyoi benə' par yoso'ozenague' çei, na' be'ega'aque' consejw par niçh yesə'əbejyichje' de'e malən', çedə' la' Diozən' bagwleje' le' par gono' de'e ca'. Bito go'o latjə yesə'əzo benə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague' chio'o.

3

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Ben par niçh žjəsə'əza'aləže'e de que cheyalə' yoso'ozəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che jostis ca' na' che benə' gwnabi'a' çega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e probnid par so'one' bitə'ətezə de'e güen de'e so'one' mendad. ² Gožga'aque' de que bito yesə'əne' mal che notə'ətezə benə', na' bito yesə'ədiłə yesə'əšaše' len benə' yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gačjwlažə' na' cheyalə' əsa'ape' yelə' chxenlilažə' len yoguə'əlo' benə'.

³ Antslən' gwcho yichjla'ažda'ochon', na' goccho benə' godenag. Gwwoayagcho len de'e malən' na' gwwocho xni'a la'ažda'omalchon' ca' naquan' bencho bitə'ətezən' gwzelažə'an na' bitə'ətezən' gwnan parza niçh gwdacho legr. Con gwdacho bencho mal len benə' na' gocxi'i ljuəžjcho. Besə'əgue'i benə' chio'o na' bgue'iga'aquechone'. ⁴ Pero na' bžin ža catə' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' blo'ine' chio'o ca' benə' güenə' naque' na' catequan' chaquene' che chio'o benəch. ⁵ Na' baltežcho chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' çedə' cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni che bilə de'e güen de'e bencho. Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par niçh Spirit che'ena' bocobən len. ⁶ Diozən' bsele'e Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par chaclenchuan chio'o

chedə Jesocristən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ⁷ De'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o la'ažda'ochon' par ničh gaquə əne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'. Na' leczə bsele'en par ničh nezecho žjəyezochə len le' zejlicəne.

⁸ De'e ca' bagwnia' nga zjənaquən de'e li. Na' che'enda' sotezə so' čhičjui'o de que de'e ca' babzejni'ida' le' zjənaquən de'e žialao xen gwzenagcho čhei. Gono' ca' par ničh yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' nita'ətezə nite'e so'one' de'e güen. De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e güen na' sa'aclenən nota'ətezə beṇə' yoso'ozenag čhei. ⁹ Pero na' bito gwzenago' che beṇə' ca' zjənčhol yičhja'ažda'oga'aque'ena' na' chesə'adilə chesə'əšaše' por ni čhe bizə dižə'. Na' bito cue' yičhjo' čhe dia čhe de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṇə' ca' chsa'acyožə na' chesə'adilə chesə'əšaše' por ni čhe can' chse'ejni'ine' to to pont dao' čhe lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṇə' na' bitobi zaquə'an.

¹⁰ Be' consejw čhe nota'ətezə beṇə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṇə' chene'e yesə'ənao beṇə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to čop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə. ¹¹ De'en bito bzenague' čhio' nachən' nezdə' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mēdad gon Titon'

¹² Catə' əselə'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən', čhedə' bagwčhoglažə'a yega'aṇa' Nicopolisən' lao tyemp zaguan'. ¹³ Ben xte ga zelaə saquə'ədo' par gaquələno' Zenas ben' babsed lein' gaxjw gwche' na' Apolosən' catə' yesə'aque' gan' zo' par ničh bitobi yesə'əyazjene' tnezən'. ¹⁴ Na' bzejni'išgüei beṇə' ljuēžjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par ničh yesə'əbe' yičhja'aque' porzə par so'one' de'e güen. Čheyalə' sa'aclen ljuēžjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyazje to toga'aque', na' čheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

Beṇə' ca' nita'əlen Pabən' chesə'əguape' Titon' diox

¹⁵ Yoguə' beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque' čhecho čhedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquələnšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

¹ Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzobjto' le' Filemon. Chaqueto' chio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'. ² Na' chzobjto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xancho' txen len neto'. Nach leczə' ca' chzobjto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocrisṭən'. ³ Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocrisṭən' chṇabto' əsa'aclenšgüe' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocrisṭən' na' chaque che ljuēžje'

⁴ Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'. ⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažə'o Xancho Jesocrisṭən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ens'. ⁶ Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotežə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'o Xancho Jesocrisṭən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'. ⁷ Beṇə' bišə' catə' bənda' can' chacdo' che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ens' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechguale bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwṇabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸ Laogüe de'en naca' beṇə' güen žim che Cristən' napa' yelə' chnabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono', ⁹ pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che ljuēžjcho chneyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leczə' na'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocrisṭən'. ¹⁰ Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ina'. Lao dia' ližya nga bsed blo'ida'ane' par niç chonlilažə'e Jesocrisṭən'.

¹¹ Antslə bito goque' mos güen par le', pero na'a banaque' mos güen par le' na' leczə' par nada'. ¹² Choselə'ane' laogo'onə', na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na' so' binlo len le' chedə' lechguale chacda' che'. ¹³ Yebeida' žalə' gaquə yega'anlene' nada' par niç gaquəlene' nada' can' gaquəleno' nda' lao dia' ližyan' žalə' zo' nga. ¹⁴ Pero bito gwṇabda'ane' yega'anlene' nada' chedə' che'enda' ənao' le' bin' gone'. Bito che'enda' gona' byen gaquəleno' nada' pero yebeida' šə can' chazlažə'o gono'. ¹⁵ De repent Diozən' be'e latjə beze'e ližə'on par to tyemp par niç gacle tožə zejlicane. ¹⁶ Na'a bitoch gaque' con to mos na'azə, la' naque' bišə'ada'ocho. Lechguale chacda' che' na' mazəchlə gaquədo' che' de'en banaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisṭən' na' leczə' naque' xmoso'.

¹⁷ Na' ca naquə chono' nada' cuent de que naca' txen len le', yogüialaogə'one' caczən' chgüialaogo' nada' catə' chedeləna'a le'. ¹⁸ Na' šə bi de'e malən' bene' contr le', o šə bi de'en chalə'e chio', nada' chixjua'an. ¹⁹ Cuincza' nada' Pab chzoja' le', nada' chixjwczə'an. Na' bitobi əchnia' che de'en chalə'o che yelə' mban zejlicane chio' laogüe de'en bsed blo'ida' le' par niç chonlilažə'o Jesocrisṭən'. ²⁰ Beṇə' bišə' dao', laogüe de'en chaquecho che Xancho Jesocrisṭən' che'enda' gono' de'e nga par niç soa' mbalaz. De'en chaquecho che Xancho', beṇə'ga par niç yebeida'.

²¹ Chzoja' le' chedə' zoa' lez gwzenago' chia', na' nežda' de que gono' mazəchlə ca de'en nia' le'. ²² Na' leczə' chṇabda' le' gonšgo' probnid to cuart par nada'. Zoa' lez yesə'əsane' nada' šə gonchle orasyon par nada' par niç gaquə deyeləna'a le'e.

Benə' ca' nitə' len Pabən' chəsə'əguape' Filemonnə' diox

²³ Epafrasən' die' ližya nga txen len nada' de'en chyixjui'e xtižə' Cristo Jeso'osən' na' chguape' le'e diox. ²⁴ Na' Marcosən', len Aristarcon', len Demasən', na' len Locasən', beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada', leczə' chəsə'əguape' le'e diox.

²⁵ Xancho Jesocrisṭən' sošgüe' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' le'. *Pab*

Cart De'en Nyoj Par Benə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'ena'

¹ Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet benə' gwsoe' xtiže'ena' len de'e xaxta'ocho ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtiže'ena' len de'e xaxta'ocho ca', nža' nža' can' gwso'en. ² Pero tyemp nga zocho na'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'ena' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' benga'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə' lao na Xi'in Diozən' yoguə' benəch, yoguə' bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'. ³ Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xe'ena' na' cayaṇə'an naquə' yichjla' aždao' Xe' Dioz nan' naquə' yichjla' aždaogüe'ena'. Na' Xi'in Diozən' chone' par nich yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, chedə' nape' yelə' guac par nich chac con can' ne'ena'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot benə' le' par nich chnitlaogüe' xtolə' yoguə' chio'o chonližə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuit Xe' Diozən' ben' naquə' le'e zelaogüe' benə' zaque'e par chnabi'e txen len le'.

Xi'in Diozən' naquəche' benə' zaquə'əche cle ca angl ca'

⁴ Na' nla'alao de que Xi'in Diozən' naquəche' benə' zaquə'əche cle ca angl ca', chedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an mazəchlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par nich naquəche' benə' blaoch. ⁵ Diozən' bitonə' ye'e ni tozə angl can' gože' Xi'ine'ena', gože'ene':

Len' naco' xi'ina'.

Neža babena' par nich solao nabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che nota'ətezə angl can' gwne' che Xi'ine'ena', gwne':

Nada' gona' par nich gachia' naca' Xe',

na' gona' par nich gachia' de que naque' Xi'ina'.

⁶ Xi'in Diozən' naque' le'e zelaogüe' benə' zaque'e. De'e na'anə' catə'an Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne':

Yoguə'əloj angl chia' ca' cheyalə' əso'elaogüe'ene'.

⁷ Nach gozne' che angl ca':

Chona' par nich angl chia' ca' benə' ca' chso'on mendad chia'

chsa'aque' ca be' de'en chechj na' ca yi' bel.

⁸ Na' nža'alə can' be'e dižə' len Xi'ine'ena' gože'ene':

Len' naco' Dioz na' chnabi'o zejlicane.

Na' lechguale güen chnabi'o.

⁹ Chebeido' de'en zda licha na' chgue'ido' de'e malən'.

De'e na'anə' nada' Diozən' ben' cho'elaogo'o

babena' par nich zocho' mbalazəch cle ca benə' ljuēžjo' ca'.

¹⁰ Na' de'e yoblə gož Diozən' Xi'ine'ena':

Le' naco' Xan yežlyon'.

Len' beno'on ža gwlasda'ote.

Na' yoguə' de'en chle'icho le'e yoban', leczə len' beno'on.

¹¹⁻¹² Na' gwžin ža catə' te che yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' na' yežlyo nga.

Pero le' bito te chio'; syempr soczo' zejlicane.

Na' gwša' le'e yoban' na' yežlyon' ca to benə' chša' xe' catə' babeyoin na' chaze' yeton.

Gono' len le'e yoban' na' yežlyon' can' chon to benə' catə' chetobə xe'.

Pero le', tozəczə can' gaco' zejlicane, na' bito əžin iz nacho te chio'.

¹³ Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca de'en gože' Xi'ine'ena', gože'ene':

Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par nich nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' benə' contr chio' ca' xni'onə'.

¹⁴ Ca naquə' angl ca', yogue'e zjənaque' benə' chso'on mendad che Diozən', chsele'e lega'aque' par chsa'aclene' chio'o bagwlej Diozən' par nich žjəyecho len le'.

2

Cheyalə' əgwzenagcho che xtižə' Diozən' par nich žjəyecho len le'

¹ Na' laogüe de'en naquə' Xi'in Diozən' benə' blaoch na' benə' zaquə'əche ca angl ca', do yichj do lažə'əcho cheyalə' əgwzenagcho xtiže'ena' de'en babenecho, chedə' la' šə bito əgwzenagcho chei do yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon na' cuejyichjchon. ² Lei che Diozən' de'en gosə'əyixjue'e angl ca' naquəczən de'e žialao xen. Na' de'e na'anə' Diozən' bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' batə'ətezə cui bosozenague' chei segon de'e mal de'en gwso'on to toga'aque'. ³ Na' naquən segor de que Diozən' gonə' chio'o castigw šə bito

goncho can' na Xancho Jesocristan'. Zgua'atec Xancho Jesocristan' be'e dižə' güen juisy can' cheyalə' goncho par nič žəyeczoch len le'. Nach gwdena' beṇə' ca' gosə'adalen le' leczə boso'ozejni'ine' chio'o can' gwne'ena', chedə' gosə'ənezene' de que naquən güen. ⁴ Na' Diozən' bene' par nič gwso'one' milagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho, na' Diozən' bnežjue' lega'aque' zan clas yelə' guac, na' Spirit che'ena' benən par nič gwso'one' de'e zan de'e güen len yelə' guac chein' segon can' gwyazlažə' Diozən', par nič ənezecho de que xtižə'aga'aque'ena' naquən de'e li.

Goc Jeso'osən' doxen can' naquə' chio'o beṇəčh

⁵ Catə' te che yežlyo nga na' gatə' yežlyo cobə de'en cho'a dižə' chei, Diozən' bito gone' ca yesə'anabia' angl ca'. ⁶ Na' nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože' Diozən':

ǂBixčhen' chaddo' che beṇəčhən'? ca naquə' bitotec bi zjəzaque'e.

Na' ǂbixčhen' chaclenga'aco'one'?

⁷ Beno' par nič beṇəčhən' bito zjənaque' beṇə' blao can' zjənaquə' angl ca' pero caguə' syempr gaquən ca'.

Bia'aczə' beno' par nič zjəzaquə' beṇəčhən' na' bnežjwga'aco'one' yelə' bala'an.

⁸ Beno' par nič yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəčhən',

na' len yoguə'əloł' bia ca' chsa'aš, leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque'.

Na' ca naquə' ben Diozən' par nič yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəčhən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e na'anə' beṇəčhən' yesə'anabi'e lao yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə' na'a nezecho bitoṇə' yesə'anabi'e. ⁹ Na' ca naquə' Jeso'osən', žlac goque' beṇəčh bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə' angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəčh bene' par nič Jeso'osən' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə' Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'an xen na' banaquə'chgüe' beṇə' zaque'e.

¹⁰ Diozən' bene' bia chsa'aš, bene' beṇəčh na' yeziquə'achlə de'e zjəde par nič chzi'e yelə' bala'an. Na' bene' güen ca de'en bsi'e xneze par nič gwxaquə'əzi' Jesocristan' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwxaquə'əzi'ena' chac chone' par nič beṇə' zan əsa'aque' xi'in Diozən' na' zjəsyə'anite'e len le' yoban'. ¹¹ Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' na' Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho xi'in Diozən' na' bito cheto'ine' par əne' che chio'o de que naccho beṇə' biše'e na' beṇə' zane'.

¹² Quinga gwna Jeso'osən' gože' Diozən':

Gua'a dižə' par nič beṇə' biša'a ca' na' beṇə' zana' ca' yesə'ənezene' non' naco'.

Na' lao zjəndopə' zjənžague' chso'elaogüe'e le',

nada' gua'a dižə' ca beṇə' güenṇə' naco'.

¹³ Nach gwne':

Sotezə' soa' gonlilažə'a Diozən'.

Na' de'e yoblə' gozne':

Nga zoa' txen len beṇə' ca' beṇə' Diozən' nada' par nič zjənaque' xi'in'a'.

¹⁴ Na' chio'o naccho beṇə' belə' chen, chio'onə' naccho xi'ine'. De'e na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par nič bnitlaogüe' yelə' gwnabia' che gwxiye'en de'en chon par nič chatcho. ¹⁵ Bene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene' syempr chəsə'əžebe' sa'ate'. ¹⁶ Jeso'osən' bide' yežlyo nga caguə' par goclene' angl ca', sino par goclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' can' beṇə' de'e Abraannə' Diozən'. ¹⁷ Benən byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə' chio'o beṇəčh par nič ca' chaclene' chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e bəxoz əblao ca' len de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gwsa'aclene' lega'aque'. Cheyašə' cheži'ilažə' Jeso'osən' chio'o na' chone' complir can' ne'ena'. Can' chon Jeso'osən' be'ena' checa'a xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁸ Jeso'osən' cuat bene' de'e mal pero bžlaglaogüe' catə'an gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e malən' na' catə' goc bitə'ətezə'chlə de'e mal len le'. De'e na'anə' nezene' naclən' chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən' na' catə' chac bitə'ətezə' de'e mal len chio'o.

3

Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca de'e Moizezən'

¹ Beṇə' biša', laogüe' de'en bagwleje' Diozən' yoguə' chio'o par naccho lažə' ne'ena', cheyalə' goncho xbab che Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par naque' bəxoz əblao checho. Diozən' bselə'ene' bedətxijui'e xtižə'ena' de'en chejle'echo chei. ² Diozən' gwleje' le' par chaclene' chio'o ca to bəxoz əblao. Na' Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a chone' con can' na Diozən', ca'aczən' ben de'e Moizezən' ben' leczə goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən'. ³ Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca Moizezən'. Jeso'os na'anə' bxi'e' family che Diozən' ca de'en bene' par nič chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na' len beṇə' ca' gwso'onlilažə' le' cana' naccho family che Diozən'. Na' ca naquə' de'e Moizezən' ža, goque' con to beṇə' lao

family che Diozæn'. ⁴ Na' gwnita' beñæ bxe to to family nita' lao yežlyon', pero Jeso'osan' caguæ bxie' family che Dioz na'azæn', sino lecza bxie' yoguæ'ate de'e zjæde, cheda' len' naque' Dioz. ⁵ Na' ca naquæ de'e Moizezæn', bene' can' gwna Diozæn' par godlene' yoguæ' beñæ' gwsa'ac family che Diozæn' la'ana'æcza goque' con to xmos Diozæn'. Na' de'e Moizezæn' be'e diž'a' che de'e ca' ze'e asa'ac ca tyempæn' de'e ca' bagwsa' aquæn na'a. ⁶ Cristæn' lecza bene' complir can' gwna Diozæn' par godlene' beñæ' zjænaquæ family che Diozæn'. Na' bene' ca' cheda' naquæcze' Xi'in' Diozæn', caguæ ca to mos. Na' family che Dioz na'ana' naquæ chio'o ša zoteza zocho chonlilaž'a'cho Diozæn' do yichj do laž'a'cho cata'an yida Cristæn' de'e yoblæ, na' ša chebeicho de'en yida Cristæn'.

Guaquæ socho mbalaz len Diozæn'

⁷⁻⁸ Cheyalæ' goncho xbab can' gwna Spirit che Diozæn' de'en nyojæn nga:

Cata' Diozæn' æne' to de'e gonle na'a,

bito gacle beñæ' godenag can' gwsa'ac beñæ' Izrael ca' cana'

cata' gws'o'one' contr Diozæn' latjæ dašæn'.

Gws'o'one' prueb ša leine' de que gwnežjue' castigw chega'aque'enæ'.

⁹ Nach Diozæn' gwne':

De'e xaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e chia' la'ana'æcza čhoa iz bess'æle'ine' de'e ca' bena' par goqualenga'aca'ane'.

Con gws'o'one' prueb ša leida'anæ'.

¹⁰ De'e na'ana' bito bebeiga'acda'ane',

na' gwnia': "Do tyemp naquæga'aque' beñæ' yichjla'aždao' žod,

bitonæ' se'enene' se'ejni'ine' can' chona'."

¹¹ Na' de'en bža'a lega'aque' de'e nan' gwnia' chega'aque' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

¹² Legapæ cuidad beñæ' biša', par ničh ni tole cui gacle beñæ' yichjla'aždao' mal. Lesotezæ lesso legonlilaž'a' Diozæn' par ničh cui cuejyichjlene' cheda' le'ena' zoe' zejlicane. ¹³ Žlac na'a ne'e de tyemp par ægwzenagle che Diozæn', legwtiplaž'a' ljuežjle tza tza par ničh cui gonle de'e malæn', la' cata' choncho de'e malæn' chxoayaguæn chio'o par ničh cuich bi bi chaquecho cata'an chonchchon. ¹⁴ Ngoda'æcho txen len Cristæn' ša ne'e zoteza zocho chonlilaž'a'æchone' cata'an yide' de'e yoblæ con can' gwzolaoczcho chonlilaž'a'æchone'.

¹⁵ Na' nyoj Xtiž'a' Diozæn' par chio'o gan' nan:

Cata' Diozæn' æne' to de'e gonle na'a

bito gacle beñæ' godenag can' gwsa'ac beñæ' Izrael ca' cana'.

¹⁶ Na' de'en nyojæn nan ca' cho'en diž'a' che beñæ' ca' jasyæ'anao de'e Moizezæn' cata'an jæyleje' lega'aque' Egipton'. Boso'ozenague' can' ben Diozæn' mendad par besyæ'æchoje' Egipton', pero beyozžæ besyæ'æchoje'enæ' bitoch boso'ozenague' che'. ¹⁷ De'e na'ana' bž'e' lega'aque' čhoa iz de'en gws'o'one' de'e malæn' cuich boso'ozenague' che', na' gwsa'ate' latjæ dašæn'. ¹⁸ Na' Diozæn' gwne' de que cuat nite'e mbalaz len le' cheda' cui boso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' nezecho de que yelæ' godenag chega'aque'enæ' cui goquæ nite'e mbalaz len le'.

4

¹ Na'a ža, nezecho can' goc che beñæ' godenag ca' beñæ' ca' gwsa'at latjæ dašæn'. De'e na'ana' cheyalæ' žebcho par ničh cui goncho can' gws'o'one'enæ', cheda' ša goncho can' gws'o'one'enæ' bito gaquæ socho mbalaz len Diozæn' can' bene' lyebe. ² Babenecho to dižæ' güen dižæ' cobæ de que guaquæ socho mbalaz len Diozæn' ca dižæ' de'en gwse'ene lega'aque'. Pero ca naquæ lega'aque' de'en cui gwse'ejle'e čhei, de'e nan' bito goqualenæn lega'aque'. ³ Na' chio'o chejle'echo che de'en na Diozæn' bazochi mbalaz len le'. De'e na'ana' bito na Diozæn' čhecho can' gwne' che beñæ' ca' gwne':

De'en bža'a lega'aque' na' gwnia' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

Na' ca naquæ Diozæn' nezecho babeyož bxie' yoban' na' yežlyon' na' de'e na'ana' zoe' mbalaz.

⁴ Can' nyoj to part Xtiž'e'enæ' nan:

Ĥop ža ben Diozæn' yoban', yežlyon', beñačhæn', bia yix'æn na' biquæ'achlæ de'e zjæde.

Na' cata' bžin ža gažæn', bitoch bi bi bene', con zoe' mbalaz.

⁵ Na' de'e yoblæ goncho xbab che de'en gwne':

Cuat nite'e mbalaz len nada'.

⁶ De'e li balæ beñæ' nite'e mbalaz len Diozæn'. Pero ca naquæ beñæ' ca' gwse'enene' dižæ' güen dižæ' cobæ che'enæ' cana'ate, bito goquæ nite'e mbalaz len le' cheda' bito boso'ozenague' che'.

⁷ Na' cata' bagwde zan iz Diozæn' gwne' de'e yoblæ de que guaquæ nita' beñæ' mbalaz len le'. Bene' par ničh bzoj de'e Rei Dabin' dižæ de'en na:

Cata' Diozæn' æne' to de'e gonle na'a bito gacle beñæ' godenag.

⁸ De'e Josuen' gwche' de'e xaxta'o chio'o beñæ' Izrael gan' gosa'æzi'e yežlyon' de'en bnežjw Diozæn' lega'aque'. Pero lega'aque' bito gwnite'e mbalaz len Diozæn'. De'e na'ana' gwdechlä

Diozən' bene' par niçh de'e Dabin' bzoje' gwne' de que gwžin ža nitə' beŋə' mbalaz len le'.⁹ Nachən' ŋezecho de que chio'o chonlilažə'əcho Diozən' chac socho mbalaz len le'.¹⁰ Na' beŋə' ca' banitə' mbalaz len Diozən' bitoch chso'one' can' na xbab çhega'aque'ena', sino que chso'one' can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho de que nite'e mbalaz can' zo Diozən' de'en beyož bxie' yoguə' de'e ca' zjəde.¹¹ Na' cheyałə' yeyiljlažə'əcho nac goncho par niçh socho mbalaz len Diozən'. Cheyałə' gwzenagcho çhe' par niçh ca' ni tocho cui gac çhecho can' goc çhe de'e xaxta'ocho ca' de'en cui boso'ozenague' çhe Diozən'.

¹² Xtizə' Diozən' chazan lo'o yichjla'aždao' beŋə', na' chaclenən nota'ətezə choso'ozenag çhei. Na' gwxaquə'əleben ca to spad de'en nłachgua çhopə la'ate. Pero mazəchlə can' chon to spad chon Xtizə' Diozən', çhedə' chlō'in chio'o no çhein' chzenagcho, əche Spirit çhe Diozən' o šə çhe la'ažda'omalchon'. Leczə ca' chzejni'in chio'o çhe xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' çhe yoguə'əloł de'en chzelažə'əcho šə naquən güen o šə naquən mal. De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to spad de'e chçhog entr beçhj bnia ca' na' entr bin ca'.¹³ Diozən' neze nle'ine' to to beŋəçh, na' to to angl, na' to to de'e xio', na' cuantəži de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine' yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe' na'anə' əgwdecho cuent šə biquə' de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bçoz əblao çechon'

¹⁴ Jeso'os Xi'in Diozən' babeyepə' yoban' gan' zo Diozən' par gaquəlene' chio'o. De'e na'anə' Jeso'osən' naque' bçoz əblao çecho, ben' naquə le'ezelaogüe beŋə' zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyałə' sotezə socho gonlilažə'əchone' can' chonczcho.¹⁵ Na' Jeso'osən', ben' naquə bçoz əblao çechon', chache'ine' catə' çhaquecho zdebə goncho to de'e güen. Gwxiye'en gwlo'oyelə'n le' gone' de'e mal pero bito bene'en na' bžaglaogüe' cayaŋə'n chžaglaog chio'o beŋəçh.¹⁶ Na' cheyałə' güe'elencho Diozən' dižə' sin cui žebcho, əŋabeçhone' yezi'ixene' çecho na' gaquəlene' chio'o bəta'ətezə çhyažjecho yelə' chaclen çhe'ena', çhedə' le'ena' nzi'iləže' chio'o.

5

¹ Beŋə' ca' besə'əçhoj gwsa'aque' bçoz əblao çhe ŋasyon Izrael çechon' tyemp de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e lao Diozən' na' gwso'ote' bia yixə' besə'alalje' xçhenga'acquəbən' par niçh Diozən' bezi'ixene' xtołə' de'e xaxta'ocho ca'. Na' yoguə' bçoz ca' gwsa'aque' con to beŋə'.² Na' bçoz əblao ca' gwsa'ape' yelə' chxenlažə' len beŋə' ca' cuiŋə' se'ejni'i can' cheyałə' so'one' na' len beŋə' ca' bazjənxoayag len de'e malən', çhedə' leczə beŋəçhən' zjənaque' na' naquən zdebə par so'one' de'e güenŋə'.³ Na' de'en zjənaque' beŋəçhən' benən byen gwso'ote' bia yixə' na' besə'alalje' xçhenga'acquəbən' par gosə'əŋabe' yezi'ixen Diozən' xtołə'əga'aque'ena' can' gosə'əŋabe' yezi'ixene' xtołə' beŋə' ca' yelə'.

⁴ Na' notono gwleje'cuine' par gaque' bçoz əblao, sino Diozən' gwleje'ga'aque'ne' can' gwleje' de'e Ronŋə'.⁵ Le'egateza ca' Cristən' bito ben cuine' xen cuejize cuine' par gaque' bçoz əblao. Diozən' gwleje'ene' na' Dioz na'anə' gože'ene':
Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par niçh solao ŋabi'o len nada'.

⁶ Na' ga yoblə nyoj yeto de'en gože'ene':

Naco' bçoz beŋə' zo zejlicəŋe,

na' naco' ca bçoz Melquisedequən'.

⁷ Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo nga bene' orasyon lao Xē' Diozən' ben' gac yosle'ene' par niçh cui gate'. Jeso'osən' gwne' zizjo na' gwcheže' gwŋabe' yelə' chaclen çhe', na' Diozən' bzenague' na' bene' par niçh yelə' gotən' cui gwnabi'an le' çhedə' benlilaže'ene'.⁸ Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' bzejni'ine' le' de que cheyałə' əžaglaogüe' par yeyož gone' yoguə'əloł de'e ca' naquən gone'. De'e na'anə' Jeso'osən' bžaglaogüe' len yoguə'əloł de'en goc çhe' yežlyo nga.⁹ Na' beyož goc çhe Jeso'osən' yoguə'əloł can' gone'e Diozən', nach gwzolao chone' par niçh yoguə'əloł beŋə' ca' choso'ozenag çhe', nite'e len le' zejlicəŋe.¹⁰ Diozən' gwleje' le' par naque' bçoz əblao çecho na' gwxaquə'əlebene' ca bçoz Melquisedequən'.

Gapcho cuidad par niçh cui cuejyichjcho xtizə' Diozən' de'en bachejle'echo çhei

¹¹ Na' ŋe'e dech de'e zan de'en che'enda' əŋia' le'e çhe de'en naquə Jeso'osən' bçoz çechon', pero naquən zdebə əni'an par šejni'ilen, çhedə' bitoch chebeile gwzenagle çhe Diozən'.¹² Bagolə' əgwsed əgwlo'ile beŋə' yeziqə'əchlə xtizə'ena', pero latje de'e gonle ca', çhyažjlele to beŋə' par əgwsed əgwlo'ine' le'e de'e yoblə ca de'en babsedle de'e neçhən'. Na' laogüe de'en çhyažjele əgwsedəchle de'e ca', gwxaquə'əlebele ca bidao' ca' ŋe'e chsa'ažə', bi'i cuiŋə' gac sa'o.¹³ Na' ben' naquə ca bidao' ŋe'e chažə', bitoŋə' šejni'ine' xtizə' Diozən' de'en naquəçh zdebə.¹⁴ Na' xtizə' Diozən' de'en naquəçh zdebə gwxaquə'əleben ca yelə' guao de'en çhao beŋə' çha'o. Na' beŋə' ca' chse'ejni'i len chsa'acbe'ine' çhe bitə'ətezə dižə

šə naquən de'e li o šə naquən dižə' gūenlažə'. Chsa'acbe'ine' chedə' la' bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague' che Diozən'.

6

¹ Na' ca bidao' ca' chəsə'əzoloa chsa'obo' yelə' guao catə' bazjəncha'obo' ca'aczən' chio'o cheyalə' solaocho cue' yichjcho che xtižə' Diozən' de'en naquach zdebə' par nič gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'. Catə'an gwzoloa beŋlilažə'əcho Cristən' gweyjeŋi'icho can' yediŋjecho xtolə'əchon' na' bediŋjechon. Na' na'a bitoch chyažjən yediŋjecho che de'e ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən yezoloacho gonlilažə'əchone' de'e yoblə. ² Baŋezzecho bi zejen catə'an chcho'acho nišən', na' leczə can' baŋezzecho bi zejen catə'an chxo'a na'achon' yichj beŋə' yoblə chŋabcho yelə' chaclen che Diozən' par lega'aque' na' bitoch chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi zeje de'e ca'. Le'egatezə ca' bitoch chyažjjecho no gwzejni'iche chio'o can' yolis yosban Diozən' beŋə' guat ca' o can' gone' yelə' jostis che beŋə' ca' chso'on de'e malən'. Baŋezczega'aquechonŋə'. ³ Pero ŋa'a ža, šə Diozən' güe'e latjə yeyililažə'əcho nac goncho par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

⁴ Nita' beŋə' bachse'ejni' xtižə' Diozən' na' bazjənape' yelə' mban zejlicəne de'en choŋ Diozən' chio'o chonlilažə'əchone', na' leczə ca' bazo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ⁵ Bazjəneze' ca' güenŋə' naquə xtižə' Diozən' na' bazjənombi'e miłagr na' bichla yelə' guac che Diozən' la'anə'əczə ze'e yesə'əle'ichene' yelə' guac de'en gwlo'echē' catə' əžin ža gata' yežlyo cobə. ⁶ Na' šə gwžincłə ža yesə'əgue'i beŋə' ca' Diozən' šə yesə'əbejyichjcle' xtižə'ena', bitoch gaquə yesə'ədiŋjene' xtolə'əga'aque'ena' de'e yoblə, chedə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' so'one' txen len beŋə' ca' bosə'oda' Xi'ŋ Diozən' le'e yag corozən', na' so'one' par nič beŋə' yeziquə'əchlə leczə yesə'əgue'ine' le'. ⁷ Ca naquə yežlyo güen gan' chsa'az beŋə', šə chachgua yejon', nach chac de'en chsa'aze'ena' na' chata' de'en chsa'əyažjene', na' Diozən' chebeine' de'e chac cwsəš čega'aque'ena'. Can' gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho chzenagcho che Diozən'. ⁸ Pero šə bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca yežlyon' gan' chla'ac par yag yešə' na' no yixə' cuan de'e cui chac gaocho. Yežlyon' de'en nac ca' bito bi bi zaquə'on par xan yežlyon', nach chbejyichje'en na' chžin ža catə' chzeye' de'e ca' chla'ac laogüennə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' chedə' nezecho žjəyecho len le'

⁹ Na' ca naquə le'e, la'anə'əczə babi'a dižə'an ca', chacda' chele, na' zoa' segor bito gonle can' bagwnia' chso'on beŋə' ca'. Nezdə' gonšgacze can' cheyalə' goncho laogüe de'en babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁰ Diozən' naque' beŋə' güen. Na' bito ganlažə'e can' babenle xšine'ena', na' can' ne'e chonczen na'a chaclenle yeziquə'əchlə beŋə' bagwleje' par žjənaque' lažə' ne'ena', chonlen laogüe de'en chaquēle che'ena'. ¹¹ Nezele žjəyecho len Cristən'. Na' de'e na'anə' yedote žlac cuinə' yide' de'e yoblə cheyalə' cue' yichjle de'en žjəyecho len le', can' bachi' yichjle na'a par chaclen lježjle. ¹² Bito gacle beŋə' godenag len xtižə' Diozən'. Legonlilažə' Diozən' can' bagwso'on beŋə' ca' bagwnita', beŋə' ca' gosə'əzi' de'en ben Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'. La'anə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con gwso'onlilažə'əteze'ene'.

¹³ Diozən' bene' lyebe de que xi'ŋ dia che de'e Abraannə' əsa'aque' beŋə' zan. Na' de'en naque' Dioz na' notoch no no ŋla' beŋə' yoblə beŋə' napach yelə' gwnabia' cle ca le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz." ¹⁴ Gwne': "De'e li gonczə' par nič gaquə güen chio'. Na' de'e li gonczə' par nič xi'ŋ dia chio'onə' əsa'aque' beŋə' zan." ¹⁵ Na' šša gwzo de'e Abraannə' beŋlilažə'əteze' Diozən' xte que bžin ža goc can' ben Diozən' lyebe len le'. ¹⁶ Benachən' chəsə'əzo'e' jorament chəsə'əne' de que be'ena' chnabia'ach ca lega'aque' gwnežjue' castigw čega'aque' šə cui so'one' complir can' choso'ozoe' jorament. Chso'one' ca' par nič beŋə' ca' chsa'acyozə' lega'aque' se'ejle' čega'aque' na' yesə'əyaxcenlažə'e. ¹⁷ Beŋə' ca' chon Diozən' cuent žjənaque' xi'ŋ dia che de'e Abraannə' laogüe de'en chso'onlilažə'e Diozən', Diozən' bene' par nič nita'əchgüe' segor de que guaquəczə can' bene' lyebe, na' bito chšə'e can' bansi'e xneze gone'. De'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczən chedə' zoa' naca' Dioz." ¹⁸ Ca naquə Diozən' bene' lyebe na' leczə bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz", bene' ca' par nič nezecho de que caguə de'e te can' gwne'ena'. Na' bito chac güe'e dižə' güenlažə'. Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine' testigw par nič bito žebcho sino yebeicho de'en nezecho žjəyecho len le', chio'o bagwŋabechone' bezi'ixene' xtolə'əchon'. ¹⁹ Na' de'en nezecho žjəyecho len Diozən' bito chac čop lažə'əcho sino zotezə zocho chonlilažə'əchone' chedə' la' nezecho de que Jeso'osən' chŋe' fabor chio'o lao Diozən' ca bxož əblao čecho. ²⁰ Jeso'osən' bazjəyecho' gan' zo Diozən' na' chone' par nič leczə chio'o žjəyecho len le'. Na' Jeso'osən' naque' bxož əblao čecho, ben' gwxaquə'əlebe ca bxož Melquisedequən'.

7

Jeso'osən' naque' ca bħoz Melquisedequan'

¹ Na' Melquisedequan' goque' rei gan' nzi' Salem na' Diozən' ben' naquə le'ezezagüe beñə' blao gwleje' le' par goque' bħoz. Na' catə' beza' de'e Abraanə' beyož bene' gan lao rei ca' beñə' ca' gosə'adiləlen beñə' Sodoma ca', bħoz Melquisedequan' jəšague' le' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc de'e šao' de'e güen che de'e Abraanə'. ² Na' de'e Abraanə' botobe' de'e ca' gosə'aban rei ca' che beñə' Sodoma ca' na' bnite'en ši cuen de'e naquə lebe nach gwleje' tcuenən par bnežjue'en bħoz Melquisedequan'. Melquisedequan' zeje dižə' "rei beñə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Salemən' zeje dižə' "gwnitə' beñə' binlo". ³ Bito nyojən šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequan' na' nique nyojən šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyojən batə'əquə' golje' na' batə'əquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuinə' te yelə' naquə bħoz che'ena' na' leczə de'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca Xi'in Diozən'.

⁴ Le'e gon xbab de que bħoz Melquisedequan' goque' beñə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ochə Abraanə' lao ši cuen güejə de'e ca' gwleje', bnežjue' tcuenən bħoz Melquisedequan'. ⁵ Na' beñə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin', beñə' ca' besyə'ayalə' par gwsa'aque' bħoz, nyojən le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantzə de'e gotə' che beñə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə yoguə'əlolga'aque' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraanə'. ⁶ Melquisedequan' bito ənacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxi'e tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraanə' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc güen che de'e Abraanə' ben' ben Diozən' lyebe əsa'ac xi'in dia che'ena' beñə' zan. ⁷ Na' nachia' de que Melquisedequan' zaquə'əche' cle ca de'e Abraanə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozən' na' bene' par niçh goc de'e güen che de'e Abraanə'. ⁸ Na' beñə' ca' gwsa'ac bħoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' gosə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beñə' Izrael ca' yelə'. Bħoz ca' gwsa'aque' beñə' na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequan' ben' gwxi' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraanə', cho'en dižə' che' ca beñə' ne'e zoczə. ⁹⁻¹⁰ Na' ca naquə de'e Abraanə' bnežjue' Melquisedequan' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraanə'. Guac ənacho ca' chedə' de'e Lebin' golje' lao dia che de'e Abraanə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'an Melquisedequan' jəšague' de'e Abraanə'. De'e Lebin' goque' xa beñə' nech ca' əgwsa'ac bħoz che beñə' Izrael gwlaž checho ca' cana', na' lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che beñə' Izrael ca' yelə'.

¹¹ Žalə' bħoz ca' beñə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par niçh yichjla'aždao' beñə' gwlaž checho ca' əsa'aquən can' chene'e Diozən', bito byažjecho yeto bħoz žalə' ca'. Pero de'e lei goquə so'one' par niçh əsa'ac yichjla'aždao' beñə' can' chene'e Diozən', de'e na'anə' bidə Jeso'osən' par naque' bħoz chechon' na' gwxaquə'əlebene' ca Melquisedequan'. ¹² Jeso'osən' naquacze' bħoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banžə' lei de'en choe' dižə' che bħoz che nasyon Izrael chechon'. ¹³ Bħoz checho ben' cho'echo dižə' chei, golje' lao dia che de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gague bħoz entr beñə' ca' əgwsa'aljəch lao dia che de'e Jodan'. ¹⁴ Nezczecho de que Xanchon' golje' lao dia che de'e Jodan', pero de'en bzoj de'e Moizezən' le'e lein' nan de que beñə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' əsa'aque' bħoz.

¹⁵⁻¹⁶ Bħoz checho Jeso'osən' naque' ca bħoz Melquisedequan'. Bito golje' lao dia che de'e Lebin' na' bito naque' bħoz can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Naque' bħoz chedə' bito gwzoi yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane. ¹⁷ Na' de'e nga nyojən can' gož Diozən' Jeso'osən' nan:

Naco' bħoz beñə' zo zejlicane
na' naco' ca bħoz Melquisedequan'.

¹⁸ Ca naquə bħoz ca' beñə' ca' ben Diozən' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e na'a chedə' de'en gwso'one'ena' bito zaquə'an par əsa'ac yichjla'aždao' beñə' can' chene'e Diozən', na' bito nsa'an yelə' guac che Diozən'. ¹⁹ Leina' bito zaquə'an gonən par niçh yichjla'aždao' beñə' əsa'aquən can' chene'e Diozən'. Pero na'a bazo Jeso'osən' chone' par niçh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. Na' nezecho chaquəch güen checho cle ca che beñə' ca' zjanombia' lein'. Jeso'osən' chone' par niçh zocho binlo len Diozən'.

²⁰ Na' par niçh nezecho de que Jeso'osən' naque' bħoz chechon', Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

Naquacze' bħozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

²¹ Beñə' ca' gwsa'aque' bħoz segon can' bzoj de'e Moizezən', Diozən' bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:
Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

“Naquæczo' b̄xozan' chedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' b̄xoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequan'.”

²² Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozən' choncze' con can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' na'a naquəchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə. ²³ Beṇə' ca' gwsa'aque' b̄xoz segon can' na' lei de'en bzoj de'e Moisezan', gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate', pero benitə'etcəzə lguə'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' beṇə' zan. ²⁴ Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquæcze' b̄xoz chechon'.

²⁵ Na' notə'əteza beṇə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozən', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilažə'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca chedə' zocze' zejlicane chṇabe' goclen lao Diozən' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶ Na' Jeso'os nan' naque' b̄xoz əblao chechon' na' zaque'e par gaquəlene' chio'o chedə' chone' cayaṇə'n chazlažə' Diozən'. Bito bi dolə' nape'. Bito bi dolə' de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozən', chṇabi'e txeṇ len le'. ²⁷ Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozən' xtole'ena' can' gwso'on beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz segon can' na' lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Yoguə' ža zgua'atec gwso'ote' bia yixə' par niḥ gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtole'aga'aque'ena' na' techlə leczə gwso'ote' bia yixə' par gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtole' beṇə' Izrael ca' yelə'. Šlinza bnežjw cuin Jeso'osən' por ni checho catə'n gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' bitoch gate' yeto.

²⁸ Beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz əblao segon can' na' lei de'en bzoj de'e Moisezan' gwsa'aque' beṇə' güen de'e mal can' zjənaquə yeziquə'əchlə beṇə'. Zan iz bagoc bzoj de'e Moisezan' lei che Diozən' cata' Diozən' bzo cuine' testigw de que sełe'e Xi'ine'ena' par gaque' b̄xoz əblao chechon' na' gwne': “Gaquæcze' b̄xoz əblaon' chedə' zoa' naca' Dioz.” Na' Xi'ine' na'anə' zocze' zejlicane, na' naquə yichjla'aždaogüe'ena' cayaṇə'n chene'e Diozən'.

8

Cristən' chone' par niḥ chac de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o

¹ Na'a ža zo b̄xoz əblao chechon', na' chi'e yoban' chṇabi'e txeṇ len Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο. Lenṇə' naquən de'e žialaoch lao yoguə' de'en babe'echo dižə' chei.

²⁻³ B̄xoz əblao ca' beṇə' ca' gwso'ot bia yixə' lo'o yo'odao' de'en gwso'on de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael jso'e xchenga'aquebən' gan' nzi' “Latjə gan' zo Diozən'” par niḥ Diozən' bezi'ixene' xtole'aga'aque'ena' len che beṇə' ca' yelə'. Na' de'en gwso'one'ena' naquən ca de'en chac yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' benən byen bnežjw cuin Jeso'osən' gwso'ot beṇə' le' par niḥ naque' b̄xoz əblao chechon' gan' zo Diozən', na' chone' par niḥ Diozən' chezi'ixene' xtole' chio'o chonlilažə'əchone'.

⁴ Na' bito naque' b̄xoz žalə' ṇe'e zoe' lao yežlyon', chedə' banitə' b̄xoz ca' beṇə' ca' chjsoa' bi de'en chjsoa' lao Diozən' segon can' na' lein'. ⁵ Na' yoguə'əlol de'en chso'on b̄xoz ca' beṇə' ca' chso'on can' na' lein', naquən latə' lasza ca naquə de'en chac yoban'. Diozən' bene' mendad len de'e Moisezan' antslə ze'e so'on de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael yo'o de'e lachə'əna' gan' gwso'o b̄xoz ca' par gwso'elaogüe'e Diozən', gože'ene': “Yoguə' de'en bagwnia' gonle, legonən cayaṇə'n blo'ida' le' catə'n gwzocho lao ya'anə'.” ⁶ Pero na' de'en chon Cristən' zaquə'əchan cle ca de'en gwso'on b̄xoz ca' beṇə' ca' gwso'on can' na' lein'. Na' leczə de'e cobə de'en chon Diozən' len chio'o naquəchən güen cle ca de'en bene' antslə, chedə' de'e xench de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o na'a.

⁷ Žalə' de'en ben Diozən' par goclene' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' de'e nech benən par niḥ gwsa'ac yichjla'ažda'oga'aque'ena' can' chene'ene', bito bsele'e Cristən' žalə' ca'. ⁸ Pero nachia' Diozən' bito bebeine' lega'aque', nachən' gwne':

Chona' lyebe gona' to de'e cobə par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə' əžin ža,

nada' Xanle Dioz ənia' ca'.

⁹ Nžə'an beṇə' len de'e xaxta'ole ca' ca tyemp catə'n goquəlenga'aca'ane' par niḥ besyə'əchoje' Egipton'.

Lega'aque' bito gwso'one' can' gwso'one' lyebe len nada'.

De'e na'anə' nada' Xanle Dioz bitoch bengə'aca'ane' cas.

¹⁰ Quinga gona' par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə'n əžin žan':

Nada' Dioz gona' par niḥ šo'o yichjle de'e ca' nona' mendad gonle,

na' gona' par niḥ yebeilen lo'o la'ažda'olen'.

Na' toza' nada' güe'ela'ole na' le'e gacle xi'ina'.

¹¹ Na' ni tole cui chyazžən əgwswed əgwlo'i ljuežjle par niḥ gombi'ale nada'

chedə' cana' yoguə'ale gombi'ale nada',

le'e cuitec bi zaquə'ale na' len le'e nacle beṇə' blaο.

¹² Cana'ach bitoch gona' xbab che de'e mal ca' de'en baben'lena'

cheda' ca orən' babezi'ixena' xtolə'əlenə'.

¹³ Na' ca naquən' be' Diozən' dižə' che de'e cobən' de'en gwne' gone' par gaquəlene' nasyon chechon', nezecho chde che de'en bene' mendad so'one' antslə cheda' banaquən de'e golə na' bitoch cheyalə gonchon.

9

Yo'odao' de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca gwxaquə'əleben ca gan' zo Diozən'

¹ Cana'ate ben Diozən' mendad naclə so'on beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par so'ela'ogüe'ene'. Na' lecəə bene' mendad so'one' to yo'odao' par le'. ² Yo'oda'onə' goquən de lachə'. Na' lo'o cuart nechən' bosozoe' to candelər na' to mes gan' bosozoe'ue yetxtil de'en naquə par Diozən'. Na' cuart nechən' nzi'in "Latjə che Diozən'". ³ Na' cuart əgwchopen' nzi'in "Latjə gan' zoczə Diozən'". Na' entr cuart ca' chopə gwze to lachə'. ⁴ Na' lo'o cuart əgwchopen' bosozoe' yeto mes de or gan' bosozoye' yal. Na' gosə'əyixjue' to caj na' bosozoguzəje' doxenən or. Na' lo'o caj na' bosozoe' to yesə' de or gan' bosozoe'ə yelə' guao de'en gwza' yoba de'en nzi' mana, na' lecəə lo'o caj na' gosə'əgüe'ə garrot che de'e Ronnə' de'en bexejə. Na' lecəə na' bosozoe'ə yej ta'a ca' gan' byoj de'en ben Diozən' mendad so'one' par niçh gaquəlene' lega'aque'. ⁵ Na' lao tap che cajən' bosozonite'ə chopə lguə'a lsaquə' angl beṇə' gosə'əzi' querobines. Na' gan' zjəzecha querobines ca' chey che'eni'in, par niçh nachia' de que Diozən' zoe' na'. Toe' gwzecha šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na' lao tap che cajən' entr lega'aque' nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə' cheži'iləžə' che Diozən'". Pero bitoch che'enda' güe'echa' dižə' che to to de'e ca'.

⁶ Na' beyož banita' cuart ca' na' beyož bosozonite'ə yoguə' de'e ca' lo'ina', yoguə' ža ja'ac bəxoz ca' lo'o cuart nechən' gan' gwso'one' can' ben Diozən' mendad so'one' par əso'ela'ogüe'ene'. ⁷ Na' cuart əgwchopen' tozə bəxoz əblaon' goc gwyo'e ze tğüiz güejə. Na' cata'ən gwyo'ena' benən byen bexe'ə chen che bia yixə' bže'en lao cajən par niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə'ena' na' bezi'ixente' xtolə' beṇə' ca' yelə'. ⁸ Na' de'en cui gotə' lsenə šo'o nochlə beṇə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ochə gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'əloj de'en gwso'one' lo'o yo'odao' de'en nsa' chopə cuart. ⁹ Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwso'on bəxoz ca' lo'ina' chlo'in chio'o zocho na'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwso'on de'e xaxta'ocho ca' gwso'ela'ogüe'ə Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'ažda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'ana'əczə bosozonežjue' Diozən' bi de'en bosozonežjue'ene' na' la'ana'əczə gwso'ote' bia yixə' par gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰ De'e ca' bosozonežjue' Diozən' gwsa'aquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr chega'aque' gotə' par gwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwso'one' niçh cuerp chega'aque'ena' goquən xi'iləžə' can' na lein'. Yoguə' de'e ca' gwso'one'ena' gwso'onən žin xte cata'ən bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹² Pero bazo Cristən' na'a naque' bəxoz əblao chechon' na' chone' par niçh chac güen can' gwnitə' de'e xaxta'ocho ca' lez gaquə. Babeyepə' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'ena' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael ca', pero naquəchən de'e zaquə'əche na' de'e güenç clezə ca de'en gwzo che bəxoz ca' cana', la' bito naquən de'e ben beṇəch. Na' Cristən' zaque'ə par gwyo'e gan' zo Diozən' cheda' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' na' blalj xchene'ena' le'e yag corozən'. Bito naçho bete' no šib o no go'on dao' na' blaljə xchembən' par niçh be'en Diozən'. Šlinzən' gwduxjue' xtolə'əchon' len xchene'ena' par zejlicane. ¹³ Ca naquə de'e xaxta'ocho ca' bito gwsa'aque' xi'iləžə' can' na lein' šə bagosə'əgane' no beṇə' guat. Na' par niçh besyə'əyac cuerp chega'aque'ena' xi'iləžə' de'e yoblə can' na lein', bəxoz ca' bosozoe'ə lega'aque' no xçhen šib o no xçhen go'on na' len de de'en gwche' cata'ən cheyož chosozoye' baquə' dao'. ¹⁴ Pero xçhen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'ə xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xçhen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'ana' benən par niçh goczə ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon', pero na'a baben Jesocristən' par niçh naquə yichjla'ažda'ochon' xi'iləžə' niçh cho'ela'ocho Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit che Diozən' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwduxjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə Jeso'osən' bitoczə bi bi xtolə'ena' gotə'.

¹⁵ Na' de'en bedəlalj xçhen Cristən' gwzolaə chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par niçh ca' balteza beṇə' bagwlej Diozən' žjəsyə'anite'ə len le' zejlicane. De'en bedəlalj xçhen Cristən' gwduxjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. ¹⁶ Cata' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte cata'əch nezecho de que bagote'. ¹⁷ Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nanna' žlac ne'e mban be'ena' ben len. Cata' bagote' cana'ana' gaquə can' nanna'. ¹⁸ Na' par niçh

gwzoloao goc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxta'ochō ca', bene' mendad boso'olalje' xchen bia yixə'. ¹⁹ De'e na'ana' cata' de'e Moizezan' beyoʒ be'elene' beṇə' ca' diʒə' che yogua'əlo' de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei che'enə', nach de'e Moizezan' bʒe'e lega'aque' xchen go'on dao' na' xchen šib nach nis. Bʒe'e lega'aque' de'e ca' len lats' yišə' xa xilə' de'en mben color əxna' na' len to xis yixə' dao' de'en naqə' ca gwreg. Na' leczə bʒe'en libran' gan' nyoʒ leina'. ²⁰ Na' de'e Moizezan' goʒe' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwʒa'a le'e par niçh gone' can' none' lyebe gone' par gaqəlene' chio'o." ²¹ Nach bʒa'ate'en yo'oda' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'ochine' gan' gwsə'ela'ogü'e Diozən'. ²² Lei de'en bzoj de'e Moizezan' benən mendad boso'oʒe'e chennə' par niçh zan de'en boso'ochine' gwsə'aquan xi'ilaʒə' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtolə' beṇə' žala' cui boso'olalje' chen che bia yixə'.

De'en bnežjw cuin Cristən' gwsə'ote'ene' chac cheque'e xtolə' chio'o chonjilaʒə'əchone'

²³ De'e na'ana' benən byen boso'oʒe'e xchen bia yixə'an de'e ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'ona' par niçh gwsə'aquan xi'ilaʒə' can' na lein'. Pero xchen bia yixə' ca' bito gaqə gonən ca gaqə yichjla'aʒda'ochon' can' chene'e Diozən' par niçh šo'ochō gan' zoe'enə'. Tozə xchen Jesocrist nan' zaqəə'an par chonən ca chac yichjla'aʒda'ochon' can' chene'e Diozən'. ²⁴ Cata' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' bito gwyo'e lo'o cuart əgwchope che yo'oda'ona' can' gwsə'on bʒox ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zoczə' na'a chne' fabor chio'o lao Diozən'. Na' cuart əgwchope che yo'oda'ō che beṇə' Izrael na'ana' gwzon par bzejni'in chio'o can' naqə gan' zo Diozən'. ²⁵ Bʒox əblao ca' ze tğüiz güeja gwsə'e lo'o yo'oda'ona' gan' nzi' latjə gan' zoczə Diozən' boso'oʒe'e chen che bia yixə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ²⁶ Žala' byažjən laljə xchene'en zan las, babnežjw cuine' zan las dezd cata'an gwxe yežlyon' žala' ca'. Pero cagua ca'ana'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or che'enə', na' de'en gwsə'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtolə'əchon' zejlicane. ²⁷ Na' Diozən' bansi'e xneze de que əžin ža sa'at to to beṇəchan' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əna Diozən' che to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o šə nite'e mbalaz len le'. ²⁸ Na' ca de'en sa'at beṇəchan' šlinzə leczə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwsə'ote'ene' gwdixjue' xtolə' beṇəchan'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, cagua par chixjoche' xtolə'əchon' sino par niçh deyexi'e beṇə' ca' chasə'əbeza batə'aquan' yide'enə'.

10

¹ Lei de'en bzoj de'e Moizezan' chzejni'in chio'o lats'əlaszə che de'e güen de'en gaqə checho catə' yežincho yoban' gan' zo Diozən'. Pero leina' bito goqə gonən par niçh yichjla'aʒdao' beṇə' ca' gwsə'on can' nanə' əsa'aquan can' chene'e Diozən', la'ana'əczə gwsə'ote' bia yixə' yogua' iz par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'. ² Žala' de'en gwsə'ote' bia ca' benən par niçh cuich so'one' de'e malən' bitoch besə'ayažjene' so'otache'eb žala' ca'. Pero de'en gwsə'acbe'ine' ne'e chso'one' de'e malən' nachən' yogua' iz gwsə'ote'eb. ³ Na' de'en gwsə'one' ca' bito gwsə'anlaʒe'e de que zjənape' dolə'. ⁴ Na' gwsə'one' ca' yogua' iz chedə' chen che no go'on dao' o no šib bito zaqəə'an par yeca'an xtolə' beṇə'.

⁵ De'e na'ana' cata' Cristən' bide' yežlyo nga gože' Xə' Diozən':

Nezda' to de'en chazlaʒə'əcho' mazəchlə ca bia yixə' bian' chso'ot beṇə' par chso'ela'ogü'e le',

na' mazəchlə ca bichlə de'en chso'one' le'.

De'en chazlaʒə'ona' əgwnežjo cuina' par chixjua' xtolə' beṇəchan'.

⁶ Lənnə' de'en chebeido' mazəchlə ca bian' chso'ote' par choso'ozeye',

na' mazəchlə ca xchen bia yixə' de'en chəsə'əlalje' catə' chəsə'əṇabe' yezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.

⁷ De'e na'ana' goža' le' can' nyoʒən le'e libran' gan' nan:

"Dioz chia', za'a nga zedəyena' con can' chazlaʒə'ona'."

⁸ Zgua'atec Cristən' gože' Xə' Diozən': "Nezda' de'en chazlaʒə'əcho' na' de'en chebeichdo' ca de'en chso'ote' bia yixə' na' ca bichlə de'en chso'one' le', na' ca de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote' na' leczə ca de'en chəsə'əlalje' xchengə'acəban' par chəsə'əṇabe' chezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'." Gwne' ca' la'ana'əczə lei de'en bzoj de'e Moizezan' benən mendad gwsə'ote' bia yixə' na' gwsə'one' bichlə de'e ca' gwsə'one'enə'. ⁹ Nach Cristən' gože' Diozən': "Nada' za'a zedəyena' con can' chazlaʒə'ona'." De'e na'ana' nezecho de que Diozən' bitoch chene'ene' gotcho bia yixə' can' na lein' chedə' Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁰ Cristən' bene' con can' gwyazlaʒə' Diozən'. Šlinzən' bnežjw cuine' gwsə'ot beṇə' le' par beyone' yichjla'aʒdao' yogua' chio'o chonjilaʒə'əchone' xi'ilaʒə'.

¹¹ Beṇə' ca' zjanaqə bʒox, yogua' ža nita'ətezə nite'e chso'ote' bia yixə' par xtolə' beṇə' Izrael ca' yela', len la' xchen bia yixə'an bito gaqə yeca'an xtolə' beṇə'. ¹² Pero na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' beyoʒən' zjəyechi'e gan' chnabi'e len

Diozən'. ¹³ Na' zoe' na' chbeze' əzin ža nitə' yoguə' de'e ca' chso'on contr le' na' beŋə' contr che' ca' xni'ena'. ¹⁴ Na' de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' šlinza cana', na' beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə', leczə babene' par ničh chac yichjla'ažda'əchon' can' chene'e Diozən' gaquən zejlicane. ¹⁵ Na' caguə nada'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benan ca' byojən ca' par ničh nezecho naquən de'e li, nan:

¹⁶ Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catə' əzin žan':

Nada' Dioz gona' par ničh šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one',
na' gona' par ničh yesyə'əbeine'en lo'o la'ažda'oga'aque'ena'.

¹⁷ Nach nyoj yeto de'en nan:

Cuatəch žjsa'alažə'a che de'e mal ca' bagwso'one' na' che xtolə'əga'aque'ena'.

¹⁸ Na' catə' babezi'ixen Diozən' xtolə'əchon', bitoch chyažjecho gotcho bia yixə' par ənabcho yezi'ixene'en.

Cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'ena'

¹⁹ Na'a ža beŋə' biša', laogüe de'e blalj Jesocristən' xchene'ena' par gwdixjue' xtolə'əchon' guaquəczə šo'ochio gan' zo Diozən' sin cui žebcho. ²⁰ De'en ben Jesocristən' par ničh šo'ochio gan' zo Diozən' naquən to de'e cobə la' antslə "Latjə gan' zo Diozən'" lo'o yo'oda'onə' bgašə'an len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni čechon' bito bi de de'en chcuəšə'an latjə gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. ²¹⁻²² Na' de'en naquə Jesocristən' bxož əblao checho, na' de'en chaclene' chio'o naccho ca family che Diozən', de'e na'ana' cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'ena' do yichj do lažə'əcho, gonlilažə'əchone' sin cui gaquəžejlažə'əcho. Goncho ca' laogüe de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'. Na' leczə bagwchoacho nisən'. ²³ Na' can' gwzolaochio chonlilažə'əcho Jesocristən', ca'aczən' cheyalə' soteza socho gonlilažə'əchone' na' yebeicho de'en žjəyecho len le', chedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyecho len le', chone' complir can' ne'ena'. ²⁴ Na' leczə cheyalə' güe'e ljuežjcho balor par ničh gaquəchecho che ljuežjcho na' gonchocho de'e güen to yetocho. ²⁵ Na' bito cuejyichjcho de'en chdopcho txen par cho'ela'ochio Diozən', can' chso'on bałə beŋə' chasə'əbejyichjə'en. Cheyalə' gwtiplažə' ljuežjcho par ničh sochcho chech gonlilažə'əcho Cristən'. Gonchocho ca' chedə' bazon baozə yidə Cristən' yeto.

²⁶ Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li che Diozən' de'en banombi'acho par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'.

²⁷ Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, chedə' notə'ətezcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho. ²⁸ Ca naquə beŋə' ca' chsa'aque'ne' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito choso'ozenague' chei, beŋə' gwlaž checho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nita' chopə o šonə testigw beŋə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'. ²⁹ Pero chio'o ža šə gue'icho Xi'in Diozən' na' Spirit che'ena' de'en nzi'ilažə' chio'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egatezə ca' šə gaquəcho cui bi zaquə' xchene'ena'. Lennə' bedəlalje' par ničh gwzolaochio chac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o na' bedəlalje'en par ničh yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' beyaquən xi'ilažə'. ³⁰ Nezecho de que Diozən' gwne': "Nadan' co'olažə'a beŋə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw." Na' leczə nyojən nan: "Diozən' gwnežjue' castigw che beŋə' ca' bagwcue'e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'." ³¹ Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, lechguale de'e žebcho ca naquə castigon' de'en gone' chio'o.

³² Le'e žjsa'alažə' can' bchejele la'ana'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' catə'an ze'e gwzolaochio gweyjni'ile che Cristən'. ³³ Besyə'əbei beŋə' contr chele ca' bos'o'güen' can' bžaglaole catə'an bos'o'žia bos'o'onite'e le'e na' catə'an gosə'əque'e de'en gotə' chiele'. Na' leczə bchejele par benle txen len beŋə' ljuežjcho ca' catə'an goc chęga'aque' ca'. ³⁴ Bęyašə' bezi'ilažə'əle ljuežjcho ca' beŋə' ca' gwsa'ata' ližya na' gwzole mbalaz la'ana'əczə gosə'əca' beŋə' de'en gotə' chele, chedə' la' gwnezele de que laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən' de'e zaquə'əche chele yoban' de'e cui te chei. ³⁵ Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', chedə' gwžin ža catə' sole mbalaz. ³⁶ Bito žjxaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əloj can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'ena' žjəyecho len le' zejlicane can' bene' lyebe.

³⁷ Nyojən can' gwna Diozən' nan:

Lęchguale lgüegwzə əzin ža catə' yidə ben' əsele'a, na' bito šeichene'.

³⁸ Na' beŋə' ca' žjənaque' beŋə' güen laogua'ana' cheyalə' nite'e so'onlilažə'e nada'.

Na' beŋə' ca' chasyə'əbižə' cuich chso'onlilažə'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹ Pero na' chio'o ža, bito nacho naccho ca beŋə' ca' chesyə'əbižə' cuich chso'onlilažə'e Diozən', beŋə' ca' yesə'əbiayi'. Chio'o zotezə zocho chonlilažə'əchone' na' de'e na'ana' nezecho žjəyecho len le' zejlicane.

11

Diozàn' chebeine' benà' laogüe de'en chso'onlilaže'ene'

¹ De'en chonlilaža'əcho Diozàn' nezecho guaquə de'en chbezcho gaquə, na' nezecho de'e liczə can' na Diozàn' che de'e ca' cui chle'icho. ² Na' benə' ca' gwnitə' gwlatte, bebei Diozàn' lega'aque' laogüe de'en gwso'onlilaže'ene'.

³ Na' de'en chonlilaža'əchone' chejni'icho de que con bene' mendad goc yoban' na' yežlyon'. Bito bi bçhine' par bene'en.

⁴ Na' ca naquə de'e Abelə'n', de'en benlilaže'e Diozàn', goque' benə' güen lao Diozàn' na' bebei Diozàn' de'en bnežjw de'e Abelə'n' le' cle ca de'en bnežjw de'e Cainnə'. Na' la'anə'əczə cuich zo de'e Abelə'n', de'en benlilaže'e Diozàn' chzejni'in chio'o de que can' cheyałə' goncho.

⁵ Na' Enoquən' leczə benlilaže'e Diozàn', na' de'e na'anə' Diozàn' bezi' beque'ene' sin cui gote'. Notoch no ble'i'le'. Na' nyojən che' de que chebei Diozàn' le' antslə ze'e yezi' yeque'ene'.

⁶ Diozàn' bito chebeine' notə'ətezə benə' cui chonlilaža' le'. Na' šə no güe'elao' le', cheyałə' šejle' de que zoczə Diozàn' na' de que gwzenagczə Diozàn' che' šə bi de'en ənabene' le' do yichj do laže'e.

⁷ Na' ca naquə de'e Noen' ža, leczə benlilaže'e Diozàn'. Na' Diozàn' bosnisene' le' can' ze'e gaquə na' de'e Noen' gwyejle'e che'. De'e na'anə' Noen' bene' to barcw gan' gwyo'e len family che' ca' par niçh bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə' chonlilaža' che'ena' len Diozàn' blo'in benə' ca' yezi'cuə'əchlə gwža' yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na' leczə de'en benlilaže'e Diozàn', de'e na'anə' Diozàn' gwne' che' de que naque' benə' güen laogüe'ena'.

⁸ Na' de'en benlilaža' de'e Abraannə' Diozàn', bzenague' catə' Diozàn' bene' mendad šeje' zitə'. Na' gan' gwyeye' Diozàn' blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə che'. Na' gwyeye' la'anə'əczə bito nombi'e latjən' ca oran'. ⁹ Na' de'en benlilaža' de'e Abraannə' Diozàn', gwzoe' laž benə' zitə' gan' ben Diozàn' lyebe gwnežjue' xi'in dia che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe' lo'o yo'o de lachə'əza, na' leczə lo'o yo'o de lachə'əza gosə'anitə' de'e xi'ine' Isaaquən' na' de'e xi'in xesoe' Jacoban', benə' ca' leczə gosə'əbeze' gwnežjo Diozàn' xi'in dia chega'aque' ca' yežlyon'. ¹⁰ Bito bi goque de'e Abraannə' de'en gwnite'e lo'o yo'o de lachə'əza, chedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan' zo Diozàn', gan' naquə to syoda güen de'e cui te chei, syoda de'en Diozàn'.

¹¹ Na' ca naquə de'e Sar no'ol che de'e Abraannə', benlilaže'e Diozàn' na' de'e na'anə' Diozàn' bene' par niçh bi'e bdəo' na' gwxxane'əbo' la'anə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e sane'. Diozàn' bene' ca' len de'e Sarən' chedə' Sarən' gwyeye' de que Diozàn' gone' can' bene' lyebe. ¹² De'e na'anə' la'anə'əczə de'e Abraannə' naque' golə par so xi'ine', xi'in dia che' ca' gwsa'aque' benə' zan can' žjənaquə beljw ca' de'en žjəzia le'e yoban' na' can' naquə yox de'en chi' cho'a nisdə'onə', notono no gaquə gwlabə' xi'in dia che'ena'.

¹³ De'e Abraannə', de'e Isaaquən' na' de'e Jacobən', na' nochlə benə' ca', ne'e chso'onlilaža'əcze' Diozàn' catə' bžin ža gwsa'ate' la'anə'əczə cuinə' gac can' ben Diozàn' lyeben'. Bito gwsa'acžejlaže'e, sino que gwse'ejle'ecze' de que gwžin ža gone' can' gwne'ena'. Na' lega'aque' gwsa'ache'ine' de que žjənaque' ca' benə' zitə' len benə' ža' lao yežlyon' na' de que bito bi lažga'aque' de lao yežlyo nga. ¹⁴ Na' de'en gwsa'aque'ne' cui bi lažga'aque' de lao yežlyon', nacbja' de que gwse'enene' yesə'əžine' ga yoblə gan' gaquə lažga'aque'ena'. ¹⁵ Žalə' gwso'one' xbab che yežən' gan' gwsa'alje' de que naquən lažga'aque'ena', žjəsyə'anitə'əlje' na' žalə' ca'. ¹⁶ Pero gwso'one' xbab de que yoban' naquən lažga'aque'ena' na' gwse'enchgüeine' yesyə'əžine' na', chedə' la' güenchen naquən cle ca yežlyon'. De'e na'anə' Diozàn' bito cheto'ine' chega'aque' par əne' de que naque' Dioz chega'aque' ben' chso'elaogüe'e, na' le' babənšaogüe'e to syoda par lega'aque'.

¹⁷⁻¹⁸ Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilaže'e Diozàn', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozàn' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'ino' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlaljə' xchenga'aguəbən' par cho'elaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozàn' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen de'e gaquə por xi'in dia che'ena'. Na' che bi'i nan' gož Diozàn' de'e Abraannə': "Xi'in dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia chio'onə'." Pero bia'aczə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozàn' le' got xi'ine' tlišə'ənə'. Na' bžin oran', Diozàn' bito be'e latjə gote'əbo'. ¹⁹ De'e Abraannə' bzenague' par gote'əbo' chedə' gwnezene' de que Diozàn' chac yosbane' benə' guat ca'. Na' ca naquə Diozàn' bito be'e latjə gote' xi'ine'ena' guac ənacho de que Diozàn' bosbane'əbo' ladjo benə' guat ca'.

²⁰ Nach leczə de'e Isaaquən' benlilaže'e Diozàn', na' de'e na'anə' gwnabene' Diozàn' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'. ²¹ Leczə de'e Jacobən' benlilaže'e Diozàn', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwnabene' Diozàn' gone' güen len xi'in xesoe' ca', xi'in de'e Jwsen'. Na' bçhequə' yichje'ena' be'ela'ogüe'e Diozàn' žiaša'atezə garrot che'ena'. ²² Na' de'e Jwsen' leczə benlilaže'e Diozàn' na' gwyeye' de que əžin ža yesyə'əchoj benə' Izrael ca' Egipton' can' ben Diozàn' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'ena' catə' žjəya'aque' Canaannə'.

²³ Na' catə' goljə' de'e Moizezən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca' de'en gože' beŋə' Izrael ca' so'ot bi'i' chega'aque' ca'. Šonə' bio' bosə'ocuaše'e de'e Moizezən' ližga'aque'ena', chədə' gwsa'aque'ne' nacho' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə' yoso'ocuaše'ebo', xi'in rein' beque'ebo' boscha'ogü'e'bo'. ²⁴ Na' catə' bagwcha'o de'e Moizezən', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gaque' cuent ca' bi'i' che de'e xi'in Rei Faraonə'. ²⁵ Gwyazlažə'əche' bžaglaogü'e' txen len beŋə' Izrael ca' ca' de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca' gone' bi' de'en chəsyə'əbei beŋə' mal ca' chso'one', la' de'e te chei de'e ca'. ²⁶ De'en bžaglaogü'e' Moizezən' gwxaquə'əleben ca' de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' gocbe'ine' de' que de'e zaquə'əche' əžaglaogü'e' yoguə' de'e ca' cle ca' si'e doxen yelə' gwni'a' che Egipton'. Gwneze'ne' gwžin ža catə' gon Diozən' par nič soe' mbalaz. ²⁷ Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' catə' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'anə'əczə' rein' bžə'achgü'e' lega'aque'. Na' de'e Moizezən' gwlo'o gwčhejlaže'e len de'e ca' bžaglaogü'e' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' chədə' gwneze'ne' zoczə' Diozən' len le' ca' naho chle'iczene' le'. La'anə'əczə' Diozən' cui no' chac le'i' le'.

²⁸ Na' de'e Moizezən' de'en benlilaže'e Diozən' bene' mendad len to to family beŋə' Izrael ca' gwso'ote' xilə' dao' ca' can' gož Diozən' le' na' bosə'ože'e xchenga'aque'əben' ližga'aque'ena' par nič anglən' ben' bselə' Diozən' bito bete' bi'i' nech ca' lao yoguə' family chega'aque'ena'. ²⁹ Na' beŋə' Izrael ca' de'en gwso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par nič Nisdao' Exnan' goquən' choplə' xte bla' yo biž par nič goc gosə'ədie' yešla'alə'. Pero na' beŋə' Egipto ca' catə' gwsa'aclač'e' yesə'ədie', beyeyjw' nisən' gan' chəsə'adi'ena' na' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'.

³⁰ Na' leczə' de'en gwso'onlilaže'e beŋə' Izrael ca' Diozən', de'e na'anə' Diozən' bene' par nič behixə' ze'e de'en gwyechj' doxen syoda Jericon' catə' beŋə' Izrael ca' jəsə'əžechje'en' yoguə' ža lao gažə' ža. ³¹ Na' de'e Raabən' no'olən' goquə' sargat antslə', leczə' benlilaže'e Diozən'. Na' de'en benlilaže'e'ene' bito gwžiaje'e len beŋə' Jerico ca' beŋə' ca' cui bosə'ozenag' che Diozən', chədə' le' ža bğüialaogü'e' beŋə' Izrael ca' liže'ena' beŋə' ca' jəsə'əgüia' jəsə'əye' laže'ena'.

³² Bichxan' əñia' ža? Bito nlatja' par gua'a dižə' che de'e Gedəonə', che de'e Baraquən', che de'e Sansonə', che de'e Jeften', che de'e Dabin', che de'e Samuelən' na' che yeziqə'əchlə' beŋə' ca' gwsoe' xtižə' Diozən' cana'. ³³ Na' laogü'e' de'en gwso'onlilaže'e Diozən' balə' besə'əchoje' gwso'one' gan catə' gosə'ədiləlene' no' rei, na' yebalə' gwso'one' byen par nič bene' yoblə' gwso'one' de'en naquə' de'e güen. Na' yebalə' ben Diozən' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach leczə' yebalə' Diozən' bene' par nič bež əznia' ca' cui bi' gwso'one'eb' lega'aque'. ³⁴ Na' leczə' de'en gwso'onlilaže'e Diozən', balə' bito gwse'eye' lo'o yi'ina', na' yebalə' besyə'əla' catə' gwse'ene'e beŋə' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebalə' bnežjw' Diozən' lega'aque' fuers balor catə' cui bi' fuers chega'aque' gotə', na' yebalə' gwsa'aque' soldad gual, na' yebalə' gwso'one' gan soldad zitə' beŋə' besə'əžin' gosə'ədiləlene' lega'aque'. ³⁵ Gwnitə' no'olə' gwso'onlilaže'e Diozən' na' laogü'e' de'en gwso'onlilaže'e'ene'ena' bosbane' no' family chega'aque' ladjo beŋə' guat ca'.

Na' gwnitə' beŋə' gwso'onlilaže'e Diozən' na' bito gwse'ene'ne' yesə'əbejyichje'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en chəsə'əchi' chəsə'əsaquə' beŋə' lega'aque', chədə' gwnitə' lez yolis yosban Diozən' lega'aque' ladjo beŋə' guat ca' par žjəsyə'anite'e len le'. ³⁶ Na' gwnitə' beŋə' lechguale' gosə'əzi'ichizə' beŋə' lega'aque' na' gwso'ot' gosə'əyine' lega'aque' na' bosə'ocheje' lega'aque' gden, na' gosə'əyi'xjue' lega'aque' ližya. ³⁷ Na' beŋə' mal ca' gaquə' yoguə'əloj' de'e ca' beŋə' ca' chso'onlilaže'e Diozən' yej, na' bosə'ozoxje' cuerp' che yebalə' len syer, na' gosə'əgo'oyele'e yebalə' par yesə'əbejyichje' Diozən', pero bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwso'ote' yebalə' len spad. Na' balə' beŋə' ca' gwso'onlilaže'e Diozən' gwsa'əše' yixə' zjənyaze' no' xa xilə' na' no' xa šib. Bitobi bi' gotə' chega'aque'. Lechguale' nyašə' goc chega'aque'. Na' lechguale' bosə'ochi' bosə'osaquə' beŋə' lega'aque'. ³⁸ Gosə'əlaže'e' do latjə' dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze' bləj' na' ga zo' no' liž' bio yixə'. Yoguə' de'e ca' goc che beŋə' ca' gwso'onlilaže'e Diozən', len la' zjəzaquə'əche' lao Diozən' cle ca' yoguə' beŋə' ca' cui gwso'onlilaže'e'ene'ena'. ³⁹ Na' la'anə'əczə' bebei Diozən' yoguə' beŋə' ca' gwso'onlilaže'e' le', bito bene' ca' gaquə' yoguə'əloj' de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'. ⁴⁰ Diozən' bito gone'ene' gaquə' che lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par nič txen len lega'aque' bagoc checho can' bene' lyebe gaquə' par nič chac yichjla'azda'ochon' can' chene'ene'ena', na' lechguale' mbalaz can' bene'ena'.

12

Cheyalə' sotezə' socho goncho xbab che Jeso'osən'

¹ De'en gwso'on' yoguə' beŋə' ca' gwso'onlilaže'e Diozən' žlac gosə'əbane' yežlyo' nga chzejni'in' chio'o can' cheyalə' gonlilaže'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcui'izəcho' ca'alə' šə' bi' de'en chžon' par gonlilaže'əchcho' Diozən', na' cuejyichjo' šə' bi' de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwčhejlaže'əcho' len bitə'ətezə' de'e chac checho' par nič sotezə' socho

gonlilažəəcho Diozən' na' goncho can' ne'enə'. ² Cheyalə' sotezə socho goncho xbab che Jeso'osən' cheda' tozə le' chonlilažə'e Diozən' cayaṅə'an cheyalə' gonlilažəə'chone' chio'o. Gwneze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par niç soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwçhejlažə'e de'en gwxaquə'əzi'e cata'an gwso'ot beṅə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə beya' gwso'one beṅə' ca' le'. Pero na'a chi'lene' Diozən' yoban' na' chasə'anabi'e txeṅ.

³ Cheyalə' goncho xbab che Jeso'osən' can' gwlo'o gwçhejlažə'e len yoguə' de'en gwso'on beṅə' mal' ca' contr le' par niç co'o gwçhejlažəə'cho na' cui gaquecho zdebə goncho can' chene'e Diozən'. ⁴ Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaochō cheda' choncho xte ga zelao chzaque'echo par cui choncho de'e malən', pero notononə' got chio'o. ⁵ Cheyalə' žjsa'alažəə'cho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beṅə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaquele de que cui bi zejen ca de'en chona' castigw çhelen' cata' chonle bi de'e malən',

na' bito gaquele tolə cata' chdila' le'e, nada' naca' Xanle.

⁶ De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw che beṅə' ca' chacda' chei cata' chso'one' de'e malən', na' chona' par niç chəsə'əžaglaō beṅə' ca' bagwcua'a ca xi'ina' cata' cui choso'ozenague' chia'.

⁷ De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw cheda' chosgole' chio'o can' chso'on beṅə'chən' chosyo'osgole' xi'inga'aque'ena' bi'i chsa'aque'ne' chei, chso'one' castigw chega'acho' cata' chso'ombo' de'e malən'. ⁸ Na' šə cui bi castigw chechon' chon Diozən' cata' choncho de'e malən', zeje dižə' de que bito naccho xi'ine', la' yoguə' chio'o bagwcue'e ca xi'ine' cata' choncho de'e malən' chone' castigw checho. ⁹ Xaxna'acho ca' bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na' gwso'one' castigw checho che bi de'e mal de'en bencho na' bzenagcho chega'aque'. Naquachxe cheyalə' əgwzewjxw yichjchon' gwzenagcho con bin' əna Xacho Diozən' ben' chon yelə' mban zejlicane che chio'o chonlilažəə'chone'. ¹⁰ Na' xaxna'acho ca' lao to çhop izən' gwso'one' castigw checho con can' gwnan chega'aque'ena'. Pero na' Diozən' chone' chio'o castigw parzə niç gaquəlene' chio'o, par niç ca' gaccho beṅə' la'aždao' xi'ilažə' can' naque'ena'. ¹¹ Na' lao orən' bito chazlažəə'cho bitə'ətezə castigw de'en chaccho. Pero galj chdela cheyache'icho naquən' goncho cheda' castigw de'en chaccho chaclenən chio'o par niç sotezə socho goncho de'e güenna'.

Diozən' gone' castigw checho šə cui gwzenagcho che'

¹² De'e na'anə' lesotezə leso legonlilažə' Diozən' na' le'e co'o gwçhejlažə' bitə'ətezə de'en chy'i de'en chzaquə'əle. ¹³ Leso legon con can' chene'e Diozən'. Legonən par niç beṅə' lježjle ca' yoso'ozenaguache' che Diozən' caguə ca yesə'əxope' so'onche' de'e malən', cheda' bale' cuina' yoso'ozenague' che yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' so'one'.

¹⁴ Legon ga zelao saque'ele par niç sole binlo len yoguə' beṅə' chso'onlilažə' Jesocrisən'. Na' leczə legü'e latjə par niç Diozən' gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', cheda' notono no yežin gan' zo Diozən' šə cui naquə la'ažda'ogü'e'en xi'ilažə'. ¹⁵ Bito gü'e'ele latjə par niç tole cuejyichjle cuich talenle Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgü'e' yoguə'əcho. Na' šə tole cuejyichjle Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'. ¹⁶ Bito co'o xtolo e cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṅə' yobla. Na' bito gue'ile de'en naquə de'e zaquə' le' lao Diozən'. Nezecho de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə bete'e de'en banaquən gwnežjo Diozən' le' de'en golje' naque' beṅə' nech. ¹⁷ Nezele de que gwdechlə gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie' lao na' beṅə' biše'ena', pero bito goquə bi gone' par niç yeyaquən lao ne'ena' la'ənə'əczə gwcheže' tant gone'ene' yeyaquən lao ne'ena'.

¹⁸ Nža'alə chac che chio'o na'a cle ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca' cata'an Diozən' bnežjue' lega'aque' lei che'ena'. Betje' lao ya'a Sinain' na' gwyechj yi' bel lao ya'anə', na' gwxoan žen, na' beyaquən žchol, na' gwyechjchguə be'. ¹⁹ Na' gwse'ene' gwchež to trompet, na' leczə gwse'ene' be' Diozən' dižə len lega'aque'. Pero de'e tant besə'əžebe' xte gwsa'atə'əyoine' de'e Moizezən' par niç ye'e Diozən' cuich gü'e'elene' lega'aque' dižə'. ²⁰ Lechgualə besə'əžebe' por ni che de'en gož Diozən' lega'aque' antslə de que šə no beṅə' žjəbigue'e ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen' yoso'ošize'ene' yej, na' leczə ca' so'onene' šə bia yixə'. ²¹ Na' nezecho lechgualə de'e zaquə' žebchon' goquəczə lao ya'a Sinain', cheda' len de'e Moizezən' gwne': "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

²² Pero na'a ža chio'o banaccho txeṅ len Diozən' ben' zo zejlicane na' len yoguə' angl zan che' ca' beṅə' ca' že' yoban. Na' yoban' gwxaquə'əleben ca syoda Jerosalennə' na' ca ya'a Sionnə'. ²³ Na' naccho txeṅ len yoguə'əolte beṅə' yeziqua'əchlə beṅə' ca' leczə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e'e Jesocrisən', na' yoguə'əcho len lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca to beṅə' goljə nech lao to family laogüie de'en naccho beṅə' blao lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj lachon' le'e libr che Diozən' de'en de yoban'. Naccho txeṅ len Diozən' ben' əchoglaogü'e'en che yoguə'əloj beṅə'chən' šə žjənaque' beṅə' güen o šə žjənaque' beṅə' mal. Leczə naccho

txen len beṇə' ca' bagwsa'at, beṇə' ca' gwsə'onjilažə' Cristən' lao gwnite'e yežlyon'. Diozən' babene' par niç yichjla'aždao' lega'aque'ena' banaquən' cayanə'an chene'ene' əsa'aqueṇ. ²⁴ Na'a ža zocho txen len Jeso'osan' chedə' le'ena' bedəlalj xchene'ena' par niç gwzoloao chon Diozən' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' xçhen Jeso'osan' de'en bedəlalje' catə'an gwsə'ote'ene' chlo'in de que Diozən' chezi'ixene' xtolə' con beṇə' chso'onjilažə' Jeso'osan'. Cagua can' naquən len xçhen de'e Abelən' de'en gwłaljən', chedə' lenṇə' con blo'en de que de'e malən' ben beṇə' biše'ena' bete'ene'.

²⁵ Naquən de'e žialao xen gwzenagcho che xtižə' Diozən'. Nezecho de que bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' catə'an gwsa'aque' godenag len xtižə'ena' de'en be' de'e Moizezən' len lega'aque'. Pero gonche' castigw che chio'o šə cui gwzenagcho che xtižə'ena' de'en bedəzejni'i Xi'ine' ben' zo yoban'. ²⁶ Leçhguəle gwxo' catə' Diozən' betje' yoban' par bžine' lao ya'a Sinain' gan' be'elene' beṇə' Izrael ca' dižə'əna'. Na' gwdechla gwne': "Gwžin ža catə' yossi'insa' yežlyon' de'e yobla, pero cagua yežlyo na'azən' sino que lenczə de'e ca' chle'icho le'e yoban'." ²⁷ Na' de'en gwne' de que yossi'inse'en de'e yobla, zežen de que cana'achən' te che yogua' de'e ca' ben Diozən' de'en chle'icho, ca naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Na' catə' babesyə'anit yogua' de'e ca' chle'ichon' Diozən' ne'e zocze' chone' par niç chac de'e güen de'e cui te chei. ²⁸ De'e na'ana' cheyałə' güe'echo yelə' choxçwlen che Diozən' ca de'en cui te che de'e mbalaz de'en chac lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' leczə güe'etecho yelə' choxçwlen che' ca de'en cui te che de'en žjəyecho len le' zejlicane. Cheyałə' gapcho Diozən' respet na' güe'ela'ochone' can' chazlaže'ena'. ²⁹ Nezecho ca naquə yi'ina' chzeyən bitə'ətezə, na' ca'aczən' chon Diozən', chone' castigw che bitə'ətezə de'e mal de'en chon chio'o beṇəçh, chedə' leçhguəle chgüe'ine' bitə'ətezə de'e malən'.

13

De'en chazlažə' Diozən' goncho

¹ Cheyałə' soteza socho gaquecho che yeziqə'əchlə beṇə' chso'onjilažə' Jesocristən', chedə' yogue'e žjənaquə bišə'əcho na' zanchə. ² Cheyałə' əggüialaocho beṇə' zita' ližchon' na' gonga'acchone' goclen. Balə xaxta'ocho ca' catə' bosə'əgüialaoçgüe' beṇə' zita' na' bosə'əgüialaoçgüe' angl che Diozən' sin cui gwsa'acbe'ine'.

³ Cheyałə' gaquəlencho beṇə' ljuəžjcho ca' chsa'atə' ližya chedə' txenna' chžaglaolenga'acchone' šə bi de'e chac chega'aque'. Na' leczə ca' gaquəlencho beṇə' ljuəžjcho ca' šə no choso'ochi' choso'osaquə' lega'aque'. Leczə gwžinjla ža çhi' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴ Na' le'e nšagna'ale yogua'əle leso do lažə'əle len no'ol chele o be'en chele, can' chene'e Diozən', na' bito talenle notə'ətezəchlə beṇə'. Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chsa'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chsa'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chsa'ənitə'əlene' beṇə' yobla.

⁵ Bito cheyałə' selažə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyałə' socho mbalaz len de'en de checho, chedə' cuin Diozən' bagwne' chio'o: "Bito ganlažə'a le'e na' bito cuejəyichja' le'e."

⁶ De'e na'ana' bito de de'e žebcho. Quinga guac əna to tocho:

Xana' Diozən' zoe' chaclene' nada'.

Na' bito žeba' šə bi de'en gone beṇəçhən' nada'.

⁷ Leçon xbab che beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'i le'e xtižə' Diozən', beṇə' ca' cuich nita' na'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyałə' sole gonjilažə'əle Diozən' can' gwnitə' lega'aque' gwso'onjilažə'ətezene'.

⁸ Can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən' nej nase, ca'aczən' naquən na'a, na' ca'aczən' gaquən zejlicane. ⁹ Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i bale'. Bito güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'ena'. Zaçə'əchən si'icho yelə' chaclen che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç sotezə socho gonjilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chsa'əna beṇə' cheyałə' ye'ej gaoccho. De'en che'ej chaochon' bito chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰ Nezecho de que Jesocristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' beṇə' ca' ne'e chso'ot bia yixə' na' chso'ozeye'eb chsa'əquene' par yezi'ixen Diozən' chega'aque'ena', bito chaclenən' lega'aque' ca de'en gwdixjw Jesocristən' xtolə' chio'o beṇəçh. ¹¹ Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tgüiz güe'ə chsa'ənabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yogua' beṇə' lao nasyon chechon', na' chjgua' bxoz əblan' chenna' lo'bo cuart gan' nac che Diozən', pero cuerp chega'əquəban' choso'ozeye'en fuerlə syoda. ¹² Na' can' goc che Jeso'osan', gwsə'ote'ene' fuer syodan', na' yogua' beṇə' so'onjilažə' Jeso'osan' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni che de'en blalj xchene'ena'. ¹³ De'e na'ana' cheyałə' gonjilažə'əcho Jesocristən' na' bitoch naoccho de'e ca' la'ana'əczə šə beṇə' zan yesə'əgüe'ine' chio'o de'en cuich naocchon. ¹⁴ Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te çhein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyecho syodan'

de'e cui te chei. ¹⁵ Laogüe de'en babocobə Jesocristən' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho. ¹⁶ Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aquə' guac əgwnežjwcho par gaquəlencho beṇə' ca' cui de chega'aque', cheda' can' chene'e Diozən' goncho.

¹⁷ Le'e əgwzežjw yichjle na' le'e gwzenag che beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par chəsə'əgüia chəsə'əye' le'e. Lega'aque' chsa'aclene' le'e par niç ca' gonlilažə'achle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'ena' can' chonle. Legwzenag chega'aque' par niç yesə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'anite'e trist. Na' šə cui gwzenagle chega'aque' bitobi de'e güen gaquə chele.

¹⁸ Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen. ¹⁹ Che'enchgüeida' gonle orasyon chia' par niç yob gaquə yidacha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

²⁰ Laogüe de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'ena', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Xancho Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' tant nži'ilažə'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Dioz na'aczən' chone' par niç chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²¹ Laogüe' nan' chona' orasyon chnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par niç gonle yoguə'əlo' can' chene'ene' gonle. Na' chnaba' gone' ca gombi'achle Jesocristən' par niç ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

²² Legon xbab che yoguə' consejw quinga de'en babena' le'e, cheda' bitotec bzoja' dižə' zan che to ton. ²³ Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob ye'le'e nach chi'ane' catə' delaṇa'a le'e.

²⁴ Por part nada' le'e gguap diox beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' lecza ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə beṇə' nita' na' beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. Na' beṇə' ljuežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguape' le'e diox.

²⁵ Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənasəlas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguape' le'e diox, le'e nacle xi'ij dia che family ca' šizij che de'e Izraelən', le'e chonjilažə'əle Jesocristən' na' naslasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'ətezə de'e chac chele la'ana'əczə šə chyi' chzaquə'əle. ³ Nezecho bitə'ətezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonjilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonjilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho. ⁴ De'e na'ana' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič soteza socho gonjilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'ena'.

⁵ Notə'ətezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdi'e' chio'o catə' chnabechone' gaqualene' chio'o. ⁶ Pero na' catə' chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonjilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho. Be'ena' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisdə'onə' de'en chas chatə' catə' chechj be' laogüien' na' chjta'an nil na'alə. ⁷ Ben' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə' əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'ətezə de'en chnabe'ena'. ⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi'xbabən' chone', con šayecha šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nič nacle beṇə' zaque'e. ¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te chega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'. ¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chasə'əyinj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xoche. Can' chac len yej ca' leczə can' gaquə len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelaļ chežejele.

Cheyalə' soteza socho gonjilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac checho

¹² Šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho na' chonchechlažə'əcho chonjilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechguəle mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par nič əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'. ¹³ Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə' ənacho de que Dioz na'ana' chgo'oyele'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egateza ca' le' bito bi bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'. ¹⁴ La'ažda'omalchon' chonən par nič chene'e'cho goncho de'e malən'. ¹⁵ Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyecho len le'.

¹⁶ Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cüinle gonle xbabən' de que Dioz na'ana' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'. ¹⁷ Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'acquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par nič gaquə' güen checho, na' bito chšə'e can' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen. ¹⁸ Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'an gwyejle'echo che dižə' li che'ena'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič gonəche' chio'o yelə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə benəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əza'atele. ²⁰ Catə' chža'əcho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho. ²¹ De'e na'ana' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əloļ de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzexjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par nič ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

²² Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nanə'. La' šə con chenecho can' nanə' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ²³ Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw, ²⁴ la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənə'. ²⁵ Xtizə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebəj Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho

naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwšedchon na' sotezə socho goncho can' nannə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

²⁶ Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'əteza de'en choncho šə ca'. ²⁷ Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'ayažjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beņə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yogua' beņə'

¹ Beņə' bišə' dao', Xancho Jesocrisən' naque' le'ezeleogüe beņə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən', bito nacho balə beņə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebalə' gonga'aquechone' naccze. ² Šə la'ac čhopə beņə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocrisən', na' to'e naque' beņə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'ena' to niy de or, na' ben' yeto naque' beņə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len čhoptega'aque'. ³ Bito naquən güen šə goncho beņə' gwni'ana' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' niqie naquən güen šə ye'echo beņə' yašə'ana': "Gwzechatezə do de'e na'ala", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'." ⁴ Bito naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par ənacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab čechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Beņə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan beņə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'ena' gone' par nič yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə čhio'o chaquecho che'. ⁶ Pero na' le'e chonlə beņə' yašə' ca' ca beņa' cui bi zjəzaque'e. Na' beņa' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beņa' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'ena' chesə'əchi'i chesə'asaque'e le'e, na' chəsə'əčhe'e le'e do lao jostis ca'. ⁷ Na' le'egatezəczə lega'aque'ena' choso'ožia choso'onite'e Jesocrisən' ben' chonlilažə'əchon' lgu'a'a so'ene' yelə' bala'an.

⁸ Lein' de'en nauə de'e žialao lao yogua' de'e ca' yelə' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Legaque che sa'aljuežj beňachle catg chaquele che cuinle." Šə de'e liczə chonle can' nannə' chonczle güenna'. ⁹ Pero de'e malən' chonle šə balə beņə' chonga'acuelene' xen na' yebalə' chonga'aclene' ca beņa' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chčhoglaon čhele de que nuple dolə' de'en chonle ca'. ¹⁰ Can' naquən, notə'ətezə beņə' zoe' chone' cuselel can' na lein', pero na' la'ana' tozə pontən' chchoe', doxen lei na'ana' chape' dolə'. ¹¹ Diozən' ben' gwna: "Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en čhele o no'ol čhele par solenle beņə' yoblə", leczə'en gwne: "Cui gotle beņə'", na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'. ¹² Chyalə' güe'echo dižə' can' chene'e le'ena' na' goncho con can' chazlažə'ena' čhedə' la' le' əne' che to tocho šə choncho can' na Xtižə'ena' de'en nyojən o šə bito choncho can' nannə'. Xtižə' Dioz na'ana' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'ena'. ¹³ Diozən' əgwnežjue' castigw che beņə' ca' cui chesyə'ayašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beňachga'aque'. Pero beņa' ca' chesyə'ayašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beňachga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilažə'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocrisən' de'e dižə'əzə

¹⁴ Beņə' bišə' dao', šə to beņə' bito chaquene' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e nauə de'e güen, bitobi zaquə' de'en ne': "Chonlilažə'a Jesocrisən'." Yeyeje' lao yi' gabilan' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'. ¹⁵ Balə beņə' ljuežjcho beņə' chso'onlilažə' Jesocrisən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'. ¹⁶ Na' šə bito gaquələnga'acchone' len de'en chesə'ayažjene'ena', šə con ye'ega'acchone': "Ležjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquələne' par nič əzelele de'en chyažjelen'", bitobi zejen de'en nacho chonlilažə'əcho Jesocrisən' šə goncho ca'. ¹⁷ De'e na'ana', šə con nacho de que chonlilažə'əcho Jesocrisən', pero bito chaquecho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en nauə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en nacho de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Nita' beņə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilažə'e Jesocrisən' sin cui so'one' de'en nauə de'e güen. Na' leczə nita' beņə' chesə'əne' con chso'one' de'e güenna' pero na' bito chso'onlilažə'e Jesocrisən'. Na' nada' əchnia' le'e šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocrisən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'ena'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güenna' na' nachia' de que chonlilažə'əchone'ena'. ¹⁹ Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque'

beñə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən. ²⁰ Choncho de'e cui zeje šə con ɲacho chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güenna'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con ɲacho chonlilažə'əchone'. ²¹ De'e ɣaxta'əcho Abraannə' blo'e de que benlilažə'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bɣəxə xi'ine' Isaaquən' lao mes de yejən' par gote'əbo' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'əbo'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beñə' güen laogüe'ena'. ²² Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino leczə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilažə'e Diozən'. ²³ De'e na'anə' nyoj Xtizə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilažə'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beñə' güen laogüe'ena'." Na' leczə nyojən de que Abraannə' naque' beñə' migw che'.

²⁴ Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beñə' güen laogüe'ena', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beñə' güen laogüe'ena'. ²⁵ De'e Raabən' ben' goquə no'ola sargatan', bzenague' che Diozən' catə'an bgüialaogüe' beñə' chop ca' bselə' ɲasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'ena'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par niç bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquəlene' beñə' ca' blo'e de que benlilažə'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beñə' güen laogüe'ena'. ²⁶ Šə to beñə' bitoch nye'e biš xne nezecho naque' beñə' guat. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'anə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən'.

3

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

¹ Beñə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beñə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichto' castigw šə bito gonzo' can' nannə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwsed əgwlo'ile beñə' yoblə xtižə' Diozən'. ² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinj. Pero šə to beñə' bito chone' de'e xinj len xtižə'ena' nauqəchgüe' beñə' güen na' gwzoiczene' ɲabia' doxen cuerp che'ena' šə ca'. ³ Chgo'əcho frennə' cho'a cabey ca' par niç yosə'əzenaguəb checho na' žja'aquəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob. ⁴ Na' leczə beñə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'əchine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən liçha par niç chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'anə'əczə šə chžiguə' be' gualən' lega'aquən. ⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' riza'an naquən par len cuerp chechon' pero chac chɲelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca' naquə to yi' bzi' dao' gwaquə əgwzeyan to ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon' catə' chɲelenchon dižə' mal. ⁶ Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, chedə' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyałə'əch yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'an cho'echo dižə' mal ca'. ⁷ Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ɲi'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə' beñə' gwso'onmaxga'aque'eb. ⁸ Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par niç bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'əžda'omalchon' naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen che to beł əznia. ⁹ Len xtižə'əchon' cho'ela'əcho ɣacho Diozən' ben' leczə nauquə ɣancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuežj beñə'cho, beñə' ca' ben Diozən' can' nauquə cuine'. ¹⁰ Na' cho'əcho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'əcho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuežj beñə'cho. Beñə' bišə' bito choncho can' cheyałə' goncho. ¹¹ Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbařj tozə bej. ¹² Na' leczə ca' beñə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapřən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbařjən' par žjə'ə'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyałə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyałə' güe'echo por dižə' güen.

Can' goncho šə Diozən' babene' chio'o yelə' sin' che'ena'

¹³ Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beñə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed əgwlo'ichon beñə' yoblə cheyałə' goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən' goncho par niç gacbia' naccho beñə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beñə' sin'. ¹⁴ Pero na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beñə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyałə' ənachə de que naccho beñə' sin' par əgwsedecho beñə' yoblə. Nachbia' bito naccho beñə' sin' šə choncho ca'. ¹⁵ Na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beñə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beñə' sin' par əgwsedecho beñə' yoblə, con choncho can' na la'əžda'omalchon' na' can' chso'on beñə' ca' cui žjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'ena'. ¹⁶ Šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beñə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len

lega'aque' ša ca, na' choncho porzə de'e mal. ¹⁷ Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwđilə entr ljuējzcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin' che'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzexjw yichjcho par ničh chzenagcho che ljuējzcho. Na' leczə cheyaša' cheži'ilažə' ljuējzcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li. ¹⁸ Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beņə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beņə' ca' chsed chlo'icho so'onlje' de'e güenə'.

4

Bito gaquə goncho txen len beņə' ca' cui zjənombia' Diozən'

¹ De'en chđilə chšašle entr ljuējzle chonle ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan che. ² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de che beņə' ljuējzle na' cats' cui chac ca'alēn, xte chotga'aclene' par ničh gaquan lao na'ale. Na' leczə catə' chzelažə'əle gata' de'e cui de chele chđiləlenle beņə' na' chšašleng'a'aclene'. Bito de de'en chyažzele chedə' bito chñabele Diozən' par gone' ca gata'ən. ³ Na' tgüejə catə' chñabecho Diozən' gone' par gata' bi de'en gata' cxecho bito chone'en chedə' con chene'echo gata' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan. ⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'enə', choncho can' chso'on beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beņə' mal ca', naccho beņə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'ola go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'. ⁵ Chonljale xbab de que Xtizə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojan nan: "Diozən' beņə' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechguale nži'ilažə'ən chio'o, na' chzelažə'əchguan gaquecho che tozə Diozən'." ⁶ Diozən' chaclenčgüe' chio'o par ničh cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojan le'e Xtizə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beņə' ca' chso'on cuinga'aque' xēn, pero chaclene' beņə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjzaque'e." ⁷ De'e na'anə' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwchējlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož. ⁸ Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' chexo na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beņə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beņə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que guaquə güe'ela'ochio Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bito cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjechon. ¹⁰ Cheyalə' əgwzexjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bito naccho beņə' zaquə'əchgüei par ničh gone' chio'o yalə' bala'an.

Bito cheyalə' ənacho che ljuējzcho de que nape' dolə'

¹¹ Beņə' bišə' dao', bito cheyalə' ənecho che ljuējzcho. Ben' chne' che ljuėjze' na' chnelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə, la' lenə' nan gaque che ljuējzcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beņə' zaque'e par əne' che ljuėjze' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e. ¹² Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əne' che to tocho šə napcho dolə'. Na' leczə'enə' chac gone' par ničh cui žjaya'ac beņə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beņə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho ənacho che ljuējzcho de que zjənape' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

¹³ Na' leczə tgüejə chchogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy ničh goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chchogbi'achon de que yega'anchonə' tgüiz. ¹⁴ Bito güen əchogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə checho o nac goncho gwxe güižj. Yelə' mban chechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən. ¹⁵ Cheyalə' ənacho: "Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho." ¹⁶ Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xēn par chžiacho bia' naquan' goncho sin cui ənabecho Diozən'. ¹⁷ Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

Lechguale de'e mal gaquə che beņə' gwni'a ca' beņə' cui chso'onlilažə' Jesocrisən'

¹ Na' le'e beņə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocrisən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechguale de'e mal gaquə chele. ² Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o bej zila' lachə' šao' chelen'. ³ Mech chele de'en naquə de or na' de plat bachesə'əzen xche'i

na' de'en zjanzen xche'inə' nacb'ia' de que bito bchinlen par gaquəlenle beṇə'. De'e na'ana' əzin za əzaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tlaozə babtob de'e scha'o xmechlen', la'ana'əczə bazon gon Diozən' le'e castigw. ⁴ Le'e gon xbab can' benle len beṇə' güen zin chelen' beṇə' yaša' ca' besyə'alap cwseš chelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwduxjwga'aclene' can' cheyałə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyałə', chlo'en de que nacle beṇə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' che beṇə' güen zin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', D'ioz ben' napə' le'ezeləogüe yelə' guac xen. ⁵ Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan chele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na' bito chache'ile bazon gon Diozən' castigw chelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaəša'ocho par nich chəṇə'əb antslə ze'e gotchob. ⁶ Babenle par nich beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par nich cui bi gonga'aquele'ne'.

Cuezcho batə'squan' yidə Xancho Jesocrisən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

⁷ Ca naquə le'e beṇə' biša' dao', le'e co'o le'e gwčhejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle chedə' bazon yidə Xancho Jesocrisən' de'e yoblə. Beṇə' ca' chsa'az chnité'e chesə'əbeze' cwsešən', chedə' cwsešən' naquan de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' cata' chbezə yejon' cana'ach chesyə'ətobe' cwsešən'. ⁸ De'e na'ana' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyałə' gonchehlazə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocrisən' chedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə. ⁹ Beṇə' biša' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xancho' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bazon baözə yide' de'e yoblə. ¹⁰ Le'e gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lechguale besə'əzaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilažə'e Diozən'. ¹¹ Mbalaz nita' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'ana'əczə besə'əzaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchehlazə'e benlilažə'e Diozən' la'ana'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' cata' gwde de'en gwdi' gwxaque'enə', Diozən' bene' par nich gwzoche' mbalaz clezə can' gwzo'e' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechguale chene'ene' gaquale'ne' chio'o na' lechguale cheyaša' cheži'ilažə'e chio'o.

¹² Beṇə' biša' dao', bito əgwocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, nic por bitə'ətezəchlə. Cheyałə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczehon', par nich Jesocrisən' cui choglaogüe'en checho de que cheyałə' si'icho castigw.

¹³ Notə'ətezcho cata' chyi' chzaquə'əcho, cheyałə' goncho orasyon. Na' notə'ətezcho cata' zocho mbalaz, cheyałə' golcho güe'ela'ocho Jesocrisən'. ¹⁴ Notə'ətezcho cata' chacsenecho cheyałə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par nich zjənaque' beṇə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocrisən'. Na' yesə'əyēbe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyauecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən'. ¹⁵ Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyałə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par nich ca' yeyaue šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho. ¹⁶ De'e na'ana' cheyałə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par nich ca' yezochə güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagczə checho cata' choncho orasyonṇə' do yichj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'. ¹⁷ Le'e gon xbab che Liazan'. Goque' beṇə'ach cayanə'n naquə chio'o. Na' cata' bene' orasyon do yichj do lažə'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə. ¹⁸ Na' cata' bene' orasyonṇə' gwṇabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹ Beṇə' biša' dao', cata' to beṇə' ljuežjcho bagwlejyichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyałə' gaquəlenchone' par nich yedinjene' xtole'ena' na' yeyaue' tozə len chio'o. ²⁰ Che'enda' ənezele de que cata' choncho par nich notə'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'ena', chaclenchone' par nich chezi'ixen Diozən' xtole'ena' la'ana'əczə šə naquan de'e zan, na' cui yeyej be'ena' lao yi' gabilən'.

De'e na'azan' chzoja' ṇa'a. *Santiago*

Cart Nech De'en Bzoj San Bedan'

Bedan' chzoje' cart par bena' ca' chso'onlilaža' Cristan' bena' ca' zjanasalas

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristan'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilaža'əcho Jesocristan' naccho ca bena' zitə' len yeziqə'əchlə bena' ža' lao yežlyon'. ² Xacho Diozan' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwlatte. Spirit che Diozan' chonən par nič naquə la'ažda'ochon' xi'ilaža' par nič chzenagcho che Jesocristan' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' cheda' le' blalj xchene'ena'. Chnaba' soteza so Diozan' gaqualenche' le'e na' gone' par nič so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zochə lez žjəyezocho len Diozan'

³ Ledoye'ela'och Diozan'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristan' na' lecə cho'elao' Xancho Jesocristan' le'. Lechguale cheyašə' cheži'ilaža' Diozan' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nič zochə lez žjəyezocho len le'. Na' nezecho gaquə can' zochə lez cheda' Jesocristan' bebane' ladjo bena' guat ca'. ⁴ Diozan' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' bena' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozan' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵ Na' na'a Diozan' len yelə' guac xen che'ena' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' cheda' chonlilaža'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristan' de'e yoblə nič gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'ana' zochə mbalzachgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güeja' lao zochə yežlyo nga. ⁷ Benachən' choso'ozeye' oran' par nič chesə'əneze' šə naquan doalje na' par nič chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' oran' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozan' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par nič nacbia' šə de'e li chonlilaža'əchone'. Na' šə de'e li chonlilaža'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' oran'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristan' de'e yoblə, Diozan' əne' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par nič gaccho bena' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an xen.

⁸ Na' le'e chaquele che Jesocristan' la'anə'əczə bitonə' le'ile'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a chonlilaža'əchone'. Na' de'e na'ana' zochə mbalz na' clegazə chebeicho. ⁹ Na' de'en chonlilaža'əcho Jesocristan', gone' par nič žjəyezocho len Diozan'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə bena' ca' bosozoj Xtižə' Diozan' cana', Spirit che Diozan' de'en lecə naquan Spirit che Cristan' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozan' par yosle' bena' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an xen che'ena' catə'an te de'en saquə'əzi'ena'. Gosə'əneze' na' bosozojə' can' chaclen Diozan' chio'o na'a. Na' bosozojə'əne' na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozan' par gone' ca žjəyezocho len le' na' batən' əselə'ene'. ¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosozojə'ena' bito gaquən complir tyemp chega'aque'ena' sino tyemp che chio'ona'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristan', gwđixjue'ito' le'e de que bach goc complir can' bosozojə' bena' ca' cana'. Spirit che Diozan' de'en bsele'e goclenən neto' gwđixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechguale chse'ene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwđixjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilaža' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'ana' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlaža' Diozan'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozan' par chio'o catə'an yidə Jesocristan' de'e yoblə. ¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' soteza socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'an cuina' šo'o be'eni' che Diozan' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁵ Diozan' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' bena' la'aždao' xi'ilaža'. De'e na'ana' chio'o lecə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilaža' len yoguə' de'en choncho. ¹⁶ Xtižə' Diozan' nyojən nan: "Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilaža' cheda' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'ana' xi'ilaža'."

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozan' che'echone' "Xato' Dioz". Na' Dioz nan' chhoglaogüe'en che chio'o benač šə nocho napcho dolə' segon naquan' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozan' len yoguə' benačən'. De'e na'ana' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidad par nič cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en bosozojə'ni' de'e xaxta'ochə ca' chio'o bitobi žjəzaquə'an. Na' Cristan' gwđixjue' xtolə'əchon' catə' blalj xchene'ena' par nič cuich naochə costombr ca'. Bito gwđixjue'en len mech de or o de plat o len bichlə de'en žjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde chei. Na' xchene'ena' de'en blalje' zaquə'əchguan lao Diozan'. Cristan' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot benə' Izrael

gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'ena'. ²⁰ Na' ze'e xe yežlyon' cata' Diozən' gwleje' Cristan' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho na'a par chaclene' chio'o. ²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'ena', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par ničh chaquecho che yeziqə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquachgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əza. ²³ Diozən' babene' par ničh goljcho de'e yoblə chedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane checho. Bito den por ni che de'en goljcho por xaxna'əcho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane. ²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan: Chio'o beṇəch gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, chedə' šložgan' zocho. Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', chedə' te chega'aquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyiñj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwduxjue'ito' le'e naquan xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te chei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'ñ Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque beṇə' naquachcho beṇə' güenčh can' naccho, bito gaquəxi'icho beṇə' na' nic ənecho dižə' mal che beṇə'. ² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo' xižə'əga'əcho' ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən par ničh gaquəlenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən' gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chxoayaguan notə'əteza beṇə'. ³ Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' chedə' bachache'icho de que Xancho Jesocristən' chonchgüe' güen len chio'o.

Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

⁴ Chio'o chonlilažə'əchone' chedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechuale zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocristan' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'ena' na' zaquə'əchguan len be'ena' gwlej lennə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziqə'əchlə gwsa'aque' cui bi zaquə' yejən' na' bosə'ozə'en ca'alə'. ⁵ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane chechon', na' yoguə'əcho txennə' naccho liž Diozən' chedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca bəxoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'əteza gwnite'e gwse'əjni'aləže'e Diozən', chedə' Jesocristən' chone' par ničh zoteza zocho cho'ela'əcho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'. ⁶ Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocristən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bito bi zto' əsa'aque' che de'en so'onlilažə'ene'.

⁷ Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en bosə'ozə mues ca' ca'alə,

len banaquan yej squin na'a.

⁸ Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əselə'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇə',

na' ca to yej de'en žjəsə'əzo'e na' yesə'əbičə'.

Yesə'əchegüe'e chedə' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə' yesə'əbiyi'e can' babsi' Diozən' xneze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

⁹ Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozən' naccho rei na' bəxoz, na' naccho nasyon che' na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o par ničh chixjue'echo catec de'e güennə' chone'. Na' le'ena' bebeje' chio'o lo'o de'e žchołən' gan' gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'ena' naquan de'e güen juisy par chio'o. ¹⁰ Antslə bito goccho xi'ñ Diozən', pero na'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwnezecho de que cheyaša' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero na'a baņezecho de que cheyaša' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlaža' Diozən'

¹¹ Beṇə' bišə' dao' chio'o naccho ca beṇə' zita' len beṇə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chata'əyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelaža' la'ažda'omallena' cuent cui ṇabi'an le'e par gonle de'e malən'. ¹² Le'e sotezə leso legon de'e güen par niç beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesa'əle'ine' de'e güenna' chonle na' gwžin ža bałe' so'onlilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əcza' na'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

¹³ To tocho cheyałə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chesə'ənabia' chedə' Xancho Jesocrisən' bene' mendad goncho ca'. Cheyałə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach. ¹⁴ Na' leczə cheyałə' əgwzenagcho che gubernador ca' beṇə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen. ¹⁵ Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par niç bito gaquə yesa'əna beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežjənçhol yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

¹⁶ Bitoch chonən byen ṇaacho costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyałə' goncho xbab de que de lens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, chedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'ena'. ¹⁷ Cheyałə' gapcho respet yogua' beṇə'. Na' cheyałə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaža' Diozən'. Cheyałə' güe'ela'ochio Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'ena', na' cheyałə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlaže'e len de'en gwxaquə'əzi'ena'

¹⁸ Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che beṇə' zjənaquə beṇə' güen beṇə' gažjwlaža', sino que lenczə che beṇə' znia ca'. ¹⁹ Catə' beṇə' choso'ochi' choso'osaque' e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlaža'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰ Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlaža'əcho catə' chesə'əbaža' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquan mal. Pero na' šə choso'ochi' choso'osaque' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlaža'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque' e chio'o. ²¹ Diozən' bagwleje' chio'o par niç goncho de'e güenna' na' par niç co'o gwchejlaža'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'ochi' yoso'osaque' beṇə' chio'o. Bguo'o bchejlaže' Cristən' len de'en goc che'ena' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaže' e par niç ənezecho naquan' chene'ene' goncho na' par niç goncho can' bene'ena'. ²² Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbçoyague' beṇə' len dižə' de'en be'e. ²³ Na' catə' gwsa'ada' beṇə' le' dižə' bito ṇaço boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egateza ca' catə'an boso'ochi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdaczə liçha par əne' non' napə dolə' ca' non' chon de'e güen. ²⁴ Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwduxjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par niç notə'ətezcho chonlilaža'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par niç cuich šo'o çhazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par niç bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵ Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjanasəlas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero ṇa'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcu'e'je' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyałə' so'on beṇə' ca' zjənšagna'

¹⁻² Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyałə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en çhelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' gwaquəlenljaga'aclene' niç yoso'ozenague' çhei. Catə' yesa'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güenna' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do laža'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'anə'əcza' šə cui bi ye'ele lega'aque'. ³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele nyo. ⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gažjwlaža' na' so cuezle binjo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'aquan zjənaquən par zejlicane. ⁵ Cana' gwniṭa' no'olə gwso'onlilaža' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'ena'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gažjwlaža' na' boso'ozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'ena'. ⁶ De'e Sarən' no'ol che de'e Abraanna' syempr bzenague' che be'en che'ena' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güenna' na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə gaquə, yesa'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'ena'.

⁷ Na' chio'o beñə' byo chio'o nšagna'acho, leczə can' cheyałə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyałə' güe'ega'achone' yelə' bala'an' na' cheyałə' goncho xbab de que bito zjənaque' beñə' gual can' naquə' chio'o. Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par niçh de yelə' mban zejlicane' chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'ana' cheyałə' goncho yogua'əte de'e ca' par niçh bitobi bi əgwžon' cui əgwzenag' Diozən' checho catə' goncho orasyonə'.

Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

⁸ Yogua'əcho cheyałə' goncho tozə' xbab na' cheyałə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyałə' gaque che ljuežj' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na' cheyałə' yeyašə'alažə'e ljuežjcho. Bito cheyałə' gon cuincho xen. ⁹ Šə bi de'e mal chso'on beñə' len chio'o, bito nacho leczə' de'e mal yoži'ichon' len lega'aque'. Na' šə chsa'ada' beñə' chio'o dižə' leczə' bito cheyałə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyałə' ənabcho gaquə' de'e güen chega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par niçh chone' ca zocho mbalaz. ¹⁰ Can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho šša na' socho mbalaz
bito cheyałə' ənecho bitə'ətežə' dižə' de'e naquə' mal.

Na' bito güe'echo bitə'ətežə' dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyałə' cuejyichjcho yogua' de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyałə' chililažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotežə' socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' beñə' ca' chso'on de'e güen,

na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'.

Pero na' beñə' ca' chso'on de'e malən' chžə'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə' so'on par niçh cuiayi'icho šə zotežə' zocho chonchguacho de'e güen.

¹⁴ Pero na' šə beñə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'ochi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə' güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyałə' gaquə'želažə'əcho o žebcho lega'aque'. ¹⁵ Cheyałə' güe'ela'ochon' Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latjə' nabi'e chio'o. Cheyałə' sotežə' socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətežə' beñə' ənabene' chio'o bixchen' chejle'echo che Cristən'. Cheyałə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet. ¹⁶ Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beñə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyałə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aquene' zto' de'en chəsə'əne' ca'. ¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlažə'e chyi' chzaquə'əcho na' güençhlə' çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben poržə' de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni che chio'o beñə' güen de'e mal catə'an gwso'ote'ene' šlinzə' cana', na' cuat gate' de'e yoblə'. Gwdi' gwxaque'enə' par niçh babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə' Cristən' goque' beñə' belə' chen, de'e na'ana' beñə' mal ca' gosə'əzoine' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in' Diozən' beyas bebane' ladjo beñə' guat ca'. ¹⁹ Na' de'en naque' Xi'in' Diozən' gwyeye' gan' žə' angl bzelayo ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxjui' e xtižə'enə' len lega'aquən. ²⁰ Angl bzelayo ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən che Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beñə' ca' gwnitə' ca tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoinə' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw chega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə' beñə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisan'. ²¹ Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'əcho nisan' na' Diozən' gone' par niçh cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' chcho'əcho nisan' caguə' par niçh nisan' gonən' cuerp chechon' xi'ilažə', sino chcho'əchon' de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'an gwñabechone' gone' ca gaquə' yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en beban' Jesocristən' ladjo beñə' guat ca'. ²² Jesocristən' babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətežə'chlə' angl, na' notə'ətežə'chlə' napə' yelə' gwnabia'.

4

Diozən' no'e checho de'e gon to tocho par gaquəlen ljuežjcho

¹ Cristən' goque' beñə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwduxjue' xtolə'əchon'. De'e na'ana' cheyałə' əgwspanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejən de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o. ² Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyałə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyałə' goncho can' chazlažə' Diozən'. ³ Antslə' bencho can' chso'on beñə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən'. Lega'aque' chso'elažə'e chso'one' de'e naquə' de'e yelə' zto' na' chso'ontezə' bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' zjənaque' beñə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elažə'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ejni'alažə'e lgua'a lsaquə' de'en na lei che Diozən' cui šejni'alažə'əcho.

Pero bitoch cheyałə goncho ca'. ⁴ Beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' Diozən' chesya'əbanene' de'en cuich choncho tən len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia choso'onite'e chio'o. ⁵ Pero yosə'adie' cuent lao Cristən' che yogua' de'en chso'one'ena', cheda' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogüe'en naquan' gaquə' che to beṇə'ən', la'ənə'əczə' šə bagwsa'ate'. ⁶ De'e na'anə' Diozən' bsele'e beṇə' bedasə'adixjui'e xtiže'ena' len chio'o par niçh chonlilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə beṇə' gwsə'onlilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yogua' chio'o beṇə'əch de que gatcho, pero beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Diozən' la'ənə'əczə' gwsa'ate', bia'aczə' zjəmbane' len Diozən'.

⁷ Bazon bazoə' šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyałə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyałə' goncho ca' par niçh güe'elažə'əcho goncho orasyonṇə'. ⁸ Na' de'en naquə' de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyałə' gaquecho che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'ənə'əczə' šə zjənaquan de'e zan. ⁹ Cheyałə' yebeicho əggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'. ¹⁰ Diozən' lao yelə' chaclen che'ena' no'e checho gwde gwdele de'e gaquə' gon to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyałə' gonchon par gaquə'len ljuežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'ena'. ¹¹ Šə Diozən' bano'e checho chixjue'echo xtiže'ena', cheyałə' žjəsa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyxjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquə'lencho beṇə', cheyałə' gaquə'len ga'acchone' do yichj do lažə'əcho cheda' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chçhincho par chaclenga'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocrisən' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə' de'en goncho cheyałə' gonchon par niçh Diozən' si'e yelə' bala'ən'. Ledoye'ela'och Jesocrisən' na'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonišgaczcho.

De'en chy' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonlilažə'əcho Diozən'

¹² Beṇə' biša' dao' bito cheyałə' yebanecho catə' choso'oçhi' choso'osaquə'əchgua beṇə' chio'o. De'e ca' chy' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyałə' goncho xbab de que de'en chy' chzaquə'əcho naquan to de'e zaquə' yebanecho. ¹³ Cheyałə' yebeicho catə'ən choso'oçhi' choso'osaquə'e chio'o cheda' çac checho can' goc che Cristən' catə'ən gwdi' gwxaque'ena'. Na' catə' əžin žə əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'ən' xen, lechgualə yebeicho na' mbalaz socho. ¹⁴ Na' na'a zocho mbalaz la'ənə'əczə' šə choso'ožia choso'onitə' beṇə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə' yelə' bala'ən' xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niçh nezecho zoe' len chio'o. Beṇə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'. ¹⁵ Bito cheyałə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'ətezə' de'e mal, na' bito cheyałə' əgwžiacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par niçh ca' šə çhi' saquə'əcho bito çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'. ¹⁶ Šə çhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyałə' gaquecho zto' de'en çhi' saquə'əcho sino nachle cheyałə' güe'ela'ochio Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'ena'. Na' babžin žə lechgualə chy' chzaquə'əcho cheda' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquan' chy' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin žə catə' gaquə' de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə' che Diozən'. ¹⁸ Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'aczə' nacchguae gaquə' cui yeyejche lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'ela'ə Diozən', naquan segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'." ¹⁹ Chio'o chy' chzaquə'əcho segon can' çizi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyałə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'ena' bene' chio'o beṇə'əch, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'ena' la'ənə'əczə' chy' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyałə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

¹ Na'a de to de'e ənia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'ədoṇə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nezda' gon Cristən' chio'o yelə' bala'ən' xen catə' yide' de'e yoblə. ² Na' chatə'əyoida' le'e leyebei əggüia əgwyele beṇə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlen parzə niçh gonle complir de'en gwsə'on beṇə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlen'. ³ Na' ca naquə' beṇə' ca' zjənaquə' lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'ene'e, sino len bitə'ətezə' de'e gonle, legwlo'iga'aque' can' chene'e Diozən' goncho.

⁴ Šə gonle ca' catə'an yidə Xanchoŋ' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, goŋe' chio'o yelə' bala'an xen de'e cui te chei.

⁵ Leczə ca' le'e nacle beŋə' xcuidə', chatə'əyoida' le'e legwzenag che beŋə' golə beŋə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzexjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beŋə' ca' chso'on cuingə'aque' xen, na' chaclene' beŋə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶ De'e na'anə' cheyalə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par niçh ca' goŋe' chio'o yelə' bala'an catə' cheyalə' si'ichon. ⁷ Cheyalə' goncho lao na' Diozən' yoguə'əlo de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nzi'ilaže'e chio'o.

⁸ Cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyljjob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyljlažə'n naclən' gonən par niçh əgwžiyi'in chio'o. ⁹ Cheyalə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beŋə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.

¹⁰ Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par niçh gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par niçh gonlilažə'əchchone'. Goŋe' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par niçh to tocho socho len tozə xbab. Dioz na'anə' chaclencze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par niçh gapcho yelə' bala'an xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'.

¹¹ Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczo.

Bedən' chguape' diox beŋə' ca' yoso'olabe' cartən'

¹² Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' ŋezda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart nga chŋeyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' nzi'ilaže'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilaže'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' chedə' beŋə' ca' ža' nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox. ¹⁴ Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par niçh gacbia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chŋaba' lao Xancho Diozən' gone' ca so cuezle binlə len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Nada' Simon Bed naca' apostol na' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Na' chzoja' le'e bagoclen Diozən' par chonlilažə'əle Jesocristən'. Jesocristən' naque' Dioz chechon' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Tozə can' chone' güen len yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' čhedə' la' zdacze' licha, tozə can' chone' len neto' naquəto' apostol na' len le'e cui nacle apostol. ² Čhṇaba' lao Diozən' gaqualenche' le'e na' gone' ca so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhjala'ažda'olen' laogüe de'en nombi'alene' na' de'en nombi'ale Xancho Jeso'osən'.

Can' cheyałə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

³ Banombi'əcho Xancho Jeso'osən' na' de'e na'anə' lao yela' guac xen che'enə' babeṇe' chio'o yoguə' de'en chyažjecho par sotezə socho goncho can' chene'e Diozən' na' güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen. ⁴ Na' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen, babene' lyebe gone' de'e zan de'e güen juisy na' de'e zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone' güen len chio'o par nič ca' gaquə yičhjala'ažda'ochonə' cayanə'an naquə yičhjala'ažda'ogüe'enə', na' par nič cuič goncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' con choso'ozenagteze' che de'en chesə'azeləžə' la'ažda'omalga'aque'enə'. ⁵ Bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' de'en bachzolao chac yičhjala'ažda'ochon' can' naquə yičhjala'aždaogüe'enə' cheyałə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič sotezə socho goncho de'e güen na' par nič šejni'ichecho de'en chazlaže'enə'. ⁶ Na' bito cheyałə' güe'echo latjə nābia' la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyałə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' cata' chyi' chzaquə'əcho, na' cheyałə' güe'ela'ochone' na' goncho can' chene'ene'enə'. ⁷ Na' leczə cheyałə' gaquecho che beṇə' ljezjəcho beṇə' chso'onlilažə' Cristən' can' chonlilažə'əchone' na' cheyałə' gaquecho che yeziqar'əchle beṇə'.

⁸ Šə zdacho chonchguacho yoguə' de'e ca', chaclenən chio'o par nič nezecho can' chene'e Xancho Jesocristən' goncho na' par nič sotezə socho goncho can' chene'ene'. ⁹ Pero na' notə'ətezcho šə bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyałə' goncho, nchol yičhjala'ažda'ochon' na' bito chejni'išaogüe'echo che Diozən' na' bagonlažə'əcho de que Diozən' babnitlaogüe' de'e mal de'en babencho antslə. ¹⁰ De'e na'anə' beṇə' bišə, cheyałə' goncho yoguə'əloj can' bagwnia' chene'ene' par nič ənezecho de'e li bagwlej Diozən' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenə' antslə par nič gwcu'e chio'o ca xi'ine'. Šə can' goncho cuat cuiayi'icho. ¹¹ Nachən' bitobi bi de de'e gaquə'əgwžonən žjəyezocho len Xancho Jesocristən' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹² Na' la'anə'əczə banezele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole chečh chejle'ele dižə' li che Diozən', bia'aczə che'enda' gontezə gona' par nič žjəyeza'alažə'əlen. ¹³ Chacda' naquan güen na'a nembana' gona' par nič žjəyeza'alažə'əle de'e ca' na' gonle xbab chega'əquən. ¹⁴ Nežda' de que yob əžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristən' nada'. ¹⁵ De'e na'anə' chona' xte ga zelao saquə'əda' par nič cata' bagota' guaquə' yosa'alažə'əle de'e ca' bagwnia' cheyałə' goncho.

Apostol ca' besə'əle'ine' yelə' chey che'eni' che Jesocristən'

¹⁶ De'en babzejni'ito' le'e can' əgwlo'i Jesocristən' yelə' guac xen che'enə' catə'an yide' de'e yobla, bito naquan de'e chaljlažə'əto' par əxoayagto' le'e. Neto' apostol che'enə' ble'ito' yelə' chey che'eni' che'enə' na' de'e na'anə' nezetə' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹⁷ Xacho Diozən' bnežjue' Xi'ine'en yelə' bala'an xen na' bene' par nič cho'aləogüe'enə' goquən ca de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaə na' ben' chnābia' doxenlə, gwne' che': "Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida' čhei, na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'." ¹⁸ Na' neto' beneto' can' gwna Diozən' che', Dioz ben' zo yoban', la' gwzoto' len Jesocristən' lao ya'anə' de'en gwlej Diozən' par goc ca' laogüeinə'.

¹⁹ Na' de'en bable'ito' yelə' chey che'eni' che Jesocristən' blo'ichən neto' de que Xtizə'enə' de'en bosə'ozəj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' naquan de'e li. Na' de'e güennə' gonle šə əgwzenagle čhei. Xtižə' Diozən' de'en nyojan chse'eni'in lo'o yičhjala'ažda'ochon' can' chon to lampara chse'eni'in to lo'o cuart gan' naquə žčhol. Na' de'en nyojan əgwse'eni'in lo'o yičhjala'ažda'ochon' yedote xte catə'an əžin žan' yidə Cristən' de'e yobla. ²⁰ Pero na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho, de'e profet ca' beṇə' ca' bosə'ozəj Xtizə' Diozən' cana' bito bosə'ozəje' con xbab chega'acze' che bi de'e ca' bachac o che de'e ze'e gaquə. ²¹ De'en bosə'ozəje' bito nācho naquan to de'e gwnan yosə'ozəje', sino de'en gwlej

Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə' ne'enə, Spirit çe'enə' benən par niç bos'o'zoje' de'en gone'ene'.

2

Benə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə

¹ Na' tyemp catə'an gwnitə' profet ca' lecəə cana' gwnitə' profet güenlažə' entr benə' Izrael ca'. Na' ca'acəzən' nitə' benə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə' Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niç cui gache'ile de que de'en choso'osed choso'olo'ine' bito naquən de'e li. Na' lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocrisən' ca'alə ben' gwdixjw xtolə' chio'o benəch. Na' šə no yoso'ozenag çe de'en choso'osed choso'olo'i benə' goxoayag ca', žjəy'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca' de'en so'on benə' goxoayag ca' gonən par niç lecəə əžin ža catə' lega'aque' yesə'əbiayi'e to de repentə. ² Benə' zan yoso'ozenague' čhega'aque' na' so'one' yoguə' claste yelə' zto' ca' de'en chso'on benə' ca'. Na' por ni çe de'en so'one', benə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən' yesə'əne' contr dižə' li çe Diozən' de'en naocho. ³ Na' benə' goxoayag ca' laogüe de'en se'enchgüeine' yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə' güenlažə' de'en sa'aljažə'e parzə niç əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd cana' Diozən' babži'e bia' yesə'əzi'e castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

⁴ Nezecho can' goquə cana'. Diozən' bnežjue' castigw çe angl ca' gwso'on de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech gabıl gan' lechguale naquə žčoł, na' na' zjənite'e xte ca' əžin ža yesə'əzi'e castigw zejlicane. ⁵ Na' lecəə ca' Diozən' bžiayi'e yoguə'əte benə' ca' cui gwso'elao' le' cana' catə'an bsele'e yejw sio' juisjən'. De'e na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'. Pero na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdixjue'i benə' ca' nac so'one' par niç Diozən' əne' zjənaque' benə' güen laogüe'enə', na' lecəə bosla Diozən' yegažə benə' yobla. ⁶ Na' lecəə bžiayi'e benə' ca' gwžə' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran', bene' par niç syoda ca' gwse'eyən besyə'ənitteczən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisenə' yoguə' benə' ze'e za'ac benə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw čhega'aque'. ⁷ Na' catə' Diozən' bnežjue' castigw çe benə' Sodoma na' benə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot čhedə' Lotən' goque' benə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca' yelə' zton' gwso'on benə' mal ca'. ⁸ La' benə' güen na'anə' gwzoe' entr benə' mal ca', na' yoguə'əte ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gwso'one' na' goquene'en pesad lo'o yichjla'azda'ogüe'enə'. ⁹ Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczenə' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'əteza de'e gonən ca' əxopcho goncho de'e malən'. Na' lecəə chzejni'in chio'o de que chone' par niç benə' mal ca' česə'əzi'e castigw na'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw čhega'aque'enə' zejlicane.

¹⁰ Na' gonchgüe' castigw çe yoguə' benə' ca' chso'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na' la'azda'omalga'aque'enə', na' bitobi respet čsa'ape' Xancho Diozən'. Bito česə'əzebe' par so'one' de'e malən'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'. ¹¹ Na' la'anə'əczə angl ca' zjənapəche' yelə' guac na' zjənaquəche' benə' gual cle ca' benə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', bito čəsyə'əyaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e benə' güenlažə' ca' lao Xancho'n.

¹² Pero benə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'ənə' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'ine'. Yesə'əbiayi'e čhedə' zjənaque' ca' bia yixə' de'en chso'one' con can' nan čhega'aque' na' bito choso'ozenague' çe Diozən'. ¹³ Na' yesə'əzi'e castigw por ni çe de'en choso'ochi' choso'osaque'e benə'. Bito chso'one' žin, con chse'ej čsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' catə' che'ej čaole txen chso'elažə'əzeche' chse'ej čsa'oxate' lguə'a žjəsyə'əzalažə'e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristən' por ni čhecho catə' benə' gwso'ote'ene'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca' to manch lao lachə' xi'ilažə' na' ca' to yiž xen lao cuerpən'.

¹⁴ Na' con česə'əzelažə'əzeche' notə'ətežə no'olə česə'əle'ine', nitə'ətežə nite'e chso'one' de'e malən', na' čəšə'əgo'oyele'e benə' ca' čsa'ac sayečə šayen len xtižə' Diozən' par chso'one' de'e malən' txen len lega'aque'. Benə' mal ca' bazjəyo'olaogüe' česə'əzelažə'e bi de çe benə'. Diozən' babži'e bia' yesə'əbiayi'e. ¹⁵ Benə' goxoayag ca' bagosə'əbejyichje' nez de'en naquə de'e güen, na' bazjəyo'e nez malən'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lechguale bebei Balaanə' gan de'en gwxi'e por de'e malən' bene'. ¹⁶ Pero na' ben Diozən' par niç to bia yixə' bian' cui chac neč gwdiłəb le' çe de'e malən' chone'. Borr çe'enə' bšillemb le' len xne çe benə', na' bžomb gon Balaanə' de'e malən' čene'ene' por ni çe xbab clelan' de'en yo'o yichjla'azdaogüe'enə'.

¹⁷ Benə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'ən gwxaquə'əlebəga'acquene' ca' bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca' bejw biž de'en nžiguə' to be' gual čhedə' cui zjəzaque'e. Babžiə Diozən' bia' yesə'əbiayi'e zejlicane lo'o yech gabıl gan' lechguale naquə žčoł. ¹⁸ Zižjo chso'e dižə' güenlažə' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelə' zto' çe cuerp čhega'aque'enə', čəšə'əgo'oyele'e benə' ca' ze'e gwzoloə chso'onliłəžə' Cristən'

par leczə chso'one' yelə' zto' che cuinga'aque', la'añə'əczə beñə' ca' ze'e besyə'əchoje' ladjo beñə' ca' chso'on de'e malən'. ¹⁹ Chse'e beñə' ca' ze'e gwzolaə chso'onlilažə' Cristən': "De'e malən' bito nabia'an chio'o", pero beñə' ca' chəsə'əna ca' nite'e xni'a de'e malən'. Na' nezecho šə chzenagcho che bitə'ətezə, xni'e'i nan' zocho. ²⁰ Na' beñə' ca' bagwso'ombi'e Xancho Jesocrisən' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onən manch yichjla'aždao' nota'ətezə beñə' cui zjənombia' Diozən'. Pero de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən' babesyə'ənite'e xni'eina' de'e yoblə, na' maləch chac chęga'aque' na'a ca antslə. ²¹ Na' de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən', nca'alə xpeze žalə' cui gwso'ombi'e nez de'e naquə de'e güen, cle ca gosə'əbejyichje' de'en ben Xancho Diozən' mendad goncho de'en naquən de'e güen. ²² Šə cuejyichjo de'en bene' mendad goncho, goncho can' na dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebəb, na' cošən' catə'an babguazjchob cheyo'ob lo'o beñjon' de'e yoblə." Na' de'e li can' na dicho nga.

3

Yidə Jesocrisən' de'e yoblə

¹ Beñə' bišə' dao', de'e nğan' naquən cart əgwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga chedə' chebeile chzenagle che dižə' lin', na' che'enda' gona' par ničh əžsə'aləžə'əle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' beñə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' de'en babsed blo'i neto' naquəto' apostol. ² Diozən' gwleje' profet ca' par gwsə'aque' lažə' ne'ena' na' bosə'ozojə' che de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquəto' apostol babzejni'ito' le'e bin' non Xancho Jesocrisən' mendad goncho, Jesocrisən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

³ Naquən de'e žialə ənezele na'a cuiñə' yidə Xancho Jesocrisən' de'e yoblə, nitə' beñə' so'onzeche' con can' chesə'əzeləžə' la'ažda'omalga'aque'ena' na' so'one' borl che de'en na Diozən' gaquə. ⁴ Yesə'əne': "Ca naquəlyebe de'en ben Jesocrisən' de que yide' de'e yoblə, con gwne'ena'. Bagwsə'at de'e xaxta'ocho ca' beñə' gwso'onlilažə' Diozən' antslə. Na' tozəczə can' chac dezd gwxtete yežlyon' xte ža neža." ⁵ Beñə' ca' chesə'əna ca', bito chse'ene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozən' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadən'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyečhj mbi'i len na' bčhin Diozən' nisən' catə'an bene'ena'. ⁶ Na' catə' goc yefw sio' juisyən' cana'an gwžiaji' yoguə' bia yixə' na' beñəch nitə' lao yežlyon'. ⁷ Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjənitə'ən na' ca'aczən' yesyə'əga'anən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən chedə' can' ben Diozən' mendad. Na' leczə cana'achən' čhoglao Diozən' che beñə' ca' cui chso'eləo' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸ Pero na' le'e beñə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len beñəchən' žalnez chde tžə na' lechguəle šsə chsa'aque'ne' tml iz, pero caguə can' len Xancho Diozən'. ⁹ De'en cuiñə' yidə Jesocrisən' de'e yoblə balə beñə' chso'one' xbab cui gon Xancho Diozən' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocrisən' catə'an əžin or che'ena'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o beñəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' nota'ətezcho.

¹⁰ Na' can' chio'o beñə' bguannə' liž beñə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə che beñə' ca' cui chso'onlilažə' Xancho Jesocrisən' catə' əžin ža yide' de'e yoblə. Nach gaquə to ššag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjəde laogüen' čhedə' yoguə'an əse'eyən, xte yesyə'ənit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹ Laogüe de'en nezecho yesyə'ənit yoguə' de'e ca', cheyałə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' soteza socho güe'ela'ochone'. ¹² Na' cheyałə' cuezcho batə'əquən' əžin ža babžia Diozən' bia' yidə Jesocrisən' de'e yoblə, na' goncho par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyona'an na' yesyə'ənitən. ¹³ Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beñə' zjənaquə beñə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴ De'e na'ana' beñə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyałə' goncho xte ga zeləo saquə'əcho par ničh catə'an yidə Jesocrisən' de'e yoblə bitobi manch da' chen la'ažda'ochon' na' par ničh ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binlo len Diozən'. ¹⁵ Na' de'en napə Xancho Diozən' yelə' chxenlažə' len chio'o beñəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone' ca' par ničh baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Leczə can' babzəj beñə' bišə'əda'ocho Pabən' le'e, chedə' Diozən' bnežjue'ene' yelə' sin'. ¹⁶ Leczə ca' yoguə' cart che' ca' chso'en dižə' che de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzəj Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə šejni'icho. Na' balə beñə' cuiñə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayečə šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzəje'ena' can' chso'one' len bitə'ətežachlə Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷ De'e na'ana' beñə' bišə' dao', laogüe de'en banezele can' chso'on beñə' ca', cheyałə' gaple cuidad par ničh cui šejle'ele dižə' güenlažə' de'en choso'osed choso'olo'i beñə' mal

ca. Šə šejle'ele dižə' güenlažə'ənə' bitoch sole chech talenle de'en naquə de'e li. ¹⁸ Legüe' latjə gaquəlen Xancho Jesocristán' le'e par nich gaquəch yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristán' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'oche' na' a na' zejlicəne. Na' ca'ašgacən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristən' chone' yelə' mban zejlicane

¹ Chyixjue'ida' le'e che Jesocristən' ben' naquə Dižə'ənə', ben' chon yelə' mban zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe yežlyon'. Neto' apostol bzenagto' xtize'ənə', ble'ito'one', bgüiato'one' na' gwdanto'one'. ² Le'ənə' golje' benəç na' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que mbancze' zejlicane. Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe' len Xacho Diozən' na' bedəsoe' len chio'o benəç. ³ Ben' ble'ito' na' bzenagto' xtize'ənə', che le'ənə' chyixjue'ida' le'e par nich tozə can' goncho xbab. Na' catə' tozə can' gon chio'o xbabən' cana'ach gonle xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən' na' len Xi'ine' Jesocristən' chedə' xbab cheto' zjənaquən tozə len xbab chega'aque'ənə'. ⁴ Na' chzoja' le'e cart nga par nich ca' sole mbalaz juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen che'ənə' naque' ca be'eni'

⁵ Bzenagto' be' Jesocristən' dižə' na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de que Diozən' len yelə' chon de'e güen che'ənə' naque' ca be'eni'. Ni lata'əzə de'e mal cui chone'. ⁶ Na' šə nacho de que xbab chechon' naquən tozə len xbab che Diozən' pero ne'e chdaczcho choncho de'e malən', con chonlāzə'əchon', na' cabi zdalencho de'e lin'. ⁷ Diozən' naque' ca be'eni' chedə' chdalene' de'e güen. Na' šə chio'o leczə chdalenchō de'e güennə', nachən' tozə naquə xbab chechon' tocho yetocho. Na' šə chdalenchō de'e güennə' yichjla'ažda'ochon' nactežə naquən xi'ilāzə' chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' blalj xchene'ənə' par beque'e yoguə'əte xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'.

⁸ Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de, chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo dižə' li. ⁹ Pero catə' chxoadolə'əcho lao Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon' na' chnitlaogüe' yoguə'əloite de'e mal de'en chonchon' chedə' la' chone' complir can' ne'ənə' na' lichen' zde'. ¹⁰ Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho, choncho Diozən' ca to benə' güenlāzə' na' cabi zdalencho xtize'ənə'.

2

Cristən' chne' fabor chio'o chonlilažə'əchone' lao Diozən'

¹ Xi'indaogua'a, chzoja' le'e cart nga par nich cui gonle de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo benə' chne' fabor chio'o lao Xacho Diozən', le'ənə' Jesocristən' ben' zdaczə lichen'. ² Gwdixjue' xtolə'əchon' par nich chio'o chonlilažə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' caguə xtolə' chio'o na'azənə' gwdixjue' sino xtolə' yoguə'əlol benəçən'.

³ Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'ənə'. ⁴ Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho benə' güenlāzə' na' bito zdalencho dižə' lin'. ⁵ Pero nezecho ngodə'əcho t xen len Diozən' šə choncho con can' ne'ənə'. Na' catə' choncho con can' ne'ənə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyałə'. ⁶ Šə nacho de que zotežə zocho len Diozən', cheyałə' sotežə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristən'.

De'en non Cristən' mendad goncho

⁷ Benə' bišə', chzoja' le'e par ənia' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho caguə naquən de'e cobə'nə' sino de'e nezczele dezd catə'an gwzoloa chonlilažə'əlene' na'ana'. Guaquə ənacho de que naquən de'e golə chedə' leczənnə' babenele bedote. ⁸ Pero leczə guaquə ənacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' chei nga naquən de'e cobə chedə' babla' be'eni' che Cristən' len benəçən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žcholə'n bachzoloa chde chei. Cristən' blo'ine' chio'o de que chaquene' checho. De'e na'ana' nezecho naquən de'e žialao xen gaque che ljuežjcho can' none' mendadən'.

⁹ Šə nacho de que yo'o be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuežjcho, ne'e nchol yichjla'ažda'ochon'. ¹⁰ Na' šə chaquecho che ljuežjcho yo'oczə be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxorpo goncho de'e malən'. ¹¹ Pero šə zocho chgue'i ljuežjcho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho chedə' nchol yichjla'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en chonchon'.

¹² Chzoja' le'e xi'indaogua'a chedə' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'əchon'. ¹³ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuida' chedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e benə' güego' benə' cheban chedə' baç gwzoile cui chejle'ele che gwxiye'ənə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuida', chedə' banombi'ale Xacho Diozən'. ¹⁴ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuida' chedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Leczə

chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bachchinle fuers balor de'en choṇ Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtižə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele che gwxiye'ena'.

¹⁵ Bito selažə'ale gacle toza len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' leczə bito selažə'ale gonle can' chso'one'ena'. Notə'ətezcho šə chzelažə'əcho goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaquecho che Xacho Diozən'. ¹⁶ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'žda'omalga'aque'ena', na' chso'one' de'e mal de'en chsa'əzelažə'e so'one' por ni che šə bi de'en chsa'əle'ine', na' leczə chsa'aləže'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'quən che Xacho Diozən', sino za'quən che gwxiye'ena'. ¹⁷ De'e te chei yežlyo nga na' leczə de'e te chei de'e ca' chsa'əzelažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicaṇe.

Nezecho de'en naquə de'e li

¹⁸ Xi'indaogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que ze'e, na' ṇa'a beṇə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'ena' gonchgua contr Cristən'. ¹⁹ Entr chio'onə' besə'əchoj beṇə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'ena' gwsə'one' txen len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwsə'one' txen len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par nič bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txennə'.

²⁰ Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit che Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'ana' yoguə'əcho nezecho can' na Xtižə' Diozən'. ²¹ De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito ənacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczecho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtižə' Diozən'.

²² Beṇə' chüenlažə'əna' ben' na che Jeso'osən' de que caguə le'ena' Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'ena'. Be'enan' chon contr Cristən'.

²³ Notə'ətezə beṇə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

²⁴ Le'e gontezə legon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'an gwzolaon chonjilažə'ale Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'ine'ena'. ²⁵ Na' de'e nga ben Jesocrisən' lyebe len chio'o, de que gone' chio'o yelə' mban zejlicaṇen'.

²⁶ De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beṇə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e. ²⁷ Jesocrisən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'əloj de'en cheyałə nezele che cuine'. Dižə' lin' choe' Spiritən', bito chonlažə'ən. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsele le'e par ənezele bin' naquə de'e li. De'e na'ana' lesotezə leso len Jesocrisən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸ Na' na'a xi'indaogua'a, cheyałə sotezə socho len Jesocrisən' par nič catə'an yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuašə'əchone' yeto'icho catə'an le'ichone'. ²⁹ Ca naquə nezele de que Jesocrisən' zdacze' licha, le'egatezə ca' cheyałə ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

3

Naquən' goncho šə naccho xi'in Dioz

¹ Le'e gonšc xbab catequən' chaque Xacho Diozən' checho. Lechgualə chaquene' checho ca de'en bene' par nič guaquə əne' xi'ine' chio'o. Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chse'ejni'ine' de que naccho xi'in Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine' non' naquə Diozən'. ² Le'e beṇə' chacda' chei, chio'o chonjilažə'əcho Jesocrisən' bach naccho xi'in Dioz. Na' bito ne'e la'alaon naquən' gaccho, pero na' nezecho catə'an Jesocrisən' yide' de'e yoblə, le'icho can' naque'ena' na' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'ena'. ³ Na' to tocho šə zocho lez de que Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Jesocrisən', goncho par nič la'žda'ochon' gactezə gaquən xi'ilažə' ca xi'ilažə'ən naquə la'ždao Jesocrisən'.

⁴ To tocho šə choncho de'e mal bito chzi'icho can' na Diozən', chedə' de'e mal de'en chonchonə' chonən' contr can' na Diozən'. ⁵ Na' nezecho de que Jesocrisən' bide' par beque'e xtolə'əcho ca', na' caguə bi xtolə' le' denə'. ⁶ To tocho šə zotezə zocho len le', bito choncho de'e mal. Na' to tocho šə choncho de'e malən', bito ne'e šejni'icho non' naquə Jesocrisən', nic ne'e gombi'achone'. ⁷ Xi'indaogua'a, bito güe'echo latə no əxoayag chio'o. Šə choncho can' cheyałə' goncho, zdacho licha can' zda Jesocrisən'. ⁸ Šə yo'olaocho choncho de'e malən' naccho xi'in gwxiye', chedə' gwxiye'ena' naquən güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə Xi'in Diozən' par chnitlaogüe' de'en chon gwxiye'ena'.

⁹ To tocho šə naccho xi'in Dioz bito yo'ola'ochon' goncho de'e mal, chedə' la' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochonə' par nič bagwzolaon chaquən ca yichjla'aždaogüe'ena'. Na'

bitoch gaquã sotezcho goncho de'e malãn' chedã' xi'in Dìoz chio'o. ¹⁰ De'e nga chlo'en non' xi'in Dìozãn' na' non' xi'in gwxiye'ena'. Notã'atezcho sã cui zocho choncho de'e güen, bito naccho xi'in Dìoz. Na' notã'atezcho sã cui chaque che ljuejzcho, bito naccho xi'in Dìoz.

Cheyalã' gaque che ljuejzcho

¹¹ Na' dižã' nin' babenele dezd gwzolaõ chonlilažã'ãle Cristãn', de que cheyalã' gaque che ljuejzcho tocho yetocho. ¹² Cui goncho can' ben Cainnã', goque' xi'in gwxiye'ena' na' bete' beñã' bišã'ena'. ¿Enezele bixchen' bete'ene' žã? Bete'ene' chedã' bišã'ena' bene' de'e güen na' le' gwyejlene' de'e malãn'.

¹³ Beñã' bišã', bito yebanele sã beñã' ca' cui zjãnombia' Dìozãn' chãsa'ãgue'ine' le'e. ¹⁴ Na' ca naquã chio'o žã, de'en chaquecho che ljuejzcho nachãn' nezecho bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beñã' guat. De yelã' mban zejlicane checho na'a. Pero sã cui chaque che ljuejzcho nachãn' ne'e naccho ca beñã' guat len yichjla'ažda'ochona'. ¹⁵ Notã'atezcho sã chgue'i ljuejzcho, laõ Dìozãn' naccho beñã' güet beñã'. Na' nezecho de que ni to beñã' güet beñã' bito de yelã' mban zejlicane che'. ¹⁶ De'en chaque Jesocrisãn' checho na' bsanlažã' cuine' por ni checho cata'ãn gwso'ote'ene', de'e na'anã' nezecho can' cheyalã' gaque che ljuejzcho. Sã chonãn byen cheyalã' gwsanlažã' cuincho gatcho par gaquãlen beñã' ljuejzcho. ¹⁷ Sã bade de'e de checho na' nezecho de que ljuejzchon' chyažjene'en gwçhine'en, na' sã bito cheyašã'achone', bito gaquã anacho de que chaquecho che Dìozãn'. ¹⁸ Xi'indaogua'a, bito cheyalã' gaque che ljuejzcho de dižã'ãzã, sino cheyalã' gaque che ljuejzcho do yichj do lažã'ãcho na' gaquãlen ljuejzcho.

Bito chžebcho Dìozãn'

¹⁹⁻²⁰ Nezecho de que naccho xi'in Dìoz ben' choe' dižã' li sã chaque che ljuejzcho do yichj do lažã'ãcho. Na' sã chchoj cata' choncho xbab lo'o yichjla'ažda'ochon' de que bito zaquã'ãcho par anã Dìozãn' xi'ine' chio'o, cheyalã' agwzenuaguchcho che Dìozãn' cle ca che xbab chechon'. Dìozãn' nombi'e yichjla'ažda'ochon', na' yelã' beñã' xenlažã' che'ena' bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. ²¹ Le'e beñã' chacda' chei, sã lo'o yichjla'ažda'ochon' nezecho de que bito napcho dolã', bito chžebcho Dìozãn'. ²² Na' bitã'atezã de'e anabechone' goncze'en chedã' la' choncho can' none' mendadãn' na' can' chazlaže'ena'. ²³ Na' de'e nin' de'en none' mendad goncho, gonlilažã'ãcho Xi'ine' Jesocrisãn', na' gaque che ljuejzcho tocho yetocho can' none' mendadãn'. ²⁴ Sã choncho can' none' mendadãn' zotezã zocho len Dìozãn' na' Dìozãn' zotezã zoe' len chio'o. Na' nezecho de que le' zotezã zoe' len chio'o chedã' babene' chio'o Spirit che'ena' zon lo'o la'ažda'ochon'.

4

Caguãyoguã' beñã' yo'o Spirit che Dìozãn' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'

¹ Le'e beñã' chacda' chei, bito šejle'ele xtižã' notã'atezã beñã' ne' de que zo Spirit che Dìozãn' lo'o yichjla'aždaogũe'ena', sino legonga'aque' prueb sã zo Spirit che Dìozãn' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Zan beñã' bachãš yežlyõ nga chso'onlaže'e chãsa'ãne' de que chãsa'ãyxjui'e de'en bagož Dìozãn' lega'aque'. ² Quinga guaquã goncho prueb par nezecho sã zo Spirit che Dìozãn' lo'o yichjla'aždaõ beñã': Yoguã' beñã' chso'e dižã' chãsa'ãne' de que Jesocrisãn' naque' Dìoz na' golje' beñach yežlyõ nga, nezecho yo'o Spirit che Dìozãn' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ³ Beñã' ca' cui chso'e dižã' de que Jesocrisãn' naque' Dìoz na' golje' beñach yežlyõ nga, bito yo'o Spirit che Dìozãn' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' chso'one' contr Cristãn' len xbab chega'aque'ena'. Babzeneto' le'e de que yidã beñã' gonchgua contr Cristãn', na' na'a banita' beñã' yežlyõ nga chso'one' ca'.

⁴ Xi'indaogua'a chzoile cui chejle'ele xtižã' beñã' ca' chso'onlažã' chãsa'ãne' chãsa'ãyxjui'e de'en bagož Dìozãn' lega'aque'. Chio'o naccho xi'in Dìoz bagwzoicho cui chejle'echo chega'aque' chedã' Dìozãn' ben' zo len chio'o chnabi'ache' ca gwxiye'ena' de'en zo len beñã' ca' cui chse'ejle'e che Dìozãn'. ⁵ Beñã' ca' cui choso'ozenag che Dìozãn' choso'ozenague' che ljuejzga'aque' chedã' yogue'e chso'e dižã' de'en chazlažã' la'ažda'omalga'aque'ena'. ⁶ Chio'o naccho xi'in Dìoz na' yeziqũ'ãchlã beñã' ca' zjãnombia' Dìozãn' choso'ozenague' checho, na' beñã' ca' cui zjãnaquã xi'in Dìoz bito choso'ozenague' checho. Can' chac nezecho noquã' beñã' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' Spirit che Dìozãn' de'en choe' dižã' li na' noquã'ega'aque'ena' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' gwxiye'ena' de'en choe' dižã' güenlažã'.

Dìozãn' chaquene' che beñachãn'

⁷ Le'e beñã' chacda' chei, cheyalã' gaque che ljuejzcho tocho yetocho chedã' Dìozãn' chone' par nich chio'o naccho xi'ine' chaque che ljuejzcho. Na' sã chaque che ljuejzcho naccho xi'in Dìoz na' nombi'achone'. ⁸ Sã cui chaque che ljuejzcho, bitonã' gombi'ãcho Dìozãn' chedã' bito choncho can' chone'ena'. Dìozãn' chaquene' che beñachãn'. ⁹ Na' blo'e can' chaquene' checho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišã'ãna' yežlyõ nga par nich gatã' yelã' mban zejlicane che

nota'atezcho gonlilaža'əchone'. ¹⁰ Bito goquecho che Diozən', lēlen' goquene' checho na' bselə' Xi'ine'ena' gwidxjue' xtolə'əchon' par niç gaquə socho binlo len Diozən'. Can' chaque Diozən' checho.

¹¹ Le'e beṇə' chacda' chei, can' chaque Diozən' checho, leczə can' cheyalə' gaque che ljuējzcho tocho yetocho. ¹² Notono zo beṇə' bable'ine' Diozən'. Pero šə chio'o chaque che ljuējzcho tocho yetocho, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chaquecho che' can' cheyalə'. ¹³ Nezecho de que zotezə zocho len le' na' le' zotezə zoe' len chio'o cheda' Spirit che' nan' bsele'e par niç zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁴ Na' neto' apostol nezet'o' na' cho'eto' dižə' de que Xacho Dioz na'anə' bselə' Xi'ine'ena' par niç yoguə' no so'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ¹⁵ Na' šə cho'echo dižə' de que Jeso'osan' naque' Xi'in' Dioz, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chio'o zotezə zocho len le'.

¹⁶ Na' chio'o baṇezecho na' chejle'echo ca naquən' chaque Diozən' checho. Diozən' chaquene' che beṇəchən' na' šə zotezə zocho chaquecho che Diozən', nachən' zotezə zocho len Diozən' na' le' zotezə zoe' len chio'o. ¹⁷ Bachaquecho che Diozən' can' cheyalə' gaquecho che' šə zotezə zocho chaquecho che' do tyemp. Šə choncho ca' bito žebcho catə' əžin ža choglaogü'e'en che yoguə' chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə', cheda' can' naquə yichjla'aždao' Jeso'os na'anə' can' banaquə yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga. ¹⁸ Šə chaquecho che Diozən' can' cheyalə'ənə' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquən' chaquecho chžebcho. Na' šə de bi de'e chžebcho, bito chaquecho che Diozən' can' cheyalə'ənə'.

¹⁹ Chio'o chaquecho che Diozən' cheda' zgua'atec le'ena' gwzolaogü'e' chaquene' checho. ²⁰ Šə nacho de que chaquecho che Diozən' na' chgue'itei ljuējzcho, chonlilažə'əchona'. ¿Nacxa gonchona' par gaquecho che Diozən' ben' cui chle'icho? len chle'itei ljuējzcho na' cui chaquecho chega'aque'. ²¹ De'e ngan' non Diozən' mendad gon chio'o chaquecho che', leczə cheyalə' gaquecho che ljuējzcho.

5

Chcuizə'əcho de'e malən' ca'alə

¹ Nota'atezcho naccho xi'in' Dioz šə chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dioz. Na' yoguə'əcho šə chaquecho che Xacho Diozən' le'egatezəczə can' gaquecho che ljuējzcho, la' leczə xi'in' Dioz ljuējzcho ca'. ² Chio'o naccho xi'in' Diozən' nezecho de que chaque che ljuējzcho cheda' chaquecho che Diozən' na' choncho can' none' mendad. ³ Šə chaquecho che Diozən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquən' zdebə gonchon. ⁴ Šə naccho xi'in' Dioz chzoicho chcuizə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osan' de'e na'anə' chzoicho chcuizə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. ⁵ Caguə nochlə chzoi chcuizə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in' Diozən'.

Diozən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

⁶ Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xchene'ena' catə'ən gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino leczə blalj xchene'ena' catə'ən gwso'ote'ene'. Na' Spirit che Diozən' cho'en xtižə'ena' na' dižə' de'en cho'en naquən de'e li. ⁷ Šəṇə testigw nita' yoban' chso'e dižə' che Jesocristən', Xacho Diozən' na' ben' naquə Dižə'ənə', na' Spirit che Diozən'. Na' tozə can' na' Xacho Diozən' len can' na ben' naquə Dižə'ənə', na' len can' na Spirit che Diozən'. ⁸ Leczə šəṇə testigw nita' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' che Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' leczə cho'en dižə' che'. Na' de'en blalj xchene'en catə'ən gwso'ote'ene' le'egatezə chezo'en dižə' che'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'. ⁹ Chejle'echo xtižə' beṇəchən', len la' zaquə'əche xtižə' Diozən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'ena'. ¹⁰ Šə chonlilažə'əcho Xi'in' Diozən', Diozən' cho'e dižə' che Xi'ine'ena' lo'o yichjla'ažda'ochona'. Šə cui chonlilažə'əcho Diozən' chonchone' ca beṇə' güenlilažə' cheda' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e che Xi'ine'ena'. ¹¹ Dižə' nga choe' Diozən', de que habene' par niç de yelə' mban zejlicane che nota'atezcho ngoda'əcho txen len Xi'ine'ena'. ¹² De'e na'anə' šə chonlilažə'əcho Xi'in' Diozən' de yelə' mban checho zejlicane. Na' sə cui chonlilažə'əchone' ža, bito de yelə' mban zejlicane checho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juanna'

¹³ Cart nga babzoja' le'e bachonlilažə'əle Xi'in' Diozən' par niç ənezele de que de yelə' mban zejlicane chele.

¹⁴ Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Diozən', cheda' la' Diozən' chzenagcze' checho con šə de'en chṇabechone' naquən de'e zaquə' ṇabechone'. ¹⁵ Na' ca naquən' nezecho de que

le' chzenague' checho bitə'ətezə de'en chnabechone', lecə ca' nezecho de que gone' de'en bagwnabechone'enə'.

¹⁶ Šə nezecho to benə' ljuežjcho benə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlene' le', na' Diozən' gone' par nič yezoe' binlo len le' de'e yoblə. Can' goncho par benə' chso'on de'e malən' de'en cui naquən par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on benə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' ənabecho Diozən' gaquəlene' benə' chso'on len. ¹⁷ Chio'o beṇač napcho dolə' šə choncho bitə'ətezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Nezecho de que notə'ətezcho šə naccho xi'in Dioz bito choncho de'e mal, chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' chcuasə' chcue'eje' chio'o nič gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo čhei.

¹⁹ Na' nezecho de que chio'o naccho xi'in Dioz, pero na' ca naquə yoguə'əlol benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

²⁰ Na' nezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' nič nombi'acho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ochə. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Jesocristən'. Dioz na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yełə' mban zejlicənən'. ²¹ Xi'in daogua'a bito nochlə šejni'alažə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' nā'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

Nombi'acho de'en naquə de'e li na' cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə' beṇə' golə' chia' chzoja' le' no'olə' len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje' le'e par žjəyezole len le'. De'e li chacda' chele, na' caguə toza' nada'anə', lenczə yoguə'əloj beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bazjənombi'e de'en naquə de'e li. ² Chaqueto' chele chedə' chio'o nezecho de'en naquə de'e li na' talenchon zejlicane. ³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xi'ine' Xancho Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na' yesyə'ayašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' la' nombi'ale de'en naquə de'e li na' chaquele che ljuežjle tole yetole.

⁴ Lechgualə bebeida' catə' gwnezdə' de que balə xi'ino' ca' chso'one' can' ben Xacho Diozən' mendad goncho, əzja'aque' choso'ozenague' che de'en naquə de'e li. ⁵ Na' de'e cheyalə' goncho no'olə, gaque che ljuežjcho tocho yetocho, la' can' non Diozən' mendad goncho. Ca de'e nga nia' cheyalə' goncho, caguə naquən ca to mendad cobənə', de'e nezczecho dezd gwzolaochončilazə'əcho Cristən'. ⁶ De'e ngan' goncho šə' chaquecho che Diozən', goncho can' none' mendadən'. Catə'n gwzolao chončilazə'əle Cristən' canan' gwnezele de que none' mendad gaque che ljuežjcho.

Zan beṇə' goxoayag chsa'aš yežlyo nga

⁷ Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj entr chio'o na' chaše' yežlyo nga. Lega'aque' chso'e dižə' chesə'əne' de que Jesocristən' ben' bidə' na' golje' yežlyo nga bito naque' Dioz. Beṇə' can' zjənaque' beṇə' goxoayag na' chso'one' contr Cristən'. ⁸ Bito šejle'ele chega'aque', la' šə' šejle'ele chega'aque' bito si'ile yelə' bala'aṇ de'en chene'e Diozən' gone' le'e laogtie de'en benle xšine'enə'. Legon par nič si'ile doxen yelə' bala'aṇ de'en chene'e Diozən' gone' le'e.

⁹ Notə'ətezcho šə' chbejyichjcho de'en bsed əblo'i Cristən' na' chca'acho nez yoblə, bito zo Diozən' len chio'o. Pero šə' zotezə zocho chzenagcho che de'en bsed əblo'i Cristən', Xacho Diozən' len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o. ¹⁰ Šə' no beṇə' yide' gan' zole par əgwšed əgwlo'ine' le'e, pero bito əgwšed əgwlo'ine' ca de'en bsed əblo'i Cristən', bito əggüialaolene' ližlenə', na' bito ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'." ¹¹ Šə' ye'echo le': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'", zejen de que txenṇə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjəlanə'e lega'aque'

¹² De'e zan de'en de əṇia' le'e, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš chedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen güe'elena' le'e dižə' cho'a par nič socho mbalaz juisy.

¹³ Xi'inq no'olə' bilo'onə' chəsə'əguape' le'e diox beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par žjəsyə'ənite'e len le'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart Egwyōne De'en Bzoj San Juannə'

Apostol Juannə' ne' de que Gayon' chone' güen

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'. Na' lao yelə' beṇə' golə chĩa' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

² Gayo dao', chnaba' lao Diozən' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güennə' zo' lo'o yichjla'aždaogo'onə'. ³ Lechgualə bebeida' cata' besyə'əla'ac baļə beṇə' bišə'əcho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdalenə'on. ⁴ Bitə bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezdə' zdalenle de'e lin', le' na' len beṇə' ca' yelə' nacle ca xi'ina'.

⁵ Le' Gayo dao', cata' chacleno' beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' zjənaquə beṇə' zitə', chono' can' cheyalə' gon chio'o chonliłažə'əcho Jesocristən'. ⁶ Lega'aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho'ela'oto' Jesocristən' nga can' chacdo' čhega'aque'. Na' batə'ətezə chəsə'əla'aque' gan' zo'onə' cheyalə' güe'ega'aco'one' šə bi de'en chəsə'əyazjene' par yesyə'əgüe'e nezən' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən'. ⁷ Bitə bi chəsə'əzi'e che beṇə' cui chse'ejle'e che Jesocristən' lao chaše' chəsə'əyixjui'e xtižə' Jesocristən'. ⁸ Chio'o ža, cheyalə' gaqualencho yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega'aque' ca de'en chəsə'əyixjui'e de'en naquə de'e li.

Juannə' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' güen

⁹ Bač bzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən'. Pero Diotrefesən' chene'ene' gaque' le'ezelaogüe beṇə' blao entr le'e na' bito chzenague' chia'. ¹⁰ De'e na'ana' šə yida' dezlana'a le'e, lao ndopə nžagle gona' par yosa'alaže'e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwxxan dižə' che'enə'. Na' caguə de'e na'azən' chone'. Leczə ca' bito chgüialaogüe' beṇə' bišə'əcho ca' ližə'enə' na' cata' baļle chene'ele ggüialaoga'aclene' ližlenə' chžone' ggüialaoga'aclene'. Na' le'e chene'ele ggüialaole lega'aque'enə', chebeje' le'e ladjo beṇə' ljuežjle ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'.

¹¹ Le' Gayo dao', bito gono' de'e mal can' chso'on beṇə' mal ca', con gonczə' de'e güennə'. Šə choncho de'e güen nacbia' naccho xi'in' Dioz, pero šə choncho de'e mal bito ne'e gombi'acho Diozən'.

Juannə' be'e dižə' ca güenna' chon Demetrian'

¹² Yoguə'əloļ beṇə' chso'e dižə' güen che Demetrian'. Nļa'alaon de que zdalene' de'e lin'. Le'egatezə ca' neto' cho'eto' dižə' can' chone' de'e güen. Na' nezele dižə' lin' cho'eto'.

Bene' xbab yesyə'əžaque' de'e yoblə

¹³ Bena' xbab gwzoja' le' de'e zan, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš. ¹⁴ Chbeza' yežagcho lgüegwzə na' socho txen güe'elen ljuežjcho dižə' cho'a.

¹⁵ Sošgo' binļo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. Beṇə' migw chio'on nitə' nga chasə'əguape' le' diox. Bguapšga beṇə' migw cheto' ca' diox to toe'. De'e na'azən' chzoja' na'a. Juan

Cart De'en Bzoj San Jodasən'

Chzoje' benə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən'

¹ Nada' Jodas naca' benə' güen žin che Jesocristən', na' naca' benə' bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej Xacho Diozən' par nacle lažə' ne'ena' can' bagwleje' nada', le'e chcuasə' chcue'ej Jesocristən' len de'e malən' can' chone' len nada'. ² Chona' orasyon lao Xacho Diozən' chnaba' gone' ca gache'ichele can' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e na' can' chone' par chzo chbezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' can' chaquene' chele.

Benə' ca' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Xi'indaogua'a, bachonchgua' xbab naquən' gwzoja' le'e to cart gwzejni'ichda' le'e can' babebej Jesocristən' yogua' chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən'. Pero na' babenda' yeto rson chele na' na'a chonən byen chzoja' le'e chneyoida' le'e sole chech šejle'ele che dižə' li che Diozən'. Diozən' bene' par nič nyojən par chio'o bagwleje' nič naccho lažə' ne'ena', na' bito gwšə'en. ⁴ Banitə' balə benə' entr le'e, benə' ca' chso'on txen len le'e pero caguə do lažə'aga'aque'ena'. Bito choso'ozenague' che Diozən' na' chəsə'əne' de que decza lsens goncho bitə'atezə yelə' zto' len cuerp chechon', chedə' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' chezi'ixene' checho. Na' lecza chesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'ala, len tozə'le' zaque'e par nabi'e yogua' benəchən'. Cana'ate byoj Xtizə' Diozən' nan de que benə' ca' chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'aga'aque'ena'.

⁵ Na' la'ana'əczə bənezele binlo can' goquən', che'enda' žjəsa'alažə'əle de que Diozən' bosle' benə' Izrael ca' lao na' benə' Egipto ca' cana' pero gwdechlə bnežjue' castigw che benə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'. ⁶ Na' balə angl ca' bito gwsa'azlaže'e de'en gwlo'o Diozən' lao na' aga'aque' so'one', na' de'e na'ana' gosə'əbijchje' gan' gwnite'ena'. Na' Diozən' gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' naquə lechgualə žchol, na' zjənga'ane' xte catə'əch əžin ža xen catə' gwnežjue' castigw chega'aque'ena' zejlicane, la' zjənaque' pres che Diozən' zejlicane. ⁷ Nach benə' ca' gwnitə' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' na' syoda' ca' zjənyečj žjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp chega'aque'ena' na' besyə'əyiljteze' ljuežj benə' byoga'aque' par nič gwso'one' yelə' zto' chega'aque'. Na' ca' de'en ben Diozən' bsele'e yi'ina' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən benəchən' de que yogua' benə' cui choso'ozenag che Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸ Na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əna' chso'one' can' gwso'on benə' Sodoma na' benə' Gomorra ca'. Chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'ena'. Bito chse'ene' nabi' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de lsens par so'one' de'e ca'. ⁹ Ca naquə angl əblaonə' ben' le Miguel catə'an gocyoze' de'e gwxyie'en por cuerp che de'e Moizezan', bito beyaxjene' tilə' de'e gwxyie'en de'en gwnen contr de'e Moizezan', con gože'en: "Xancho Diozən' tilə' le'." ¹⁰ Pero na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əna' choso'ožia choso'onite'e bitə'atezə de'en cui chse'ejni'ine'. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca' bia yixə' chedə' chso'one' porzə de'en na cuerp chega'aque'ena'. Na' de'en chso'ontezə chso'one' can' nanņə' yesə'əbiayi'e zejlicane.

¹¹ Probcguazə benə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainnə', na' chesə'əzelaze'e yesə'əželene' mech əšcha'o can' ben de'e profet Balaannə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'əbiayi'e can' gwziayi' de'e Coren' ben' ben' contr de'e Moizezan' cana'. ¹² Gwxaquə'əlebəga'aque' ca' to manch lao lachə' xi'ilažə'əna', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xancho'n, chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate'. Con chse'ej chsa'oteze' bi chse'ene'e'. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca' bejw biž de'en nžiguə' be', na' ca' yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp chei, chedə' bəbğüizən na' banlažə' do loi. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca' bejw biž na' ca' yag frot de'e cui bi frot chbian chedə' bito zjəzaque'e. ¹³ Na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca' nisdəon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nisdəona'. Can' gwxaquə'əlebəga'aque' chedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'əchgüe' choso'olo'en yelə' zto' chega'aque'ena'. Na' lecza gwxaquə'əlebəga'aque' ca' to bejw de'en chde šaltezə, chedə' Diozən' babžie' bia' yesyə'əžine' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol na' gan' yesə'ənite'e zejlicane.

¹⁴ Gwzolaon tyemp che de'e Adannə' xte tyemp che Enoquan' goc gažə dia che Adannə'. Na' Enoquan' be'e dižə' che benə' ca' chso'on can' chso'on benə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy che' ca'. ¹⁵ Na' əchoglaogüe'en che to to benəch šə zjənapə' dolə' o šə cui zjənapə' dolə'. Na' gone' ca' sa'ache'i yogua' benə' ca' cui bosə'ozenag che' de que lechgualə de'e mal juisy bagwso'one'. Na' gone' par nič žjəsyə'əza'alaže'e yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui bosə'ozenague'

che'. Na' lecza gone' par nich žjasyə'əza'alaže'e yogua' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw che to toga'aque'." ¹⁶ Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' chəsə'əže'eše'e che', bitobi chesyə'əbeine', con chso'onteze' can' na la'ažda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beṇə' la' chse'enene' yoso'onežjo beṇə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən'

¹⁷ Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alažə'əle de'en gwse' apostol che Xancho Jesocrisən' le'e antsla. ¹⁸ Gosə'əne': "Na'a cuiṇə' yidə Xancho' de'e yoblə nitə beṇə' so'onzeche' yelə' zto' chega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl che de'en na Diozən'." ¹⁹ Beṇə' ca' chso'one' par nich gwde gwdele can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'ažda'omalga'aque'enə' chedə' bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

²⁰ Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele che dižə' li che Diozən' de'en naquə de'e güenchgua. Na' cheyalə' sotezə sole gonle can' nannə' par nich gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' legon orasyon can' əgwzejni'i Spirit che Diozən' le'e. ²¹ Na' le'e so le'e gon par nich gache'ile de que chaque Diozən' chelen'. Xancho Jesocrisən' gone' par nich əbanle len le' zejlicane laogüe de'en cheyašə' cheži'ilaže'e le'e. Leso leyebel de'en gone' ca'.

²² Bałə beṇə' chso'onlilažə' Jesocrisən' chsa'aczejlaže'e šə cheyalə' yesə'ənaogüe' dižə' li che Diozən'. Legon par nich sa'acbe'ine' de que cheyalə' yesə'ənaogüe'en. ²³ Na' bale' ze'e gwzolaə chesə'ənaogüe' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlilažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güennə' lgüegwə. Na' le'e gapə cuidad par nich cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

Jodasən' cho'elaogüe'e Diozən'

²⁴ Cheyalə' güe'ela'ochə Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxorcho goncho de'e malən', na' chac chone' par nich bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'ochon' catə' əžin žan' le'icho yelə' chey che'eni' che'enə'. Na' cana' lechgualə yebeicho. ²⁵ Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocrisən' gwduxjue' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'ochə' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'an cuiṇə' xə yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yogua' beṇəch, yogua' bia chsa'aš na' yogua' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgacza gaquə.

De'e na'azən' chzoja' na'a. Jodas

De'en Bzejni'i Jesocristán' San Juannə' Niç Bzoje'en Par Chio'o

Diozən' bene' par niç Jesocristán' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

¹ Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristán'. Diozən' blo'ine' Jesocristán' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziquə'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'ena' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par niç ənezecho de'e ca' gaquə lgüegwə. ² Na' bacho'a dižə' che yoguə'əloł de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əloł de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristán' nada'.

³ Mbalaz nıtə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz nıtə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz nıte'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristán' yež ca' gažə

⁴ Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristán' Asian', le'e nıta'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə Spirit zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquəlenən le'e na' gonan ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ⁵ Na' leczə Jesocristán' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristán' be' de dižə' che Diozən' na' xtiže'ena' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristán' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chasə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristán' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonjilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'ena' catə'an bnežjw cuine' gws'o'ote'ene'. ⁶ Gwleje' chio'o par niç nabi'acho txen len le' ca no rei na' par niç sotezə socho güe'ela'ochə Xe' Diozən' can' gwnıtə'ətezə gwnıtə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaze'e Diozən'. Jesocristán' chnabi'e zejlicəne. Ledoye'ela'ochə' na'a na' zejlicəne. Can' gonšgacžcho.

⁷ Le'e gon xbab, la' Jesocristán' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əloł beṇə' yesa'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gws'o't le', na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesa'əbežyaše'e de'en cui gws'o'onjlaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə.

⁸ "Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei." Can' na Xancho Diozən' ben' napa' le' ezelaogüe' yelə' guac xenṇə', ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' che'ena'

⁹ Nada' Juan naca' beṇə' bišə'əle chedə' naccho txen cho'ela'ochə Cristən' na' txenṇə' choso'ochi' choso'osakuə' beṇə' chio'o. Txenṇə' chnabi'a' Diozən' chio'o na' txen chgo'o chchejlažə'əcho len yoguə' de'en chac checho chedə' ngoda'əcho txen len Jesocristán'. Zo'a' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni che de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' che Jesocristán'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga. ¹⁰ Na' to ža' dmigw Spirit che Diozən' benən par niç ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwne' to beṇə' cožə'anə' zižjochgna ca zižjon' chbež trompet. ¹¹ Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei. Bzoj dižə' che de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o librən' lao beṇə' ca' chesə'ədoṇə' chesə'əžag chso'elaogüe' de'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹² Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candelər de or. ¹³ Na' gwchoł candelər ca' gažə ble'ida' Xi'ın Diozən' ca to benəç. Na' nyaze' to lachə' toṇə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'ena' to sinš de or. ¹⁴ Na' yišə' yichje'ena' naquən ca xa xilə' syiš na' ca be'ya'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əni. ¹⁵ Na' ble'ida' ni'ena' chactitən ca to brons de'e nłachgna catə' xooan lao yi'. Na' xne' che'ena' nenən ca chziž yaon' cats' dechguan. ¹⁶ Na' noxe' e gažə beljw len ne'e lıchan', na' cho'ena' zo to spad de'e nla chopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'ena' can' chle'icho bgüižən' catə'an chnəchguan.

¹⁷ Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'ena' gota' šlat. Nach bli ne'e lıchanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei. ¹⁸ Nada' naca' Dioz ben' zo zejlicəne. Ca de'en bida' goca' benəç gws'o'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beṇə' guat ca' na' soa' zejlicəne. Nada' napa' yelə' gwnabia' par ənia' batən' sa'at to to beṇə' na' napa' yelə' gwnabia' par ənia' non' žjəya'ac gabılən'. ¹⁹ Na' ža' bzoj dižə' che de'e ca' bable'ido', na' che de'e ca' chac na'a na' che de'e ca' ze' e za'ac. ²⁰ Bito gwyejni'ido' che beljw ca' gažə de'en noxa'a na' che candelər de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beṇə' ca' zjəyo'o

lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candeler ca' gažə zəjen gaž cuen beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

2

Dižə' de'en be'e par beṇə' ca' chso'elao' Jesocristan' yež ca' gažə: De'en gože' beṇə' Efeso ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noxə' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candeler de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga: ² "Neze nle'ida' ca' güennə' chonle, can' zotezə zole chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle, na' can' cui chzenagle che beṇə' mal ca' chəsə'əna zjanaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chacbe'ile de que bito bsələ'əga'aca'ane'. ³ Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle. ⁴ Pero de to de'en cui chazlaža'a can' chonle, cuich chaquele chia' can' bagoquele chia' antslə. ⁵ Le'e gon xbab can' gocchgüeile chia' antslə na' cuich chactequele chia' na'a. Le'e gon xbabən' par nič yedinjele de'en cuich chactequele chia' na' legonch can' benle antslə. Na' šə cui yedinjele de'e malən, yedəyena' le'e castigw nach yebiža'a len le'e. Bitoch gacle candeler chia' šə cui yedinjele xtolə'əlen'. ⁶ Pero la'anə'əczə bito chonle doxen can' chazlaža'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'nə'. ⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbanə' de'en zo gan' zo Diozən'."

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

⁸ Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Na' gwsə'ote' nada' lao bida' goca' beṇəch pero bebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ⁹ "Neze nle'ida' ca' güennə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'ogchi' choso'osakuə' beṇə' le'e na' can' nyašə'əchgua chac chele. Pero la'anə'əczə banga'anyašə'əle lechguale mbalaz zole. Nezda' can' choso'ožia choso'onitə' beṇə' gwlaž chele ca' le'e, beṇə' ca' gwsə'alje' lao dia che de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjanaque' beṇə' Izrael sino zjəncodə' ljuežje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanas. ¹⁰ Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonan ca' yesə'əyixjue' balle ližya par nič ca' co'oyelə'n le'e cuejyichje xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' lesotezə leso legwzenag chia' la'anə'əczə šə so'ote' le'e por ni che de'en chzenagle chia'. Na' šə sotezə leso gwzenagle chia' nachən' gona' ca' əbanle len nada' zejlicane. ¹¹ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane, de'en načo yelə' got əgwchope."

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

¹² Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e nla čopə la'ate əchnia' dižə' quinga: ¹³ "Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lechguale choso'ozenag beṇə' chei. Neze nle'ida' ca' güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na' can' cui chbejyichje xtiža'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic cata'an gwsə'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li' chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanasən'. ¹⁴ Pero de to čopə de'en chonle de'en cui chazlaža'a. Nitə' balle chonle de'e malən' ca de'en bežini'i de'e profet Balaannə' de'e Rei Balaquan'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwsə'one' de'e malən', zane' gwsə'ogü'e yelə' guao de'en naquə che lgu'a'a lsaquə'an gwse'ejni'alaze'e na' bosə'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alaze'e lgu'a'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'. ¹⁵ Leczə can' chac len le'e, balle naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'. ¹⁶ De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lğüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtiža'anə' gwxaquə'əleben ca to spad. ¹⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gonə' le'e yoguə'əlol de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə ənezene' bin' nyojən'."

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

¹⁸ Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in' Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'əniñ na' ni'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada'

æchnia' dižə' quinga: ¹⁹“Neze nle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che ljuežj beŋačhle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljuežjle. Nežda' can' chgo'o chčejlaza'əle len bitə'əteza de'e chac chele, na' nežda' chonchle güen na'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaale chonlilažə'əle nada'. ²⁰ Pero na' chonle de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latja par ničh no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che' le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaza' benə'. ²¹ Babnežjua'ane' tyemp par yedinjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yedinjene'en. ²² De'e na'anə' gona' par ničh gaquə'senene', na' le'e chonle txen len le', gona' par ničh əzaglaochgualə šə cui cuejyichje cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle. ²³ Na' ca naquə benə' ca' bagosə'əbejyichje' xtiža'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yogua'alol le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gatə'əteza, gacbe'ile de que neze nle'icžada' xbab de'en yo'o lo'o la'ažda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par ničh to sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle. ²⁴ Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanəsən' de'en ngašə'an len benə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə' gonle. ²⁵ Con sotezə sole gonle de'e güennə' par ničh bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə. ²⁶ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən' na' zoteza zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par ničh nabi'ale nasyon ca' txen len nada'. ²⁷ Ca Xa'anə' babene' par ničh chnabia'aga'aca'an, leczə can' le'e nabi'alen txen len nada' na' goncho ca yesə'əzexjwyichj benə' nasyon ca', na' əgwžiai'yiga'acchone'. ²⁸ Na' gona' par ničh gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebada' ca beljw xsilən'. ²⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'.”

3

De'en gože' benə' Sardis ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i benə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' æchnia' dižə' quinga: “Neze nle'ida' can' chonlen'. Nežda' can' chəsə'əna benə' de que naple yelə' mban zejjanen', pero zanle nacle ca benə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'. ² Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuiŋə' yeyož cuejyichje nada'. Nežda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a'. ³ Le'e žjsa'alaza' xtiža'anə' de'en bosozə'ejni'i benə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yedinjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yedinjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to benə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'. ⁴ Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlaža'anə', bia'aczə ne'e nitə' balle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyiš, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'. ⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyiš na' bito yoxia' lalen' le'e libr chia' gan' nyoj la benə' ca' zjanape' yelə' mban zejjanə'. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcu'a le'e ca xi'ina'. ⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'.”

De'en gože' benə' Filadelfia ca'

⁷ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i benə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' benə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' ənia'anə'. Nada' chnabia' doxenlə can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelen'. Napa' yelə' chnabia' par ənia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par ničh gwša'a can' ənia'anə'. ⁸ Bzoje' gože' de que nada' æchnia' dižə' quinga: “Neze nle'ida' ca güennə' chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə zanle, zotezə zole chonle can' ənia'anə' na' bito chbejyichje de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par ničh nitə' benə' zan benə' chse'enene' yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen lega'aque'. ⁹ Na' ca naquə benə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Izraelən' benə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'one' txen len Satanəsən', lao Diozən' bito zjənaque' benə' Izrael. Chso'onlažə'e chəsə'əne' chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par ničh yesə'əzo xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle benə' zaque'e len nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'. ¹⁰ Na' ca naquə zotezə zole chzenagle che xtiža'anə' de'en cho'en dižə' can' bguo'o bčejlaza'a len de'e mal de'en goquə chia', nada' gona' par ničh yechojle güen catə' əžin or saquə'əzi'ichgua yoguə' beŋačhən'. Cana' la'alao nac chon to

to beṇaḥən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'. ¹¹ Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotezə leso legon de'e güennə' par niḥ ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada' zejlicane. ¹² Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niḥ sole txen len Diozən' zejlicane, Dioz ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicane yega'anlenlene'. Na' gona' par niḥ gacle xi'ini Diozən' zejlicane, na' sole syoda Jerosalen de'e naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tele la'ana' de'en naquə de'e cobə. ¹³ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

¹⁴ Bzoi de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'əadopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' chon par niḥ chac can' che'enda'ana'. Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li. Nada' bena' yoban' na' yežlyon', beṇaḥ, angl, bia chsa'aš na' yeziqə'əchlə de'e zjəde. ¹⁵ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle. ¹⁶ Na' laogüe de'en cuitec chonle caš chia' na' cui chaquele chia' do yichj do lažə'əle, la'ana'əczə bito chgue'ile nada', bia'aczə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonəda' le'e ca xi'ina'. ¹⁷ Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac falč chele par niḥ yebei Diozən' le'e. Bito chache'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nchol yichjla'ažda'olen' na' nachia'axejə chonle de'e malən'. ¹⁸ De'e na'ana' chona' le'e consejw legonilažə' nada' par niḥ gona' ca gacle beṇə' güen can' naca'ana'. Le'e yedinje xtolə'əlen' par niḥ gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par niḥ so'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁹ Notə'əteza beṇə' chacda' chei cho'ana' consejw na' chona'ane' castigw cata' chone' de'e mal. De'e na'ana' le'e cuec yichjle par yedinjele xtolə'əle ca'. ²⁰ Gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsižə' le'e puertən'. Notə'əteze šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par so'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par niḥ sole mbalaz txen len nada'. ²¹ Na' nchotə'əteze šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niḥ cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilena' Xa'ana' chnabi'ato' dezd cata'ən beyož bzoa' gwxiye'ena' xni'ana'. ²² Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

4

Ble'idaogüe'ene' Diozən' chi'e chnabi'e yoban'

¹ Beyož bzoi' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne' che'ena' zizjochgua ca zizjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechcze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par niḥ gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

² Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par niḥ ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e. ³ Na' ble'ida' ben' chi' chnabi'a' naque' ca to de'e chactit, ca yej fin de'en nzi' jaspe na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyečhjon gan' chi'ena' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda. ⁴ Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa beṇə' golə beṇə' blao beṇə' chəsə'ənabi'a' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yichj to toga'aque'. ⁵ Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac sšag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'ena' nitə' gažə yi' de'e chalə'ənin. Na' yi' ca' gažə zjənaquan Spirit che Diozən'. ⁶ Na' laogüe' gan' chi'ena' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdao' de bidr o de be'eyə'.

Na' nita' tap bia gan' chi' Diozən', tğüjəb nitə' cuiten' čhopə la'ate, yetob čože'ena' na' yetob laogüe'ena', na' žia de'e zan jəlaoga'aquəb delant na' traslə. ⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'on, na' cho'alao bia əgwyonen' naquən ca cho'alao beṇaḥ, na' bia əgwɔapən' naquəb ca to bsia bian' chzo. ⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'acquəb, na' doxen cuerp chega'aquəbən' žia de'e zan jəlaoga'aquəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'ənab:

Ləchgualə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə'le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazocze' cata'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' cata'ən yeyož yedon.

⁹ Na' yogua' las cata' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabi'a' ben' zoczə zejlicane, yogua' laste cata'ən chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen che', ¹⁰ beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlicane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron chega'aque'en xni'ena', chəsə'əne':

¹¹ Xanto' Dioz, len' beno' beṇaḥ, angl, bia ca' ža', na' biquə'əchlə de'en zjəde,

chedə' can' gwyazlažo'o na' chedə' go'ondo' nitə' beṇaḥ, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə' bala'an, na' par əyejlaogo'o.

5

Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

¹ Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxə'e to rollo de'en nyoj čhopə' la'ate na' nyeyjon len gažə sey. ² Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zizjo: —čNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par nič šaš rollon'?

³ Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' beṇə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əggüiaze'en. ⁴ Na' lechguale gwcheža' de'en cui no de beṇə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlabə'en na' ni par əggüiaze'en. ⁵ Nach to beṇə' golə beṇə' blao entr beṇə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': —Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaquə'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə. Len' golje' lao dia che de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶ Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jelaob. Na' jelaob ca' gažə zjanaquan Spirit che Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenlə lao yežlyon'. ⁷ Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e. ⁸ Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'acquəb laogüe'enə' na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənoxə'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjanaque' lažə' ne'enə'. ⁹ Na' gwso'olə' to imno cobə de'en nan:

Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzoxjo' sey čhei ca',

chedə' bnežjw cuino' par gwso'ote' le'

na' blalj xčhenonə' gwduxjo' xtolə'əto'onə' par nič naquəto' xi'in Dioz.

Neto' naquəto' to to ṇasyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto' gwde gwdele dižə'.

¹⁰ Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca no rei

na' zotežə zocho cho'ela'ochə Xacho Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bžox che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'.

Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.

¹¹ Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy zjənyechje' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' beṇə' golə beṇə' blao ca'. Na' benda' ¹² chso'e dižə'an zizjo čhasə'əne':

Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenlə,

na' par naquə che' yoguə'əte de'en zjəde,

na' par nape' yoguə' claste yelə' sin',

na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə' bala'an,

na' par nse'e yelə chey che'eni' che Diozən' na' par cho'ela'ochone'.

¹³ Nach benda' yoguə' beṇaḥ ca' ža' yoban' na' yežlyon' na' len beṇə' ža' latjə che beṇə' guat ca' chso'e dižə' čhasə'əne':

Zejlicane güe'ela'ochə Diozən' ben' chi' chnabia'

na' güe'ela'otecho Xi'ine' Jesocristən'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Zejlicane güe'ega'acchone' yelə' bala'an

na' zejlicane güe'echo dižə' can' zjənsə'e yelə' chey che'eni'

na' can' zjənapə' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' leczə can' gosə'əna bia ca' čaš yežlyon', na' bia ca' čaš le'e yoban' na' lo'o nis, na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹⁴ Nach bia ca' tap gosə'ənanə: —Ca'ašgacə gaquə.

Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibga'aque' na' gwso'elaogüe'e Diozən' ben' zoczə zejlicane.

6

Sey ca' gažə

¹ Na' ca naquə sey ca' gažə ble'ida' catə' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoxje' ton. Na' benda' entr bia ca' tap tob gwneḥ zizjo ca zizjon' čašjw čhtin, gwnab: —Da bgüia de'e nga.

² Na' catə'ən bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noxe'e to xis goxita'. Na' zo to coron yichje'ena' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'ena'. Na' zde' par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'ena'.

³ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwchopen', benda' gwne bia əgwchopen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

⁴ Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par nič gone' ca cuich ɳitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuježjga'aque', na' so'ot ljuježjga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noxe'e to spad xen.

⁵ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwyonən' benda' gwne bia əgwyonən' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxe'e to xigonz. ⁶ Na' benda' to de'en godca' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon' o tyagzə sebadan' guac yesə'azi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tza tza; pero bito gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwdape, benda' gwne bia əgwdapən', gwnab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸ Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabiļ. Na' goquən lao na' aga'aque' gwso'one' par nič goc gwdiļə, gocchgua yižgüe', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇə'chən', na' gwso'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

⁹ Na' catə' bzoxxje' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwso'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni čhe de'en boso'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jesocristən'. ¹⁰ Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xanto', le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. ŽBatə'əquan' gwnežjo' castigw čhe beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca de'en gwso'ote' neto'.

¹¹ Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwso'ot beṇə' mal ca' beṇə' ljuježjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'ena' nžia Diozən' bia' sa'at.

¹² Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey de'e gwxope, gocbe'ida' lechgualə gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca' lachə' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca chen. ¹³ Nach beljw ca' besə'əyinjan besə'əzinten lao yežlyon' can' chac len frod de'e žia lao yag catə' chechjchgua be'. ¹⁴ Na' le'e yoban' benittecən ca to rollo de'en chedobə na' yogua' ya'a ca' na' islas ca' boso'oša' xišne'i.

¹⁵ Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclasob t xen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e boso'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'. ¹⁶ Na' gosə'əne': —Žalə'əšga əca'a bdiņj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenan chio'o nič cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' nič cui gon Jesocristən' castigw čhecho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

¹⁷ Gosə'əne' ca' cheda' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechgualə yesə'əžaglaogüe' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

7

Beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' zjənyišə' sey čhe Diozən'

¹ Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' boso'ozague'e be'ena' par nič cui gwyečhjan lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'. ² Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxe'e to de'e gwchine' par gwchišə'e sey čhe Diozən' ben' zo zējlicane lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüižə' angl ca' tap, beṇə' ca' naquan lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'. ³ Gože' lega'aque': —Bito gonle par nič gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bchišə'ato' sey čhe Diozən' lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'.

⁴ Nach gwdechlə benda' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beṇə' bchišə'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin' che xi'in de'e Izraelən'. ⁵ Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robennə', šižina mile' lao dia che de'e Gadən', ⁶ na' šižina mile' lao dia che de'e Aserən', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesən', ⁷ na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonnə', šižina mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarən', ⁸ na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonnə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminə'.

Beṇə' zan zjənyaze' lachə' šyiš

⁹ Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' beñə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Tant beñə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', beñə' naquə to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdele dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš na' zjənoxe'e zin. ¹⁰ Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zizjo, gosə'əne':

Diozən' ben' chi' chnabia', na' Jesocristan'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', bagwsə'one' par niç cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹ Na' yoguə'əloj angl ca' zjənyechj zjəmbi'e beñə' golə beñə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nita' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichjga'aque'enə' lao yon' gwsə'ela'ogüe'ene', ¹² gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlicane güe'ela'ocho Dioz chechon'.

Zejlicane güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac xen, na' can' nse'e yoguə' cłaste yelə' sin'.

Zejlicane güe'echo yelə' choxcwlen che' na' güe'echone' yelə' bala'an.

Ca'ašgaczan' gaquə'.

¹³ Nach to beñə' golə beñə' blao ben' naque' txen len beñə' tapechoa ca' gože' nada: —čEnezdo' no beñə' Quinga zjənyaz lachə' šyišən'? čEnezdo' gan' za'aque'?

¹⁴ Na' goža'ane': —Le' nezdə' beñə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristan' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', čhedə' blalj xchene'enə' par gwduxjue' xtolə' beñə'əčan'. Na' beñə' quingan' gosə'ənbene' le' bnitlaogüe' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'əžaglaochgüe' lao yežlyon' de'en chso'onjilaže'e Jesocristan'. ¹⁵ Na' de'e na'ana' nite'e lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi' chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malən'. ¹⁶ Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüizən' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'əžaglaogüe' len de'e zeyə'əna', ¹⁷ čhedə' Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nita'əcže' mbalaz len Diozən' zejlicane. Na' Diozən' gone' par niç cuich yesə'əbeže' na' cuich nite'e trist.

8

Sey gažən'

¹ Nach Jesocristan' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwsə'ote' bzoxxje' sey gažən', na' catə' beyož bzoxxje'ennə' lechguale žizə goquə yoban' do gašj or. ² Nach ble'ida' gažə angl ca' beñə' ca' zjəzecha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet. ³ Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxe'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par niç Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beñə' chso'one' orasyonnə' beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁴ Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwsə'on beñə' ca' orasyonnə'. ⁵ Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzalə'en lao yežlyon' na' gošj gwün, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶ Nach angl ca' gažə, beñə' ca' zjənoxxə' trompet ca', bosə'ozo'en cho'aga'aque'enə' par bosə'ocueže'en.

⁷ Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'ennə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən gwžiai'i in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi' in, na' yoguə'əloj yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi' in.

⁸ Na' angl əgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxoəpən lo'o nisdə'onə' chalə'əniənən, na' casi gašjə nisdə'onə' beyaquən chen. ⁹ Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsə'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

¹⁰ Nach angl əgwyonen' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxoəpən chalə'əniənən ca to yi' yech. Na' bxoəpən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'. ¹¹ Na' beljən' nzi' in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənnə' besyə'əyaquən zla', na' beñə' zan gwsə'at por ni che de'en gwse'eje' nisan'.

¹² Nach angl əgwdapen' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüizən' beyaquan žčhol, na' lecza casi gašjə bio'onə' beyaquan žčhol, na' lecza ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'ana' part ca' de'en besyə'əyac žčhol bito bosə'əse'eni'in teža na' ni še'ela.

¹³ Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zizjo gwne': — Probchguazə beņə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquan' gac čhega'aque' cata' yoso'ocuež trompet che angl ca' yešonə.

9

¹ Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet che'enə' na' to angl beņə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'. ² Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can' chas ženə' cata' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' ženə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'n bgüizən' can' chac catə'n chi'ichgua žen dao'. ³ Na' gan' gwyas ženə' besə'əchoj bišə' zan gwyašəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on bexgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'. ⁴ Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yixə' ga' o bi de'en zjanaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyizəb beņə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'enə'. ⁵ Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyašəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beņə' ca' gosə'əyizəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaochcho cata' chyiz bexjoni'in chio'o. ⁶ Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beņə' ca' ža' yežlyon' yesə'ənablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesyə'əzelene' nac so'one'.

⁷ Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdiłə. Nach yichjga'acquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'acquəbən' ble'ida'an ca cho'alaob benəč. ⁸ Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'ola, na' leyga'acquəbən' zjənaquan ca ley leon. ⁹ Na' cuerp čhega'acquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'acquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'aga'acquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey cata' chsa'acdob chja'acquəb lao gwdiłən' zjənəxobəb caretən'. ¹⁰ Na' xbangə'acquəbən' zjənaquan ca xban bəxgoni nič bosə'əčhimb len gosə'əyizəb beņə' lao gueyə' bio'onə'. ¹¹ Na' angl bzelaio de'en chnabia' gabilən' lecza chnabia'an bišə' ca', lenə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' lecza nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "čžiyai'in".

¹² Bagwde de'e mal nečən' na' ze'e za'ac yečopən.

¹³ Nach angl əgwrope bcueže' trompetən' na' benda' gwne angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴ Na' anglən' bolgüize' angl əgwrope' ben' noxə' trompetən', gože'ene': — Bosež angl bzelaio ca' tap de'e ca' zjančej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

¹⁵ Nach anglən' bouseže' angl bzelaio ca' tap par nič gwso'otən' casi gašjə beņəčən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelaio ca' antslə. Bzague'e lega'acquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən. ¹⁶ Na' gwnežda' nita' čopə gueyoa millon soldad čhega'acquən de'en zjəžia cabey.

¹⁷ Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'aga'acquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'acquən na' yan' naquan de šonə color, de'e xna, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquan ca yichj leon, na' cho'aga'acquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en čalə'əni. ¹⁸ Na' casi gašjə beņəčən' gwsa'ate' por ni che yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'. ¹⁹ Bosə'əčhimb cho'aga'acquəbən' par gwso'otəb beņə' na' lecza ca' xbangə'acquəbən', la' xbangə'acquəbən' zjənaquan ca bel, zjənsa'an yichjei par nič gwsa'on beņə'.

²⁰ Na' beņə' ca' besyə'əga'an' cui gwsa'at catə'n gwyašə cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjəne' de'e malən' chso'one' ca naquan' chso'elaogüe'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lguə'a lsaquə' de or, de plət, de brons, de yej na' de yag. Na' lguə'a lsaquən' chse'ejni'alaže'ena' bito chasə'əle'in, nič chse'enen, na' nič chac yoso'ota cuinga'aquei. ²¹ Na' bitoczə besyə'ədinjə beņə' ca' besyə'əga'anən' che de'e malən' chso'one'enə' ca naquan' chso'ote' beņə', na' ca naquan' chasə'ənaogüe' de'en chso'on beņə' goža' ca', na' choso'oza' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yelə' zto' de'en zjanac ca', na' chəsə'əbane' bi de čhe beņə'.

10

Angl ben' noxə' libran'

¹ Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyečj to yitə' yichje'ena'. Na' cho'alaogüe'ena' gwnatitən can' chna bgüizən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en čalə'əni. ² Anglən' noxə'e to libran' dao' de'en nyaljo na' ni'e ličan' bsoe'en lao nisdə'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'. ³ Na' bisye'e zizjochgua can' chosya'a leon ca', na' cata' bisye'ena' gošj gwtin gaž las. ⁴ Na' ca naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinə' bazon

gwzoja'an catə'əczla to beŋə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwttinə', con gwdaḡan lo'o yichjla'azdaogo'onə'.

⁵ Nach anglən' ben' zo šla'a ŋi'enə' lao nisda'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e ličan' yobala ⁶ na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' ben beŋəch, bene' bia ca' ža', na' len bita'ətezəchlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisen'. Gwne': —Bitoch cuežə Diozən' par gone' can' bžie' bia' gone'. ⁷ Cata' angl gažən' solao əgwcuəže' trompet che'enə' cana'achən' gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca naquən' babžejni'ine' profet che' ca' beŋə' ca' gwso'elao' le', bžejni'ine' lega'aque' de'enə' cuiŋə' se'ejni'i beŋə' yeziqə'əchla.

⁸ Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —žəxi' libr da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ŋi'enə' lao nisda'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

⁹ Nach gwy'a gan' zecha anglən' na' gwŋaba' libr da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Beχə'an na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰ Na' gwxi'a libr da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'ana' goquən zix ca ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'anə' beyaquən zla' lo'o li'ana'. ¹¹ Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyałə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan ŋasyon, na' che beŋə' chsa'ac gwde gwdełə dižə', na' che zan rei.

11

Chopə testigw

¹ Nach Jeso'osən' beŋe' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': —žjəxi'o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabo' balə beŋə' chso'elaogü'e'ene'. ² Pero bito si'o medid chy'o'onə', chedə' naquən par beŋə' ca' cui chso'onjilažə' Diozən', na' beŋə' ca' cui chso'onjilažə' le' so'onchene' syoda che'enə' con nac chse'enene' lao yechopəyon bio'. ³ Ešela'a chopə testigw chia' so'e xtiža'ana' tmlil chopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

⁴ Testigw ca' chopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca' yag olibo ca' chopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca' candler ca' chopə de'en zjəzo laogü'e'ena'. ⁵ Na' notə'ətezə beŋə' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən beŋə' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at beŋə' ca' šə bi so'onene' testigw ca'. ⁶ Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' yeyac nis ca' chen, na' leczə naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' gaquə bita'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə. ⁷ Na' cata' yeyož əso'e xtižə'ana' cana'ach əchoj lo'o yech gabilən' to de'e xio' de'en naquə ca' to bia znia na' əxita'ən nizən lega'aque' na' gotten lega'aque'. ⁸ Na' cuerp chega'aque'enə' yega'aŋən šoŋə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwso'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwso'ote' nada' gwxaquə'əleben ca' syoda Sodoman' na' ca' ŋasyon Egipton'. ⁹ Na' lao šoŋə ža šgobiž yesə'əžag beŋə' zjənaquə zan ŋasyon, beŋə' za'ac zan yež, beŋə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdełə dižə', desə'əgüie' de'e beŋə' guat ca' zjəde' lao lqueyən' na' bito so'e latjə no əgwcuəšə' lega'aque'. ¹⁰ Na' beŋə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' cata' bagwsa'at testigw chia' ca', tant zed əgwsa'aque' xtižə'ana' de'en gwso'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuežjga'aque' no regal. ¹¹ Nach ble'idaogü'e'eda' goc doxen can' gwne'ena'. Na' cata' goc šoŋə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yoblə. Na' yoguə' beŋə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'. ¹² Nach testigw ca' chopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beŋə' contr chega'aque' ca'. ¹³ Na' ca' orən' lechguale gwxo' na' gwziayi' to part syodan' na' gaža mil beŋə' gwsa'ate' catə'an gwxo'. Na' beŋə' ca' besyə'əga'an' cui gwsa'ate' lechguale besə'əžebe' na' gwso'ela'ogüe' de' Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁴ Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

Can' goquə cata' angl beŋə' gažən' bcueže' trompet che'ena'

¹⁵ Nach angl beŋə' gažən' bcueže' trompet che'ena' na' beŋə' ca' ža' yoban' gosə'əŋe' zižjo gosə'əne':

Xancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwso'one' ca' zo gwxiye'enə' xni'aga'aque'ena', na' lega'acze'ena' yesə'ənabi'e beŋə' ža' yežlyon' zejlicane. Crist na'ana' gwlej Diozən' par chaclene' beŋəchən'.

¹⁶ Nach beŋə' golə beŋə' blao ca' tapechoa, beŋə' ca' zjəchi' chəsə'ənabia'alene' Diozən', besə'əzo xibga'aque' laogü'e'ena' na' besə'əchequə' yichjga'aque'en lao yon' gwso'elaogüe' de' Diozən', ¹⁷ gosə'əne':

Choŋto' yelə' choxwlen chio', Xantə'.

Len' naco' Dioz ben' napə' le'ezelaogüe' yelə' guac xen.

Bazoczo' catə'an bxi'o yežlyon', na' ca'acəzən' so' catə'an yeyož yedon.

Na' len yelə' guac chio'onə' chnabi'o.

¹⁸ Beṇə' nasyon ca' ža' yežlyon' besə'až'e le',

pero na'a babžin ža əgwnežjo' castigw chega'aque'.

Babžin ža əchoglaogo' che yoguə' beṇə' bagwsa'at šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an che beṇə' ca' gwsə'on xšino'onə' ca de'en gwsə'e xtizo'onə',

na' len yeziquə'achlə beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le' respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an la'anə'əczə šə gwsa'aque' beṇə' blao o la'anə'əczə šə cui gwsa'aque' beṇə' blao žlac gosə'anite'e yežlyon'.

Lečzə gonə' par nič beṇə' ca' choso'ožiyai' ljuežjga'aque' o chso'one' bichlə de'e mal lao yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹ Nach ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban' na' ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj can' ben Diozən' mendad so'on beṇə' Izrael ca' par nič gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca' gwyep yes, gocchgua ššag na' gošj gwtin, na' lečzə gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

12

No'olan' na' gwxiye'enə'

¹ Na' ben Diozən' par nič ble'ida'ogü'e'eda' le'e yoban' to de'e zaquə' yebanecho, ble'ida' to no'olə nyaze' bğüžən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na' yičhje'enə' zon to coron de šižin beljw.

² No'e bdao' na' bachaque' bes che yelə' sanṇə' na' bisye'e tant chžaglaogü'e' lao chzane'enə'.

³ Na' ble'ida'ogü'e'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho le'e yoban', ble'ida' gwxiye'enə' beyaquan to beł gaž yičh bia xen na' bia xṇa, na' žia ši lozəb na' tgüejə coron nitə' yičhjab ca'. ⁴ Na' catə' gwda xdambən' bčhiṇjən' casi gašjə beljw ca' zjəžia le'e yoban' na' besə'əyiṇjən' lao yežlyon'.

Nach bełən' bian' beyaque gwxiye'enə' gotə'əb xni'a no'olan', gwlezəb par šebəb bda'onə' catə' sane'ebə'onə'.

⁵ No'olan' gwxxane' to bi'i byo, bi'i ṇabia' yoguə' nasyon. Na' gombo' ca' yoso'ozexjw yičh beṇə' nasyon ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozən' bezi' beque'ebə' beche'ebə' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁶ Nach no'olan' boxonjje' gwxiye'enə' par šeje' to latjə gan' cui no ža' gan' banonšao' Diozən' par so no'olan', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener tmił čopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸ Gwde na' goc gwdiłən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad che' ca' gosə'ədiłəlene' bełən' bian' yoban' beyaque gwxiye'enə'. Na' gwxiye'enə' na' angl bzəlao čei ca' bito gosə'əzoin anglən' len soldad che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aque' yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya'acquəchən' yoban' de'e yoblə.

⁹ Na' bosyo'ozalə'e gwxiye'enə' len angl bzəlao čei ca' lao yežlyon'. Ca' goc che de'en beyaque beł xennə', de'en le Satanas. Zon dezd catə'an gwxe yežlyon' chxəoyaguan yoguə' beṇəčh.

¹⁰ Nach benda' to beṇə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': —Bač bžin ža bosla Diozən' beṇəčhan' lao na' gwxiye'enə' len yelə' guac de'en nape'enə' na' chnabi'e lega'aque'. Na' babžin ža chi' Cristən' chnabia'alene' Diozən', Crist nan' bsele'e par goclene' beṇəčhan'.

Babesya'əbeje' gwxiye'enə' de'en bcuiš beṇə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtolə'əga'aque', na' na'a baboso'ozalə'en lao yežlyon'.

¹¹ Beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoin'e cui bosə'ozenague' che gwxiye'enə' lao gosə'anite'e čhedə' gwsə'onlilažə'e Jesocristan' ben' blalx xchene'enə' por ni checho. Na' lečzə gosə'əzoin'e'en čhedə' gwsə'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jesocristan'.

Gwsa'ache'ine' yejni'a sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje' Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹² De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguazə beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguazəga'aque' čhedə' babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'.

Lečgualə chžə'an de'en chega'an yetoza tyemp dao' par gonən' can' chene'enna' na' de'e na'anə' gonchguan contr beṇəčhan'.

¹³ Na' bełən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' gočbe'ib de que babesya'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olan' ben' gwxxan bi'i byo da'onə'.

¹⁴ Pero Diozən' goclene' no'olan', bene' ca gwzo čopə xile'e de'e xen caczə che to bsia dao' par nič cui gwxxan bełən' le'. Na' gwzoe' bžinte' latjə dašən' gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener šon iz yo'o gašjə.

¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a bełən' caczə to yao la' gone'eb əžinten gan' to no'olan' par gua'an le'. ¹⁶ Pero na' Diozən' goclene' no'olan', bene' par nič yežlyon' güe'ejən' nisən' de'en bchoj cho'a bełən'.

¹⁷ Na' bełən' bžə'achguab no'olan' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yelə', beṇə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beṇə' ca' lečzə chso'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jeso'osən'.

13

Čopə bež bia əznia

¹ Na' gwzecha' cho'a nisdá'oná' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisdá'oná'. Na' nita' gažə yichjəb na' žia ši lozəb na' lao to to lozəb ca' nita' tǵüejə coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chlo'e' de que chon cuimb ca Dioz. ² Ble'ida' bežən' ca to tigr na' ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquan ca ni'ana' os, na' cho'abən' naquan ca cho'a leon. Na' bełən' bian' beyaque gwxiye'ená' bemb par ničh gwnabia' bežən', na' bnežjw bełən' leb yelə' guac par ničh bemb ca gosə'anita' yoguə'əlol beňaçh xni'aban'. ³ Na' ble'ida' to yichj bežən' naquəchguan gü'e', na' naquən ca to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na' yoguə'əlol beňə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnita'əcze' xni'aban'. ⁴ Na' gwso'elaogü'e' bełən' bian' beyaque gwxiye'ená', gwsa'ache'ine' de que bełən' bemb par ničh chnabia' bežən'. Na' leczə gwso'elaogü'e' bežən', gosə'əne': —Bež nga chnabi'achəb ca nota'ətezachlə beňə', na' notono no soi tǵləlen leb.

⁵ Na' bežən' be'eb dižə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən' lao čhoyeyon bio' gwnabi'ab. ⁶ Gwnechguab contr Diozən', bžia bnitə'əb le' na' leczə bžia bnitə'əb yoban' na' len beňə' ca' ža' na'. ⁷ Na' gwyo'o lao na' bežən' gwdiləmb beňə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'aban' par bčhi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beňaçhən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beňə' chso'e' gwde gwdełə dižə'. ⁸ Na' yoguə' beňə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr čhe Jesocristən' gwso'elaogü'e'eb. Cata'ən ze'e xə yežlyon' banyoj la beňə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr čhe Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beňə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

⁹ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag de'e nga. ¹⁰ Beňə' ca' choso'ozo beňə' yoblə xni'aga'aque'enə' ca pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac čhega'aque'. Na' beňə' ca' chso'ot beňə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'ana' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' gonlilažə'əchone' bitə'ətezə chac čhecho.

¹¹ Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' žia čhəpə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə' goxoayag can' chon bełən' bian' beyaque gwxiye'ená'. ¹² Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neče bemb par ničh bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leb na' bnežjəb leb doxen yelə' gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par ničh beňə' ca' ža' yežlyon' gwso'elaogü'e' bia nechən' bian' naquə gü'e' yichjəinə', gü'e' de'en goquə ca to de'e gatlemb. ¹³ Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei beňə', xte bemb par ničh beňaçhən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' beťən lao yežlyon'. ¹⁴ Na' laogü'e' de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beňə' ža' yežlyon' par ničh ca' gwso'elaogü'e' bia nechən' bian' goquə gü'e' yichjəbən' len yes yanə', gü'e' de'en bašə gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwso'one' to lguə'a lsaquə' bež nechən'. ¹⁵ Na' goquan lao na' bež əgwchopen' bemb par ničh gwyo'o lguə'a lsaquə' bež nechən' biš xne. Na' lguə'a lsaquə'ənə' be'eczən dižə' na' benən ca gwso'ote' beňə' ca' cui gwso'elao' len. ¹⁶ Na' leczə benən byen par ničh gosə'ozo yoguə' beňə' seňy čhe bežən' na'aga'aque' licha o lao xga'aque' beňə' blao na' la'anə' beňə' cu' zjənaquə' blao, na' la'anə' beňə' gwni' a o beňə' yašə', na' la'anə' beňə' zjənaquə' esclabos o beňə' cui zjənaquə' esclabos. ¹⁷ Bitobi bi goquə' so'ote'e na' nic goquə' bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe' seňy čhe bežən' o šə cui zjəzoe' numero de'en zejən labən'. ¹⁸ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' numero čhebən'. Na' numero čhebən' naquən can' chlab chio'o beňaçh, xop gweyoa gyon xop.

14

De'en gwso'ol beňə' ca' to gueyoa tapeyon mil gwso'elaogü'e' Diozən'

¹ Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beňə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togueyoa tapeyon mil beňə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xə' Diozən' lao xga beňə' ca'. ² Na' benda' chso'ol beňə' zan beňə' ža' yoban'. Na' benda'an ca chsiž cata' dechguə yaon' na' ca nen cata' lechguəle chniñ, na' benda' nenən can' chol arpan' cata' čhasə'əgole' de'e zan tš'i'izə. ³ Na' benda' chso'ole' to immo cobə' lao Diozən' gan' čhi'e chnabi'enə' gan' nita' bia ca' tap na' beňə' golə' blao tapechoa ca'. Pero beňə' ca' to gueyoa tapeyon mil na'azə' goc bosə'osedə' imnon' par gwso'ole'en. Beňə' ca'anə' zjanchoje' entr beňaçhən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. ⁴ Beňə' ca' čhsa'aque'ne' che tozə' Jesocristən', na' de'e na'anə' gwxaquə'əleba'aque'ne' ca beňə' cui chgo'o xtoi. Beňə' ca' chso'one' con can' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beňə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Lega'aque'en zjanchoje' entr beňaçhən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. ⁵ Chso'e' por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da əchen yichjə'la'azda'oga'aque'enə'.

⁶ Nach ble'ida' yeto' angl gwchoj yoban' chde' lao be'. Gwdixjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə' zejlicane. Na' gwdixjui'en len beṇə' zjənaquə to to ṇasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdeleḍ dižə'. ⁷ Gwne' zižjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yelə' bala'an, cheda' babžin or gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisdə'onə' na' bej ca'.

⁸ Na' gwde na' bchoj yeto angl, na' gwne': —Bač bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwso'one' par nič beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich chso'elaogüe'ene'.

⁹ Nach gwde na' bchoj angl əgwyoṇe, na' leczə gwne' zižjo gwne': —Notə'atezə beṇə' chso'elao' bežən' na' lguə'a lsaquə' de'en naquə ca leb na' nota'atezə bagwso'e latjə bosə'ozoe' seṇy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque', ¹⁰ lega'aque'ena' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chž'e che de'e malan' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr. Na' angl che Diozən' na' Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'aga'aque'ena' yesə'əle'ine' can' gac che beṇə' ca'. ¹¹ Na' čhas žen che yi'inə' gan' yesə'əžaglaogüe' zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gata' čhega'aque'. Can' gaquə che beṇə' ca' chso'elao' bežən' na' lguə'a lsaquə' de'e naquə ca leb beṇə' ca' zjəzo seṇy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'. ¹² De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

¹³ Na' benda' to beṇə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd na'a beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristan' ṇite'e mbalaz catə'ən sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de que de'e li nite'e mbalaz cheda' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əžjsa'alaže'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'ena'

¹⁴ Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beṇəch. Na' zo to coron de or yičhe'ena' na' noxə'e to oz de'en nlačhua. ¹⁵ Na' bchoj yeto angl lo'i gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' gwne' zižjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə lao yežlyon', la' bagolən. Na' bechoguan.

¹⁶ Nach ben' chi' cožə' bejon' bechogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

¹⁷ Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' leczə noxə'e to oz de'en nlačhua. ¹⁸ Nach bezchoj yeto anglən' beṇə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozən', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwne' zižjo bolgüize' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Bečhogga'aquən len oz čho'onə' nič yetobəga'aco'on.

¹⁹ Nach anglən' bechogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzalə'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zežen dižə' de que Diozən' botobe' beṇə' ca' cui bosə'ozenag che' par benchgüe' lega'aque' castigw. ²⁰ Beṇə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw čhega'aque'ena', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xčhenga'aque'ena' ca nis oban' de'en bosə'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e žil lao yežlyon', bžintən ca tmetr yo'o gašja yelə' žitjw na' bšiljon šonə' gueyoa kilometros.

15

Angl ca' gwso'on par nič gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozən' le'ezelaogüe

¹ Na' ble'ida' yeto de'e lechguəle zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beṇə' naquə lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e malən'.

² Na' ble'ida' to de'en naquə ca to nisdə'o de bidr nčixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beṇə' ca' gwso'on gan' cui gwso'elaogüe'e bežən' na' lguə'a lsaquə' de'e naquə ca leb na' leczə cui gwso'e latjə yesə'ənite'e seṇy čheb o nomero de'en zežen labən'. Na' beṇə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ³ Na' chso'ole' to imno de'en naquə ca de'en bzejni'i de'e Moisezən' beṇə' Izrael ca', Moisez ben' goquə beṇə' güen xšin Diozən'. Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' nič chso'ole'en, na' nan: Xanto' Dioz, le' chono' miłagr xen na' bichlə de'e zaquə' yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' zdaczo' liča na' chono' can' na'onə'.

Len' chnabi'o ṇasyon ca'.

⁴ Gwžin ža catə' yoguə' beṇəchən' əsa'ape' le' respet na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əloj ṇasyon əso'elaogüe'e le' catə' la'aque' laogo'onə',

čhedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əloj de'en babeno'onə' beno'on can' čheyalə' gaquən.

⁵ Na' gwde de'e ca' ble'ida' nla'axeja gan' chso'elaogüe'e Diozæn' yoban' na' naquan ca yo'o de lacha' de'en gws'o'on beña' Izrael ca' latja dašæn' gan' gwzo Diozæn' len lega'aque'. ⁶ Na' angl ca' gaža, beña' ca' ble'ida' antsla, besya'əchoje' gan' chso'elaogüe'e Diozæn' yoban', beña' ca' naquan lao na'aga'aque' so'one' par nič gaqa gaža de'e mal ca' lao yežlyon'. Na' zjənyaze' lacha' fin de'en naqua de'e šyis xilə' juisy, na' cho'alčo' to toga'aque' zjənyechjən sinš de'or. ⁷ Nach to bia ca' tap bia ca' nitz' lao Diozæn' bnežjob angl ca' gaža tguje tas de'or gan' yo'oža to de'en gwxaqua'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozæn' beña' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben' zoczə zejlicane. ⁸ Na' de'e tant chey che'eni' gan' zo Diozæn' na' tant yelə' guac xen nape' xte goc ca to ga chas žen gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. De'e na'anə' notono no goc šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que catə'əch beyož goc de'e mal ca' gaža de'en naqua lao na' angl ca' gaža.

16

Tas ca' gan' yo'oža de'en gwxaqua'əlebe ca castigw de'en gwnežjo Diozæn' beña' mal ca'

¹ Nach benda' gwne Diozæn' zizjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gože' angl ca' gaža: — L'e'e žja'ac l'e'e žjəcuasə de'en yo'oža lo'o tas chele ca' lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə' gwxaqua'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjua' beña' ca' chso'on de'e malən'.

² Nach gwyej angl nechən' jəcuasə' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' lao yežlyon' na' yogua' beña' ca' zjəzo seŋy che bežən' na' chso'elaogüe'e l'gua'a l'saquə' de'en naqua ca leb gosə'əbie' to c'las yežə' əzban na' gwłachguan.

³ Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' lao nisdə'onə' na' nisdə'onə' beyaquan ca chen che beña' guat. Na' gwsa'at yogua' bia ca' ža' lo'o nisan'.

⁴ Nach angl əgwyoŋen' bcuase' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' lao yao ca' na' bej ca' na' leczə besya'əyaquan chen. ⁵ Na' benda' de'en gož anglən' ben' chapə nisan' de'en de lao yežlyon', gože' Diozæn': —Xantə' Dioz, len' naco' beña' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon' na' nitz' na'a. Na' zdaczo' liča ca de'en chnežjo' beña' mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'. ⁶ Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beña' ca' gwso'e xtižo'ona' na' bagwso'ote' nochlə beña' gwlejo' par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e na'anə' babeno' par nič ase'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən' cheyalə' gac čhega'aque'.

⁷ Na' benda' yeto angl ben' zecha cho'a mes gan' chso'elaogüe'e Diozæn' gwne': —Xantə' Dioz, lən' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen. De'e li zdaczo' liča can' chnežjo' castigw che beña' mal ca' na' chono' can' na'onə'.

⁸ Na' angl əgwɔapən' bcuase' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' lao bgüižən' na' benən' par nič bgüižən' bzeyən beŋachən' len yi' cheinə'. ⁹ Lečgualə bzeyən beŋachən', pero bito besya'ədinjene' xtola'aga'aque'ena' par əso'elaogüe'e Diozæn'. Nachle boso'ožia boso'onite'e Diozæn' ben' chon par nič chəsə'əžaglaogüe'.

¹⁰ Na' angl güye'ena' bcuase' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac žčo'ł doxen gan' chnabi'abən'. Na' beña' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'aga'aque'ena' tant besə'əyiya'a cuerp čhega'aque'ena'. ¹¹ Na' bitoczə besya'ədinjene' de'e malən' gwso'one'ena' la'anə'aczə besə'əžaglaochgüe', nachle boso'ožia boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por ni čhe de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp čhega'aque'ena' na' por ni čhe de'en zjəžie' yežə'ənə'.

¹² Na' angl əgwɔxopen' bcuase' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par nič rei ca' za'ac gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaqa gwɔilən'.

¹³ Nach šonə de'e xio' ca' besya'əyaquan b'lož. Na' to b'ložən' ble'ida' bchojəb cho'a bełən' bian' beyaque gwxiye'ena', na' yetob bchojəb cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež əgwchopə bian' choe' dižə' goxoyaguən' par nič beŋachən' chso'elaogüe'e bež nechən'.

¹⁴ De'e xio' quinga gwso'onən' miłagr na' jəsə'ətobən' yogua' beña' ca' chəsə'anabia' doxenlə lao yežlyon'. Jəsə'ətobən' lega'aque' toza latja par nič ni'te'e probnid yesə'ədiləlene' Diozæn' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen catə'an əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiləlene'ene'. ¹⁵ Nach benda' gwna Xi'in' Diozæn': —L'e'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjua' castigw che beña' ca' chso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' chon to beña' b'guan. Mbalaz sole šə bazole probnid chbezle nada' catə'an yida'anə'. Pero šə cuiŋə' yedinjele de'e malən' chonlə catə'an yida'anə', gona' ca sa'acbe'i yogua'əlo' beŋachən' ca naqua yogua' de'e mal ca' babenlən'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latja gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' əbtob de'e xio' ca' beña' ca' chəsə'anabia' lao yežlyon'.

¹⁷ Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'oža lo'o tas che'enə' lao be', na' benda' gwne Diozæn' zizjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gan' leczə chi'e chnabi'e, gwne': —Bač bselə'a yogua' castigw ca' de'en nžia bia' ašelə'a.

¹⁸ Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj gwtin, na' lechguale gwxo' mazəchlə can' bagwxo' bata'ətezachlə lao ža' beňachan' yežlyon'. ¹⁹ Na' le'ezeleogüe syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon' gwžiyai'in goquən šonlə, na' leczə gwžiyai' syoda ca' yeziqə'əchlə de'en zjəchi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw che de'e malən' bagwso'ontec beňə' ca' chəsə'anabia' Babilonian' na' de'e na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlicane tant chžə'e che de'e malən' gwso'one'ena'. ²⁰ Na' de'e tant gwxo'ochgua xte benittecə' yoguə'əlol islas ca' na' ya'a ca'. ²¹ Na' leczə gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' cha'aga'acquən tapa rob güejə to ton. Besə'əžlaglochgua beňə' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en bene' par nič gwche' yejən'.

17

Castigw de'en bnežjw Diozən' no'olə sargatən'

¹ Na' lao angl ca' gažə beňə' ca' gwso'oxə' tas de orən', toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blao no'olə sargatən' chi' lao nisdao' ca'. ² Yoguə' beňə' chəsə'anabia' lao yežlyon' bagosə'əzolene'ene'. Na' yoguə' beňə' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par nič gosə'əzelaže'e gosə'anitə'əlene' le'.

³ Nach lao ben Spirit che Diozən' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən' gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to no'olə žie' cožə' to bež əxna bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj zan dižə' lao cuerp cheban' de'en chlo'e de que chon cuimb ca Dioz. ⁴ Na' no'olən' nyaze' lachə' morad na' de'e xna na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' noxə'e to tas de or gan' yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əlol de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə' contr Diozən'. ⁵ Na' lao xgue' na' nyoj le'ena', na' ngašə' can' zejen, cheda' nan quinga: "Syoda Babilonia de'en naquə' de'e blao. Nada' chona' par nič beňə' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe' de Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'." ⁶ Na' ble'ida' de que chžə'e no'olə na'anə'. Chžə'əne' cheda' güe'eje' xchen beňə' ca' gwso'ote'ena' beňə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onjilaže'e Jeso'osən'. Na' cata' ble'ida' no'oləna' lechguale bebanda' can' naque'ena'. ⁷ Nach gož anglən' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olən' bežən' bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. ⁸ Bežən' bian' ble'ido'on gwzob to tyemp. Bitoch zob na'a, pero güidəb de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob na'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicane. Na' beňə' ca' ža' yežlyon' beňə' ca' cui zjənyoj laga'aque'ena' le'e lib' gan' nyoj la beňə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanən', yesə'ənaogüe' bežən' na' yesyə'əbanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob nabi'ab de'e yoblə la'əňə'əczə cui zob na'a. Cata'ən cuiņə' xə yežlyon' banyoj la beňə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e lib'ən'.

⁹ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'. ¹⁰ Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' chega'aque'ena'. Toe' chnabia' na'a, na' ben' yeto ze'e yide' par nabi'e pero na' šložgan' nabi'e. ¹¹ Na' bežən' bian' gwzo' antslə na' bitoch zob na'a zejen yeto rei beňə' gaquə ca beňə' ca' gažə. Gone' yoguə'əlol de'e mal ca de'en gwso'one'ena' na' nabi'e xte cata' gon Diozən' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹² Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beňə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par nič yesə'anabi'e txe len lež tš'i'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len lež. ¹³ Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' chega'aque'ena' na' len yelə' gwnabia'ana' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'. ¹⁴ Yesə'ədiləlene' Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beňə' Izrael ca' par gwnitlao xtola'əga'aque'ena', na' Jesocristan' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'ena', cheda' le'ena' chnabi'e notə'ətezachlə beňə' blao na' notə'ətezachlə rei. Na' beňə' ca' so'on txe len Jesocristan' zjənaque' beňə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nite'ətezə nite'e chso'onjilaže'ene' na' choso'ozenague' che'.

¹⁵ Na' anglən' gozne' nada': —Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zejen dižə' de que beňə' zan juisy beňə' zjənaquə zan yež na' zan nasyon na' beňə' chsa'ac gwde gwdele dižə' choso'ozenague' che no'olən'. ¹⁶ Na' bežən' bian' žie'ena' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, beňə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txe len bežən' yesyə'aque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcuə'ane' ga'alyste'. Na' so'ote'ene' nach əsa'ogüe' xpele'ena' txe len bežən' na' de'en yega'anən' yoso'ozeyə'en. ¹⁷ So'one' ca' cheda' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yichjla'azda'oga'aque'ena' par yoso'ožiyai'e no'olən'. De'e na'anə' nacho de que tozə naquə' xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə. ¹⁸ Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə' le'ezeleogüe' de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' beňə' ca' ža' yežlyon'.

18

Can' gaquə catə' cuiayi' syoda Babilonian'

¹ Na' gwde' na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia' xen par chac can' ne'ena', na' yelə' chey che'eni' che'ena' bse'eni'in lao yežlyon'. ² Na' anglən' gwne' zizjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yogua' claste bia zo xile'e bia zjənaquə bia zban par len beṇačan'. ³ Cuiayi'in chedə' beṇə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par niḥ beṇə' ca' ža' yogua' nasyonə' baboso'ozoe' Diozən' ca'alə na' cuiḥ chso'elaogüe'ene', na' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che beṇə' gwnabia' che syodan' cle ca' che Diozən'. Na' beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi' beṇə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

⁴ Nach benda' gwne yeto beṇə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par niḥ cui gonje txeṇ len de'e malən' chso'on beṇə' Babilonia ca', na' par niḥ cui si'ile castigon' txeṇ len lega'aque' na' len yeziqə'əchlə beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque'. ⁵ Lechgualə de'e zan juisy xtolə' beṇə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuezə Diozən' par əgwnežjue' castigw chega'aque' zejlicane. ⁶ Na' beṇə' gwnabia' che Babilonian' na' len beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e can' bosə'oḥi' bosə'osaque'e beṇə' yoblə, yesə'əžaglaogüe' mazəchlə can' bosə'oḥi' baboso'osaque'e beṇə' yoblə. Lechgualə castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'ena' clezə ca' de'en gwso'onene' beṇə' ca' bosə'oḥi' bosə'osaque'e. ⁷ Na' ca' naquə beṇə' gwnabia' che Babilonian' lechgualə bagwso'on cuinga'aque' xen na' lechgualə bagwso'one' con bin' na' la'əžda'omalga'aque'ena', ca'aczən' yesə'əyi' yesə'əzaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o yičhja'lažda'oga'aque'ena' de que cuat te cuiḥ yesə'anabi'e na' syempr yoso'ozenag beṇə' chega'aque'. ⁸ Pero lao tozə ža gaquə yogua' de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə chega'aque'. Beṇə' zan sa'ate' na' gata'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gata' yelə' chbil chdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac che syoda Babilonian', chedə' la' Xancho Diozən' len yelə' guac che'ena' gone' par niḥ beṇə' gwnabia' chei ca' na' len beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

⁹ Na' beṇə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' beṇə' ca' bosə'ozenag che beṇə' Babilonia ca' par bosə'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gwso'one' con can' na' la'əžda'omalga'aque'ena' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' chas žen chein'. ¹⁰ Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əza. De'e na'anə' yesyə'əga'ane' zitə'ələ yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac che syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaoch ca' syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or baben Diozən' par chbiayi'in.

¹¹ Nach beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' leczə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi' syodan'. Yesyə'əgüine'ene' chedə' cuiḥ no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'ena'. ¹² Bitə əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de plat, de yef fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de sed, lachə' morad na' lachə' xna, na' no yag de'e chlə' zix, na' yoguə' de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol, ¹³ na' no canel na' bichlə rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no yezj fin, no trigel, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇəch beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos. ¹⁴ Na' yesə'əne' che syodan': —Yoguə' de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a chega'aque'ena' cuiḥ gaquə yesə'əzi'en ṇa'a. Caguə no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' na'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə.

¹⁵ Na' ca' naquə beṇə' güen dilgens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazjanaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə che syodan' na' yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'. ¹⁶ Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwžə' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e xna. Gwso'on cuinga'aque' xoche len no or, no yezj fin na' no perlas. ¹⁷ Na' lao tozə or bagwnit yogua' de'e šao' de'e güen chega'aque' ca'.

Nach yogua' xan barcw ca' na' nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac ga yoblə lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əgüie'. ¹⁸ Na' catə' yesə'əle'ine' chas ženə' lao syodan' əsa'acbe'ine' de que cheyənə', na' yesə'əne': —Bitoch bi syoda yoblə chi' lao yežlyon' de'e naquə can' goquə syoda nga.

¹⁹ Nach yoso'ozia yičhja'aque'en bište yon' tant nite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch ca' syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a che beṇə' ca' gwžə' na' yogua' chio'o bencho gan xen ca' naquə žinə' babencho len barcw checho quinga. Na' ṇa'a lao tozə or bagwžiyai' syodan'.

²⁰ Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebei chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziqə'əchlə bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'ena', chedə' Diozən' gone' castigw che beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en baboso'oči' baboso'osaque'e le'e.

²¹ Nach to angl gual bcose' to yej xen ca yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzale'en lo'o nisdə'ona'. Nach gwne': —Can' gaquə' che syoda Babilonian, nitan can' gwnit yej xennə' de'en bzala'a lo'o nisdə'ona', cuatəch le'ichon de'e yoblə. ²² Cuatəch yesə'əcuež beṇə' gocuəž ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'olə' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogolə' arpa o yoso'ocuəže' bžejo lao syodan'. Notoch no nita' no so'on žin lao syodan', na' cuatəch yenecho sšag che yišə' de'en chso'ote no'ol ca'. ²³ Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchecho beṇə' so'on legr lao yełə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen dilgens ca', la'anə'əczə' lega'aque' zjənaque' beṇə' blao lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' habesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' nasyon ca naquən' gwso'one'ena'.

²⁴ Bagwso'ote' profet ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' gwlej Diozən' par gwsə'aque' lažə' ne'ena', na' beṇə' Babilonia ca' zjənapə' dolə' che yoguə' nochlə beṇə' bagwso'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chęga'aque'ena'.

19

¹ Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə' Dioz chechon'.

Le'ena' babene' par nič beṇə' ca' chso'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'ena' na' nape' yełə' guac xen.

² Zdacze' liča ca de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'ena'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwxaquə'əlebe ca to no'olə' sargat

laogüe de'en gwso'on beṇə' gwnabia' chei ca' par nič beṇə' ža' doxen lao yežlyon' bosə'ozoe' Diozən' ca' ałə' cui gwso'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babselə'e castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e ca naquən' gwso'ote' beṇə' ca' chso'elao' le'.

³ Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən' naquə' Diozən'. Zejlicanən' čhas žennə' gan' chey syodan'.

⁴ Nach beṇə' golə' beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibe' gwso'elaogüe'e Diozən' gan' chi'e chnabi'ena', gosə'əne': —Ca' ašgaczə' gaquə'. Beṇə' güen juisyən' naquə'əczə' Diozən'.

Na' leczə' ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nita' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'ena'.

⁵ Nach benda' gwne' to angl do gan' chi' Diozən' chnabi'e, na' gwne':

Ledoye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə' güen žin che' na' chapchone' respet, chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho beṇə' blao.

Yełə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'

⁶ Nach leczə' benda' xne' che yezan beṇə' chso'elaogüe'e Diozən'. Na' xnen' nenən can' chsiž yaon' catə' dechguan na' ca nen catə'an lechgualə' čašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə' Xancho Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yełə' guac xen na' chnabi'e.

⁷ Ledoyebei, ledoso mbalaz, na' ledoye'ela'och le',

chedə' babžin ža' əgwšagna' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

Bazo no'olən' si'e par gaque' xo'ole'.

⁸ Na' baben Jesocristən' par nič no'olən' nyaze' lachə' fin de'en naquə' šyiš xilə' juisy na' de'en cui naquə' manch.

Na' lachə' fin de'en nācho nyaz no'olən' de'en naquə' de'e šyiš zejen dižə' de que chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena' zotezə' zocho choncho de'e güennə'.

⁹ Nach anglən' bolgüiže' nada' de'e yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz beṇə' ca' bazjənaquə' combid par əžja'aque' gan' gaquə' yełə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

Na' anglən' leczə' gože' nda': —Diozən' babene' par nič gwnia' ca', na' naquən de'e li.

¹⁰ Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglən', pero anglən' bito be'e latjə, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə' chso'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho cho'echo dižə' de que chonlilažə'əcho Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len chio'o chonən ca cho'echo xtžie'ena'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejə yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš na' Jeso'osən' zie' cožə'əban'. Len' chone' par nič hac can' ne'ena' na' le' syempr'choe' dižə' li. Zdacze' licha ca de'en chchoglaogüe'en che yogua'əloj beñə' šə non' napə dolə', na' zdacze' licha can' chdiləlene' de'e malan'. ¹² Jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'anin, na' zan coron nita' yichje'ena', na' lao xgue'ena' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beñə'. ¹³ Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beñə' le' Xtižə' Diozən'. ¹⁴ Na' angl ca' ža' yoban' beñə' zjənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogüe'ene', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš. ¹⁵ Na' cho'ena' zo to spad de'e nlachguan par nič gwzo'e beñə' ca' ža' yogua' nasyon xni'ena'. Nabi'e lega'aque' na' gone' ca yesə'əzəxjw yichjga'aque' laogüe'ena'. Le'ena' əgwnežjue' castigw che beñə' ca' chso'on de'e malan', cheda' chžə'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'eze'laogüe yelə' guac xen. ¹⁶ Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'ena' nyoj dižə' quinga: "Nada' chnabi'a notə'ətezəchlə rei na' notə'ətezəchlə beñə' blao."

¹⁷ Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižan' na' bolgüiže' yogua' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'aquəb zizjo: —Le'e da leyedoba nga par gaole to xše' xen de'e gon Diozən' le'e. ¹⁸ Gata' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beñə' gual. Gata' xpelə' cabey na' xpelə' beñə' ca' gosə'əbia lega'aquəb. Gata' xpelə' yogua' claste beñə', beñə' gwsa'ac esclabos na' beñə' cui gwsa'ac esclabos, beñə' gwsa'ac beñə' blao na' beñə' cui gwsa'ac beñə' blao.

¹⁹ Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yogua'əloj rei ca' na' yogua' soldad zan che rei ca'. Bač nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'. ²⁰ Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par nič beñə' chso'elaogüe'e bež nechən', chopteb besə'ədolə' na' gwsa'aquəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beñə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beñə' ca' nita' señy che bež nechən' na' beñə' ca' chse'ejni'aləžə' lgu'a' lsaquə' de'en naquə ca' leb. Na' nežəmbanga'aguəb bzalə' Jeso'osən' lega'aquəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdao'. ²¹ Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan chega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'ena' de'en nlachgua. Nach yogua'əloj šod ca' gwsa'oxatab xpelə'əga'aque'ena'.

20

Can' gaquə lao tml iz

¹ Na' ble'ida' to angl beñə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen. ² Na' anglən' bnize' beļən' bian' beyaque gwxiye'ena' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bcheje'eb gdenñə' par tml iz. ³ Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwtie' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par nič cuich xoayaguəb beñə' ža' yežlyon' xte cats' te tml iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

⁴ Nach ble'ida' zjəchi' beñə' chəsə'ənabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogüe'en che beñə' chən' šə non' napə dolə'. Na' beñə' ca' chəsə'ənabia' len le' zjənaquə' beñə' ca' cui əgwso'elao' bežən' nic lgu'a' lsaquə' de'en naquə ca' leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' señy chebən' lao xgaga'aque'ena' o na'aga'aque'ena'. Gwso'e dižə' de che chso'onlilaže'e Jeso'osən', na' bosə'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beñə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogue' yenga'aque'ena'. Pero babesyə'əbane' ladjo beñə' guat ca' nič chəsə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz. ⁵ Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beñə' guat ca' antslə ca beñə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te yesə'ənabi'e tml iz, cana'ach yeziquə'əchlə beñə' ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beñə' guat ca'. ⁶ Mbalaz par beñə' ca' babolis bosban Cristən' ladjo beñə' guat ca' antslə ze'e solao tml izən', beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaquə' lažə' ne'ena'. Bito gac chega'aque' can' gac che beñə' ca' yesə'əzaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əzaglaochgüe' zejlicane lennə' nacho yelə' got əgwchopen'. Na' beñə' ca' zjənaquə' lažə' na' Diozən' nita'ətezə nite'e əso'elaogüe'ene' na' əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož che beñə' Izrael ca' gwse'ejni'aləže'e Diozən'. Na' beñə' ca' zjənən' cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz.

⁷ Na' catə' bagoc tml iz chəsə'ənabi'e, Diozən' güe'e latjə yechoj gwxiye'ena' de'en le' Satanas lo'o yech gabilən' gan' yo'on. ⁸ Na' yechojən par əxoayaguən beñə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beñə' ca' chəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'ena' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoəbən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beñə' zan juisy əgwtoəbən contr Cristən' ca yox zannə' de'en chi' cho'a nisdao'. ⁹ Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beñə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'echje' syodan' chaque Diozən' chei gan' ža' beñə' ca' bagwleje' par zjənaquə' lažə' ne'ena'. Nach Diozən' bene' par nič bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiyai'in beñə' ca' babtob gwxiye'ena'. ¹⁰ Na' ca naquə gwxiye'ena' de'en bxoayag beñə' ža' yežlyon', Cristən' bzalə'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi'

xen de'en naquə ca to nisdao'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bxoayaguab beñačan' len dižə' güenlažə' chebən'. Na' chəsə'əžaglaog wxiye'ena' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwchoglaogüe'en che beñə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

¹¹ Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyiš na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benitteczə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chedə' bitoch byažjga'aque. ¹² Na' ble'ida' beñə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilažə'e Jesocrisən', beñə' ca' gwsa'ac beñə' blao na' len beñə' ca' cui gwsa'ac beñə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə de'e ca' gwso'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beñə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' beñə' ca' gwsa'at sin cui gwso'onlilažə'e Jesocrisən' gwchoglaogüe'en chega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwso'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'. ¹³ Na' yoguə' beñə' bagwsa'at lo'o nisdə'onə' sin cui gwso'onlilažə'e Jesocrisən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beñə' bagwsa'at gatə'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj che beñə' guat ca'. Na' Diozən' gwchoglaogüe'en che to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwso'one'. ¹⁴ Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en nacho de'e neche. Bene' par nič cuich no yežin latjə che beñə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beñə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lennə' de'en nacho yelə' got əgwchopen'. ¹⁵ Yoguə' non' cui nyoj leina' le'e libr gan' nyoj la beñə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, bosə'ozalə'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdao'.

21

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

¹ Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən de'e cobə, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca naquə de'e ca' zjənlə' le'e yoban' antslə, na' ca naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde chega'aque. Na' leczə nisdə'onə' bagwde chei. ² Nada' Juan ble'ida' syoda che Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšaogüe'en na' banone'en xoche ca to no'olə chpa'a cuine' cata' chšagne'e. ³ Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zizjo gwne': —Syoda che Diozən' babžinən gan' ža' beñačan' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Beñač ca' əsa'aque' xi'inə' na' le' gaque' Dioz chega'aque' ben' əso'elaogüe'e. ⁴ Na' Diozən' gone' par nič cuich nite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde che yoguə' de'e ca' zjənapə' ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵ Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əloj de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzoj de'e quinga chedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

⁶ Nach gozne' nada': —Bač goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par nič te chei. Nadan' bazocza' cata'ən bxi'a yežlyon' na' caczən' soa' cata'ən yeyož yedon. Notə'ətezə beñə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho cata'ən chbičecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' chei. ⁷ Na' notə'ətezə beñə' šə chəsə'əzoine' cui choso'ozenague' che de'e malən', gac chega'aque' yoguə' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' chei, na' caguə de'e te cuich gaca' Dioz ben' əso'elaogüe'e na' caguə de'e te cuich əsa'aque' xi'inə'. ⁸ Pero na' ca naquə beñə' ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague' chia', na' beñə' ca' cui chso'onlilažə' nada', na' beñə' ca' chso'on bitə'ətezə de'en chgüe'ida', na' beñə' ca' chso'ot beñə' yoblə, na' beñə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chesə'əzolene' beñə' yoblə, na' beñə' chəsə'əža' xtoga'aque', na' beñə' ca' chəsə'əno de'en chso'on beñə' ca' chəsə'ənelen de'e xio', na' beñə' ca' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə, na' yoguə' beñə' ca' chso'e dižə' güenlažə', yoguə'əga'aque'ena' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquən ca to nisdao'. Na' de'en gac chega'aque' lennə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquə de'e cobə

⁹ Na' ble'ida' angl ca' gažə beñə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' beñə' mal ca'. Na' toe' bgüiguə' gan' zoa'anə' na' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' no'olan' ze'e si' Jesocrisən' par gaque' xo'ole', Jesocris ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

¹⁰ Na' Spirit che Diozən' benən par nič anglən' gwche'e nada' to lao ya'a xen de'en naquə de'e sibə par nič blo'ine' nada' syoda əblao che Diozən', syoda Jerosalennə' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babletje' lao yežlyon'. ¹¹ Na' ble'ida' chey che'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspe

de'en chle'icho ca bidr. ¹² Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nyechj syodan', na' nitə'ən šižin puert, na' to to cho'a puertan' zjzjecha tgüejə angl. Na' ca naquə puert ca' zjənyojən la šižin family che beṇə Izrael ca' beṇə' ca' za'ac lao dia che to to xi'in de'e Izraelən'. ¹³ Le'e ze'e galən' chla' bgüizən' nita' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yegla, na' yešonən galən' chen bgüizən'. ¹⁴ Na' ble'ida' lan ze'ens' de'en nyechj syodan', naquən šižin yej xen na' zjənyoj le'e yej ca' la šižin apostol che Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁵ Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'ənə' noxə'e to ya de or par gws'i'e medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'. ¹⁶ Syodan' naquə de'e cuadrad, na' tozə can' naquə yelə' zlague' i len yelə' ltonəi na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən chopa mil chopa geyoa kilometros. ¹⁷ Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nyechj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əchin beṇəchən' na' lennə' bchin anglən'.

¹⁸ Ze'e de'en nyechj syodan' naquən de yej de'en nzi' jaspe, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porza de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'. ¹⁹ Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nyechj syodan' zjənone'en choche len yoguə' claste yej fin. De'e nechən' da'an jaspe, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyoṇe agata, de'e gwdape esmeralda, ²⁰ de'e güeyə' onise, de'e gwxoṇe cornalina, de'e gažə crisolito, de'e əgwxoṇe'e berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprasa, de'e šejei jasinto, na' de'e šižine amatista. ²¹ Nach puert ca' šižin de'e nita' che syodan' to toga'acquən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porza de or na' nla' le'inə' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

²² Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' chedə' la' do tyempte beṇə' ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho Diozən' ben' napə le'eželaogüe yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'. ²³ Bito chyažje bgüizən' ni bio'ona' par yoso'ose'eni'in lao syodan' chedə' nye'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocrisən'. ²⁴ Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən', beṇə' ca' zjənaquə to to nasyon. Na' rei ca' chə'anabia' yežlyon', beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de chega'aque'. ²⁵ Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə batə'əquə gaquə žchol. ²⁶ Na' yelə' choche na' bitə'ətezəchlə de'e zaque'e de'en gotə' che nasyon ca' gatə'an lao' syodan'. ²⁷ Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan', na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beṇə' ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanən'.

22

¹ Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beṇəchən' yelə' mban zejlicanən'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon' chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocrisən' chəsə'anabi'e, Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. ² Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag chopə la'a cho'a yaon', yag de'en chnežjon beṇəchən' yelə' mban zejlicanən'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šižin las lao tgüiz. Na' beṇə' ca' ža' syodan' beṇə' zjənaquə to to nasyon chəsə'əchine' xlague'i ca' par niçh nite'e güen. ³ Cuat gatə' de'e gue'i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' zjəchi'e syodan' chəsə'anabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilažə'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'. ⁴ Nitə'ətezə nite'e gan' chəsə'əle'ine' cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə' lao xgaga'aque'ena'. ⁵ Cuat gaquə žchol lao' syodan'. De'e na'anə' bito yažje be'eni' che lampara, nique yažje be'eni' che bgüizən', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chəsə'anabi'e len le' zejlicanən'.

Bazon əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə

⁶ Nach anglən' gwne' nada': –Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'ena'. Xancho Diozən' chbeje' beṇə' par chso'e xtižə'ena' na' le'ena' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə. ⁷ Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yidə' de'e yoblə, na' mbalaz nita' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e libran' noxo'ona', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸ Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par niçh ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'. ⁹ Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': –Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen

xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'ena', na' ca'aczən' yogua' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e libran' noxo'ona'.

¹⁰ Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuašo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na' lib' nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yogua' de'e ca' bzojo' le'ina'. ¹¹ Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlenczə de'e mal chega'aque'ena' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'ena' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güenṇə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'ena' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'ena'.

¹² Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw che to to beṇəch o gona' par nič gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwso'one'. ¹³ Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

¹⁴ Mbalaz nitə' notə'ətezə beṇə' bagosə'əṇabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'ena'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'anə' na' gwnežjua' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanen'. ¹⁵ Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bito gaquə so'o beṇə' ca' chesə'ənelen de'e xio', na' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chnitə'əlene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alažə' lgu'a' lsaquə' na' notə'ətezə beṇə' chəsya'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶ Nada' Jeso'os bselə'a angl chia'anə' par bzenene' le' yogua' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia che de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia che de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca' beljw xsilan'. Nezecho catə' chla' beljw xsilan' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon gaquə yogua' de'e güen ca' zjənyoj le'e lib' nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olən' si'e, na' chio'o txen len Spirit che Diozən' chṇablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yogua' no yene catə' yoso'olabe' lib' nga, leczə yesə'əṇablažə'əšgüe' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'ətezə beṇə' se'ene'ene' so'onlilažə'e Jeso'osən' gata' yelə' mban zejlicane chega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' chei.

¹⁸ Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yogua' le'e gwlable o yenele catə' beṇə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e lib' nga. Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en na' lib' nga catə' əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e za'ac, Diozən' gone' par nič gac chele yogua' de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e lib' nga. ¹⁹ Na' notə'ətezle catə' əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yogua' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoj le'e lib' nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e lib' che'ena' na' bito güe'e latjə yežinle syoda che'ena'. Na' le'e lib' che Dioz nan' zjənyoj la yogua' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yogua' de'e quinga ne': —De'e li yida' lügüegwzə.

Na' nada' goža'ane': —Ca'ašgacžə gaquə. Yob yidəšgo' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yogua'əle. De'e na'azən' de' chzoja'. *Juan*